REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

BILTEN SUDSKE PRAKSE
2014

Volume I

Izdavač:

Ustavni sud Republike Kosovo

Uređivački odbor:

Prof. Dr Enver Hasani, Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Ivan Čukalović, potpredsednik Ustavnog suda
Almira Rodrigues, sudija Ustavnog suda
Prof Dr Snežana Botušarova, sudija Ustavnog suda
Milot Vokshi, generalni sekretar Ustavnog suda
Pravna jedinica Ustavnog suda

Pripremio:

Gospodin Malte Kirchner, menadžer projekta, GIZ
Gospođa Pranvera Ejupi-Hajzeraj, koordinator projekta, GIZ
Gospodin Lavdim Krasniqi, pravni ekspert
Premium Consulting

© 2015 Ustavni sud Republike Kosova

Autorska prava:

Nijedan deo ovog izdanja ne sme se reprodukovati ili prenositi u bilo kom obliku ili na bilo koji način, elektronski ili mehanički, uključujući fotokopiranje i snimanje, ili bilo kog skladišta informacija i sistema za preuzimanje, bez prethodnog pismenog odobrenja Ustavnog suda Republike Kosovo i Deutsche Gesellschaft fur Internationale Zusammenarbeit (GIZ), osim ako nije izričito dozvoljeno kopiranje od strane nadležnog autorskim pravima.

Napomena:

Prema članu 116.4 Ustava Republike Kosova, odluke Ustavnog suda Kosova objavljuju se u Službenom glasniku Republike Kosova, što je primarni izvor za odluke Ustavnog suda. Ovaj Bilten ne zamenjuje primarni izvor za odluke Ustavnog suda. U slučaju sukoba ili nedoslednosti između odluka objavljenih u ovom Biltenu i odlukama objavljenim u Službenom listu Republike Kosovo, prednost ima.

Svrha sažetka odluka je da obezbedi opšti činjenično i pravno pregled predmeta i kratak rezime o odlukama Ustavnog suda. Pregled odluka i presuda je sačinila "Projekat pravne reforme" sprovodi Deutsche Gesellschaft fur Internationale Zusammenarbeit (GIZ), i kao takav, ne mogu zameniti odluke Ustavnog suda niti predstavljaju stvarni oblik odluka / presuda Ustavnog suda.

Published by giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

BILTEN SUDSKE PRAKSE 2014

USTAVNOG SUDA REPUBLIKE KOSOVA

Ovaj Bilten je pripremljena sa strane "Projekt Pravna reforma" koju provodi Deutsche Gesellschaft für Internationa e Zusammenarbeit (GIZ) GmbH u ime Njemaèkog Saveznog Ministarstva za Ekonomsku Suradnju i Razvoj (BMZ)

Pregled sadržaja

Predgovor.....15

Br.1.....KI21/13, Elfete Haxhiu, Rešenje od 17. oktobar 2013 god., - ocena ustavnosti odluke Vrhovnog sudu Kosova - Žalbenog veća Kosovske agencije za imovinu GSK-KPA-A-63/12, od 17. januara 2013 godine.....16

Br.2.....KI132/12, Bahtir Beqiri, Rešenje od 19. novembar 2013 god.- Ocena ustavnosti odluke Apelacionog suda Ac. br. 1076/2013 od 8. aprila 2013. godine.....23

Br.3.....KI128/13, Shukri Maxhuni i Arian Bytyqi, Rešenje od 16. oktobar 2013 god., ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova.....30

Br.4.....KI107/13, Hasan Salihu, Rešenje od 21. oktobar 2013 god. Ocena ustavnosti presude Posebne komore Vrhovnog suda, SCEL-09- 0001-C1060, od 25. marta 2010. godine.....41

Br.5.....KI61/13, Blerim Shabi, Rešenje od 18. novembar 2013 god., - Ocena ustavnosti odluke Pkl. br. 119/2012 Vrhovnog suda Kosovo,od 21. Decembra 2012.godine.....48

Br.6.....KI152/13, Opština Đakovica, Rešenje od 20. novembar 2013 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Republike Kosovo, rev. br. 49/2012, od 3. juna 2013. godine.....56

Br.7.....KI182/13, Xhevat Rrustemi, Rešenje od 5. decembar 2013 god.- Ocena ustavnosti presude ASC-11-0035 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju od 23. novembra 2012 godine.....63

Br.8.....KI75/13, Bajrush Gashi, Rešenje od 5. decembar 2013 god.- Razjašnjenje presude Ustavnog suda od 09. maja 2012 god., i rešenja o neprihvatljivosti Ustavnog suda Republike Kosovo od 29. januara 2013 godine.....68

Br.9.....KI110/13, Shaqir Përvetica, Rešenje od 2. decembar 2013 god.- Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova rev. br. 142/2013 od 14. juna 2013. godine.....75

Br.10.....KI153/13, Adem Dushi, Rešenje od 20. novembar 2013 god.- Ocena ustavnosti odluke Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju od 10. januara 2010 godine.....82

Br.11.....KI65/13, Rasim Hoxha i Remzije Hoxha-Prelvukaj, Rešenje od 18. novembra 2013 god- Ocena ustavnosti presude rev. 291/2009 od 4. septembra 2012. god., Vrhovnog suda Republike Kosovo od 4. septembera 2012 godine.....88

Br.12.....KI96/13, Branko Radeč, Rešenje od 3. februara 2014 god. - Ocena ustavnosti odluke Apelacionog suda u Prištini, PŽ. br. 169/12, od 21. januara 2013. godine.....97

Br.13.....KI146/13, Idriz Neziri, Rešenje od 19. novembra 2013 godine-Ocena ustavnosti odluke Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju od 23. novembara 2012 godine.....112

Br.14.....KO18/14, Vesna Mikić i 20 drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo, Rešenje od 10. februara 2014 god., Zahtev za "[...] tumačenje odredaba Ustava Kosova u vezi sa rezervisanim mestima za predstavnike zajednica koje čine većinu na Kosovu.....118

Br.15.....KI135/13, KI137/13, KI138/13, Isuf Isufi, Tahir Sejdiu i Abedin Halimi, Rešenje od 2. decembar 2013 godine- Ocena ustavnosti presude ASC-ll-0069 Žalbenog veča Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, od 22. aprila 2013. godine.....124

Br.16.....KI186/13, Energetska Korporacija Kosova, Rešenje od 5. decembra 2013 god.-Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Republike Kosovo, rev. br. 151/2013, od 5. juna 2013. Godine.....129

Br.17.....KI138/11, Nazife Haxholli, Presuda od 4. februara 2014. god - Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Rev. br. 492/2008, od 10. marta 2009. godine.....138

Br.18.....KI 185/13, Energetska korporacija Kosova Rešenje od 18. februara 2014 god., Ocenu ustavnosti presude Rev. br. 368/2011 Vrhovnog suda Republike Kosovo od 2. maja 2013. godine.....152

Br.19.....KI06/14, Olga Petrović, Svetolik Patrnogić, Vesna Dejanović i Miroslava Ivanović, Odluka o privremenim merama od 10. februara 2014. god- Ocena ustavnosti presude Osnovnog suda u Uroševcu, Pc. br. 559/10 od 18. septembra 2013. godine.....166

Br.20.....KI14/14, Abdyl Islami, Rešenje od 26. februara 2014 god., Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Pml. br. 225/2013, od 18. decembra 2013. godine.....171

Br.21.....KI 23/14, Društveno sportski, kulturni i ekonomski centar, Rešenje od 10. februara 2014. god.- Ocena ustavnosti presuda Posebne komore Vrhovnog suda, ASC-09-0101 i ASC-09-0084 od 13. septembra 2012. godine.....182

Br.22.....KI 158/13, Prend Prekpalaj, Rešenje od 23. januara 2014 god., - Ocena ustavnosti rešenja, P. br. 13/09, Opštinskog suda u Prizrenu od 16. aprila 2010. godine.....190

Br.23.....KI65/12, Fuad Gjakova, Rešenje od 2. decembra 2013 god.,- Ocena ustavnosti rešenja Okružnog suda u Peci Ac. br. 246/2011 od 5. jula 2011. godine

Br.24.....KI 88/12, Emrije Asllani, Rešenje od 2.decembra 2013 god.- Ocena ustavnosti obaveštenja Državnog tužioca, Kzz. br. 65/09 od 29. aprila 2009. godine.....201

Br.25.....KI117/12/A, K119/12/A, KI121/12/A, KI138/12, Nexhmije Brezhnica, Fatmire Bardhi, Feriha Shala, Rifat Sadiku, Rešenje od 19. novembra 2013 god.- Ocena ustavnosti odluke Okružnog suda u Mitrovici Ac. br. 130/12 od 17. septembra 2012. god., Ac. br. 1070/2012 od 2. maja 2013. god., Ac. br. 138/12 od 9. jula 2012. god., Ac. br. 1068/2012 od 2. maja 2013. godine.....206

Br.26.....KI11/12, Zef Lekaj, Rešenje od 3. decembra 2013. god.- Ocena ustavnosti odluke Vrhovnog suda Kosova, rev. br. 235/08, od 5. septembra 2011. godine.....213

Br.27.....KI 125/13, Mehmet Kahrimani, Rešenje od 3. decembra 2013. god.- Ocena ustavnosti odluka objavljenih od strane Kosovske agencije za privatizaciju u vezi sa konačnim listama zaposlenih koji imaju pravo na deo prihoda od privatizacije DP "Ramiz Sadiku" i DP "Meto Bajraktari.....219

Br.28.....KI149/13, Luke Kuzhnini, Rešenje od 5. decembra 2013 god.,- Ocena ustavnosti presude Apelacionog suda Kosova, PAKR. br. 1990/12, od 7. maja 2013. godine.....225

Br.29.....KI 154/13, Beqir Halili, Rešenje od 20.novembra 2013 god., -Ocena ustavnosti odluke Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju br. 1204, od 08. aprila 2010 godine.....231

Br.30.....KI131/13, Luan Spahiu, Rešenje od 19. novembra 2013 god.,- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosovo, Rev. br. 313/2012 od 17. aprila 2013. godine.....236

Br.31.....KI 192/13, Hatixhe Avdyli, Rešenje od 24. februara 2014 god.,- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, rev. br. 11/2013 od 23. jula 2013. godine.....244

Br.32.....KI72/13, Isa Halimi, Rešenje od 3.decembra 2013 god., - Zahtev za ocenu ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova, rev. br. 241/2010, od 10. januara 2013. Godine.....252

Br.33.....KI140/13, Ramadan Cakiqi, Rešenje od 2. decembra 2013 god.,- Ocena ustavnosti presude SCEL-09-0001, Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, od 10. juna 2011. godine.....260

Br.34.....KI42/12, Rizah Isajili, Rešenje od 9. septembara 2013 god.,- Zahtev za davanje mišljenja.....265

Br.35.....KI144/13, Ramë Hoxha, Rešenje od 3. decembra 2013 god. Ocenu ustavnosti presude, rev. hr. 300/2011, Vrhovnog suda Kosova, od 3. maja 2013. godine.....271

Br.36.....KI161/13, KI162/13, KI164/13, KI165/13, KI166/13, KI167/13, KI168/13, KI169/13, KI170/13, KI171/13, KI172/13, KI173/13, KI174/13, KI175/13, KI176/13, KI177/13, KI178/13 i KI179/13, Ramiz Isufi i 17 ostalih, Rešenje od 7. februara 2014 god., Ocena ustavnosti 18 presuda Vrhovnog suda od 14. juna 2013. godine.....281

Br.37.....KI147/13, Ilir Bunjaku, Rešenje od 5. decembra 2013 god., - Zahtev za ocenu ustavnosti Administrativnog uputstva br. 20/2012 Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije za upoređivanje i izjednačavanje diploma i studijskih programa pre bolonjskog sistema i po bolonjskom sistemu 291

Br.38.....KI59/13, Ibrahim Rizvanolli, Rešenje od 18. novembra 2013 god., - Ocena ustavnosti presude rev. br. 105/2010 Vrhovnog suda Kosovo, od 29. novembra 2012. godine.....297

Br.39.....KI150/13, Halit Lahu, Rešenje od 20. novembra 2013 god.- Ocena ustavnosti odluke SCEL-09-0001 Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju od 15. marta 2011. godine.....306

Br.40.....KI197/13,- PTP "Beni Dona", Rešenje od 21. januara 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. Mlc. br. 141/2012 od 18. septembra 2013. godine.....311

Br.41.....KI188/13, Fetije Bajrami-Shala, Rešenje od 24. januara 2014 god.- Ocena ustavnosti presude, Rev. br. 181/2013 od 9. jula 2013. god., i presude Rev. br. 48/2003, od 11. septembra 2003. god., Vrhovnog suda.....317

Br.42.....KI 134/12, G.T.P.P „CLIRIMI", Rešenje od 13. maja 2013 god.- Ocena ustavnosti presude Rev. E. br. 5/2010 Vrhovnog suda Kosova, od 8. novembra 2012. godine.....326

Br.43.....KI157/13, Emin Maxhuni, Rešenje od 20. januara 2014 god.- Ocena ustavnosti presude br. GSK-KPA-A-27/12 Žalbenog veća KAI, Vrhovnog suda Republike Kosova, od 30. oktobra 2012. Godine.....333

Br.44.....KI112/13, Bajram Sfishta, Rešenje od 2. decembra 2013 god.- Ocena ustavnosti odluke ASC-11-0035 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosovo, od 23. novembra 2012. godine.....340

Br.45.....KI195/13, Asllan Krasnqi, Rešenje od 21. januara 2014 god.- Ocena ustavnosti presude, Rev. br. 126/2012, Vrhovnog suda Kosova, od 2. avgusta 2013. godine.....346

Br.46.....KI 139/13, Zorica Đokić, Rešenje od 20. januara 2014 god.- Ocena ustavnosti obaveštenja Državnog tužioca, KMLP. I. br. 8/13, od 3. maja 2013. godine.....352

Br.47.....KI90/13, umni Limaj, Rešenje od 20. januara 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja MD/PLK. br. 457/12, Veća za uslovni otpust u Ministarstvu pravde, od 28. decembra 2012. godine.....359

Br.48.....KI209/13, Mustafë Musa, Rešenje od 21. januara 2014 god.- Zahtev za "[...] tumačenje dela presude" u slučaju K0108/13 od 9. septembra 2013. godine.....364

Br.49.....KI215/13, Selim Emërllahu, Rešenje od 11. februara 2014 god.- Ocena ustavnosti neprimenjivanja Zakona o amnestiji. 369

Br.50.....KI76/13, Durije Kurshumlija, Shpresa Kurshumlija i Orhan Kurshumlija, Rešenje od 16. oktobra 2013 god.-Ocena ustavnosti presude Rev. br. 218/2010, Vrhovnog suda Republike Kosovo od 7. februara 2013. godine.....374

Br.51.....KI32/14, Arben Krasniqi, Rešenje od 12. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti odluke pretpretresnog sudije Osnovnog suda u Prištini, PKRNR47/13, PPS br. l07/2012 od 20. januara 2014. godine.....383

Br.52.....KI156/13, Reshat Sahitaj, Rešenje od 21. januara 2014 god.-Ocena ustavnosti obaveštenja Direkcije za urbanizam, izgradnju i zaštitu sredine – Priština.....3955

Br.53.....KI123/13, Afrim Karaxha, Rešenje od 20. januara 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. Mle. br. 93/2011, od 1. februara 2013. godine.....400

Br.54.....KO44/14, Presuda od 31. marta 2014 god.- Ocena ustavnih amandmana predloženih od strane Vlade, koje je predsednik Skupštine Republike Kosovo podneo 11. marta 2014. god. dopisom br. 04-DO-2186.....414

Br.55.....KI120/13, Ismete Veseli, Rešenje od 20. januara 2014 god. - Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 60/2012, od 4. juna 2013. godine.....431

Br.56.....KI148/13, Sylejmon Pllana, Rešenje od 20. januara 2014 god.- Ocena ustavnosti presude, Rev. br. 30/2013, Vrhovnog suda Kosova od 12. jula 2013. godine.....438

Br.57.....KI189/13, Avdullah Rrustemi, Rešenje od 24. januara 2014 god.-Ocena ustavnosti presude Rev. I. hr. 121/2012, Vrhovnog suda Kosova, od 29. jula 2013. godine.....445

Br.58.....KI181/13, DPT "WITT ' PEN", Rešenje od 21. januara 2014 god. - Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. br. 34/2013, od 11. jula 2013. godine.....454

Br.59.....KI133/13, Shefqet Hasimi, Rešenje od 24. januara 2014 god, Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 90/2013, od 23. jula 2013. godine.....460

Br.60.....KI214/13, Kadrush Beqa, Rešenje od 23. januara 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja, Rev. br. 75/2013, Vrhovnog suda Kosova, od 16. septembra 2013. godine.....469

Br.61.....KI141/13, Bajram Aliu,Rešenje od 20. januara 2014 god.-Ocena ustavnosti odluke Posebne kornore Vrhovnog suda Kosovo, po predrnetu br. SCEL-09-0001-C1131.....476

Br.62.....KI155/13, Xhemajl Sylejmani,Rešenje od 24. januara 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 302/2012, od 3. juna 2013. godine.....482

Br.63.....KI194/13, KI202/13. KI203/13 i KI2014/13, Rrahman Rashiti, Ali Dragusha, Isak Dragusha, Nazim Dragusha, Rešenje od 21. januara 2014 god.,-Ocena ustavnosti odluke SCEL-09-0001, Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, od 4. februara 2010. godine.....489

Br.64.....KI94/13, Avni Doli, Mustafa Doli, Zija Doli i Xhemile Osmanaj, Presuda od 24. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Ac. br. 324/12 Okružnog suda u Peci, od 21. decembra 2012. godine.....496

Br.65.....KI187/13, N. Jovannovic, Presuda od 1. aprila 2014 god.- Ocena ustavnosti neizvršenja odluke Žalbenog veća Vrhovnog suda, GSKKPA-A-001/12 od 8. maja 2012. god., i odluke Komisije za imovinske zahteve Kosova br. KPCC/D/A/114/2011 od 22. juna 2011. Godine.....**Error! Bookmark not defined.**

Br.66.....KI 200/13, Belkize Kallaq, Presuda od 24. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti presuda Rev. MIc. br. 329/2012 od 24. juna 2013. god. i Rev. br. 356/2009 od 20. januara 2012. god., Vrhovnog suda Kosova, i presude Ac. br. 52/2012 Okružnog suda u Prizrenu od 11. maja 2012. godine.....535

Br.67.....KI 61/11 i KI 55/13, Nexhmije Hasani i Vjollca Shoshi, Rešenje od 25. juna 2013 god.- Ocena ustavnosti 2 presude Vrhovnog suda Republike Kosovo i to Rev. br. 434/2008 od 23. februara 2009. god. i Rev. br. 164/2010 od 11. januara 2013. godine.....555

Br.68.....KI 83/13, Dragoljub Stanković, Rešenje od 20. januara 2014 god.- Ocena ustavnosti obaveštenja Fi 21/90 o privremenoj listi zaposlenih koji su bili kvalifikovani za dobijanje nadohnade od privatizacije DP „Stan/Banesa“ iz Prizrena objavljenog od strane Kosovske agencije za privatizaciju.....563

Br.69.....KI 34/14, Durres Shahini, Rešenje od 24. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Pml. br. 26/2014, od 31. januara 2014. god, i zahtev za uvođenje privremene mere.....569

Br.70.....KI 43/13, Selam Shoshaj i Bashkim Krasniqi, Rešenje od 17. oktobra 2013 god. -Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosovo Pml. br. 31/2013 od 13. marta 2013. godine.....580

Br.71.....KI134/13, Shaban Puka, Rešenje od 11. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti presude SCEL-10-00013 Posebne komore Vrhovnog suda od 26. decembra 2012. godine i presude AC-I-13-0004 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda od 22. avgusta 2013. godine.....588

Br.72.....KI190/13, ansambl “Shqiponjat e Dukagjinit”, Rešenje od 14. marta 2014 god., - Ocenu ustavnosti pratećeg akta gradonačelnika opštine od 8 novemra 2011 godine.....595

Br.73.....KI218/13, Afrim Zeqiri, Rešenje od 14. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova, Mlc. Rev. br. 57/2013, od 30. jula 2013. godine.....601

Br.74.....KI143/13, Nebih Sejdiu, Odluka od 7. februara 2014 god,-Ocena ustavnosti neidentifikovane odluke neidentifikovanog javnog organa.....608

Br.75.....KI206/13, Tanasko Đorđević, Miloratka Jelić, Srboljub Đorđević, Serafina Đorđević, Jagoda Janković i g. Milorad Đorđević, Rešenje od 13. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosovo Rev. Mlc. br. 377/2009, od 8. maja 2012. godine.....615

Br.76.....KI196/13, Alisait Qerimi i četvoro drugih, Rešenje od 7. februara 2014. god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 235/2011, od 12. jula 2013. godine.....620

Br.77.....KI201/13, Sofa Gjonbalaj, Rešenje od 2. aprila 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Rev. br. 299/2011 Vrhovnog suda od 17. aprila 2013. godine.....627

Br.78.....KI205/13, Feti Islami, Rešenje od 13. marta 2014 god.-Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova, Rev. br .85/2012, od 3. juna 2013. godine.....634

Br.79.....KI207/13, Rexhep Kabashi, Jusuf Mejzini i Meleqe Bexheti, Rešenje od 24. aprila 2014 god.- Zahtev za"tumačenje odredbe člana 109. stav 5 i člana 105. stav 1 Ustava Republike Kosovo, u vezi sa starosnom dobi za penzionisanje tužilaca i sudija.....642

Br.80.....KI226/13, Ali Lushaku, Rešenje od 25. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti presude GSK-KPA-A-012/13 Žalbenog veća Kosovske agencije za imovinu (KAI) Vrhovnog suda Kosova, od 17. aprila 2013. godine.....648

Br.81.....KI233/13, Erton Beka, Rešenje od 13. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti odluke Pn.br 745/2013 Apelacionog suda Kosova od 19.decembra 2013 godine.....655

Br.82.....KI37/14, Kosovska agencija za privatizaciju. Rešenje od 25. marta 2014 god. - Zahtev za ocenu ustavnosti presude Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, AC-II-12-0078, od 23. januara 2014. god., i zahtev za uvođenje privremene mere.....662

Br.83.....KI136/13, Rashit Alidema, Rešenje od 19. novembra 2013 god.- Ocena ustavnosti odluke Rev. br. 131/2013 Vrhovnog suda Republike Kosovo, od 25. marta 2013. godine.....671

Br.84.....KI 78/13, Roland Bartetzko, Rešenje od 20. januara 2014. god.- Ocena ustavnosti rešenja Veća za uslovni otpust MD/CRP-BR. 474/12 od 29. decembra 2012. god., i Administrativnog uputstva 2009/1 Ministarstva pravde.....678

Br.85.....KI145/13, Kosovska agencija za privatizaciju, Rešenje od 24. marta 2014 god.-Ocena ustavnosti rešenja Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Republike Kosovo br. AC-II-12-0120 od 20. juna 2013. godine.....684

Br.86.....KI191/13, Fejzullah Fejzullahu, Rešenje od 25. marta 2014 god.-Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova PN. br. 624/2012, od 11. oktobra 2013. godine.....695

Br.87.....KI221/13, Shaqir Përvetica, Rešenje od 14. marta 2014 god.- Zahtev za ponovno razmatranje rešenja o neprihvatljivosti Ustavnog suda Republike Kosovo, slučaj br. KI67/13, od 12. septembra 2013. godine.....704

Br.88.....KI89/13, Arbresha Januzi, Presuda od 12. marta 2014 god.-Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. br. 74/2011, od 12. marta 2013. godine.....711

Br.89.....KI08/14, Skënder Gashi, Rešenje od 27. marta 2014 god.-Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 118/2010, od 4. marta 2013. Godine.....743

Br.90.....KI222/13, Rrustem Veseli i Xhafer Zeqë Smajli iz Đakovice, Rešenje od 25. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. br. 118/2012,od 10. juna 2013. godine.....751

Br.91.....KI230/13, Tefik Ibrahimi, Rešenje od 25. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti člana 7.5 Zakona o lokalnim izborima br. 03/L-072 u Republici Kosovo.....756

Br.92.....KI07/14, L Lulzim Gosalci I Gjylymsere Frataj, Rešenje od 14. marta 2014 god. - Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, PML. br. 231/2013, od 24. decembra 2013. godine.....762

Br.93.....KI160/13, Desa Aleksić, Rešenje od 27. marta 2014. god.- Ocena ustavnosti presude, AC-II- 12-006, Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, od 30. maja 2013. godine.....770

Br.94.....KI180/13, Radomir Nikolić, Rešenje od 27. marta 2014 god.-Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova, Rev. 125/2013, od 29. jula 2013. Godine.....778

Br.95.....KI92/13, Shefqet Tolaj, Rešenje od 17. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Rev. br. 272/2011, Vrhovnog suda, od 16. aprila 2013. God.....787

Br.96.....KI232/13, Fatos Kakeli, Rešenje od 14. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Rev. Mlc. br. 197/2011 od 14. maja 2013. god.....796

Br.97.....KI223/13, Xhafer Murati, Odluka od 2. aprila 2014 god.- Ocena ustavnosti nespecifikovane odluke javnog organa.....801

Br.98.....KI210/13, Haxhi Morina, Rešenje od 23 januara 2014 god.- Ocena ustavnosti presude, AC-II-12-0108, Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, od 10. oktobra 2013. godine.....808

Br.99.....KI77/13, Fatmir Rushiti, Odluka od 11 marta 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Rev. br. 82/2011 od 15. marta 2013. Godine.....815

Br.100.....K231/13, Alisait Qerimi, Rešenje od 14 marta 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda u Prištini Ac. br. 4375/2012 od 4. jula 2013. godine.....821

Br.101.....KI15/14, Reshat Murati, Rešenje od 12. maja 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja CA. br. 2453/2012 Apelacionog suda od 27. marta 2013. godine.....827

Br.102.……KI224/13, Mustafë Osmani, Rešenje od 14 marta 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja o neprihvatljivosti KI93/13, Ustavnog suda Republike Kosovo, od 2. decembra 2013. godine.....832

Br.103.……KI79/14, Adnan Rrustemi, Rešenje od 19 maja 2014 god.- Ocena ustavnosti presude, AA. br. 3/2014 Vrhovnog suda Kosova od 21. februara 2014. Godine.....837

Predgovor

Veliko mi je zadovoljstvo da napišem predgovor Biltena sudske prakse Ustavnog suda za 2014. godinu, i to četvrtom izdanju od osnivanja Suda, 2009. godine. Srdačno se zahvaljujem Sekretarijatu Suda koji je pripremio ovaj Bilten sa najvećom pažnjom i posvećenošću, a koji su imali istovetan pristup i u prethodnim Biltenima. Kao i izdavanje Biltena za 2013. godinu i ovo izdanje Biltena je finansirano nesebičnom donacijom Nemačke agencije za međunarodnu saradnju (GIZ), na kojoj je Sud veoma zahvalan.

Ovaj Bilten, takođe, sadrži i niz vodećih slučajeva. Kao što sam i već pomenuo u predgovoru prethodnog Godišnjeg izveštaja za 2013. godinu, jedan od tih slučajeva je i zahtev Ombudsmana Kosova, koji je osporio ustavnost određenih članova Zakona o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama. Drugi važan zahtev, podnet od strane nekoliko poslanika Skupštine Kosova, odnosio se na ocenu ustavnosti Zakona o ratifikaciji prvog međunarodnog sporazuma o principima koji regulišu normalizaciju odnosa između Republike Kosovo i Republike Srbije i Plan implementacije ovog ugovora. Od Suda je zahtevano da potvrdi da predloženi amandmani ne umanjuju prava i slobode zagarantovane Poglavljem II [Prava i osnovne slobode] Ustava. U nekom drugom slučaju Sud je razmatrao pitanje, pokrenuto od strane nekoliko poslanika Skupštine, da li je Zakon o amnestiji u suprotnosti sa Ustavom po sadržaju i postupku, koji je sledio za usvajanja Zakona.

Ne mogu dovoljno ponoviti da potencijalni podnosioci zahteva i njihovi pravni zastupnici, ukoliko ih ima, koji nameravaju da podnesu zahtev Ustavnom sudu, bi trebalo da koriste ovaj i prethodni Bilten ili pretražuju vebstranicu Suda, kako bi pažljivo konsultovali odluke Suda u sličnim slučajevima, ukoliko ih ima, i u tom svetlu procenilii da li bi njihov slučaj bio uspešno okončan. Naravno, pravo na peticiju se, u principu, ne može negirati nijednom podnosiocu zahteva, ali bi bolje bilo da ne gaje lažne nade u vezi beznadežnih slučajeva.

Cilj ovog izdavanja sudskih odluka u Biltenima i na vebstranici Suda je, kao što je i već navedeno u Biltenu za 2012. godinu, da se dokaže da sudije Ustavnog suda donese svoje odluke na nezavisan i potpuno transparentan način, primenjivanjem najviših standarda ljudskih prava i ustavne pravde.

Prof. Dr. Enver Hasani
Predsednik Ustavnog suda

KI 21/13, Elfete Haxhiu, Rešenje od 17. oktobar 2013 god., - ocena ustavnosti odluke Vrhovnog sudu Kosova - Žalbenog veća Kosovske agencije za imovinu GSK-KPA-A-63/12, od 17. januara 2013 godine

Slučaj KI21/13, odluka od 17. oktobra 2013. god.,

Ključne reči; individualni zahtev, pravo na imovinu, očigledno neosnovan

Podnosilac je podneo Zahtev na osnovu člana 113.7 Ustava Republike Kosovo, lanu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 i pravilu 56, stav 2 Poslovnika o radu.

Podnosilac zahteva je naveo da odluka Žalbenog veća KAI GSK-KPA-A-63/12, od 17. januara 2013 god., krši njena Ustavom zagarantovana prava i to; pravo na imovinu i pravo na slobodu stanovanja.

Sud je na osnovu uvida u spise predmeta utvrdio da podnosilac zahteva nije dokazao iz kojih razloga i na koji način su njena prava zagarantovana ustavom povređena. Sama izjava da je Ustav prekršen, Sud nemože smatrati ustavnom žalbom. Prema tome, u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika o radu, zahtev je očigledno neosnovan i zbog toga je neprihvatljiv.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI 21/13
Podnosilac
Elfete Haxhiu
Ocena ustavnosti odluke Vrhovnog suda Kosova, Žalbenog veća Kosovske agencije za imovinu, GSK-KPA-A-63/12, od 17. januara 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je gđa. Elfete Haxhiu, iz Vitine (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koju zastupa advokat g. Sahit Musa iz Vitine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava odluku Vrhovnog sudu Kosova, Žalbenog veća Kosovske agencije za imovinu (u daljem tekstu: Žalbenog veća KAI), [GSK-KPA-A-63/12], od 17. januara 2013. god., koja je njoj uručena 6. februara 2013. god.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva navodi da odluka Žalbenog veća KAI, GSK-KPA-A-63/12, od 17. januara 2013. god., krši njena Ustavom zagarantovana prava i to: pravo na imovinu i pravo na slobodu stanovanja.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 22. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu

Republike Kosovo od 15. januara 2009. god., (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56, stavu 2, Poslovnika o radu (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 25. februara 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo i isti je registrovan pod brojem KI 21/13.

6. Dana 28. maja 2013. god., predsednik je imenovao sudiju Artu Rama-Hajrizi za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

7. Dana 17. oktobar 2013. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti.

Pregled činjenica

8. Dana 19. septembra 2001. god., M.S., je podneo zahtev Komisiji za imovinsko stambene zahteve u Gnjilanu (u daljem tekstu: KSIP), radi utvrđivanja prava vlasništva nad imovinom, odnosno nad stanom koji se nalazi u Vitini.

9. Istog dana KSIP je zahtev M. S. registrovala pod oznakom DS 200669.

10. Dana 29. aprila 2003. god., A. A. je takođe podneo zahtev KSIP u Gnjilanu, radi utvrđivanja prava vlasništva nad istom imovinom, odnosno stanom koji se nalazi u Vitini.

11. Istog dana KSIP je zahtev A. A. registrovala pod oznakom DS 605934.

12. Dana 15. maja 2003. god., M. S., je podneo zahtev KSIP u Gnjilanu u kome je tražio povlačenja zahteva koji je podneo 19. septembra 2001. god.

13. Dana 05. aprila 2004. god., u Opštinskom sudu u Vitini M. S. je sklopio ugovor o kupoprodaji stana sa podnosiocem zahteva.

14. Nepoznatog dana M. S. je podneo zahtev Opštinskom sudu u Vitini u kome je tražio da Sud odobri zaključenje ugovora o kupoprodaji stana koji je on potpisao sa podnosiocem zahteva dana 05. aprila 2004. god.

15. Dana 29. aprila 2004. god., Opštinski sud u Vitini doneo je rešenje [br. N. br. 26/2004], kojim je usvojio predlog M.S. i odobrio zaključenje ugovora o kupoprodaji stana.

16. *U izreci rešenja Sud je naveo: „Sud je izvršio izvođenje dokaza predloženih od strane zastupnika predlagača i protivpredlagača: ugovor o kupoprodaji stana pod br. 250/94, od 05.04.1994. god., potvrđenog kod ovog suda, ovlašćenje pod br. 150/2000, od 14.09.2000. god., obrazac za izjave Direkcije za stambena i imovinska pitanja - Komisije za stambene i imovinske zahteve u Gnjilanu, na ime M. S., pod br. DS- 200669, od 23.12.2002. god., saglasnost opštinskog administratora u Vitini, br. 223, od 29.09.2003. god., na osnovu Uredbe 2001/17, i na kraju je zaključio da je predlog predlagača u potpunosti osnovan i usvojen je u potpunosti kao osnovan.“*

Postupak pred KSIP povodom zahtevu A. A.

17. Dana 17. oktobra 2003. god., u prvostepenom postupku KSIP je doneo odluku [br. HPCC/D/93/2003], kojom se A. A., priznaje pravo vlašnistva nad stanom u Vitini.

18. Nepoznatog dana podnosilac zahteva je uložio žalbu drugostepenom veću KSIP na odluku prvostepenog veća KSIP [HPCC/D/93/2003] od 17. oktobra 2003. god.

19. Nepoznatog dana drugostepeno veće KSIP donelo je odluku, [HPCC/REG/95/2007], kojom je odbilo zahtev podnosioca za ponovnim razmatranjem prvostepene odluke KSIP [HPCC/D/93/2003] od 17. oktobra 2003. god.

20. Dana 14. maja 2012. god., podnosilac zahteva je uložio žalbu Žalbenom veću KAI na prvostepenu i drugostepenu odluku KSIP.

21. Dana 17. januara 2013. god., Žalbeno veće KAI donelo je presudu [GSK-KPA-A-63/12], kojom je žalbu podnosioca odbilo kao nedozvoljenu.

22. Žalbeno veće KAI u obrazloženju presude je navelo:

> “*Gorepomenute odluke donete su na osnovu Uredbe UNMIK-a, 2000/60 (u daljem tekstu: Uredba). Odlukom HPCC/REG/95/2007, odbijen je zahtev koji je podnela žalbena stranka za ponovno razmatranje protiv odluke HPCC/D/93/2003. Odredbe Uredbe ne predviđaju pravni lek (žalba ili vanredni pravni lek) protiv pravosnažnih odluka Komisije za imovinsko stambena pitanja - argument po članu 22. i 23, na istom mestu. U ovom pogledu, ovo je takođe sudska praksa Ustavnog suda Republike Kosova (videti predmet br. KI104/10, stav 64, 74. i 75). Stoga,*

navedena žalba, podneta protiv pravosnažne odluke je nedozvoljena i treba da se odbaci."

Navodi podnosioca zahteva

23. Podnosilac zahteva navodi da su mu odlukama KSIP i Žalbenog veća KAI, prekršena prava zagarantovana Ustavom, i to: pravo na imovinu i pravo na slobodu stanovanja.

24. Podnosilac zahteva se obraća Sudu sa zahtevom da:

„Sud odluči u moju korist, jer je prema meni i mojoj porodici učinjeno kršenja Ustava.

Ocena prihvatljivosti zahteva

25. Da bi bio u mogućnosti da presudi o podnesku podnosioca zahteva, Sud prvo treba da proveri da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost predviđene Ustavom, detaljnije obrazložene u Zakonu o Ustavnom sudu i Poslovniku o radu.

26. Sud se poziva na član 113. (7) Ustava koji propisuje da:

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

27. Sud navodi da je podnosilac zahteva ispunio propisane uslove iz člana 113. Ustava, i stoga je podnosilac ovlašćeno lice da podnese zahtev pred ovim sudom.

28. Takođe, Sud se poziva na član 48. Zakona o Ustavnom sudu koji kaže:

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."

29. Pored toga, Sud uzima u obzir i pravilo 36. (1) c) Poslovnika o radu koje predviđa:

„Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve (...) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan."

30. Ustavni sud podseća da po Ustavu nije njegova dužnost da deluje kao apelacioni sud u odnosu na odluke donete od strane redovnih sudova.

Uloga redovnih sudova je da tumače i primene odgovarajuća pravila procesnog i materijalnog prava (*vidi, mutatis mutandis, García Ruiz protiv Španije [VK], br. 30544/96, stav 28., Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).*

31. Ustavni sud samo može razmotriti da li su dokazi predstavljeni na takav način, kao i da li su postupci uopšte, gledano u celini, vođeni na takav način da je podnosilac zahteva imao pravično suđenje (*vidi, između ostalih izvora, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava u slučaju Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, zahtev br. 13071/87, usvojen 10. jula 1991. god.).*

32. Sud navodi da se sa odlukama KSIP-a bavio u slučaju KI 104/10, i da je 29. aprila 2012. god., doneo presudu AGJ221/12, u kojoj stoji: „*Po mišljenju Suda, odluku KSIP-a od 15. jula 2006. god. treba smatrati za pravosnažnu koja je postala res judicata kada je overena od strane zapisničara KSIP-a septembra 2006. god., kao što se potvrđuje pismom potvrđivanja od 7. maja 2008. god. koje je KSIP poslao podnosiocu zahteva. Ovim pismom potvrđeno je podnosiocu zahteva da je postupak u vezi sa njegovim zahtevom prenet Upravi za stambena i imovinska pitanja u skladu sa članom 1. stavom 2. UNMIK /Uredbe/1999/23 i da je isti okončan, dok su pravna sredstva koja su bila na raspolaganju strankama u skladu sa odredbama UNMIK /Uredbe/2000/60 iscrpljena." (vidi slučaj Draža Arsić br. KI 104/10, ocena ustavnosti odluke Okružnog suda u Gnjilanu Gž hr. 78/2010, od 7. juna 2010. godine)."*

33. Nakon razmatranja dokumentacije koju je dostavio podnosilac zahteva, Ustavni sud ne može doći do zaključka da su postupci KSIP i Žalbenog veća KAI bili nepravični ili arbitrarni (*vidi mutatis mutandis Vanek protiv Slovačke Republike, odluka ESLJP-a u vezi sa prihvatljivošću zahteva, br. 53363/99 od 31. maja 2005. god.).*

34. Shodno tome podnosilac zahteva nije dokazao iz kojih razloga i na koji način su njena prava zagarantovana ustavom povređena. Sama izjava da je Ustav prekršen, ne može se smatrati ustavnom žalbom. Prema tome, u skladu sa pravilom 36. (1) c) Poslovnika o radu, zahtev je očigledno neosnovan i zbog toga je neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 36. (1) c) Poslovnika o radu 17. oktobra 2013. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 132/12, Bahtir Beqiri, Rešenje od 19. novembar 2013 god.- Ocena ustavnosti odluke Apelacionog suda Ac. br. 1076/2013 od 8. aprila 2013. godine.

Slučaj KI 132/12, odluka od 19. novembra 2014. god.

Ključne reči: povreda ustavnih prava i sloboda, članovi 53 i 54, individualni zahtev, nesicrpljenje pravnih sredstava.

Podnosilac je podneo zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosovo, tvrdeći da su mu ustavna prava i slobode povređena odlukom redovnih sudova. Podnosilac zahteva tvrdi da je bio zaposlen u DP „Qyqavica2 u Vučitrnu do 1991. godine, kada su ga srpske snage prinudno udaljile sa posla i diskriminisale. Podnosilac zahteva tvrdi da su povređena njegova prava garantovana Ustavom, jer on ima pravo na deo prihoda od privatizacije DP „Qyqavica“, kao neka vrsta nadoknade za njegove plate od 1991 do 1999. godine. Podnosilac zahteva se poziva na član 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] i 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava.

Sud je zaključio da je zahtev podnosioca neprihvatljiv u skladu sa pravilom 36 (1) a), članom 113.7 Ustava i članom 47.2 Zakona, koji propisuje: „Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva“. Sud želi da naglasi da svrha pravila iscrpljenosti je da se omogući navedenim organima, uključujući i sudove, da spreče ili isprave navedene povrede Ustava. Pravilo je zasnovano na pretpostavci da će pravni poredak Kosova obezbediti delotvorni pravni lek za povredu ustavnih prava. Imajući to u vidu, iz podnetih dokumenata od strane Osnovnog suda u Vučitrnu, jasno se primećuje da je predmet i dalje nerešen. Iz toga proizilazi da podnosilac zahteva nije iscrpeo sva raspoložila pravna sredstva prema važećim zakonima, kao što se od njega traži, kako bi bio u stanju da podnese zahtev Sudu. Sud konstatuje da podnosilac nije iscrpeo sva pravna sredstva na raspolaganju, prema primenjivom zakonu. Zbog gore navedenih razloga, Sud je odlučio da proglasi zahtev neprihvatljivim.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI132/12
Podnosilac
Bahtir Beqiri
Ocena ustavnosti odluke Apelacionog suda Ac. br. 1076/2013
od 8. aprila 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Bahtir Beqiri, sa prebivalištem u Vučitrnu.

Osporena odluka

2. Podnosilac u zahtevu posebno osporava presudu Opštinskog suda u Vučitrnu Republike Kosovo C. br. 215/06 (u daljem tekstu: Opštinski sud u Vučitrnu) od 3. jula 2006. god., koja je njemu uručena neodređenog dana.

3. Međutim, konačna odluka u ovom slučaju je odluka Apelacionog veća Republike Kosovo Ac. br. 1076/2012 (u daljem tekstu: Apelacioni sud) od 8. aprila 2013. god.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti gorenavedene odluke Apelacionog suda Republike Kosovo.

5. Bez obzira na to, podnosilac je u zahtevu osporio presudu Opštinskog suda u Vučitrnu C. br. 215/06 od 3. jula 2006. god., zbog neizvršenja odluke.

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava, članu 47.2. Zakona, br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15. januara 2009. god., (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

7. Podnosilac zahteva je podneo zahtev 24. decembra 2012. god.

8. Dana 6. decembra 2012. god., predsednik Ustavnog suda je odlukom br. GJR. KI132/12, imenovao sudiju Altaya Suroya za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Ustavnog suda je odlukom br. KSH. KI132/12, imenovao veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajući), Ivan Čukalović i Arta Rama-Hajrizi.

9. Dana 19. aprila 2013. god., Osnovni sud u Vučitrnu je obavešten o zahtevu (u daljem tekstu: Osnovni sud).

10. Dana 17. oktobra 2013. god., Osnovni sud u Vučitrnu je podneo Sudu odluke Opštinskog suda u Vučitrnu i Apelacionog suda u Mitrovici koje podnosilac zahteva nije prvobitno podneo.

11. Dana 31. oktobra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva u vezi sa dokumentima podnetim od strane Osnovnog suda u Vučitrnu.

12. Dana 13. novembra 2013. god., podnosilac zahteva je dostavio svoje komentare.

13. Dana 19. novembra 2013. god., nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

14. Podnosilac zahteva je bio zaposlen u društvenom preduzeću “Čičavica” do 1992. god.

15. Prema podnetim dokumentima, na osnovu kolektivne presude Opštinskog suda u Vučitrnu C 215/05 od 3. jula 2006. god., DP “Čičavica” u Vučitrnu je bilo dužno da ispuni obaveze u vezi sa nadoknadom plata od 1992. god. do 1999. god., sa godišnjom kamatom od 4,5%, počev od 29. juna 2005. god., do konačne isplate svim podnosiocima zahteva.

16. Podnosilac je podneo zahtev Opštinskom sudu u Vučitrnu za izvršenje prethodne presude Opštinskog suda C. br. 215/05 od 3. jula 2006. god.

17. Dana 15. septembra 2006. god., Opštinski sud u Vučitrnu je doneo odluku E. br. 784/06 o izvršenju presude C. br. 215/06 od 3. jula 2006. god. Račun DP "Čičavica" je bio blokiran i "Novoj banci na Kosovu" filijali u Vučitrnu, je naloženo da isplati podnosiocima navedeni iznos plus određenu kamatu.

18. Međutim, dana 20. februara 2008. god., Opštinski sud je doneo odluku E. br. 258/08 da obustavi izvršni postupak.

19. U svojoj odluci, Opštinski sud u Vučitrnu je opravdao svoju odluku da obustavi izvršenje pozivajući se na dopis od 31. decembra 2007. god., Kosovske povereničke agencije koja zahteva od Opštinskog suda da "... *u vezi sa svim slučajevima koji se odnose na DP "*Čičavica"*, obustavi izvršenje, zato što Uredba UNMIK-a 2005/4 predviđa da je usvajanjem posebnih uredbi u vezi sa uređenjem određenih oblasti isključen ZIP [Zakona o izvršnom postupku] i da navedeno DP nije u postupku likvidacije, međutim poverenik može da ostvari svoja prava u KPA [Kosovskoj povereničkoj agenciji] i da će se ovi zahtevi smatrati kao izvršni naslov i u izvršnom postupku preduzeća, zahtev će se ispuniti od strane komisije za likvidaciju DP."*

20. Protiv odluke Opštinskog suda u Vučitrnu E. br. 258/08 od 20. februara 2008. god., podnosilac je uložio žalbu Apelacionom sudu.

21. Dana 8. aprila 2013. god., Apelacioni sud je doneo odluku Ac. br. 1076/2012 kojom je odlučio da usvoji žalbu uloženu od strane podnosioca zahteva kao osnovanu i da ukine odluku Opštinskog suda E. br. 258/2008 od 20. februara 2008. god.

22. Apelacioni sud je u svojoj gorenavedenoj odluci našao da je Opštinski sud u Vučitrnu pogrešno primenio odredbe materijalnog prava. Dalje je naveo da sud niže instance nije dovoljno obrazložio svoju odluku o obustavi izvršnog postupka.

23. Dana 13. novembra 2013. god., podnosilac zahteva je u svom odgovoru u vezi sa odlukama dostavljenim od strane Osnovnog suda, između ostalog naveo *"da prema njihovom tumačenju dostavljene odluke su arbitrarne i nemaju zakonsku osnovu."*

Navodi podnosioca

24. Podnosilac zahteva tvrdi da je bio zaposlen u DP "Čičavica" u Vučitrnu do 1991. godine, kada su ga srpske snage prinudno udaljile sa posla i diskriminisale.

25. Podnosilac zahteva tvrdi da su njegova prava garantovana Ustavom bila povređena, jer on ima pravo na deo prihoda od privatizacije DP "Čičavica" kao neka vrsta nadoknade za njegove plate od 1991. godine do 1999. godine. Podnosilac zahtev se poziva na član 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava.

Ocena prihvatljivosti

26. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da sudi u vezi sa zahtevom podnosioca, potrebno je da prvo ispita da li je on ispunio uslove za prihvatljivost određene Ustavom, i dalje navedene u Zakonu i u Poslovniku.

27. Na početku, Sud bi želeo da ponovi da može da odluči samo o prihvatljivosti zahteva, ako je podnosilac zahteva pokazao da je iscrpeo sva raspoloživa delotvorna pravna sredstva u skladu sa članom 113.7. Ustava i članom 47.2. Zakona, koji propisuju:

    Član 113.7

    "Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

    Član 47.2

    "Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva".

    Pravilo 36.1.a

    „Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:
    a) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke".

28. Sud želi da naglasi da svrha pravila iscrpljenosti je da se omogući navedenim organima, uključujući i sudove, da spreče ili isprave navedene povrede Ustava. Pravilo je zasnovano na pretpostavci da će pravni poredak Kosova obezbediti delotvorni pravni lek za povredu

ustavnih prava (vidi slučaj KI65/11, podnosilac zahteva Holding Corporation "Emin Duraku", rešenje o neprihvatljivost od 21. januara 2013. god.).

29. Imajući to u vidu, iz podnetih dokumenata od strane Osnovnog suda u Vučitrnu, jasno se primećuje da je predmet i dalje nerešen. Iz toga proizilazi da podnosilac zahteva nije iscrpeo sva raspoloživa pravna sredstva prema važećim zakonima, kao što se od njega traži, kako bi bio u stanju da podnese zahtev Sudu.

30. Štaviše. Sud ponavlja da je podnosilac zahteva dužan da obavesti Sud o svim okolnostima relevantnim za zahtev i da ne zadržava bilo kakvu informaciju sa kojom je upoznat. U suprotnom zadržavanje ili dovođenje u zabludu Suda bi moglo pokrenuti pitanje zloupotrebe prava na peticiju.

31. Sud primećuje da u ovom konkretnom slučaju podnosilac zahteva nije obavestio Sud u vezi sa odlukom Opštinskog suda u Vučitrnu (E. br. 256/08 od 20. februara 2008. god.) o obustavi izvršnog postupka i odlukom Apelacionog suda (Ac. br. 1076/2012 od 8. aprila 2013. god.) o poništenju gorenavedene odluke Opštinskog suda u Vučitrnu. Takvo ponašanje nije u saglasnosti sa pravom na individualnu žalbu shodno Evropskim pravnim standardima. (vidi *mutatis mutandis,* ESLJP odluka Hadrabova i drugi protiv Republike Češke, ESLJP Odluka o neprihvatljivosti podneska br. 42165/02 i 466/03 od 25. septembra 2007. god.).

32. Sud dalje ističe da ne postoji konačna odluka koja bi mogla se ospori pred ovim Sudom.

33. Kao rezime, podnosilac zahteva nije iscrpeo sva raspoloživa pravna sredstva prema primenjivim zakonima.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 113.7. Ustava, i pravilima 36. (1) a) i 56. (2) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 19. novembra 2013. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBIJE zahtev kao neprihvatljiv;

II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona o Ustavnom sudu i

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 128/13, Shukri Maxhuni i Arian Bytyqi, Rešenje od 16. oktobar 2013 god., ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova.

Slučaj KI128/13, odluka od 16. oktobra 2013 god.

Ključne reči; individualni zahtev, zahtev za uvođenjem privremenih mera.

Podnosilac zahteva je podneo podnesak u skladu sa članom 113.7 Ustava Republike Kosovo, članovima 27. i 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15. januara 2009. i pravilima 28. i 54. Poslovnika o radu Ustavnog suda Kosova.

Podnosilac zahteva je dana 16. avgusta 2013. god., podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo, gde je od suda zahtevao ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova.

Podnosilac u zahtevu je tvrdio da su mu je presudom Vrhovnog suda Kosova prekršen sledeći član Ustava Kosova: član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], kao i član 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima [Pravo na pravično suđenje].

Sud je tokom razmatranja slučaja nalazi da podnosilac zahteva niti je izgradio niti dokazao *prima facie* slučaj ni po meritumu ni po prihvatljivosti zahteva i prema tome je konstatovao da je zahtev neprihvatljiv kao očigledno neosnovan.

Uzimajući u obzir sve okolnosti podnetog zahteva, Ustavni sud Kosova je na sednici 16. oktobra 2013 god., odlučio da zahtev odbaci kao neprihvatljiv, podnosioci nisu pružili dokaze koji ukazuju da su njihova prava i slobode zagarantovane ustavom bila prekršena jer iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju i kršenju ustavnih prava.

Sud dalje zaključuje da, pošto je zahtev podnosioca neprihvatljiv, zahtev za privremenu meru je bespredmetan i, stoga, treba da se odbije.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI128/13
Podnosioci
Shukri Maxhuni i Arian Bytyqi
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova
Rev. br. 365/2012 od 18. aprila 2013. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosioci zahteva su g. Shukri Maxhuni i g. Arian Bytyqi iz Prištine, koje zastupa advokat g. Ibrahim Z. Dobruna iz Glogovca.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju presudu Vrhovnog suda Kosova rev. br. 362/2012 od 18. aprila 20130 godine, kojom se odbija revizija na presudu Okružnog suda u Prištini Ac. br. 1492/2008 od 30. decembra 2011. godine a u vezi sa oslobađanjem i predajom u posed stanova.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je presuda Vrhovnog suda Kosova rev. br. 362/2012 od 18. aprila 2013. godine i pitanje da li su gorepomenutom presudom podnosiocima zahteva povređena ustavna prava garantovana članom 31. Ustava Republike Kosova i članom 6. Evropske konvencije o zaštiti prava i sloboda čoveka i njenih protokola.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 27. i 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 16. decembra 2008. (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 28. i 54. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Podnosilac zahteva odnosno njegov pravi zastupnik je dana 16. avgusta 2013. godine putem pošte, podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 27. avgusta 2013. godine, odlukom predsednika (br. GJR. KI128/13), sudija Altay Suroy je imenovan za sudiju izvestioca. Istog dana, odlukom predsednika br. KSH. KI128/13 imenovano je Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

7. Dana 05. septembra 2013. godine Ustavni sud je obavestio podnosioca zahteva i Vrhovni sud Kosova da je pokrenut postupak ispitivanja ustavnosti presuda po predmetu br. KI 128/13.

1. Dana 16. oktobra 2013. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije Altay Suroy, Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani, iznelo je preporuku Sudu u punom sastavu za neprihvatljivost zahteva.

8. Istovremeno Veće za razmatranje je predložilo sudu u punom sastavu da odbije zahtev podnosioca za privremenu meru, uz obrazloženje da isti nije priložio nikakav ubedljiv dokaz koji bi opravdao uvođenje privremene mere kao neophodne da bi se izbegla neka nenadoknadiva šteta, ili dokaz da je takva mera od javnog interesa.

Pregled činjenica

9. Godine 1999, nakon rata na Kosovu, po navodima podnosioca zahteva dodeljen je humanitarni smeštaj u stanovima i to: Shukri Maxhuni (u daljem tekstu podnosilac zahteva) u stanu br. 17, sprat III, ulaz IV, objekat br. 9/4, naselje „Bela česma" (Dardanija) i Arian Bytyqi (u daljem tekstu podnosilac zahteva) u stanu br. 18, sprat III, ulaz IV, objekat br. 9/4, naselje „Bela česma" (Dardanija) u cilju privremenog smeštaja pošto nisu imali drugog smeštaja. Pomenuti stanovi su bili u gruboj fazi izgradnje, tako da su podnosioci zahteva

imali određenih finansijskih troškova oko adaptiranja pomenutih stanova za normalan život.

10. Dana 29. novembra 2005 godine, Javno stambeno preduzeće u Prištini (u daljem tekstu JSP) pokreće tužbu za oslobađanje stana od ljudi i stvari protiv podnosioca zahteva i drugih lica koji prema tvrdnjama JSP koriste gorepomenute stanove bez zakonske osnove i nisu spremni da ih oslobode. Za pomenute stanove prema tvrdnjama JSP-a isti se oglasio kao investitor koji zbog korišćenja stanova od strane podnosioca zahteva i drugih lica nije u mogućnosti da izvrši građevinske radove predviđene ugovorom o izgradnji.

11. Dana 28. marta 2007., godine Kosovska agencija za imovinu (u daljem tekstu KAI) obaveštava podnosioce zahteva da se razmatra stavljanje spornih stanova pod upravu KAI i da podnosioci zahteva u zakonom predviđenom roku mogu da se obrate KAI.

12. Dana 17. jula 2007, godine KAI u skladu sa odlukom komisije za imovinske zahteve na Kosovu izdaje nalog za iseljenje iz gorepomenutih stanova podnosiocima zahteva sa obrazloženjem da sporni stanovi nisu osposobljeni kao stanovi za dalji humanitarni smeštaj.

13. Dana 02. avgusta 2007, godine tadašnji premijer Kosova šalje predlog KAI i JSP-u da privremeno obustavi nalog za iseljenje u stambenom kompleksu „Bela česma" (Dardanija), 136 porodica, „Ulpiana" 84 porodica i „Sunčani breg" za porodice u teškom ekonomskom stanju i za teške socijalne i humanitarne slučajeve.

14. Dana 22. septembra 2008, godine Opštinski sud u Prištini presudom C. br. 2326/05 usvaja kao osnovan tužbeni zahtev JSP-a i obavezuje podnosioce zahteva da oslobode od ljudi i stvari gorepomenute sporne stanove.

15. Dana 22. oktobra 2008., godine podnosioci zahteva ulažu žalbu Okružnom sudu u Prištini protiv presude Opštinskog suda u Prištini C. br. 2326/05 od 22. septembra 2008, godine zbog (prema navodima podnosioca zahteva): suštinske povrede proceduralnih povreda odredaba ZPP, pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja faktičkog stanja i odluke o oslobađanju stanova.

16. Dana 05. septembra 2011, godine podnosioci zahteva Okružnom sud u Prištini ulažu dopunu žalbe gde, pored ostalog, pominju činjenicu da su im pojedina dokumenta iz spisa predmeta u slučaju C. br. 2326/05 od 22. septembra 2008., godine dostavljena na srpskom

jeziku koji nije njihov maternji jezik, odnosno jezik koji oni razumeju.

17. Dana 30. decembra 2011., godine Okružni sud u Prištini presudom Ac. br. 1492/2008 odbija kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i potvrđuje presudu Opštinskog suda u Prištini C. br. 2326/05 od 22. septembra 2008, godine.

18. Dana 13. marta 2012 godine., podnosilac zahteva podnosi reviziju Vrhovnom sudu Kosova protiv presude Okružnog suda u Prištini Ac. br. 1492/2008 od 30. decembra 2012. godine i presude Opštinskog suda u Prištini C. br. 2326/05 od 22. septembra 2008, godine, zbog (prema navodima podnosioca zahteva): suštinske povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava. Sa predlogom da gorepomenute presude Opštinskog i Okružnog suda u Prištini poništi i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

19. Dana 18. aprila 2013 godine, Vrhovi sud Kosova presudom rev. br. 365/2012 odbija kao neosnovanu reviziju podnosioca zahteva protiv presude Okružnog suda u Prištini Ac. br. 1492/2008 od 30. decembra 2012. godine i presude Opštinskog suda u Prištini C. br. 2326/05 od 22. septembra 2008, godine sa obrazloženjem:

"Vrhovni sud Kosova, smatra kao pravedan i zakonit pravni stav i obrazloženje sudova niže instance, u vezi usvajanja tužbenog zahteva i odbijanja žalbe optuženih, pošto je dato dovoljno i ubedljivih razloga prihvatljivih i za ovaj sud iz činjenice da je usvajanje tužbenog zahteva tužioca pravedan i zakonit, jer je potvrđeno da tužilac kao investitor ima pravo vlasništva na spornim stanovima. "

Tvrdnje podnosioca zahteva

20. Podnosioci zahteva navode:

"Prvostepeni i drugostepeni sud i na kraju donošenjem presude od 18 aprila 2013, rev. br. 365/2012 od Vrhovnog suda Kosova, izvršili su suštinsku i višestruku povredu odredaba Ustava Republike Kosova, Zakona o parničnom postupku, Evropske konvencije o ljudskim pravama, kao i Zakona o upotrebi jezika, u momentu kada je podnosiocima zahteva uručio dokumentaciju: Rešenje za urbanističku dozvolu od 26.01.1996, Rešenje od 14.12.1995, Rešenje od 15.11.1995. i Ugovor o izgradnji od 6.12.1995, Ugovora o investicijama, na srpskom jeziku - dakle na nematernjem jeziku - ne prevodeći ovako Ugovor o izgradnji br.

02.2932/1, od 06.12.1995, sa srpskog na albanski jezik, na jezik koji stranke razumeju. Ova povreda je suštinska i kao takva ima za posledicu poništenje presude i u potpunoj je suprotnosti sa zahtevima utvrđenim Ustavom Kosova, kao i Evropskom konvencijom o ljudskim pravama."

Relevantne zakonske odredbe koje se tiču parničnog postupka

21. **ZAKON *O PARNIČNOM POSTUPKU* br. 03/L- 006**

Član 96.

96.1 Stranke i ostali učesnici u postupku imaju pravo da u postupku pred sudom koriste svoj jezik ili jezik koji razumeju.

96.2 Ukoliko se postupak ne vodi na jeziku stranke, odnosno ostalih učesnika u postupku, obezbediče se prema njihovom zahtevu , usmeni prevod na njihovom jeziku ili na jeziku koji razumeju, svih prestavki i pismenih dokaza, kao i onoga što se podnosi na sudskoj sednici.

Zahtev za privremenu meru

22. Podnosilac isto tako zahteva od Suda da uvede privremenu meru;

"DOZVOLJAVA privremenu meru dok Vrhovni sud Kosova odlučuje o pitanju prema ratio decidendi Ustavnog suda."

23. U tom smislu, Sud se poziva na član 116.2. [Pravni efekat odluka] Ustava koji određuje:

"Dok god je procedura u postupku pred Ustavnim sudom, sud može privremeno prekinuti primenu spornog postupka ili zakona, dok god se ne donese sudska odluka, ukoliko smatra da je primena takvih spornih zakona može uzrokovati nepopravljivu štetu."

24. Sud, isto tako, uzima u obzir član 27. Zakona, koji predviđa:

"Ustavni sud po službenoj dužnosti ili na zahtev stranke može doneti odluku o primeni privremenim merama u odnosu na neko pitanje koje je predmet postupka, ukoliko su te mere neophodne za otklanjanje rizika ili nepopravljive štete, ili je preuzimanje ovakvih privremenih mera u javnom interesu."

25. Pored toga, pravilo 54. (1) Poslovnika o radu predviđa da:

"Uvek kada upućivanje nije rešeno pred Sudom i kada Sud nije presudio o merodavnosti predmeta, strana može zahtevati uvođenje privremenih mera."

26. Konačno, pravilo 55. (1) Poslovnika o radu predviđa da:

"Sud treba da po ubrzanom postupku razmotri zahtev za uvođenje privremenih mera i treba da ima prioritet nad svim drugim predmetima."

27. Štaviše, kako bi Sud uveo privremenu meru, treba da, u skladu sa pravilom 55. (4) Poslovnika o radu, utvrdi da:

"(a) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera pokazala prima facie slučaj o merodavnosti predmeta i, ukoliko prihvatljivost još uvek nije utvrđena, prima facie slučaj o prihvatljivosti predmeta;

(b) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera je dokazala da će pretrpeti nepopravljivu štetu ukoliko se ne dozvoli privremena mera, ili

(c) je privremena mera u javnom interesu."

Ukoliko strana koja zahteva privremene mere nije pokazala potrebne prikaze, Veće za razmatranje treba da preporuči odbijanje zahteva.

Ocena prihvatljivosti zahteva

28. Da bi bio u mogućnosti da presudi o podnesku podnosioca zahteva, Sud prvo treba da proveri da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost predviđene Ustavom, detaljnije obrazložene u Zakonu o Ustavnom sudu i Poslovniku o radu.

29. U ovom slučaju, Sud se poziva na član 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] koji predviđa:

1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način. (...)

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih

organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.

30. Član 47. (2) Zakona o sudu, isto tako predviđa da:

„Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.“

31. Sud se isto tako poziva na član 48. Zakona, koji predviđa da:

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

32. Štaviše, pravilo 36. (1) a), b) i c) Poslovnika određuje da:

1. Sudu je dozvoljeno da rešava zahteva:

(a) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke, ili

(b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva, ili

(c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.

33. Sud smatra da je podnosilac zahteva ispunio propisan rok od četiri meseca, računajući od dana kada mu je uručena presuda Vrhovnog suda. To se može videti iz spisa predmeta da je presuda Vrhovnog suda rev. 365/2012 doneta dana 18. aprila 2013 godine, dok je podnosilac zahteva podneo zahtev Sudu putem pošte dana 16. avgusta 2013. godine, što znači da je zahtev podnet u roku od četiri meseca, kao što je predviđeno Zakonom i Poslovnikom o radu...

34. Podnosilac zahteva uglavnom navodi da mu je presudom prvostepenog suda, drugostepenog, kao i presudom Vrhovnog suda povređeno pravo garantovana članom 31. Ustava Republike Kosova i članom 6. Evropske konvencije o zaštiti prava i sloboda čoveka i njenih protokola.

35. Podnosilac zahteva takođe tvrdi da su mu prava povređena:

“... u momentu kada je podnosiocima zahteva uručena određena dokumentacija na srpskom jeziku - dakle na nematernjem jeziku,

ne prevodeći ova dokumenta sa srpskog na albanski jezik, došlo je do suštinske povrede Ustava Kosova, kao i Evropske konvencije o ljudskim pravama...“

36. Iz gorecitiranih zakonskih odredaba zakona o parničnom postupku br. 03/L-006 od 30. jun 2008. godine, član 96.2. jasno se vidi da:

“Ukoliko se postupak ne vodi na jeziku stranke, odnosno ostalih učesnika u postupku, obezbediće se prema njihovom zahtevu , usmeni prevod na njihovom jeziku ili na jeziku koji razumeju, svih predstavki i pismenih dokaza, kao i onoga što se podnosi na sudskoj sednici. “

Uvidom u dokumentaciju podnetu Ustavnom sudu jasno se vidi da podnosilac zahteva ni u jednoj fazi procesa nije redovnim sudovima podneo zahtev za prevođenje spornih dokumenata, kao što je predviđeno gorecitiranim zakonom o parničnom postupku, stoga Ustavni sud dolazi do zaključka da podnosioci zahteva nepodnošenjem zvaničnog zahteva za prevod spornih dokumenta nisu iskoristili zakonom zagarantovano pravo prevoda sudske dokumentacije u postupku. Ustavni sud nije utvrdio da su odgovarajući postupci na bilo koji način bili nepravedni ili arbitrarni (vidi, odluku o neprihvatljivosti, Beqiri protiv odluke br. 50116335 Ministarstva za rad i socijalno staranje KI10/09, 25. januar 2010) odluka Ustavnog suda Kosova.

37. Ustavni sud dalje primećuje da je presuda prvostepenog, drugostepenog, kao i presuda Vrhovnog suda obrazložena i ovaj Sud nije primetio da je tokom postupka suđenja u predmetu bilo procesnih kršenja koja bi rezultirala povredom osnovnih prava podnosioca zagarantovanih Ustavom. Podnosiocu su pružene sve mogućnosti za odbranu tokom celog procesa suđenja u slučaju.

38. Sud smatra da podnosilac zahteva nije argumentovao i dokazima potkrepio navodno kršenje njegovih prava od strane prvostepenog, drugostepenog, kao i Vrhovnog suda.

39. U stvari, navodi podnosioca o kršenju ustavnih prava ne predstavljaju *prima facie* dovoljan osnov za pokretanje slučaja u Sudu; nezadovoljstvo podnosioca zahteva odlukom redovnih sudova ne predstavlja ustavnu osnovu da se žali pred Ustavnim sudom.

40. Štaviše, Sud primećuje da, da bi slučaj *prima facie* ispunio uslove za prihvatljivost zahteva, podnosilac zahteva treba da dokaže da postupci pred prvostepenim, drugostepenim, kao i Vrhovnim sudom, gledano u celini, nisu sprovedeni na načinu na koji bi podnosilac

zahteva imao pravično suđenje ili da su ostala kršenja ustavnih prava mogla biti izvršena od strane redovnih sudova tokom suđenja.

41. U tom smislu, Sud se poziva na pravilo 36. (2) a) Poslovnika o radu, koje određuje *"Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:a) da zahtev nije prima facie opravdan,"*

42. Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi činjeničnim ili zakonskim greškama (zakonitost) koje su navodno počinili redovni sudovi, osim ukoliko su oni povredili prava i slobode zagarantovane Ustavom (ustavnost).

43. Stoga, Sud ne treba da postupa kao sud četvrtog stepena, prilikom razmatranja odluka donetih od strane redovnih sudova. Dužnost je redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, García Ruiz protiv Španije [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

44. U svakom slučaju, podnosilac zahteva ne objašnjava zašto i kako je izvršeno kršenje njegovih prava, on ne potkrepljuje *prima facie* navod po ustavnim osnovama i nije pružio dokaze koji ukazuju da su njegova prava i slobode zagarantovane članom 31. Ustava i članom 6. Evropske konvencije o zaštiti prava i sloboda čoveka i njenih protokola kršene od strane redovnih sudova.

45. Ustavni sud ne može da smatra da su relevantni postupci pred prvostepenim, drugostepenim kao i Vrhovnim sudom na bilo koji način bili nepravedni ili proizvoljni (vidi *mutatis mutandis*, Shub protiv Litvanije, ESLJP odluka u vezi sa prihvatljivošću zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).

46. U stvari, podnosilac zahteva nije dokazao *prima facie* zašto i kako su mu prvostepeni, drugostepeni, kao i Vrhovni sud povredili prava zagarantovana članom 31. Ustava Kosova i članom 6. Evropske konvencije o zaštiti prava i sloboda čoveka i njenih protokola.

47. Dakle, Sud nalazi da podnosilac zahteva niti je izgradio niti dokazao *prima facie* slučaj ni po meritumu ni po prihvatljivosti zahteva.

48. Sve u svemu, Sud zaključuje da je zahtev neprihvatljiv kao očigledno neosnovan.

49. Sud dalje zaključuje da, pošto je zahtev podnosioca neprihvatljiv, zahtev za privremenu meru je bespredmetan i, stoga, treba da se odbije.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova, u skladu sa članovima 27. i 48. Zakona, i pravilima 36. (2)a) i 56. Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 16. oktobra 2013. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBIJE zahtev kao neprihvatljiv;

II. ODBIJA SE zahtev za uvođenje privremenih mera;

III. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona o Ustavnom sudu i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI107/13, Hasan Salihu, Rešenje od 21. oktobar 2013 god.,- Ocena ustavnosti presude Posebne komore Vrhovnog suda, SCEL-09-0001-C1060, od 25. marta 2010. godine.

Slučaj KI107/13, odluka od 21. oktobra 2013. god.,

Ključne reči: individualni zahtev, pravo na imovinu, van vremensakog roka

Podnosilac je podneo Zahtev na osnovu člana 113.7 Ustava Republike Kosovo, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 i pravilu 56, stav 2 Poslovnika o radu.

Predmetna stvar zahteva je navodno pravo podnosioca zahteva da bude uključen u listu zaposlenih koji imaju pravo na jedan deo prihoda od privatizacije DP KNI"Ramiz Sadiku".

Podnosilac zahteva tvrdi da su povredena njegova prava garantovana Ustavom, jer nije ukljucen u listu zaposlenih koji imaju pravo na deo prihoda od privatizacije DP "Ramiz Sadiku". Podnosilac zahteva ne navodi povredu neke posebne ustavne odredbe.

U ovim okolnostima, Sud je primetio da je odluka koja se osporava od strane podnosioca zahteva od 25. maja 2010, dok je zahtev Sudu podnet dana 19.jula 2013. god., sto znaci da zahtev podnosioca nije u skladu sa clanom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika.

Shodno tome zahtev podnosioca je odbijen kao neblagovremen.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI107/13
Podnosilac
Hasan Salihu
Ocena ustavnosti presude Posebne komore Vrhovnog suda, SCEL-09-0001-C1060, od 25. marta 2010. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Hasan Salihu iz sela Bajčine, opština Podujevo.

Osporena odluka

2. Presuda Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, SCEL-09-0001-C1060, od 25. marta 2010. god.

Pravni osnov

3. Član 113.7. Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), član 49 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121, od 15. januara 2009. god., (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar zahteva je navodno pravo podnosioca zahteva da bude uključen u listu zaposlenih koji imaju pravo na jedan deo prihoda od privatizacije DP KNI “Ramiz Sadiku” Priština.

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 19. jula 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 5. avgusta 2013. god., predsednik je odlukom br. GJR. KI107/13, imenovao sudiju Altaya Suroya za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI107/13, imenovao veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

7. Dana 30. avgusta 2013. god., podnosilac zahteva je obavešten o registraciji zahteva. Istog dana, Posebna komora Vrhovnog suda je obaveštena o zahtevu (u daljem tekstu: Posebna komora).

8. Dana 21. oktobra 2013. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu u punom sastavu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica kao što se dokazuje iz dokumenata podnetih od strane podnosioca zahteva

9. Dana 2. aprila 2009. god., podnosilac zahteva je uložio žalbu Kosovskoj agenciji za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP), kojom je tražio da bude uključen u listu zaposlenih koji imaju pravo na deo prihoda od privatizacije DP KNI "Ramiz Sadiku" Priština.

10. Dana 5. maja 2009. god., KAP je obavestila Posebnu komoru da podnosilac zahteva nije pružio nikakav relevantan dokaz da je neprekidno bio u radnom odnosu u DP "Ramiz Sadiku" Priština i da u vreme privatizacije navedenog DP, odnosno 27. juna 2006. god., nije bio registrovan radnik DP. Štaviše, KAP je takođe obavestila Posebnu komoru da podnosilac zahteva nije uložio svoju žalbu KAP-u u roku određenom od strane Kosovske povereničke agencije (prethodnik KAP) 31. avgusta 2007. god.

11. U gorenavedenom odgovoru od 5. maja 2009. god., KAP je odgovorila Posebnoj komori: *"... uzimajući u obzir činjenice koje je podneo žalilac (podnosilac zahteva) i nakon dodatnih istraga preduzetih od strane KAP, KAP smatra da navedene tvrdnje žalioca ne potkrepljuju njegovu tužbu u skladu sa Uredbom UNMIK-a br. 2003/13, član 10, tačka 10.4."*

12. Posebna komora je nalogom SCEL-09-0001 tražila od podnosioca zahteva da jasno istakne zašto je uložio žalbu Posebnoj komori nakon isteka roka. Podnosilac zahteva je odgovorio na nalog, izjavljujući da je

uložio zakasnelu žalbu, jer živi na selu gde poštanske pošiljke uvek kasne i da je obavešten u vezi sa objavljenom listom preko svojih komšija iz sela koji su otišli do kancelarije pošte gde su primili zakasnelu pošiljku.

13. Dana 25. marta 2010. god., Posebna komora je presudom SCEL-09-0001-C1060 odbila žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu.

14. Gorenavedenom presudom od 25. marta 2010. god., Posebna komora je konstatovala da je opravdanje podnosioca zahteva o podnošenju žalbe sa zakašnjenjem neosnovano i kao takvo se neće uzeti u obzir, jer zakon na snazi ne propisuje nikakvu obavezu da KAP obaveštava svakog zaposlenog, već samo objavljivanje liste u dnevnim novinama sa savetom o mogućnostima za podnošenje žalbe Posebnoj komori u roku od 20 dana.

15. Posebna komora je, takođe, u skladu sa članom 9.5. Uredbe UNMIK-a 2008/4, naglasila u pravnoj pouci da podnosilac zahteva može da uloži žalbu protiv njene odluke u roku od trideset (30) dana Žalbenom veću Posebne komore od dana prijema odluke.

Zakon

"UREDBA BR. 2003/13
UNMIK/UREDBA/2003/13
9. maj 2003. god.

O PROMENI PRAVA KORIŠĆENJA NEPOKRETNE IMOVINE U DRUŠTVENOJ SVOJINI

Član 10
PRAVA ZAPOSLENIH

10.4 Za potrebe ovog Člana smatra se da zaposleni ima pravo na isplatu ako je takav zaposleni registrovan kao zaposleno lice pri društvenom preduzeću u vreme privatizacije i ako je ustanovljeno da je bilo na platnom spisku preduzeća najmanje tri odine. Ovaj zahtev ne sprečava zaposlene, koji tvrde da bi bilo tako registrovani i zaposleni da nisu bili predmet diskriminacije, da podnesu žalbu Posebnoj komori shodno stavu 10.6.

10.6 Na zahtev oštećenog ili oštećenih, žalbu u vezi sa spiskom zaposlenih koji, kako je utvrdila Agencija, imaju pravo na isplatu i u vezi sa raspodelom sredstava sa zaštićenog računa i stava 10.5, razmatra Posebna komora shodno članu 4.1 (g) Uredbe 2002/13.

(a) Žalba mora da bude podneta Posebnoj komori u roku od 20 dana od konačnog objavljivanja u medijima, shodno članu 10.3, spiska zaposlenih koji imaju pravo na isplatu od strane Agencije. Posebna komora razmatra bilo koju žalbu na prioritetnoj osnovi i odlučuje o toj žalbi u roku od 40 dana od njenog podnošenja".

Navodi podnosioca zahteva

16. Podnosilac zahteva tvrdi: *"... da je bio zaposlen u DP "Ramiz Sadiku" Priština još od 1981. god., dok su ga 28. februara 1990. god., srpske snage diskriminisale i udaljile sa posla."*

17. Podnosilac zahteva tvrdi da su povređena njegova prava garantovana Ustavom, jer nije uključen u listu zaposlenih koji imaju pravo na deo prihoda od privatizacije DP "Ramiz Sadiku" Priština. Podnosilac zahteva ne navodi povredu neke posebne ustavne odredbe.

Ocena prihvatljivosti

18. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom, Zakonom i dodatno obrazloženi Poslovnikom o radu.

19. U vezi sa zahtevom podnosioca, Sud se poziva na član 113.7. Ustava, koji predviđa:

    "Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

20. Sud se poziva na član 47. Zakona, koji predviđa:

    "Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

    Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva".

21. U ovom slučaju, Sud primećuje da je Posebna komora u skladu sa zakonom na snazi, pravnom poukom obavestila podnosioca zahteva o njegovim mogućnostima da uloži žalbu Žalbenom veću Posebne komore protiv odluke Sudskog veća Posebne komore.

22. Na osnovu podnetih dokumenata, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije dostavio nijedan dokaz da je postupio prema pravnoj pouci Posebne komore i da je okončao pokrenuti sudski postupak, odnosno nije dokazao da je iscrpeo sva pravna sredstva koja su predviđena članom 113.7. Ustava i članom 47. Zakona.

23. Obrazloženje o pravilu iscrpljenja je da pruži nadležnim organima, uključujući i sudove, mogućnost da spreče ili isprave navodne povrede Ustava. Pravilo se zasniva na pretpostavci da će pravni poredak Kosova obezbediti delotvorna pravna sredstva protiv povrede ustavnih prava. Ovo je važan aspekt supsidijarnog karaktera Ustava (vidi slučaj KI41/09, podnosilac zahteva AAB-RIINVEST D.O.O., Priština, rešenje o neprihvatljivosti od 21. januara 2010. god., i *mutatis mutandis*, vidi slučaj Selmouni protiv Francuske, br. 25 803/94, ESLJP, odluka od 28. jula 1999. god.).

24. Sud se poziva na član 49. Zakona, koji predviđa:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta. Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teče od dana stupanja na snagu istog".*

25. Sud se takođe poziva na pravilo 36. (1) b) Poslovnika, koji određuje:

> *"Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
>
> *[...]*
>
> *b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva..."*

26. U ovim okolnostima, Sud primećuje da je odluka koja se osporava od strane podnosioca zahteva od 25. maja 2010, dok je zahtev Sudu podnet dana 19. jula 2013. god., što znači da zahtev podnosioca nije u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika, jer je podnet Sudu sa više od tri godine zakašnjenja.

27. Sud podseća da član 49. Zakona i pravilo 36. (1) b) Poslovnika, traže od podnosilaca zahteva, da nakon iscrpljenja svih pravnih sredstava, budu obazrivi da zahteve podnesu Sudu u roku o četiri meseca od dana kada je primljena poslednja sudska odluka.

28. Proizilazi da je zahtev neblagovremen.

29. Shodno tome, zahtev treba da se odbaci kao neprihvatljiv, zbog neispunjenja uslova određenih članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika o radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika o radu, dana 21. oktobra 2013. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;

II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI61/13, Blerim Shabi, Rešenje od 18. novembar 2013 god., - Ocena ustavnosti odluke Pkl. br. 119/2012 Vrhovnog suda Kosovo,od 21. decembra 2012. god.

Slučaj KI61/13, odluka od 18. novembra 2013. god.

Ključne reči: Individualni zahtevi, zaštita imovine, očigledno neosnovan

Podnosilac zahteva je dana 22. aprila 2013. god., podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo, gde je od suda zahtevao ocenu ustavnosti osporene odluke.

Podnosilac u zahtevu je tvrdio da su mu presudom Vrhovnog suda Kosova prekršeni sledeći članovi Ustava Kosova: član 21. [Opšta načela], član 23. [Ljudsko dostojanstvo], član 24. [Jednakost pred Zakonom], član 30. [Prava optuženog] i član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], kao i Evropske konvencije o ljudskim pravima u celosti.

Sud je tokom razmatranja slučaja konstatovao da ne postoji ništa u zahtevu što ukazuje da su suđenja bila pristrasna ili da su postupci bili nepravični, sud nalazi da podnosilac zahteva nije bio žrtva uskraćivanja jednake sudske zaštite njegovih prava, takođe Sud nalazi da navodi podnosioca nisu potkrepljeni i treba da se odbiju kao očigledno neosnovani.

Uzimajući u obzir sve okolnosti podnetog zahteva, Ustavni sud je odlučio da zahtev odbaci kao neprihvatljiv jer iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju i kršenju ustavnih prava.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI61/13
Podnosilac
Blerim Shabi
Ocena ustavnosti
odluke Pkl. br. 119/2012 Vrhovnog suda Kosovo, od 21. decembra 2012. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Blerim Shabi, stanovnik Peći. Njega zastupa advokat g. Isa Osdautaj iz Dečana.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava odluku Vrhovnog suda, Pkl. br. 119/2012, od 21. decembra 2012. god.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva navodi da je gorenavedena odluka povredila njegova prava garantovana Ustavom, odnosno član 21. [Opšta načela], član 23. [Ljudsko dostojanstvo], član 24. [Jednakost pred Zakonom], član 30. [Prava optuženog] i član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]. Podnosilac zahteva, takođe, navodi povredu Evropske konvencije o ljudskim pravima u celosti.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava, članu 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15. januara 2009. god. (u daljem

tekstu: Zakon), i pravilu 56, stavu 2. Poslovnika o radu (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 22. aprila 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Sudu.

6. Dana 25. aprila 2013. god., podnosilac je podneo Sudu popunjen obrazac zahteva i kopije sudskih odluka u njegovom predmetu.

7. Dana 29. aprila 2013. god., predsednik je imenovao sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca i veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 10. maja 2013. god., Ustavni sud je obavestio podnosioca zahteva i Vrhovni sud Kosova da je pokrenut postupak ispitivanja ustavnosti presuda po predmetu br. KI 61/13.

9. Dana 18. novembra 2013. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu u punom sastavu za neprihvatljivost zahteva.

Činjenice slučaja

10. Iz spisa proizilazi da je 15. oktobra 2009. god., oko 20:30 časova, došlo do fizičkog obračuna ili "tuče" u okolini Peći, u kojoj su bili uključeni podnosilac zahteva i nekoliko drugih osoba. Jedna osoba je umrla na licu mesta, kao rezultat povreda zadobijenih od noža.

11. Dana 15. oktobra 2009. god., podnosilac zahteva je uhapšen i smešten u pritvor. Nakon toga, podnosilac zahteva je optužen za krivično delo ubistvo i predmet je prenet Okružnom sudu u Prizrenu.

12. Dana 15. jula 2011. god., Okružni sud u Prizrenu (P. br. 59/2010) je proglasio podnosioca zahteva krivim za krivično delo ubistvo iz člana 146. Krivičnog zakona Kosova i osudio ga na 15 godina zatvora. Podnosilac zahteva je bio odsutan kada je presuda izrečena, ali njegov pravni zastupnik je bio prisutan.

13. U svojoj odluci, Okružni sud je dalje parafrazirao iz izveštaja sudsko-medicinskog veštaka: "Prema autopsiji i opisu, postoje dve ubodne rane, ubodi sa zadnje strane tela - pravac od pozadi ka napred i odozgo - nadole, s desna - na levo. Sa takvim zadobijenim povredama, pokojni, kada je zadobio povrede, nije imao mogućnosti da istraje dalje, a ni da napada."

14. Podnosilac zahteva je uložio žalbu Vrhovnom sudu protiv ove presude. Podnosilac zahteva je tražio od Vrhovnog suda ili da ga oslobodi od optužbe za ubistvo ili da vrati predmet na ponovno suđenje Okružnom sudu. Podnosilac zahteva navodi da je prvostepeni sud izvršio povredu Krivičnog zakona i postupka i da je njegovo utvrđivanje činjenica bilo pogrešno i nepotpuno. Podnosilac zahteva je posebno naglasio da njegove povrede nastale za vreme tuče u Peći, nisu uzete u obzir od strane Okružnog suda. Podnosilac zahteva je, takođe, tražio da bude prisutan tokom saslušanja u Vrhovnom sudu i izjavio je da nije bio prisutan kada su presuda i kazna bile izrečene od strane prvostepenog suda.

15. Dana 08. februara 2012. god., Vrhovni sud (Ap. br. 446/2011) je proglasio žalbu podnosioca zahteva neosnovanom i potvrdio je odluku Okružnog suda (P. br. 59/2010). Podnosilac zahteva i njegov pravni zastupnik su bili prisutni na saslušanju održanom pred žalbenim većem Vrhovnog suda. U svojoj odluci, Vrhovni sud je naširoko razmotrio činjenice i zakon u ovom predmetu, kao i posebne žalbene osnove podnete od strane podnosioca zahteva.

16. Podnosilac zahteva je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti protiv ove odluke. On je naveo bitne povrede krivičnog zakona i postupka. On je ponovo naveo da njegove povrede nisu uzete u obzir od strane sudova. On se takođe izričito pozvao na činjenicu da ga je prvostepeni sud osudio veoma dugom kaznom zatvora bez njegovog prisustva na sudu, uprkos činjenici da je doveden sa svog mesta u pritvoru u Peći u sud u Prizrenu mnogo puta ranije kako bi prisustvovao suđenju.

17. Dana 21. decembra 2012. god., Vrhovni sud (Pkl. br. 119/2012) je odbio zahtev za zaštitu zakonitosti kao neosnovan. U svojoj odluci, Vrhovni sud je razmotrio ocenu činjenica predmeta datih od strane prvostepenog i drugostepenog suda. Vrhovni sud je takođe ocenio da podnosilac zahteva nije postupio u samoodbrani i našao da sudovi nisu izvršili povrede krivičnog procesnog prava. Vrhovni sud se nije bavio pitanjem odsustva podnosioca prilikom izricanja kazne od strane prvostepenog suda.

Navodi podnosioca

18. Podnosilac zahteva tvrdi da su Okružni i Vrhovni sud u vezi sa žalbom, povredili njegova prava kao optuženog i njegova prava na pravično i nepristrasno suđenje garantovano članom 31. Ustava, posebno zato što podnosilac zahteva nije bio prisutan u Okružnom sudu kada je izrečena kazna i osuda.

19. Podnosilac zahteva tvrdi da nije nikad primio od Okružnog suda kopiju digitalnog snimka suđenja koji je pismom dva puta tražio. On tvrdi da je ovo odbijanje pristupa digitalnom snimku povredilo njegova prava kao optuženog, kao i njegova prava na jednaku zaštitu svojih prava u postupcima pred sudovima, kao što je garantovano članom 31. (1) Ustava.

20. Podnosilac zahteva, takođe, tvrdi da kako Okružni, tako i Vrhovni sud u vezi sa žalbom, nisu uzeli u obzir povrede koje je on zadobio tokom tuče u Peći i uticaj ovih povreda na njegovu sposobnost da izvrši ubistvo za koje je on osuđen. Podnosilac zahteva tvrdi da njegove povrede nisu jednako tretirane od strane sudova u odnosu na povrede žrtve i povrede drugih učesnika u tuči i da je ovo povredilo njegovo pravo na jednaku zaštitu, kao što je garantovano članom 24. Ustava.

Ocena prihvatljivosti zahteva

21. Kao prvo, kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom o Ustavnom sudu i Poslovnikom o radu.

22. Član 113. Ustava utvrđuje opšti okvir zakonskih uslova da bi zahtev bio prihvatljiv. On utvrđuje:

> *"1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.*
>
> *[...]*
>
> *7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."*

23. Član 48. Zakona o Ustavnom sudu, takođe, utvrđuje da:

> *"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."*

24. Pored toga, pravilo 36. (2) Poslovnika predviđa da:

> *"Sud odbacuje zahtev kao oèigledno neosnovan kada zaključi:*
>
> *[...]*

(b) [...]da iznete èinjenice ni na koji naèin ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava, ili

[...], ili

(d) [...] da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju;"

25. Sud primećuje da je podnosilac pokrenuo svoje argumente pred Vrhovnim sudom u vezi sa njegovim odsustvom u sudu kada je Okružni sud izrekao kaznu i presudu. Sud, takođe, primećuje da je podnosilac zahteva pokrenuo pitanje činjenične ocene njegovih povreda tokom žalbenog postupka i u postupku za zaštitu zakonitosti.

26. Stoga, Sud zaključuje da je podnosilac zahteva iscrpeo sva pravna sredstva na raspolaganju u vezi sa svojim tvrdnjama, ne samo formalno, već i suštinski.

27. Međutim, Ustavni sud ponavlja da nije njegova dužnost u skladu sa Ustavom da postupa kao žalbeni sud ili sud četvrtog stepena, u odnosu na odluke donete od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, Avdyli protiv Vrhovnog suda Kosova, KI 13/09, 18. jun 2010. god.; vidi, *mutatis mutandis* García Ruiz protiv Španije [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava 1999-1).

28. Ustavni sud može samo da razmotri da li su dokazi predstavljeni na takav način i postupci uopšte, gledano u njihovoj celini, sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (vidi, *inter alia*, Evropska komisija za ljudska prava, Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, zahtev br. 13071/87, 10. jul 1991. god.).

29. U ovom slučaju, podnosiocu zahteva je pruženo dovoljno mogućnosti da predstavi svoj slučaj i da ospori tumačenje činjenica i zakona koje je on smatrao pogrešnim, kako pred Vrhovnim sudom u žalbenom postupku, tako i u postupcima za zaštitu zakonitosti.

30. Sud primećuje da se tekst odluke Vrhovnog suda u vezi sa njegovom žalbom i tekst odluke Vrhovnog suda u vezi sa njegovim zahtevom za zaštitu zakonitosti, ne pozivaju izričito na odsustvo podnosioca zahteva u Okružnom sudu kada je njegova kazna i presuda izrečena.

31. Sud, međutim, primećuje da je podnosilac zahteva bio prisutan tokom drugih sednica pred Okružnim sodom, kao i na prethodnim suđenjima pred Vrhovnim sudom u vezi sa njegovom žalbom. Štaviše, pravni

zastupnik podnosioca zahteva je bio prisutan na suđenju kada su njegova kazna i presuda bile izrečene.

32. U ovim okolnostima, Sud nalazi da se zbog odsustva podnosioca zahteva na suđenjima kada je izrečena njegova kazna i presuda, ne može reći da je povređeno njegovo pravo na pravično suđenje.

33. Što se tiče navodnog odbijanja da se pravnom zastupniku podnosioca zahteva obezbedi kopija digitalnog snimka njegovog suđenja, iz podnesaka koje je podnosilac podneo Vrhovnom sudu i prema detaljnoj odluci Vrhovnog suda u vezi sa žalbom, proizilazi da je podnosilac zahteva bio prisutan tokom suđenja njegovog predmeta i da je bio zastupljen od stane advokata tokom postupka.

34. U ovim okolnostima, Sud nalazi da pravo podnosioca zahteva na odgovarajuća sredstva za pripremu i sprovođenje svoje odbrane, kao što je garantovano članom 30. (3) Ustava, je dovoljno ispunjeno od strane sudova, bez obzira na to da li je digitalni snimak bio na raspolaganju podnosiocu zahteva.

35. Što se tiče navodnog propusta redovnih sudova da uzmu u obzir fizičke povrede podnosioca zahteva zadobijene u gorepomenutoj tuči prilikom ocenjivanja njegove odgovornost za smrt žrtve, Sud smatra da je Vrhovni sud u postupcima za zaštitu zakonitosti izričito odbio argument da je podnosilac zahteva mogao da deluje u samoodbrani.

36. Što se tiče navodnog propusta sudova da pravično procene radnje drugih strana u događaju, kako počinjene protiv podnosioca, tako i faktore koji su doprineli smrti žrtve, Ustavni sud nalazi da je van delokruga nadležnosti Ustavnog suda da razmatra na osnovu člana 113. (7) Ustava, kao što je gore navedeno u stavovima 28. i 29.

37. Pošto je razmotrio sve krivične postupke u celosti, Ustavni sud nije našao da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni (vidi *mutatis mutandis*, Shub protiv Litvanije, ESLJP, zahtev br. 17064/06, 30. jun 2009. god.).

38. Sud smatra da ne postoji ništa u zahtevu što ukazuje da su suđenja bila pristrasna ili da su postupci bili nepravični. Sama činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodom slučaja, ne može da mu služi kao argumentovan zahtev za povredu člana 31. Ustava (vidi Memetović protiv Vrhovnog suda Kosovo, KI 50/10, rešenje od 21. marta 2011. god.; vidi, *mutatis mutandis* Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske, ESLJP zahtev br. 5503/02, presuda od 26. jula 2005. god.).

39. Na osnovu ovih razmatranja, Sud nalazi da podnosilac zahteva nije bio žrtva uskraćivanja jednake sudske zaštite njegovih prava.

40. Stoga, Ustavni sud nalazi da navodi podnosioca nisu potkrepljeni i treba da se odbiju kao očigledno neosnovani.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 48. Zakona, i pravilom 36. (2) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 18. novembra 2013. godine, je jednoglasno

ODLUČIO

I. DA ODBIJE zahtev kao neprihvatljiv;

II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona o Ustavnom sudu, i

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 152/13, Opština Đakovica, Rešenje od 20. novembar 2013 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Republike Kosovo, rev. br. 49/2012, od 3. juna 2013. godine

Slučaj KI152/13, odluka od 20. novembra 2013. god.

Ključne reči: individualni zahtev, imovinski spor, zahtev za nadoknadu, očigledno neosnovan.

U ovom slučaju, podnosilac zahteva tvrdi da presuda Vrhovnog suda, rev. br. 49/2010, od 3. juna 2013. god., sadrži značajne greške u oceni materijalnog prava i zakonskih odredaba Zakona o parničnom postupku. On smatra da je obrazloženje presude navedenog suda previse konfuzno i šablonsko, zbog činjenice da navedeni sud nije u dovoljnoj meri ispitao činjenice i materijalne dokaze.

U ovom slučaju, Sud primećuje da se zahtev podnosioca o oceni ustavnosti osporene odluke odnosi na: a) povredu materijalnog prava i b) povredu zakonskih odredaba Zakona o parničnom postupku. Tvrdnje podnosioca, u ovom slučaju, nisu podnete na osnovu ustavne žalbe (ustavnost) o povredi nekog prava. U tom smislu, Sud smatra da su tvrdnje podnosioca zahteva uglavnom zakonske prirode i kao takve ne pokreću ustavno pitanje u vezi sa povredom nekog osnovnog prava garantovanog Ustavom kako bi Sud mogao da interveniše.

Iz gore navedenih razloga, Sud smatra da zahtev podnosioca ne ispunjava uslove za prihvatljivost, jer podnosilac zahteva nije uspela da dokaze da su joj osporenom odlukom povređena neka od prava garantovana Ustavom. Sve u svemu, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI152/13
Podnosilac
Opština Đakovica
Ocena ustavnosti
presude Vrhovnog suda Republike Kosovo,
rev. br. 49/2012, od 3. juna 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je Opština Đakovica, zastupljena od strane opštinskog javnog pravobranilaštva u Đakovici (u daljem tekstu: podnosilac).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Kosova u Prištini, rev. 49/2012, od 3. juna 2013. god., koju je podnosilac zahteva primila 28. jula 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar ovog zahteva je ocena ustavnosti osporene odluke, kojom podnosilac zahteva tvrdi da joj je izazvana značajna novčana šteta, kao rezultat povrede materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka od strane Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud).

Pravni osnov

4. Član 113.7. i član 21. Ustava, član 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 16. decembra 2008. god., koji je stupio na snagu 15. januara 2009. god. (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56. (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred sudom

5. Dana 25. septembra 2013. god., podnosilac je podnela zahtev Sudu.

6. Dana 30. septembra 2013. god., predsednik je imenovao sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi (član).

7. Dana 9. oktobra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca i Vrhovni sud Kosova u vezi sa registracijom ovog zahteva.

8. Dana 20. novembra 2013. god., nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Prema pregledu iznetih činjenica, ovaj zahtev odnosi se na građanski spor između podnosioca, kao tužene, i tužioca sa inicijalima K. N.

10. Godine 1996, fond za uređenje zemljišta, puteva i opštinskih aktivnosti u Đakovici je najavio javnu aukciju za zajedničke investicije u vezi sa izgradnjom poslovnog prostora u Đakovici, odnosno izgradnje zelene pijace. Tužilac je, u skladu sa dogovorom postignutim sa fondom na osnovu računa br. 03-96 od 3. septembra 1996. god. isplatio iznos od 246.398,00 dinara na ime avansnog plaćanja poslovnog prostora br. 3 na lokaciji „Hani i Kaqit“. Tužilac je nastavio isplatu do ispunjenja određenog iznosa i na taj način u potpunosti ispunio postignut dogovor. Međutim, njemu nije predat poslovni lokal i isplaćeni iznos mu nije vraćen.

11. Nakon toga, navedeni Fond je u vansudskom postupku tužiocu dodelio na korišćenje zemljište u površini 0,03,75 ha, ali na kraju je utvrđeno da je ovo zemljište dodeljeno D. J. 1995. godine, i isti je isplatio iznos od 9.375,00 dinara i na taj način se Fond povukao iz ovog ugovora.

12. Tužilac je, zahtevajući vraćanje isplaćenog iznosa po dogovoru postignutom sa navedenim fondom, podneo tužbu Opštinskom sudu u Đakovici.

13. Dana 16. aprila 2010. god., Opštinski sud u Đakovici je presudom C. br. 531/2005, odbio u celosti tužbu tužioca, podnetu protiv podnosioca zahteva (tužena). Tužilac je tužbom tražio da se obaveže podnosilac zahteva da mu, na ime neosnovanog bogaćenja, isplati novčani iznos od 76.415,90 evra.

14. Tužilac je na presudu Opštinskog suda u Đakovici uložio žalbu Okružnom sudu u Peći.

15. Okružni sud u Peći je 24. februara 2011. god. presudu Ac. br. 375/2010 preinačio osporenu presudu od strane tužioca i utvrdio da podnosilac zahteva, u ovom slučaju, poseduje pasivnu legitimnost, dakle obavezna je da na ime neosnovanog bogaćenja isplati tužiocu novčani iznos od 76.415,90 evra sa kamatom koju plaćaju poslovne banke na Kosovu.

16. Podnosilac zahteva je na odluku drugostepenog suda, podnela reviziju Vrhovnom sudu. Podnosilac zahteva je od Vrhovnog suda tražila razmatranje odluke Okružnog suda u Peći zbog povrede materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka.

17. Dana 3. juna 2013. god., Vrhovni sud, presuda rev. 49/2012, odbio je zahtev za reviziju podnosioca kao neosnovan. Vrhovni sud je u ovom slučaju utvrdio da: "*Tvrdnje iz revizije o tome da tužena ne može biti odgovorna za obaveze koje su napravili opštinski organi prethodnog režima, o tome da ne postoji nasledstvo od prethodne opštine su neosnovani, pošto je drugostepeni sud na osnovu Uredbe UNMIK-a br. 200/45 od 11.08.2000. god., našao da tužena u ovoj pravnoj stvari ima pasivni legitimitet tužene strane, zato što se na osnovu člana 2.4. predviđa da svaka opština ima svoj pravni status, pravo da poseduje i upravlja imovinom.*"

Navodi podnosioca zahteva

18. Podnosilac zahteva tvrdi da presuda Vrhovnog suda, rev. br. 49/2010, od 3. juna 2013. god., sadrži značajne greške u oceni materijalnog prava i zakonskih odredaba Zakona o parničnom postupku. On smatra da je obrazloženje presude navedenog suda previše konfuzno i šablonsko, zbog činjenice da navedeni sud nije u dovoljnoj meri ispitao činjenice i materijalne dokaze.

19. Štaviše, podnosilac zahteva tvrdi da: *1. "Uložena revizija protiv presude Okružnog suda u Peći, Ac. br. 375/10 je u suštini bila*

fokusirana na poznatoj činjenici da opštini Đakovica u ovom parnično-pravnom odnosu U POTPUNOSTI NEDOSTAJE PASIVNI LEGITIMITET, sa obrazloženjem zasnovanim na tome da je ugovorni odnos o kupoprodaji nepokretnosti zaključen između bivšeg „Fonda“ u Đakovici, nakon toga naslednika „Fonda“ stambeno preduzeće „Housing Company“ registrovano u MTI, i tužioca K. N. 2. U ovom ugovornom odnosu, ni u jednom slučaju, ni u jednom trenutku nije uključena opština Đakovica. 3. Iz osporene presude proizilazi da je predmet spora poslovni lokal, dok iz tužbenog zahteva tužioca proizilazi da je predmet spora nepokretnost-neizgrađeno građevinsko zemljište br. 4446/165, br. parcele 378 SO grada Đakovice u površini od 375 m²“.

Prihvatljivost zahteva

20. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunila sve uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

21. U ovom slučaju, zahtev se zasniva na članu 113.7. Ustava, koji propisuje:

    113.7 “Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom“.

    i članu 21.4. Ustava, koji propisuje:

    21.4 “Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva.”

22. Za potrebe prihvatljivosti, Sud, takođe, treba da uzme u obzir da li zahtev podnosioca ispunjava uslove za prihvatljivost, određene u pravilu 36.1. (c) Poslovnika, koje predviđa:

    36 (1) “ Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

    [...]

    c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan“.

23. Štaviše, pravilo 36.2. Poslovnika o radu predviđa da:

36 (2) "Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

a) da zahtev nije prima facie opravdan;

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava;

c) da podnosilac zahteva nije žrtva kršenja prava zagarantovanih Ustavom; ili

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju."

24. U ovom slučaju, Sud primećuje da se zahtev podnosioca o oceni ustavnosti osporene odluke odnosi na: a) povredu materijalnog prava i b) povredu zakonskih odredaba Zakona o parničnom postupku. Tvrdnje podnosioca zahteva, u ovom slučaju, nisu podnete na osnovu ustavne žalbe (ustavnost) o povredi nekog prava.

25. U tom smislu, Sud smatra da su tvrdnje podnosioca zahteva uglavnom zakonske prirode i kao takve ne pokreću ustavno pitanje u vezi sa povredom nekog osnovnog prava garantovanog Ustavom kako bi Sud mogao da interveniše.

26. Sud, treba da podseti podnosioce da Ustavni sud nije sud četvrtog stepena da ocenjuje zakonitost i tačnost odluka donetih od strane redovnih sudova, osim ako postoje uverljivi dokazi da su takve odluke donete na vidljivo neopravdan i nejasan način.

27. Ipak, dužnost je redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, mutatis mutandis, Garcia Ruiz protiv Španije [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

28. Iz gorenavedenih razloga, Sud smatra da zahtev podnosioca ne ispunjava uslove za prihvatljivost, jer podnosilac zahteva nije uspela da dokaže da su joj osporenom odlukom povređena neka od prava garantovana Ustavom.

29. Sve u svemu, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, i pravilom 36. (2) b) i pravilom 56. (2) Poslovnika o radu, dana 20. novembra 2013. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI182/13, KI 182/13, Xhevat Rrustemi, Rešenje od 5. decembar 2013 god.,- Ocena ustavnosti presude ASC-11-0035 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju od 23. novembra 2012 godine.

Slučaj KI182/13, odluka od 5. decembra 2013. god.

Ključne reči: individualni zahtev, pravo na imovinu, van vremenskog roka

Podnosilac je podneo Zahtev na osnovu člana 113.7 Ustava Republike Kosovo, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 i pravilu 56, stav 2 Poslovnika o radu.

Podnosilac zahteva osporava presudu ASC-11-0035, Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Žalbeno veće Posebne komore), od 23. novembra 2012 god., koja je na osnovu tvrdnje podnosioca njemu uručena 25. februara 2013 god., dok je na osnovu potvrde o prijemu dokumenata izdate od strane Posebne komore Vrhovnog suda, njemu uručena 09. februara 2013 god.

Podnosilac u zahtevu nije naveo koja su mu konkretno Ustavna prava prekršena osporenom odlukom, već navodi da su to prava iz radnog odnosa.

Sud je na osnovu uvida u spise predmeta konstatovao da je podnosilac podneo svoj zahtev 24. oktobra 2013. god., dok je poslednja odluka Posebne komore Vrhovnog suda po tvrdnji podnosioca njemu uručena 25. februara 2013 god., što predstavlja 3 meseca i 29 dana nakon isteka zakonskog roka propisanog članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika, dok je na osnovu potvrde o prijemu dokumenta izdate od strane Posebne komore Vrhovnog suda, presuda podnosiocu uručena 09. februara 2013 god., što predstavlja 4 meseci i 15 dana nakon isteka zakonskog roka propisanog članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika.

Iz toga proizilazi da je u oba slučaja zahtev podnosioca van vremenskog roka.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI182/13
Podnosilac
Xhevat Rrustemi
Ocena ustavnosti presude ASC-11-0035 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju od 23. novembra 2012. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Xhevat Rrustemi (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), iz sela Gornja Pakaštica, opština Podujevo.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu ASC-11-0035, Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Žalbeno veće Posebne komore), od 23. novembra 2012 god., koja je na osnovu tvrdnje podnosioca njemu uručena 25. februara 2013 god., dok je na osnovu potvrde o prijemu dokumenata izdate od strane Posebne komore Vrhovnog suda, njemu uručena 09. februara 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ustavna ocena presude koja navodno onemogućuje podnosioca da ostvari pravo na udeo od 20% od privatizacije društvenog preduzeća „Ramiz Sadiku“ (u daljem tekstu: DP. „Ramiz Sadiku“), u Prištini.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo Br. 03/L-121, od 15. januara 2009 god., (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 24. oktobra 2013. god., podnosilac zahteva je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 31. oktobra 2013 god., predsednik je imenovao sudiju Artu Rama-Hajrizi za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

7. Dana 11. novembra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva i Posebnu komoru Vrhovnog suda o registraciji zahteva.

8. Dana 05. decembra 2013 god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti**.**

Pregled činjenica

9. Podnosilac zahteva je imao zasnovan radni odnos u DP. „Ramiz Sadiku“ od 30. jula 1974. god., do 28. februara 1990. god.

10. Dana 27. juna 2006. god., DP „Ramiz Sadiku“ je završilo proces privatizacije.

11. Dana 07. aprila 2010. god., podnosilac zahteva je podneo žalbu Posebnoj komori Vrhovnog suda na konačnu listu radnika koju je sačinila Agencija za privatizaciju jer se on kao bivši radnik nije nalazio na listi.

12. U žalbi Posebnoj komori Vrhovnog suda, podnosilac je naveo da je on nepravedno isključen sa liste, što predstavlja diskriminaciju, jer je njegov radni odnos prekinut mimo njegove volje.

13. Sudsko veće posebne komore je tokom saslušanja u žalbenom postupku zaključilo da je žalba podnosioca neosnovana.

14. U obrazloženju svoje odluke Sudsko veće posebne komore je stava “*da je žalba koju je podnosilac podneo protiv konačne liste*

neblagovremena“, te dalje navodi: *„da podnosilac u žalbi nije uspeo da dokaže iz kojih je razloga došlo do propuštanja roka koji je bio predviđen zakonom, te, shodno tome, Sudsko veće posebne komore donosi odluku da se žalba podnosioca odbaci kao neosnovana.“*

15. Nepoznatog dana podnosilac ulaze žalbu Žalbenom veću posebne komore na odluku Sudskog veća posebne Komore.

16. Dana 23. novembra 2012 god., Žalbeno veće posebne komore donelo je presudu ASC-11-0035, kojom je žalbu podnosioca odbilo kao neosnovanu a odluku Sudskog veća posebne komore potvrdilo u celosti.

Tvrdnje podnosioca zahteva

17. Podnosilac u zahtevu ne navodi koja su mu konkretno ustavna prava prekršena osporenom odlukom, već navodi da su to prava iz radnog odnosa.

18. Podnosilac se obraća Sudu zahtevom:

> *„Želim da steknem pravo na 20% koje mi sleduje kao i svim drugim zaposlenima, jer sam šesnaest godina radio u preduzeću...“*

Ocena prihvatljivosti

19. Sud navodi, da bi bio u mogućnosti da presudi po žalbi podnosioca, prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

20. Sud se poziva i na član 49. Zakona koji predviđa.

> *“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku (...)”.*

21. Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36.(1)(b) Poslovnika, koje propisuje:

> *“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
>
> ...
>
> *b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva...”.*

22. Na osnovu podnetih dokumenata, Sud konstatuje da je podnosilac podneo svoj zahtev 24. oktobra 2013. god., dok je poslednja odluka Posebne komore Vrhovnog suda po tvrdnji podnosioca njemu uručena 25. februara 2013 god., što predstavlja 3 meseca i 29 dana nakon isteka zakonskog roka propisanog članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika, dok je na osnovu potvrde o prijemu dokumenta izdate od strane Posebne komore Vrhovnog suda, presuda podnosiocu uručena 09. februara 2013 god., što predstavlja 4 meseci i 15 dana nakon isteka zakonskog roka propisanog članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika.

23. Iz toga proizilazi da je u oba slučaja zahtev podnosioca van vremenskog roka.

24. Dakle, zahtev treba da se odbaci kao neprihvatljiv u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika o radu 05. decembra 2013. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI75/13, Bajrush Gashi, Rešenje od 5. decembar 2013 god.- Razjašnjenje presude Ustavnog suda od 09. maja 2012 god., i rešenja o neprihvatljivosti Ustavnog suda Republike Kosovo od 29. januara 2013 godine

Slučaj KI75/13, odluka od 5. decembra 2013 god.

Ključne reči: individualni zahtev, res judicata

Podnosilac je podneo Zahtev na osnovu člana 113.7 Ustava Republike Kosovo, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 i pravilu 56, stav 2 Poslovnika o radu.

Podnosilac u zahtevu ne osporava odluke javnih organa, već traži razjašnjenje presude Ustavnog suda od 09. maja 2012 god., i rešenja o neprihvatljivosti Ustavnog suda Republike Kosovo od 29. januara 2013 god.

Sud je stava da ovaj zahtev podnosioca nije zasnovan i izgrađen na ustavnim osnovama uzimajući u obzir da se Sud ranije bavio slučajem podnosioca i doneo odluku, na osnovu toga Sud smatra da je zahtev podnosioca zahteva *res judicata*. Shodno tome u skladu sa pravilom 36.1.(c) i 36.2.(a), i 36.2.e Poslovnika o radu, zahtev je odbacen kao očigledno neosnovan i samim tim neprihvatljiv.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI 75/13
Podnosilac
Bajrush Gashi
Razjašnjenje presude Ustavnog suda KI 06/12 od 09. maja 2012 god., i Rešenja o neprihvatljivosti zahteva Ustavnog suda KI 123/12, od 29. januara 2013 god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Bajrush Gashi, iz sela Mala Hoča opština Orahovac, (u daljem tekstu: "podnosilac zahteva"), koga zastupa advokat g. Nexhat Elshani.

Osporena odluka

2. Podnosilac u zahtevu ne osporava odluke javnih organa, već traži razjašnjenje presude Ustavnog suda od 09. maja 2012 god., i rešenja o neprihvatljivosti Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud), od 29. januara 2013 god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva podnetog sudu od 28. maja 2013 god., je razjašnjenje odluka suda.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na član 113.7 Ustava, članu 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo Br.03/L-121, od 15. januara 2009 god., (u daljem

tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 28. maja 2013 god., podnosilac je podneo zahtev sudu

6. Odlukom predsednika Br.GJR. KI. 75/13, od 28. maj 2013. god., sudija Ivan Čukalović je imenovan za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom Br. KSH. KI 75/13, imenovao i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 11. septenbra 2013 god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva.

8. Dana 05. decembra 2013 god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti**.**

Pregled činjenica

9. Dana 28. maja 2013 god., posnosilac zahteva podneo je zahtev sudu u kome je tražio da mu Sud razjasni presudu od 09. maja 2012 god., kao i rešenja o neprihvatljivosti od 29. januara 2013 god., u kojima se on javlja kao podnosilac zahteva.

Pregled činjenica povodom presude Ustavnog suda KI 06/12, od 09. maja 2012 god.

10. Podnosilac zahteva je 27. januara 2012. god. podneo zahtev sudu u kome je osporavao odluku Vrhovnog suda, [Pzd. br. 67/2001], od 12. decembra 2011. god., u kojoj je njegov zahtev za vanrednim ublažavanjem kazne odbijen kao neosnovan.

11. Podnosilac je u zahteva naveo da su mu osporenom odlukom prekršena prava zagarantovano u članu 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo i član 6. [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: EKLJP), jer je tokom vođenja sudskih postupka bilo puno nepravilnosti.

12. Dana 09. maja 2012. godine, Sud je uzimajući u obzir čnjenice i dokaze iz spisa predmeta proglasio zahtev podnosioca prihvatljivim, i utvrdio je: „da postoji povreda člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i člana 6. [Pravo na pravično suđenje] EKLJP uz obrazloženje da „[...] u okolnosti slučaja, nepristrasnost Vrhovnog suda može da bude

dovedena u pitanje i da strah podnosioca zahteva, u tom pogledu, se može smatrati subjektivno i objektivno opravdanim *„jer [...] isti sudija koji je predsedavao većem u Okružnom sudu u Prizrenu je takođe učestvovao u veću Vrhovnog suda odlučujući o zahtevu za ublažavanje kazne. "*

13. Zatim, Sud je „PROGLASIO" nevažećom odluku Vrhovnog suda [Pzd. br. 67/2011] od 12. decembra 2011. godine, koja povređuje član 31. Ustava i član 6. EKLJP i „VRATIO JE" odluku Vrhovnog suda [Pzd. br. 67/2011] od 12. decembra 2011. godine, Vrhovnom sudu na ponovno razmatranje u skladu sa presudom ovog suda, shodno pravilu 74. (1) Poslovnika o radu".

14. Dana 17. oktobra 2012. godine, Vrhovni sud je obavestio Sud da su preispitali svoju odluku u skladu sa presudom suda, odnosno doneli su odluku sa drugačijim sastavom sudija (odluka Pzd. br. 65/2012 od 10. septembra 2012. godine).

Pregled činjenica povodom Rešenja o neprihvatljivosti zahteva Ustavnog suda KI123/12, od 29. januara 2013 god.

15. Dana 04. decembra 2012 god., podnosilac zahteva je podneo zahtev Ustavnom sudu u kome je tražio ocenu ustavnosti odluke Vrhovnog suda [Pzd.br. 65/2012] od 10. septembra 2012 god.

16. Podnosilac u zahtevu je tvrdio da su mu osporenom odlukom povređena prava zagarantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo i članu 6. [Pravo na pravično suđenje] EKLJP.

17. Sud je napomenuo da se u predmetu KI 06/12, već bavio žalbom podnosioca zahteva gde je presudom KI 06-12, od 09. maja 2012 god., utvrdio da je Vrhovni sud presudom Pzd.br.67/2011, od 12. decembra 2011 god.,podnosiocu zahteva prekršio prava iz člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i člana 6. [Pravo na pravično suđenje] EKLJP.

18. Sud je dalje naveo, da je Vrhiovni sud novom presudom Pzd.br. 65/2012, od 10. septembra 2012 god., otklonio povrede člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i člana 6. [Pravo na pravično suđenje] EKLJP, koje je Ustavni sud našao da postoje u presudi od 09. maja 2012 god.

19. Podnosilac zahteva nije sudu predočio nove činjenice ili dokaze koje bi predstavljale dobar osnov za novu odluku.

20. Shodno tome, Sud u ovom konkretnom slučaju nije našao povrede njegovih prava koja su garantovana zakonima, Ustavom Republike Kosova kao i Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda od strane redovnih sudova, tačnije, presudom Vrhovnog suda [Pzd.br. 65/2012], od 10. septembra 2012 god.

21. Na osnovu svih činjenica i okolnosti koje su predočene u zahtevu, Sud je dana 29. januara 2013 god., zaključio da je zahtev podnosioca neprihvatljiv u skladu sa Pravilom 36.3.e Poslovnika o radu.

Tvrdnje podnosioca zahteva

22. Podnosilac u zahtevu navodi da je Sud u presudi Kl 06/12, ocenio da postoje povrede različite prirode, shodno tome, podnosilac je i preporučio Vrhovnom sudu da uzme u obzir sve ove povrde koje bi na jednom od budućih postupaka, na meritoran način otklonio.

23. Podnosilac dalje navodi da je Sud kasnije doneo drugu odluku kojom je njegov zahtev odbijen kao neosnovan, bez ikakvog obrazloženja.

24. Podnosilac od suda traži:

„da Sud razjasni odluke, odnosno koja je odluka autentična.“

Ocena prihvatljivosti zahteva

25. Da bi bio u mogućnosti da presudi o podnesku podnosioca zahteva, Sud prvo treba da proveri da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost predviđene Ustavom, detaljnije obrazložene u Zakonu o Ustavnom sudu i Poslovniku o radu.

26. U tom smislu, Sud se poziva na član 48. Zakona o Ustavnom sudu koji kaže:

> *“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.”*

27. Pored toga, Sud uzima u obzir i pravilo 36 (Kriterijum o Prihvatljivosti) Poslovnika o radu koji predviđa:

(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve (...)

c) “*samo ako zahtev nije očigledno neosnovan“*

(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

a) *„da zahtev nije prima facie opravdan“* ...

e) „kada je Sud već doneo odluku o predmetnoj stvari i kada zahtev ne sadrži dovoljan osnov za donošenje nove odluke“

28. Međutim u cilju pojašnjenja odluka, Sud podseća da je u presudi KI 06/12, od 09. maja 2012 god., Sud utvrdio da postoji proceduralna povreda člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i člana 6. [Pravo na pravično suđenje] EKLJP, a kao osnov za kršenje ustavom zagarantovanih prava podnosioca zahteva, Sud je našao *„da je isti sudija koji je predsedavao većem u Okružnom sudu u Prizrenu, takođe učestvovao u veću Vrhovnog suda odlučujući o zahtevu za ublažavanje kazne“*.

29. Takođe Sud dodaje da je Vrhovni sud 10. septembra 2012 god., u ponovljenom postupku doneo drugu odluku [Pzd. br. 65/2012], o sastavu sudskog veća što je prestavljalo osnov koji je uzrokovao proceduralnu povredu člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i člana 6. [Pravo na pravično suđenje] EKLJP, koje je Sud našao u presudi KI 06/12, od 09.maja 2012 god.

30. Shodno tome Sud primećuje da je Vrhovni sud odlukom [Pzd. br. 65/2012], otklonio pomenutu proceduralnu povredu člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i člana 6. [Pravo na pravično suđenje] EKLJP.

31. U ovom konkretnom slučaju Sud je stava da ovaj zahtev podnosioca nije zasnovan i izgrađen na ustavnim osnovama uzimajući u obzir da se Sud ranije bavio slučajem podnosioca i doneo odluku, na osnovu toga Sud smatra da je zahtev podnosioca zahteva *res judicata*. Shodno tome u skladu sa pravilom 36.1.(c) i 36.2.(a), i 36.2.e Poslovnika o radu, zahtev je očigledno neosnovan i samim tim neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 36.1,36.2, i 56.2 Poslovnika o radu 05. decembra 2013. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 110/13, Shaqir Përvetica, Rešenje od 2. decembar 2013 god.- Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova rev. br. 142/2013 od 14. juna 2013. godine

Slučaj KI110/13, odluka od 2. decembra 2013 god.

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnavan

Podnosilac zahteva je podneo podnesak u skladu sa članom 113.7 Ustava Republike Kosovo, članu 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15. januara 2009. i pravilu 56. (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Kosova.

Podnosilac zahteva je dana 23. jula 2013., podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo, gde je od suda zahtevao ocenu ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova.

Sud je tokom razmatranja slučaja konstatovao da uslovi za prihvatljivost nisu ispunjeni u ovom podnesku. On nije uspeo da navede i podrži dokazima da su mu osporenom odlukom navodno povređena ustavna prava i slobode. Ustavni sud podseća da nije njegova dužnost u skladu sa Ustavom da deluje kao apelacioni sud ili sud četvrtog stepena u pogledu odluka koje su donete od strane redovnih sudova. To je dužnost redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava.

Uzimajući u obzir sve okolnosti podnetog zahteva, Ustavni sud Kosova je na sednici 02. decembra 2013 god., odlučio da zahtev odbaci kao neprihvatljiv jer iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju i kršenju ustavnih prava.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI110/13
Podnosilac
Shaqir Përvetica
Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova
rev. br. 142/2013 od 14. juna 2013. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO
u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Shaqir Përvetica iz Prištine (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Osporena odluka je rešenje Vrhovnog suda Kosova rev. br. 142/2013 od 14. juna 2013. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenog rešenja Vrhovnog suda Kosova (Rev. br. 142/2013 od 14. juna 2013. godine) koje je podnosiocu zahteva uručeno 08. jula 2013. god. a kojim je okončan imovinsko-pravni spor između podnosioca zahteva i Policije Kosova, podnosilac zahteva ne navodi konkretno članove Ustava koji su povređeni.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava, članovima 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15. januara 2009. (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. stavu 2. Poslovnika o radu (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 23. jula 2013. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 05. avgusta 2013. godine, odlukom predsednika (br. GJR. KI110/13), sudija Ivan Čukalović je imenovan za sudiju izvestioca. Istog dana, odlukom predsednika br. KSH. KI110/13 imenovano je Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 29. avgusta 2013. godine, Ustavni sud je obavestio podnosioca zahteva i Vrhovni sud Kosova, da je pokrenut postupak ispitivanja ustavnosti odluka po predmetu br. KI-110-13. Ovim obaveštenjem Ustavni sud je od podnosioca zahteva tražio da mu dostave dokaze o datumu prijema presude Okružnog suda u Prištini Ac. br. 1411/09 od 13. jula 2012. godine.

8. Dana 13. septembra 2013. godine Vrhovni sud Kosova odnosno Opštinski sud je dostavio dokaze (kopiju otpremnice suda) da je dana 27. avgusta 2012. godine podnosilac zahteva primio sporu presudu Okružnog suda u Prištini.

9. Po obaveštenjima Suda poslatim podnosiocu zahteva 29. avgusta 2013. godine, od podnosioca zahteva nisu prispela nikakva naknadna dokumenta, u zakonom predviđenom roku.

10. Dana 02. decembra 2013. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije Ivana Čukalovića, Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi, je iznelo preporuku Sudu u punom sastavu za neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Podnosilac zahteva se žali da mu je policija Kosova oduzela lovačko oružje a pritom ne navodi ni datum, ni opis okolnosti, kao ni razloge koji su doveli do oduzimanja lovačkog oružja.

12. Dana 08. septembra 2009 godine., rešavajući po tužbi podnosioca zahteva Opštinski sud u Prištini donosi rešenje C. br. 1649/07 kojim odbacuje kao nejasnu i nepotpunu tužbu podnosioca zahteva protiv Policije Kosova vezano za oduzimanje lovačkog oružja, uz obrazloženje da je sama tužba, kao i dopuna tužbe nije sadržala predmet spora, pravni osnov, vrednost spora, kao i ko je tuženik u parničnoj stvari.

13. Dana 13. jula 2012 godine Okružni sud u Prištini rešavajući po žalbi podnosioca zahteva donosi rešenje Ac. br. 1411/2009 kojim odbija žalbeni zahtev podnosioca zahteva kao neosnovan i potvrđuje rešenje Opštinskog suda u prištini C. br. 1649/07 od 08. septembra 2009. godine, sa obrazloženjem:

> *"S obzirom na takvo stanje stvari, veće ocenjuje da su žalbeni navodi tužioca da je tužba jasna jer je njoj priložen nalog za vraćanje oružja vlasniku, neosnovane i kao takve su odbijene, sa obrazloženjem da tužilac podneskom od 07.04.2009. god. nije izvršio ispravku tužbe, stoga je prvostepeni sud pravilno primenio odredbe člana 102.3 ZPP, kada je odbacio tužbu tužioca."*

14. Dana 14. juna 2013 godine., Vrhovni sud Kosova, rešavajući po žalbi podnosioca zahteva, donosi rešenje rev. br. 142/2013 kojim odbacuje reviziju podnosioca zahteva sa obrazloženjem da je neblagovremena jer je:

> *"Iz dostavnice o uručenju rešenja drugostepenog suda, zaključeno je da je tužilac rešenje Ac. br. 1411/2009 od 13. 07. 2012. primio dana 27. 08. 2012. god., a reviziju (žalbu) je podneo 5. 10. 2012. god."*

Tvrdnje podnosioca zahteva

15. Podnosilac zahteva smatra *"da je Vrhovni sud pogrešio u računanju roka, jer sam odluku AC. BR. 1411/09 od 13-07-2012. god. primio dana 08-09-2012. a ne 27-08-2012. god., da bi to potvrdio, podnosim otpusnu listu koja potvrđuje da sam 27-08-2012. god. ležao u bolnici."*

16. Podnosilac zahteva takođe tvrdi: *"Moja žalba (misli na reviziju – prim prevod) nije uzeta u obzir jer nije određena vrednost tužbe, misleći da će se vrednost odrediti na nekoj od sednica, ali me sud nikada za ovih 9 godina nije pozvao da uzme izjavu od mene."*

17. Podnosilac zahteva takođe traži od Ustavnog suda *"da obaveže Policiju Kosova da nadoknadi štetu i to:*

Da mi se vrati oružje ili da mi se nadoknadi šteta.

Određivanje vrednosti

1.Tužba-	80 evra
2.Oružje-	650
3.Lekarskouverenje-	30
4.Dozvola za oružje-	40

5. Uverenje o obuci u oblasti lovstva-	300
6.Žalba-2001-	80
7.Tužba-II-2007-	80
8.Žalba-18.11.2009-	80
9. Sudska taksa - 03.10.12-	31
10.Žalba-03-10-2012-	80
11. Sudska taksa - 05-11-2012	31
12.Žalba-23.07.2013-	80
13. Taksa - 22.07.2013-	31
Ukupno	1593
Godišnjiinteres	2.867,4
	4.460,40”

Ocena prihvatljivosti zahteva

18. Da bi bio u mogućnosti da presudi o podnesku podnosioca zahteva, Sud ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom o Ustavnom sudu i Poslovnikom o radu.

19. U predmetu, Sud posebno mora da utvrdi da li je podnosilac zahteva ispunio uslove iz člana 113. (1) Ustava i člana 49. Zakona i pravila 36. (1) b) Poslovnika o radu.

20. Sud se poziva na član 113.7. Ustava koji propisuje da:

> *“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”*

21. Podnosilac zahteva je ovlašćena stranka i iscrpeo je sva pravna sredstva predviđena zakonom.

22. Član 48. Zakona Ustavnog suda takođe utvrđuje da:

> *“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.”*

23. Pored toga, pravilo 36. (2) Poslovnika predviđa da:

> *“(2) Sud odbacuje zahtev kao oèigledno neosnovan kada zaključi:*

(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju."

24. Kao što se gore može videti, podnosilac zahteva navodi da je Vrhovni sud pogrešio u računanju roka i odbio kao neblagovremenu njihovu žalbu (reviziju).

25. Međutim, Sud smatra da podnosilac zahteva nije pokazao kako i zašto je njihovo pravo na pravično suđenje prekršeno, niti je potkrepio svoje navode o tim povredama.

26. S druge strane, Sud primećuje da se iz paragrafa 8. ovog rešenja jasno može zaključiti da tvrdnje podnosioca zahteva o nepravilnom računanju rokova nisu tačne s obzirom da se iz dostavljenih dokaza Vrhovni sud Kosova odnosno Opštinskog suda u Prištini od dana 13. septembra 2013. godine (kopija otpremnice suda) nesporno može videti da je podnosilac zahteva dana 27. avgusta 2012. godine primio spornu presudu Okružnog suda u Prištini, tako da mu radom javnih organa nije povređeno nijedno pravo zagarantovano Ustavom.

27. Sama činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodom slučaja ne može da posluži kao pravo da pokrene argumentovan zahtev o povredi Ustava ili Evropske konvencije o ljudskim pravima (vidi Memetović protiv Vrhovnog suda Kosova, KI50/10, 21. marta 2011. god.; vidi *mutatis mutandis* Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske, ESLJP zahtev br. 5503/02, 26. jula 2005. god.).

28. S tim u vezi, Ustavni sud podseća da nije njegova dužnost u skladu sa Ustavom da deluje kao apelacioni sud ili sud četvrtog stepena u pogledu odluka koje su donete od strane redovnih sudova. To je dužnost redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi Avdyli protiv Vrhovnog suda Kosovo, KI 13/09, 18. juna 2010. god.; vidi *mutatis mutandis* García Ruiz protiv Španije [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava 1999-1).

29. Ustavni sud može samo da razmotri da li su dokazi predstavljeni na takav način da su postupci uopšte, gledano u celini, sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva imao pravično suđenje (vidi, *inter alia*, Evropska komisija za ljudska prava, Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, zahtev br. 13071/87, 10. jul 1991. god.).

30. U ovom slučaju, podnosiocu zahteva je pruženo dovoljno mogućnosti da predstavi svoj slučaj i da ospori tumačenje zakona koji on smatra netačnim pred Opštinskim i Okružnim sudom u Prištini, kao i pred Vrhovnim sudom Kosova. Tumačenje zakonskog roka za podnošenje

žalbe (revizije) protiv rešenja Okružnog suda je pitanje koje Vrhovni sud Kosova treba da utvrdi i ne pripada okviru ocene ustavnosti njegovih prava na pravično i nepristrasno suđenje od strane Suda.

31. Ustavni sud nalazi da su relevantni postupci bili pravični i da nisu bili proizvoljni (vidi *mutatis mutandis*, Shub protiv Litvanije, ESLJP, zahtev br. 17064/06, 30. jun 2009. god.). Osim toga, nije ništa pronađeno u zahtevu što bi ukazalo da je Vrhovnom sudu Kosova nedostajala nepristrasnost ili da su postupci bili nepravični.

32. Konačno, uslovi za prihvatljivost nisu ispunjeni u ovom podnesku. On nije uspeo da navede i podrži dokazima da su mu osporenom odlukom navodno povređena ustavna prava i slobode.

33. Stoga, Ustavni sud nalazi da navodi podnosioca nisu potkrepljeni i treba da se odbiju kao očigledno neosnovani.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36. (2) d) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 02. decembra 2013. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;

II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI153/13, Adem Dushi, Rešenje od 20. novembar 2013 god.- Ocena ustavnosti odluke Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju od 10. januara 2010 godine

Slučaj KI 153/13, odluka od 20. novembra 2013 god.

Ključne reči: individualni zahtev, zahtev van roka

Zahtev je zasnovan na član 113.7 Ustava, članu 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo Br.03/L-121, od 15. januara 2009 god., (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Podnosilac zahteva je dana 29. septembra 2013. god., podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo, gde je od suda tražio ocenu ustavnosti odluke Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju.

Podnosilac zahteva tvrdi da pomenuta odluka krši njegova ustavna prava garantovana u članu 21. i 22. Ustava Kosova.

Nakon razmatranja dokumentacije Sud je primetio da je podnosilac propustio rokove koji su predviđeni zakonom i poslovnikom o radu.

U tom smislu, Sud zaključuje da je zahtev podnosilac van vremenskog roka.

Uzimajući u obzir sve okolnosti podnetog zahteva, Ustavni sud Kosova je zahtev odbio kao nedopustiv za razmatranje.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI 153/13
Podnosilac
Adem Dushi
Ocena ustavnosti odluke Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju SCEL-09-001, od 10. januara 2010 god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Adem Dushi iz sela Gornje Ljupče, opština Podujevo (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava odluku Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Sudsko veće Posebne komore) SCEL-09-001, od 10. januara 2010. god., koja je podnosiocu dostavljena 13. jula 2010. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ustavna ocena odluke koja navodno onemogućuje podnosioca da ostvari prava na udeo od 20% od privatizacije društvenog preduzeća Ramiz Sadiku (u daljem tekstu: DP "Ramiz Sadiku"), u Prištini.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121, od 15. januara 2009 god., (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 29. septembra 2013. god., podnosilac zahteva je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 30. septembra 2013. god., predsednik je odlukom GJR. br. KI153/13 imenovao sudiju Kadrija Kryeziua za sudiju izvestioca. Istog dana predsednik je odlukom KSH. br. KI153/13 imenovao i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

7. Dana 09. oktobra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva i Posebnu komoru Vrhovnog suda o registraciji zahteva.

8. Dana 20. novembra 2013 god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti**.**

Pregled činjenica

9. Podnosilac zahteva je imao zasnovan radni odnos u DP „Ramiz Sadiku“ od 11. maja 1979. god., do 28. februara 1990. god.

10. Dana 27. juna 2006. god., DP „Ramiz Sadiku“ je završilo proces privatizacije.

11. Dana 23. februara 2009. god., podnosilac zahteva je podneo žalbu Posebnoj komori Vrhovnog suda na konačnu listu radnika koju je sačinila Agencija za privatizaciju, jer se on kao bivši radnik nije nalazio na listi.

12. U žalbi Posebnoj komori Vrhovnog suda, podnosilac je naveo da je on imao zasnovan radni odnos u DP „Ramiz Sadiku“, od 11. maja 1979. god., do 28. februara 1990. god., i da se 1999. god., javio rukovodstvu preduzeća sa zahtevom da mu se omogući povratak na radno mesto koje je on imao na osnovu ugovora od 11. maja 1979. god.

13. Tokom postupka saslušanja, Sudsko veće Posebne komore je na osnovu lične identifikacione legitimacije podnosioca utvrdilo, da je on rođen 15.

februara 1941. god., odnosno da je 15. februara 2006. god., napunio 65 godina života i time stekao pravo na starosnu penziju.

14. Dana 10. januara 2010. god., Sudsko veće Posebne komore donelo je odluku SCEL-09-001, kojom je žalbu podnosioca odbilo kao neprihvatljivu.

15. U obrazloženju svoje odluke Sudsko veće Posebne komore je navelo: *da je tokom postupka saslušanja i izvođenjem dokaza utvrdilo, da je podnosilac u momentu privatizacije DP. „Ramiz Sadiku" bio stariji od 65 godina života. Shodno tome, Sudsko veće Posebne komore je stava, da žalba podnosioca ne ispunjava uslove predviđene iz člana 10.4. UNMIK uredbe 2003/13 (vidi stav 15).*

Relevantan zakon

16. UNMIK Uredba br.2003/13, od 9. maja 2003 god., O PROMENI PRAVA KORIŠĆENJA NEPOKRETNE IMOVINE U DRUŠTVENOJ SVOJINI

    Član 10.4. (Prava zaposlenih)

    „Smatra se da zaposleni ima pravo na isplatu ako je takav zaposleni registrovan kao zaposleno lice pri društvenom preduzeću u vreme privatizacije, i ako je ustanovljeno da je bilo na platnom spisku preduzeća najmanje tri godine. Ovaj zahtev ne sprečava zaposlene, koji tvrde da bi bili tako registrovani i zaposleni da nisu bili predmet diskriminacije, da podnesu žalbu Posebnoj komori shodno članu 10.6."

Tvrdnje podnosioca zahteva

17. Podnosilac zahteva tvrdi da pomenuta odluka krši njegova ustavna prava garantovana u članu 21. i 22. Ustava Kosova.

18. Podnosilac se obraća Ustavnom sudu zahtevom:

    „Da želi da i njemu pripadne 20% od privatizacije na koje on ima pravo prema zakonu na snazi".

Ocena prihvatljivosti zahteva

19. Da bi bio u mogućnosti da presudi o podnesku podnosioca zahteva, Sud prvo treba da proveri da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost predviđene Ustavom, detaljnije obrazložene u Zakonu o Ustavnom sudu i Poslovniku o radu.

20. U tom smislu, Sud primećuje da član 113.7. Ustava predviđa:

> *„7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

21. Sud se takođe poziva na član 49. Zakona koji kaže:

> *„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta . Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teče od dana stupanja na snagu istog."*

22. Sud takođe uzima u obzir i pravilo 36. (1) b) Poslovnika o radu koje kaže:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
> ...
>
> *b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva".*

23. Na osnovu priloženih dokumenata Sud konstatuje da je podnosilac podneo zahtev Sudu 29. septembra 2013. god., dok je poslednja odluka Sudskog veća Posebne komore njemu uručena 13. jula 2010.god., što znači posle isteka zakonskog roka koji je propisan članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika o radu.

24. Iz toga proizilazi da je zahtev podnosioca van vremenskog roka.

25. Na osnovu toga, zahtev treba odbiti kao nedopustiv za razmatranje jer nije u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika o radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika o radu 20. novembra 2013. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI65/13, Rasim Hoxha i Remzije Hoxha-Prelvukaj, Rešenje od 18. novembra 2013 god- Ocena ustavnosti presude rev. 291/2009 od 4. septembra 2012. god., Vrhovnog suda Republike Kosovo od 4. septembera 2012 godine

Slučaj KI65/13, odluka od 18 novembra 2013 god.

Ključne reči: individualni zahtev, pravo na imovinu, očigledno neosnovan

Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke koja je navodno "nepravična i protivustavna jer odbijanjem revizije podnosioca kao neosnovane, povređena su njihova prava na pravično suđenje i prava na imovinu .

U tom pogledu, podnosioci zahteva tvrde da su povređeni članovi 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 46. [Zaštita imovine] Ustava.

Konaćno, podnosioci zahteva traže od Suda da oceni zakonitosti i ustavnost odluka redovnih sudova i da se njima vrati pravo na imovinu za koje tvrde da im je uskračeno od strane redovnih sudova na proizvoljan naćin.

Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi ocene ustavnosti presude rev. 291/2009 od 4. septembra 2012. god., Vrhovnog suda Republike Kosovo, Ustavni sud je utvrdio da podnete činjenice od strane podnosioca zahteva nisu ni na jedan način opravdale tvrdnju o povredi ustavnih prava i podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepela svoje tvrdnje Stoga Sud je zaključio da iznete činjenice od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava pa je njegov zahtev očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI65/13
Podnosioci
Rasim Hoxha i Remzije Hoxha-Prelvukaj
Ocena ustavnosti presude rev. 291/2009 od 4. septembra 2012. god., Vrhovnog suda Republike Kosovo

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosioci zahteva

1. Zahtev su podneli g. Rasim Hoxha i gđa Remzije Hoxha-Prelvukaj (u daljem tekstu: podnosioci zahteva), zastupljeni od strane g. Ganija Asllanija, advokata iz Prištine.

Osporene odluke

2. Podnosioci zahteva osporavaju presudu rev. 291/2009 od 4. septembra 2012. god., Vrhovnog suda Kosova, njima uručena 28. decembra 2012. god.

Pravni osnov

3. Zahtev se zasniva na članu 113.7. Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo, od 15. januara 2009. god., (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke koja je navodno *"nepravična i protivustavna jer odbijanjem revizije podnosilaca kao*

neosnovane, povređena su njihova prava za pravično suđenje i prava na imovinu".

5. U tom pogledu, podnosioci zahteva tvrde da su povređeni članovi 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 46. [Zaštita imovine] Ustava.

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 29. aprila 2013. god., podnosioci su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 29. aprila 2013. god., predsednik je odlukom br. GJR. KI65/13, imenovao sudiju Altaya Suroya za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI65/13 imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Ivan Čukalović (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Enver Hasani.

8. Dana 26. juna 2013. god., podnosioci su obavešteni o registraciji zahteva. Istog dana, Vrhovni sud Kosova je obavešten o zahtevu.

9. Dana 3. jula 2013. god., Sud je tražio od podnosilaca zahteva i Osnovnog suda u Peći da dostave dodatna dokumenta.

10. Dana 19. jula 2013. god., Osnovni sud u Peći – ogranak u Istoku i podnosioci su odgovorili na zahtev.

11. Dana 18. novembra 2013. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu u punom sastavu preporuku o neprihvatljivosti zahteva**.**

Pregled činjenica

12. Dana 27. maja 2002. god., Opštinski sud u Istoku je presudom C. br. 133/01 utvrdio da je podnosilac Rasim Hoxha vlasnik sporne kuće i korisnik parcele na kojoj je izgrađena kuća i obavezao je tuženog G. M. da navedenu nepokretnost oslobodi podnosiocu. Opštinski sud u Istoku je odbio kao neosnovan tužbeni zahtev podnosioca Remzije Hoxha-Prelvukaj, o priznavanju suvlasništva nad spornom nepokretnosti.

13. Dana 7. novembra 2002. god., Okružni sud u Peći je rešenjem Ac. br. 163/02 ukinuo presudu C. br. 133/01 od 27. maja 2002. god., Opštinskog suda u Istoku i predmet vratio na ponovno suđenje.

14. Dana 23. jula 2004. god., Opštinski sud u Istoku je presudom C. br. 9/03 odbio kao neosnovan tužbeni zahtev podnosilaca kojim su tražili da se utvrdi da su suvlasnici sporne nepokretnosti (zemljište i kuća) i utvrdio je da je protiv-tužilac G. M. vlasnik sporne nepokretnosti na osnovu kupoprodaje, održaja i izgradnje.

15. Dana 20. oktobra 2004. god., Okružni sud u Peći je rešenjem Ac. br. 283/2004 ukinuo presudu Opštinskog suda u Istoku C. br. 9/03 od 23. jula 2004. god. i vratio predmet na ponovno suđenje.

16. Dana 28. aprila 2005. god., Opštinski sud u Istoku je presudom C. br. 1794/04 odbio kao neosnovan tužbeni zahtev podnosilaca kojim su tražili da se utvrdi da su suvlasnici sporne nepokretnosti i utvrdio je da je protivtužilac G. M. vlasnik sporne nepokretnosti.

17. Dana 11. januara 2006. god., Okružni sud u Peći je rešenjem Ac. br. 219/05 ukinuo presudu C. br. 1794/04 od 28. aprila 2005. god., Opštinskog suda u Istoku i predmet vratio na ponovno suđenje.

18. Dana 6. novembra 2007. god., Opštinski sud u Istoku je presudom C. br. 10/06 odbio kao neosnovan tužbeni zahtev podnosilaca zahteva kojim su tražili da se utvrdi da su suvlasnici sporne nepokretnosti i utvrdio je da je protivtužilac G. M. vlasnik sporne nepokretnosti.

19. Dana 19. februara 2009. god., Okružni sud u Peći je presudom Ac. br. 13/08 odbio kao neosnovane žalbe podnosilaca zahteva i potvrdio je presudu C. br. 10/06 od 6. novembra 2007. god., Opštinskog suda u Istoku.

20. Dana 4. septembra 2012. god., Vrhovni sud Kosova je presudom rev. br. 291/2009 odbio kao neosnovanu reviziju podnosilaca zahteva i potvrdio presudu Ac. br. 13/2008 od 19. februara 2009. god., Okružnog suda u Peći.

21. Presudom rev. br. 291/2009 od 4. septembra 2009. god., Vrhovni sud je, između ostalog obrazložio:

> *"... Iz spisa predmeta proizilazi da su tužioci-protivtuženi (podnosioci zahteva) brat i sestra, a da im je tuženi-protivtužilac G.M. zet. To da je tužilac-protivtuženi Rasim (podnosilac zahteva) vlasnik parcele 5/1, na koju je pravo vlasništva stekao na osnovu ugovora o podeli porodičnog placa, overen kod Opštinskog sudu u Đurakovcu Vr. br. 467/72 od 6.9.1972. god. Na osnovu ovog ugovora tužiocu-protivtuženom (podnosiocu zahteva) Rasimu je izdata tapija. Na osnovu građevinske dozvole izdate od strane opštinskog nadležnog organa prvi tužilac-protivtuženi (podnosilac*

zahteva) Rasim je počeo da gradi porodični objekat sa drugom tužiljom- protivtuženom (podnosilac zahteva) Remzije na osnovu ugovora o zajedničkoj izgradnji. Budući da je tužilac-protivtuženi (podnosilac zahteva) Rasim odlučio da živi u Prištini i da kupi kuću u Prištini, postignut je sporazum između njega i tuženog-protivtužioca G.M. da on proda njegovu kuću u Pećkoj Banji i da prodajnu cenu preda tužiocu- protivtuženom (podnosiocu zahteva) Rasimu. Tuženi-protivtužilac G.M. je u 1979. godini prodao svoju kuću u Pećkoj Banji S. Z. za tadašnji iznos od 120 miliona dinara i po sporazumu taj iznos je predao tužiocu- protivtuženom (podnosiocu zahteva) Rasimu. Na osnovu ovog sporazuma tužilac-protivtuženi (podnosilac zahteva) Rasim bio je obavezan da tuženom-protivtužiocu G.M. izgradi ili kupi kuću u Pećkoj Banji, Prištini ili u Đakovici i to u roku od 5-6 godina. Tužilac-protivtuženi (podnosilac zahteva) je odlučio da tuženi-protivtužilac G.M. stanuje u spornoj kući. Ove činjenice su bile nesporne između parničara.

Tužilac-protivtuženi (podnosilac zahteva) Rasim, budući da nije ispunio obavezu iz sporazuma da tuženom-protivtužiocu G.M. izgradi ili kupi kuću u Pećkoj Banji, Prištini ili u Đakovici, isti je u spornu kuću investirao u cilju da istu prilagodi za stanovanje instaliranjem vode, kanalizacije, struje i druge gradnje svojim sredstvima i smestio se u spornoj kući u 1980. godini. S obzirom da tužilac-protivtuženi (podnosilac zahteva) nije ispunio ranije postignuti sporazum isti je supruzi tuženog-protivtužioca G.M. koja mu je sestra i svojim sestrićima u 1986. godini čestitao kuću o kojoj je reč...

Tuženi-protivtužilac G.M. je izvršio investicije u spornoj kući, smatrajući da to radi u svojoj kući, dok se tužilac-protivtuženi (podnosilac zahteva) ovim investicijama tuženog-protivtužioca G.M. nije usprotivio. Bilo je kasnije pokušaja da se postigne sporazum između parničara u vezi sa spornom kućom, ali bili su neuspešni.

Na osnovu takvog činjeničnog stanja, revizioni sud nalazi da je zaključak prvostepenog suda ispravan da je tuženi-protivtužilac G.M. stekao pravo svojine na osnovu člana 24. stav 2 ZOSPO, s obzirom da je kao savestan graditelj znao da gradi u svom objektu. Izvršenim investicijama od strane tuženog-protivtužioca G.M. u izgrađenom objektu stiče se pravo svojine ukoliko je savestan graditelj vršio značajne investicije, a vlasnik nepokretne imovine je znao o investicijama i nije se usprotivio u smislu člana 24, stav 1. ZOSPO. Na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog od strane prvostepenog suda proizilazi da se tuženi-protivtužilac G.M. u spornu kuću uselio u 1980. godini na osnovu prethodnog

sporazuma sa tužiocem-protivtuženim (podnosiocem zahteva) i da je od useljenja u ovu kuću tuženi-protivtužilac G.M. izvršio značajne investicije a koje prema izveštaju građevinskog veštaka ove investicije dostižu iznos od 81.822,95 evra...

Tuženi-protivtužilac G.M. bio je svestan da gradi u svojoj kući, pošto se prema sporazumu sa tužiocem-protivtuženim (podnosiocem zahteva) u 1980. godini uselio u spornu kuću i izvršio je investicije dovodeći objekat u sadašnje stanje, dok se tužilac-protivtuženi (podnosilac zahteva) do podnošenja tužbe nije ni usprotivio."

Navodi podnosilaca

22. Podnosioci zahteva tvrde da redovni sudovi nisu doneli pravične i nepristrasne odluke, vršeći tako povredu zakonskih i ustavnih odredaba i Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

23. Podnosioci zahteva tvrde da je njima povređeno pravo na imovinu garantovano članom 46. [Zaštita imovine] Ustava i članom 1. [Zaštita imovine] Protokola br. 1 EKLJP. Podnosioci zahteva, takođe, tvrde da je povređen član 36. Zakona br. 03/L-154 o vlasništvu i drugim stvarnim pravima.

24. Podnosioci zahteva tvrde da su povređena njihova prava garantovana članom 3.1 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, stavovi 1. i 3. jer su oni: "*... osporili ocenu kuće prema veštačenju veštaka koga je odredio sud, kako bi se izvršilo veštačenje od strane veštaka sa građevinskog fakulteta u Prištini ili da se izvrši superveštačenje, ovo pravo je negirano od strane ovog suda na kategoričan način, ne uključujući naš zahtev ni u zapisnike suda..."*

25. Konačno, podnosioci zahteva traže od Suda da oceni zakonitosti i ustavnost odluka redovnih sudova i da se njima vrati pravo na imovinu za koje tvrde da im je uskraćeno od strane redovnih sudova na proizvoljan način.

Ocena prihvatljivosti zahteva

26. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosilaca zahteva, prvo treba da ispita da li su ispunjeni svi uslovi za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom, dalje obrazloženi Zakonom i Poslovnikom o radu.

27. U vezi sa zahtevom podnosilaca, Sud se poziva na član 113.7. Ustava, koji propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

28. U ovom slučaju, Sud primećuje da su podnosioci iscrpeli pravna sredstva, kao što je određeno članom 113.7. Ustava.

29. Sud se takođe poziva i na član 49. Zakona, koji propisuje:

"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta. Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teče od dana stupanja na snagu istog".

30. Sud uzima u obzir i pravilo 36. (1) b) Poslovnika o radu, koje propisuje:

" Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

[...]

b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva...".

31. U tom pogledu, Sud se takođe poziva na pravilo 27.6. Poslovnika o radu, koji predviđa:

"Vremenski rok određen Ustavom, zakonom ili Poslovnikom će se računati na sledeći način:

[...]

(4) Kada je rok određen u mesecima i danima, rok se prvo računa u punim mesecima pa onda u danima;

(5) Kada se računa rok, isti uključuje subotu, nedelju i službene praznike.

(6) Kada se u suprotnom rok završi u subotu, nedelju ili na dan službenog praznika, isti će se produžiti do isteka prvog sledećeg radnog dana."

32. Sud primećuje da je zahtev podnet 29. aprila 2013. god., dok je podnosiocima zahteva presuda Vrhovnog suda uručena 28. decembra 2012. god.

33. U ovom konkretnom slučaju, Sud primećuje da podnosioci zahteva nisu mogli da podnesu zahtev 28. aprila 2013. god., jer taj dan bio nedelja, i prema pravilu 27.6. Poslovnika o radu, u takvim slučajevima, zahtev se može podneti prvog radnog dana posle nedelje, što su podnosioci i učinili.

34. Prema tome, sledi da je zahtev blagovremen, jer je podnet Sudu u okviru roka od četiri (4) meseci predviđenog Zakonom i Poslovnikom o radu.

35. Što se tiče tvrdnji pokrenutih u zahtevu, Sud se poziva na pravilo 36.1. (c) Poslovnika o radu koji predviđa:

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

[...]

c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan."

36. Sud smatra da podnosioci zahteva nisu podneli nikakav *prima facie* dokaz koji bi ukazao da su postupci sprovedeni u redovnim sudovima bili nepristrasni ili proizvoljni; štaviše, tvrdnje podnosilaca zahteva pokreću pitanje činjenica i zakona, što predstavlja punu nadležnost redovnih sudova.

37. Ustavni sud ponavlja da nije Sud koji utvrđuje činjenice, Ustavni sud želi da naglasi da je utvrđivanje činjeničnog stanja potpunog i ispravnog, potpuna nadležnost redovnih sudova i da je uloga Ustavnog suda samo da obezbedi usaglašenost sa pravima garantovanim Ustavom i drugim zakonskim instrumentima i stoga ne može da deluje kao "sud četvrtog stepena" (vidi slučaj Akdivar protiv Turske, br. 2189/93, ESLJP, presuda od 16. septembra 1996. god., stav 65. i takođe, vidi slučaj KI-86/11, podnosilac zahteva Milaim Berisha, rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. god.).

38. Štaviše, zahtev ne pokazuje da su redovni sudovi delovali na nepravedan i proizvoljan način. Nije uloga Ustavnog suda da zameni svoju ocenu činjenica sa ocenama redovnih sudova i, kao opšte pravilo,

to je dužnost tih sudova da ocene dokaze koje imaju pred sobom. Dužnost Ustavnog suda je da utvrdi da li su postupci u redovnim sudovima u celosti bili pravični, uključujući i način na koji su pribavljeni ti dokazi (vidi slučaj Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br. 13071/87, izveštaj Evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. god.).

39. Činjenica da se podnosioci zahteva ne slažu sa ishodom slučaja ne može da im služi kao pravilo da pokrenu argumentovani zahtev za povredu člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i člana 46. [Zaštita imovine] Ustava (vidi slučaj Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske, br. 5503/02, ESLJP, presuda od 26. jula 2005. god.).

40. U ovim okolnostima, podnosioci zahteva nisu dokazima potkrepili svoje tvrdnje o povredi člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i člana 46. [Zaštita imovine] Ustava, jer činjenice koje su predstavili, ni na koji način ne ukazuju da su im redovni sudovi negirali prava garantovana Ustavom.

41. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba da se odbaci kao neprihvatljiv u skladu sa pravilom 36. 1. (c) Poslovnika o radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 36 (1) c). Poslovnika o radu, 18. novembra 2013. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

KI 96/13, Branko Radeč, Rešenje od 3. februara 2014 god. - Ocena ustavnosti odluke Apelacionog suda u Prištini, PŽ. br. 169/12, od 21. januara 2013. godine

Slučaj KI 96/13, odluka od 3. februara 2013 god.

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnovan,

Podnosilac, Branko Radeč, podneo je zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosovo, osporavajući odluku PŽ. br. 169/12 Apelacionog suda u Prištini od 21. januara 2013. god., da je doneta uz povredu Ustava, jer su „delovanja sudova u Republici Kosovo povredila [njegovo] pravo da uživa u ličnoj imovini i pravo na bezbednost, jer postoji dvojstvo između sudskih i administrativnih odluka“. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi da je „država preuzela odgovornost da zaštiti imovinu svih svojih građana, i istovremeno je pravni pratilac međunarodnih institucija na Kosovu i situacija je pravno nemoguća da niko nije odgovoran za štetu [njemu] izazvanu tokom nereda 2004. god.“

Što se tiče pitanja prihvatljivosti zahteva, Sud smatra da je zahtev neprihvatljiv, jer podnosilac nije podneo dokaze da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravedni ili proizvoljni. Dakle, Sud smatra da je zahtev očigledno neosnovan u skladu sa pravilom 36 (1) (c) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI96/13
Podnosilac
Branko Radeč
Ocena ustavnosti odluke Apelacionog suda u Prištini, PŽ. br. 169/12, od 21. januara 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Branko Radeč (u daljem tekstu: podnosilac), sa prebivalištem u Beogradu, u Srbiji.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava odluku Apelacionog suda u Prištini PŽ. br. 169/12 od 21. januara 2013. god., koja je podnosiocu uručena 5. marta 2013. god.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva traži ocenu ustavnosti odluke PŽ. br. 169/12, Apelacionog suda koja je navodno povredila članove 3. [Jednakost pred zakonom], 19. [Sprovođenje međunarodnog prava], 24. [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo], 46. [Zaštita imovine], 53. [Tumačenje odredaba ljudskih prava], 54. [Sudska zaštita prava], 56. [Prava i osnovne slobode tokom vanrednog stanja], i 156. [Izbeglice i interno raseljena lica] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članove 6. [Pravo na pravično suđenje], 8. [Pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života], 13. [Pravo na delotvorni pravni lek] i 14. [Zabrana diskriminacije] Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP). Pored toga, podnosilac

zahteva dalje tvrdi da su i član 1. Protokola 1. [Sprovođenje određenih prava i sloboda koje nisu uključene u Deo I. Konvencije] i Protokol 12. [Opšta zabrana diskriminacije] EKLJP takođe bili povređeni.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava, članu 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15. januara 2009. god. (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 5. jula 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 5. avgusta 2013. god., predsednik Ustavnog suda je imenovao sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 5. septembra 2013. god., podnosilac je obavešten o registraciji zahteva i traženo mu je da dostavi Sudu sledeća dokumenta:

    a. Odluku Apelacionog suda u Prištini PŽ. br. 169/12, od 21. januara 2013. god.;
    b. Rešenje Opštinskog suda u Vučitrnu od 15. oktobra 2010. god.;
    c. Tužbu za naknadu štete Opštinskog suda u Vučitrnu i
    d. Žalbu na rešenje Opštinskog suda u Vučitrnu.

8. Dana 14. oktobra 2013. god., Sud je primio tražena dokumenta od podnosioca zahteva.

9. Dana 21. oktobra 2013. god., Sud je obavestio Apelacioni sud u Prištini o registraciji zahteva.

10. Dana 2. decembra 2013. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 25. maja 2004. god., podnosilac zahteva je podneo tužbu Opštinskom sudu u Vučitrnu protiv opštine Vučitrn, privremenih institucija samouprave na Kosovu i Vlade Kosova, tražeći naknadu za

oštećenu imovinu. Podnosilac zahteva u žalbi tvrdi da *"nakon dolaska KFOR-a na Kosovo, objekti koji se nalazile na navedenoj parceli su u potpunosti uništeni, a nepokretna imovina je opljačkana i uništena, voćnjak, bagremar i šuma su posečeni, a poljoprivredno zemljište se koristi od strane neovlašćenih lica."*

12. Dana 15. oktobra 2010. god., Opštinski sud u Vučitrnu (P. br. 303/2004) je doneo rešenje na tužbu podnosioca zahteva. U odluci, Sud je utvrdio da je tužba podnosioca zahteva povučena zbog neplaćanja sudske takse. Opštinski sud u Vučitrnu tvrdi: *"Tužiocu je dostavljena opomena za plaćanje sudske takse za tužbu i to preko oglasne table Suda dana 29.09.2010. god., ali isti do sada nije platio taksu za tužbu određenu članom 3. tačka 1. i 10. tačka 1. Administrativnog uputstva SSK. Stoga, Sud je na osnovu člana 253. tačka 5 ZPP [Zakona o parničnom postupku], odlučio kao u izreci ovog rešenja."*

13. Dana 21. januara 2013. god., Apelacioni sud u Prištini (PŽ. br. 169/12) odbio je žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu i potvrdio je rešenje Opštinskog suda u Vučitrnu (P. br. 303/2004 od 15. oktobra 2010. god.). Apelacioni sud smatra: *"Sud [Opštinski sud u Vučitrnu] je dostavio tužiocima opomenu za naplatu takse za tužbu i to preko oglasne table Suda od 29.09.2010. god., ali isti nisu platili takse za tužbu, koja je određena članom 3. tačkom 1. i 10. Administrativnog uputstva SSK, prema tome, prvostepeni sud, shodno članu 253. tačka 5. ZPP-a, odlučio je kao u izreci osporenog rešenja... Sud smatra da ne stoje žalbeni navodi tužilaca, zbog činjenice da je prvostepeni sud preduzeo nekoliko radnji nad tužiocima sa ciljem da oni plate sudske takse za tužbu, da su propusti iz naloga o uplati sudske takse od 27.01.2010. god., upućeni dopisom Ministarstvu pravde, Kancelariji za međunarodnu saradnju od 03.02.2010. god., rešenjem od 29.09.2010. god. itd., ali tužioci nisu platili sudske takse za tužbu, a na osnovu odredaba člana 253.4, ZPP, predviđeno je da tužilac tužbi priloži potvrdu o uplati sudske takse, dok se članom 253.5, predviđa da, ukoliko se ne isplati određena sudska taksa za tužbu, i nakon upućene opomene od strane suda, i ako ne postoje uslovi za oslobađanje, smatraće se da je tužba povučena, i što se toga tiče, valja istaći da tužilac povodom predloga o oslobađanju nije priložio nijedan dokaz, dakle ni uverenje o imovinskom stanju nadležnog organa, u skladu sa odgovarajućim odredbama Administrativnog uputstva SSK br. 2008/2, za ujednačavanje sudskih taksi."*

Navodi podnosioca zahteva

14. Podnosilac zahteva tvrdi da su *"delovanja sudova u Republici Kosovo povredila [njegova] pravo da uživa u ličnoj imovini i pravo na*

bezbednost, jer postoji dvojstvo između sudskih i administrativnih odluka.“ Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi da je *“država preuzela odgovornost da zaštiti imovinu svih svojih građana, i istovremeno je pravni pratilac međunarodnih institucija na Kosovu i situacija je pravno nemoguća da niko nije odgovoran za štetu [njemu] izazvanu tokom nereda 2004. god.”*

15. Podnosilac zahteva dalje tvrdi da su sledeći članovi Ustava bili povređeni:

    a. Član 3. [Jednakost pred zakonom], tvrdeći da *“pripadnici srpskog naroda nisu jednako tretirani kao ostali građani Kosova.“*

    b. Član 19. [Sprovođenje međunarodnog prava], tvrdeći da je u vezi sa članom 1. Protokola 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima, njegovo pravo na mirno uživanje imovine povređeno, jer je uništeno već punih 10 godina i nije uspeo da *“ostvari [svoje] pravo na pravičnu nadoknadu.“*

    c. Član 24. [Jednakost pred zakonom], tvrdeći *“na osnovu istog činjeničnog i pravnog osnova, isti sud jednom rešava, a drugi put odbacuje zbog neplaćanja sudske takse koju stranka ne može ni faktički, ni formalno da plati.“*

    d. Član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], tvrdeći da se povredom člana 24, stekla i povreda člana 31, *“smatrajući da su dve presude istog suda po istoj stvari u koliziji jedna sa drugom.“*

    e. Član 32. [Pravo na pravno sredstvo], tvrdeći da dopisi koje je on podneo *“dokazuju da su postupci vođeni zbog naknade materijalne štete po osnovu uništenih nepokretnosti terorističkim aktom, obustavljeni selektivno – samo za pripadnike srpske nacionalnosti.“*

    f. Član 46. [Zaštita imovine], tvrdeći da time što nije dobio naknadu od strane nadležnih organa još od 2004. godine, pretrpeo je ogromnu materijalnu štetu, za koju podnosilac zahteva tvrdi da predstavlja povredu njegovih ustavnih prava.

    g. Član 54. [Sudska zaštita prava], tvrdeći da je *“doživeo diskriminaciju od strane sudova na taj način što je obustavljen postupak zbog neplaćanja sudske takse– time mi je onemogućen pristup sudu – što i po praksi Evropskog suda za ljudska prava predstavlja povredu Konvencije.“*

h. Član 56. [Prava i osnovne slobode tokom vanrednog stanja].

i. Član 102. [Opšta načela sudskog sistema], tvrdeći da u slučajevima kao što je njegov, kada su u pitanju građani srpske nacionalnosti, postavlja se pitanje da li je *"sudska vlast nezavisna, nepristrasna i apolitična." Kada su u pitanju građani srpske nacionalnosti pojavljuje se niz specifičnih pitanja u kontekstu Kosova - nije uvek jasno ko su nosioci obaveza, iako je jasno da su interno raseljena lica isterana iz svojih domova, koji su im naknadno uništeni, a kada treba identifikovati nosioca obaveza za naknadu štete, onda je to faktički nemoguće, što čini prava raseljenih lica besmislenim."*

   Stav podnosioca zahteva je da, polazeći od opšteg pravila da *"interno raseljena lica uživaju isti skup prava kao i bilo koji građanin države u kojoj imaju prebivalište, kada se primeni na situaciju interno raseljenih lica sa Kosova, to bi značilo da mogu da ostvare svoja imovinska prava kao i svaki drugi stanovnik Kosova."* Međutim, uprkos tome, podnosilac zahteva tvrdi da *"položaj građana srpske nacionalnosti nije ravnopravno tretiran od strane relevantnih domaćih i međunarodnih organa, a njihovi zahtevi ostaju bez odgovora."*

   U prilog ovoj tvrdnji, podnosilac zahteva primećuje da su tužbe koje su podnete od strane interno raseljenih lica sa Kosova *"tužbe koje su podneli protiv UNMIK-a i KFOR-a, kao i protiv privremenih institucija na Kosovu"* kako bi dobili naknadu za štete nanete njihovoj privatnoj imovini, koja je nastala kao posledica *"NATO bombardovanja 1999. godine, kao i martovskih nemira u martu 2004. godine."* Tužba podnosioca zahteva je među hiljadama drugih bila "zamrznuta" dugi niz godina po zahtevu direktora Odeljenja za pravdu UNMIK-a (dopis je upućen svim opštinskim i okružnim predsednicima sudova, kao i predsedniku Vrhovnog suda Kosova 26. avgusta 2004. god.). Svrha "zamrzavanja" je određena da bi se na što bolji način rešio priliv žalbi. (Vidi, stav 15. mišljenje Savetodavnog veća za ljudska prava od 23. februara 2011. god., slučaj br. 27/08, i dr.) Savetodavna komisija za ljudska prava je utvrdila da ova obustava postupka predstavlja direktnu povredu člana 6 § 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima i pravo na pravično suđenje.

j. Član 156. [Izbeglice i interno raseljena lica], tvrdeći da *"odlukama nadležnih organa i sudova u Republici Kosovo nisu zaštićena moja prava zagarantovana članom 156. Ustava, već*

su direktno prekršena spornim i kontradiktornim odlukama donesenim na moju štetu.“ Podnosilac zahteva skreće pažnju na činjenicu da razmatranje njegovog predmeta, među mnogim drugim sa faktički sličnom pozadinom, su tek nedavno pokrenuti od strane sudova i to samo da bi ih odbili. Pitanje na koje podnosilac zahteva skreće pažnju je *“ko je odgovoran za povraćaj imovine i za naknadu za uništenu imovinu.“*

Podnosilac zahteva dalje tvrdi da samo zato što postoji *“18.000 tužbi koje su ostale nerešene i često se prikazuju kao teret kosovskom pravosuđu koje treba ukinuti što pre. Izgleda da prava onih koji su prvobitno podneli tužbe nisu prioritet.“* Drugim rečima, teret na pravosudni sistem ne predstavlja razlog da se uskrate individualna prava i slobode garantovane Ustavom. *“Sudovi na Kosovu su počeli da odbacuju takve tužbe, dok u isto vreme, osiromašeni podnosioci tužbi, interno raseljena lica, daju značajne sume novca za sudske troškove u pokušaju da ostvare svoja prava.“*

k. Član 53. [Tumačenje odredaba ljudskih prava], tvrdeći da *“postoje brojni primeri odluka koje potvrđuju da je u mom slučaju došlo do više povreda ljudskih prava od strane sudova Kosova.“*

l. Član 54. [Sudska zaštita prava], tvrdeći da *“Zakonodavstvo i izgradnja institucija, procesi preduzeti na Kosovu nisu dovoljno obradili specifične potrebe interno raseljenih lica u odnosu na njihove zahteve, niti su obezbedili adekvatan institucionalni okvir.“* Podnosilac zahteva dalje tvrdi da *“pošto pravosudni sistem ne prepoznaje specifične prepreke sa kojima se suočavaju interno raseljena lica, pravo na pravično suđenje i većina suštinskih prava garantovanih domaćim zakonom, su postala prazna obećanja.“* U dugom argumentu navedenom u zahtevu, podnosilac tvrdi da zahtev za plaćanje sudske takse, predstavlja prepreku njegovom pravu na jednak pristup sudovima.

Podnosilac zahteva tvrdi da postoje tri tipične prepreke pristupu sudu: i) upotreba službenog jezika; ii) sistem sudskih taksi i iii) *“faktična nemogućnost da učestvujem u sudskom postupku“* za interno raseljena lica. Podnosilac zahteva tvrdi da, kada se radi o neutralnom zakonu ili institucionalnoj praksi, diskriminacija može da bude direktna ili indirektna. Podnosilac zahteva priznaje da je indirektna diskriminacija pred sudovima, iako suptilnija od direktne diskriminacije *„jednako opasan neprijatelj principa jednake zaštite prava.“*

Navodeći UN Komitet za ljudska prava sa devedesete sednice, opšti komentari br. 32, podnosilac zahteva ukazuje da *"Pravo na pristup sudovima i tribunalima i jednakosti pred njima nije ograničena za građane država članica, već moraju biti dostupni svim pojedincima, bez obzira na nacionalnost ili apatridiju, ili bez obzira na njihov status, bilo da traže azil, izbeglice, radnici migranti, deca bez pratnje ili drugih lica koji mogu da se nalaze na teritoriji ili u nadležnosti države ugovornice." Situacije u kojoj pojedinac pokušava da pristupi nadležnim sudovima i tribunalima su sistemski frustrirane de jure ili de facto i suprotne garanciji člana 14. stav 1, prva rečenica. Ova garancija takođe zabranjuje bilo kakve razlike u pogledu pristupa sudovima i tribunalima koje nisu zasnovane na zakonu i ne mogu se opravdati na objektivnim razumnim osnovama. Garancija je povređena ako je određenim licima zabranjeno da podnesu tužbu protiv bilo kog drugog lica, kao što su zbog svoje rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog i drugog uverenja, nacionalnog ili društvenog porekla, imovine, rođenja ili drugih statusa."* (Vidi stav 9 o Opštim komentarima br. 32 u članu 14. ESLJP, http://www.refworld.org/docid/478b2b2f2.html).

16. Podnosilac zahteva, takođe, tvrdi da su sledeći članovi Evropske konvencije o ljudskim pravima bili povređeni:

    a. Član 6. stav 1. [Pravo na pravično suđenje] propisuje da *"Prilikom utvrđivanja njegovih građanskih prava i obaveza ... prema njemu, svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim, zakonom ustanovljenim sudom."* Podnosilac zahteva tvrdi da je njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje bilo povređeno. U prilog svojim tvrdnjama, podnosilac zahteva skreće pažnju Suda na nekoliko slučajeva ESLJP gde je član 6. (1) bio povređen.

    U slučaju Kutić protiv Hrvatske, ESLJP nalazi da je zahtev prihvatljiv što se tiče pitanja koje je vreme opravdano u kome se postupci mogu obustaviti. (Vidi Kutić protiv Hrvatske, br. 48778/99, 4. oktobar 2001. god.). U slučaju Golder protiv Ujedinjenog Kraljevstva, sud je racionalisao činjenicu *"da pravo na pristup sadrži element koji je sastavni deo prava po navedenom članu 6. stav 1, ... [koji takođe] obezbeđuje svima pravo na tužbu u vezi sa njihovim građanskim pravima i obavezama iznetim pred sudom ili tribunalom."* (Vidi Golder protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br. 4451/70, § 36, 21. februar 1975. god.)

U prilogu svojim argumenatima, podnosilac zahteva se dalje poziva na slučaj Ashingdane protiv Ujedinjenog Kraljevstva (Vidi Ashingdane protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br. 8225/78, § 57, 28. maja 1985. god.), u kome se konstatuje *"Mora se dokazati da je stepen pristupa pružen prema nacionalnom zakonodavstvu bio dovoljan da osigura pojedincu pravo na sud, poštujući vladavinu zakona u demokratskom društvu."* U Airey protiv Irske, ESLJP primećuje da svrha Konvencije nije da garantuje *"prava koja su teoretska ili iluziona, nego prava koja su praktična i efikasna."* (Vidi Airey protiv Irske, br. 6289/73, § 24, 9. oktobar 1979. god.). U slučaju De Cubber protiv Belgije, ESLJP je utvrdio da restriktivno tumačenje člana 6 (1) *"ne bi bilo saglasno sa ciljem i svrhom ove odredbe, imajući u vidu značajno mesto koje pravo na pravično suđenje uživa u demokratskom društvu u smislu Konvencije."* (Vidi De Cubber protiv Belgije, br. 9186/80, § 30, 26. oktobra 1984. god.)

b. Član 13 [Pravo na delotvorni pravni lek] predviđa da *"Svako čija su prava i slobode povređene... ima pravo na pravni lek pred nacionalnim vlastima, čak i onda kada su povredu ovih prava i sloboda učinile osobe u vršenju svoje službene dužnosti."* Podnosilac zahteva tvrdi da na osnovu podnetih činjenica *"niti jedan organ nadzora tužene strane, ili drugi organ, organizacija ili ovlašteni pojedinac, nisu našli za shodno da reaguju i iz pravnog sistema tužene strane otklone ovu diskriminišuću situaciju, kojom je jednoj grupi kosovskih državljana, etnički određenih svojom srpskom etničkom pripadnošću, praktično onemogućena zaštita njihovih prava priznatih Evropskom konvencijom."* Podnosilac zahteva jasno tvrdi da, zato što je Srbin, nije mu omogućen jednak tretman od strane kosovskih vlasti da traži delotvorno pravno sredstvo u njegovoj situaciji, stoga, traži pomoći od Suda da reši ovu stvar.

Podnosilac zahteva skreće pažnju Sudu na slučaj Tolstoy Miloslavsky protiv Ujedinjenog Kraljevstva, gde je ESLJP utvrdio da *"pravo na pristup sudovima obezbeđeno članom 6. stav 1 može biti predmet ograničenja u vidu propisa države... Država uživa izvesni stepen slobodne procene. Međutim, sud mora biti zadovoljan, pre svega, da primenjena ograničavanja ne smanjuju ili zabranjuju pristup prepušten pojedincu na takav način ili u tolikoj meri da je svaka suština prava umanjena. Drugo, ograničenje mora služiti legitimnom cilju i mora da postoji razuman odnos srazmernosti između upotrebljivih sredstava i cilja koji se želi postići."* (Vidi Tolstoy Miloslavsky protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br. 18139/91, § 59, 13. jul 1995. god.). U argumentu podnosioca zahteva, on ponovo skreće

pažnju Suda na slučaj Kutić protiv Hrvatske (što je faktički sličan slučaj sa slučajem podnosioca zahteva: uništena imovina 1994. godine zbog bombardovanja, stranka sada traži naknadu za štetu, sud je obustavio postupak u beskonačnost), gde je ESLJP zaključio da je zahtev prihvatljiv. (Vidi Kutić protiv Hrvatske, br. 48778/99, 4. oktobra 2001. god.)

Kako izgleda, nakon opsežnog istraživanja o predmetu, podnosilac zahteva tvrdi da je "tužena strana na najgrublji način povredila pravo podnosioca ovog zahteva iz člana 6. Evropske konvencije (pravo na pravično suđenje) i pravo iz člana 13. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda (pravo na delotvoran pravni lek), a inače, povređena su i prava podnosioca zahteva opisana u članu 8. Evropske konvencije (pravo na dom), člana 1. Protokola I Evropske konvencije (pravo na mirno uživanje imovine) a moglo bi se govoriti i o kršenju prava priznatog članom 14. Evropske konvencije (zabrana diskriminacije*)."*

c. Član 8. [Pravo na poštovanje doma] predviđa da *"(1) Svako ima pravo na poštovanje svog... doma... (2) Javne vlasti neće se miješati u vršenje ovog prava sem ako to nije u skladu sa zakonom i neophodno u demokratskom društvu u interesu nacionalne bezbednosti, javne bezbednosti ili ekonomske dobrobiti zemlje, radi sprečavanja nereda ili kriminala, zaštite zdravlja ili morala, ili radi zaštite prava i sloboda drugih."*

Podnosilac zahteva tvrdi da je, prema činjenicama predstavljenim u zahtevu kao dokazima *"Tužena strana svojim postupcima povredila i njegovo... pravo na pravo na poštovanje doma, a koja su garantovana članom 8. Konvencije. Tužena strana ništa nije poduzela* da *zaštiti imovinu podnosioca zahteva, i slično."* Podnosilac zahteva dolazi do zaključak da, pošto tuženi nisu uspeli da zaštite njegovu imovinu, a kasnije je sprečen da dobije naknadu za imovinsku štetu, može samo da zaključi da je to bilo učinjeno *"sa verovatnim političkim ciljem etničkog čišćenja i onemogućavanja povratka."*

Podnosilac zahteva tvrdi da je prema ESLJP u *slučaju Kroon i drugi protiv Holandije, "osnovni cilj člana 8. da zaštiti pojedince od arbitrarnog mešanja javnih vlasti... [i] poštena ravnoteža... mora biti uspostavljena između konkurentnih interesa pojedinca i zajednice u celini."* (Vidi Kroon i drugi protiv Holandije, br. 18535/91, § 31, 27. oktobar 1994. god.). Prilikom utvrđivanja da li je došlo do povrede člana 8, podnosilac zahteva skreće pažnju Suda na slučaj ESLJP, Niemetz protiv Nemačke,

koji razmatra primenjivost člana 8. u vezi sa poslovanjem. (Vidi Niemetz protiv Nemačke, br. 13710/88, §§ 30-31, 16. decembar 1992. god.) Razlog da je ovo relevantno za slučaj podnosioca zahteva je da je navedena imovina korišćena za profit, a ne za uzgajanje za ličnu upotrebu.

Pozivajući se na potkomisiju (rešenje 1998/26) za stambene i druge imovine u kontekstu povratka izbeglica i interno raseljenih lica, Komisija primećuje *"pravo svih povratnika na slobodno ostvarivanje svojih prava na slobodu kretanja i pravo na izbor nastanjivanja, uključujući i pravo da se zvanično registruju u svojim kućama i u stalnim mestima prebivališta, njihovo pravo na privatnost i poštovanje doma, njihovo pravo da mirno i bezbedno žive u njihovim domovima i njihovo pravo da uživaju pristup svim potrebnim socijalnim i ekonomskim uslugama u mirnom okruženju od bilo kog oblika diskriminacije."* Dakle, podnosilac zahteva tvrdi da, s obzirom da ima ovo garantovano pravo da koristi i uživa u svojoj imovini, tužena strana je povredila ovo pravo, tako što ga sprečava da dobije imovinu i naknadu i konačno, u suprotnosti sa članom 8. Evropske konvencije.

d. Protokol 1, član 1. [Zaštita imovine] propisuje da *"svako fizičko ili pravno lice ima pravo na mirno uživanje svoje imovine. "Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelom međunarodnog prava."* Podnosilac zahteva tvrdi da su na osnovu ovog člana, sledeća prava bila povređena: pravo na mirno uživanje svoje imovine, a kasnije *(po njenom potpunom uništavanju) onemogućen je u mirnom korišćenju prava zbog uništenja imovine (pravo na naknadu materijalne i nematerijalne štete i pravo na vođenje postupka za zaštitu tog prava)."*

Podnosilac zahteva se stoga poziva na slučaj Loizidou protiv Turske, gde je ESLJP zaključio da *"onemogućavajući joj pristup svojoj imovini, 'postepeno, tokom poslednjih šesnaest godina, uticalo se na pravo podnosioca kao vlasnika imovine, a naročito njeno neometano uživanje njene imovine, što predstavlja neprekidno kršenje člana 1. Protokola I* (vidi Loizidou protiv Turske, br. 15318/89, § 60, 18. decembar 1996. god.; vidi, takođe izveštaj Komisije od 8. jula 1993. god., str. 21; Chrysostomos, Papachrysostomou i Loizidou protiv Turske, DR 68, str. 228).

e. Član 14. [Zabrana diskriminacije] propisuje da *"Uživanje prava i sloboda predviđenih ovom Konvencijom osigurava se bez*

diskriminacije po bilo kojoj osnovi, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, veroispovest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno poreklo, veza sa nekom nacionalnom manjinom, imovnim stanjem, rođenjem ili drugim statusom." Podnosilac zahteva tvrdi da za više od osam (8) godina nije uspeo da *"ostvari svoje pravo na naknadu štete zbog uništenih kuća, došlo je do kršenja prava na mirno uživanje imovine, a za koje je direktno odgovorna Republika Kosovo."*

ESLJP je u slučaju Pecevi protiv Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije utvrdio *„da su nadležne vlasti pozitivno odgovorne da organizuju sistem za izvršenje odluka, koji je delotvoran i po zakonu i u praksi i obezbeđuje njihovo sprovođenje bez odlaganja." Kašnjenje u izvršenju presude može da se opravda u posebnim okolnostima. Međutim, odlaganje ne može biti takvo da ugrožava suštinu prava zaštićenog prema članu 6 § 1."* (vidi Pecevi protiv Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, br. 21839/03, § 29, 6. novembra 2008. god.; vidi, takođe Fuklev protiv Ukrajine, br. 71186/01, §§ 83 i 84, 7. juna 2005. god.).

Podnosilac zahteva, takođe, skreće pažnju na "Pinheiro Principe" utvrđene u Priručniku za restituciju stambene i druge imovine za izbeglice i raseljena lica. Princip 2 [Pravo na povrat stambenog prostora i povrat imovine] predviđa sledeće: *"2.1 Sve izbeglice i raseljena lica imaju pravo na povrat stambenog prostora, zemlje i/ili imovine koja im je samovoljno ili nezakonito oduzeta ili da dobiju nadoknadu za svaki stambeni prostor, zemlju i/ili imovinu koju je faktički nemoguće vratiti kako je utvrdio samostalni, nepristrasni sud. 2.2 Države će na dokaziv način staviti prioritet na povrat kao poželjan pravni lek za raseljenost i kao ključni element retroaktivne pravde. Pravo na povrat postoji kao posebno pravo i nije u suprotnosti ni sa stvarnim povratkom ili nepovratkom izbeglica ili raseljenih lica koja imaju pravo na povrat stambenog prostora, zemlje ili imovine."*

Podnosilac zahteva se pored toga poziva i na princip 21. [Nadoknada] Pineiro Principa, koji navodi da *"21.1 Sve izbeglice i raseljena lica imaju pravo na potpunu i bezuslovnu nadoknadu, što je sastavni deo komponente procesa povrata. Nadoknada može biti novčana ili u naturi. Države će, kako bi ispoštovale princip retroaktivne pravde, osigurati da se lek nadoknade koristi samo kada lek povrata stvarno nije izvodljiv ili kada oštećena strana dobrovoljno i uz puno saznanje prihvati nadoknadu, ili kada uslovi dogovorenog sporazumnog rešenja uključuju kombinovanje povrata i nadoknade."*

(http://www.ohchr.org/Documents/Publications/pinheiro_principles.pdf)

f. Protokol 12. član 1. [Opšta zabrana diskriminacije] propisuje da *"(1) Uživanje svih prava utvrđenih zakonom osigurano je bez diskriminacije po bilo kojem osnovu, kao što je pol, rasa, boja kože, jezik, veroispovest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno poreklo, veza sa nekom nacionalnom manjinom, imovinskim stanjem, rođenjem ili drugim statusom. (2) Nikog, ni jedan organ vlasti, ni po kojem osnovu, ne sme diskriminisati, kao što je navedeno u stavu 1."*

Podnosilac zahteva tvrdi da prema načelu ravnopravnosti u okviru Protokola 12 i u čitavoj Evropskoj konvenciji *"svaka strana u postupku treba da ima iste mogućnosti da izloži svoje argumente i da nijedna od njih ne sme da ima preimućstvo u odnosu na svog protivnika u postupku."* Podnosilac zahteva tvrdi da mu nije pružen jednak tretman, a kasnije je diskriminisan tako što je njegov zahtev povučen od strane Opštinskog suda u Vučitrnu.

U svom argumentu, podnosilac zahteva zaključuje da prema Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, država mora da ima objektivan razlog da mu zabrani da traži naknadu za imovinsku štetu. Međutim, u ovoj situaciji, podnosilac zahteva tvrdi da *„kada država koja omogući (svesno ili nesvesno), odnosno koja se tako loše organizuje da nije sposobna da spreći krađu imovine koju je ona stavila pod svoju upravu, je odgovorna za štetu koja je tim povodom nastala, a pitanje njenog namirenja od stvarnog štetnika se ne može stavljati na teret vlasnika imovine i ja ne bih hteo izvoditi zaključke o namerama postupajućih organa koji su imali na razmatranje tu imovinu, i kako su postupali sa pokretnom imovinom podnosioca i slično."* Stoga, podnosilac zahteva traži od Suda da uzme u obzir slučaj Veton Berisha i Ilfete Haziri: ocena ustavnosti A. br. 1053/2008 (vidi KI 72/12, od 7. decembra 2012. god.), gde je zaključio *"neuspeh Vrhovnog suda da pruži jasne i potpune odgovore vis-à-vis ključnih argumenata imovine predstavlja povredu prava podnosioca zahteva da bude saslušan i pravo da obrazloži odluku, kao sastavni deo prava na pravično i nepristrasno suđenje."* (Vidi KI72/12 u § 63.)

Prihvatljivost zahteva

17. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio sve uslove za prihvatljivost

koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom o radu.

18. U tom smislu, Sud se poziva na pravilo 36. (1) c) Poslovnika, koje predviđa: *"Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (...) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan."*

19. Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjenih od strane redovnih sudova, osim u meri u kojoj su povređena prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Dakle, ovaj Sud ne deluje kao sud četvrtog stepena prilikom razmatranja odluka donetih od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantne propise, kako procesnog, tako i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis,* García Ruiz Protiv Španije [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

20. U tom smislu, Sud primećuje da je Opštinski sud u Vučitrnu smatrao zahtev podnosioca povučenim na osnovu toga što podnosilac zahteva nije platio sudske takse. U skladu sa članom 253. (5) Zakona o parničnom postupku (ZPP), predviđa se da *"ukoliko tužitelj ne plati propisanu sudsku taksu o tužbi i nakon od suda upućene primedbe iako ne postoje uslovi za oslobađanje od plaćanja sudske takse, smatraće se da je tužba povučena."*

21. Opštinski sud se u odluci poziva na Administrativno uputstvo br. 2008/02 o ujednačavanju sudskih taksi, na članove 3. (1) i 10. (1). Član 3. (1) propisuje da *"Određivanje sudskih taksi, koje treba platiti prilikom podnošenja predstavke, određuje se na osnovu spora predstavke, odnosno prirode predstavke."* Član 10. (1) propisuje stepen takse koja se odnosi na iznos u sporu za *"sve predstavke za koje je merenje ili procena moguća, uključujući bili kakve predmete-slučajeve povezane sa pokretnom ili nepokretnom imovinom, oštećenja, ugovori monetarne vrednosti, nasledstva i izvršenje građanskih dugova."*

22. Apelacioni sud se poziva na član 6.5. Administrativnog uputstva, koji propisuje da *"Ukoliko se taksa ne plati u određenom roku, sud će obavestiti lice koje je trebalo da plati taksu, da je odredio jedan konačni datum do kojeg će sve neuplaćene takse, obuhvatajući ovde i dodatne takse po članu 6.4. i 10.25. trebati da se plate. Ukoliko se one ne plate do konačnog datuma, sud će odbaciti predstavku za koju taksa nije uplaćena."* Štaviše, Apelacioni sud je zaključio da je Opštinski sud u Vučitrnu preduzeo korake da obavesti podnosioca zahteva, tako što je obavestio Ministarstvo pravde, Kancelariju za međunarodnu saradnju, i zaključuje, takođe, da podnosilac zahteva

nije pružio nijedan dokaz o tome zašto podnosilac zahteva treba da bude oslobođen od plaćanja sudske takse.

23. Stoga, Sud ne može da zaključi da su relevantni postupci bili na bilo koji način nepravični ili proizvoljni. I Opštinski i Apelacioni sud su odbacili, sledili su relevantna pravila i postupke i obrazložili su svoje odluke.

24. Stoga, u skladu sa pravilom 36. (1) c) Poslovnika, zahtev je neprihvatljiv kao očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa pravilom 36. (1) c) i pravilom 56. (2) Poslovnika o radu, dana 3. februara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

IV. DA OGLASI da ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI146/13, Idriz Neziri, Rešenje od 19. novembra 2013 godine- Ocena ustavnosti odluke Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju od 23. novembara 2012 godine

Predmet KI 146/13, odluka od 19. novembra 2013 godine.

Ključne reči; individualni zahtev, van vremenskog roka

Zahtev je zasnovan na član 113.7 Ustava, članu 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo Br.03/L-121, od 15. januara 2009 god., (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Podnosilac zahteva je dana 13. septembra 2013. god., podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo, gde je od suda tražio ocenu ustavnosti odluke Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju.

Podnosilac zahteva tvrdi da pomenuta odluka krše njegova osnovna prava a posebno član 31 Ustava Kosova

Nakon razmatranja dokumentacije Sud je primetio da je podnosilac propustio rokove koji su predviđeni zakonom i poslovnikom o radu.

U tom smislu, Sud zaključuje da je zahtev podnosilac van vremenskog roka.

Uzimajući u obzir sve okolnosti podnetog zahteva, Ustavni sud Kosova je zahtev odbio kao nedopustiv za razmatranje.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI146/13
Podnosilac
Idriz Neziri
Ocena ustavnosti odluke Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, ASC-11-0035, od 23. novembra 2012. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Idriz Neziri, opština Kosovo Polje (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava odluku Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Žalbeno veće Posebne komore) ASC-11-0035, od 23. novembra 2012. god., koja je podnosiocu dostavljena 10. januara 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ustavna ocena odluke koja navodno onemogućuje podnosioca da ostvari pravo na udeo od 20% od privatizacije društvenog preduzeća Ramiz Sadiku (u daljem tekstu: DP "Ramiz Sadiku"), u Prištini.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121, od 15. januara 2009. god., (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 13. septembra 2013. god., podnosilac zahteva je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 24. septembra 2013. god., predsednik je odlukom GJR. br. KI146/13 imenovao sudiju Kadrija Kryeziua za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI146/13, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

7. Dana 11. oktobra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva i Posebnu komoru Vrhovnog suda o registraciji zahteva.

8. Dana 19. novembra 2013 god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti.

Pregled činjenica

9. U nekom vremenskom periodu (koje nije navedeno u zahtevu) podnosilac zahteva je imao zasnovan radni odnos u DP „Ramiz Sadiku“, na mestu magacionera.

10. Dana 27. juna 2006. god., DP „Ramiz Sadiku“ je završilo proces privatizacije.

11. Dana 24. februara 2010. god., podnosilac zahteva podneo je žalbu Posebnoj komori Vrhovnog suda na konačnu listu radnika koju je sačinila Agencija za Privatizaciju (u daljem tekstu: Agencija), jer se on kao bivši radnik nije nalazio na listi.

12. U žalbi Posebnoj komori Vrhovnog suda, podnosilac je naveo da je on imao zasnovan radni odnos u DP „Ramiz Sadiku“ na mestu magacionera, da je zakonski rok za ulaganje žalbe na odluku Agencije propustio, jer nije imao pristup arhivi preduzeća, tako da nije mogao da na vreme obezbedi potrebnu dokumentaciju kojom bi opravdao svoje tvrdnje.

13. Dana 24. februara 2011. god., Sudsko veće posebne komore je donelo rešenje [SCEL-09-0001], kojim je žalbu podnosioca odbilo kao nedozvoljenu.

14. U obrazloženju svoje odluke Sudsko veće Posebne komore je navelo: *„Uzimajući u obzir da je žalba podneta posle isteka zakonskog roka (rok je istekao 27. marta 2009. god.), ne postoji mogućnost da se omogući povraćaj u pređašnje stanje i da se žalba podnosioca razmatra kao da je podneta u zakonskom roku. Shodno tome, Sudsko veće žalbu podnosioca odbacuje kao nedozvoljenu.“*

15. Dana 08. aprila 2011. god., podnosilac ulaže žalbu Žalbenom veću Posebne komore na rešenje Sudskog veća Posebne komore [SCEL-09-0001], od 24. februara 2011. god.

16. Dana 23. novembra 2012. god., Žalbeno veće Posebne komore donelo je odluku [ASC-11-0035], kojom je žalbu podnosioca odbilo kao neosnovanu.

17. U obrazloženju svoje odluke Žalbeno veće Posebne komore je navelo:

> *„Podnosilac je podneo žalbu na konačnu listu radnika 24. februara 2010. god., što je van zakonskog roka. Sudsko veće Posebne komore odbilo je žalbu podnosioca kao nedozvoljenu zbog propuštenih rokova. Podnosilac je uložio žalbu Žalbenom veću Posebne komore u kojoj je ponovio navode iz žalbe koju je podneo Sudskom veću Posebne komore, a pri tome nije dostavio nijedan relevantan dokaz kojim bi opravdao svoju tvrdnju. Shodno tome Žalbeno veće Posebne komore je stava da se žalba podnosioca odbije kao neosnovana.“*

Tvrdnje podnosioca zahteva

18. Podnosilac zahteva tvrdi da pomenuta rešenja krše njegova osnovna prava, a posebno član 31. Ustava Kosova, jer sudovi nisu meritorno odlučili o njegovim žalbama.

19. Podnosilac se obraća Ustavnom sudu sa zahtevom:

> *„Da sud poništi rešenja Posebne komore Vrhovnog suda Kosova [SCEL-09-0001] od 21. februara 2011. god. i Žalbenog veća Posebne komore [ASC-11-0035], od 23. novembra 2012. god., kao nezakonita i obaveže Posebnu komoru da se u vezi sa ovom pravnom stvari meritorno odluči, tako što će mi priznati pravo na nadoknadu od 20%, kao i drugim zaposlenima sa kojima sam radio.“*

Ocena prihvatljivosti zahteva

20. Da bi bio u mogućnosti da presudi o podnesku podnosioca zahteva, Sud prvo treba da proveri da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost predviđene Ustavom, detaljnije obrazložene u Zakonu o Ustavnom sudu i Poslovniku o radu.

21. U tom smislu, Sud primećuje da član 113.7. Ustava predviđa:

> *„7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

22. Sud primećuje da je podnosilac zahteva podneo žalbu Posebnoj komori Vrhovnog suda, odnosno Sudskom veću Posebne komore, kao i Žalbenom veću Posebne komore, čime je ispunio propisane uslove iz člana 113. Ustava, i stoga je podnosilac ovlašćeno lice da podnese zahtev pred ovim sudom.

23. Sud se takođe poziva na član 49. Zakona koji kaže:

> *„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta . Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teče od dana stupanja na snagu istog".*

24. Sud takođe uzima u obzir i pravilo 36. (1) b) Poslovnika o radu koje kaže:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
>
> ...
>
> *b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva".*

25. Na osnovu priloženih dokumenata Sud konstatuje da je podnosilac podneo zahtev Sudu 13. septembra 2013. god., dok je poslednja odluka Žalbenog veća Posebne komore njemu uručena 10. januara 2013. god., što znači 8 meseci i 3 dana posle isteka zakonskog roka koji je propisan članom 49. Zakona i Pravilom 36. (1) b) Poslovnika o radu.

26. Iz toga proizilazi da je zahtev podnosioca van vremenskog roka.

27. Na osnovu toga, zahtev treba odbiti kao nedopustiv za razmatranje jer nije u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika o radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika o radu 19. novembra 2013. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KO 18/14, Vesna Mikić i 20 drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo, Rešenje od 10. februara 2014 god., Zahtev za "[...] tumačenje odredaba Ustava Kosova u vezi sa rezervisanim mestima za predstavnike zajednica koje čine većinu na Kosovu

Slučaj KO18/14, odluka od 10. februara 2014. god.

Ključne reči: apstraktna kontrola, zahtev za tumačenje, neovlašćena stranka

Podnosioci su podneli zahtev u skladu sa članom 113. Ustava Kosova, tražeći "[...] tumačenje odredaba Ustava Kosova u vezi sa rezervisanim mestima za predstavnike zajednica koje ne čine većinu na Kosovu".

Što se tiče prihvatljivosti zahteva, Sud smatra da je zahtev neprihvatljiv, jer podnosioci zahteva nisu ovlašćene stranke da traže tumačenje ustavnih odredaba. Dakle, Sud smatra da je zahtev neprihvatljiv u skladu sa članom 113.1 Ustava.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KO18/14
Podnosioci
Vesna Mikić i 20 drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo
Zahtev za *"[...] tumačenje odredaba Ustava Kosova u vezi sa rezervisanim mestima za predstavnike zajednica koje ne čine većinu na Kosovu."*

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosioci zahteva su Vesna Mikić, Petar Miletić, Jelena Bontić, Kostić Biserka, Saša Milosavljević, Jasmina Živković, Emilija Ređepi, Albert Kinolli, Danush Ademi, Saša Đokić, Hamza Balje, Milivoje Stojanović, Vesimir Stojanović, Xhevdet Neziraj, Müfera Şinik, Fikrim Damka, Enis Kervan, Boban Todorović, Murselj Haljilji, Etem Arifi, Goran Marinković, svi poslanici Skupštine Republike Kosovo (u daljem tekstu: podnosioci).

Predmetna stvar

2. Predmetna stvar zahteva je zahtev za "tumačenje odredaba Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa rezervisanim mestima za predstavnike zajednica koje ne čine većinu na Kosovu", odnosno *"[...] da li zajednice imaju pravo na još jedan mandat rezervisanih mesta zajedno sa garantovanim mestima, u skladu sa članom 148. Poglavlje XIV [Prelazne odredbe Skupštine Kosova] od 15.06.2008. god., za sledeći mandat odnosno za naredne parlamentarne izbore koji će se održati 2014. godine."*

Pravni osnov

3. Zahtev je zasnovan na članu 113. Ustava i pravilu 56.2 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnika o radu).

Postupak pred Sudom

4. Dana 31. januara 2014. god., podnosioci su podneli zahtev Sudu.

5. Dana 3. februara 2014. god., predsednik je odlukom br. GJR. KO18/14, imenovao sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KO18/14, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Arta Rama-Hajrizi.

6. Dana 4. februara 2014. god., Sud je obavestio podnosioce o registraciji zahteva i obavestio je Skupštinu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Skupština) o zahtevu.

7. Dana 10. februara 2014, nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Navodi podnosioca

8. Podnosioci zahteva traže od Suda da tumači da li zajednice koje nisu većina na Kosovu imaju pravo na pogodnosti od sistema rezervisanih mesta za još jedan mandat u Skupštini Republike Kosovo, odnosno za naredne parlamentarne izbore u 2014. godini. Njihov zahtev se odnosi na član 148. Poglavlja XIV [Prelazne Odredbe] Ustava.

9. Podnosioci zahteva se pozivaju na član 3. stav 2 Sveobuhvatnog predloga o rešenju statusa Kosova, koji propisuje: *“ Za prva dva izborna mandata posle usvajanja Ustava, Skupština Kosova treba da ima dvadeset (20) mesta rezervisana za predstavnike zajednica koje nisu u većini na Kosovu, i to na sledeći način: deset (10) mesta treba da se dodeli strankama, koalicijama, inicijativama građana i nezavisnim kandidatima koji su izjavili da zastupaju zajednicu kosovskih Srba, a deset (10) mesta treba da se dodeli drugim zajednicama i to na sledeći način: zajednici Roma jedno (1) mesto; zajednici Aškalija jedno (1) mesto; zajednici Egipćana jedno (1) mesto; i jedno (1) dodatno mesto treba da se dodeli ili zajednici Roma, Aškalija ili Egipćana koja ima najveći broj gasova; Bošnjačkoj zajednici tri (3) mesta; Turskoj zajednici dva (2) mesta; i Goranskoj zajednici jedno (1) mesto. Svako mesto koje je dobijeno na izborima treba da bude preko onih deset (10) rezervisanih mesta koja su dodeljena zajednici kosovskih Srba, odnosno drugim zajednicama.”*

10. Podnosioci zahteva se dalje pozivaju na član 148. [Prelazne Odredbe Skupštine Kosova] Ustava, koji propisuje: *"U prva dva izborna mandata posle usvajanja Ustava, Skupština Republike Kosovo će imati dvadeset (20) mesta rezervisanih za predstavnike zajednica koje ne čine većinu na Kosovu, i to na sledeći način: deset (10) mesta ce biti dodeljeno strankama, koalicijama, građanskim inicijativama i nezavisnim kandidatima koji su izjavili da zastupaju zajednicu kosovskih Srba, a deset (10) mesta biće dodeljeno drugim zajednicama na sledeći način: zajednici Roma jedno (1) mesto; zajednici Aškalija jedno (1) mesto; zajednici Egipćana jedno (1) mesto, a jedno (1) dodatno mesto biće dodeljeno zajednici Roma, Aškalija ili Egipćana u zavisnosti ad tog koja zajednica ima najveći ukupan broj glasova; Bošnjačkoj zajednici tri (3) mesta, Turskoj zajednici dva (2) mesta i Goranskoj zajednici jedno (1) mesto. Svako mesto koje je osvojeno na izborima biva pridodato onim deset (10) mesta rezervisanim za zajednicu kosovskih Srba i drugim zajednicama."*

11. U tom smislu, podnosioci zahteva tvrde: *"Bez obzira na stav 1. ovog člana, postojeći mandat na dan stupanja na snagu ovog Ustava će se smatrati kao prvi izborni mandat Skupštine, u slučaju da isti traje najmanje dve godine od dana stupanja na snagu ovog Ustava."* Dakle, podnosioci zahteva smatraju da *"[...] prvi mandat ne može da se tretira kao pun mandat, jer po Sveobuhvatnom Planu o Predlogu Rešenja o Statusu Kosova kaže se posle Usvajanja Ustava i da je mandat bio skraćen."*

12. Pored toga, podnosioci zahteva tvrde da *"[...] je ovo u suprotnosti sa ljudskim pravima i pravima zajednica o skraćenju mandata realizira retroaktivno odnosno da odluke skladu sa Ustavom i Sveobuhvatnim Predlogom vaze za dva mandata i tek posle usvajanja Ustava."*

Prihvatljivost zahteva

13. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosilaca zahteva, prvo treba da ispita da li su podnosioci zahteva ispunili uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom o Ustavnom sudu i Poslovnikom o radu.

14. U tom smislu, Sud će ispitati da li su podnosioci zahteva ovlašćena stranka da podnesu dotični zahtev.

15. U ovom slučaju, podnosioci zahteva traže tumačenje o načinu primene pojedinih odredbi Ustava u vezi sa rezervisanim mestima predstavnika zajednica koje ne čine većinu na Kosovu. Konkretno, podnosioci

zahteva pitaju da li zajednice imaju pravo na još jedan mandat rezervisanih mesta, zajedno sa garantovanim mestima, u skladu sa članom 148. [Prelazne Odredbe Skupštine Kosova] Ustava za naredni mandat u odnosu na predstojeće opšte izbore koji će se održati tokom 2014. godine.

16. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.1 Ustava koji propisuje: "*Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.*"

17. Sud primećuje da podnosioci zahteva traže tumačenje primene ustavne odredbe koja se odnosi na naredne parlamentarne izbore. Navedena ustavna odredba je član 148. Prelaznih Odredbi, koja je izbrisana iz Ustava Kosova odlukom Skupštine br. 04-V-436, od 07. septembra 2012. god.

18. Podnosioci zahteva konkretno tvrde da je član 148. namenjen da se primeni za dva izborna mandata Skupštine Kosovo i da prvi izborni mandat ne bi trebalo računati kao pun mandat u vreme stupanja na snagu Ustava. U obrazloženju podnosilaca, to bi značilo da bi sistem rezervisanih mesta za članove nevećinskih zajednica sadržan u članu 148. nastavio da se primenjuje nakon narednih izbora za Skupštinu Kosova, zakazanih za 2014. godinu. Podnosioci zahteva tvrde da, ako se sistem rezervisanih mesta ne primeni u sledećem mandatu Skupštine, to će predstavljati povredu ljudskih prava nevećinskih zajednica. Podnosioci zahteva ne preciziraju koja bi to ljudska prava bila povređena ili kako bi ta ljudska prava bila povređena.

19. Inače, može se shvatiti da podnosioci zahteva traže apstraktno tumačenje smisla brisanja člana 148. iz Ustava, odnosno da bi njegove odredbe, u pogledu njegove primene na mandate Skupštine, nekako preživele brisanje ovog člana i da se primenjuju i dalje. Međutim, čak i u ovom smislu, zahtev podnosilaca za tumačenje nema ustavni osnov. Prema Sudu, što se tiče zahteva za tumačenje u vezi sa odredbama Ustava, ne postoji ustavna odredba koja omogućava poslanicima Skupštine da podnesu takav zahtev Sudu.

20. Sud ponavlja da prema članu 93. (10) [Nadležnosti Vlade] Ustava *"Vlada je nadležna za sledeće: može podneti Ustavnom sudu bilo koje ustavno pitanje;"*. Prema tome, u slučaju br. KO98/11 Sud je našao: *"Prema članu 93. stavu 10, V1ada može podneti ustavna pitanja Ustavnom sudu. Ukoliko su pitanja ustavna pitanja onda će Vlada biti ovlašćena strana i zahtev će biti prihvatljiv."* (Vidi slučaj KO98/11, podnosilac zahteva: Vlada Republike Kosovo, presuda od 20. septembra 2011. god.).

21. Štaviše, Sud takođe naglašava da prema članu 84. (9) [Nadležnosti Predsednika] Ustava „Predsednik Republike Kosovo: može pokrenuti određena pitanja pred Ustavnim sudom.“

22. U tom pogledu, Sud primećuje da nadležnosti ustavnih državnih organa treba da se vrše shodno odredbama Ustava.

23. Imajući u vidu citirane odredbe Ustava, Sud zaključuje da podnosioci zahteva nisu ovlašćena stranka da podnesu takav zahtev.

24. Sledstveno, zahtev podnosilaca je neprihvatljiv, u skladu sa članom 113.1. Ustava.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.1. Ustava i pravilom 56. (2) Poslovnika o radu, 10. februara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. DA OGLASI da ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI135/13, KI137/13, KI138/13 Isuf Isufi, Tahir Sejdiu i Abedin Halimi, Rešenje od 2. decembar 2013 godine- Ocena ustavnosti presude ASC-ll-0069 Žalbenog veča Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, od 22. aprila 2013. godine

Slučaj KI135/13, KI137/13, KI138/13, odluka od 2. decembra 2013 god.

Ključne reči: individualni zahtev, spopjeni slučajevi, pravo na imovinu, van vremenskog roka.

Podnosioci zahteva su podneli zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, u kome su tražili ustavnu ocenu ASC-ll-0069 Zalbenog veca Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, od 22. aprila 2013. god.

Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti odluke, koja uskraćuje podnosiocima zahteva pravo na deo prihoda navodno stečen iz privatizacije društvenog preduzeća "Ramiz Sadiku" u Prištini .

Podnosioci zahteva tvrde da su Kosovska agencija za privatizaciju i Posebna komora povredile njihova prava garantovana Ustavom, jer su oni doprineli DP "Ramiz Sadiku" dugi niz godina, i samim tim imaju navodno pravo na deo prihoda od privatizacije gorenavedenog D.P. Podnosioci zahteva se ne pozivaju ni na jednu ustavnu odredbu posebno.

Sud je utvrdio da su podnosioci podneli svoje zahteve 3. septembra 2013. god., dok im je poslednja odluka Sudskog veca Posebne komore urucena 29. Aprila 2013. god. Dakle, 29. avgust 2013. god., je bio poslednji dan roka za podnosioce da podnesu zahtev.

Na osnovu toga Sud je zahteve odbacio jer su neblagovremeni.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučajevima br.
KI135/13,
KI137/13,
KI138/13
Podnosioci
Isuf Isufi, Tahir Sejdiu i Abedin Halimi
Ocena ustavnosti presude ASC-11-0069 Žalbenog veća
Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, od 22. aprila 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosioci

1. Zahtevi KI135/13, KI137/13 i KI138/13 su podneti od strane g. Isufa Isufija, g. Tahira Sejdiua i g. Abedina Halimija, svi iz Podujeva (u daljem tekstu: podnosioci).

Osporene odluke

2. Podnosioci zahteva osporavaju presudu ASC-11-0069 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, od 22. aprila 2013. god., i u vezi sa presudom SCEL-09-0001 sudskog veća Posebne komore od 10. juna 2011. god. Poslednja odluka je podnosiocima zahteva uručena 29. aprila 2013. god

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporene odluke, koja uskraćuje podnosiocima zahteva pravo na deo prihoda navodno stečen iz privatizacije društvenog preduzeća "Ramiz Sadiku" u Prištini (u daljem tekstu: D.P. "Ramiz Sadiku"). Prema tome, podnosioci zahteva *"veruju da su (...) ljudska prava i prava na rad bila povređena i (...) su diskriminisani"*.

Pravni osnov

4. Zahtevi su zasnovani na članu 113. (7) Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15. januara 2009. god. (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 29. i 37. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 3. septembra 2013. god., podnosioci zahteva su podneli svoje zahteve Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 24. septembra 2013. god., predsednik Ustavnog suda je imenovao sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca i veće za razmatranje sastavljeno od sudija Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 8. oktobra 2013. god., predsednik je naložio spajanje zahteva KI137/13 i KI138/13 sa zahtevom KI135/13.

8. Dana 9. oktobra 2013. god., Sud je u skladu sa pravilom 37. Poslovnika o radu obavestio podnosioce zahteva o registraciji i spajanju zahteva. Istog dana, Sud je obavestio Posebnu komoru o zahtevu. Podnosioci nisu podneli nikakav zahtev za spajanje zahteva.

9. Dana 31. oktobra 2013. god., Sud je zatražio od Posebne komore dodatna dokumenta.

10. Dana 4. i 13. novembra 2013. god., Posebna komora je odgovorila na zahtev Suda.

11. Dana 2. decembra 2013. god., nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

12. Marta meseca 2009. god., podnosioci zahteva su pokrenuli sudski postupak pred Posebnom komorom Vrhovnog suda, kako bi se obezbedilo njihovo navodno pravo da budu uključeni u listu zaposlenih koji imaju pravo na deo prihoda od privatizacije D.P. “Ramiz Sadiku”, koje je privatizovano 27. juna 2006. god.

13. Konačno, dana 22. aprila 2013. god., Žalbeno veće Posebne komore (presuda SCEL-09-0001) odbilo je žalbe podnosilaca i potvrdilo presudu Sudskog veća Posebne komore, smatrajući da podnosioci zahteva nisu ispunili uslove iz člana 10.4. izmenjene Uredbe UNMIK - a 2003/13 pošto su oni navršili starosnu dob za penzionisanje pre privatizacije D.P. "Ramiz Sadiku".

Navodi podnosilaca

14. Podnosioci zahteva tvrde da su *"radili u D.P. "Ramiz Sadiku" u Prištini dugi niz godina do 28. februara 1990. god., kada su ih srpske snage nasilno udaljile sa posla i diskriminisale"*.

15. Podnosioci zahteva tvrde da su Kosovska agencija za privatizaciju i Posebna komora povredile njihova prava garantovana Ustavom, jer su oni doprineli DP "Ramiz Sadiku" dugi niz godina, i samim tim imaju navodno pravo na deo prihoda od privatizacije gorenavedenog D.P. Podnosioci zahteva se ne pozivaju ni na jednu ustavnu odredbu posebno.

Ocena prihvatljivosti

16. Sud prvo treba da ispita da li su podnosioci zahteva ispunili uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

17. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. (7) Ustava koji propisuje:

> *„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."*

18. Sud se poziva i na član 49. Zakona, koji propisuje:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku"*.

19. Sud, dalje uzima u obzir pravilo 36. (1) b) Poslovnika, koje predviđa:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
> *...*
> *b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva..."*.

20. Sud primećuje da su podnosioci podneli svoje zahteve 3. septembra 2013. god., dok im je poslednja odluka Sudskog veća Posebne komore uručena 29. aprila 2013. god. Dakle, 29. avgust 2013. god., je bio poslednji dan roka za podnosioce da podnesu zahtev.

21. Sud smatra da su podnosioci podneli svoje zahteve Sudu četiri (4) dana nakon zakonskog roka propisanog članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika.

22. Iz toga proizilazi da su zahtevi neblagovremeni.

23. Stoga, zahtevi treba da se odbace kao neprihvatljivi u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113. (7) Ustava, članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika o radu 2. decembra 2013. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI186/13, Energetska Korporacija Kosova, Rešenje od 5. decembra 2013 god.,-Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Republike Kosovo, rev. br. 151/2013, od 5. juna 2013. godine

Slučaj KI186/13, odluka od 5. decembra 2013. godine

Ključne reči: individualni zahtev, parnični spor, pravo na rad, očigledno neosnovan.

U ovom slučaju, podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud sudio na osnovu zakona koji nisu bili na snazi, stoga, njegova presuda je nezakonita i nepravična i kao takva se mora ukinuti. Stoga, podnosilac zahteva tvrdi da su mu osporenom odlukom povređena ustavna prava garantovana članom 31. i 102.3 Ustava, kao rezultat povrede člana 214. stav 2. Zakona o parničnom postupku.

U ovom smislu, podnosilac zahteva ne razjašnjava kako i zašto navod o „primeni drugih akata koji nisu bili na snazi“ potvrđuje ustavnu povredu njegovog ustavnog prava na pravično i nepristrasno suđenje. Štaviše, gore navedeni obiman citat iz odluke Vrhovnog suda pokazuje da je osporena odluka pružila obimno i sveobuhvatno obrazloženje o činjenicama slučaja i njegovim nalazima.

Što se tiče tvrdnje podnosioca zahteva o povredi člana 102. 3. Ustava, „Sudovi sude na osnovu Ustava i zakona“, Sud nalazi da podnosilac zahteva, ni ovom tvrdnjom nije uspeo da argumentuje da mu je osporenom odlukom povređeno to pravo garantovano gore navedenom odredbom Ustava, jer isti nije izneo nijedan argument niti je dostavio bilo koji dokaz da Vrhovni sud nije poštovao navedenu odredbu. Što se tiče tvrdnje podnosioca zahteva o „povredama zakonskih odredaba“, Sud nalazi da su ovakve tvrdnje prirode zakonitosti i kao takve ne predstavljaju ustavni osnov o povredi osnovnih prava garantovanih Ustavom.

Sledstveno, Sud nalazi da zahtev podnosioca ne ispunjava uslove za prihvatljivost, jer podnosilac zahteva nije uspeo da obrazloži svoje navode i da podnese dokaze kojima bi potkrepio navodnu ustavnu povredu počinjenu osporenom odlukom. Stoga, shodno pravilu 36 (2) b) i d) Poslovnika o radu, zahtev podnosioca mora da proglasi kao očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI186/13
Podnosilac
Energetska korporacija Kosova
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Republike Kosovo, rev. br. 151/2013, od 5. juna 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je Energetska korporacija Kosova (u daljem tekstu: podnosilac), zastupljena od strane gđe Shukrije Miftari, pravnika.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Republike Kosovo, rev. 49/2012 od 3. juna 2013. god. (u daljem tekstu: osporena odluka), koja je podnosiocu zahteva uručena 28. jula 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke u vezi sa navodnim povredama člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i člana 102. stava 3. [Opšta načela sudskog sistema] Ustava.

Pravni osnov

4. Član 113.7. u vezi sa članom 21.4. Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), član 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 16. decembra 2008. god., koji je stupio na snagu 15. januara 2009. god. (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56. (2)

Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 28. oktobra 2013. god., podnosilac je podnela zahtev Sudu.

6. Dana 31. oktobra 2013. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR.KI186/13 imenovao sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH.KI186/13 imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues (član) i prof. dr Enver Hasani (član).

7. Dana 14. novembra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i zahtevao dodatna dokumenta. Istog dana, Vrhovni sud je obavešten o zahtevu.

8. Dana 5. decembra 2013. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Neodređenog dana, A. Th. (u daljem tekstu: zaposleni) je pokrenuo sudski postupak o radnom sporu protiv podnosioca zahteva kao poslodavca.

10. Zaposleni je bio u radnom odnosu kod podnosioca zahteva sa ugovorom o radu na određeno vreme.

11. Dana 11. decembra 2009. god., podnosilac zahteva izriče pismenu opomenu zaposlenom (zapisnik: br. 1498) zbog neobavljanja rada i neispunjenja radnih zadataka.

12. Dana 2. aprila 2010. god., podnosilac zahteva je obavestio (odluka br. 499/1) zaposlenog da će mu ugovor o radu biti raskinut *„na osnovu člana 11. tačke (ë), (ç), člana 11.4. tačke (b) Uredbe UNMIK-a 2001/27 o Osnovnom zakonu o radu Kosova i članu 8.1, 8.2. i 8.3. Pravilnika br. 3 o operacijama distrikta EKK-a.“*

13. Dana 6. aprila 2010. god., zaposleni je podneo zahtev za ponovno razmatranje odluke br. 499/1 o raskidu radnog odnosa.

14. Dana 12. aprila 2010. god., direktor Divizije za snabdevanje (odluka: br. 85) je odbio zahtev zaposlenog za ponovno razmatranje raskida njegovog ugovora o radu bez ikakvog obrazloženja za takvo odbijanje.

15. Zaposleni je podneo tužbu Opštinskom sudu u Prizrenu, navodeći da su gorenavedene odluke nezakonite i tražio da se iste ponište.

16. Dana 23. maja 2011. god., Opštinski sud u Prizrenu (C. br. 309/2010) odbio je kao neosnovanu tužbu zaposlenog.

17. Zaposleni je uložio žalbu Okružnom sudu u Prizrenu zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka, pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.

18. Dana 24. februara 2011. god., Okružni sud u Prizrenu (Ac. br. 362/2011), odbio je žalbu zaposlenog i potvrdio kao pravilnu presudu Opštinskog suda u Prizrenu i obrazložio na sledeći način:

"Prema oceni Okružnog suda u Prizrenu, osporena presuda ne sadrži bitne povrede odredaba parničnog postupka, iz člana 182, stava 2. Zakona o parničnom postupku, o kojima ovaj Sud vodi računa po službenoj dužnosti. Osporena presuda je jasna, konkretna nije kontradiktorna i sadrži dovoljno razloga o svim bitnim činjenicama ove parnične pravne stvari. U njenom obrazloženju dati su potrebni činjenični i pravni razlozi koje kao pravilne i zakonite prihvata i ovaj sud. Dakle, doneti zaključci zasnovani su na izvedenim dokazima i ne samo što su pravilno utvrđeni, već su i potpuno i jasno obrazloženi. Razloge date u osporenoj presudi prihvata i ovaj sud."

19. Zaposleni je podneo reviziju Vrhovnom sudu. Zaposleni je podneo reviziju *zbog bitnih povreda parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava i predložio da se preinače ili ukinu obe presude nižestepenih sudova i da se tužbeni zahtev (zaposlenog) usvoji ili da se predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.*"

20. Dana 5. juna 2013. god., Vrhovni sud Kosova je (rev. 151/2013) usvojio kao osnovanu reviziju zaposlenog i preinačio je presude prvostepenog i drugostepenog suda. Vrhovni sud je obrazložio kao u nastavku:

"Vrhovni sud Kosova je, nakon razmatranja pobijene presude, u skladu sa članom 215. Zakona o parničnom postupku (ZPP) našao: Revizije su osnovane.

Polazeći od tako utvrđenog činjeničnog stanja, Vrhovni sud je našao da se takav pravni stav nižestepenih sudova ne može usvojiti kao pravilan i zakonit jer je prema oceni ovog Suda u utvrđenom činjeničnom stanju pogrešno primenjeno materijalno pravo, kada su oba Suda našla da je tužbeni zahtev tužioca neosnovan i kao

takav su ga odbili, zbog čega je trebalo usvojiti kao osnovane revizije tužioca i njegovog punomoćnika, preinačiti pobijene presude i usvojiti tužbeni zahtev tužioca kao osnovan, kao što je opisano u izreci ove presude.

Vrhovni sud Kosova ocenjuje kao osnovane navode tužioca i njegovog punomoćnika podnete u reviziji, da su nižestepeni sudovi pogrešeno primenili materijalno pravo na štetu tužioca, kada su odbili tužbeni zahtev za poništenje kao nezakonitih odluka za raskid ugovora o radu, obzirom da zbog ovih povreda tuženi nije vodio disciplinski postupak, jer je, na osnovu odredaba člana 112. Zakona o radnim odnosima na Kosovu, br. 12/1989, koji je bio primenljiv na osnovu UNMIK uredbe br. 1999/24, do stupanja na snagu Zakona o radu Republike Kosovo, br. 03/L-212- u decembru mesecu 2010. god., koji odredbom člana 99.1. ukida UNMIK uredbu br. 2001/27 o osnovnom zakonu o radu na Kosovu, Zakonu o radnim odnosima SAP Kosova, iz 1989. god. i Zakon o radu, iz 1977. god., sa odgovarajućim izmenama, propisano je da je obaveza ovlašćenih organa da podnesu zahtev za pokretanje disciplinskog postupka u roku od 8 dana, nako što saznaju za prekid radnih obaveza, ili za drugu povredu radne discipline i o izvršiocu, dok je prema odredbi člana 113, stava 2. propisano da pre nego što izrekne disciplinsku meru otpuštanje s posla, upravno telo, odnosno radnik sa posebnim ovlašećenjima i odgovornostima, ima obavezu da sasluša radnika.

U članu 11. ugovora o radu zaključenog između tužioca kao zaposlenog i tuženog kao poslodavca, propisano je da se ugovor o radu raskida prema članu 11. i 12. Osnovnog zakona o radu na Kosovu, Kolektivnog sporazuma i Pravilnika o radu EKK.

Prema članu 24. opšteg kolektivnog ugovora propisano je da disciplinsku komisiju imenuje poslodavac, odnosno nadležni organ, opštim aktom poslodavca, dok su Pravilnikom tuženog o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti, donetim 10.10.2006. god., u II delu detaljno propisane odredbe za primenu disciplinskog postupka koji nije ukinut Pravilnikom br. 3, od 30.11.2009. god. Takođe, nijednom odredbom Uredbe br. 2001/27 o Osnovnom zakonu o radu na Kosovu, nije ukinut Zakon o radnim odnosima br. 12/1989 SAPK.

Vrhovni sud Kosova je iz iznetih razloga, kao i podataka koji se nalaze u spisima predmeta, našao da je tužbeni zahtev tužioca osnovan i zbog toga što su nižestepeni sudovi pogrešno primenili materijalno pravo, trebalo je da se obe presude tih Sudova preinače i tužbeni zahtev kao takav usvoji kao u izreci ove presude."

Navodi podnosioca zahteva

21. Podnosilac zahteva tvrdi da *"sud je sudio na osnovu zakona koji nisu bili na snazi, stoga, njegova presuda je nezakonita i nepravična i kao takva se mora ukinuti. EKK AD zna da Ustavni sud Kosova ne deluje kao sud četvrtog stepena, ali ima ustavnu nadležnost da ukine - poništi svaki pravni akt bilo kojeg organa za koji utvrdi da je povredio zakonske odredbe, kao i odredbe Ustava, a u ovom slučaju uopšte nije sporno da su povređene zakonske odredbe, primenom drugih zakona i akata koji nisu bili na snazi.*

22. Stoga, podnosilac zahteva tvrdi da su mu osporenom odlukom povređena ustavna prava garantovana članom 31. i 102.3. Ustava, kao rezultat povrede člana 214. stav 2. Zakona o parničnom postupku.

23. Takođe, podnosilac zahteva navodi da: *"zasnivajući se na odredbama člana 113.7. i 21.4. Ustava Republike Kosova, ima zakonsko pravo da traži ocenu zakonitosti odluke javnih organa, obzirom da su iscrpljeni svi pravni lekovi, stoga traži od Ustavnog suda Kosova da, nakon razmatranja zahteva, isti usvoji kao osnovan, poništavajući presudu Vrhovnog suda Kosova, rev. br. 368/2011 , od 2.5.2013. god."*

Prihvatljivost zahteva

24. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio sve uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom o radu.

25. U ovom smislu, Sud se poziva na članove 113.7 i 21.4 Ustava.

> *113.7 „Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."*

Član 21. (Opšta Načela):

> [...]
>
> *21.4 „Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva."*

26. Sud se takođe poziva na član 48. Zakona koji predviđa da:

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.“

27. Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36. (1) c) i pravilo 36. (2) Poslovnika o radu, koji propisuju:

36 (1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

[...]

c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.

36 (2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

a)) da zahtev nije prima facie opravdan;

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava;

c) da podnosilac zahteva nije žrtva kršenja prava zagarantovanih Ustavom, ili

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.”

28. Sud primećuje da podnosilac zahteva uglavnom tvrdi da je bilo: a) povrede člana 31. i 102.3. Ustava, i b) povrede zakonskih odredaba.

29. Što se tiče tvrdnje podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava (Pravo na pravično i nepristrasno suđenje), Sud primećuje da podnosilac zahteva nije objasnio kako i zašto je ovo konkretno ustavno pravo povređeno osporenom odlukom, kojom je navodno presuđeno „primenom drugih akata koji nisu bili na snazi“.

30. Sud primećuje da pravo na pravično i nepristrasno suđenje obuhvata brojne elemente i predstavlja ključnu komponentu u zaštiti osnovnih prava pojedinca, od mogućih povreda, izazvanih od strane sudova ili javnih organa svojim odlukama.

31. U tom smislu, Sud se poziva na član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, koji jasno propisuje:

1. „Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.“

32. Član 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP), takođe, predviđa da:

> *„Svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristranim, zakonom ustanovljenim sudom, koji će odlučiti i u vezi sporova u vezi sa svojim pravima i obavezama građanske prirode...“*

33. U tom kontekstu, podnosilac zahteva ne razjašnjava kako i zašto navod o „primeni drugih akata koji nisu bili na snazi“ potvrđuje ustavnu povredu njegovog ustavnog prava na pravično i nepristrasno suđenje.

34. Štaviše, gorenavedeni obiman citat iz odluke Vrhovnog suda pokazuje da je osporena odluka pružila obimno i sveobuhvatno obrazloženje o činjenicama slučaja i njegovim nalazima.

35. Pored toga, nezadovoljstvo odlukom ili prosta pomena članova ili odredaba Ustava nije dovoljna da podnosilac potkrepi navod o povredi Ustava. Kada navodi povredu Ustava, podnosilac zahteva mora da pruži ubedljiv i dobro obrazložen argument da bi zahtev bio osnovan.

36. Ukratko rečeno, podnosilac zahteva ne potkrepljuje i ne dokazuje da je Vrhovni sud, navodno presuđujući „na osnovu zakona koji nisu bili na snazi“, povredio njegova ustavna prava.

37. Što se tiče tvrdnje podnosioca zahteva o povredi člana 102. 3. Ustava, “Sudovi sude na osnovu Ustava i zakona”, Sud nalazi da podnosilac zahteva, ni ovom tvrdnjom nije uspeo da argumentuje da mu je osporenom odlukom povređeno to pravo garantovano gorenavedenom odredbom Ustava, jer isti nije izneo nijedan argument niti je dostavio bilo koji dokaz da Vrhovni sud nije poštovao navedenu odredbu.

38. Što se tiče tvrdnje podnosioca zahteva o „povredama zakonskih odredaba“, Sud nalazi da su ovakve tvrdnje prirode zakonitosti i kao takve ne predstavljaju ustavni osnov o povredi osnovnih prava garantovanih Ustavom.

39. U stvari, Sud ne ocenjuje zakonitost odluka donetih od strane redovnih sudova, niti ocenjuje tačnost činjenica, osim ako postoje jasni i ubedljivi dokazi da su takve odluke donete na očigledno nepravedan i proizvoljan način.

40. Pored toga, nije dužnost Ustavnog suda da odluči da li je Vrhovni sud razmotrio na odgovarajući način argumente podnosioca prilikom rešavanja pravnih pitanja. Ovo i dalje ostaje isključiva nadležnost

redovnih sudova. Dužnost je redovnih sudova da tumače i primenjuju odgovarajuća pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, mutatis mutandis, Garcia Ruiz protiv Španije, [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

41. Dužnost Ustavnog suda je da oceni da li su tokom postupka pred redovnim sudovima, sudovi povredili osnovna prava zagarantovana Ustavom.

42. Sledstveno, Sud nalazi da zahtev podnosioca ne ispunjava uslove za prihvatljivost, jer podnosilac zahteva nije uspeo da obrazloži svoje navode i da podnese dokaze kojima bi potkrepio navodnu ustavnu povredu počinjenu osporenom odlukom.

43. Stoga, shodno pravilu 36. (2) b) i d) Poslovnika o radu, zahtev podnosioca mora da oglasi kao očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113. 7. Ustava, članom 48. Zakona i u skladu sa pravilom 36. (2) b) i d) i 56. (2) Poslovnika i radu, dana 5. decembra 2013. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA OGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI138/11, Nazife Xhafolli, Presuda od 4. februara 2014. god - Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Rev. br. 492/2008, od 10. marta 2009. godine.

Slučaj KI138/11, odluka 4. februara 2014 god.

Ključne reči: individualni zahtev, Zaštita Imovine, Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje.

Podnosilac zahteva tvrdi da su njena prava na imovinu i pravo na pravično suđenje bila povređena odlukom EKK jednostrano poništavajući njihove sporazume. Podnosilac zahteva dalje tvrdi da oni nisu bili u stanju da isprave takve povrede pred redovnim sudovima.

Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi da EKK treba da nastavi sa plaćanjem određenog iznosa i nakon smrti njenog supruga sve do funkcionisanja fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Sud primećuje da je u ovom slučaju, kao i u sličnim slučajevima, pokojni suprug podnosioca od 2006. god. do svoje smrti pretrpeo jednostrano poništavanje njegovih sporazuma potpisanih od strane EKK-a. Podnosilac je pokrenula istu tvrdnju kao prethodni podnosioci da je opšte poznato da fond za penzijsko i invalidsko osiguranje nije bio uspostavljen do danas i takva situacija se nastavlja. Dakle, kao okolnost na osnovu koje se podnosioci zahteva žale nastavlja, tada je rok od četiri meseca, kao što se propisuje članom 49. Zakona, neprimenjiv u ovim slučajevima.

Ustavni sud, takođe, primećuje da pokojni suprug podnosioca zahteva S.XH. nije bio stariji od 65 godina u vreme njegove smrti. U stvari, u skladu sa obaveštenjem koje je izdalo Ministarstvo rada i socijalne zaštite 15. maja 2009. god., samo lica koja su navršila starosnu dob za penzionisanje od 65 i koja imaju najmanje 15 godina radnog iskustva, imaju pravo na penziju u mesečnom iznosu od 82 evra.

Ustavni sud, 5. decembra 2013. god., jednoglasno proglašava zahtev delimično prihvatljivim i utvrđuje povredu člana 46. Ustava Republike Kosovo u vezi sa članom 1 Protokola br. 1 Evropske konvencije za ljudska prava za period do 1. maja 2008. god., kao i povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. Evropske konvencije za ljudska prava za period do 1. maja 2008. godine.

PRESUDA
u
slučaju br. KI138/11
Podnosilac
Nazife Xhafolli
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda
Rev. br. 492/2008, od 10. marta 2009. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela gđa Nazife Xhafolli (u daljem tekstu: podnosilac).

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Vrhovnog suda, rev. br. 492/2009, od 10. marta 2009. god., koju je podnosilac zahteva primila neodređenog dana.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporene presude Vrhovnog suda, koja je navodno povredila pravo na imovinu i pravo na pravično suđenje podnosioca, kao što je garantovano članom 46. Ustava u vezi sa članom 1. Protokola 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP) i članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP.

   Ovaj slučaj je sličan sledećim slučajevima koji su već odlučeni od strane Ustavnog suda (u daljem tekstu: identični slučajevi):

a) Slučaj br. KI40/09, "Imer Ibrahimi i 48 drugih bivših radnika Energetske korporacije Kosova protiv 49 individualnih presuda Vrhovnog suda Republike Kosovo";

b) Slučaj br. KI58/09, "Gani Prokshi i 15 drugih bivših radnika Energetske korporacije Kosova protiv 16 individualnih presuda Vrhovnog suda Republike Kosovo";

c) Slučaj br. KI08/10, "Isuf Mërlaku i 25 drugih bivših radnika Energetske korporacije Kosova protiv 17 individualnih presuda Vrhovnog suda Republike Kosovo";

d) Slučaj br. KI76/10, "Ilaz Halili i 19 drugih bivših radnika Energetske korporacije Kosova " i

e) Slučaj br. KI132/10, "Istref Halili i 16 drugih bivših radnika Energetske korporacije Kosova protiv 17 individualnih presuda Vrhovnog suda Republike Kosovo".

4. Ustavni sud je našao da je u svim identičnim slučajevima povređen član 46. Ustava Republike Kosovo (Zaštita Imovine), u vezi sa članom 1. Protokola 1. EKLJP, kao i član 31. Ustava (Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje), u vezi sa članom 6. EKLJP u vezi sa nekim od gorenavedenih podnosioca.

5. Shodno tome, Sud je odlučio kao nevažeće presude donete od strane Vrhovnog suda u ovim identičnim slučajevima i vratio navedene slučajeve Vrhovnom sudu na ponovno razmatranje u skladu sa presudom ovog Suda.

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na članu 113. Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 20. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

7. Dana 21. oktobar 2011. god., podnosilac je podnela zahtev Ustavnom sudu. U vreme podnošenja, zahtev je podnet sa određenim nedostacima (tj. nije potpisan). Nakon komunikacije sa podnosiocem, obrazac zahteva je potpisan nakon dužeg vremena. Zahtev je pregledan nakon što je završen od strane podnosioca.

8. Predsednik Suda je imenovao sudiju Kadrija Kryeziua za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija Altay Suroy (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

9. Dana 5. decembra 2013. god., nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu o prihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. U principu, činjenice ovog zahteva su slične sa gorenavedenim slučajevima iz stava 4.

11. U stvari, tokom 2001. i 2002. godine, pokojni suprug podnosioca zahteva je potpisao sporazum o privremenoj naknadi plata za prekid ugovora o radu sa svojim poslodavcem Energetskom korporacijom Kosova (u daljem tekstu: EKK).

12. Član 1. sporazuma predviđa da, u skladu sa članom 18. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju na Kosovu (Službeni list Socijalističke Autonomne Pokrajine Kosovo br. 26/83, 26/86 i 11/88) i zaključkom Invalidske komisije EKK-a, korisnik (tj. svaki od podnosilaca zahteva) ima pravo na privremenu naknadu zbog prevremenog prekida ugovora o radu do uspostavljanja i funkcionisanja kosovskog fonda za penzijsko-invalidsko osiguranje.

13. Pored toga, član 2 sporazuma predviđa da mesečni iznos koji treba da se isplati pokojnom suprugu podnosioca zahteva iznosi 206 nemačkih maraka.

14. Pored toga, član 3. predviđa da će „isplata prestati onog dana kada kosovski fond za penzijsko i invalidsko osiguranje otpočne sa radom. Od tog dana, korisnik svoja prava može ostvariti u Kosovskom fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje (Kosovski invalidski penzijski fond), a EKK je oslobođena odgovornosti prema korisniku, u skladu sa ovim sporazumom".

15. Izvršni odbor EKK-a je 1. novembra 2002. god. usvojio odluku o uspostavljanju penzijskog fonda, u skladu sa odredbama Uredbe UNMIK-a br. 2001/300 o penzijama na Kosovu. Član 3. te odluke predviđa sledeće: „Penzijski fond nastavlja da postoji na neodređeno vreme, shodno uslovima i odgovornostima definisanim zakonima o penziji, koje usvaja Odbor za penzijski fond EKK-a, u skladu sa ovom odlukom ili dok zakonski uslovi za postojanje i funkcionisanje fonda ne budu u skladu sa penzijskim propisima ili pravilima koje usvoji BAK".

16. Izvršni odbor EKK-a je 25. jula 2006. god., poništio gorenavedenu odluku o uspostavljanju dopunskog penzijskog fonda i prekinuo je finansiranje i funkcionisanje dopunskog penzijskog fonda, sa početkom od 31. jula 2006. god.

17. Prema odluci od 25. jula 2006. god, svim korisnicima je zagarantovana celokupna isplata u skladu sa Statusom Fonda. Odluka navodi da će radnici EKK-a za koje Ministarstvo rada i socijalne zaštite potvrdi da su radno nesposobni uživati prava koja predviđa Ministarstvo.

18. EKK je 14. novembra 2006. god., obavestila Centralni bankarski organ da je „odluka o ukidanju penzijskog fonda EKK-a zasnovana na odluci Izvršnog odbora EKK-a i odluci Odbora za upravljanje penzijama... zbog finansijskog rizika koji šema donosi za EKK u budućnosti".

19. U leto 2006. god., EKK je prekinula plaćanje predviđeno sporazumom bez ikakvog obaveštenja.

20. Pokojni suprug podnosioca je tužio EKK pred Opštinskim sudom u Prištini, zahtevajući od Suda da naloži EKK da isplati neisplaćene naknade i da nastavi da plaća 105 evra (jednako 206 nemačkih maraka) sve dok se ne steknu uslovi za prestanak plaćanja.

21. Dana 14. decembra 2007. god., Opštinski sud je usvojio tužbu podnosioca zahteva (presuda C. br. 2216/06) i naložio novčanu nadoknadu. Opštinski sud u Prištini je zaključio da uslovi predviđeni članom 3. sporazuma nisu ispunjeni. Član 3. sporazuma predviđa novčanu nadoknadu plate sve do ostvarivanja prava podnosioca zahteva, „što podrazumeva pravo na penzionu šemu".

22. EKK je uložila žalbu na presude Opštinskog suda Okružnom sudu, tvrdeći, između ostalog, da presuda Opštinskog suda nije pravična, jer su sporazumi sa podnosiocima zahteva potpisani zbog invaliditeta podnosilaca zahteva i da oni ne mogu tražiti nastavak njihovog radnog odnosa, zbog svoje invalidnosti. KEK je ponovila da je Sud u obavezi da odluči u skladu sa Uredbom UNMIK-a 2003/40 o proglašenju Zakona o invalidskim penzijama prema kome podnosioci zahteva imaju pravo na invalidsku penziju.

23. Dana 21. jula 2008. god., Okružni sud (presuda Ac.br. 391/2008) odbacio je kao neosnovane žalbe EKK-a.

24. EKK je podnela reviziju Vrhovnom sudu zbog navodno bitnih povreda Zakona o parničnom postupku i pogrešne primene materijalnog prava. EKK je ponovila da su podnosioci zahteva imali pravo na penziju, kako

je predviđeno Zakonom 2003/40 i da je ona zbog humanitarnih razloga nastavila da plaća mesečnu nadoknadu i nakon što je zakon stupio na snagu. EKK dalje tvrdi da godine podnosioca zahteva nisu bile relevantne, već njegova invalidnost.

25. Dana 1. maja 2008. god., suprug podnosioca zahteva S.XH. je preminuo.

26. Dana 22. septembra 2008. god., Opštinski sud u Prištini (odluka T. br. 356/2008) proglašava podnosioca zahteva za jedinog naslednika pokretne imovine njenog pokojnog supruga.

27. Dana 10. marta 2009. god., Vrhovni sud (presuda rev. br. 492/2008) odbacio je kao neosnovanu tužbu S.XH. i ukinuo je presude Okružnog i Opštinskog suda. Vrhovni sud je zaključio da je prekid radnog odnosa bio zakonit u skladu sa članom 11.1. UNMIK Uredbe 2001/27 o Zakonu o osnovnom radu na Kosovu.

28. U presudi S.XH. (*rev. br. 492/2008 od 10. marta 2009. god.*), Vrhovni sud je naglasio:*" Uzimajući u obzir nespornu činjenicu da je tužena strana ispunila obaveze prema tužitelju, koja isplaćuje naknadu za platu u skladu sa navedenim periodom, odnosno do uspostavljanja i funkcionisanja kosovskog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje, počevši od 1. januara 2004. godine, sud zaključuje da je tužena strana ispunila obaveze predviđene sporazumom. Samim tim, sud smatra da su navodi tužitelja da je tužena strana u obavezi da mu isplati privremenu naknadu za platu posle uspostavljanja kosovskog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje neosnovani jer su ugovorne strane do sticanja uslova za rešenje - uspostavljanja navedenog fonda, ispunile svoje ugovorne obaveze... "*

29. Dana 15. maja 2009. god., Ministarstvo rada i socijalne zaštite je objavilo sledeće saopštenje: *"Zaključak Vrhovnog suda Kosova, u svom obrazloženju npr.: presude rev. br. 454/2008, da u Republici Kosovo postoji Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje koji funkcioniše od 1. januara 2004. god., nije tačan i neosnovan je. Dajući ovu izjavu, imamo u obzir činjenicu da Uredba UNMIK-a 2003/40 proglašava Zakon br. 2003/213 o penzijama za lica sa ograničenim sposobnostima na Kosovu, kojom se za trajno nesposobna lica reguliše da mogu koristiti ovu šemu u skladu sa uslovima i kriterijumima predviđenim ovim zakonom. Stoga, dozvolite mi da podvučem da odredbe ovog Zakona ne predviđaju uspostavljanje fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje u zemlji. Uspostavljanje fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje u Republici Kosovo predviđeno je odredbama Zakona o penzijskim i invalidskim*

fondovima, koji je u fazi izrade i usvajanja u Vladi Kosova". Isto obaveštenje, u vreme kada je napisano, između ostalog objašnjava da postoji: „invalidska penzija koja iznosi 45 evra kako je regulisano Zakonom o invalidskim penzijama (korisnici su sva lica sa potpunim i trajnim invaliditetom)" kao i "penzije definisane doprinosom, u iznosu od 82 evra, koji je regulisan odlukom Vlade (korisnici su svi penzioneri koji su dostigli starosnu granicu od 65 godina i koji imaju najmanje 15 godina radnog iskustva)".

Tvrdnje podnosioca zahteva

30. Podnosilac zahteva tvrdi da je prekid plaćanja u suprotnosti sa potpisanim sporazumom.

31. Podnosilac zahteva, takođe, tvrdi da je opšte poznato da kosovski fond za penzijsko i invalidsko osiguranje još nije uvek uspostavljen. S druge strane, u prvobitnom predmetu KI br. 40/09, EKK je osporila tvrdnje podnosilaca, tvrdeći da je opšte poznato da je Penzijsko invalidski fond funkcionalan još od 1. januara 2004. god.

32. Prema EKK, pokojni suprug podnosioca zahteva, automatski je uključen u nacionalnu invalidsku šemu u skladu sa UNMIK Uredbom br. 2003/40 o proglašavanju Zakona o invalidskoj penziji na Kosovu (Zakon br. 2003/23).

33. EKK dalje tvrdi da je dana 31. avgusta 2006. god., izdala obaveštenje prema kojem su svi korisnici dopunskog fonda EKK bili obavešteni da je fond prestao sa radom. Isto obaveštenje potvrđuje da je svim korisnicima garantovana celokupna isplata u skladu sa Statusom fonda, odnosno 60 meseci plaćanja ili dok korisnik navrši 65 godina starosti u skladu sa odlukom Upravnog odbora penzijskog fonda od 29. avgusta 2006. god.

34. EKK dalje tvrdi da podnosilac zahteva nije osporila Uputstva za invalidsku penziju i potpis za preuranjen prekid radnog odnosa u skladu sa zaključkom Invalidske komisije.

35. Sve u svemu, podnosilac zahteva tvrdi da su njena prava na imovinu i pravo na pravično suđenje bila povređena odlukom EKK jednostrano poništavajući njihove sporazume. Podnosilac zahteva dalje tvrdi da oni nisu bili u stanju da isprave takve povrede pred redovnim sudovima.

36. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi da EKK treba da nastavi sa plaćanjem određenog iznosa i nakon smrti njenog supruga sve do funkcionisanja fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Prihvatljivost zahteva

37. Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunila uslove za prihvatljivost određene Ustavom i Zakonom.

38. U vezi s tim, Sud se poziva na član 113.7. Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

39. Sud se takođe poziva na član 47.2. i 49. Zakona. Član 47.2. propisuje da *"Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva"*. Član 49. propisuje da "*Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci (...)"*.

40. Sud primećuje da je u ovom slučaju, kao i u sličnim slučajevima, pokojni suprug podnosioca od 2006. god. do svoje smrti pretrpeo jednostrano poništavanje njegovih sporazuma potpisanih od strane EKK-a. Podnosilac je pokrenula istu tvrdnju kao prethodni podnosioci da je opšte poznato da fond za penzijsko i invalidsko osiguranje nije bio uspostavljen do danas i takva situacija se nastavlja. Dakle, kao okolnost na osnovu koje se podnosioci zahteva žale nastavlja, tada je rok od četiri meseca, kao što se propisuje članom 49. Zakona, neprimenjiv u ovim slučajevima.

41. Ustavni sud, takođe, primećuje da pokojni suprug podnosioca zahteva S.XH. nije bio stariji od 65 godina u vreme njegove smrti. U stvari, u skladu sa obaveštenjem koje je izdalo Ministarstvo rada i socijalne zaštite 15. maja 2009. god., samo lica koja su navršila starosnu dob za penzionisanje od 65 i koja imaju najmanje 15 godina radnog iskustva, imaju pravo na penziju u mesečnom iznosu od 82 evra.

42. Suština ovog obaveštenja potvrđena je od strane zastupnika Ministarstva na raspravi koju je Ustavni sud održao 30. aprila 2010. god., u slučaju "Ibrahimi i drugi".

43. Pitanje koje treba ispitati u ovom slučaju je da li podnosilac zahteva može da ima "status žrtve".

44. S tim u vezi, Sud primećuje da lice može takođe da tvrdi da je direktno pogođeno kao posledica povreda prava njenog supruga, žaleći se da je šteta na imovini pokojnog supruga takođe uticala na njenu imovinu.

45. Stoga, Sud smatra da podnosilac zahteva ima status žrtve, s obzirom na činjenicu da se navedena žalba može smatrati prenosnom istovremeno uzimajući u obzir odluku Opštinskog suda u Prištini (odluka T. br. 356/2008) koja proglašava podnosioca zahteva jedinim naslednikom pokretne imovine pokojnog supruga.

46. Stoga, zahtev podnosioca je delimično prihvatljiv.

Suštinski aspekti zahteva *(u vezi sa periodom 2006-2008)*

i. Što se tiče zaštite imovine

47. Podnosilac zahteva tvrdi da su njena prava bila povređena, jer je EKK jednostrano poništila sporazum potpisan od strane njenog pokojnog supruga, iako uslov propisan članom 3. (tj. uspostavljanje kosovskog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje) nije bio ispunjen. U suštini, podnosilac zahteva se žali da je došlo do povreda njenih imovinskih prava.

48. Na početku, trebali bi imati u vidu članove 46. i 53. Ustava i član 1. Protokola 1. EKLJP.

Član 53. [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] Ustava propisuje:

"Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava."

Član 46. [Zaštita Imovine] Ustava propisuje:

1. *Garantuje se pravo na imovinu.*

2. *Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.*

3. *Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine. Republika Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo mogu izvršiti eksproprijaciju imovine ako je ista u skladu sa zakonom, ako je neophodna ili adekvatna za postizanje javnih ciljeva ili podržavanje javnog interesa, a za koju se vrši neposredna adekvatna kompenzacija licu ili licima, imovina kojih se ekspropriše.*

Član 1. Protokola 1. Evropske konvencije za ljudska prava propisuje:

"Svako fizičko ili pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava. Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primjenjuje takve zakone koje smatra potrebnim da bi nadzirala korišćenje imovine u skladu s općim interesima ili da bi osigurala naplatu poreza ili drugih doprinosa ili kazni."

49. U skladu sa sudskom praksom Evropskog suda za ljudska prava, podnosilac zahteva može da upućuje na povredu člana 1. Protokola 1. samo u onoj meri u kojoj se osporene odluke odnose na njegovu „imovinu" u okviru značenja ove odredbe.

50. Štaviše, „posed" može predstavljati bilo „postojeću imovinu" bilo aktivu, uključujući potraživanja, u pogledu kojih podnosilac zahteva može tvrditi da ima bar „legitimno očekivanje" za pribavljanje delotvornog uživanja imovinskog prava. Suprotno tome, nada da će se priznati imovinsko pravo koje je bilo nemoguće uživati delotvorno, ne može da se smatra „posedom" u okviru značenja člana 1. Protokola br. 1, niti može uslovno potraživanje koje prestaje kao rezultat neispunjenja uslova" (vidi presude u identičnim slučajevima).

51. Stvar koja se mora ispitati u ovom slučaju jeste da li okolnosti slučaja, gledano u celini, upućuju na materijalni interes podnosilaca zahteva, koji je zaštićen članom 1. Protokola 1. EKLJP-a (vidi presude u identičnim slučajevima).

52. Sud primećuje da, prilikom zaključivanja sporazuma između pokojnog supruga podnosioca i EKK-a, ova vrsta sporazuma je naime regulisana članom 74. (3) Zakona o obligacionim odnosima (Zakon o obligacionim obavezama) objavljen u Službenom listu SFRJ 29/1978 i dopunjen u 39/1985, 45/1989, 57/1989.

Član 74. (3) Zakona o obligacionim odnosima propisuje sledeće:

"Ako je zaključen pod raskidnim uslovom, ugovor prestaje važiti kad se uslov ispuni".

53. Stoga, srž stvari je da li je raskidni uslov pod kojim je sporazum potpisan ispoštovan. Odgovor na to pitanje omogućiće Ustavnom sudu da proceni da li okolnosti ovog slučaja, gledano u celini, daju podnosiocu zahteva pravo nad materijalnim interesom, koji je zaštićen članom 1. Protokola 1. EKJP-a.

54. Ustavni sud primećuje da je nesporno između stranaka da "raskidni uslov" po kojem je sporazum bio potpisan predstavlja uspostavljanje i funkcionisanje kosovskog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje.

55. U tom pogledu, Ustavni sud, takođe, primećuje da je, prema navodima Ministarstva rada i socijalne zaštite, uspostavljanje fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje trebalo da se predvidi Zakonom o fondovima za penzijsko i invalidsko osiguranje. Ovaj je bio u fazi izrade i usvajanja u Vladi Kosova.

56. Ustavni sud smatra da je pokojni suprug podnosioca zahteva, kada je potpisao sporazum sa EKK-om, imao legitimno očekivanje da će imati pravo na mesečnu naknadu do uspostavljanja fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje.

57. Takvo legitimno očekivanje garantovano je članom 1. Protokola br. 1 Konvencije, njegov karakter je konkretan, a ne čista nada, i zasniva se na zakonskoj odredbi ili pravnom aktu, tj. sporazumu sa EKK (vidi presude u identičnim slučajevima); takođe, *mutatis mutandis* Gratzinger i Gratzingerova protiv Republike Češke (odluka), br. 38794/98, stav 73, ESLJP 2002-VII).

58. Stoga, Ustavni sud smatra da je pokojni suprug podnosioca zahteva imao „legitimno očekivanje" da će se zahtev rešavati u skladu sa važećim zakonima, posebno gorenavedenim odredbama Zakona o obligacionim odnosima i Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju na Kosovu, što je kasnije i potvrđeno (vidi presude u identičnim slučajevima).

59. Međutim, jednostrano poništenje sporazuma, pre ispunjenja raskidnog uslova, prekršilo je novčani interes S.XH., koji je priznat zakonom i koji je predmet zaštite u članu 1. Protokola br. 1 (vidi presude u identičnim slučajevima).

60. Sledstveno tome, Ustavni sud zaključuje da je došlo do povrede člana 46. Ustava, u vezi sa članom 1. Protokola 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima.

ii. U pogledu prava na pravično suđenje

61. Podnosilac zahteva dalje tvrde da *nisu ispeli da dobiju pravni lek za povredu njihovih imovinskih prava pred redovnim sudovima.*

62. Sud se poziva na član 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava i člana 6. EKLJP.

Član 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava propisuje:

„1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih“.

Član 6. ESLJP propisuje:

„Kada se određuju građanska prava i obligacije...svako ima pravo na pravično...saslušanje...od strane...suda...“.

63. Ustavni sud ponavlja da nije njegov zadatak na osnovu Ustava da postupa kao žalbeni sud, ili sud četvrte instance u pogledu odluka koje donose redovni sudovi, uključujući Vrhovni sud. Generalno, „sudovi sude na osnovu Ustava i zakona“ (član 102. Ustava). Preciznije, uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relevantne propise kako procesnog tako i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz protiv [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESJP] 1999-1).

64. S druge strane, “Ustavni sud je konačna vlast za tumačenje Ustava i saglasnosti zakona sa Ustavom“ (član 112. stav 1. Ustava). Samim tim, Ustavni sud može samo da razmotri da li su dokazi predstavljeni na takav način i da li su postupci uopšte, gledano u celini, vođeni na takav način da je podnosilac zahteva imala pravično suđenje (vidi pored ostalih izvora, izveštaj Evropske komisije za ljudska prava u predmetu Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, zahtev br. 13071/87, usvojen 10. jula 1991. god.).

65. Prema sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava, član 6. stav 1. EKLJP obavezuje sudove da obrazlažu svoje presude, ali se to ne može shvatiti kao uslov po kojem se mora detaljno opisati odgovor na svaki argument. Mera do koje postoji dužnost da se iznese obrazloženje može varirati u skladu sa karakterom odluke.

66. Štaviše, potrebno je uzeti u obzir, između ostalog, raznovrsnost podnesaka koje parničar može izneti pred sudovima i razlike koje postoje među državama potpisnicama u pogledu pravnih odredbi, običajnih pravila, zakonskih mišljenja i izlaganja i sastavljanja presuda. Samim tim, pitanje da li sud nije ispunio obavezu da navede razloge, koja proizilazi iz člana 6. Konvencije, može se odrediti samo u svetlu okolnosti predmeta (vidi presude u identičnim slučajevima).

67. U konkretnom slučaju, podnosilac zahteva je tražila od redovnih sudova da reše njen imovinski spor sa EKK. Podnosilac zahteva se posebno pozvala na odredbu člana 3. sporazuma, tvrdeći da Zakon o penziji kojim se uspostavlja fond za penzijsko i invalidsko osiguranje

još uvek nije usvojen. Tu činjenicu je potvrdio zastupnik Ministarstva rada i socijalne zaštite.

68. Međutim, Vrhovni sud nije pokušao da analizira zahtev podnosilaca zahteva sa te tačke gledišta, uprkos eksplicitnom upućivanju na to pred svakom drugom sudskom instancom. Umesto toga, Vrhovni sud je smatrao da je nesporna činjenica da je tužena strana (EKK) ispunila obaveze prema tužiocu, odnosno da je isplatila naknadu za platu, u skladu sa određenim periodom a koji je bio do uspostavljanja i funkcionisanja kosovskog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje, počevši od 1. januara 2004. god.

69. Nije zadatak Ustavnog suda da odluči koji bi način bio najbolji za redovne sudove da se bave argumentom podnosilaca zahteva, tj. ispunjenje raskidnog uslova iz člana 3. sporazuma, čije ispunjenje je regulisano i članom 74. stavom 3. Zakona o obligacionim odnosima, gledano zajedno sa članom 18. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju iz 1983. god.

70. Međutim, ovaj Sud smatra da Vrhovni sud, zanemarivanjem ocene ovog stanovišta u celini, iako je bilo konkretno, odnosno i važno, nije ispunio svoje obaveze predviđene članom 6. stavom 1. EKLJP-a (vidi presude u identičnim slučajevima).

71. U smislu gorenavedenog, Ustavni sud zaključuje da je došlo do povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a.

72. U vezi sa periodom nakon 1. maja 2008. god., i u vezi sa obrazloženjem Ustavnog suda u njegovim prethodnim presudama u vezi sa bivšim zaposlenima EKK-a, isto ne može da se primeni u slučaju ovog podnosioca nakon 1. maja 2008. god. (dan kada je pokojni suprug podnosioca zahteva preminuo), zato što podnosilac zahteva nije bila potpisnik sporazuma sa EKK i kao takav je neprenosive prirode (vidi rešenje o neprihvatljivosti u slučaju Vahide Hasani i drugih 8 od 22. januara 2012. god.).

IZ TIH RAZLOGA

SUD JEDNOGLASNO ODLUČUJE

I. Da PROGLASI delimično prihvatljivim zahtev KI138/11 podnet od strane podnosioca zahteva, Nazife Xhafolli;

II. Da UTVRDI da je:

a) Bilo povrede člana 46. Ustava Republike Kosovo u vezi sa članom 1. Protokola 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima, za period do 1. maja 2008. god.;

b) Bilo povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. Evropske Konvencije o ljudskim pravima za period do 1. maja 2008. god.;

III. Da PROGLASI NEVAŽEĆOM presudu donetu od strane Vrhovnog suda rev. br. 492/2009, od 10. marta 2009. god.;

IV. Da VRATI presudu Vrhovnom sudu za ponovno razmatranje shodno presudi ovog Suda, u skladu sa pravilom 74. (1) Poslovnika o radu;

V. Da NALOŽI Vrhovnom sudu da dostavi informacije Ustavnom sudu u vezi sa preduzetim merama na izvršenju ove presude Ustavnog suda shodno pravilu 63. (5) Poslovnika o radu;

VI. Da DOSTAVI stranama presudu;

VII. Da OBJAVI ovu presudu u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

VIII. Da OGLASI da ova odluka stupa na snagu odmah.

IX. Da OSTAJE posvećen ovom pitanju u očekivanju sprovođenja tog naloga.

Priština, dana 4. februara 2014. god.

Sudija izvestilac
Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI185/13, Energetska korporacija Kosova Rešenje od 18. februara 2014 god.,- Ocenu ustavnosti presude Rev. br. 368/2011 Vrhovnog suda Republike Kosovo od 2. maja 2013. godine

Slučaj KI185/13, odluka od 18. februara 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, očigledno neosnovan

Podnosilac, Energetska korporacija Kosova, podnela je zahtev u skladu sa članom 113.7 i članom 21.4 Ustava Kosova, osporavajući presudu Rev. br. 368/2011 Vrhovnog suda Republike Kosovo od 2. maja 2013. god., koja je navodno doneta uz povredu člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava Republike Kosovo, obzirom da je redovni sud sudio slučaj na osnovu zakona koji nije bio na snazi.

Što se tiče prihvatljivosti zahteva, Sud smatra da je zahtev neprihvatljiv, jer podnosilac zahteva nije podneo dokaze da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni. Dakle, Sud smatra da je zahtev očigledno neosnovan u skladu sa pravilom 36 (2) b) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
Slučaju br. KI185/13
Podnosilac
Energetska korporacija Kosova
Ocena ustavnosti presude Rev. br. 368/2011 Vrhovnog suda Republike Kosovo, od 2. maja 2013. god.
USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnet od strane Energetske korporacije Kosova (u daljem tekstu: podnosilac), sa glavnim sedištem poslovanja u Prištini, koju zastupa g. Bilall Fetahu, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac osporava presudu Rev. br. 368/2011 Vrhovnog suda Kosovo od 2. maja 2013. god., koja je uručena podnosiocu 9. jula 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke koja je navodno povredila pravo podnosioca na pravično i nepristrasno suđenje kao što je garantovano članom 31. Ustava.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 i 21.4 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 22. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-131 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29 Poslovnika o radu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 28. oktobra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 31. oktobra 2013. god., predsednik Suda je imenovao sudiju Almiro Rodrigues za sudiju izvestioca i veće za razmatranje sastavljeno od sudija Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 15. novembra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio punomoćje, koje podnosilac još uvek nije dostavio. Istog dana, Vrhovni sud i treća stranka P. D., su obavešteni o registraciji zahteva, sa kopijom zahteva.

8. Dana 6. decembra 2013. god., podnosilac zahteva je podneo punomoćje, u kome se navodi da je podnosilac zastupljen od strane Bilall Fetahu.

9. Dana 13. decembra 2013. god., podnosilac zahteva je zatim podneo dodatna dokumenta.

10. Dana 7. februar 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Neodređenog dana, P. D. (u daljem tekstu: zaposleni) pokrenuo je sudski postupak o radnom sporu protiv podnosioca zahteva kao poslodavca.

12. Zaposleni je bio u radnom odnosu kod podnosioca na neodređeno vreme (ugovor o radu br. 9260/0 od 1. februara 2010. god.), sve dok jedna od stranaka ne prekine ugovor.

13. Dana 25. marta 2010. god., podnosilac zahteva je izrekao poslednju pismenu opomenu (zapisnik br. 532) zaposlenom *"zbog neispunjavanja predviđenog učinika za poslednje tromesečje, decembar 2009. god., januar i februar 2010. god"*.

14. Dana 19. novembra 2010. god., podnosilac je obavestio zaposlenog (obaveštenje br. 2399) da je ugovor o radu prekinut *"zbog nezadovoljavajućeg izvršavanja radnih obaveza određenih članom 11.1 (11.1 ç), 11.4 (b) Uredbe 2001/28 o Osnovnom zakonu o radu, nezadovoljavajućih rezultata rada iz člana 8.1, 8.2, 8.3 (c) 8.4 (a) Pravilnika za mesec oktobar 2010. god."*

15. Dana 29. novembra 2010. god., direktor Divizije za snabdevanje (odluka br. 2399 od 12. novembra 2010. god., i odluka br. 417 od 29. novembra 2010. god.) odbio je zahtev zaposlenog da preispita raskid njegovog ugovora o radu.

16. Zaposleni je podneo tužbu Opštinskom sudu u Đakovici, tvrdeći da su gore navedene odluke nezakonite i tražio njihovo poništenje.

17. Dana 7. aprila 2011. god., Opštinski sud (C. br. 560/10) odbio je kao neosnovanu tužbu zaposlenog.

18. Zaposleni je uložio žalbu Okružnom sudu u Peći *"zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava."*

19. Dana 30. septembra 2011. god., Okružni sud (Ac. br. 253/2011) potvrdio je presudu Opštinskog suda (C. No. 560/10 od 7. aprila 2011. god.) i odbio je žalbu podnosioca. Okružni sud je obrazložio da:

> *"[P]obijena presuda nije uključena sa bitnim povredama odredaba parničnog postupka prema članu 182.2 Zakona o parničnom postupku, na koje drugostepeni sud pazi po službenoj dužnosti*, a na osnovu člana 194. Zakona o parničnom postupku, *zbog kojih ne bi bilo mogućnosti da se oceni njena zakonitost, izreka presude je jasna, razumljiva, izreka nije u suprotnosti sa samim sobom ili sa naglašenim razlozima u obrazloženju, a sadrži i dovoljno uverljivih činjeničnih i pravnih razloga o odlučujućim činjenicama da bi se odlučilo o ovoj pravnoj stvari. Zbog pravilnog ispitivanja činjeničnog stanja, koje se ne stavlja pod sumnju ožalbenim navodima, i odlučujuće činjenice su potvrđene sigurnim dokazima, prvostepeni sud je pravilno primenio i materijalno pravo.."*

20. Zaposleni je podneo reviziju Vrhovnom sudu *"zbog bitne povrede parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se presude preinače i tužba [zaposlenog] da se usvoji ili da se ukinu i da se predmet vrati prvostepenom sudu."*

21. Dana 2. maja 2013. god., Vrhovni sud Kosova (Rev. br. 368/2011) usvojio je kao osnovanu reviziju zaposlenog i preinačio je presude prvostepenog i drugostepenog suda. Vrhovni sud je obrazložio sledeće:

> *"Vrhovni sud Kosova je, nakon razmatranja pobijene presude, prema odredbi člana 215. Zakona o parničnom postupku (ZPP) našao da: revizija je osnovana".*
>
> . . .

"Vrhovni sud Kosova je, polazeći od tako utvrđenog činjeničnog stanja stvari, našao da izneto pravno stanovište nižestepenih sudova ne može da se prihvati kao pravilno i zakonito, jer je prema oceni ovog Suda, na tako utvrđenom činjeničnom stanju, pogrešno primenjeno materijalno pravo, kada su oba suda zaključila da je tužbeni zahtev tužioca [zaposlenog] neosnovan i kao takvog i odbili, zbog čega je valjalo usvojiti reviziju tužioca [zaposlenog] kao osnovanu, kao što je opisano u izreci ove presude.

Vrhovni sud Kosova ocenjuje da su nižestepeni sudovi pogrešno primenili materijalno pravo kada su našli da je zakonita odluka tuženog [podnosioca] o raskidu ugovora o radu, jer iz dokaza koji se nalaze u spisima predmeta i obaveštenja o raskidu ugovora o radu, oduka br. 417, od 29.11.2010. god., ne proizilazi da je tuženi [podnosilac] pre donošenja osporenih odluka, postupio u skladu sa članom 8.4 (a), (b) Pravilnika br. 3 o operacijama distrikta u EKK, na osnovu koga je propisano: menadžer distrikta će zakazati sastanak sa navedenim zaposlenim, u cilju uručivanja pismenog obaveštenja o otpuštanju zaposlenog, i daće usmeno objašnjenje o razlozima otpuštanja. Ukoliko je zaposleni obavešten o sastanku, a uprkos tome ne prisustvuje istom, menadžer distrikta može da postavi obaveštenje na oglasnoj tabli kancelarije distrikta, i takav postupak će se smatrati kao obaveštenje u cilju raskida ugovora o radu. Prema tački (b) istog člana propisano je da, ukoliko je zaposleni član sindikata, on ima pravo da predstavnik sindikata prisustvuje sastanku. Tuženi [podnosilac] prilikom donošenja obaveštenja o prekidu radnog odnosa, nije postupio u skladu sa članom 11.5 (b) Uredbe br. 2001/27 o Osnovnom zakonu o radu na Kosovu.

Nižestepeni sudovi su pogrešno primenili materijalno pravo kada su njihove presude zasnivali na činjenici koja je utvrđena zapisnikom sa sastanka menadžera distrikta i zaposlenog, br. 532, od 25. marta 2010. god., jer iz ovog zapisnika proizilazi da je ovaj sastanak u vezi sa dostavljanjem poslednje pismene opomene, dana 25.03.2010. god., u skladu sa članom 8.3 i nije u vezi sa obavezama tuženog [podnosilac], propisanim članom 8.4 (a) i (b) gore navedenog pravilnika tuženog [podnosilac], pošto je u ovom slučaju tužiocu [zaposlen] zbog nezadovoljavajućih rezultata na poslu za oktobar 2010. godine, trebalo je da se poštuje član 8.4 (a) i (b) gore navedenog pravilnika.

Vrhovni sud Kosova ocenio je kao osnovane navode tužioca [zaposlenog] podnete u reviziji da su nižestepeni sudovi pogrešno primenili materijalno pravo o raskidu ugovora o radu, jer zbog ovih

povreda tuženi [zaposleni] nije vodio disciplinski postupak, obzirom da na osnovu odredaba člana 112. Zakona o radnim odnosima na Kosovu, br. 12/1989, koji je bio primenljiv na osnovu UNMIK Uredbe br. 1999/24, do stupanja na snagu Zakona o radu Republike Kosova, br. 03/L-212, u decembru mesecu 2010. god., koji odredbom člana 99.1 ukida UNMIK Uredbu br, 2001/27 o Osnovnom zakonu o radu na Kosovu, Zakon o radnim odnosima SAPK Kosova, iz 1989. god., i Zakon o radu, iz 1977. god., odgovarajućim amandmanima propisuje da ovlašćeni organi imaju obavezu da podnesu zahtev za pokretanje disciplinskog postupka, u roku od osam dana, nakon saznanja o povredama radne obaveze, ili o nekim drugim povredama radne discipline i o izvršiocu, dok je prema odredbi člana 113, stav 2 propisano da pre nego što izrekne disciplinsku meru otpuštanja s posla, poslovodni organ, odnosno zaposleni sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima, ima obavezu da sasluša radnika.

U članu 11 ugovora o radu, zaključenog između tužioca [zaposlenog] kao zaposlenog i tuženog [podnosilac] kao poslodavca, propisano je da se ugovor o radu raskida prema članovima 67, 68, 69 i 70. Zakona o radu na Kosovu, kolektivnom sporazumu, i Pravilniku o radu EKK.

Prema članu 24 opšteg kolektivnog ugovora, propisano je da disciplinsku komisiju imenuje poslodavac, odnosno nadležni organ, opštim aktom poslodavca, dok je tuženi [podnosilac] Pravilnikom o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti, donetim 10.10.2006. god., u II delu ovog pravilnika detaljno su propisane odredbe za primenu disciplinskog postupka, koji nije ukinut Pravilnikom br. 3, od 30.11.2009. god. Takođe, nijednom odredbom Uredbe br. 2001/27 o Osnovnom zakonu o radu na Kosovu, nije ukinut Zakon o radnim odnosima, br. 12/1989 SAPK.

Vrhovni sud Kosova je, iz iznetih razloga, kao i podataka koji se nalaze u spisima predmeta, našao da je tužbeni zahtev tužioca [zaposleni] u potpunosti osnovan i zbog toga što su nižestepeni sudovi pogrešno primenili materijalno pravo, valjalo je obe presude nižestepenih sudova preinačiti i tužbeni zahtev tužioca kao takav usvojiti, kao u izreci ove presude."

Navodi podnosioca

22. Podnosilac zahteva tvrdi *"[S]ud je sudio na osnovu zakona koji nisu bili na snazi, stoga, njegova presuda je nezakonita i nepravična i kao takva se mora ukinuti. EKK AD zna da Ustavni sud Kosova ne deluje kao sud četvrtog stepena, ali ima ustavnu nadležnost da ukine - poništi svaki pravni akt bilo kojeg organa za koji utvrdi da je povredio zakonske odredbe, kao i odredbe Ustava, a u ovom slučaju*

uopšte nije sporno da su povređene zakonske odredbe, primenom drugih zakona i akata koji nisu bili na snazi."

23. Dakle, podnosilac zahteva tvrdi da osporena odluka krši njegova ustavna prava garantovana članom 31 i 102.3 Ustava, kao rezultat povrede člana 214.2 Zakona o parničnom postupku.

24. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi da *"u skladu sa članom 113.7 i 21.4 Ustava Republike Kosovo, ima zakonsko pravo da traži ocenu zakonitosti odluke javnih organa, pošto su sva pravna sredstva iscrpljena, stoga traži od Ustavnog suda Kosova da nakon ocene iste, usvoji kao osnovanu poništavajući presudu Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 368/2011 od 2.5.2013. god."*

25. Štaviše, na osnovu dodatno podnetih dokumenata od 13. decembra 2013. god., podnosilac zahteva tvrdi *„Ne može se jedna sudska odluka nazvati zakonitom, nepristrasnom i pravičnom kada se primenjuju odredbe zakona koji nije bio na snazi. Ne može biti ustavno suđenje na osnovu povoljnijeg zakona za stranku bez poštovanja vremena važnosti tog zakona, jer bi se u tom slučaju u pravnom i ustavnom sistemu zemlje stvorila konfuzija i pravna nesigurnost".*

26. Dakle, podnosilac zahteva tvrdi *„Pogrešna primena materijalnog prava od strane suda dovela je do povrede prava poslodavca garantovanih Ustavom da bude jednak pred zakonom, princip garantovan odredbama člana 24. Ustava, kao i povrede ljudskih prava i osnovnih sloboda propisanih odredbama člana 21.4 Ustava, time što jei presudom nametnuo poslodavcu s kim će ostati u ugovorenom odnosu u uslovima slobodne ekonomije tržišta propisanog odredbama člana 10. Ustava".*

27. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi *„Vrhovni sud Kosova u identičnim predmetima koji se tiču raskida ugovora o radu na određeno vreme zauzima dijametralno suprotna stanovišta, tako što nekad primenjuje odredbe člana 112. Zakona o radnim odnosima (Službeni list SAP Kosova br. 12/89), a nekad odredbe Osnovnog zakona o radu na Kosovu, Uredba UNMIK-a br. 2001/27".*

28. Da bi podržao svoju tužbu, podnosilac zahteva se poziva na presudu Vrhovnog suda Rev. br. 379/11 od 2. maja 2013. god., u kojoj je Vrhovni sud primenio odredbe člana 112 i 113.2 Zakona o radnim odnosima Kosova (Socijalistička Autonomna Pokrajina Kosovo, br. 12/89), dok je u drugom slučaju, presuda Rev. br. 310/12 od 22. aprila 2013. god., Vrhovni sud zaključio da su odredbe člana 11.1 i 11.4 UNMIK Uredbe br. 2001/27 pravilno primenjene.

29. Podnosilac zahteva dalje tvrdi *„Koje se odredbe primenjuju nakon stupanja na snagu Zakona o radu na Kosovu, objašnjava Uredba UNMIK-a br. 2001/27 u pogledu radnog odnosa svojim pravnim stanovištem i to su objasnili svi okružni sudovi, a i Okružni sud u Peći, presudama koje pripadaju ovoj oblasti, presudom Ac. br. 176/09,Vrhovni sud Kosova u presudi Rev. br. 106/2010, Posebna komora Vrhovnog suda Kosova u presudi ASC-09-0014 od 26. maja 2011. god.”.*

30. Stoga, podnosilac zahteva zaključuje tražeći:

a. *„Zašto je Vrhovni sud već 12 godina primenjivao odredbe Osnovnog zakona o rada na Kosovu, Uredba UNMIK-a br. 2001/27, dok je 2013. godine promenio stanovište i odlučio da primenjuje zakonske odredbe Zakona o radnim odnosima SAP Kosova, (Službeni list br. 12/89) […]“.*

b. *„[…] Zar nisu povređena ustavna prava svim onim strankama do 2013. godine kada se u njihovim predmetima odlučilo na osnovu odredaba Uredbe UNMIK-a br. 2001/27?“*

c. *„Zar se na stvara pravna nesigurnost donošenjem kontradiktornih odluka suda za identične predmete?“*

d. *„Da li se stvorila pravna nesigurnost?“*

e. *Zar se ne stvara nejednakosti pred zakonom, zar nije izvršena povreda ustavnog principa Jednakost pred zakonom propisan odredbama člana 24. Ustava Republike Kosovo, obzirom da se presudama Vrhovnog suda u identičnim predmetima (o istoj stvari) za jedne odlučuje pozitivno i za druge negativno”.*

Prihvatljivost zahteva

31. Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio sve uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

32. U tom smislu, Sud se poziva na član 113 i 21. Ustava.

Član 113 [Jurisdikcija i Ovlašćene Strane]

1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

(…)

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.

Član 21 [Opšta Načela]

(...)
4. Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva.

33. Sud se takođe poziva na član 48. Zakona, koji propisuje da:

Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.

34. Pored toga, Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36 (1) c) i pravilo 36 (2) Poslovnika, koje propisuju:

"36 (1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:
c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.

36 (2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

a) da zahtev nije prima facie opravdan, ili

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava, ili

c) da podnosilac zahteva nije žrtva kršenja prava zagarantovanih Ustavom, ili

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju."

35. Sud primećuje da podnosilac zahteva uglavnom tvrdi: (a) povredu principa pravne sigurnosti, (b) povredu člana 31 i 102.3 Ustava, i (c) povredu zakonskih odredaba.

36. Pre nego što se upusti u tvrdnju podnosioca zahteva, Sud naglašava da je odlučio u nekoliko slučajeva u vezi sa radnim sporom, odnosno u slučajevima KI26/09, KI39/09, KI70/10 i KI25/20.

37. U slučaju KI26/09 (Vidi slučaj KI26/09, podnosilac zahteva Ekrem Gashi, rešenje o nepihvatljivosti od 14. decembra 2010. god.), podnosilac zahteva tvrdi da je presuda Vrhovnog suda od 24. januara 2006. god., povredila njegova ustavna prava, jer je sud dozvolio zahtev poslodavca i preinačio je odluke Opštinskog i Okružnog suda u Prištini, sa time da je tužba podnosioca zahteva odbačena kao neosnovana. Pravno obrazloženje Vrhovnog suda zasnovano je na činjenici da je obaveštenje koje navodi razloge za prekid ugovora o radnom odnosu zaposlenom dovoljno i u skladu sa Uredbom UNMIK - a (2001/27), koja je imala prvenstvo nad svim drugim zakonodavnim aktima koji nisu bili u skladu sa istom. Ustavni sud smatra da je zahtev podnosioca neprihvatljiv, jer nije *ratione temporis* u skladu sa Ustavom.

38. U slučaju KI39/09 (Vidi slučaj KI39/09, podnosilac zahteva Avni Kumanova, presuda od 3. novembra 2011. god.), podnosilac zahteva tvrdi da je presuda Vrhovnog suda od 27. maja 2009. god., povredila njegova ustavna prava, jer je Vrhovni sud ustanovio da su sudovi nižeg stepena pogrešno primenili materijalno pravo, pošto je u slučaju primene člana 11. stava 2. Uredbe UNMIK-a br. 2001/27 poslodavac dužan da samo pismeno obavesti radnika o njegovoj nameri da raskine ugovor o radu i da to obaveštenje mora sadržati i razloge za prekidanje ugovora. Vrhovni sud smatra da: *„prema odredbama Uredbe UNMIK-a br. 2001/27 o osnovnom zakonu o radu na Kosovu“,* je predviđeno da do raskida ugovora o radu može doći i bez obaveze pokretanja disciplinskog postupka i da je poslodavac u slučajevima ozbiljne povrede obaveza iz radnog odnosa ili nezadovoljavajućeg vršenja obaveza od strane radnika obavezan jedino da obavesti radnika o nameri o raskidu ugovora o radu i da to obaveštenje treba da sadrži i razloge za raskid ugovora, kao što je „Ibar-Lepenac“ i učinio. Ustavni sud je našao da ustavna prava podnosioca zahteva nisu bila povređena.

39. U slučaju KI70/10 (Vidi slučaj KI70/70, podnosilac zahteva Fatime Kabashi, rešenje o neprihvatljivosti od 3. novembra 2011. god.), podnosilac zahteva tvrdi da presudom Vrhovnog suda od 27. maja 2009. god., Vrhovni sud je 30. juna 2010. god., poništio presude Okružnog i Opštinskog suda i odbio tužbu podnosioca zahteva kao neosnovanu, navodeći da su niže instance pogrešno utvrdile činjenično stanje kao i pogrešno primenile materijalno pravo (Rev. I. br. 28/2010). Prema stavu Vrhovnog suda podnosilac zahteva je bila odsutna sa posla bez odobrenja, iako je dan ranije bila obaveštena da je njen zahtev za neplaćeno odsustvo sa posla odbijen. Vrhovni sud je naglasio da su UNMIK Uredba 2001/36 i Administrativno naređenje 44/2004 bili primenjivi umesto UNMIK Uredbe 2001/27. Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, jer podnosilac zahteva nije

potkrepila svoju žalbu o navodnim povredama niti je iscrpela sva raspoloživa prava sredstva prema primenjivom zakonu.

40. U vezi sa tvrdnjama podnosioca zahteva o povredi principa o pravnoj sigurnosti, da je Vrhovni sud o identičnim slučajevima za nekoga odlučio pozitivno a za druge negativno, Sud ponavlja da u slučaju KI25/10 (Vidi slučaj KI25/10, podnosilac zahteva Kosovska agencija za privatizaciju, presuda od 31. marta 2011. god.) Sud smatra:

„57. Štaviše, Sveobuhvatni plan za rešavanje statusa Kosova, čije zakonske odredbe imaju prednost u odnosu na sve ostale zakonske odredbe Kosova, predviđa u Aneksu IV [Sistem prava], član 1.1 „Vrhovni sud prilikom rešavanja žalbi podnesenih u skladu za zakonom garantuje jednoobraznu primenu zakona.“ Prema tome, Posebna komora kao deo Vrhovnog suda je u obavezi da poštuje ove odredbe.

58. Na kraju, član 145 [Kontinuitet međunarodnih sporazuma i primenljivog zakona] previđa da „Primenljivi zakon na dan stupanja na snagu ovog Ustava nastavlja da se sprovodi, dok god je u saglasnosti sa ovim Ustavom, i dok god se ne ukine, zameni ili izmeni u saglasnosti sa ovim Ustavom.“ Kao poslednji tumač Ustava, Sud zaključuje da primenjivo pravo na dan stupanja na snagu Ustava pokriva Pravilnike UNMIK-a, kao i Administrativna rešenja izdata od strane SSSP-a pre 15. juna 2008. god. U saglasnosti sa članom 145, Pravilnikom i Administrativnim uputstvima, kao i ostalo primenjivo pravo ce nastaviti da se sprovodi samo ako je u saglasnosti sa Ustavom dok se sprovodi, zamenjuje se ili se menja u saglasnosti sa Ustavom“.

41. Međutim, Sud primećuje da u skladu sa principom supsidijarnosti, podnosilac zahteva treba da pokrene navodnu ustavnu povredu pred redovnim sudovima kako bi pre svega obezbedio poštovanje osnovnih prava sadržanih u Ustavu.

42. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije pokrenuo pred Vrhovnim sudom ustavnu povredu neusaglašenih principijelnih stavova o identičnim pitanjima i primeni Vrhovnog suda u vezi sa identičnim pitanjima kada za nekog odluči pozitivno, a za drugog negativno, što će prema podnosiocu zahteva stvoriti pravnu sigurnost.

43. Sud dalje primećuje da 28. avgusta 2013. god., podnosilac zahteva je dostavio pismo predsedniku Vrhovnog suda, preko koga je tražio usaglašenost principijelnih stavova za identična pitanja. Podnosilac zahteva je naime tražio od predsednika Vrhovnog suda *„da nam predloži koji postupak bi EKK trebalo da preduzme da bi popravio*

posledice izazvane gore navedenom presudom". Međutim, ovaj zahtev je trebalo da se pokrene od strane podnosioca zahteva tokom postupka razmatranja slučaja, a ne nakon što je presuda Vrhovnog suda doneta, tj. 2. maja 2013. god.

44. U vezi sa tvrdnjama podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], Sud primećuje da podnosilac nije pojasnio kako je i zašto osporena odluka "*primenom drugih akata koji nisu bili na snazi*", povredila ovo posebno ustavno pravo.

45. Sud podseća da pravo na pravično i nepristrasno suđenje obuhvata više elemenata i predstavlja ključne komponente u zaštiti osnovnih prava pojedinca od povreda potencijalno počinjenih od strane sudova ili javnih organa njihovim odlukama.

46. U tom smislu, Sud se poziva na član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava, koji propisuje da:

> *"1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih."*

47. Član 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP) takođe propisuje da:

> *"Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obveza (...), svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim, zakonom ustanovljenim sudom."*

48. U tom kontekstu, Sud primećuje da podnosilac zahteva ne objašnjava tačno kako i zašto tvrdnja "*primenom drugih akata koji nisu bili na snazi*" potkrepljuje ustavnu povredu njegovih osnovnih prava na pravično i nepristrasno suđenje. U stvari, podnosilac zahteva zaključuje samo da „*u ovom slučaju uopšte nije sporno da su povređene zakonske odredbe, primenom drugih zakona i akata koji nisu bili na snazi"*.

49. Štaviše, gore navedeni citat iz odluke Vrhovnog suda ukazuje da je osporena oduka pružila široko i sveobuhvatno obrazloženje činjenica slučaja i njenih nalaza.

50. Osim toga, nezadovoljstvo odlukom ili samo navođenje članova ili odredaba Ustava nije dovoljno za podnosioca zahteva da izgradi tvrdnju o ustavnoj povredi. Kada se tvrde povrede Ustava, podnosilac zahteva mora da obezbedi ubedljiv i dobro obrazložen argument kako bi se zahtev smatrao osnovanim.

51. Kao rezime, Sud smatra da podnosilac zahteva nije potkrepio i dokazao da je Vrhovni sud sudeći *"na osnovu zakona koji nisu bili na snazi",* navodno povredio njegova ustavna prava.

52. Podnosioca zahteva tvrdi i povredu člana 102.3 Ustava koji propisuje da *"sudovi sude na osnovu Ustava i zakona".* Sud smatra da podnosilac zahteva nije pružio nikakav argument, niti je predstavio ikakav dokaz da Vrhovni sud nije poštovao navedenu odredbu. Dakle, Sud nalazi da podnosilac zahteva još jednom nije uspeo da tvrdi povredu takvih prava predviđenih Ustavom u gore navedenom članu 102.3 Ustava.

53. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi "*povredu zakonskih odredaba".* Sud po kratkom postupku smatra da su takve povrede zakonske prirode. Dakle, Sud nalazi da one ne predstavljaju ustavni osnov povrede osnovnih prava garantovanih Ustavom.

54. U stvari, Sud ne razmatra odluke redovnih sudova po pitanju zakonitosti, niti razmatra tačnost činjenica, osim ako ne postoji jasan i ubedljiv dokaz da su takve odluke donete na očigledno nepravičan i proizvoljan način.

55. Štaviše, nije dužnost Suda da odlučuje da li Vrhovni sud pravilno razmatra argumente podnosilaca prilikom rešavanja pravnih predmeta. To ostaje isključivo nadležnost redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz protiv Španije [VK], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud o ljudskim pravima [ESLJP] 1999-I).

56. Dužnost Ustavnog suda je da oceni da li su u postupcima redovnih sudova, sudovi povredili neko od osnovnih prava kao što je garantovano Ustavom.

57. Kao rezime, Sud ne primećuje argumente i dokaze da je osporena odluka Rev. br. 368/2011 Vrhovnog suda Kosova od 2. maja 2013. god., doneta na očigledno nepravičan i proizvoljan način.

58. Kao rezultat toga, Sud nalazi da zahtev podnosioca ne ispunjava uslove prihvatljivosti, jer podnosilac zahteva nije uspeo da potkrepi svoju tvrdnju i da podnese dokaze koji bi podržali navodnu ustavnu povredu osporenom odlukom.

59. Stoga, u skladu sa pravilom 36 (2) b) Poslovnika, zahtev podnosioca treba da se odbaci kao očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36 (2)
b) i pravilom 56 (2) Poslovnika o radu, dana 18. februara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. 4 Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI06/14, Olga Petrović, Svetolik Patrnogić, Vesna Dejanović i Miroslava Ivanović, Odluka o privremenim merama od 10. februara 2014. god.,- Ocena ustavnosti presude Osnovnog suda u Uroševcu, Pc. br. 559/10 od 18. septembra 2013. godine

Slučaj KI06/14, odluka od 10. februara 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, neovlašćena stranka, neiscrpljenje pravnih sredstava.

Podnosioci zahteva tvrde da je osporena presuda doneta kršeći njihovih prava garantovana Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), posebno član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i član 46 [Zaštita Imovine] Ustava. Podnosioci zahteva, takođe, tvrde da su njihova prava garantovana članom 6 Evropske konvencije za ljudska prava povređena.

Pored toga, podnosioci zahteva traže da Ustavni sud Republike Kosovo uvede privremenu meru.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilima 36 (1) a) i 36 (3) c) Poslovnika, na sednici održanoj 4. jula 2014. god., jednoglasno odlučuje da proglasi zahtev prva tri podnosioca neprihvatljivim, jer nisu iscrpljena sva pravna sredstva propisana zakonom, kao i zahtev četvrtog podnosioca neprihvatljivim, jer je podnela neovlašćena stranka.

ODLUKA O PRIVREMENOJ MERI
u
slučaju br. KI06/14
Podnosilac
Olga Petrović, Svetolik Patrnogić, Vesna Dejanović i Miroslava Ivanović
Ocena ustavnosti
presude Osnovnog suda u Uroševcu, Pc. br. 559/10 od 18. septembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosioci zahteva su Olga Petrović, Svetolik Patrnogić, Vesna Dejanović, sa prebivalištem u Kragujevcu, Republika Srbija, i Miroslava Ivanović sa prebivalištem u Roscoe, Sjedinjene Američke Države.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju presudu Osnovnog suda u Uroševcu, Pc. br. 559/10 od 18. septembra 2013. god., koja je navodno uručena privremenom zastupniku podnosilaca zahteva, postavljenom po službenoj dužnosti od strane Osnovnog suda u Uroševcu, neodređenog dana.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti presude Osnovnog suda, Pc. br. 559/10 od 18. septembra 2013. god., koju oni nisu priložili zahtevu.

4. Podnosioci zahteva tvrde da je osporena presuda usvojena u povredi njihovih prava garantovanih Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), posebno član 31. [Pravo na Pravièno i Nepristrasno Suđenje] i član 46. [Zaštita Imovine] Ustava. Podnosioci zahteva takođe tvrde da su njihova prava garantovana članom 6. Evropske konvencije bila povređena.

5. Pored toga, podnosioci zahteva traže od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) da uvede privremene mere "*nalaganjem Opštinskoj katastarskoj kancelariji u Uroševcu da briše pravo svojine I. B. na katastarskoj parceli broj P-7221709202323-0 KO Uroševac u ukupnoj površini od 1917 m² i uspostavi prethodno stanje, odnosno izvrði upis prava svojine Julijane Patrnogiã.*"

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava, članu 22. i 27. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121, pravilima 54, 55. i 56. (3) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

7. Dana 20. januara 2014. god., podnosioci su podneli zahtev Sudu.

8. Dana 31. januara 2014. god., predsednik Suda je na osnovu odluke GJR. KI06/14 imenovao sudiju Kadrija Kryeziua za sudiju izvestioca.

9. Dana 31. januara 2014. god., predsednik Suda je na osnovu odluke KSH. KI06/14 imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

10. Dana 10. februara 2014. god., Sud je obavestio podnosioce o registraciji zahteva. U istom dopisu, od podnosilaca se tražilo da podnesu Sudu popunjen obrazac zahteva i osporenu presudu. Štaviše, Sud je tražio od prvog podnosioca, Olge Petrović, da podnese punomoćje za četvrtog podnosioca, Miroslavu Ivanić.

11. Istog dana, Sud je obavestio i Opštinski sud u Uroševcu o zahtevu.

12. Dana 10. februara 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu u punom sastavu preporuku o odbijanju zahteva za privremenu meru u iščekivanju konačnog ishoda zahteva.

Kratak pregled činjenica

13. Dana 26. aprila 2011. god., Osnovni sud u Kragujevcu, Srbija, doneo je odluku br. 0-517/10 i 0-518/10 i utvrdio, između ostalog, da se nasledstvo pokojne Patrnogić Julijane sastoji od nepokretne imovine u Uroševcu u površini od 1,46.71 ha. Istom odlukom, 22 rođaka, uključujući i četiri podnosilaca zahteva, proglašeni su naslednicima pokojne Patrnogić Julijane.

14. Prema podnosiocima zahteva, 18. septembra 2013. god., Osnovni sud u Uroševcu je doneo osporenu presudu Pc 559/10. Podnosioci zahteva tvrde da su u postupku pred Osnovnim sudom bili zastupljeni od strane privremenog zastupnika Hilmije Piraj, advokata iz Uroševca. Oni takođe tvrde da nisu mogli da uspostave kontakt sa privremenim zastupnikom, koji im nije obezbedio kopiju osporene presude.

15. Dana 27. novembra 2013. god., notar Nexhat Sh. Qorroli je obavestio advokata Miloša Petkovića iz Štrpca, kao punomoćnika pravnih naslednika pokojne Julijane Patronogić, o sledećem: *"Upućivanje na parnicu je neophodno, s obzirom da je notar konstatovao da se o nepokretnoj imovini koja je predmet zaostavštine vodi parnični postupak i sud je doneo sudsku presudu kojoj je priznao pravo svojine B. I. iz sela Grebno na katastarskoj parceli pod brojem P-72217092-02323-0 MC Uroševac u ukupnoj površini od 1917 m2. Po presudi suda izvršene su i promene u katastarskom operatu u Opštini Uroševcu".*

Ocena zahteva za privremenu meru

16. Kako bi dozvolio privremenu meru u skladu sa pravilom 55. (4) Poslovnika o radu, Sud mora da utvrdi da:

> *„(a) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera pokazala prima facie slučaj o merodavnosti predmeta i, ukoliko prihvatljivost još uvek nije utvrđena, prima facie slučaj o prihvatljivosti predmeta;*
>
> *(b) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera je dokazala da će pretrpeti nepopravljivu štetu ukoliko se ne dozvoli privremena mera; ili*
> *(..)*
>
> *Ukoliko strana koja zahteva privremene mere nije pokazala potrebne prikaze, Veće za razmatranje treba da preporuči odbijanje zahteva."*

17. U vezi s tim, Sud primećuje da podnosioci zahteva ne iznose nijedan argument niti pokazuje bilo kakav dokaz zašto i kako bi bila privremena mera neophodna da se izbegne bilo kakav rizik ili nepopravljiva šteta ili da je takva mera u javnom interesu, kao što se to zahteva članom 27. Zakona o Ustavnom sudu. Stoga, Sud zaključuje da zahtev za privremenu meru mora da se odbije kao neosnovan.

18. Ovaj zaključak ne sprečava Ustavni sud da oceni prihvatljivost zahteva.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, shodno članu 27. Zakona, i u skladu sa pravilima 55. (4) i 56. (3) Poslovnika o radu, dana 10. februara 2014. god., jednoglasno,

ODLUČUJE

I. DA ODBIJE zahtev za privremenu meru;

II. DA DOSTAVI odluku stranama i

III. DA OBJAVI ovu odluku u skladu sa članom 20. 4. Zakona i

IV. DA OGLASI da odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Dr Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI14/14, Abdyl Islami, Rešenje od 26. februara 2014 god., - Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Pml. br. 225/2013, od 18. decembra 2013. godine

Slučaj KI14/14, odluka od 26. februara 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, zahtev za privremenu meru, očigledno neosnovan

Presuda Vrhovnog sud (Pml. br. 225/2013, od 18. decembra 2013. god.), se odnosi na odbijanje zahteva podnosioca o zaštiti zakonitosti kao neosnovan, dok je podnosilac zahteva presudama nižestepenih sudova proglašen krivim da je počinio krivično delo: teško krivično delo protiv bezbednosti javnog saobraćaja i za isto je osuđen kaznom zatvora.

Podnosilac zahteva tvrdi da je presuda Vrhovnog suda, uključujući i presude Apelacionog suda i Vrhovnog suda u Prištini, povredila njegova prava garantovana Ustavom, odnosno članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava i članom 6 [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Pored toga, podnosilac zahteva traži od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) uvođenje privremene mere do donošenja odluke od strane Suda, odnosno obustavu izvršenja presude Apelacionog suda Kosova (PAL br. 1081/2012 od 12. septembra 2013. god.), koja je osudila podnosioca zahteva kaznom zatvora u trajanju od 1 godine) godine dana.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, jer je očigledno neosnovan, jer činjenice iznete od strane podnosioca zahteva ni na koji način nisu opravdale tvrdnju o povredi ustavnih prava, i podnosilac zahteva nije uspeo dovoljno da dokaže tvrdnje o tome kako su i zašto navedene presude povredile njegova prava garantovana Ustavom. Pored toga, Ustavni sud je odlučio da odbije zahtev podnosioca za privremenu meru, jer je očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI14/14
Podnosilac
Abdyl Islami
Ocena ustavnosti Presude Vrhovnog suda, Pml. br. 225/2013, od 18. decembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Abdyl Islami (u daljem tekstu: podnosilac), sa prebivalištem u Prištini.

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Kosova, Pml. br. 225/2013, od 18. decembra 2013. god., koju je podnosilac primio 10. januara 2014. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda, Pml. br. 225/2013, od 18. decembra 2013. god., kao i presude Opštinskog suda u Prištini (P. br. 1823/2012, od 16. jula 2012. god.) i Apelacionog suda (PA1. br. 1081/2012, od 12. septembra 2013. god.). Gorenavedena presuda Vrhovnog suda se odnosi na odbijanje zahteva podnosioca o zaštiti zakonitosti kao neosnovan, dok je podnosilac zahteva presudama nižestepenih sudova proglašen krivim da je počinio krivično delo: teško krivično delo protiv bezbednosti javnog saobraćaja i za isto je osuđen kaznom zatvora.

4. Pored toga, podnosilac zahteva traži od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) uvođenje privremene mere do donošenja odluke od strane Suda, odnosno obustavu izvršenja presude Apelacionog suda Kosova (PA1. br. 1081/2012 od 12. septembra 2013.

god.), koja je osudila podnosioca zahteva kaznom zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine dana.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članovima 27. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 54, 55, 56 (2) Poslovnika o radu Suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred sudom

6. Dana 28. januara 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 31. januara 2014. god., predsednik je na osnovu odluke GJR. KI14/14, imenovao sudiju Artu Rama-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je na osnovu odluke KSH. KI14/14, imenovao Veće za razmatranje u sastavu sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

8. Dana 31. januara 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana, Sud je obavestio i Vrhovni sud u vezi sa zahtevom.

9. Dana 7. februara 2014. god. veće za razmatranje je većalo o izveštaju sudije izvestioca i preporučilo je Sudu u punom sastavu da proglasi zahtev neprihvatljivim i da odbije zahtev za privremene mere.

Činjenice predmeta

10. Dana 24. januara 2003. god., podnosilac zahteva je, dok je vozio automobil, udario pešaka, prilikom čega je isti pešak, kao rezultat zadobijenih povreda od udarca, preminuo sat vremena kasnije u bolnici.

11. Podnosilac zahteva se od 24. januara 2003. god., do 6. februara 2003. god., nalazio u sudskom pritvoru.

12. Dana 25. marta 2003. god., Opštinsko javno tužilaštvo u Prištini je podiglo optužnicu protiv podnosioca zahteva zbog krivičnog dela: teško krivično delo protiv bezbednosti javnog saobraćaja prema članu 171. stav 5. u vezi sa članom 165. stav 3. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Kosova.

13. Dana 14. februara 2011. god., Opštinski sud u Prištini (presuda P. br. 497/2003) proglasio je podnosioca zahteva krivim i osudio kaznom zatvora u trajanju od 2 (dve) godine.

14. Kao rezultat žalbe podnosioca, dana 21. juna 2011. god., Okružni sud u Prištini (rešenje AP. br. 78/2011) usvojio je kao osnovanu žalbu podnosioca zahteva, poništavajući presudu Opštinskog suda (presuda P. br. 497/2003 od 14. februara 2011. god.) i vratio je predmet na ponovno suđenje.

15. Podnosilac zahteva nije podneo Sudu gorenavedene presude Opštinskog suda u Prištini (P. br. 497/2003 od 14. februara 2011. god.) i rešenje Okružnog suda u Prištini (AP. br. 78/2011, od 21. juna 2011. god.).

16. Nakon što je predmet vraćen na ponovno suđenje, Opštinski sud u Prištini je tražio superveštačenje.

17. Dana 16. jula 2012. god., Opštinski sud u Prištini, nakon održanih sudskih razmatranja, saslušanja stranki i ocene veštaka, presudom P. br. 1823/2012, proglasio je podnosioca zahteva krivim za krivično delo teško krivično delo protiv bezbednosti javnog saobraćaja prema članu 171. stav 5. u vezi sa članom 165. stav 3. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Kosova i osudio ga na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dve) godine, računajući i vreme provedeno u sudskom pritvoru.

18. Opštinski sud u Prištini je došao do zaključka da:

[...]

"Prilikom određivanja kazne, sud je uzeo u obzir sve okolnosti koje utiču na vrstu i meru kazne, tako što je okrivljenom Avdyl Islamiju uzeo u obzir olakšavajuće okolnosti da je porodičan čovek, otac jednog deteta, da ranije nije bio osuđivan, da se protiv njega ne sprovodi drugi krivični postupak, dok je kao otežavajuće okolnosti sud uzeo u obzir motiv i mesto izvršenja krivičnog dela i istog je za krivično delo kao u optužnici osudio kaznom zatvora u trajanju od 2 (dve) godine sa uverenjem da će se takvom kaznom postići dejstvo kazne.

Na osnovu goreutvrđenih činjenica, sud je našao da u postupcima okrivljenog Avdyla Islamija, postoje svi osnovni elementi krivičnog dela, tj. teško krivično delo protiv bezbednosti javnog saobraćaja iz člana 171. stav 5 u vezi sa članom 165. stav 3. vezano sa stavom 1. KZK, za koje je sud okrivljenog proglasio krivim, jer je prethodno zaključio da je krivično odgovoran."

19. Podnosilac zahteva je na presudu Opštinskog suda u Prištini uložio žalbu tvrdeći da gorenavedena presuda sadrži bitne povrede odredaba krivičnog postupka, tvrdeći da je izreka presude nejasna i nerazumljiva i ne pruža obrazloženje u vezi sa relevantnim činjenicama. Podnosilac zahteva se, takođe, žalio na pogrešno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja.

20. Dana 12. septembra 2013. god., Apelacioni sud Kosova, presudom PA1. br. 1081/2012, odlučio je da delimično usvoji žalbu podnosioca i da preinači presudu Opštinskog suda u Prištini (P. br. 1823/2011 od 18. jula 2012. god.) u delu odluke o kazni zatvorom, izričući podnosiocu kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine.

21. Pozivajući se na tvrdnje pokrenute od strane podnosioca zahteva, Apelacioni sud Kosova je konstatovao:

[...]

"Žalbeno veće Apelacionog suda, razmatrajući žalbenu presudu, u skladu sa članom 394. stav 1, tačka 1.1. PZKP, po službenoj dužnosti je pregledalo, i došlo do zaključka da žalbena presuda ne sadrži bitne povrede odredaba krivičnog postupka, iz člana 384. stav 1, tačka 1.12. PZKP, jer je izreka pobijene presude jasna, razumljiva, i kao takva je u skladu sama sa sobom i sa iznetim razlozima. U izreci žalbene presude, u činjeničnom opisu, sadržani su svi razlozi u vezi sa odlučujućim činjenicama i okolnostima koje sadrže bitne elemente teškog krivičnog dela protiv bezbednosti u saobraćaju, iz člana 171. stav 5, u vezi sa članom 165, stav 3, u vezi sa stavom 1. KZK, koji se primenjuje prema UNMIK Uredbi br. 24/1999, i ti elementi su utvrđeni tokom održavanja sudskog razmatranja, i nakon okončanja istog, optuženi je proglašen krivim."

[...]

„da žalbena presuda ne sadrži bitne povrede, koje navodi branilac optuženog, jer je prvostepeni sud pravilno ocenio sve dokaze koji su izneti tokom održavanja sudskog razmatranja, kao što su izjava optuženog, izjave svedoka, ocenjeni sud materijalni dokazi iz spisa predmeta, stoga, došlo se do zaključka da je prvostepeni sud utvrdio da je optuženi kritičnog dana izvršio teško krivično delo protiv bezbednosti u saobraćaju, iz člana 171. stav 5, u vezi sa članom 165, stav 3, u vezi sa članom 1. KZK."

[...]

22. Uzimajući u obzir gorenavedeno, Apelacioni sud je došao do sledećeg zaključka:

[...]

"Budući da se žalbom branioca optuženog, presuda pobija što se tiče odluke o kazni, navodeći da je prvostepeni sud precenio otežavajuće okolnosti, bez ocene olakšavajućih okolnosti, kao što su relativno dug vremenski period nakon izvršenja krivičnog dela sve do sada, da je optuženi porodičan čovek, veće Apelacionog suda, nakon ocene spisa predmeta, kao i ovih okolnosti, došlo je do zaključka da se delimičnim usvajanjem žalbe branioca optuženog preinačava odluke o kazni, tako što je optuženom izrečena kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine, sa uverenjem da će se izrečenom kaznom dostići svrha kazne, propisana članom 41 (stari 34) KZK."

23. Dana 5. decembra 2013. god., podnosilac zahteva, navodeći pogrešnu primenu materijalnog prava u presudi Opštinskog suda u Prištini (P. br. 1823/ 11 od 18. jula 2012. god.), koja je preinačena presudom Apelacionog suda, podneo je zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu.

24. Podnosilac u svom zahtevu za zaštitu zakonitosti tvrdi: [...] "*Samo prekoračenje brzine kretanja, a u nedostatku drugih protivzakonitih i opasnih radnji za učesnike u saobraćaju, nikako se ne može uzeti kao razlog da se zaključi da je dotično lice izvršilo krivično delo iz člana 171. u vezi sa članom 165. KZK. U konkretnom slučaju, kretanje brzinom većom od 40 km/h, se može kvalifikovati jedino kao saobraćajni prekršaj ali ne i kao krivično delo*. Podnosilac svoj zahtev na sledeći način okončava: „*Radnje optuženog u konkretnom slučaju ne sadrže obeležja krivičnog dela te zbog toga pobijane presude treba preinačiti ili ukinuti kako je gore predloženo, obzirom da su donete uz povredu krivičnog zakona na štetu osuđenog, jer je primenjen krivični zakon bez obzira što nisu povređene odredbe člana 171. i 165. KZK."*

25. Dana 18. decembra 2013. god., Vrhovni sud, presudom (Pml.br. 225/2013) odbio kao neosnovan zahtev za zaštitu zakonitosti.

26. Vrhovni sud je u svojoj presudi konstatovao i zaključio sledeće:

[...]

"Iz spisa predmeta i činjeničnog opisa krivičnog dela proizilazi da su radnjama osuđenog ispunjeni elementi određeni odredbama

člana 165. stav 1. KZK-a, a pošto je kao posledica ovih radnja izazvana smrt jednog lica, delo je kvalifikovano u skladu sa odredbom člana 171. stav 5. KZK, prema tome se kvalifikovanje krivičnog dela ničim ne može dovesti u pitanje.

Iz gorenavedenih razloga, Vrhovni sud nije usvojio navode zahteva za zaštitu zakonitosti, jer se u ovom slučaju ne radi samo o jednom prekršaju, jer kao što je gore navedeno, kao posledica nepoštovanja odredaba koje regulišu drumski saobraćaj- prekoračenje brzine, izazvana je smrt pešaka [...], prema tome se nikako ne radi o prekršaju već o krivičnom delu, kao što su s pravom zaključili prvostepeni i drugostepeni sud, koje stanovište usvaja takođe i ovaj Sud."

Navodi podnosioca

27. Podnosilac zahteva tvrdi da je presuda Vrhovnog suda, uključujući i presude Apelacionog suda i Vrhovnog suda u Prištini, povredila njegova prava garantovana Ustavom, odnosno članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava i članom 6 [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

28. S tim u vezi, podnosilac zahteva tvrdi sledeće:

[...]

„U presudi Opštinskog suda u Prištini P. br. 1823/2012, presudi Apelacionog suda u Prištini PA1. br. 1081/2012 i presudi Vrhovnog suda Kosova Pml. br. 225/2013 ni u jednom momentu se ne uzimaju u obzir zahtevi odbrane o sprovođenju pravičnog i nepristrasnog suđenja i jednakosti stranaka u postupku. U stvari, sve navedene presude, fokusirajući se samo na navodno utvrđivanje činjeničnog stanja i primenu krivičnog zakona, nisu se uopšte bavile ocenom predloga i zahteva odbrane sada podnosioca, osuđenog."

[...]

„Sud se nikad nije potrudio da obezbedi potpuno veštačenje koje bi trebalo da se zasniva na svim okolnostima u vezi sa izazivanjem saobraćajne nesreće, kako sa lica mesta i terena, tako i sa tehničkim uslovima vozila."

29. Podnosilac zahteva se obraća Sudu zahtevom:

- *da se zahtev proglasi prihvatljivim,*

- *da se utvrdi da je došlo do povrede člana 31. Ustava Kosova [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i člana 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima (Pravo na pravično suđenje),*

-
- *da se proglase nevažeće presuda Vrhovnog suda Kosova, Pml. br. 225/2013 od 18. decembra 2013. god., presuda Apelacionog suda u Prištini PA1. br. 1081/2012 i presuda Opštinskog suda u Prištini P. br. 1823/2012*

- *da vrati stvar na ponovno suđenje".*

Prihvatljivost zahteva

30. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove propisane Ustavom, i dalje navedene u Zakonu i u Poslovniku.

31. U tom smislu, član 113. stav 7. Ustava, propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."*

32. Pored toga, član 49. Zakona propisuje: *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku."*

33. U ovom slučaju, Sud primećuje da je podnosilac zahteva iscrpeo sva raspoloživa pravna sredstva prema zakonu. Sud, takođe, primećuje da je njemu uručena presuda Vrhovnog suda Kosova, Pml. br. 225/2013, 10. januara 2014. god., i da je on podneo zahtev Sudu 28. januara 2014. god.

34. Dakle, Sud smatra da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka i da je iscrpeo sva raspoloživa pravna sredstva prema primenjivom zakonu i da je zahtev podnet u roku od četiri meseca.

35. Međutim, Sud uzima u obzir i pravilo 36. Poslovnika, koje propisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:(c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan."*

(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:" [...], ili

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava; [...], ili

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju."

36. Podnosilac zahteva tvrdi da je presuda Vrhovnog suda, Pml. br. 225/2013, uključujući i presude nižestepenih sudova, povredila njegova prava garantovana članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i članom 6 [Pravo na pravično suđenje] EKLJP.

37. Podnosilac zahteva u vezi sa postupcima pred redovnim sudovima tvrdi:

„Sud se nikad nije potrudio da obezbedi potpuno veštačenje koja bi trebalo da se zasniva na svim okolnostima u vezi sa izazivanjem saobraćajne nesreće, kako sa lica mesta i terena, tako i sa tehničkim uslovima vozila."

38. U vezi sa tvrdnjama pokrenutim od strane podnosioca zahteva pred redovnim sudovima, Sud primećuje da je Opštinski sud, nakon vraćanja predmeta na ponovno suđenje od strane Okružnog suda u Prištini (rešenje AP. br. 78/2011, od 21. juna 2011. god.), tražio superveštačenje. Kao rezultat toga i nakon održanih sudskih razmatranja, saslušanja stranaka, i ocene veštaka, ovaj Sud je presudom (P. br. 1823/2012, od 16. jula 2012. god.) proglasio krivim podnosioca zahteva da je počinio krivično delo.

39. U svojoj presudi, Opštinski sud je došao do zaključka:

"Na osnovu goreutvrđenih činjenica, Sud je našao da u postupcima okrivljenog Avdyla Islamija, postoje svi osnovni elementi krivičnog dela, tj. teško krivično delo protiv bezbednosti javnog saobraćaja iz člana 171. stav 5 u vezi sa članom 165. stav 3. vezano sa stavom 1. KZK, za koje je sud okrivljenog proglasio krivim, jer je prethodno zaključio da je krivično odgovoran."

40. S tim u vezi, Sud ponavlja da prema Ustavu, nije njegova dužnost da deluje kao sud četvrtog stepena u vezi sa odlukama donetim od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila i procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz protiv Španije, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god.; vidi, takođe slučaj KI70/11, podnosioci

zahteva Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).

41. Sud može samo da razmotri da li su dokazi predstavljeni na pravilan način i da li su postupci uopšte, gledano u celini, sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (vidi između drugih izvora slučaj Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava, usvojen 10. jula 1991. god.).

42. Na osnovu spisa predmeta, Sud primećuje da je obrazloženje dato u presudi Vrhovnog suda jasno i nakon razmatranja svih postupaka, Sud je takođe našao da postupci pred redovnim sudovima nisu bili nepravični ili proizvoljni (vidi, *mutatis mutandis,* Shub protiv Litvanije, br. 17064/06, odluka ESLJP od 30. juna 2009. god.).

43. Štaviše, Vrhovni sud je u svojoj presudi našao [...] *„Iz spisa predmeta i činjeničnog opisa krivičnog dela proizilazi da su radnjama osuđenog ispunjeni elementi određeni odredbama člana 165. stav 1. KZK-a, a pošto je kao posledica ovih radnji izazvana smrt jednog lica, delo je kvalifikovano u skladu sa odredbom člana 171. stava 5. KZK, prema tome se kvalifikovanje krivičnog dela ničim ne može dovesti u pitanje."*

44. Iz gorenavedenih razloga, Sud smatra da činjenice iznete od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o povredi ustavnih prava i podnosilac zahteva nije na dovoljan način dokazao kako su i zašto gorenavedene presude povredile njegova prava garantovana Ustavom.

Zahtev za privremene mere

45. Podnosilac zahteva traži od Suda *"da donese odluku: DOZVOLJAVA se privremena mera do ponovnog suđenja, tako da podnosilac zahteva se neće pozvati na izdržavanje kazne."*

46. U vezi sa zahtevom za privremenu meru, podnosilac zahteva tvrdi da*:* [...] *„Zahtev za uvođenje privremene mere je opravdan i zasnovan na činjenici da se sada, nakon okončanja svih postupaka pred redovnim sudovima, očekuje da podnosilac počne sa izdržavanjem kazne.*"

47. Kako bi Sud dozvolio uvođenje privremenih mera u skladu sa pravilom 55 (4) Poslovnika, treba da utvrdi da:

> *"(a) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera pokazala prima facie slučaj o merodavnosti predmeta i, ukoliko prihvatljivost još uvek nije*

utvrđena, prima facie slučaj o prihvatljivosti predmeta;

(b) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera je dokazala da će pretrpeti nepopravljivu štetu ukoliko se ne dozvoli privremena mera.
(..)

Ukoliko strana koja zahteva privremene mere nije iznela potrebne dokaze, Veće za razmatranje treba da preporuči odbijanje zahteva."

48. Kao što je gore utvrđeno, zahtev je neprihvatljiv i stoga nema slučaja *prima facie* za uvođenje privremenih mera te iz tog razloga zahtev za privremenu meru je očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 27 Zakona i pravilom 36 (2) b) i d) i 55 (4), Poslovnika, dana 26. februara 2014. god. jednoglasno:

ODLUČUJE

I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA ODBIJE zahtev za privremene mere;

III. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

V. DA OGLASI da odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 23/14 , Društveno sportski, kulturni i ekonomski centar, Rešenje od 10. februara 2014. god.- Ocena ustavnosti presuda Posebne komore Vrhovnog suda, ASC-09-0101 i ASC-09-0084 od 13. septembra 2012. godine

Slučaj KI 23/14, odluka od 10. februara 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, povreda ustavnih prava i sloboda, članovi 24, 31, 32 i 41, zahtev za privremenu meru, neprihvatljiv zahtev.

Podnosilac je podneo zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, tvrdeći da su njegova ustavna prava i slobode povređena presudama redovnih sudova svih stepena. Podnosilac zahteva tvrdi da su redovni sudovi svih stepena povredili njihova prava i slobode garantovane članom 24 [Jednakost pred Zakonom], članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo] i članom 41 [Pravo na Pristup Javnim Dokumentima]. Podnosilac zahteva posebno traži ocenu ustavnosti presuda PKVS, ASC-09-0101 i ASC-09-0084 od 13. septembra 2012. godine. Gore navedenim presudama PKVS, nalaže se podnosiocu zahteva da nadoknadi šesnaest (16) tužiocima materijalnu štetu izazvanu požarom u zgradi podnosioca u Prištini. Pored toga, podnosilac zahteva od Ustavnog suda Republike Kosovo traži uvođenje privremene mere, da obustavi izvršenje presuda PKVS, sve dok se ne donese odluka Suda.

Sudu smatra da je zahtev van roka i podseća da je svrha roka od četiri meseca prema članu 49. Zakona i pravilu 36 (1) b) Poslovnika da promoviše pravnu sigurnost, obezbeđujući da se predmeti koji pokreću ustavna pitanja razmatraju u razumnom roku i da ranije odluke nisu stalno otvorene za osporavanje.

Sud je u vezi sa zahtevom za uvođenje privremene mere utvrdio da je neprihvatljiv, tvrdeći da ne postoji *prima facie* slučaj za uvođenje privremene mere, dakle, zahtev se odbija. Zbog navedenih razloga, Sud je odlučio da odbaci zahtev kao neprihvatljiv.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI23/14
Podnosilac
Društveno sportski, kulturni i ekonomski centar
Ocena ustavnosti presuda Posebne komore Vrhovnog suda, ASC-09-0101 i ASC-09-0084 od 13. septembra 2012. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je Društveno sportski, kulturni i ekonomski centar u Prištini Uke (u daljem tekstu: Podnosilac), zastupljen od strane vršioca dužnosti direktora g. Bajrama.

Osporena odluka

2. Podnosilac osporava presude Posebne komore Vrhovnog suda (u daljem tekstu: PKVS), ASC-09-0101 i ASC-09-0084 od 13. septembra 2012. god., uručene podnosiocu 28. septembra 2012. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti presuda PKVS, ASC-09-0101 i ASC-09-0084 od 13. septembra 2012. god. Gorenavedenim presudama PKVS je naloženo podnosiocu da nadoknadi materijalnu štetu šesnaest (16) tužilaca, izazvanu požarom u prostorijama podsnosioca u Prištini.

4. Pored toga, podnosilac traži od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) da uvede privremenu meru, obustavljajući izvršenje presuda PKVS, sve dok Sud ne donese odluku.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članovima 27. i 47. Zakona i pravilima 54, 55. i 56. Poslovnika o radu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 7. februara 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Sudu.

7. Dana 7. februara 2014. god., predsednik je odlukom GJR. KI23/14, imenovao sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom KSH. KI23/14, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Almiro Rodrigues (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

8. Dana 7. februara 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva.

9. Dana 10. februara 2014. god., nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 25. februara 2000. god., požar se dogodio u prostorijama podnosioca (Društvenog sportskog, kulturnog i ekonomskog centra) u Prištini.

11. U periodu između 2004. i 2005. godine, šesnaest (16) tužilaca je podnelo svoje tužbe PKVS, tražeći odštetu od podnosioca, za robu koja se nalazila u magacinima koje su oni iznajmili, koja je uništena požarom.

12. Dana 13. septembra 2012. god., prema presudama Žalbenog veća PKVS (ASC-09-0101 i ASC-09-0084) *"dana 18. avgusta 2006. god., PKVS (brojevi presuda su nepoznati), donela je pojedinačne presude u ovim slučajevima, proglašavajući u principu prvog okrivljenog odgovornim za štetu koju su tužioci pretrpeli i dalje odlučilo da će se imenovati komisija za likvidaciju od strane Kosovske povereničke agencije koja će utvrditi konačni iznos štete koju su pretrpeli tužioci."*

13. Štaviše, Žalbeno veće smatra da *"dana 7. septembra 2007. god., PKVS je obavešteno da Veće nikad nije imenovano i na osnovu zahteva tužilaca, odlučeno je da se imenuje veštak koji će oceniti iznos štete, praćeno dodatnim presudama za svaki slučaj."*

14. Dana 18. februara 2009. god., Kosovska agencija za privatizaciju izrazila je nameru da se priključi tužbi na strani podnosioca pred PKVS.

15. Dana 15. oktobra 2009. god., Sudsko veće PKVS u spojenim slučajevima pet (5) tužilaca (SCC-05-0080, SCC-06-0029, SCC-06-0470, SCC-06-0482 i SCC-06-0524), naložilo je podnosiocu da plati nadoknadu za materijalnu štetu.

16. Dana 29. oktobra 2009. god., Sudsko veće PKVS u spojenim slučajevima jedanaest (11) tužilaca (SCC-04-0011, SCC-04-0012, SCC-04-0098, SCC-04-0116, SCC-04-0121, SCC-04-0199, SCC-04-0028, SCC-05-0067, SCC-05-0072 i SCC-05-0073) naložilo je podnosiocu da plati nadoknadu za materijalnu štetu.

17. Sudsko veće PKVS je u svojim presudama odlučilo *"da tretira" tužbu KAP kao protiv - tužbu. Sudsko veće je odbacilo tužbu kao neosnovanu"*.

18. Podnosilac je uložio žalbu na presude Sudskog veća Posebne komore, tvrdeći da su gorenavedene presude zahvaćene bitnim povredama Zakona o parničnom postupku. Podnosilac se žalio i na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje.

19. Dana 18. septembra 2012. god., Žalbeno veće PKVS, (presude ASC-09-0101 i ASC-09-0084) delimično je usvojilo žalbu uloženu od strane podnosioca, dok su presude Sudskog veća od 15. oktobra i 29. oktobra 2012. god., preinačene tako da je iznos, naložen podnosiocu za plaćanje, smanjen.

20. PKVS, nalazi da:

[...]

"U vreme kada se požar desio, nisu postojale specijalizovane kompanije koje bi davale osiguranje za robu na Kosovu i takve kompanije su se stvorile tek nakon 5. oktobra 2001. god., kada je proglašena Uredba UNMIK-a br. 2001/25. Odgovornost Društvenog sportskog, kulturnog i ekonomskog centra u Prištini stoga nije narušena, i pored toga što tužioci nisu osigurali robu u skladu sa ugovorom."

"Na osnovu prvog stava člana 376.2. Zakona o obligacionim odnosima potraživanje naknade prouzrokovane štete zastareva za tri godine od kad je oštećenik doznao za štetu i za lice koje je štetu

učinio. Kako u vreme požara nije bilo jasno ko je bio prekršilac, razumno je da se umesto toga koristi opšti rok od pet godina, kao što je propisano u drugom stavu.“

21. Dana 18. oktobra 2012. god., podnosilac, tvrdeći pogrešnu primenu materijalnog prava u presudama Apelacionog suda (ASC-09-0101 i ASC-09) podneo je zahtev za reviziju PKVS. Međutim, prema podnosiocu zahteva, ovaj zahtev još uvek nije prosleđen Vrhovnom sudu na razmatranje.

Navodi Podnosioca

22. Podnosilac tvrdi da su presude PKVS povredile njegova prava garantovana Ustavom, odnosno član 24 [Jednakost pred Zakonom] u vezi sa članom 7 Evropske konvencije za ljudska prava (u daljem tekstu: EKLJP), član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] u vezi sa članom 6. i 13. EKLJP, član 32 [Pravo na Pravno Sredstvo] u vezi sa članom 8. EKLJP i član 41 [Pravo na Pristup Javnim Dokumentima].

23. U tom smislu, podnosilac tvrdi sledeće:

[...]

“Bilo mu je uskraćeno pravo na pristup javnim dokumentima, jer mu nije dozvoljeno da pred Posebnom komorom podnese policijski izveštaj u kome se navodi da je požar bio slučajan i da je uzrok nesreće još uvek nepoznat.“

[...]

“Da PKVS, time što ne podnosi zahtev za reviziju Vrhovnom sudu, sprečava podnosioca da iscrpi sva pravna sredstva i time je povredila Zakon o parničnom postupku, Zakon o Specijalnoj komori Vrhovnog suda i Zakon o obligacionim odnosima, član 21. i 22. Zakona o sudovima, jer Vrhovni sud ima isključivu nadležnost da se bavi vanrednim pravnim sredstvima podnetim na odluke redovnih sudova.“

Prihvatljivost zahteva

24. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

25. Sud se poziva na član 49. Zakona, koji propisuje:

"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku (...)".

26. Sud uzima u obzir i pravilo 36 (1) b) Poslovnika, koje propisuje da:

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

...

b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu ...".

27. Pod ovim okolnostima, Sud primećuje da su presude koje osporava podnosilac od 13. septembra 2012. god., uručene podnosiocu 28. septembra 2012. god., dok je zahtev podnet 7. februara 2014. god., a trebalo je da bude podnet ne kasnije od 28. januara 2013. god.

28. Dakle, Sud smatra da zahtev podnosioca nije u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika, jer je podnet nakon više od godinu i po dana od dana kada su uručene osporene presude.

29. Dakle, Sudu smatra da je zahtev van roka.

30. Sud podseća da je svrha roka od četiri meseca prema članu 49. Zakona i pravilu 36 (1) b) Poslovnika da promoviše pravnu sigurnost, obezbeđujući da se predmeti koji pokreću ustavna pitanja razmatraju u razumnom roku i da ranije odluke nisu stalno otvorene za osporavanje (vidi slučaj O'Loughlin i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br. 23274/04, ESLJP, odluka od 25. avgusta 2005. god.).

31. U odnosu na tvrdnju podnosioca u vezi sa pokušajem da "iscrpi sva pravna sredstva" i da se njegov zahtev za reviziju zadržava od strane PKVS, Sud primećuje da član 10. stav 14 Zakona o Specijalnoj komori Vrhovnog suda, propisuje: *"Sve presude i odluke žalbenog veća su konačne i na njih se ne mogu uložiti dalje žalbe."* Prema tome, podnosilac je mogao da podnese svoj zahtev Sudu u roku od četiri meseca od dana kada su mu presude Žalbenog veća PKVS uručene.

Zahtev za privremene mere

32. Podnosilac traži od Suda *"da donese odluku o uvođenju prevremenih mera sve dok Sud ne oceni ustavnost presuda ASC-09-0101 i ASC-09-0084 od 13. septembra 2012. god., kako podnosilac ne bi platio*

nadoknadu u iznosu od 2.770.000 plus navedenu kamatu, koja je ekstremno visoka uzimajući u obzir da je Osnovni sud u Prištini doneo nalog E. br. 341/2013 od 31. januara 2014. god., o izvršenju presuda PKVS.“

33. Osim toga, podnosilac tvrdi da će *“izvršenje gorenavedenih presuda izazvati finansijske poteškoće za podnosilac i eventualno izazvati privatizaciju preduzeća ako se ne uvedu privremene mere.“*

34. U tom smislu, Sud se poziva na pravilo 55 (4) Poslovnika, koje propisuje:

> *“(a) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera pokazala prima facie slučaj o merodavnosti predmeta i, ukoliko prihvatljivost još uvek nije utvrđena, prima facie slučaj o prihvatljivosti predmeta;*
>
> *(b) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera je dokazala da će pretrpeti nepopravljivu štetu ukoliko se ne dozvoli privremena mera.*
>
> *(...)*
>
> *Ukoliko strana koja zahteva privremene mere nije pokazala potrebne prikaze, Veće za razmatranje treba da preporuči odbijanje zahteva”.*

35. Kao što je gore navedeno, zahtev je neprihvatljiv. Dakle, ne postoji *prima facie* slučaj za uvođenje privremenih mera. Stoga, zahteva za privremene mere je odbijen.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) b) i 55 (5) Poslovnika, dana 10. februara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA ODBIJE zahtev za privremene mere

III. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4. Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 158/13, KI 158/13, Prend Prekpalaj, Rešenje od 23. januara 2014. god., - Ocena ustavnosti rešenja, P. br. 13/09, Opštinskog suda u Prizrenu od 16. aprila 2010. godine

Slučaj KI158/13, odluka od 23. januara 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, individualna prava i slobode, zahtev van roka.

Podnosilac je podneo zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, tvrdeći da su mu presudom Opštinskog suda u Prizrenu P. br. 13/09 povređena prava garantovana Ustavom, ne precizirajući koje je pravo povređeno.

Na osnovu spisa predmeta, Sud je ocenio da je podnosilac podneo svoj zahtev 14. oktobra 2013. god., dok mu je poslednja odluka, Ap. br. 102/2010 Okružnog suda u Prizrenu, uručena 6. novembra 2010. godine. Podnosilac je podneo svoj zahtev nakon isteka roka propisanog članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) (b) Poslovnika. Kao takav, zahtev je proglašen neprihvatljivim od strane Suda, jer nisu poštovani vremenski rokovi za osporavanje odluka javnih organa.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI158/13
Podnosilac
Prend Prenkpalaj
Ocena ustavnosti rešenja, P. br. 13/09, Opštinskog suda u Prizrenu od 16. aprila 2010. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

sastavljen od:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Prend Prenkpalaj (u daljem tekstu: podnosilac), sa prebivalištem u selu Zjum, opština Prizren.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje P. br. 13/09, Opštinskog suda u Prizrenu od 16. aprila 2010. god., koje je podnosiocu zahteva uručeno 28. aprila 2010. god.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva traži ocenu ustavnosti rešenja P. br. 13/09, Opštinskog suda u Prizrenu koje je navodno povredilo njegova ljudska prava garantovana Ustavom. Međutim, podnosilac zahteva nije precizirao koja je ustavna odredba navodno bila povređena, već samo tvrdi: *"Prekršena su prava stranke na donošenje blagovremene, razumne i pravosnažne odluke, jer optužena stranka u ovom slučaju nije kažnjena - iz razloga što Sud nije blagovremeno rešio ovo pitanje."*

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava, članu 47. Zakona br. 03/L-121, o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15. januara 2009. god. (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 14. oktobra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 4. novembra 2013. god., predsednik Ustavnog suda je imenovao sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje u sastavu: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.

7. Dana 4. novembra 2013. god., podnosilac je obavešten o registraciji zahteva.

8. Dana 14. novembra 2013. god., od podnosioca zahteva se tražilo da Sudu podnese dodatna dokumenta, koja su navedena u zahtevu, ali nisu priložena.

9. Dana 21. novembra 2013. god., Sud je primio tražena dokumenta od podnosioca zahteva.

10. Dana 23. januara 2014. god. Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 17. oktobra 2008. god., sudija V. D. iz Opštinskog suda u Prizrenu, doneo je rešenje P. br. 1096/02 o obustavi krivičnog postupka pokrenutog od strane podnosioca zahteva protiv P. P., N. P. i Xh. P., koji su bili zajednički okrivljeni, optuženi za krivično delo teške telesne povrede protiv podnosioca zahteva.

12. U svojoj odluci, sudija V. D. iz Opštinskog suda u Prizrenu je izjavio da *"u skladu sa odredbama člana 95. stav 1.4. Zakona o krivičnom postupku, za ovu vrstu krivičnog dela je propisana relativna zastarelost..."*

13. Dana 08. januara 2009. god. veće za razmatranje sastavljeno od troje sudija iz Opštinskog suda u Prizrenu, doneo je odluku po žalbi podnosioca zahteva kao oštećene stranke uložene na rešenja P. br.

1096/02, i doneo je rešenje Kp. br. 66/08 usvajajući žalbu podnosioca zahteva kao osnovanu i vratio predmet na ponovno suđenje.

14. Dana 25. avgusta 2009. god., sudija V. D. iz Opštinskog suda u Prizrenu, odlučio je da donese rešenje P. br. 13/09, koje je identično sa prethodnim rešenjem P. br. 1096/02.

15. Neodređenog dana tokom 2009. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu Okružnom sudu u Prizrenu na rešenje Opštinskog suda u Prizrenu P. br. 13/09, tvrdeći *"povrede odredaba krivičnog zakona."* Na sličan način, Opštinski javni tužilac je uložio žalbu na istu odluku Opštinskog suda, tvrdeći *"pogrešno utvrđivanje činjeničnog stanja i povredu odredaba krivičnog zakona."*

16. Dana 15. oktobra 2009. god., Okružni sud u Prizrenu je usvojio rešenje Ap. br. 125/2009, kojim je odbio žalbu Opštinskog javnog tužioca kao neosnovanu i odbacio žalbu podnosioca zahteva kao nedozvoljenu.

17. Neodređenog dana, podnosilac zahteva je podneo Vrhovnom sudu zahtev za zaštitu zakonitosti, navodeći "*bitne povrede odredaba krivičnog postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava."*

18. Dana 16. aprila 2010. god., Opštinski sud u Prizrenu je doneo rešenje P. br. 13/09, odbijajući kao nedozvoljen zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti.

19. Opštinski sud je u svojoj odluci objasnio da je *"Vrhovni sud Republike Kosova prosledio zahtev za zaštitu zakonitosti, koji je podnela oštećena stranka, Prend Prenkpalaj, Opštinskom sudu na dalji postupak, na osnovu svojih nadležnosti"* [...] *"Sud nalazi da oštećena stranka, Prend Prenkpalaj, nije ovlašćena stranka da pokrene zahtev za zaštitu zakonitosti. Na osnovu člana 452. stava 1. Zakona o krivičnom postupku Kosova, zahtev za zaštitu zakonitosti može podneti javni tužilac Kosova, okrivljeni ili njegov branilac..."*

20. Neodređenog dana, podnosilac zahteva je uložio žalbu Okružnom sudu u Prizrenu na rešenje P. br. 13/09 Opštinskog suda u Prizrenu.

21. Dana 22. oktobra 2010. god., Okružni sud je usvojio rešenje Ap. br. 102/2010, odbijajući žalbu kao neosnovanu.

Navodi podnosioca

22. Podnosilac zahteva tvrdi da *"prekršena su prava stranke na donošenje blagovremene, razumne i pravosnažne odluke, jer*

optužena stranka u ovom slučaju nije kažnjena - iz razloga što Sud nije blagovremeno rešio ovo pitanje."

Preliminarna ocena prihvatljivosti zahteva

23. Sud navodi da, kako bi bio u stanju da reši žalbu podnosioca, prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost utvrđene Ustavom i dalje obrazložene Zakonom i Poslovnikom.

24. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7. Ustava, koji propisuje da:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

25. Sud, takođe, uzima u obzir član 49. Zakona, koji propisuje:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku (...)".*

26. Sud uzima u obzir i pravilo 36. (1) b) Poslovnika, koje propisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
> *...*
> *b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva...".*

27. Na osnovu spisa predmeta, Sud nalazi da je podnosilac podneo svoj zahtev 14. oktobra 2013. god., dok mu je poslednja odluka Ap. br. 102/2010 Okružnog suda u Prizrenu uručena 06. novembra 2010. god. Podnosilac je podneo svoj zahtev Sudu nakon što je istekao rok propisan članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika.

28. Bez obzira na činjenicu da je podnosilac u svom zahtevu izričito osporavao odluku, P. br. 13 / 09, Opštinskog suda u Prizrenu, od 16. aprila 2010, Sud primećuje da je podnosilac zahteva osporio tu odluku u Okružnom sudu u Prizrenu, odakle je primio odluku Ap. br. 102 / 2010. Sud smatra da je to poslednja odluka od kada rok od 4 meseca počinje da se računa.

29. Sud podseća da je cilj roka od četiri meseca propisanog u članu 49. Zakona i pravilu 36. (1) b) Poslovnika da promoviše pravnu sigurnost, obezbeđujući da se slučajevi koji se bave ustavnim pitanjima reše u

razumnom roku i da prethodne odluke nisu stalno otvorene za osporavanje (vidi slučaj O' LOUGHLIN i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br. 23274/04, ESLJP, odluka od 25. avgusta 2005. god.).

30. Stoga, Sud zaključuje da je zahtev podnet van roka.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, shodno članu 113.7. Ustava, članu 20. Zakona i pravilima 36. (1) b) i 56. b) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 23. januara 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku strankama;

III. DA OBJAVI odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20. (4) Zakona i

IV. DA OGLASI da ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI65/12, Fuad Gjakova, Rešenje od 2. decembra 2013 god.,- Ocena ustavnosti rešenja Okružnog suda u Peci Ac. br. 246/2011 od 5. jula 2011. godine

Slučaj KI65/12, odluka od 2. decemra 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, van zakonskog roka.

Podnosilac zahteva tvrdi da je bio otpušten sa posla „bez ikakvog razloga“ i stoga, treba da se vrati na svoje prethodno radno mesto. Pored toga, podnosilac zahteva traži nadoknadu svoje plate od vremena kada je otpušten do njegovog povratka.

Podnosilac je podneo zahtev Sudu 3. jula 2012. god., što znači da je zahtev podnet nakon roka od četiri (4) meseca, propisanog članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 49. Zakona, i pravilom 36 (1) b) Poslovnika o radu, dana 2. decembra 2013. god., jednoglasno proglašava zahtev neprihvatljivim, kao van roka.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI65/12
Podnosilac
Fuad Gjakova
Ocena ustavnosti rešenja Okružnog suda u Peći Ac. br. 246/2011 od 5. jula 2011. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Fuad Gjakova (u daljem tekstu: podnosilac), sa prebivalištem u Peći.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Ac. br. 246/2011 Okružnog suda u Peći od 5. jula 2011. god., koje je njemu uručeno 28. jula 2011. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenog rešenja koje je navodno "pogrešno i nepravično".

4. Podnosilac zahteva ne navodi nijednu ustavnu odredbu.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava, članu 47.2. Zakona, br. 03/L-121, o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15. januara 2009. god. (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 6. jula 2012. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 4. septembra 2012. god., predsednik Ustavnog suda je odlukom br. GJR. KI65/12, imenovao sudiju Altaya Suroya za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Ustavnog suda je odlukom br. KSH. KI65/12, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Ivan Čukalović (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 5. juna 2013. god., Apelacioni sud je obavešten o zahtevu.

9. Dana 2. decembra 2013. god, nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Podnosilac zahteva je bio u radnom odnosu kod Energetske korporacije Kosova (u daljem tekstu: EKK) kao nadzornik isključenja u jedinici mreže u Peći.

11. Dana 14. januara 2008. god., EKK – direktor regionalne jedinice mreže u Peći (odluka br. 33) privremeno je suspendovao podnosioca zahteva, zato što je odbio da izvrši zadatak koji mu je dodeljen. Podnosilac zahteva je uložio žalbu Disciplinskoj komisiji.

12. Dana 28. januara 2008. god., Disciplinska komisija drugog stepena (odluka br. 476) odbacila je žalbu uloženu od strane podnosioca zahteva kao neosnovanu. Pored toga, zakazano je usmeno saslušanje za 28. mart 2008. god.

13. Dana 28. marta 2008. god., Disciplinska komisija regionalne jedinice mreže u Peći (odluka br. 361) raskinula je radni odnos podnosiocu zahteva nakon što je odluka postala konačna. Podnosilac zahteva je uložio žalbu na ovu odluku Disciplinskoj komisiji drugog stepena.

14. Dana 3. aprila 2008. god., Disciplinska komisija drugog stepena (odluka br. 1932) odbacila je žalbu uloženu od strane podnosioca zahteva kao neosnovanu.

15. Dana 23. aprila 2008. god., nakon konačne odluke Disciplinske komisije drugog stepena, podnosilac zahteva je obavešten da mu je radni odnos prekinut.

16. Dana 8. aprila 2008. god., podnosilac zahteva je podneo tužbu za pravo na rad Opštinskom sudu u Peći.

17. Dana 1. septembra 2009. god., Opštinski sud u Peći (presuda C. br. 183/09) usvojio je žalbu kao osnovanu i obavezao EKK da vrati podnosioca zahteva na njegovu prethodnu poziciju. EKK je uložio žalbu Okružnom sudu u Peći na odluku Opštinskog suda.

18. Dana 9. februara 2010. god., Okružni sud u Peći (rešenje Ac. br. 398/09) usvojio je žalbu kao osnovanu. Okružni sud je poništio odluku suda nižeg stepena i predmet vratio na ponovno suđenje prvostepenom sudu.

19. Dana 18. maja 2010. god., Opštinski sud u Peći (presuda C. br. 84/10) odbio je žalbu kao neosnovanu. Podnosilac zahteva je uložio žalbu Okružnom sudu u Peći na odluku Opštinskog suda.

20. Dana 28. maja 2010. god., Okružni sud u Peći (presuda Ac. br. 270/2010) odbio je žalbu uloženu od strane podnosioca zahteva kao neosnovanu. Podnosilac zahteva je podneo zahtev za reviziju na ovu odluku.

Navodi podnosioca

21. Podnosilac zahteva tvrdi da je bio otpušten sa posla *"bez ikakvog razloga" i* stoga, treba da se vrati na svoje prethodno radno mesto. Pored toga, podnosilac zahteva traži nadoknadu svoje plate od vremena kada je otpušten do njegovog povratka.

Ocena prihvatljivosti

22. Sud primećuje da, kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom o Ustavnom sudu i Poslovnikom o radu.

23. U tom smislu, Sud se poziva na član 49. Zakona koji propisuje *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku [...]"*.

24. Sud se takođe poziva na pravilo 36 (1) b) Poslovnika, koje navodi *"Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva"*.

25. U ovom slučaju, Sud primećuje da je poslednja odluka Suda u vezi sa podnosiocem zahteva rešenje Okružnog suda u Peći Ac. br. 246/2011 od 6. jula 2011. god., koja mu je uručena 28. jula 2011. god. Podnosilac zahteva je podneo zahtev Sudu 3. jula 2012. god., što znači da je zahtev podnet nakon roka od četiri (4) meseca, propisanog članom 49. Zakona i pravilom 36.1 (b) Poslovnika. Iz toga proizilazi da je zahtev van roka.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 49. Zakona, i pravilom 36 (1) b) Poslovnika o radu, dana 2. decembra 2013. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i biće objavljena u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 88/12, KI 88/12, Emrije Asllani, Rešenje od 2. decembar 2013 god.,- Ocena ustavnosti obaveštenja Državnog tužioca, Kzz. br. 65/09 od 29. aprila 2009. god

Slučaj KI88/12, odluka od 2. decemra 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, krivični slučaj, uskraćivanje prava na pravično suđenje, zahtev van roka

Zahtev podnosioca je zasnovan na članu 113.7 Ustava Kosovo. U zahtevu, podnosilac posebno osporava rešenje Opštinskog suda u Prizrenu, gde naglašava da joj je uskraćeno pravo na pravično suđenje. Međutim, konačna odluka je obaveštenje Državnog tužioca, Kzz. br. 65/09 od 29. aprila 2009. godine.

Podnosilac zahteva nije navela ili precizirala nijednu zakonsku odredbu za koju tvrdi da joj je povređena.

Podnosilac zahteva je i oštećena stranka u slučaju protiv A. L., gde ona tvrdi da je sve urađeno u korist suprotne strane i stoga traži da se predmet vrati na ponovno suđenje prvostepenom sudu.

Ustavni sud je odlučio u pogledu prihvatljivosti zahteva koji je podnet od strane podnosioca, na osnovu člana 49. Zakona o Ustavnom sudu i pravilu 36 tačka 1 (b) Poslovnika o radu, gde je konstatovao da zahtev treba odbaciti kao van roka, jer podnosilac nije poštovala rok za podnošenje zahteva na osnovnu navedenih članova, koji prema ovim članovima iznosi 4 meseca. Na osnovu gore navedenog, Sud je proglasio zahtev neprihvatljivim. F.T

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
Slučaju br. KI88/12
Podnosilac
Emrije Asllani
Ocena ustavnosti obaveštenja Državnog tužioca, Kzz. br. 65/09 od 29. aprila 2009. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela gđa Emrije Asllani (u daljem tekstu: podnosilac), sa prebivalištem u Rečanima.

Osporena odluka

2. Podnosilac u zahtevu posebno osporava rešenje Opštinskog suda u Prizrenu K. br. 130/06 od 17. marta 2008. god., C. br. 215/06, marta 2008. god., i presudu Okružnog suda u Prizrenu Kz. br. 71/98 od 13. oktobra 2008. god., koje je podnosilac zahteva primila neodređenog dana.

3. Međutim, konačna odluka u ovom slučaju je obaveštenje Državnog tužioca, Kzz. br. 65/09 od 29. aprila 2009. god.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke koja je navodno negirala prava podnosioca zahteva na pravično suđenje.

5. Podnosilac zahteva nije navela nijednu ustavnu odredbu posebno.

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47.2 Zakona br. 03/L-121, o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15. januara 2009. god. (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56 (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

7. Dana 2. oktobra 2012. god., podnosilac je podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

8. Dana 2. novembra 2012. god., predsednik Ustavnog suda je odlukom br. GJR. KI88/12, imenovao sudiju Altay Suroy za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Ustavnog suda je odlukom br. KSH. KI88/12, imenovao veće za razmatranje sastavljeno od sudija Snezhana Botusharova (predsedavajući), Ivan Čukalović i Arta Rama-Hajrizi.

9. Dana 2. decembra 2013. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Podnosilac zahteva je i oštećena stranka u slučaju protiv A. L.

11. Dana 17. marta 2008. god., Opštinski sud u Prizrenu (presuda P. br. 130/2006) je proglasio da je A.L kriv za krivično delo "laka telesna povreda" prema članu 153.2 Krivičnog zakonika Kosova.

12. Dana 13. oktobra 2008. god., Okružni sud u Prizrenu (presuda Kz. br. 71/2008) preinačio je presudu Opštinskog suda od 17. marta 2008. god., odbacujući tužbu protiv A. L. Podnosilac zahteva je, kao oštećena stranka, podnela zahtev za zaštitu zakonitosti.

13. Dana 22. januara 2009. god., Opštinski sud u Prizrenu (rešenje K. br. 130/06) odbacio je zahtev za zaštitu zakonitosti podnet od strane podnosioca. Podnosilac zahteva je uložila žalbu na ovu odluku Okružnom sudu u Prizrenu.

14. Dana 25. marta 2009. god., Okružni sud u Prizrenu (rešenje Kz. br. 22/09) usvojio je žalbu podnosioca zahteva i ukinuo je odluku Opštinskog suda u Prizrenu, K. br. 130/06 od 2009. god. *"naređujući prvostepenom sudu da dostavi spise predmeta Javnom tužiocu Kosova u Prištini, kao ovlašćen i nadležni organ da odluči o zahtevu za zaštitu zakonitosti"*.

15. Dana 29. aprila 2009. god., Državni tužilac je obavestio podnosioca zahteva (Kzz. br. 65/09) da neće podneti zahtev za zaštitu zakonitosti, jer "nema pravni osnov za podnošenje takvog zahteva".

Navodi podnosioca

16. Podnosilac zahteva je bila oštećena stranka u postupku protiv A.L gde navodi "*da je sve urađeno u korist A.L te stoga traži da se predmet vrati na ponovno suđenje prvostepenom sudu*".

17. Podnosilac zahteva se ne poziva ni na jednu ustavnu odredbu posebno.

Ocena prihvatljivosti

18. Sud primećuje da, kako bi Sud bio u stanju da sudi u vezi sa zahtevom podnosioca, potrebno je da prvo ispita da li je ona ispunila uslove prihvatljivosti određene Ustavom, i dalje navedene u Zakonu i u Poslovniku.

19. U tom smislu, Sud se poziva na član 49 Zakona, koji propisuje *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku [...]"*.

20. Sud se takođe poziva na pravilo 36 (1) b) Poslovnika, koje navodi *"Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva"*.

21. U ovom slučaju, Sud primećuje da je poslednja odluka u vezi sa podnosiocem rešenje Okružnog suda u Prizrenu Kz. br. 22/09) od 25. marta 2009. god., iza kojeg je sledilo obaveštenje Državnog tužioca od 20. aprila 2009. god. Podnosilac zahteva je podnela zahtev Sudu 2. oktobra 2013. god., što znači da je zahtev podnet nakon roka od četiri (4) meseca, propisanog članom 49 Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika. Iz toga proizilazi da je zahtev van roka.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 49 Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika o radu, 2. decembra 2013. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. Ova odluka ce biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona o Ustavnom sudu i

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI117/12/A, K119/12/A, KI121/12/A, KI138/12, Nexhmije Brezhnica, Fatmire Bardhi, Feriha Shala, Rifat Sadiku, Rešenje od 19. novembra 2013. god.,- Ocena ustavnosti odluke Okružnog suda u Mitrovici Ac. br. 130/12 od 17. septembra 2012. god., Ac. br. 1070/2012 od 2. maja 2013. god., Ac. br. 138/12 od 9. jula 2012. god., Ac. br. 1068/2012 od 2. maja 2013. god

Slučajevi KI117/12/A, K119/12/A, KI121/12/A, KI138/12, odluka od 19. novembra 2013. god.

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnovan.

Podnosioci zahteva tvrde da su bili zaposleni u DP „Čičavica“ u Vučitrnu do 1991. godine, kada su ih srpske snage prinudno udaljile sa posla i diskriminisale.

Podnosioci zahteva tvrde da su njihova prava garantovana Ustavom bila povređena, jer oni imaju pravo na deo prihoda od privatizacije DP „Čičavica“ kao neka vrsta nadoknade za njihove plate od 1991. godine do 1999. godine. Podnosioci zahteva se pozivaju na član 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] i 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava.

Sud primećuje da podnosioci zahteva nisu potkrepili tvrdnju na ustavnom osnovu i nisu pružili dokaz da su njihova osnovna prava i slobode povređene od strane redovnih sudova.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, pravilom 36 (1) a) i pravilom 56 (2) Poslovnika o radu, dana 19. novembra 2013. god., jednoglasno proglašava zahtev neprihvatljivim kao očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučajevima br.
KI117/12/A, K119/12/A, KI121/12/A, KI138/12
Podnosilac
Nexhmije Brezhnica, Fatmire Bardhi, Feriha Shala, Rifat Sadiku
Ocena ustavnosti odluke Okružnog suda u Mitrovici Ac. br. 130/12 od 17. septembra 2012. god., Ac. br. 1070/2012 od 2. maja 2013. god., Ac. br. 138/12 od 9. jula 2012. god., Ac. br. 1068/2012 od 2. maja 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Zahteve su podneli sledeći podnosioci:

   KI117/12/A Nexhmije Salihu Brezhnica sa prebivalištem u Mitrovici
   KI119/12/A Fatmire Bardhi sa prebivalištem u Vučitrnu
   KI121/12/A Feriha Shala sa prebivalištem u Vučitrnu
   KI138/12 Rifat Sadiku sa prebivalištem u Vučitrnu

Osporene odluke

2. Podnosioci u zahtevu posebno osporavaju kolektivnu presudu Opštinskog suda u Vučitrnu Republike Kosovo C. br. 215/06 (u daljem tekstu: Opštinski sud u Vučitrnu) od 3. jula 2006. god., koja je podnosiocima zahteva uručena neodređenog dana.

3. Međutim, konačne odluke u ovim slučajevima su dolenavedene odluke Okružnog suda u Mitrovici:

   a. KI117/12/A, Nexhmije S. Brezhnica Ac. br. 130/12 od 17. septembra 2012. god., koju je podnosilac zahteva primila neodređenog dana;

b. KI119/12/A, Fatmire Bardhi Ac. br. 1070/2012 od 2. maja 2013. god., koju je podnosilac zahteva primila neodređenog dana;

c. KI121/12/A, Feriha Shala Ac. br. 138/12 od 9. jula 2012. god., koju je podnosilac zahteva primila neodređenog dana;

d. KI138/12, Rifat Sadiku Ac. br. 1068/2012 od 2. maja 2013. god., koju je podnosilac zahteva primio neodređenog dana.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti gorenavedenih odluka Okružnog suda u Mitrovici.

5. Bez obzira na ovo, podnosioci su u zahtevu osporili kolektivnu presudu Opštinskog suda u Vučitrnu C. br. 215/06 od 3. jula 2006. god., zbog neizvršenja odluke.

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava, članu 47.2. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121, od 15. januara 2009. god. (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

7. Podnosioci su podneli svoje zahteve 20. novembra 2012. god., 21. novembra 2012. god., 23. novembra 2012. god. i 31. decembra 2012. god.

8. Dana 6. decembra 2012. god., predsednik Ustavnog suda je odlukom br. GJR. KI117/12, imenovao sudiju Altaya Suroya za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Ustavnog suda je odlukom br. KSH. KI117/12, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajući), Ivan Čukalović i Arta Rama-Hajrizi.

9. Dana 19. aprila 2013. god., Osnovni sud u Vučitrnu je obavešten o zahtevu (u daljem tekstu: Osnovni sud).

10. Dana 17. oktobra 2013. god., Osnovni sud u Vučitrnu je podneo Sudu odluke Opštinskog suda u Vučitrnu i Okružnog suda u Mitrovici koje podnosioci zahteva nisu prvobitno podneli.

11. Dana 31. oktobra 2013. god., Sud je obavestio podnosioce zahteva u vezi sa dokumentima podnetim od strane Osnovnog suda u Vučitrnu.

12. Istog dana, u skladu sa pravilom 37. Poslovnika o radu, Sud je obavestio podnosioce zahteva o spajanju zahteva.

13. Podnosioci zahteva nisu podneli prigovor na odluku o spajanju zahteva.

14. Dana 18. novembra 2013. god., nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

15. Podnosioci zahtev su bili zaposleni u Društvenom preduzeću "Čičavica" do 1992. god.

16. Prema podnetim dokumentima, na osnovu kolektivne presude Opštinskog suda u Vučitrnu C 215/05 od 3. jula 2006. god., DP "Čičavica" u Vučitrnu je bilo dužno da ispuni obaveze u vezi sa nadoknadom plata od 1992. god., do 1999. god., sa godišnjom kamatom od 4,5% počev od 29. juna 2005. god., do konačne isplate svim podnosiocima zahteva.

17. Podnosioci su poneli zahtev Opštinskom sudu u Vučitrnu za izvršenje prethodne presude Opštinskog suda C. br. 215/05 od 3. jula 2006. god.

18. Dana 29. septembra 2006. god., Opštinski sud u Vučitrnu je odlučio o izvršenju presude C. br. 215/05 od 3. jula 2006. god. (npr. odluka E. br. 206/08 od 12. februara 2008. god., u slučaju prvog podnosioca zahteva Nexhmije Salihu Brezhnica). Račun DP "Čičavica" je bio blokiran i "Novoj banci na Kosovu" filijali u Vučitrnu, je naloženo da isplati podnosiocima navedeni iznos zajedno sa pripadajućom kamatom.

19. Međutim, dana 21. avgusta 2008. god., Opštinski sud u Vučitrnu je doneo za svakog podnosioca odluku da obustavi izvršni postupak (npr. odluka E. br. 762/06 od 29. septembra 2006. god., u slučaju prvog podnosioca zahteva Nexhmije Salihu Brezhnica).

20. U svojoj odluci, Opštinski sud u Vučitrnu je opravdao svoju odluku da obustavi izvršenje pozivajući se na dopis od 31. decembra 2007. god., Kosovske povereničke agencije zahtevajući da Opštinski sud "... *u vezi sa svim slučajevima koji se odnose na DP "Čičavica", obustavi izvršenje, zato što Uredba UNMIK-a 2005/4 predviđa da je*

usvajanjem posebnih uredbi u vezi sa uređenjem određenih oblasti isključen ZIP [Zakona o izvršnom postupku] i da navedeno DP nije u postupku likvidacije, međutim poverenik može da ostvari svoja prava u KPA [Kosovskoj povereničkoj agenciji] i da će se ovi zahtevi smatrati kao izvršni naslov i u izvršnom postupku preduzeća, zahtev će se ispuniti od strane komisije za likvidaciju DP".

21. Protiv odluke Opštinskog suda u Vučitrnu (npr. odluka E. br. 206/08 od 12. februara 2008. god., u slučaju prvog podnosioca Nexhmije Salihu Brezhnica) podnosioci su uložili žalbu Okružnom sudu u Mitrovici.

22. Okružni sud u Mitrovici je odbacio žalbu podnosilaca i potvrdio je odluke Opštinskog suda (npr. odluka Ac. br. 130/12 od 17. septembra 2012. god., u slučaju prvog podnosioca zahteva Nexhmije Salihu Brezhnica). Okružni sud smatra da su *"DP u isključivoj nadležnosti Posebne komore u skladu sa Uredbom UNMIK-a 2002/13 o osnivanju Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku poverenièku agenciju.*

Navodi podnosilaca

23. Podnosioci zahteva tvrde da su bili zaposleni u DP "Čičavica" u Vučitrnu do 1991. godine, kada su ih srpske snage prinudno udaljile sa posla i diskriminisale.

24. Podnosioci zahteva tvrde da su njihova prava garantovana Ustavom bila povređena, jer oni imaju pravo na deo prihoda od privatizacije DP "Čičavica" kao neka vrsta nadoknade za njihove plate od 1991. godine do 1999. godine. Podnosioci zahteva se pozivaju na član 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] i 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava.

Prihvatljivost zahteva

25. Sud primećuje da kako bi bio u stanju da sudi u vezi sa zahtevom podnosilaca, potrebno je da prvo ispita da li su oni ispunili uslove za prihvatljivost određene Ustavom, i dalje navedene u Zakonu i u Poslovniku.

26. U tom smislu, Sud se poziva na pravilo 36 (1) c) Poslovnika o radu, koje predviđa *"Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve (...) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan."*

27. Sud naglašava da nije dužnost Suda da se bavi činjeničnim i zakonskim greškama (zakonitost) koje su navodno počinili redovni sudovi, osim

ukoliko su oni povredili prava i slobode garantovane Ustavom (ustavnost). Stoga, Sud ne treba da deluje kao sud četvrtog stepena, prilikom razmatranja odluka donetih od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis,* García Ruiz protiv Španije [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

28. Kao rezime, Sud može samo da razmotri da li su dokazi predstavljeni na takav način da su postupci, gledano u celini, sprovedeni na takav način da su podnosioci zahteva dobili pravično suđenje (vidi, između ostalih slučajeva, Izveštaj Evropske komisije o ljudskim pravima u slučaju Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, zahtev br. 13071/87, usvojen 10. jula 1991. god.).

29. U tom smislu, Sud primećuje da podnosioci zahteva nisu potkrepili tvrdnju na ustavnom osnovu i nisu pružili dokaz da su njihova osnovna prava i slobode povređene od strane redovnih sudova.

30. Sud primećuje da je Okružni sud u Mitrovici dovoljno obrazložio svoju odluku da odbije žalbu podnosilaca pozivajući se na Uredbu UNMIK-a 2002/13 o nadležnosti Posebne komore nad društvenim preduzećima kojima upravlja Kosovska agencija za privatizaciju. Stoga, Sud ne može da zaključi da su relevantni postupci na bilo koji način bilo proizvoljni ili nepravični (vidi *mutatis mutandis,* Shub protiv Litvanije, ESLJP odluka o prihvatljivosti zahtev br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).

31. Štaviše, pozivajući se na slučajeve presuđene od strane Suda u vezi sa obustavom izvršnog postupka, posebno u pogledu predmeta br. KI 08/09, Nezavisni sindikat radnika IMK-a Fabrike čeličnih cevi u Uroševcu, presuda od 17. decembra 2010. god., Sud smatra da se na osnovu podnetih dokumenata i okončanih postupaka, ovaj zahtev se razlikuje od gorenavedenog slučaja iz sledećih razloga: Opštinski sud je svojim odlukama odlučio da obustavi izvršni postupak, zbog činjenice da je DP "Čičavica" u Vučitrnu u nadležnosti Kosovske agencija za privatizaciju. Kao što je gore navedeno, DP su u skladu sa gorenavedenim zakonom isključiva nadležnost Posebne komore.

32. Pored toga, Sud naglašava da su podnosioci zahteva dužni da informišu Sud o svim relevantnim okolnostima za zahtev i da ne zadržavaju bilo koju informaciju koja je njima poznata. Inače zadržavanjem informacija ili dovođenjem Suda u zabludu može da postavi pitanje zloupotrebe prava na podnošenje žalbe.

33. Sud primećuje da u konkretnom slučaju podnosioci zahteva nisu obavestili Sud o odluci Opštinskog suda u Vučitrnu (E. br. 273/08 od

21. februara 2008. god.) o obustavljanju postupka izvršenje i o odluci Apelacionog suda (Ac. br. 170/2012 od 24. septembra 2012. god.) o poništenju gorenavedene odluke Opštinskog suda u Vučitrnu. Takvo ponašanje nije u skladu sa pravom na podnošenje individualne žalbe prema evropskim pravnim standardima (vidi *mutatis mutandis,* odluka ESLJP-a Hadrabova i drugi protiv Češke Republike, odluka ESLJP-a u vezi sa prihvatljivošću zahteva br. 42165/02 i 466/03 of 25. septembra 2007. god.)

34. Kao rezime, podnosioci zahteva nisu pokazali zašto i kako su njihova prava garantovana Ustavom bila povređena. Samo izjava da je Ustav bio povređen ne može da se smatra ustavnom žalbom. Stoga, u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika o radu, zahtev je očigledno neosnovan i stoga neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, pravilom 36 (1) a) i pravilom 56 (2) Poslovnika o radu, dana 19. novembra 2013. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i biće objavljena u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI11/12, Zef Lekaj, Rešenje od 3. decembra 2013. god.,- Ocena ustavnosti odluke Vrhovnog suda Kosova, rev. br. 235/08, od 5. septembra 2011. godine

Slučaj KI11/12, odluka 3. decembra 2013. god.

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnovan.

Podnosilac zahteva tvrdi da je radio u DP „EEK“ za 25 godina do 1991. god. i da „navodi da je koristio radna sredstva u suprotnosti sa normativnim aktima i da je ometao druge zaposlene je čista činjenica diskriminacije protiv njega i svih drugih albanskih radnika uopšte”.

Podnosilac zahteva tvrdi da “odluke Opštinskog suda u Prištini, Okružnog suda u Prištini i Vrhovnog suda Kosovo predstavljaju povredu jednakosti i prava na pravično i nepristrasno suđenje”. Podnosilac zahteva se poziva na član 24. [Jednakost pred Zakonom] i član 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava.

Sud napominje da podnosilac zahteva nije potkrepio svoj zahtev na ustavnim osnovama i nije pružio dokaze da su njegova osnovna prava i slobode povređena od strane redovnih sudova.

Prema tome, u skladu sa pravilom 36. (1) c) Poslovnika o radu, 3. decembra 2013. god., Sud je jednoglasno proglasio da je zahtev očigledno neosnovan i zato je neprihvatljiv.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI11/12
Podnosilac zahteva
Zef Lekaj
Ocena ustavnosti odluke Vrhovnog suda Kosova, rev. br. 235/08, od 5. septembra 2011. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Zef Lekaj (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u Prištini, koga zastupa g. Gani Tigani, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Kosovo, rev. br. 235/2008, od 5. septembra 2011. god., koje je njemu uručeno 7. oktobra 2011. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke koja je navodno "propusti u ravnopravnosti i pravu na pravično i nepristrasno suđenje".

4. U tom smislu, podnosilac zahteva tvrdi da su povređeni članovi 21. [Opšta Načela], 24. [Jednakost pred Zakonom] i 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava, članu 47.2. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15. januara 2009. god. (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred sudom

6. Dana 6. februara 2012. god., podnosilac zahteva je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 7. februara 2012. god., predsednik Ustavnog suda je odlukom br. GJR. KI11/12 imenovao sudiju Kadrija Kryeziua za sudiju izvestioca. Dana 10. oktobra 2012. god., predsednik Ustavnog suda je odlukom br. KSH. KI11/12 imenovao novo veće za razmatranje u sastavu od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani, nakon što je sudiji Iliriani Islami završen mandat sudije Ustavnog suda.

8. Dana 5. juna 2013. god., Vrhovni sud je obavešten o zahtevu.

9. Dana 3. decembra 2013. god., nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Podnosilac zahteva je bio u radnom odnosu sa DP "Elektro-ekonomija Kosova" (u daljem tekstu, EEK - sada poznato kao KEK) kao specijalista stomatološke protetike do 1991. god.

11. Dana 20. novembra 1991. god., the EEK je obavestila podnosioca zahteva da mu radni odnos prestaje 21. novembra 1991. god. zbog *"korišćenja sredstva u suprotnosti sa normativnim aktima, i zbog ometanja drugih zaposlenih u obavljanju svojih dužnosti"*.

12. Dana 4. decembra 1991. god. podnosilac zahteva je podneo žalbu na ovu odluku Privremenom organu DP "EEK", međutim, podnosilac zahteva nije dobio nikakav odgovor na svoju žalbu, pa je stoga podneo tužbu Opštinskom sudu u Prištini.

13. Dana 22. novembra 1994. god., Opštinski sud u Prištini (odluka P1. br. 2734/92) je usvojio tužbu podnosioca zahteva, pa je ukinuo odluku br. 5590 od 14. novembra 1991. god. DP "EEK" je podnelo žalbu na ovu odluku Okružnom sudu u Prištini.

14. Dana 29. septembra 1995. god., Okružni sud u Prištini (odluka Gž. br. 395/95) odbio tužbu kao neosnovanu i potvrdio je odluku Opštinskog suda P1. br. 2734/92 od 22. novembra 1994. god. DP „EEK“ je podneo reviziju Vrhovnom sudu protiv odluke Opštinskog suda i Okružnog suda u Prištini.

15. Dana 3. juna 1996. god., Vrhovni sud Srbije (odluka Rv. 586/96) je usvojio reviziju kao osnovanu. Vrhovni sud je ukinuo odluke nižih sudova i predmet je vratio na ponovno suđenje prvostepenom sudu.

16. Dana 4. februara 2005. god., Opštinski sud (odluka C1. br. 46/03) je odbio tužbu kao neosnovanu. Opštinski sud je zaključio da je “radni odnos prekinut u skladu sa članom 2. stav 1. i 4. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o radnim odnosima u posebnim okolnostima, koji je bio primenljiv u ovom slučaju”. Podnosilac zahteva je podneo žalbu na ovu odluku Okružnom sudu u Prištini.

17. Dana 21. novembra 2007. god., Okružni sud u Prištini (Ac. br. 359/05) je odbio tužbu kao neosnovanu. Okružni sud je zaključio da je “sud nižeg stepena pravilno utvrdio činjenično stanje i pravilno primenio materijalno pravo”. Podnosilac zahteva je podneo reviziju Vrhovnom sudu Kosova protiv odluke Opštinskog suda i Okružnog suda u Prištini.

18. Dana 5. septembra 2011. god., Vrhovni sud Kosova (rev. br. 235/2008) je odbio reviziju podnosioca zahteva kao neosnovanu. Vrhovni sud je zaključio da su *“sudovi nižeg stepena pravilno i potpuno utvrdili činjenično stanje, i kao rezultat toga, pravilno su primenjene odredbe parničnog postupka i materijalnog prava. Sudovi nižeg stepena su s pravom odbili kao neosnovane navode podnosioca zahteva da je prekid radnog odnosa bio nezakonit prema članu 2, stav 1, Zakona o izmenama i dopunama zakona o radnim odnosima u posebnim okolnostima, koji je bio na snazi u to vreme.“*

Navodi podnosioca zahteva

19. Podnosilac zahteva tvrdi da je radio u DP “EEK” za 25 godina do 1991. god. i da *“navodi da je koristio radna sredstva u suprotnosti sa normativnim aktima i da je ometao druge zaposlene je čista činjenica diskriminacije protiv njega i svih drugih albanskih radnika uopšte”*.

20. ”Podnosilac zahteva tvrdi da *“odluke Opštinskog suda u Prištini, Okružnog suda u Prištini i Vrhovnog suda Kosovo predstavljaju povredu jednakosti i prava na pravično i nepristrasno suđenje”*. Podnosilac zahteva se poziva na član 24. [Jednakost pred Zakonom] i član 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava.

Ocena prihvatljivosti

21. Sud primećuje da, kako bi bio u mogućnosti da reši žalbu podnosioca zahteva, neophodno je da prvo ispita da li su ispunjeni uslovi za prihvatljivost utvrđeni Ustavom i dodatno navedeni u Zakonu i Poslovniku o radu.

22. U tom smislu, sud se poziva na član 36. (1) c) Poslovnika o radu koji predviđa *"Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve (...) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan. "*

23. Sud ističe da nije zadatak Suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitosti) navodno počinjenim od strane redovnih sudova, osim u meri u kojoj su povredili prava i slobode garantovane Ustavom (ustavnost). Dakle, ovaj sud ne deluje kao sud četvrtog stepena, prilikom razmatranja odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis,* Garcia Ruiz protiv Španije [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropskog suda za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

24. Ukratko, sud može samo da razmotri da li su dokazi predstavljeni na takav način da je postupak uopšte, gledano u celini, bio sproveden na takav način da je podnosilac zahteva imao pravično suđenje (vidi, među drugim izvorima, Izveštaj Evropske komisije o ljudskim pravima u slučaju Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, App. br. 13071/87, usvojen 10. jula 1991. god.).

25. U tom smislu, sud napominje da podnosilac zahteva nije potkrepio svoj zahtev na ustavnim osnovama i nije pružio dokaze da su njegova osnovna prava i slobode povređena od strane redovnih sudova.

26. Sud konstatuje da je Vrhovni sud Kosova podnosiocu zahteva pružio dobro obrazloženu presudu zašto je revizija odbijena što objašnjava zašto prekid radnog odnosa nije bio *"nezakonit u smislu člana 2, stav 1, Zakona o izmenama i dopunama zakona o radnim odnosima u posebnim okolnostima, koji je važio u to vreme."*

27. Stoga, Sud ne može zaključiti da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravedni ili proizvoljni (vidi, *mutatis mutandis,* Shub protiv Litvanije, Odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).

28. Ukratko, podnosilac zahteva nije pokazao zašto i kako su povređena njegova prava, garantovana Ustavom. Samo izjava da je Ustav kršen se

ne može smatrati ustavnom žalbom. Prema tome, u skladu sa pravilom 36. (1) c) Poslovnika o radu, zahtev je očigledno neosnovan i zato je neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, pravilom 36. (1) a) i pravilom 56. (2) Poslovnika o radu, dana 3. decembra 2013. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i biće objavljena u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Dr Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 125/13, Mehmet Kahrimani, Rešenje od 3. decembar 2013. god.-Ocena ustavnosti odluka objavljenih od strane Kosovske agencije za privatizaciju u vezi sa konačnim listama zaposlenih koji imaju pravo na deo prihoda od privatizacije DP "Ramiz Sadiku" i DP "Meto Bajraktari

Predmet KI125/13 odluka od 02. Decembra 2013. god.

Ključne reči; individualni zahtev, pravo na imovinu, neiscrpljenje pravnih sredstava.

Podnosilac je podneo zahtev na osnovu člana 113.7 Ustava Republike Kosovo, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 i pravilu 56, stav 2 Poslovnika o radu.

Podnosilac zahteva traži od Suda da preinači odluku KAP-a u vezi sa Iistom kvaIifikovanih radnika i da mu prizna pravo na deo prihoda od privatizacije DP "Ramiz Sadiku". Podnosilac zahteva se nije pozvao ni na jednu ustavnu odredbu posebno.

Razmatrajući navode podnosioca zahteva Sud je zaključio da u navedenom slučaju, podnosilac zahteva nije pružio konačnu odluku javnog organa u smislu člana 113.7.Ustava i člana 47. Zakona.

Iz toga je proizilazašlo da se zahtev treba odbaciti kao neprihvatljiv, jer nisu iscrpljena sva pravna sredstava kao sto je propisano clanom 113.7. Ustava, Clanom 47. Zakona i u pravilom 36. (1) a) Poslovnika o radu.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI125/13
Podnosilac
Mehmet Kahrimani
Ocena ustavnosti odluka objavljenih od strane Kosovske agencije za privatizaciju u vezi sa konačnim listama zaposlenih koji imaju pravo na deo prihoda od privatizacije DP "Ramiz Sadiku" i DP "Meto Bajraktari"

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Mehmet Kahrimani (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u Mitrovici.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava odluke, objavljene od strane Kosovske agencije za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP) u vezi sa konačnom listom zaposlenih koji imaju pravo na deo prihod od privatizacije DP "Ramiz Sadiku" Priština i DP "Meto Bajraktari" Mitrovica.

3. Konačna lista zaposlenih koji imaju pravo na deo prihoda od privatizacije DP "Meto Bajraktari", prema podnosiocu zahteva je objavljena 8. marta 2012. god. Nije naveden dan objavljivanja konačne liste zaposlenih koji imaju pravo na deo prihoda od privatizacije DP "Ramiz Sadiku".

Predmetna stvar

4. Podnosilac zahteva traži ocenu ustavnosti odluka, objavljenih od strane KAP u vezi sa konačnim listama zaposlenih koji imaju pravo da

steknu deo prihoda od privatizacije DP "Ramiz Sadiku" i DP "Meto Bajraktari".

5. U vezi s tim, podnosilac zahteva se ne poziva konkretno ni na jednu ustavnu odredbu.

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. Poslovnika o radu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

7. Dana 16. avgusta 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

8. Dana 30. avgusta 2013. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI125/13, imenovao sudiju Kadrija Kryeziua za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI125/13, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

9. Dana 24. septembra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana, Sud je obavestio Posebnu komoru Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Posebna komora) o zahtevu.

10. Dana 30. septembra 2013. god., Sud je tražio od podnosioca zahteva da dostavi odluke Posebne komore koje su izgleda prema podnetim dokumentima registrovane pod br. SCEL-09-001-C1270.

11. Dana 2. decembra 2013. god., predsednik Suda je na osnovu člana 11. Zakona i pravila 9. (1) Poslovnika o radu, odlukom br. KSH. KI125/13 imenovao sudiju Envera Hasanija za člana Veća za razmatranje umesto sudije Roberta Carolana.

12. Dana 3. decembra 2013. god., nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

13. Podnosilac zahteva tvrdi da je, u određenom trenutku, zaposlen kao radnik DP "Ramiz Sadiku" i DP „Meto Bajraktari".

14. Dana 3. jula 2013. god., podnosilac zahteva je uložio žalbu Posebnoj komori na odluke KAP-a o konačnoj listi zaposlenih koji su imali pravo na deo prihoda od privatizacije DP "Ramiz Sadiku".

15. Dana 15. jula 2013. god., Posebna komora je obavestila KAP o žalbi podnosioca zahteva.

16. Dana 26. jula 2013. god., KAP je odgovorila Posebnoj komori, navodeći da je, u skladu sa primenjivim zakonom na Kosovu, podnosilac zahteva trebalo da uloži žalbu Posebnoj komori u roku od 20 dana nakon što je konačna lista objavljena u medijima. KAP je dalje naveo da je krajni rok za ulaganje žalbe Posebnoj komori na konačnu listu bio 27. mart 2009. god., dok je podnosilac zahteva uložio žalbu 3. jula 2013. god., mnogo kasnije nakon isteka roka. KAP je predložio Posebnoj komori da odbije žalbu podnosioca kao neprihvatljivu.

17. U vezi sa DP "Meto Bajraktari", podnosilac zahteva naglašava da je 8. marta 2012. god., lista zaposlenih koji imaju pravo na deo prihoda od privatizacije navedenog DP objavljena u dnevnom listu "Koha ditore".

18. U vezi sa DP "Ramiz Sadiku" i "Meto Bajraktari", podnosilac zahteva nije pružio nikakav verodostojan dokument kojim bi dokazao da se navedeni predmet i dalje sprovodi pred Posebnom komorom. Zahtev sadrži samo potvrdu o prijemu dokumenta sa brojem slučaja SCEL-09-0001-C1270, od 26. jula 2013. god.

Navodi podnosioca zahteva

19. Podnosilac zahteva tvrdi da on ispunjava uslove da bude uključen u liste kvalifikovanih radnika i, pošto nije uključen u liste, došlo je do *"pogrešne primene materijalnog prava"*.

20. Štaviše, podnosilac zahteva traži od Suda da preinači odluku KAP-a u vezi sa listom kvalifikovanih radnika i da mu prizna pravo na deo prihoda od privatizacije DP "Ramiz Sadiku". Podnosilac zahteva se nije pozvao ni na jednu ustavnu odredbu posebno.

Ocena prihvatljivosti

21. Sud primećuje da, da bi bio u stanju da presudi u vezi sa žalbom podnosilaca, potrebno je da prvo ispita da li su oni ispunili uslove za prihvatljivost određene Ustavom, i dalje navedene u Zakonu i u Poslovniku o radu.

22. U ovom smislu, Sud se poziva na član 113.7. Ustava, koji određuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

23. Sud se dalje poziva na član 47. Zakona koji propisuje:

„Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva."

24. Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36. 1. a) Poslovnika o radu, koje propisuje:

"1. Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

a) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke..."

25. Podnosilac zahteva uopšteno tvrdi da on *„ispunjava uslove da bude uključen u liste kvalifikovanih radnika i, pošto nije uključen u liste: došlo je do pogrešne primene materijalnog prava."*

26. Sud primećuje da se podnosilac zahteva žalio Posebnoj komori protiv odluka KAP-a u vezi sa konačnom listom zaposlenih KAP-a koji imaju pravo na deo prihoda od privatizacije DP "Ramiz Sadiku", međutim, da li je nastavio svoj slučaj pred Posebnom komorom, ostaje nepoznato.

27. Na osnovu priloženih dokumenata, Sud primećuje da, u vezi sa privatizacijom DP "Ramiz Sadiku" i "Meto Bajraktari", podnosilac zahteva nije obezbedio nikakvu odluku čija bi se ustavnost mogla oceniti.

28. Štaviše, Sud primećuje da se od podnosioca zahteva tražilo i da mu je pruženo dovoljno vremena da dokaže da je iscrpeo sva pravna sredstva, ali se on nije odazvao.

29. Imajući sve gorenavedeno na umu, Sud zaključuje da u navedenom slučaju, podnosilac zahteva nije pružio konačnu odluku javnog organa u smislu člana 113.7. Ustava i člana 47. Zakona.

30. Obrazloženje za pravilo iscrpljenosti je da se pruži mogućnost nadležnim organima, uključujući i sudove, da spreče ili isprave navodnu povredu Ustava. Ovo pravilo se zasniva na pretpostavci da će pravni poredak Kosova obezbediti delotvorna pravna sredstva protiv povrede ustavnih prava. Ovo je važan aspekt supsidijarnog karaktera Ustava (vidi slučaj KI41/09, podnosilac zahteva AABRIINVEST Univerzitet D.O.O., Priština, rešenje o neprihvatljivosti od 21. januara 2010. god., i *mutatis mutandis*, vidi slučaj Selmouni protiv Francuske, br. 25803/94, ESLJP, odluka od 28. jula 1999. god.).

31. Iz toga proizilazi da zahtev treba da se odbaci kao neprihvatljiv, jer nisu iscrpljena sva pravna sredstava kao što je propisano članom 113.7. Ustava, članom 47. Zakona i u pravilom 36. (1) a) Poslovnika o radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 56. (2) Poslovnika o radu, dana 3. decembra 2013. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. DA OGLASI da ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Dr sc. Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI149/13, Luke Kuzhnini, Rešenje od 5. decembra 2013 god.- Ocena ustavnosti presude Apelacionog suda Kosova, PAKR. br. 1990/12, od 7. maja 2013. godine

Slučaj KI149/13, odluka od 5. decembra 2013. god.

Ključne reči: individualni zahtev, *prima facie*.

Podnosilac zahteva tvrdi da su mu presudom Apelacionog suda Kosova, PAKR br. 1990/12, od 7. maja 2013. god., povređena prava zaštićena Ustavom, član 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], član 21. [Opsta Načela], član 23· [Ljudsko Dostojanstvo], član 24. [Jednakost pred Zakonom], član 25. [Pravo na Život] i član 29. [Pravo na Slobodu i Sigurnost] Ustava.

Ustavni sud ponavlja da, po Ustavu, nije njegova dužnost da postupa kao sud četvrtog stepena u odnosu na odluke koje se donose od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava.

Sud je uveren da činjenice podnete od strane podnosioca zahteva nisu ni na jedan način opravdale tvrdnju o povredi ustavnih prava i podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepio svoju tvrdnju.

Štaviše, podnosilac zahteva nije podneo nikakav *prima facie* dokaz koji bi potvrdio povredu njegovih prava prema Ustavu.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 36. 2. (b) i (d) Poslovnika o radu, dana 5. decembra 2013. god., jednoglasno proglašava zahtev neprihvatljivim.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI149/13
Podnosilac
Lukë Kuzhnini
Ocena ustavnosti presude Apelacionog suda Kosova, PAKR. br. 1990/12, od 7. maja 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Lukë Kuzhnini iz sela Smać, opština Prizren, koji se nalazi na izdržavanju kazne u zatvoru Dubrava, koga sa punomoćjem zastupa gđa Myrvete Çollaku, advokat iz Prizrena.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Apelacionog suda Kosova, PAKR. br. 1990/12, od 7. maja 2013. god., za koju podnosilac zahteva tvrdi da je primio 28. maja 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti presude Apelacionog suda Kosova, PAKR br. 1990/12, od 7. maja 2013. god., u vezi sa krivičnim postupkom u kome je podnosilac zahteva proglašen krivim za krivično delo teško ubistvo iz člana 147. stav 11. u vezi sa stavom 4. Krivičnog zakona Kosova (u daljem tekstu: KZK), krivičnog dela neovlašćeno vlasništvo, kontrola, posedovanje ili upotreba oružja iz člana 328. stav 2. KZK i krivičnog dela falsifikovanje isprava iz člana 332. stav 3. u vezi sa stavom 1. KZK i osuđen je na kaznu zatvora u trajanju od četrnaest godina i šest meseci.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava, članu 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56.2. Poslovnika o radu.

Postupak pred sudom

5. Dana 17. septembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 24. septembra 2013. god., predsednik je odlukom GJR. br. 149/13, imenovao sudiju Altaya Suroya, za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. 149/13, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

7. Dana 9. oktobra 2013. god., Ustavni sud je obavestio podnosioca zahteva i Apelacioni sud o registraciji zahteva i zatražio je od zastupnika podnosioca zahteva da u što kraćem roku dostavi Sudu punomoćje koje dokazuje da zastupa podnosioca zahteva na Sudu.

8. Dana 14. oktobra 2013. god., zastupnik podnosioca zahteva je dostavila Sudu punomoćje.

9. Dana 5. decembra 2013. god. Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti.

Pregled činjenica

10. Dana 23. jula 2012. god., Okružni sud u Prizrenu, odlučujući kao prvostepeni sud u vezi sa krivičnim delom podnosioca zahteva, jer je počinio krivično delo teško ubistvo iz člana 147. stav 11. u vezi sa stavom 4. Krivičnog zakona Kosova (u daljem tekstu: KZK), krivično delo neovlašćeno vlasništvo, kontrola, posedovanje ili upotreba oružja iz člana 328. stav 2. KZK i krivično delo falsifikovanje isprava iz člana 332. stava 3. u vezi sa stavom 1. KZK, prema optužnici Okružnog tužioca u Prizrenu, proglasio je podnosioca zahteva krivim i kaznio kaznom zatvora u trajanju od 14 godina i šest meseci.

11. Dana 7. maja 2013. god., Apelacioni sud Kosova, odlučujući po žalbama Okružnog javnog tužioca u Prizrenu i branilaca podnosioca zahteva odbio je navedene žalbe kao neosnovane. Žalba Okružnog javnog tužioca u Prizrenu je uložena zbog niže kazne, sa predlogom da Apelacioni sud preinači presudu i izrekne dužu zatvorsku kaznu. Branioci podnosioca

zahteva su se žalili zbog pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja.

12. Apelacioni sud u nastavku, u svom obrazloženju naglašava:

"*Prema oceni Apelacinog suda, prvostepeni sud prilikom određivanja vrste i visine kazne, ne samo što je pravilno i potpuno utvrdio sve okolnosti koje utiču na određivanje krivične sankcije, već je iste pravilno ocenio, stoga imajući u vidu sve gorenavedene okolnosti, kao i okolnosti ovog slučaja, način i okolnosti pod kojima su izvršena krivična dela, proizilazi da je kazna koju je prvostepeni sud izrekao optuženom, pravilna i zakonita...*"

Navodi podnosioca zahteva

13. Podnosilac zahteva tvrdi da su mu presudom Apelacionog suda Kosova, PAKR br. 1990/12, od 7. maja 2013. god., povređena prava zaštićena Ustavom, član 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], član 21. [Opšta Načela], član 23. [Ljudsko Dostojanstvo], član 24. [Jednakost pred Zakonom], član 25. [Pravo na Život] i član 29. [Pravo na Slobodu i Sigurnost] Ustava.

14. Podnosilac zahteva tvrdi da:

"*Suđenje protiv Lukë (Gjergj) Kuzhninija nije bilo pravično, iz razloga što nije bilo objektivno, činjenice ovog predmeta nisu pravilno ocenjene, tako da je odlučeno na osnovu predrasude koja je stvorena tokom postupka u policiji...*"

Ocena prihvatljivosti zahteva

15. Kao prvo, kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom o Ustavnom sudu i Poslovnikom o radu.

16. Sud se poziva na član 113. 7. Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

U vezi sa ovim zahtevima, Sud primećuje da je podnosilac fizičko lice i da je ovlašćena stranka u skladu sa članom 113.7. [Jurisdikcija i Ovlašćene Strane] Ustava.

17. Sud, takođe, treba da utvrdi da li je podnosilac zahteva u skladu sa uslovima člana 113. (7) Ustava, kao i člana 47. (2) Zakona iscrpeo sva pravna sredstva. U ovom slučaju, podnosilac zahteva je predstavio činjenice da je iscrpeo sva raspoloživa pravna sredstva prema zakonima na snazi.

18. Podnosilac zahteva treba da potvrdi da je ispunio uslove iz člana 49. Zakona u vezi sa podnošenjem zahteva u zakonom propisanom roku. Iz spisa predmeta može da se vidi, i nema dokaza koji bi osporio tvrdnju podnosioca zahteva da je presuda Apelacionog suda Kosova, PAKR, od 7. maja 2013. god., uručena podnosiocu zahteva 28. maja 2013. god., dakle, zahtev je podnet u roku od četiri (4) meseca, kao što je propisano Zakonom i Poslovnikom o radu.

19. U vezi sa zahtevom, Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36.2. Poslovnika o radu, koje propisuje:

> *"(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*
>
> *[...], ili*
>
> *(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava, ili*
> *[...], ili*
>
> *(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju;"*

20. S tim u vezi, Ustavni sud ponavlja da, po Ustavu, nije njegova dužnost da postupa kao sud četvrtog stepena u odnosu na odluke koje se donose od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, *mutatis mutandis*, García Ruiz protiv Španije, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god., stav 28, vidi i slučaj br. KI70/11, podnosilac zahteva Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).

21. Stoga, Ustavni sud može samo da razmatra da li su dokazi predstavljeni na pravilan način i da li su postupci uopšte, gledano u njihovoj celini, sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (Vidi, *između ostalog*, Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. god.).

22. Na osnovu spisa predmeta, Sud primećuje da je obrazloženje pruženo u presudi donetoj od strane Okružnog suda u Prizrenu jasno, i nakon razmatranja svih postupaka, Sud je takođe našao da postupci u Apelacionom sudu u Prištini nisu ni na koji način bili nepravični ili proizvoljni (Vidi, *mutatis mutandis*, Shub protiv Litvanije, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.). Štaviše, presuda Apelacionog suda Kosova, PAKR br. 1990/12, od 7. maja 2013. god., je jasna i dobro obrazložena. Sud smatra da podnosilac zahteva nije uspeo da predstavi uverljive argumente koji bi potkrepili navedene povrede.

23. Štaviše, podnosilac zahteva nije podneo nikakav *prima facie* dokaz koji bi potvrdio povredu njegovih prava prema Ustavu (Vidi Vanek protiv Republike Slovačke, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 53363/99, od 31. maja 2005. god.).

24. Zbog svih gorenavedenih razloga, Sud je uveren da činjenice podnete od strane podnosioca zahteva nisu ni na jedan način opravdale tvrdnju o povredi ustavnih prava i podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepio svoju tvrdnju.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 36. 2. (b) i (d) Poslovnika o radu, dana 5. decembra 2013. god., jednoglasno:

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI154/13, Beqir Halili, Rešenje od 20.novembra 2013 god.,-Ocena ustavnosti odluke Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju br. 1204, od 08. aprila 2010 godine.

Slučaj KI154/13, odluka od 20. novembra 2013. god.

Ključne reči; individualni zahtev, pravo na imovinu, van vremenskog roka

Podnosilac je podneo Zahtev na osnovu člana 113.7 Ustava Republike Kosovo, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 i pravilu 56, stav 2 Poslovnika o radu.

Podnosilac u zahtevu nije precizno naveo koju odluku Sudskog veća posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju on osporava, već je naveo samo odluku br. 1204, koja predstavlja deo kolektivne odluke Sudskog veća Posebne komore od 08. aprila 2010 god., a koja se izričito odnosi na njega.

Podnosilac se obraća sudu sa zahtevom da mu Sud prizna pravo na 20 % koje mu pripada jer je u preduzeću Ramiz Sadiku bio zaposlen više od 4 (četiri) godina . Nakon rata me nisu pozvali iako sam se nekoliko puta javljao na posao.

Sud je na osnovu uvida u spise predmeta konstatovao da je Podnosilac podneo zahtev Sudu 29. septembra 2013. god., dok je poslednja odluka Sudskog veća Posebne komore njemu uručena 13. jula 2010.god., što znači posle isteka zakonskog roka koji je propisan članom 49. Zakona i Pravilom 36. (1) b) Poslovnika o radu.Iz toga proizilazi da je zahtev podnosioca van vremenskog roka.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI154/13
Podnosilac
Beqir Halili
Ocena ustavnosti odluke Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju br. 1204, od 08. aprila 2010 god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Beqir Halili iz sela Perane, opština Podujevo (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac u zahtevu nije precizno naveo koju odluku Sudskog veća posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Sudsko veće Posebne komore), on osporava, već je naveo samo odluku br. 1204, koja predstavlja deo kolektivne odluke Sudskog veća Posebne komore od 08. aprila 2010 god., a koja se izričito odnosi na njega.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, koja navodno podnosiocu krši prava iz radnog odnosa garantovana Ustavom.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121, od 15. januara 2009 god., (u

daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 04. oktobra 2013 god., podnosilac zahteva je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 09. oktobra 2013. god., predsednik je odlukom br. GJR. KI154/13 imenovao sudiju Artu Rama-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana predsednik je odlukom br. KSH. br 143/13 imenovao i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

7. Dana 21. oktobra 2013 god., Sud je obavestio podnosioca zahteva i Posebnu komoru Vrhovnog suda o registraciji zahteva.

8. Dana 20. novembra 2013 god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti**.**

Pregled činjenica

9. Podnosilac zahteva imao je zasnovan radni odnos u društvenom preduzeću Ramiz Sadiku (u daljem tekstu: D.P. „Ramiz Sadiku“) od 01. juna 1986 god., do 28. februara 1990 god.

10. Dana 27. juna 2006. god., D.P. „Ramiz Sadiku“ je završilo proces privatizacije.

11. Nepoznatog dana podnosilac zahteva je podneo žalbu Posebnoj komori Vrhovnog suda na konačnu listu radnika koju je sačinila Agencija za privatizaciju, jer se on kao bivši radnik nije nalazio na listi.

12. U žalbi Posebnoj komori Vrovnog suda, podnosilac je naveo da je on propustio da u zakonskom roku uloži žalbu na konačnu listu radnika koji su stekli pravo na udeo od 20 % od privatizacije D.P. „Ramiz Sadiku“, jer je on u tom periodu bio na bolničkom lečenju.

13. Dana 08. aprila 2010. god., Sudsko veće Posebne komore donelo je kolektivnu odluku, gde se pod brojem br. 1204 nalazi i deo odluke koja se izričito odnosi na podnosioca, u kojoj stoji da se žalba podnosioca odbija kao neosnovana.

14. U obrazloženju svoje odluke Sudsko veće Posebne komore je navelo:

„Imajući u vidu da je žalba podnosioca izjavljena tri (3) meseca nakon isteka roka za izjavljivanje žalbi (vremenski rok za izjavljivanje žalbi istekao je 27. marta 2009. god.), ne postoji mogućnost da se omogući vraćanje u predhodno stanje, odnosno da se o žalbi razmatra kao da je podneta u roku. Imajući to u vidu, žalba podnosioca se odbije kao neprihvatljiva."

Tvrdnje podnosioca zahteva

15. Podnosilac u zahtevu ne navdi precizno koja su mu ustavom zagarantovana prava prekršena osporenom odlukom, već tvrdi da odluka krši prava iz radnog odnosa garantovana Ustavom.

16. Podnosilac se obraća Sudu sa zahtevom:

„Želim da ostvarim svoje pravo na 20 % koje mi pripada jer sam u preduzeću „Ramiz Sadiku" bio zaposlen više od 4 (četiri) godine. Nakon rata me nisu pozvali, iako sam se nekoliko puta javljao na posao."

Ocena prihvatljivosti zahteva

17. Da bi bio u mogućnosti da presudi o podnesku podnosioca zahteva, Sud prvo treba da proveri da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost predviđene Ustavom, detaljnije obrazložene u Zakonu o Ustavnom sudu i Poslovniku o radu.

18. U tom smislu, Sud primećuje da član 113.7. Ustava predviđa:

„7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

19. Sud se takođe poziva na član 49. Zakona koji kaže:

„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta . Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teče od dana stupanja na snagu istog."

20. Sud takođe uzima u obzir i pravilo 36. (1) b) Poslovnika o radu koje kaže:

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

...

b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva".

21. Na osnovu priloženih dokumenata Sud konstatuje da je podnosilac podneo zahtev sudu 29. septembra 2013. god., dok je poslednja odluka Sudskog veća Posebne komore njemu uručena 13. jula 2010.god., što znači posle isteka zakonskog roka koji je propisan članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika o radu.

22. Iz toga proizilazi da je zahtev podnosioca van vremenskog roka.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika o radu 20. novembra 2013. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI131/13, Luan Spahiu, Rešenje od 19. novembra 2013 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosovo, Rev. br. 313/2012 od 17. aprila 2013. godine

Slučaj KI131/13, odluka od 19. novembra 2013. god.

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnovan.

Podnosilac zahteva tvrdi da je njegovo pravo na pravično suđenje bilo povređeno. Podnosilac zahteva tvrdi da je došlo do povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Sud primećuje da, podnosilac zahteva niti je izgradio slučaj na povredi nekog od njegovih prava garantovanih Ustavom, niti je podneo bilo koji *prima facie* dokaz o takvoj povredi.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.1. Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) c) Poslovnika o radu, 19. novembra 2013. god., jednoglasno odlučuje da odbaci zahtev neprihvatljvim, kao očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI131/13
Podnosilac
Luan Spahiu
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosovo, Rev. br. 313/2012 od 17. aprila 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Luan Spahiu iz Prizrena.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Kosovo, rev. br. 313/2012 od 17. aprila 2013. god., koja mu je uručena neodređenog datuma.

3. Podnosilac zahteva, takođe, osporava presudu Okružnog suda u Prizrenu Ac. br. 200/2011 od 18. juna 2012. god. i presudu Opštinskog suda u Prizrenu C. br. 780/09 od 12. juna 2010. god.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar zahteva, podnetog Ustavnom sudu (Sud), je ocena ustavnosti osporene presude koja je navodno doneta u suprotnosti sa članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava, članu 47. Zakona i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 23. avgusta 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Sudu.

7. U svom zahtevu, podnosilac je podneo i zahtev za izuzeće sudija Kadrija Kryeziua i Altaya Suroya, kao što sledi:

> *„Isto tako tražim od Suda da u postupku donošenja odluke u vezi sa ocenom ustavnosti sudskih akata izuzmu sudije: Kadrija Kryeziua i Alltaja (Surroi) Rexhepoglua, oboje iz Prizrena, sa obrazloženjem da je Y. H., kao predsednik Osnovnog suda u Prizrenu, imao uticaja prilikom donošenja odluka sudova i da isti može uticati i na sudiju Ustavnog suda Kadrija Kryeziua zato što su dobri prijatelji. Dok sudija Alltaj Surroi Rexhepolgu, može biti pod uticajem sudije F. S., koji je sada sudija u Posebnoj komori pri Vrhovnom sudu Kosova, i isti je imao apsolutan uticaj prilikom donošenja sudskih odluka od strane navedenih sudova, pošto mu je tužilac rođak...“*

8. Dana 30. avgusta 2013. god., odlukom br. GJR. KI131/13, predsednik je imenovao zamenika predsednika Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca i, odlukom br. KSH. KI131/13 predsednik je imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajući), Enver Hasani i Arta Rama-Hajrizi.

9. Dana 23. septembra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca da je zahtev registrovan u Sudu.

10. Dana 23. septembra 2013. god., Sud je obavestio i Vrhovni sud o zahtevu.

11. Dana 2. oktobra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev za urgenciju postupka pred Sudom. Podnosilac zahteva je tražio da Sud “*uzme izvršni predmet E. br. 1476/12 Osnovnog suda u Prizrenu i da oceni ustavnost odluka donetih od strane ovog suda i da zaustavi bilo koju dalju radnju sudije izvršnog postupka A. H. sve dok se ne oceni ustavnost donetih odluka od strane Ustavnog suda, pošto je Sud doneo odluku da proda nepokretnost dužnika Luana Spahiua 30. oktobra 2013.* god.” Pored toga, podnosilac zahteva je podneo jedan broj dokumenata u vezi sa izvršnim predmetom E. br. 1476/12.

12. Dana 19. novembra 2013. god., uzete su izjave od sudija Kadrija Kryeziua i Altaya Suroya, sledstveno u skladu sa pravilom 7. Poslovnika o radu, Sud je odbio zahtev podnosioca za izuzeće gorenavedenih sudija.

13. Dana 19. novembra 2013. god., nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Činjenice slučaja

14. Dana 12. juna 2010. god., Opštinski sud u Prizrenu je doneo presudu C. br. 780/09 i usvojio je kao osnovanu tužbu A. R. protiv podnosioca zahteva, nalažući mu da plati tužiocu A. R. dug od 34.000 € sa zakonskom kamatom. U isto vreme, Opštinski sud je odbio kao neosnovanu protiv tužbu podnosioca zahteva, kojom je tražio da tužilac/protiv tuženi A. R. isplati iznos od 16.000 evra duga.

15. U obrazloženju, Opštinski sud je, između ostalog, naveo da je "*utvrđeno da je tuženi Luan Spahiu priznao da je dužan 34.000 €. On je obavezan da vrati dug, jer je priznao da je dužan pred saslušanim svedocima u postupku i da je zapisnik postupka sastavljen na osnovu ovog sporazuma dana 22.05.2008. god., prema kome je tuženi preuzeo obavezu vraćanja duga tužiocu u ratama*".

16. Opštinski sud je u obrazloženju podsetio da "*u skladu sa članom 295. stav 1 Zakona o obligacionim odnosima..., i kao opšte pravilo važi da obaveza prestaje da postoji onda kada se ona ispuni, kao i na osnovu drugog zakona, gde je zakupac dužan da plati zakup u roku utvrđenom ugovorom ili zakonom*. Prema članu 324. stav 1. Zakona, dužnik dolazi u docnju kada ne ispuni obavezu u roku određenom za ispunjenje..."

17. Dana 2. juna 2011. god., podnosilac je uložio žalbu protiv presude Opštinskog suda u Prizrenu od 12. juna 2010. god. U svojoj žalbi, podnosilac zahteva tvrdi da je osporena presuda usvojena u suprotnosti sa parničnim postupkom. Podnosilac zahteva, takođe, tvrdi da je Opštinski sud u Prizrenu pogrešno i nepotpuno konstatovao činjenično stanje i da je pogrešno primenio materijalno pravo.

18. Dana 18. juna 2012. god., Okružni sud u Prizrenu je doneo presudu Ac. br. 300/2011 i odbacio je žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu.

19. U svom obrazloženju, Okružni sud u Prizrenu je, između ostalog, naveo da "*Okružni sud u celosti prihvata činjenične nalaze i pravno shvatanje prvostepenog suda, pošto iz goreizvedenih i ispitanih*

dokaza proizilazi da je tuženi–protivtužilac dužan tužiocu–protivtuženom iznos od 34.000 evra, dok tuženi–protivtužilac i prema oceni ovog suda nije mogao da dokaže da mu je tužilac–protivtuženi dužan 16.000 evra."

20. Nakon toga, 16. jula 2012. god., podnosilac zahteva je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu Kosova protiv presude Okružnog suda. U svom zahtevu, podnosilac zahteva navodi bitnu povredu parničnog postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava.

21. Dana 17. aprila 2013. god., Vrhovni sud je doneo presudu rev. br. 313/2012 i odbacio je kao neosnovanu reviziju podnosioca podnetu protiv presude Okružnog suda u Prizrena, AC. br. 300/2011 od 18. juna 2012. god.

22. Vrhovni sud je u obrazloženju svoje presude, između ostalog, naveo da "*Iz spisa predmeta proizilazi da je prvostepeni sud utvrdio da su parnične stranke navele da su dužne jedna drugoj. Dana 22.05.2008. god. sastala se grupa ljudi... uključujući i tuženog–protivtužioca Luana Spahiua, gde su se na sastanku složili da je navedeni dužan A. R. iznos od 34.000 evra, koji on mora da vrati u ratama: 10.000 € u septembru 2009. godine, 10.000 € u septembru 2010. godine, 10.000 € u septembru 2011. godine i 4000 evra u septembru 2012. godine. Pored toga, Luan Spahiu se složio da će isplatiti ceo iznos možda i ranije, ako proda kuću, koju je stavio na prodaju. U vezi sa ovim sastankom, sastavljen je zapisnik koji je potpisan od strane svih prisutnih (izuzev A. R.), a sud je ovu činjenicu utvrdio na osnovu svedočenja svedoka.*

23. Prema nalazima Vrhovnog suda, presuda drugostepenog suda ne sadrži nikakve povrede parničnog postupka na koje sud pazi prema službenoj dužnosti. Ne postoje ni bitne povrede odredaba parničnog postupka koje su navedene u reviziji, odnosno da presuda ne sadrži razloge za presudne činjenice koje su uticale na donošenje zakonite odluke. Vrhovni sud je u svom obrazloženju naveo sledeće: "*... nije samo u zapisniku od 22.05.2008. god., navedeno da je tuženi–protivtužilac Luan Spahiu dužan tužiocu–protivtuženom A. R.,..., već i sam tuženi–protivtužilac Luan Spahiu izjavljuje da će taj dug isplatiti i mnogo ranije, ako proda svoju kuću i on je izjavio da je to učinio svojom voljom u prisustvu svedoka. Prema tome, sadržaj zapisnika pravilno je ocenjen i isti je osnovano uzet kao dokaz u ovom postupku.*"

24. Neodređenog dana, podnosilac zahteva je podneo zahtev za izuzeće sudije A. H. iz izvršnog postupka koji je pokrenut pred Osnovnim sudom u Prizrenu. Postupci se odnose na izvršenje presude

Opštinskog suda od 12. juna 2010. god. U istom zahtevu, podnosilac je tražio izuzeće i predsednika Osnovnog suda u Prizrenu.

25. Dana 5. septembra 2013. god., Osnovni sud u Prizrenu je doneo odluku i odbio zahtev podnosioca zahteva za izuzeće sudije A. H. iz postupaka i odlučivanja u izvršnom predmet E. br. 1476/12 koji je u postupku pred Osnovnim sudom u Prizrenu.

26. Dana 16. septembra 2013. god., podnosilac zahteva je uložio žalbu protiv odluke od 5. septembra 2013. god.

27. Pored toga, dana 23. septembra 2013. god., predsednik Apelacionog suda je doneo rešenje i odbio zahtev podnosioca zahteva za izuzeće predsednika Osnovnog suda u Prizrenu i sudije A. H. iz Osnovnog suda u Prizrenu. Pomenuto je, između ostalog, da "*zahtev za izuzeće, nije eksplicitno i izričito pružio dokaze za izuzeće kao što se predviđa članom 69.2. Zakona o parničnom postupku. Iz spisa predmeta je zaključeno da je dužnik zloupotrebio svoja proceduralna prava...*"

Navodi podnosioca zahteva

28. Podnosilac zahteva tvrdi da je njegovo pravo na pravično suđenje bilo povređeno. Podnosilac zahteva tvrdi da je došlo do povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima.

29. Podnosilac zahteva tvrdi da "*Čitav ovaj postupak je namešten od strane bivšeg sudije Okružnog suda u Prizrenu, sada predsednika Osnovnog suda u Prizrenu,... koji je uticao na sve, od Opštinskog pa sve do Vrhovnog suda, i tokom postupka po žalbi pred Okružnim sudom u Prizrenu.*" Podnosilac zahteva dalje tvrdi "*Iznenađujuće je, kako je moguće da su sudije u prvostepenom i drugostepenom sudu, kao i sam tužilac bosanske nacionalnosti, nemoguće je da se ne posumnja, imajući u vidu procenat bosanskih sudija u sudu.*"

Ocena prihvatljivosti zahteva

30. Kako bi Sud bio u stanju da presudi po zahtevu podnosioca, potrebno je da prvo ispita da li je on ispunio uslove za prihvatljivost određene Ustavom, i dalje navedene u Zakonu o Ustavnom sudu i u Poslovniku o radu.

31. Sud podseća da se podnosilac zahteva žali da mu je povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje garantovano članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. stav 1. Evropske konvencije za ljudska prava (Konvencija).

32. U tom smislu, Ustavni sud primećuje da je podnosilac zahteva iskoristio sva raspoloživa pravna sredstva propisana Zakonom o parničnom postupku i da je Vrhovni sud u Prištini uzeo u obzir i odgovorio na žalbe po pitanju zakona.

33. Sud, takođe, primećuje da su Osnovni sud u Prizrenu i predsednik Apelacionog suda rešavali žalbe podnosioca, koje se odnose na navodne povrede njegovih prava, u nezavisnom i nepristrasnom sudu tokom izvršnog postupka.

34. Ustavni sud podseća da ne deluje kao sud četvrtog stepena, kada razmatra odluke donete od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz protiv Španije [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I, vidi takođe rešenje o neprihvatljivosti u slučaju br. 70/11, podnosioci Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima, ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, A. br. 983/08 od 7. februara 2011. god.).

35. Sud primećuje da, samom izjavom *"da je iznenađujuće, kako je moguće da su sudije u prvostepenom i drugostepenom sudu, kao i sam tužilac bosanske nacionalnosti, ..."* podnosilac zahteva *niti je* izgradio slučaj na povredi nekog od njegovih prava garantovanih Ustavom, niti je podneo bilo koji *prima facie* dokaz o takvoj povredi (vidi Vanek protiv Slovačke Republike, ESLJP, odluka o prihvatljivosti zahteva br. 53363/99 od 31. maja 2005. god.).

36. Iz toga proizilazi da je zahtev očigledno neosnovan u skladu sa pravilom 36. 1. (c) Poslovnika o radu koje predviđa: *„Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan"*.

37. Sledstveno, u skladu sa članom 113.7. Ustava i pravilom 36. Poslovnika o radu, zahtev je neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.1. Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36. (1) c) Poslovnika o radu, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBIJE zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. DA OGLASI da ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI192/13, Hatixhe Avdyli, Rešenje od 24. februar 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, rev. br. 11/2013 od 23. jula 2013. godine

Slučaj KI 192/13, odluka od 24. februara 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, pravo na pravna sredstva, zaštita imovine, sudska zaštita prava, očigledno neosnovan

Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda, kojom je izmenjena presuda Opštinskog suda u Prištini i Okružnog suda u Prištini, čime je odbačen tužbeni zahtev podnosioca zahteva kao neosnovan. Podnosilac zahteva je podnela tužbeni zahtev Opštinskom sudu u Prištini za poništavanje ugovora o kupoprodaji stana, da se potvrdi da podnosilac zahteva ima pravo da koristi stan i da se obaveže tužena da dozvoli podnosiocu zahteva slobodno posedovanje stana i da isti snosi troškove postupka.

Podnosilac zahteva tvrdi da su presudom Vrhovnog suda, kojom su preinačene presude sudova nižih stepena, povređena njena Ustavom zagarantovana prava, naime član 3 [Jednakost pred Zakonom], član 32 [Pravo na pravno sredstvo], član 46 [Zaštita imovine] i član 54 [Sudska Zaštita Prava].

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, jer činjenice predstavljene od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o povredi ustavnih prava i podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepila svoju tvrdnju.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI192/13
Podnosilac
Hatixhe Avdyli
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, rev. br. 11/2013
od 23. jula 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela gđa Hatixhe Avdyli, zastupljena od strane g. Skendera Muse (u daljem tekstu: podnosilac).

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Vrhovnog suda, rev. br. 11/2013 od 23. jula 2013. god., koja je uručena podnosiocu zahteva 17. oktobra 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda rev. br. 11/2013, od 23. jula 2013. god. U svojoj presudi, Vrhovni sud je usvojio zahtev za reviziju tužene V. A. i preinačio presude Opštinskog suda u Prištini i Okružnog suda u Prištini, tako što je odbio tužbeni zahtev podnosioca kao neosnovan. Podnosilac zahteva je podnela tužbeni zahtev Opštinskom sudu u Prištini za poništavanje ugovora o kupoprodaji stana, da se potvrdi da podnosilac zahteva ima pravo da koristi stan i da se obaveže tužena da dozvoli podnosiocu zahteva slobodno posedovanje stana i da isti snosi troškove postupka.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članom 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121, (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. (2) Poslovnika o radu Suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred sudom

5. Dana 11. novembra 2013. god., podnosilac je podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 29. novembra 2013. god., predsednik Suda je na osnovu odluke GJR. KI192/13 imenovao sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca.

7. Dana 3. decembra 2013. god., predsednik Suda je na osnovu odluke KSH. KI192/13 imenovao Veće za razmatranje u sastavu sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 4. decembra 2013. god., Ustavni sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana, Sud je obavestio i Vrhovni sud o zahtevu.

9. Dana 5. decembra 2013. god., Sud je odlučio da ne odobri zahtev za privremene mere kao neosnovan u iščekivanju konačnog ishoda zahteva (vidi odluku o privremenoj meri od 9. decembra 2013. god.).

10. Dana 7. februara 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izvestaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu u punom sastavu neprihvatljivost zahteva.

Činjenice predmeta

11. U periodu 1988. i 1989. godine, podnosiocu zahteva je kao zaposlenoj u društvenom preduzeću “Amortizeri” (u daljem tekstu: DP) dodeljen stan u Prištini. Odluke o dodeljivanju stana su poništene od strane Suda udruženog rada u Prištini i ovo poništenje potvrđeno je od strane Suda udruženog rada na Kosovu.

12. Dana 26. jula 1990. god., podnosiocu zahteva je raskinut ugovor o radu od strane privremenih organa DP-a.

13. Dana 8. oktobra 1992. god., privremeni organi DP-a odlučili su da dodele stan zaposlenoj V. A. i sledstveno tome zaključen je ugovor o korišćenju stana. Na osnovu kupoprodajnog ugovora, overenog u Opštinskom sudu

u Prištini dana 28. decembra 1995. god., V. A. je stekla svojinsko pravo nad stanom.

14. Nakon rata na Kosovu, V. A. je napustila stan koji je kasnije zauzela podnosilac zahteva.

15. Dana 9. decembra 2004. god., Direkcija za stambena i imovinska pitanja je izdala nalog (HPCC/REC/41/2004) o iseljenju podnosioca zahteva iz stana.

16. Zbog toga, neodređenog dana, podnosilac zahteva je podnela tužbu Opštinskom sudu u Prištini, zahtevajući poništenje gorenavedenog kupoprodajnog ugovora i da se potvrdi da podnosilac zahteva ima pravo da koristi stan i da obaveže prvotuženog da dozvoli podnosiocu zahteva slobodno posedovanje stana.

17. Dana 10. novembra 2006. god., Opštinski sud u Prištini je u svojoj presudi (C. br. 1502/2005) odlučio da usvoji tužbeni zahtev podnosioca zahteva.

18. Dana 31. oktobra 2008. god., nakon žalbe podnete od strane V. A., Okružni sud u Prištini je presudom (Ac. br. 367/2007) poništio odluku Opštinskog suda u Prištini i vratio predmet na ponovno suđenje.

19. Dana 12. maja 2009. god., Opštinski sud u Prištini je presudom (C. br. 2038/2008) usvojio tužbeni zahtev podnosioca zahteva kao osnovan, poništio kupoprodajni ugovor i dodatno potvrdio da je podnosilac zahteva nosilac prava na korišćenje stana.

20. Opštinski sud u Prištini je obrazložio svoju presudu kao što sledi:

"Činjenica da nije bila stranka prilikom zaključivanja ugovora OV. br. 7903/95, ne isključuje njen legitimitet, dok u skladu sa članom 109. Zakona o obligacionim odnosima, svako ko ima interes može tražiti ocenu važnosti ugovora, zbog razloga navedenih u članu 103. Zakona o obligacionim odnosima. Na osnovu tužbenog zahteva tužilje i u skladu sa članom 109. Zakona o obligacionim odnosima, Sud je uglavnom ocenio sadržaj predmetnog ugovora i našao da isti sadrži kontradiktornost i neusklađenost između njegovih odredaba i u vezi sa ugovornom cenom kupoprodaje i izvršenim plaćanjem, na osnovu potvrde br. 2010/1. I ova neusklađenost u smislu predmeta ugovora isti čini nevažećim i, kao takvog, Sud ga je poništio."

21. Dana 18. juna 2012. god., Okružni sud u Prištini (Ac. br. 1087/2009) je odbio žalbu tužene V. A. i potvrdio presudu Opštinskog suda u Prištini (C. br. 2038/2008 od 12. maja 2009. god.).

22. Okružni sud u Prištini smatra da:

[...]

„Ovaj Sud ocenjuje da je na osnovu pravilno utvrđenog činjeničnog stanja, prvostepeni sud je pravilno primenio materijalno pravo, kada je tužbeni zahtev tužilje usvojio kao osnovan i odlučio kao u izreci ožalbene presude.“

23. Dana 23. jula 2013. god., nakon zahteva za reviziju podnete od strane tužene V. A., Vrhovni sud je presudom rev. br. 11/2013 odlučio da usvoji reviziju tužene i preinačio presude Opštinskog suda u Prištini (C. br. 2038/2008 od 12. maja 2009. god.) i Okružnog suda u Prištini (Ac. br. 1087/2009 od 18. juna 2012. god.), tako što je odbio tužbeni zahtev podnosioca zahteva podnet Opštinskom sudu kao neosnovan.

24. U svojoj presudi, Vrhovni sud smatra da:

“Polazeći od takvog stanja stvari, Vrhovni sud Kosova je našao da su nižestepeni sudovi pravilno i potpuno utvrđujući činjenično stanje, ali na tako utvrdjeno stanje, pogrešno primenili materijalno pravo, kada su usvojili tužbeni zahtev tužilje i poništili ugovor o prodaji spornog stana, zaključen između prvotužene - kao kupca i drugotuženog - kao prodavca.

Pogrešna primena materijalnog prava sastoji se u činjenici da član 103. Zakona o obligacionim odnosima propisuje da ugovor koji je protivan načelima propisanim Ustavom i društvenim pravilima, prinudnim propisima, javnom poretku ili društvenim moralom - ništav, ukoliko je cilj povređenog pravila ne upućuje na neku drugu sankciju ili ako zakon u određenom slučaju ne propisuje što drugo. Navedeni ugovor o prodaji ne sadrži nijedan razlog koji bi doveo do apsolutne ništavosti i koji bi omogućio trećem licu da traži poništenje ugovora o prodaji spornog stana. Tužilja nije stekla pravo korišćenja navedenog stana, jer su odluke o dodeli spornog stana tužilji poništene od strane Osnovnog suda udruženog rada u to vreme. Obzirom da ugovor zaključen između prvotužene i drugotuženog nema elemente apsolutne ništavosti, onda ni tužilja nema aktivnu legitimaciju.”

Navodi podnosioca

25. Podnosilac zahteva tvrdi da su presudom Vrhovnog suda, kojom su preinačene presude sudova nižih stepena, povređena njena Ustavom zagarantovana prava, naime član 3 [Jednakost pred Zakonom], član 32 [Pravo na pravno sredstvo], član 46 [Zaštita imovine] i član 54 [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

26. *Podnosilac zahteva je zaključila, tražeći od Suda* "[...] da na osnovu dokaza i svedočenja koje podnosimo, poništi kao neosnovanu i u potpunosti ništavu odluku Vrhovnog suda Kosova, i POTVRDI odluke Opštinskog suda i Okružnog suda u Prištini, kojima se USVAJA kao osnovan tužbeni zahtev Hatixhe Avdyli, kojim joj se priznaje pravo korišćenja stana, dok se PONIŠTAVA ugovor o kupoprodaji - privatizaciji spornog stana, zaključen između [...] i DP „Amortizeri", kao apsolutno neosnovan ugovor."

Prihvatljivost zahteva

27. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva prethodno ispunila uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom o radu.

28. U tom smislu, član 113. stav 7. Ustava propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."*

29. Pored toga, član 49. Zakona propisuje: *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku.*"

30. U ovom slučaju, Sud primećuje da je podnosilac zahteva iscrpela sva raspoloživa pravna sredstva prema zakonu. Sud, takođe, primećuje da je podnosiocu zahteva uručena presuda Vrhovnog suda Kosova rev. br. 11/2013 dana 17. oktobra 2013. god., i da je podnela svoj zahteva Sudu 11. novembra 2013. god.

31. Dakle, Sud smatra da je podnosilac zahteva ovlašćena strana i da je iscrpela sva pravna sredstva pružena primenjivim zakonom i da je zahtev podnet u roku od četiri meseca.

32. Međutim, Sud uzima u obzir i pravilo 36. Poslovnika, koje propisuje:

> *(1) "Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan."*
>
> *"(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*
>
> *[...], ili*

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava, ili
[...], ili

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju".

33. Podnosilac zahteva tvrdi da presuda Vrhovnog suda (rev. br. 11/2013) krši njena prava garantovana članom 3 [Jednakost pred Zakonom], članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo], članom 46 [Zaštita Imovine] i članom 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava.

34. Međutim, podnosilac zahteva nije objasnila kako je i zašto presuda Vrhovnog suda povredila njena prava garantovana Ustavom.

35. U tom smislu, Ustavni sud ponavlja da, prema Ustavu, nije njegova dužnost da deluje kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relevantna prava procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis,* Garcia Ruiz protiv Španije, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god.; vidi i slučaj KI70/11 podnosilaca zahteva Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).

36. Ustavni sud može samo da razmotri da li su dokazi bili predstavljeni na pravilan način i da li je postupak, gledano u celini, sproveden na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (vidi između ostalog slučaj Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, zahtev br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije o ljudskim pravima usvojen od 10. jula 1991. god.).

37. Na osnovu spisa predmeta, Sud primećuje da je obrazloženje dato u poslednjoj presudi Vrhovnog suda jasno i nakon razmatranja svih postupaka, Sud je našao i da postupci pred Vrhovnim sudom nisu bili nepravični ili proizvoljni (vidi, *mutatis mutandis,* Shub protiv Litvanije, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.).

38. Štaviše, Vrhovni sud je u svojoj presudi obrazložio da [...]"*Pogrešna primena materijalnog prava sastoji se u činjenici da član 103 Zakona o* obligacionim *odnosima propisuje da ugovor koji je protivan načelima propisanim Ustavom i društvenim pravilima, prinudnim propisima, javnom poretku ili društvenim moralom - ništav, ukoliko je cilj povređenog pravila ne upućuje na neku drugu sankciju ili ako zakon u određenom slučaju ne propisuje što drugo. Navedeni ugovor o prodaji ne sadrži nijedan razlog koji bi doveoi do apsolutne ništavosti i koji bi*

omogućio trećem licu da traži poništenje ugovora o prodaji spornog stana.“ […]

39. Iz gorenavedenih razloga, Sud smatra da činjenice predstavljene od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o povredi ustavnih prava i podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepila svoju tvrdnju.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa pravilom 36 (2), b) i d) Poslovnika, dana 24. februar 2014. god. jednoglasno:

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

IV. DA OGLASI da odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI72/13, Isa Halimi, Rešenje od 3. decembra 2013 god., - Zahtev za ocenu ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova, rev. br. 241/2010, od 10. januara 2013. god.

Slučaj KI72/13, odluka od 3. decembra 2013. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, zahtev očigledno neosnovan

Podnosilac zahteva tvrdi da je Opštinski sud u Uroševcu doneo rešenje bez ikakve pravne osnove i da mu je ovim rešenjem povređeno ljudsko pravo garantovano Ustavom - Pravo na rad.

Podnosilac zahteva je dalje istakao da je rešenje Vrhovnog suda kontradiktorno i nepravično, jer je između ostalog u veću učestvovala i sudija koja je odlučila0 tužbi u [Opštinskom sudu u Uroševcu].

Sud konstatuje da činjenice predstavljene od strane podnosioca zahteva ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnju o povredi nekog ustavnog prava; ne može da zaključi da je zahtev osnovan.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 36 (2) b) Poslovnika o radu, dana 3. decembra 2013. god., jednoglasno proglašava zahtev neprihvatljivim.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI72/13
Podnosilac
Isa Halimi
Zahtev za ocenu ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova, rev. br. 241/2010, od 10. januara 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Isa Halimi (u daljem tekstu: podnosilac) iz Prištine.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je rešenje Vrhovnog suda Kosova, rev. br. 241/2010, od 10. januara 2013. god., koje je podnosilac zahteva primio 13. februara 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar pred Ustavnim sudom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) od 15. maja 2013. god., je ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova rev. br. 241/2010 kojom je revizija podnosioca zahteva odbijena kao neosnovana, a rešenje Okružnog suda Ac. br. 112/2008 od 4. avgusta 2010. god. je potvrđeno.

Pravni osnov

4. Član 113.7. Ustava (u daljem tekstu: Ustav), član 22. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121 (u daljem tekstu:

Zakon) i pravilo 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred sudom

5. Dana 15. maja 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Sudu.

6. Dana 27. maja 2013. god., odlukom GJR. KI72/13 predsednik Suda je imenovao sudiju Altaya Suroya za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje u sastavu sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

7. Dana 13. juna 2013. god., Ustavni sud je obavestio podnosioca zahteva i Vrhovni sud o registraciji zahteva.

8. Dana 9. septembra 2013. god., Ustavni sud je tražio od Vrhovnog suda objašnjenje u vezi sa pitanjem učešća sudije N. I. u oba stepena odlučivanja o istom pravnom pitanju, činjenica koja se konstatuje na osnovu kopija rešenja redovnih sudova koje je podnosilac zahteva priložio zahtevu.

9. Dana 12. septembra 2013. god., Ustavni sud je primio od Vrhovnog suda odgovor u vezi sa traženim objašnjenjem.

10. Dana 17. oktobra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva u vezi sa odgovorom Vrhovnog suda.

11. Dana 5. novembra 2013. god., Sud je primio pismene komentare od strane podnosioca zahteva u vezi sa odgovorom Vrhovnog suda.

12. Dana 3. decembra 2013. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti.

Pregled činjenica

13. Dana 11. septembra 2001. god., opština Uroševac – Uprava za kulturu, omladinu i sport (u daljem tekstu: UKOS), objavila je konkurs za popunjavanje 7 (sedam) slobodnih radnih mesta u Gradskoj biblioteci, među kojima i pozicija “rukovodilac biblioteke” po rednoj tački 1 (jedan) konkursa.

14. Za ovu poziciju, prema zapisniku UKOS-a od 29. septembra 2001. god., konkurisali su: M. P., E. Zh., E. S., H.Sh. i podnosilac zahteva Isa Halimi.

15. Nakon testiranja, Komisija za prijem radnika je sastavila konačnu rang listu i predložila je opštini da zaključi ugovor sa kandidatom E. Zh. koga su ocenili kao najboljeg kandidata sa 115 bodova, dok je kandidat, podnosilac zahteva, ocenjen sa 65 bodova i bio je treći na listi. Ovaj predlog je odobren i E. Zh. je zaposlen u opštini Uroševac na radnom mestu rukovodioca Gradske biblioteke.

16. Ovu odluku Opštine je u Opštinskom sudu u Uroševcu osporio tužbom podnosilac zahteva, tražeći poništavanje izbora kandidata prema ovom konkursu, podnoseći i argumente o neispunjavanju traženih uslova konkursa od strane izabranog kandidata.

17. Dana 28. marta 2002. god., Opštinski sud u Uroševcu je doneo presudu C. br. *318/2001* u čijoj se izreci određuje: *"USVAJA se tužbeni zahtev tužioca i poništava rešenje Odbora direktora opštine Uroševac br. 1485 od 1. oktobra 2001. god. o izboru kandidata – rukovodioca Gradske biblioteke „Anton Qeta" u Uroševcu, te se obavezuje tuženi da u roku od 15 dana izvrši ponovni izbor među kandidatima učesnicima konkursa za radno mesto rukovodioca Gradske biblioteke u Uroševcu pod pretnjom prinudnog izvršenja.*

18. Dana 9. jula 2004. god., Opštinski sud u Uroševcu je u izvršnom postupku usvojio predlog za izvršenje presude C. br. 318/2001 i izvršnim rešenjem 851/04 je odredio izvršenje ove presude.

19. Dana 17. maja 2005. god., na osnovu predloga opštinskog pravobranioca, kao i uzimajući u obzir rešenje E 851/04 od 09. jula 2004. god., Opštinskog suda u Uroševcu o dozvoljavanju izvršenja presude C. br. 318/2001 ovog istog suda, opština Uroševac – Odbor direktora, je doneo odluku 02. br. 1111 kojom je PONIŠTIO svoju prethodnu odluku br. 1485 od 02. oktobra 2001. god., o izboru kandidata E.Zh. na mesto rukovodioca Gradske biblioteke, poništavajući mu istovremeno i radni ugovor od 17. maja 2005. god., i odlučio je, takođe, da u zakonskom roku izvrši ponovni izbor za ovo mesto među učesnicima sa objavljenog konkursa.

20. Dana 24. maja 2005. god., opština Uroševca – Odbor direktora je doneo odluku 02 br. 1172 kojom je kandidata E. Zh. izabrao za rukovodioca Gradske biblioteke od 24. maja 2005. god., dakle, na ponovljenom postupku je izabrao istog kandidata.

21. Dana 21. novembra 2007. god., Opštinski sud u Uroševcu je doneo rešenje C. br. 453/05 kojim je tužbu tužioca–podnosioca zahteva, podnetu protiv tužene opštine Uroševac – Uprave za kulturu, omladinu i sport, odbacio kao preuranjenu. U obrazloženju rešenja, Opštinski sud je istakao da *"tužilac nije iscrpeo sva pravna sredstva*

koja je imao na raspolaganju u upravnom postupku, jer je tužilac, pre nego što je podneo tužbu, imao pravo da se žalbom obrati Nezavisnom nadzornom odboru Kosova, kao najvišem i nadležnom organu koji odlučuje o žalbama u postupku zapošljavanja civilnih službenika i da je samo odluka Odbora konačna odluka u upravnom postupku".

22. Iako ga podnosilac zahteva nije priložio zahtevu podnetom Ustavnom sudu, Sud je iz rešenja Vrhovnog suda, koji je odlučio o reviziji, konstatovao da je Okružni sud u Prištini doneo rešenje Ac. br. 112/2008 od 04. avgusta 2010. god., kojim je „*odbio kao neosnovanu žalbu tužioca i potvrđeno je rešenje Opštinskog suda u Uroševcu C. br. 453/2005 od 21. novembra 2008. god., kojim je tužba tužioca odbačena kao preuranjena".*

23. Protiv ovog rešenja, podnosilac zahteva je podneo reviziju Vrhovnom sudu Kosova.

24. Dana 10. januara 2013. god., Vrhovni sud Kosova je doneo rešenje rev. br. 241/2010 kojim je odbio kao neosnovanu reviziju tužioca podnetu protiv rešenja Okružnog suda u Prištini Ac. br. 112/2008 od 04. avgusta 2010. god., Vrhovni sud "*odbijajući žalbu tužioca u celosti, prihvatio je konstataciju i pravni stav prvostepenog suda".*

Navodi podnosioca o ustavnim povredama

25. Podnosilac zahteva tvrdi da "nakon revizije, Vrhovni sud je u sastavu E. B., predsednik, Sh. S. i N. I., članovi, inače bivši sudija Opštinskog suda u Uroševcu, doneo rešenje bez ikakvog pravnog osnova i ovim rešenjem je njemu povređeno ljudsko pravo garantovano Ustavom – pravo na rad.

26. Podnosilac zahteva je dalje naglasio da se on konsultovao sa odgovornim iz NNOK i rečeno mu je da NNOK ne odlučuje o predmetima koji su nastali pre osnivanja Odbora i upravo zbog toga, podnosilac se direktno obratio Opštinskom sudu. Podnosilac zahteva je dalje istakao da je rešenje Vrhovnog suda kontradiktorno i nepravično, jer je između ostalog u veću učestvovala i sudija koja je odlučila o tužbi u Opštinskom sudu u Uroševcu.

Ocena prihvatljivosti zahteva

27. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom, Zakonom o Ustavnom sudu i Poslovnikom o radu Suda.

28. S tim u vezi, Sud se poziva na član 113.7. Ustava, koji utvrđuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

29. U tom smislu, Sud konstatuje da je zahtev registrovan pod br. KI72/13 podnet Sudu od strane pojedinca, u roku od 4 meseca predviđenog članom 49. Zakona o Ustavnom sudu i podnosilac zahteva je iscrpeo sva raspoloživa pravna sredstva i shodno tome, ispunio je formalne uslove na način kako bi njegov zahtev bio pogodan za razmatranje pred Ustavnim sudom.

Ocena osnovanosti zahteva

30. Pošto je podnosilac zahteva ispunio proceduralne uslove za prihvatljivost, Sud treba da razmotri meritum žalbe podnosioca.

31. Sud primećuje da podnosilac zahteva osporava rešenje Vrhovnog suda, rev. br. 241/2010, od 10. januara 2013. god., kojim mu je odbijen kao neosnovan zahtev za reviziju podnet protiv rešenja Okružnog suda u Prištini Ac. br. 112/2008 od 04. avgusta 2010. god.

32. Što se tiče tvrdnje podnosioca zahteva da mu je rešenjem Vrhovnog suda povređeno pravo na rad (član 49. Ustava), jer je navedeni sud odbio reviziju, potvrđujući rešenja sudova nižih stepena koji su konstatovali da podnosilac zahteva nije uspeo da iscrpi pravna sredstva koje je imao na raspolaganju i stoga je žalba bila preuranjena, Ustavni sud ističe da je ovo pitanje stvar primene zakona, a posebno u ovom slučaju primene Uredbe 2001/36 o civilnoj službi Kosova koja je u ono vreme bila na snazi na Kosovu i na redovnim sudovima je da ocene činjenično stanje korišćenja pravnog sredstva podnošenja žalbe u NNOK.

33. Ustavni sud ima subsidijarnu ulogu u poređenju sa redovnim domaćim sudskim ili upravnim sistemima, i poželjno je da nacionalni sudovi ili nadležni upravni organi koji imaju nadležnost za delotvorno odlučivanje prvo imaju priliku da odluče o pitanjima usaglašenosti unutrašnjeg prava sa Ustavom (*vidi, odluka ESLJP -A, B i C protiv Irske [DHM], § 142*).

34. Dakle, on ne sudi kao sud četvrtog stepena, nije činjenični sud i njegova uloga je samo da obezbedi saglasnost sa pravima koja se garantuju Ustavom i drugim pravnim instrumentima i ni u jednom

slučaju nema ulogu „suda četvrtog stepena“ (*vidi, mutatis mutandis, između ostalog., Akdivar protiv Turske, 16. septembar 1996. god., R.J.D, 1996-IV, stav 65*), stoga, u ovim okolnostima ne može da konstatuje povrede člana 49. Ustava.

35. Podnosilac u svom zahtevu, kao što je naglašeno i u stavu 21. ovog izveštaja, je potencirao sastav sudskog veća Vrhovno suda, ali nije na poseban način pokrenuo pitanje da li sastav ovog veća može eventualno da predstavlja povredu nekog ljudskog prava garantovanog Ustavom.

36. Iako se u stvari iz kopija rešenja Opštinskog suda C. br. 453/05 od 21. novembra 2007. god., i rešenja Vrhovnog suda o reviziji rev. br. 241/2010, od 10. januara 2013. god., koje je podnosilac priložio zahtevu, može konstatovati da se ime sudije N. I. pojavljuje na dva rešenja, a i kao učesnice u sudskom veću koja je odlučila u pravnom pitanju pokrenutom od strane podnosioca zahteva.

37. Međutim, Ustavni sud je primio objašnjavajući dopis br. 357/13 od 12. septembra 2013. god., od Vrhovnog suda, gde se nalaze i izjave sudije N. I. koja sa moralnom i krivičnom odgovornošću naglašava da nije bila deo veća u Vrhovnom sudu kada se odlučivalo po pitanju revizije i, isto tako, Vrhovni sud je dostavio i rešenje o prepravci rešenja rev. br. 241/2010, od 10. januara 2013. god.

38. Ovo rešenje je doneto 09. septembra 2013. god., i u njegovoj izreci je naglašeno:

> *“KORIGUJE se rešenje Vrhovnog suda Kosova rev. br 241/2010 od 10. januara 2013. god., u uvodnom delu, tako da umesto imena sudije Nazmije Ibrahimi, kao drugog člana veća, treba da bude ime sudije Gyltene Sylejmani*”.

39. Ustavni sud, uzima u obzir nadležnosti redovnih sudova, prema Zakonu o parničnom postupku (Zakon br. 03/L-006 Službeni list Republike Kosovo: III godina/br. 38/20. septembra 2008. god.) koje se određuju članom 165. (korigovanje presude), gde se izričito naglašava da ”1- Greške u imenima i brojevima, kao i ostale pismene greške i obračuni, nedostaci sa aspekta forme presude i neslaganje kopija sa originalom presude, koriguje sud u bilo koje vreme.”

40. U tački dva istog člana se određuje da se korigovanje vrši *rešenjem*, kao što se i postupilo u ovom slučaju od strane Vrhovnog suda, poštujući postupak zasnovan na zakonu u vezi sa korigovanjem donete revizije na zahtev podnosioca zahteva, stoga, Sud ne nalazi činjenice ni o jednoj vrsti proizvoljnosti u ovim pravnim postupcima suda i

nijednu povredu prava na pravično i nepristrasno suđenje (član 31) Ustava.

41. Podnosilac zahteva nije ni u svom dodatnom odgovoru u vezi sa ovim pravnim aktima Vrhovnog suda potencirao isključivu povredu njegovih prava garantovanih Ustavom, osim što je izrazio čuđenje *„da nije moguće da se u Vrhovnom sudu tako može pogrešiti“*.

42. U ovim okolnostima, Sud konstatuje da činjenice predstavljene od strane podnosioca zahteva ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnju o povredi nekog ustavnog prava; ne može da zaključi da je zahtev osnovan,

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 36. 2. (b) Poslovnika o radu, dana 3. decembra 2013. god., jednoglasno:

ODLUČUJE

I. DA OGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI140/13, Ramadan Cakiqi, Rešenje od 2. decembra 2013 god.- Ocena ustavnosti presude SCEL-09-0001, Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, od 10. juna 2011. godine

Slučaj KI140/13 odluka od 2. decembra 2013. god.

Ključne rei: individualni zahtev, pravo na imovinu, van roka.

Podnosilac je podneo zahtev na osnovu člana 113.7 Ustava Republike Kosovo, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 i pravilu 56, stav 2 Poslovnika o radu.

Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude, SCEL-09-0001, koja navodno negira pravo podnosiocca zahteva na deo od prihoda privatizacije Društvenog preduzeća "Ramiz Sadiku" Priština. Podnosilac zahtev se ne poziva ni na jednu ustavnu odredbu posebno.

Podnosilac zahteva tvrdi da su njegova ljudska prava povređena "jer mi nisu priznali pravo koje mi pripada, iako je u preduzeću "Ramiz Sadiku" bio zaposlen 4 godine. "

Sud je primetio da je odluka koju osporava podnosilac zahteva od 10. juna 2011. god., dok je zahtev podnet 4. septembra 2013. god. Zahtev podnosioca nije u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika, jer je podnet Sudu više od dve (2) godine nakon dana poslednje odluke.

Shodno tome zahtev podnosioca je odbijen kao neblagovremen.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI140/13
Podnosilac
Ramadan Cakiqi
Ocena ustavnosti presude, SCEL-09-0001, Posebne komore Vrhovnog suda Kosovo, od 10. juna 2011. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Ramadan Cakiqi (u daljem tekstu: podnosilac) iz Podujeva.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu SCEL-09-0001, Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, od 10. juna 2011. god. Dan uručivanja presude nije poznat.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, SCEL-09-0001, koja navodno negira pravo podnosioca zahteva na deo od prihoda privatizacije Društvenog preduzeća „Ramiz Sadiku“ Priština (u daljem tekstu: DP „Ramiz Sadiku”).

4. U tom smislu, podnosilac zahtev se ne poziva ni na jednu ustavnu odredbu posebno.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 49. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 od 15. januara 2009. god., (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 4. septembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 24. septembra 2013. god., predsednik je odlukom br. GJR.KI 140/13, imenovao sudiju Artu Rama-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH.KI 140/13, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

8. Dana 9. oktobra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana, Sud je obavestio Posebnu komoru Vrhovnog suda Kosovo (u daljem tekstu: Posebna komora) o zahtevu.

9. Dana 2. decembra 2013. god., nakon što je razmotrio izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Podnosilac zahteva je bio zaposlen kao radnik DP „Ramiz Sadiku“ između 1986. i 1990. godine.

11. Dana 27. juna 2006. god., DP „Ramiz Sadiku“ je privatizovano.

12. U martu 2009. god., KAP je objavila konačnu listu zaposlenih koji imaju pravo na 20% od prihoda od privatizacije DP „Ramiz Sadiku“. Rok za podnošenje žalbe Posebnoj komori je bio 27. marta 2009. god.

13. Dana 13. marta 2009. god., podnosilac zahteva je uložio žalbu Posebnoj komori protiv KAP-a, kojom je tražio da bude uključen u listu zaposlenih radnika koji imaju pravo na deo prihoda od privatizacije.

14. Dana 10. juna 2011. god., sudsko veće Posebne komore (presuda SCEL-09-0001) je odbacilo žalbu podnosioca, smatrajući da podnosilac zahteva nije ispunio uslove iz člana 10.4. izmenjene Uredbe UNMIK-a 2003/13, jer je navršio godine za odlazak u penziju pre privatizacije DP “Ramiz Sadiku”.

15. Dana 4. septembra 2013. god., podnosilac je zatim podneo zahtev Sudu za ocenu ustavnosti gorenavedene odluke.

Navodi podnosioca zahteva

16. Podnosilac zahteva tvrdi da je radio u DP „Ramiz Sadiku“ *“od 1986. god. do 28.02.1990. god., kada su nas srpske snage udaljile sa posla. Nakon rata, vratili smo se na posao u preduzeću „Ramiz Sadiku“, ali nas tamo nisu primili. Rekli su da će nas pozvati, ali to nikad nisu učinili.“*

17. Podnosilac zahteva tvrdi da su njegova ljudska prava povređena jer *“jer mi nisu priznali pravo koje mi pripada, iako sam u preduzeću „Ramiz Sadiku“ bio zaposlen 4 godine.“*

18. Podnosilac zahteva se ne poziva ni na jednu ustavnu odredbu posebno.

Prihvatljivost zahteva

19. Sud primećuje da, kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosioca zahteva, treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

20. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7. Ustava, koji propisuje:

> *“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”*

21. Osim toga, Sud se poziva na član 49. Zakona, koji propisuje:

> *“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta. Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teće od dana stupanja na snagu istog.”*

22. Sud takođe uzima u obzir pravilo 36 (1) b) Poslovnika, koje propisuje:

> *“Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
> *...*

(b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva."

23. Pod ovim okolnostima, Sud primećuje da je odluka koju osporava podnosilac zahteva od 10. juna 2011. god., dok je zahtev podnet 4. septembra 2013. god. Zahtev podnosioca nije u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika, jer je podnet Sudu više od dve (2) godine nakon dana poslednje odluke.

24. Sud podseća da je svrha roka od četiri meseca prema članu 49. Zakona i pravilu 36 (1) b) Poslovnika da promoviše pravnu sigurnost, obezbeđujući da se predmeti koji pokreću ustavna pitanja razmatraju u razumnom roku i da ranije odluke nisu stalno otvorene za osporavanje (vidi slučaj O'Loughlin i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br. 23274/04, ESLJP, odluka od 25. avgusta 2005. god.).

25. Sud ponavlja da član 49. Zakona i pravilo 36 (1) b) Poslovnika, zahteva da podnosioci, nakon što su iscrpeli pravna sredstva, podnose svoje zahteve Sudu u zakonskom roku od četiri (4) meseca od dana kada je primljena konačna odluka.

26. Iz toga proizilazi da je zahtev van roka.

27. Iz toga proizlazi da zahtev treba da se odbaci kao neprihvatljiv, jer nije u skladu sa propisanim uslovom iz člana 49. Zakona i pravila 36 (1) b) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud u skladu sa članom 113. 7. Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 56 (2) Poslovnika, dana 2. decembra 2013. god., jednoglasno:

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4. Zakona i

IV. DA OGLASI da odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 42/12, Rizah Isajili, Rešenje od 9. septembra 2013 god.,- Zahtev za davanje mišljenja

Slučaj KI42/42, odluka od 9. septembra 2013. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, neovlašćena stranka, neiscrpljenost

Podnosilac zahteva ne osporava nijednu odluku javnog organa; on samo traži od Ustavnog suda da iznese mišljenje u pogledu šest (6) pitanja koja su navedena u zahtevu. Ova pitanja se odnose na navodno pravo zaposlenih u DTP "Grmija" da koriste prostorije kompanije.

Podnosilac zahteva tvrdi da predstavnici DTP "Grmija" imaju pravo da koriste te prostorije sve dok se iste ne privatizuju. U tom smislu, oni tvrde da je njihovo pravo garantovano članom 46 [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo povređeno.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, jer stranka nije podnela odgovarajuće ovlašćenje da zastupa članove Sindikata „Grmija". Međutim, Ustavni sud smatra da čak i pod pretpostavkom da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka; on nije iscrpeo sva pravna sredstva, jer je podneo predstavku direktno Ustavnom sudu, a da nije prethodno pokrenuo nijedan postupak pred redovnim sudovima. Konačno, Ustavni sud smatra da, na osnovu člana 113.1, Ustavni sud nije nadležan da daje mišljenje o pitanjima koja su postavljena od strane podnosioca zahteva. Shodno tome, zahtev je proglašen neprihvatljivim.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI42/12
Podnosilac
Rizah Ismajli
Zahtev za davanje mišljenja

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Riza Ismajli iz sela Žitinje, opština Podujevo, radnik DTP "Grmija" u Prištini. Navodi se da on deluje pod punomoćjem izdatim od strane predsedništva Sindikata DTP "Grmija" da zastupa njenih 473 zaposlenih u postupku pred Posebnom komorom Vrhovnog suda Kosovo kako bi dobio "nadoknadu ličnih dohodaka".

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva nije osporio nijednu sudsku presudu, a ni upravnu odluku.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva navodi da zaposleni DTP "Grmija" traže od Suda da pruži mišljenje o tome da li oni imaju pravo da traže od trenutnog korisnika plaćanje zakupnine za korišćenje poslovnih prostora od 11.500 m2 "Nove robne kuće "Grmija" u Prištini.

Pravni osnov

4. Kao što izgleda, zahtev se ne zasniva na članu 113.7. i 21.4. Ustava, članu 20. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u

daljem tekstu: Zakon) ili pravilu 56. (3) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 18. aprila 2012. god., podnosilac zahteva je podneo zahtev sudu. Međutim, punomoćje od 20. avgusta 2009. god. koje je on podneo Sudu zajedno sa zahtevom, se očigledno odnosi na punomoćje da zastupa zaposlene DTP "Grmija" u postupku pred Posebnom komorom Vrhovnog suda u vezi sa naknadom ličnih dohodaka.

6. Dana 23. maja 2012. god., odlukom KHS KI. 42/12, predsednik je imenovao sudiju Altaya Suroya za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Ivan Čukalović (predsedavajući), Gjyljeta Mushkolaj i Iliriana Islami. Kada je njihov mandat članova Ustavnog suda istekao juna 2012. god., sudije Gjyljeta Mushkolaj i Iliriana Islami su zamenjene sudijama Enverom Hasanijem i Robertom Carolanom odlukom predsednika br. K.SH.KI. 42/212.

Pregled činjenica

7. Dopisom od 26. januara 2009. god. upućenom Ministarstvu javnih službi, Nezavisni sindikat radnika DTP 'Grmija" je obavestio ministra da zaposleni poseduju važeću dokumentaciju i da su imali više od 62 prodavnica širom Kosova, za koje nisu primili nikakvu zakupninu i da je Ministarstvo javnih službi oduzelo njihovu najvredniju imovinu. Oni su apelovali na sve institucije Republike Kosovo, Vladu i sva Ministarstva da preduzmu potrebne mere da se jednom i zauvek zaustave korumpirani ljudi i da se zakonski gone. Kad bi se zakupnina platila, navodi se dalje u dopisu, oni bi uspeli da obezbede bolje uslove za život sebi i članovima svoje porodice.

8. Dana 4. novembra 2009. god., Sindikat je registrovan u Ministarstvu rada i socijalne zaštite.

9. Sledeći dopis od 24. marta 2010. god., je upućen odboru Kosovske agencije za privatizaciju (KAP), tražeći da podstakne institucije, državne organe i privatna lica, koji su zauzeli prostorije "Grmija" da plate zakupninu, pošto su se tu uselili. U dopisi se dalje navodi da bi se od zakupnine, koja bi se prikupila od ovih institucija, mogle isplatiti plate za oko 400 radnika DTP "Grmija" koji su bez finansijskih sredstava.

10. Dana 22. marta 2011. god., predsednik i potpredsednik Sindikata su poslali drugi dopis Ministarstvu javne uprave u cilju pokretanja upravnog postupka u Ministarstvu. Oni su obavestili Ministarstvo da

radnici DTP "Grmija" traže da Ministarstvo iskoristi svoj autoritet za plaćanje zakupnine za Robnu kuću Grmija, gde se pet ministarstva uselilo od 2000. godine i koja nisu platili zakupninu za proteklih 12 godina. U dopisu se dalje navodi da KAP upravlja društvenim i privatnim preduzećima za radnike koji su izgradili objekte u 1970. godine, a to se dokazuje važećim dokumentima.

11. Nakon toga, nijedna nova činjenica nije podneta.

Navodi podnosioca

12. Podnosilac zahteva navodi da su predstavnici DTP "Grmija" uvereni da su prostorije Nove robne kuće njihova svojina i da oni mogu legalno da je koriste sve do njene privatizacije u skladu sa članom 46. [Zaštita imovine] Ustava, gde propisuje da *"Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine*."

13. Radnici DTP "Grmija" organizovani u sindikate, preko svojih ovlašćenih zastupnika, traže od Suda da pruži mišljenje u vezi sa sledećim pitanjima:

    1) Da li radnici DTP "Grmija" imaju pravo da koriste svoje prostorije?

    2) Ako imaju, da li imaju pravo da traže plaćanje zakupnine od trenutnih korisnika?

    3) Da li će Sud priznati njihovo pravno svojstvo kao stranke u skladu sa članom 73. Zakona o parničnom postupku?

    4) Da li zastupnik Saveta sindikata, prema punomoćju, ima svojstvo za učešće u postupku?

    5) Ako ne, ko može da ih zastupa u ostvarivanju njihovih prava?

    6) Da li imaju prava da traže od institucija da oslobode poslovne prostorije koje trenutni korisnici koriste bez ikakvog pravnog osnova?

Ocena prihvatljivosti zahteva

14. Kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom o Ustavnom sudu i Poslovnikom o radu.

15. Sud prvo treba da utvrdi da li je podnosilac zahteva ovlašćena stranka u smislu člana 113.7. Ustava, koji predviđa da *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."* U tom smislu, zahtev je podnet Sudu od strane g. Rize Ismajlija, radnika DTP "Grmija" i predsednika Sindikata, postupajući prema punomoćju predsedništva Sindikata "*da zastupa zaposlene DTP "Grmija" u Prištini u Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosovo u vezi sa nadoknadom ličnih dohodaka"*.

16. Što se tiče gorenavedenog punomoćja, Sud primećuje da ono očigledno ne obuhvata postupak pred ovim Sudom, već samo pred Posebnom komorom Vrhovnog suda Kosova. Iz toga proizilazi da se podnosilac zahteva ne može smatrati kao ovlašćena stranka u skladu sa članom 113.7. Ustava.

17. Međutim, čak i pod pretpostavkom da je predsedništvo Sindikata imalo za cilj da ovlasti g. Rizu Ismajlija da zastupa radnike DTP "Grmija" u postupcima pred Ustavnim sudom, zahteva treba da se proglasi neprihvatljiv iz sledećih razloga:

18. Kao što je gore navedeno, podnosilac zahteva je obavezan da u skladu sa članom 113.7. Ustava i članom 47.2. Zakona, iscrpi sva raspoloživa pravna sredstva prema zakonu na Kosovu.

19. Sud želi da naglasi da je obrazloženje pravila o iscrpljenosti, kako tumači Evropski sud za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) da omogući društvenim institucijama, uključujući sudove, da spreče ili isprave navodno kršenje osnovnih prava garantovanih Ustavom i/ili međunarodnim instrumentima koji su direktno primenjivi na Kosovu. Ovo pravilo se zasniva na pretpostavci da će pravni poredak Kosova obezbediti delotvorno pravno sredstvo za rešavanje navodnih kršenja tih osnovnih prava. Ovo je važan aspekt supsidijarnog karaktera postupka pred Ustavnim sudom (vidi, *mutatis mutandis*, Selmouni protiv Francuske, ESLJP, br. 25803/94, presuda od 28. jula 1999. god.).

20. Međutim, pravilo iscrpljenosti, ne samo da uslovljava podnosioca zahteva da iscrpi sva raspoloživa pravna sredstva po kosovskom zakonu pre nego što podnese zahtev Sudu, uključujući sud najvišeg stepena, već i da je podigao navodna kršenja osnovnih prava i u postupcima pred ovim sudovima.

21. U ovom slučaju, Sud primećuje da je očigledno da, na osnovu dokumenata podnetih od strane podnosioca zahteva, on nije podneo

navode, koje sada predstavlja pred ovim Sudom, u nadležnim sudovima na Kosovu. Podnosilac zahteva, dakle, nije pokazalo da je iscrpeo sva pravna sredstva koja su mu bila na raspolaganju po kosovskom zakonu, a što je bio dužan da uradi u skladu sa članom 113.7. Ustava i članom 47.2. Zakona.

22. Štaviše, Sud nije nadležan, na osnovu člana 113.1. Ustava, da pruži mišljenje u vezi sa gorenavedenim pitanjima koje je postavio podnosilac zahteva.

23. Dakle, Sud nalazi da zahtev treba da se odbije kao neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 47. (2) Zakona i pravilima 36. (1) c) i 56. (2) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 9. septembra 2013. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBIJE zahtev kao neprihvatljiv;

II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona o Ustavnom sudu i

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI144/13, Ramë Hoxha, Rešenje od 3. decembar 2013 god. Ocenu ustavnosti presude, rev. hr. 300/2011, Vrhovnog suda Kosova, od 3. maja 2013. godine

Slučaj KI144/13, odluka od 3. decembra 2013. god

Ključne reči: individualni zahtev, pravo rad, očigledno neosnovan

Podnosilac je podneo Zahtev na osnovu člana 113.7 Ustava Republike Kosovo, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 i pravilu 56, stav 2 Poslovnika o radu.

Podnosilac zahteva tvrdi da su clanovi 31. [Pravo na Pravicno i Nepristrasno Suđenje], 49. [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije], 102. [Opsta Načela Sudskog Sistema] Ustava, kao i clan 6. [Pravo na pravično suđenje] Evropske konveneije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: Konveneija) bili povređeni.

Konačno, podnosilac zahteva traži da Sud poništi presudu Vrhovnog suda Kosova, rev. br. 300/2011, od 3. maja 2013. god. i konačnu presudu Okružnog suda u Peći, Ac. br. 346/2010, od 19. jula 2011. god.

Podnosilac je u zahtevu naveo, da je osporena presuda [Rev. br. 63/2014], Vrhovnog suda povredila njegova prava garantovana ustavom, i to: član 3 Ustava Republike Kosovo koji propisuje da je Republika Kosovo multietničko društvo, koje se sastoji od Albanaca i ostalih zajednica, kojom se upravlja na demokratski način, poštujući vladavinu zakona, preko zakonodavnih, izvršnih i pravosudnih institucija.

Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi ocene ustavnosti presude rev. hr. 300/2011, Vrhovnog suda Kosova, od 3. maja 2013. god. , Ustavni sud je utvrdio da podnete činjenice od strane podnosioca zahteva nisu ni na jedan način opravdale tvrdnju o povredi ustavnih prava i podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepela svoje tvrdnje Stoga Sud je zaključio da iznete činjenice od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava pa je njegov zahtev očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI144/13
Podnosilac
Ramë Hoxha
Ocena ustavnosti presude, rev. br. 300/2011, Vrhovnog suda Kosova, od 3. maja 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Ramë Hoxha (u daljem tekstu: podnosilac) sa prebivalištem u Peći.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu rev. br. 300/2011, Vrhovnog suda Kosova, od 3. maja 2013. god., koja mu je uručena 28. maja 2013. god. i presudu Ac. br. 346/2010, Okružnog suda u Peći od 19. jula 2011. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenih odluka redovnih sudova koji su navodno potvrdili *"pogrešnu i nepravičnu odluku poslodavca podnosioca zahteva da ga otpusti sa posla"*.

4. U tom smislu, podnosilac zahteva tvrdi da su članovi 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], 49. [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije], 102. [Opšta Načela Sudskog Sistema] Ustava, kao i član 6. [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: Konvencija) bili povređeni.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 10. septembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 24. septembra 2013. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI144/13, imenovao sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI144/13, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.

8. Dana 21. oktobra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana, obavešten je Vrhovni sud Kosova o zahtevu.

9. Dana 2. decembra 2013. god., predsednik Suda je na osnovu člana 11. Zakona i pravila 9. (1) Poslovnika, odlukom br. KSH. KI144/13 imenovao sudiju Altaya Suroya za sudiju izvestioca umesto sudije Roberta Carolana.

10. Dana 3. decembra 2013. god., nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. U 1999. godini, podnosilac zahteva je bio angažovan kao radnik benzinske pumpe "KOSOVA PETROLL" (u daljem tekstu: poslodavac) na neodređeno vreme.

12. Dana 14. oktobra 1999. god., poslodavac je odlukom br. 05-114 zabranio podnosiocu zahteva da radi na benzinskoj stanici br. 1 u Peći, koja je navodno bila uzurpirana od strane trećih lica i bila je van faktičke nadležnosti poslodavca. U odluci je između ostalog navedeno:

> *"Svim zaposlenima preduzeća za promet naftnih derivata "KOSOVA PETROL" izričito se zabranjuje dalji rad na benzinskim stanicama koje su u vlasništvu preduzeća, a koje privremeno koriste uzurpatori."*

13. Dana 27. marta 2003. god., poslodavac je odlukom br. 05-312, naglasio sledeće:

"Svi ugovori o radu zaposlenih u preduzeću za promet naftnih derivata "Kosova Petrol" zaključeni 01.01.2003. god., koji nisu obnovljeni tokom 2003. god., ovime se jednostrano raskidaju od 01.03.2003. god."

Od 01.03.2003. god. novi ugovori o radu će biti zaključeni sa svim zaposlenima, koji su trenutno neophodni preduzeću, dok će zaposleni kojima neće biti obnovljeni ugovori o radu, preći na socijalnu pomoć."

14. Podnosilac zahteva je zatim podneo tužbu protiv poslodavca radi nadoknade neplaćenih ličnih dohodaka.

15. Dana 9. oktobra 2003. god., poslodavac je odlukom br. 05-671 naložio podnosiocu zahteva neplaćeno odsustvo u trajanju od tri meseca, počev od 8. oktobra 2003. god., sve do 8. januara 2004. god., navodno bez njegove saglasnosti i njegove volje.

16. Dana 23. decembra 2003. god., Opštinski sud u Peći, presudom C. br. 15/03 obavezao je poslodavca da u ime neplaćenih ličnih dohodaka isplati podnosiocu zahteva iznos od 3.520,00 evra, za period od 1. marta 2001. god. do 31. juna 2003. god.

17. Dana 6. marta 2006. god., Opštinski sud u Peći je presudom C. br. 1152/05 poništio odluku poslodavca kojom je naložio podnosiocu zahteva neplaćeno odsustvo kao nezakonito i obavezao je poslodavca da plati troškove postupka pod pretnjom prinudnog izvršenja.

18. Dana 26. oktobra 2007. god., Opštinski sud u Peći je presudom C. br. 422/06 obavezao poslodavca da podnosiocu zahteva u ime naknade ličnih dohodaka plati iznos od 15.340,80 evra, za period od 1. oktobra 2003. god., do 30. septembra 2007. god., uključujući i godišnju kamatu.

19. U gorenavedenoj presudi C. br. 422/06, Opštinski sud u Peći dalje tvrdi:

"... Nakon ocene relevantnih činjenica i oslanjajući se na utvrđeno činjenično stanje, koje je Sud utvrdio na ročištu za ponovno razmatranje, proizilazi da tužbeni zahtev tužioca ima pravni osnov, i zbog toga ga Sud usvaja kao osnovan."

Takav zaključak Sud zasniva na utvrđenoj činjenici da je tuženi (poslodavac) tužioca (podnosilac zahteva) poslao na neplaćeno odsustvo odlukom br. 05-671, od 09.10.2003. god., u trajanju od 3 meseca, i to počev od 08.10.2003. god. do 08.01.2004. god. Takva odluka je u suprotnosti sa zakonskim odredbama koje su za sada na snazi na Kosovu. Zakonom o radnim odnosima na Kosovu, koji je prema UNMIK Uredbi 1999/1 i 1999/20 na snazi, pitanje slanja zaposlenih na neplaćeno odsustvo nije regulisano, međutim ovo pitanje je regulisano Osnovnim zakonom o radu na Kosovu, koji je prema Uredbi br. 2001/27, od 08.10.2001. god. na snazi i primenljiv.

Ovo pitanje je regulisano članom 21. Osnovnog zakona o radu na Kosovu (Uredba br. 2001/27). U ovoj odredbi se navodi: „Poslodavac, na zahtev zaposlenog, može dozvoliti zaposlenom neplaćeno odsustvo". Stoga prema ovoj odredbi neplaćeno odsustvo poslodavac dozvoljava zaposlenom ukoliko je zaposleni to zatražio.

U ovom slučaju, tužilac nije podneo nikakav zahtev tuženom kako bi mu se dozvolilo neplaćeno odsustvo. Imajući ovo u vidu, proizilazi da je sporno rešenje, kojim je tuženi tužioca poslao na neplaćeno odsustvo, doneto u suprotnosti sa ovom zakonskom odredbom, stoga ga je kao takvo Sud poništio kao nezakonito."

20. Dana 16. oktobra 2008. god., Okružni sud u Peći je rešenjem Ac. br. 125/08 ukinuo presudu C. br. 422/06, Opštinskog suda u Peći i vratio predmet na ponovno suđenje.

21. Dana 19. juna 2010. god., Opštinski sud u Peći, presudom C. br. 771/08, obavezao je poslodavca da plati podnosiocu zahteva u ime nadoknade ličnih dohodaka iznos od 15.340,80 evra, za period od 1. oktobra 2003. god. do 30. septembra 2007. god., uključujući godišnji interes.

22. Dana 19. jula 2011. god., Okružni sud u Peći, presudom Ac. br. 346/2010 preinačio je presudu C. br. 771/08, Opštinskog suda u Peći i odbio tužbeni zahtev podnosioca zahteva kao neosnovan.

23. U gorenavedenoj presudi Ac. br. 346/2010, Okružni sud u Peći, dalje tvrdi:

"... Tuženi (poslodavac), nikada nije koristio ovu benzinsku stanicu Peć I, na kojoj je bio raspoređen tužilac, iako je imao zakonsko pravo na to, i uprkos činjenici što je nadoknadio lične dohotke tužiocu (podnosilac zahteva) do spornog perioda kao i drugim zaposlenima koji su bili raspoređeni u objektima kojima je

upravljao tuženi. U vezi sa ovim objektima, odnosno njihovom primopredajom između tuženog i lica koja ih privremeno koriste, vodi se poseban spor pred Opštinskim sudom u Peći.

... Zbog toga se pojavio tehnološki višak zaposlenih i mnogo radnih mesta se zatvorilo. Pozivajući se na odredbu člana 12. Osnovnog zakona o radu na Kosovu, Uredbu br. 2001/27, kao i na odluku br. 05-312, od 27.03.2003. god., preduzeće nije obnovilo ugovore o radu mnogim zaposlenima, kao ni tužiocu, jer nije posedovalo mesta na kojima bi rasporedio zaposlene, jer većinu ovih objekata koriste druga lica. Da bi postojala odgovornost za naknadu ličnog dohotka, treba da budu ispunjeni uslovi koji se tiču nezakonitog postupanja tuženog, izazvana šteta, u smislu izgubljene zarade, i uzročna veza između štetnog delovanja i izazvane štete. Zbog činjenice da tužilac nije bio angažovan na poslu u spornom periodu, niti je zaključen ugovor s njim iz objektivnih razloga, ovaj Sud ocenjuje da nije u pitanju nezakonita odluka tuženog, jer ne postoji objektivna odgovornost tuženog, niti krivica. Budući da tužilac u to vreme nije bio zaposlen iz objektivnih razloga, i nije učestovao u sticanju prihoda, ne može se prihvatiti tužbeni zahtev tužioca i isti se smatra neosnovanim.

S druge strane, budući da tuženi ne koristi benzinske pumpe, gde je ranije bio zaposlen tužilac, već ih koriste druga lica, ovaj Sud zaključuje da tuženi nije učesnik u obligacionom pravnom odnosu koji se javio u ovoj pravnoj stvari, jer nije objekat u materijalno-pravnom odnosu, iz kojeg tužiocu proizilazi pravo, bez obzira na to što je tužilac posedovao formalnu odluku o raspoređivanju na poslovima i radnim zadacima poslovođe benzinske stanice Peć I, počev od 17.12.1999. god...”

24. Dana 3. maja 2013. god., Vrhovni sud Kosova, presudom rev. br. 300/2011 odbio je reviziju podnosioca zahteva podnetu na presudu Ac. br. 346/2010, Okružnog suda u Peći, kao neosnovanu.

25. U gorenavedenoj presudi rev. br. 300/2011, Vrhovni sud Kosova, dalje tvrdi:

“...Polazeći od takvog stanja stvari, Vrhovni sud Kosova ocenjuje da je drugostepeni sud, na osnovu pravilno i potpuno utrđenog činjeničnog stanja, pravilno primenio odredbe parničnog postupka i materijalno pravo kada je našao da je tužbeni zahtev tužioca (podnosioca zahteva) neosnovan. To zbog toga što tuženi (poslodavac), u spornom periodu nije koristio benzinske pumpe, uključujući onu br. I u Peći, na kojoj je radio tužilac. Zbog toga se pojavio tehnološki višak zaposlenih, kada se mnogo radnih mesta

ugasilo. Tuženi, u skladu sa odredbom člana 12. Osnovnog zakona o radu na Kosovu, Uredbe br. 2001/27, i pozivajući se na odluku br. 05-312, od 27.03.2003. god., nije obnovio ugovore o radu sa mnogim zaposlenima, kao ni sa tužiocem. U vezi sa tim okolnostima, ovaj Sud ocenjuje da nije postojala obaveza tuženog za naknadu ličnog dohotka, s obzirom da nisu ispunjeni uslovi koji se odnose na nezakonitu odluku tuženog, čak ne postoji uzročna veza između ove odluke tuženog i izazvane štete u smislu izgubljene zarade i, stoga nije postojala objektivna odgovornost tuženog, kao što je pravilno zaključio drugostepeni sud, i čiji zaključak prihvata i ovaj sud.

Navode iz revizije tužioca, da on nije primio njednu odluku ili obaveštenje od 27.03.2003. god., koji prema tužiocu nisu postojali, kao i da je to tuženi učinio kako bi manipulisao ovaj sud, ocenjuje kao neosnovne, jer se ovi navodi, kao i drugi navodi, odnose na činjenično stanje, po kom osnovu ovaj sud, u skladu sa članom 214. Zakona o parničnom postupku, iste nije ocenio, s obzirom da se revizija po ovom osnovu ne može izjaviti".

Navodi podnosioca

26. Podnosilac zahteva tvrdi da su *"redovni sudovi povredili ustavno načelo zabrana proizvoljnosti u donošenju odluka jer data obrazloženja nisu sadržala razloge o činjenicama koje stoje u spisima predmeta i nisu primenjene zakonske odredbe kao i logičan odnos između njih".*

27. Podnosilac zahteva tvrdi *"Ustavni sud je u slučaju KI-120/10, podnosioca zahteva Zyma Berisha, iz istih razloga i uzroka, ocenio zahtev kao prihvatljiv, stoga podnosilac smatra da je i ovaj zahtev potrebno oceniti kao prihvatljiv".*

28. Podnosilac zahteva tvrdi da mu *"tuženi (poslodavac) nikad nije zvanično uručio odluku o prekidu radnog odnosa".*

29. Štaviše, podnosilac zahteva tvrdi da *"Obrazloženja redovnih sudova da tuženi nema zakonsku obavezu za nadoknadu ličnih dohodaka, jer je objekat koji je kao radno mesto određen tužiocu uzurpiran i samim tim ne postoji krivica, prema mišljenju podnosioca, ova ocena ne može biti održiva zbog činjenice da je tuženi (poslodavac) odlukom br. 05-114, od 14.10.1999. god., udaljio tužioca sa njegovog radnog mesta, na kojem je već radio, i ovaj dokaz direktno čini tuženog odgovornim i krivcem. O ovom dokazu nije raspravljano, niti su ga sudovi ocenili."*

30. Podnosilac zahteva tvrdi da je povređen član 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], član 49. [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije], i član 102. [Opšta Načela Sudskog Sistema] Ustava, kao i član 6. [Pravo na pravično suđenje] Konvencije.

31. Konačno, podnosilac zahteva traži da Sud poništi presudu Vrhovnog suda Kosova, rev. br. 300/2011, od 3. maja 2013. god. i konačnu presudu Okružnog suda u Peći, Ac. br. 346/2010, od 19. jula 2011. god.

Prihvatljivost zahteva

32. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

33. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7. Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

34. Štaviše, Sud se poziva na pravilo 36. (1) c) Poslovnika, koje propisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve*
> ...
>
> *(c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan".*

35. U ovom slučaju, Sud primećuje da su proceduralne garancije, za pravično i nepristrasno suđenje propisane Ustavom i Konvencijom, bile ispunjene; nema tragova proizvoljnosti od strane redovnih sudova. Zahtev podnosioca, u velikoj meri, pokreće pitanja materijalnog prava, a s tim u vezi, Sud smatra da su pitanja činjenica i zakona u domenu redovnih sudova. Sud ne može da zameni svoje nalaze sa nalazima redovnih sudova, jer nije ni apelacioni a ni sud četvrtog stepena.

36. Što se tiče tvrdnje podnosioca zahteva da njegov slučaj treba da se prihvati, jer pokreće iste tvrdnje koje su pokrenute u slučaju KI120/10, podnosilac zahteva Zyma Berisha, Sud primećuje da je ovaj slučaj drugačiji i razlikuje se od slučaja KI120/10 u nekoliko aspekata, ali jedan ključni aspekt je da je u slučaju KI120/10, Sud našao da je Vrhovni sud postupao na "očigledno proizvoljan način", jer je odlučio na štetu podnosioca zahteva (Zyma Berisha), u poređenju na povoljne

odluke za kolege podnosioca za iste okolnosti i činjenice. To predstavlja "duboku nedoslednost" prilikom donošenja odluka Vrhovnog suda u tom slučaju. Sud smatra da je ovaj slučaj drugačiji i da se razlikuje od slučaja KI120/10, jer ne potkrepljuje takve ili slične tvrdnje.

37. U gorenavedenom slučaju KI120/10, podnosilac zahteva Zyma Berisha, Sud je obrazložio: *„Vrhovni sud je smatrao da, suprotno podnescima podnosioca zahteva, predmet slučaja podnosioca zahteva je bio produžetak ugovora na određeno vreme i uopšte nije uzeo u obzir argumente podnosioca i dokaze koji se odnose na njeno pravo na stalni status zaposlenosti ponovno postavljanje na njeno radno mesto."*

38. Štaviše, u slučaju KI120/10, podnosilac zahteva Zyma Berisha, Sud je obrazložio: *„Presuda Vrhovnog suda, zanemarujući pristojnu procenu argumenata podnosioca zahteva, iako su oni bili specifični, relevantni i vazni, nije ispunio obaveze Vrhovnog suda iz člana 6. 1. EKLJP da ispuni obavezu navođenja uslova".*

39. Što se tiče obrazloženja redovnih sudova, Sud smatra da su redovni sudovi u ovom slučaju ispunili obavezu da opravdaju svoje odluke; zapravo Sud smatra da su redovni sudovi pružili dovoljno logičnih i jasnih obrazloženja, koja objašnjavaju odnos između podnosioca zahteva kao zaposlenog, njegovog poslodavca, kao i odnos poslednjeg sa trećim licima koja su uzurpirala njegove objekte.

40. Ustavni sud primećuje da nije sud činjenica, i želi da naglasi da je utvrđivanje činjeničnog stanja na pravilan i potpun način u punoj nadležnosti redovnih sudova, i da je uloga Ustavnog suda samo da obezbedi saglasnost sa pravima garantovanim Ustavom i drugim pravnim instrumentima, dakle, ne može da postupa kao „sud četvrtog stepena" (vidi, slučaj, Akdivar protiv Turske, br. 21893/93, ESLJP, presuda od 16. septembra 1996. god., stav 65, takođe *mutatis mutandis* vidi slučaj KI 86/11, podnosilac zahteva Milaim Berisha, rešenje o neprihvatljivost od 5. aprila 2012. god.).

41. Štaviše, u zahtevu se ne navodi da su redovni sudovi postupali na proizvoljan ili nepravičan način. Nije uloga Ustavnog suda da zameni svoju sopstvenu ocenu činjenica sa ocenom redovnih sudova i, kao opšte pravilo, to je dužnost redovnih sudova da ocene dokaze pred njima. Dužnost Ustavnog suda je da utvrdi da li su postupci u redovnim sudovima, gledajući u celini, bili pravični, uključujući i način na koji su dokazi uzeti (vidi slučaj Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije o ljudskim pravima od 10. jula 1991. god.).

42. Činjenica da je podnosilac zahteva nezadovoljan ishodom slučaja ne može samo po sebi predstavljati argumentovanu tvrdnju povrede člana 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i 49. [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava (vidi slučaj Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske, br. 5503/02, ESLJP, presuda od 26. jula 2005. god.).

43. U ovim okolnostima, podnosilac zahteva nije potkrepio svoju tvrdnju o povredi člana 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i 49. [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava, jer činjenice koje je on izneo ni na koji način ne ukazuju da su mu redovni sudovi uskratili prava garantovana Ustavom.

44. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba da se odbaci kao neprihvatljiv u skladu sa pravilom 36. (1) c) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113. 7. Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 56. (2) Poslovnika, dana 3. decembra 2013. god., jednoglasno:

ODLUČUJE

I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4. Zakona i

IV. DA OGLASI da odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI161/13, KI162/13, KI164/13, KI165/13, KI166/13, KI167/13, KI168/13, KI169/13, KI170/13, KI171/13, KI172/13, KI173/13, KI174/13, KI175/13, KI176/13, KI177/13, KI178/13 i KI179/13, Ramiz Isufi i 17 ostalih, Rešenje od 7. februara 2014 god., Ocena ustavnosti 18 presuda Vrhovnog suda od 14. juna 2013. godine..

Spojeni slučajevi, odluka od 7. februara 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtevi, očigledno neosnovani, zaštita imovine, nadoknada

Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti osamnaest presuda Vrhovnog suda od 14. juna 2013. god., u kojima je Vrhovni sud odlučio da delimično usvoji reviziju podnetu od strane Opštine Glogovac i preinači presude Okružnog suda u Prištini i presude Opštinskog suda u Glogovcu, kojima je iznos nadoknade za rušenje poslovnih lokala umanjen i tužbe za nadoknadu nematerijalne štete podnete od strane podnosilaca su odbijene kao neosnovane.

U svojim zahtevima, podnosioci zahteva tvrde da Vrhovni sud nije utvrdio adekvatnu i proporcionalnu naknadu za rušenje objekata i stoga, pravo na zaštitu imovine je povređeno. Štaviše, oni navode i povredu člana 23 [Ljudsko Dostojanstvo], 24 [Jednakost pred Zakonom], 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava.

Ustavni sud smatra da je Vrhovni sud naširoko obrazložio zašto je preinačio presudu nižestepenog suda, kojim je umanjio iznos naknade za nastalu štetu i odbio je tužbu za nematerijalnu naknadu. Shodno tome, Ustavni sud je odlučio da je zahtev neprihvatljiv, jer je očigledno neosnovan, obzirom da činjenice iznete od strane podnosilaca ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnje o povredi njihovih ustavnih prava i podnosioci nisu dovoljno potkrepili svoje tvrdnje.

RESENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slucajevima br.
KI161/13, KI162/13, KI164/13, KI165/13, KI166/13,
KI167/13,KI168/13,
KI169/13,KI170/13,KI171/13,KI172/13,KI173/13,KI174/13,KI175/13
KI176/13, KI177/13, KI178/13 i KI179/13
Podnosioci
Ramiz Isufi i 17 drugih pojedinaca
Ocena ustavnosti
18 presuda Vrhovnog suda od 14.juna 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLİKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Cukalovic, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija.

Podnosioci zahteva

1. Sledece zahteve su podneli dolenaznaceni podnosioci:

1. Ramiz Isufi (KI161/13)	10. Qama Ramaj (KI171/13)
2. Zenullah Pirraku (KI162/13)	11.Murtez Xhehaj (KI172/13)
3. Fehmi Gecaj (KI164/13)	12. Ferat Gjoka (KI173/13)
4. Qazim Zogaj (KI16S/13)	13. Ilir Haziri (KI174/13)
5. Lulzim Qorolli (KI166/13)	14. Mehdi Gjoka (KI17S/13)
6. Sami Qorri (KI167/13)	15.Azemine Hasi (KI176/13)
7. Rusha Uljeviq (KI168/13)	16. Imer Zeneli (KI177/13)
8. Fevzije Seferaj (KI169/13)	17. Mevlude Zymberi (KI178/13)
9. Qamil Dragaj (KI170/13)	18. Asllan Seferaj (KI179/13)

(u daljem tekstu: podnosioci) sa prebivalistem u Glogovcu.

2. Ramiz Isufi je zastupljen od strane g. Zenullaha Pirrakua (KI162/13), takode podnosilac pred Sudom.

3. 16 drugih podnosilaca zahteva zastupa g. Feriz Gervalla, advokat iz Pristine.

Osporene odluke

4. Podnosioci zahtevi osporavaju sledece presude Vrhovnog suda od 14. juna 2013·god.:

(1) Ramiz Isufi (Kh61/13), rev. 99/2013, koja je urucena podnosiocu 27· septembra 2013. god.

(2) Zenullah Pirraku (KI162/13), rev. 109/2013, koja je urucena podnosiocu 27. septembra 2013. god.

(3) Fehmi Gecaj (KI164/13), rev. 96/2013, koja je urucena podnosiocu 30. septembra 2013. god.

(4) Qazim Zogaj (Kh6S/13), rev. 100/2013, kojaje urucena podnosiocu 30. septembra 2013. god.

(5) Lulzim Qorolli (Kh66/13), rev. 110/2013, koja je urucena podnosiocu 30. septembra 2013. god.

(6) Sami Qorri (KI167/13), koja je urucena podnosiocu 30. septembra 2013. god.

(7) Rusha Uljeviq (KI168/13), koja je urucena podnosiocu 30. Septembra 2013. god.

(8) Fevzije Seferaj (KI169/13), koja je urucena podnosiocu 30. Septembra 2013. god.

(9) Qamil Dragaj (KI170/13), koja je urucena podnosiocu 30. Septembra 2013. god.

(10)Qama Ramaj (KII71/13), koja je urucena podnosiocu 30. Septembra 2013. god.

(11) Murtez Xhehaj (KII72/13), koja je urucena podnosiocu 30. Sept. 2013. god.

(12) Ferat Gjoka (KII73/13), koja je urucena podnosiocu 30. septembra 2013. god.

(13) Ilir Haziri (KII74/13), koja je urucena podnosiocu 30. septembra 2013.god.

(14) Mehdi Gjoka (KII7S/13), koja je urucena podnosiocu 30. septembra 2013. god.

(15) Azemine Hasi (KII76/13), koja je urucena podnosiocu 30.septem. 2013. god.

(16) Imer Zeneli (KII77/13), koja je urucena podnosiocu 30. septembra 2013. god.

(17) Mevlude Zymberi (KII78/13), koja je urucena podnosiocu 30. septembra 2013. god.

(18)Asllan Seferaj (KII79/13), koja je urucena podnosiocu 30. Septembra 2013.god.

Predmetna stvar

5. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti osamnaest presuda Vrhovnog suda od 14. juna 2013. god., u kojima je Vrhovni sud odlucio da delimicno usvoji reviziju podnetu od strane Opstine Glogovac i preinaci presude Okruznog suda u Pristini i presude Opstinskog suda u Glogovcu, kojima je iznos nadoknade za rusenje poslovnih lokala umanjen i tuzbe za nadoknadu nematerijalne stete podnete od strane podnosilaca su odbijene kao neosnovane.

Pravniosnov

6. Zahtevi su zasnovani na clanu 113.7.Ustava, clanu 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15.januara 2009. god. (u daljem tekstu: Zakon), i pravilima 37. i 56 (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

7. Dana 17. oktobra 2013. god., podnosioci Ramiz Isufi (KII61/13) i Zenullah Pirraku (KII62/13) podneli su svoje zahteve Sudu.

8. Dana 22. oktobra 2013. god., podnosioci Fehmi Gecaj (KII64/13), Qazim Zogaj (KI16S/13), Lulzim Qorolli (KI166/13), Sami Qorri (KI167/13), Rusha Uljeviq (KI168/13), Fevzije Seferaj (KI169/13), Qamil Dragaj (KI170/13), Qama Ramaj (KI171/13), Murtez Xhehaj (KI172/13), Ferat Gjoka (KI173/13), Ilir Haziri (KI174/13), Mehdi Gjoka (KI175/13), Azemine Hasi (KI176/13), Imer Zeneli (KI177/13), Mevlude Zymberi (KI178/13) i AsIlan Seferaj (KI179/13) podneli su svoje zahteve Sudu.

9. Dana 8. novembra 2013. god., predsednikje odlukom GJR. KI161/13 imenovao sudiju Artu Rama-Hajrizi za sudiju izvestioca. Odlukom KSH. KI161/13 predsednika imenovano je Veee za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajuei), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

10. Dana 11. novembra 2013. god., u skladu sa pravilom 37.1. Poslovnika, predsednik je nalozio spajanje zahteva KI161/13 sa zahtevima KI162/13, KI164/13, KI165/13, KI166/13, KI167/13, KI168/13, KI169/13, KI170/13, KI171/13, KI172/13, KI173/13, KI174/13, KI175/13, KI176/13, KI177/13, KI178/13 i KI179/13. Ovim nalogom je odluceno da sudija izvestilac i sastav Veza za razmatranje bude isto kao sto je odluceno odlukom predsednika o imenovanju sudije izvestioca i Veea za razmatranje od 8. novembra 2013. god.

11. Dana 13. novembra 2013. god., Sud je obavestio podnosioce i Vrhovni sud o registraciji zahteva i spajanju zahteva.

12. Dana 7. februara 2014. god. Veee za razmatranje je veealo o izvestaju sudije izvestioca i preporucilo je Sudu u punom sastavu neprihvatljivost zahteva.

Pregled cinjenica

13. Na osnovu spisa predmeta, izmedu 1992. i 1996, opstina Glogovac je izdvojila skoro 60 parcela razlicitim pojedincima za izgradnju poslovnih lokala sa stalnim i privremenim karakterom.

14. U septembru 1999. god., opstina Glogovacje u kontekstu prostornog planiranja odlucila da oslobodi parcele i nalozi rusenje poslovnih lokala.

15. Upravni postupak u vezi sa ovim odlukamaje trajao do 2005. god.

16. Dana 21. marta 2005. god., Vrhovni sud je odlucio da ponisti upravne odluke i vrati slucajeve u upravni postupak, kako bi doneo druge odluke.

17. Nezavisno od zalbe koja je bila u ocekivanju na upravni postupak i pre odluke Vrhovnog suda od 21. marta 2005. god., pocetkom marta 2005. god., opstina Glogovacje vee srusila sve postojeee poslovne objekte i oslobodila parcele.

18. Odmah nakon rusenja poslovnih objekata, mnoge tuzbe za nadoknadu su podnete Opstinskom sudu u Glogovcu protiv Opstine Glogovac.

19. Dana 8. decembra 2009. god. i 25. juna 2010. god., na zahtev 18 tuzilaca, sudije EULEX-a su odlucile da preuzmu slucajeve.

20. U svojim tuzbama, tuzioci su trazili naknadu za rusenje poslovnog objekta, naknadu za delimicno rusenje poslovnog objekta, naknadu za izgubljenu 4zaradu, naknadu za nematerijalnu stetu, odredivanje druge parcele za poslovne objekte i kamatu za novcanu naknadu.

21. Izmedu 27. septembra 2011. god. i 21. oktobra 2011. god., Opstinski sud u Glogovcu je delimicno usvojio tuzbe. OdluCio je sarno da usvoji naknadu za rusenje objekta sa posebnom kamatnom stopom pocev od dana kada je tuzba podneta, prilikom cega je odlucio i da usvoji naknadu za nematerijalnu stetu u iznosu od 250 evra i odbije tuzbe za naknadu izgubljene zarade i odredivanja druge parcele za poslovne objekte.

22. Protiv presuda Opstinskog suda u Glogovcu, opstina Glogovac je ulozila zalbe Okruznom sudu u Pristini.

23. Izmedu 23. oktobra 2012. god. i 23. novembra 2012. god., Okruzni sud u Pristini je doneo presude, odbijajuci zalbe i potvrdio je presude Opstinskog suda u Glogovcu.

24. Protiv presuda Okruznog suda u Pristini, opstina Glogovac je podnela revizije Vrhovnom sudu, navodeCi bitne povrede odredaba parnicnog postupka i pogresnu primenu materijalnog prava.

25. Dana 14. juna 2013. god., Vrhovni sud je doneo 18 presuda i odluCio da delimicno usvoji reviziju podnetu od strane Opstinskog suda u Glogovcu i preinaci presude Okruznog suda u Pristini i presude Opstinskog suda u Glogovcu, kojima je iznos nadoknade za rusenja poslovnih objekata umanjen i tuzbe za nadoknadu nematerijalne stete su odbijene kao neosnovane.

26. U osamnaest presuda, Vrhovni sud je nasao sledece:

    "Sto se tice izazvane stete rusenjem zgrade, drugostepeni sud je pravilno ocenio da izazvana steta predstavlja obicnu stetu umanjenje imovine tuzioca. Medutim, u ovom smislu nije pravilo primenjen zakon. Steta u ovom slucaju nije vrednost zgrade koju je imala u vreme njene izgradnje 1997.god. (jednaka vrednost sa materijalom i radnom snag om za njenu izgradnju), nije vrednost koja je procenjena u vreme rusenja 2005. god.,minus osteeenje zgrade za 8 godina koriseenja, vee je samo vrednost materijala koji tuZilac moze da uzme ukoiiko se konstrukcija/zgrada ne srusi, vee se dekonstruise (dekonstrukcija je selektivno montiranje delova zgrade radi ponovnog koriseenja). Konstrukcija/zgrada bila je privremenog karaktera, nije postojala moguenost njene prodaje, cak ni po trzisnoj ceni u vreme rusenja, niti u vrednosti konstrukcije (u vreme izgradnje iii vreme rusenja minus

osteeenje). Dakle, stetaje samo vrednost upotrebljivog materijala koji ee *moei* da se *izvuce, u slucaju neophodne dekonstrukcije. "*

27. U tom smislu, Vrhovni sudje odluCio da preinaCi presude nizestepenih sudova i umanji iznos nadoknade utvrden od strane gorenavedenih sudova.

28. Sto se tice naknade za izgubljeni inventar, Vrhovni sud je zakljucio da su presude bile pravicne i da zahtev za reviziju treba biti odbacen.

29. U vezi sa nematerijalnom stetom, Vrhovni sud smatra da ,,[...*J* je *revizija osnovana, obzirom da* nije *pretrpljena nijedna nadoknadiva nematerijalna steta*. Ne *postoje podaci da* je *tuzilac pretrpeo jizicki iIi dusevni bol koji* je *potrebno nadoknaditi. Tuzilac* i *opstina osporili* su *pravo tuZioca da posedujeovu zgradu* na *zemljistu opstine, mnogo godina dok* se *ona* ne *bude srusila.*

    Razumljivo je *da* je *tuzilac pretrpeo razocarenje* i *ljutnju kada* je *zgrada srusena, ali* se ne *treba nadoknaditi* u *novcu sve vrste dusevnog bola propisanih clanom 200. Zakona* 0 *obligacionim odnosima. Dusevni bol* se ne *moze nadoknaditi novcem, ukoliko* se ne *dokaze da* je *taj bol bio toliko intenzivan da* je *uticao* na *mentalno stanje tuzioca. U vezi* sa *ovim* ne *postoji nijedan dokaz. Stoga,* u *ovom delu* je *potrebno preinaCiti odluku* i *odbiti tuzbu* za *naknadu moralne stete. (clan* 244.1. *Zakona* 0 *parnicnom postupku)*

N**avodi podnosilaca**

30. U svojim odvojenim zahtevima, podnosioci Ramiz Isufi (KI161/13) i Zenullah Pirraku (KI162/13) tvrde sledece: [...*}"Prekrsenje clan* 46.3. *Ustava Republike Kosovo, obzirom* da je *prekrseno pravo* na *zastitu imovine. Prekrsen* je *clan 24.1. Ustava Republike Kosovo, obzirom daje prekrseno pravno najednakost pred zakonom, kao* i *clan* 23. *Ustava Republike Kosovo, obzirom* da je *prekrseno pravo* na *ljudsko dostojanstvo. Uskraceno* je *pravo* na *imovinu, iako* je *podeljena* na *pravnom osnovu,* na *osnovu vazecih odluka [...J".*

31. Isti podnosioci su dodatno trazili od Ustavnog suda: [...*}"Trazimo da Ustavni sud Kosova usvoji zahtev* i*ponisti presudu [...]* od 14.*juna 2013. god. TraZimoda Ustavni sud Republike Kosovo preporuci placanje naknade materijalnestete, kao* i*naknadu* za *dusevni* i*moralni bol."*

32. U svojim zahtevima, 16 drugih podnosioca tvrde: [...] *"Prema tome, tuziocu, nepriznavanjem adekvatne* i *proporcionalne nadoknade za nepravedno rusenje njegovog poslovnog objekta, povredeno pravo* na *zastitu imovine* u *smislu clana* 46. *stav* 1. i 2. *Ustava Republike Kosova* i

odredaba Evropske konvencije o *ljudskim pravima po osnovu nepravicnog sudenja* u *smislu clanu 31. Ustava Kosova. Da* se *radi* o *nepravicnom sudenjujasno govori* i *konJuzija presude. Ta presuda* je *protivrecna* i *sadrzi kontradiktorne razloge* o *presudnim cinjenicama. Dok* se *njenom izrekom preinacavaju presudenizestepenih sudova* i *dosuduje* se *veoma minimalna naknada stete* za *poruseni lokal* i *odbije zahtev* za *naknadu nematerijalne stete, stavom 2dispozitiva* se *odlucuje da* se *preostali den zahteva odbije kao neosnovan* i *svaka stranka snosi svoje troskove. [...]"*

33. Navedeni podnosioci zahteva navode povredu clana 31 [Pravo na Pravicno i Nepristrasno Sudenje], clana 46. stay 1. i 2 [Zastita Imovine] i clana 54 [Sudska Zastita Prava] Ustava i clana 1. Protokola br. 1. Evropske konvencije oljudskim pravima.

Ocena prihvatljivosti zahteva

34. Kao prvo, kako bi Sud bio u stanju da resi zahteve podnosilaca, potrebno je da prvo ispita da Ii su podnosioci zahteva ispunili sve uslove za prihvatljivost odredene Ustavom i dalje navedene u Zakonu i u Poslovniku.

35. Sud se poziva na clan 113.stay 7. Ustava, koji propisuje da:

"Pojedinci mogu da *pokrenu postupak ako* su *njihova prava* i *slobode koje* im *garantuje ovaj Ustav prekrsena* od *strane javnih organa, ali samo kada* su *iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."*

36. Pored toga, clan 49. Zakona propisuje da *"Podnesak* se *podnosi* u *roku* od 4 *meseci. Rok pocinje* od *dana kada je podnosilac primio sudsku odluku."*

37. U ovim slucajevima, Sud smatra da su podnosioci zahteva ovlascene stranke, da su iscrpeIi sva pravna sredstva na raspolaganju prema vazecem zakonu i da su svoje zahteve podneli u roku od cetiri meseca.

38. Medutim, Sud uzima u obzir i pravilo 36 (2) Poslovnika, koje propisuje:

"Sud odbacuje zahtev kao ocigledno neosnovan kada zakljuci:

[...J, iIi

b) da *iznete cinjenice* ni na *koji nacin* ne *opravdavaju tvrdnju* o *krsenju ustavnih prava,* iIi

[...J, ili

d) da *podnosilac zahteva nije* u *dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju".*

39. U svojim zahtevima, podnosioci zahteva tvrde da Vrhovni sud nije utvrdio adekvatnu i proporcionalnu naknadu za rusenje objekata i stoga, pravo na zastitu imovine je povredeno. Stavise, oni navode i povredu clana 23 [Ljudsko Dostojanstvo], 24 [Jednakost pred Zakonom], 31 [Pravo na Pravicno i Nepristrasno Sudenje] i 54 [Sudska Zastita Prava] Ustava.

40. Medutim, podnosioci zahteva nisu objasnili kako su i zasto presude Vrhovnog suda povredile njihova prava garantovana Ustavom.

41. Stirn u vezi, Ustavni sud ponavlja da nije njegova duznosti prema Ustavu da deluje kao sud cetvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumace i primenjuju pravila :procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis,* Garcia Ruiz protiv Spanije br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god., stay 28, vidi takode br. KI70/11, podnosioci zahteva Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima, resenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).

42. Ustavni sud moze da razmatra sarno da Ii su dokazi bili predstavljeni na takav nacin i da Ii su postupci, gledano u ceIini, bili sprovedeni na takav nacin da su podnosioci zahteva imaIi pravicno sudenje (vidi, izmedu ostalog, Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva br. 13071/87, Izvestaj Evropske komisije za ljudska prava od 10.jula 1991.god.).

43. Na osnovu spisa predmeta, Sud primecuJe da je obrazlozenje pruzeno u poslednjim presudama donetim od strane Vrhovnog suda jasno i obrazlozeno i, nakon razmatranja citavog postupka, Sud je takode nasao da postupci pred Vrhovnim sudom nisu bili nepravicni i proizvodnji (vidi, *mutatis mutandis,* Shub protiv Litvanije, odluka Evropskog suda za ljudska prava o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06, od 30. juna 2009. god.).

44. U tom smislu, Vrhovni sud je nasiroko obrazlozio zasto je preinacio presudu nizestepenog suda, kojim je umanjio iznos naknade za nastalu stetu i odbio je tuzbu za nematerijalnu naknadu.

45. Sto se tice materijalne stete, Vrhovni sud smatra da su nizestepeni sudovi pogresno primenili materijalno .pravo kada su utvrdili iznos naknade, prilikom cega je obrazlozio sledece: [...] *"Steta u ovom slucaju nije vrednost zgrade koju* je *imala u vreme nene izgradnje* 1997. *god. (jednaka vrednost sa materijalom* i *radnom snagom za njenu*

izgradnju), nije vrednost kojaje procenjena u vremerusenja 2005. god., minus osteeenje zgrade za 8 *godina koriscenja, vee* jesamo *vrednost materijala koji tuzilac moze da uzme ukoliko* se *konstrukcija/zgrada* ne *srusi, vee* se *dekonstruise (dekonstrukcijaje selektivno montiranje delova zgrade radi ponovnog koriseenja). Konstrukcija/zgrada bilaje privremenog karaktera, nije postojala moguenost njene prodaje, cak* ni *po trzisnoj ceni u vreme rusenja, niti u vrednosti konstrukcije (u vremeizgradnje iIi vreme rusenja minus osteeenje). Dakle, steta* je *samo vrednostupotrebljivog materijala koji* ee *moei da* se *izvuce, u slucaju neophodne dekonstrukcije."* Sto se tice nematerijalne stete, Vrhovni sud smatra da nije bilo dokaza da su podnosioci zahteva pretrpeli moralnu stetu.

46. Zbog svih gorenavedenih razloga, Sud smatra da cinjenice predstavljene od strane podnosilaca, nisu ni jedan nacin opravdale tvrdnje 0 povredi ustavnih prava i podnosioci zahteva nisu dovoljno potkrepili svoje tvrdnje.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa pravilom 36 (2) b) i d) Poslovnika, dana 7. februara. 2014· god. jednoglasno:

ODLUCUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Sluzbenom listu u saglasnosti sa clanom 20. stavom 4. Zakona i

IV. DA OGLASI da odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrzi

Predsednik Ustavnog Suda
Prof.Dr. Enver Hasani

KI147/13, Ilir Bunjaku, Rešenje od 5. decembra 2013. god., - Zahtev za ocenu ustavnosti Administrativnog uputstva br. 20/2012 Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije za upoređivanje i izjednačavanje diploma i studijskih programa pre bolonjskog sistema i po bolonjskom sistemu

Slučaj KI147/13, odluka od 5. decembra 2013. god.

Ključne reči: individualni zahtev, neovlašćena stranka

Predmetna stvar je ocena ustavnosti AU br. 20/2012 MONT, koje, prema podnosiocu zahteva, stavlja u nejednak položaj grupu diplomiranih inženjera na Fakultetu za elektrotehniku i računarstvo (u daljem tekstu: FER), koji su pre diplomiranja odslušali predavanja na petogodišnjim studijama, sa onima koji su završili četvorogodišnje studije i akademsku titulu koju oni dobijaju nakon diplomiranja.

Podnosilac zahteva tvrdi da su sa AU oni stavljeni u nejednak položaj sa drugim studentima koji su završili petogodišnji sistem studija, jer se njima sada ne priznaju 300 ECTS kao onima koji su diplomirali u onom sistemu pre bolonjskog sistema.

Podnosilac zahteva nije precizirao povredu nekog prava garantovanog Ustavom, već je tražio ocenu zakonitosti navedenog AU.

Sud zaključuje da pojedinci nisu ovlašćene stranke u smislu člana 113. Ustava da pokrenu u Ustavnom sudu pitanje usklađenosti pravila Vlade sa Ustavom, već to mogu da urade samo subjekti predviđeni članom 113.2. Ustava.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 36 (3) c) Poslovnika o radu, 5. decembra 2013. god., jednoglasno proglašava zahtev neprihvatljivim.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI147/13
Podnosilac
Ilir Bunjaku
Zahtev za ocenu ustavnosti Administrativnog uputstva br. 20/2012 Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije za upoređivanje i izjednačavanje diploma i studijskih programa pre bolonjskog sistema i po bolonjskom sistemu

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Ilir Bunjaku (u daljem tekstu: podnosilac), iz sela Samodreža, opština Vučitrn.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je Adminstrativno uputstvo br. 20/2012 Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije (u daljem tekstu: AUMONT) o upoređivanju i izjednačavanju diploma i studijskih programa pre bolonjskog sistema i po bolonjskom sistemu, potpisano od strane ministara 22. oktobra 2012. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti AU br. 20/2012 MONT, koje, prema podnosiocu zahteva, stavlja u nejednak položaj grupu diplomiranih inženjera na Fakultetu za elektrotehniku i računarstvo (u daljem tekstu: FER), koji su pre diplomiranja odslušali predavanja na petogodišnjim studijama, sa onima koji su završili četvorogodišnje studije i akademsku titulu koju oni dobijaju nakon diplomiranja.

Pravni osnov

4. Član 113.7. Ustava (u daljem tekstu: Ustav), član 47 Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15. januara 2009. god. (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 13. septembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Sudu.

6. Dana 24. septembra 2013. god., odlukom GJR. KI147/13, predsednik Suda je imenovao za sudiju izvestioca sudiju Artu Rama-Hajrizi i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

7. Dana 7. oktobra 2013. god., Ustavni sud je obavestio podnosioca zahteva i MONT o registraciji zahteva.

8. Dana 5. decembra 2013. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 22. oktobra 2010. god., MONT je izdao AU br. 20/12 – o upoređivanju i izjednačenju diploma i studijskih programa pre bolonjskog sistema. AU je potpisano od strane ministra MONT.

10. U članu 4.1. ovog AU se predviđa da "*diplome programa četvorogodišnjih univerzitetskih studija pre Bolonje izjednačavajuju se sa 240 ECTS*". U stavu 2 ovog člana, propisuje se *"Kako bi stekli zvanje master, navedeni diplomirani treba da prikupe još najmanje 60 ECTS u nekom od ovih programa"*.

11. U članu 5. ovog AU, propisano je da "Diplome petogodišnjih studija koje su okončane javnom odbranom diplomske teme u tehničkim oblastima pre bolonjskog sistema izjednačavaju se sa 300 ECTS.

12. Prema podnosiocu zahteva, on i jedna grupa studenata FER su odslušali sva predavanja u petogodišnjem sistemu i položili su skoro sve ispite, ali nisu diplomirali i u međuvremenu je promenjen program studija na ovom fakultetu, gde su ispiti sa pete godine preneti na četvrtu godinu studija.

Navodi podnosioca o ustavnim povredama

13. Podnosilac zahteva tvrdi da su sa AU oni stavljeni u nejednak položaj sa drugim studentima koji su završili petogodišnji sistem studija, jer se njima sada ne priznaju 300 ECTS kao onima koji su diplomirali u onom sistemu pre bolonjskog sistema.

14. Podnosilac zahteva nije precizirao povredu nekog prava garantovanog Ustavom, već je tražio ocenu zakonitosti navedenog AU.

Ocena prihvatljivosti zahteva

15. Kako bi Sud bio u stanju da sudi u vezi sa zahtevom podnosioca, potrebno je da prvo ispita da li je on ispunio uslove za prihvatljivost određene Ustavom, i dalje navedene u Zakonu i u Poslovniku.

16. S tim u vezi, poziva se na član 113.1. Ustava, gde se propisuje:

    „1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

    i član 113.7, gde se propisuje:

    "*Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom ".*

17. Pozivajući se na zahtev podnosioca i na navodne povrede, Sud konstatuje da je zahtev podnet od strane pojedinca, da podnosilac zahteva nije dokazao da je iscrpeo neko pravno sredstvo pre nego što je podneo zahtev Ustavnom sudu i da je pravni akt koji se osporava, javno objavljen 20. oktobra 2012. god., što znači 10 i po meseci pre nego što je zahtev podnosioca podnet Sudu.

18. Što se tiče uslova za prihvatljivost ovlašćene stranke, Sud konstatuje sledeće:

19. Podnosilac zahteva osporava AU MONT br. 20/12, potpisano od strane ministra MONT 22. oktobra 2012. god.

20. Član 92 [Osnovne Odredbe] Ustava, propisuje da:

    „1. Vladu Kosova čine Premijer, zamenici Premijera i ministri".

21. Uzimajući u obzir gorenavedenu ustavnu normu i činjenicu da je osporeno AU potpisano od strane jednog ministra Vlade, koji pripada jednom ogranku izvršne vlasti, odnosno MONT-u, jasno je da je AU podzakonski akt Vlade Kosova.

22. S tim u vezi, Sud primećuje da je član 113.2 [Jurisdikcija i Ovlašćene Strane] Ustava, gde se određuju ovlašćene stranke koje mogu da pokrenu ustavni zahtev, u tački dva precizirao

> *„Skupština Kosova, Predsednik Republike Kosovo, Premijer i Ombudsman su ovlašćeni za podnošenje sledećih pitanja:*
>
> *(1) saglasnost zakona, dekreta Predsednika i Premijera i uredbi Vlade, sa Ustavom".*

23. Na osnovu gorenavedenog, Sud zaključuje da pojedinci nisu ovlašćene stranke u smislu člana 113. Ustava da pokrenu u Ustavnom sudu pitanje usklađenosti pravila Vlade sa Ustavom, već to mogu da urade samo subjekti predviđeni članom 113.2. Ustava.

24. U sličnim okolnostima, Sud je razmotrio pitanje ovlašćene stranke kada je odlučio o slučaju KI 44/10 podnosilac Gafurr Podvorica, kada je u vezi sa zahtevom o:"oceni ustavnosti odluke Ministarstva rada i socijalne zaštite (MRSZ) br. 89 , od 23. aprila 2010. god. za ukidanje instituta za socijalne politike u MRSZ, donelo je odluku o neprihvatljivosti (vidi rešenje u slučaju KI 44/10, od 18. marta 2011. god., takođe i Evropski sud o ljudskim pravima je razmotrio zahtev br. 45129/98 (vidi Povelja Opštinska ispotava Antili protiv Francuske (dec.), br. 45129/98, ESLJP 1999-VIII);

25. Štaviše, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije precizirao nijedno ljudsko pravo garantovano Ustavom, koje je eventualno moglo biti povređeno pravnim aktom koji on osporava, dok iz sadržaja zahteva ni Sud nije mogao da konstatuje koja bi to prava mogla biti predmet slučaja podnetog pred njim za razmatranje.

26. U ovim okolnostima, podnosilac zahteva nije dokazao da je ovlašćena stranka da pokrene predmet pred Sudom u obliku i u sadržaju na kojem je izgradio slučaj.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 36 (3) c) Poslovnika o radu, 5. decembra 2013. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA OGLASI zahtev kao neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Da ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 59/13, Ibrahim Rizvanolli, Rešenje od 18. novembra 2013 god., - Ocena ustavnosti presude rev. br. 105/2010 Vrhovnog suda Kosovo, od 29. novembra 2012. god

Slučaj KI 59/13, odluka od 18. decembra 2013. god.

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnovan, neiscrpljenje

Podnosilac je podneo zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosovo, osporavajući presudu Rev. br. 105/2010 Vrhovnog suda od 15. februara 2013. god., da je doneta uz povredu člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i člana 46 [Zaštita Imovine] Ustava.

Što se tiče pitanja prihvatljivosti zahteva, Sud smatra da je zahtev neprihvatljiv, jer podnosilac zahteva nije podneo dokaze da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravedni ili proizvoljni. Stoga, Sud smatrao da je zahtev očigledno neosnovan u skladu sa pravilom 36 (1) c) i 36 (2) d) Poslovnika. Osim toga, Sud, takođe zaključuje da u vezi sa navodnom povredom načela da se o slučaju mora odlučiti u razumnom roku, zahtev je proglašen neprihvatljiv zbog neiscrpljenosti, jer podnosilac zahteva nije pokrenuo ovu žalbu pred redovnim sudovima u skladu sa članom 113.7 Ustava i članom 47. Zakona.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI59/13
Podnosilac
Ibrahim Rizvanolli
Ocena ustavnosti presude rev. br. 105/2010 Vrhovnog suda Kosovo,
od 29. novembra 2012. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Ibrahim Rizvanolli, sa prebivalištem u Prištini.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu rev. br. 105/2010 Vrhovnog suda od 15. februara 2013. god., koja je podnosiocu zahteva uručena 23. marta 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke koja je navodno povredila član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i član 46 [Zaštita Imovine] Ustava.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 22. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29. Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

5. Dana 18. aprila 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Sudu.

6. Dana 29. aprila 2013. god., predsednik je imenovao sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 18. novembra 2013. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

8. U martu 1989. god., podnosilac zahteva je kupio prodavnicu i trebao je prodavcu da plati kupoprodajnu cenu u ratama. Dana 1. januara 1999. god., podnosilac zahteva je još uvek dugovao prodavcu određenu sumu novca. Prodavac je pokrenuo parnični postupak pred Opštinskim sudom u Peći, pošto je podnosilac zahteva ignorisao nekoliko zahteva prodavca da plati preostali dug.

9. Dana 28. oktobra 2007. god., Opštinski sud je odbacio zahtev kao neblagovremen.

10. Prodavac je uložio žalbu Okružnom sudu u Peći protiv odluke Opštinskog suda.

11. Dana 5. februara 2010. god., Okružni sud je preinačio presudu Opštinskog suda i naložio podnosiocu zahteva da plati tužiocu preostao iznos sa kamatom, kao i troškove postupka.

12. Nakon toga, podnosilac zahteva je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu *"zbog suštinskih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava"*. On je tražio od Vrhovnog suda da ukine presudu Okružnog suda kako bi presuda Opštinskog suda ostala na snazi.

13. Dana 15. februara 2012. god., Vrhovni sud je odlučio da je Okružni sud pravilno zaključio da je Opštinski sud na pravilan način ocenio činjenično stanje, ali da je pogrešno primenio materijalno pravo time što nije uzeo u obzir izmenu člana 371. Zakona o obligacionim odnosima (u daljem tekstu: ZOO) od 25. juna 1993. god., prema kome period u kome treba da se podnese zahtev je produžen sa 5 na 10 godina.

14. Vrhovni sud je zaključio da rok od deset godina nije prošao i da je Okružni sud pravilno usvojio žalbu prodavca kao osnovanu. Stoga, Vrhovni sud je potvrdio odluku Okružnog suda o preinačenju presude Opštinskog suda.

Navodi podnosioca

15. Podnosilac zahteva tvrdi pred Ustavnim sudom da su i Apelacioni, a i revizioni sud pogrešno primenili član 371. ZOO.

16. Podnosilac zahteva zaključuje da osporene odluke krše član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i 46 [Zaštita Imovine] Ustava i traži da Sud poništi osporene odluke.

Ocena prihvatljivosti zahteva

17. Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom o Ustavnom sudu i Poslovnikom o radu.

18. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7. koji utvrđuje:

> *„7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom“.*

19. Sud se, takođe, poziva na članove 47. i 48. Zakona koji propisuje:

Član 47.2. Zakona o Sudu predviđa da:

> *„Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.“*

Član 48. Zakona o Sudu predviđa da:

> *„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.“*

20. Pored toga, pravilo 36 (1) a), b) i c) i (2) a) i d) Poslovnika predviđa:

> *„(1). Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
>
> *a) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na*

raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke, ili

b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva,

ili

(c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.

(2). Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:
a) da zahtev nije prima facie opravdan, ili
[...]

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju".

21. Sud smatra da je podnosilac zahteva ispoštovao propisani rok od četiri meseca koji se računa od dana kada mu je uručena presuda Vrhovnog suda; obrazložio zahtev relevantnim činjenicama i jasno pomenuo pretpostavljene navodne povrede; izričito osporava presudu Vrhovnog suda kao konkretni akt javnog organa koji je predmet ocene; jasno ukazuje na traženu pomoć i prilaže različite odluke i ostale propratne informacije i dokumente.

22. U stvari, podnosilac zahteva je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu *"zbog suštinskih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava".*

23. Vrhovni sud je konačno zaključio da rok od deset godina nije prošao i potvrdio odluku Okružnog suda.

24. Kao što je gore navedeno, podnosilac zahteva tvrdi da *„su apelacioni i revizioni sud pogrešno primenili član 371. Zakona o parničnom postupku*" i tvrdi da je presuda Vrhovnog suda povredila njegovo ustavno pravo zagarantovano članom 31. Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje].

25. Ustavni sud primećuje da se osnov žalbe Vrhovnom sudu sastoji od tvrdnji koje se odnose na *„suštinske povrede odredaba parničnog postupka" i „pogrešne primene materijalnog prava".*

26. Ustavni sud smatra da te tvrdnje spadaju u oblast zakonitosti; dalje primećuje da pred Vrhovnim sudom nisu jasno navedeni ustavni osnovi.

27. Prema načelu subsidijarnosti, podnosilac zahteva je dužan da iscrpi sva zakonom predviđena pravna sredstva, kao što je i utvrđeno članom 113.7. i drugim zakonskim odredbama, kao što je gore navedeno.

28. U stvari, svrha pravila iscrpljenosti je, u ovom slučaju, da omogući Vrhovnom sudu da ispravi navodno kršenje Ustava. Pravilo iscrpljivanja je funkcionalno povezano sa karakterom supsidijariteta proceduralnog okvira ustavne pravde. (vidi, *mutatis mutandis,* Selmouni protiv Francuske [GC], § 74; Kudła protiv Poljske [GC], § 152; Andrášik i ostali protiv Slovačke (dec.).

29. Prema tome, načelo subsidijarnosti zahteva da podnosilac zahteva iscrpi sve proceduralne mogućnosti u redovnom postupku, kako bi se sprečila povreda Ustava, ili ako ima povrede, da se takva povreda osnovnih prava ispravi. Inače, podnosilac zahteva je odgovoran kada se njegov slučaj proglasi neprihvatljivim od Ustavnog suda, ako ne iskoristi redovne postupke ili ako ne iznese povrede Ustava u redovnom postupku. Taj propust će se razumeti kao odustajanje od prava za dalje suprotstavljanje navedenog kršenja. (Vidi, rešenje u slučaju KI07/09, Demë Kurbogaj i Besnik Kurbogaj, ocena presude Vrhovnog suda Pkl. br. 61/07, od 24. novembra 2008. god., stav 18).

30. Kadgod se osporava neka sudska odluka na osnovu nekog pravnog stava koji je neprihvatljiv sa stajališta osnovnih ljudskih prava i sloboda, redovnim sudovima koji su doneli odluku, treba pružiti mogućnost ponovnog razmatranja osporene odluke. To znači da, svaki put, kada se pretpostavi kršenje ljudskih prava, ne znači da ova pretpostavka stigne u Ustavni sud, pre prethodnog razmatranja od strane redovnih sudova.

31. U ovom konkretnom slučaju, podnosilac zahteva bi trebalo da se jasno žali pred Vrhovnim sudom, na navodne povrede svojih prava na pravično suđenje, pošto će Vrhovni sud *„takođe presuditi na osnovu Ustava i zakona”* (član 102.3 Ustava).

32. U praksi, ništa nije sprečilo podnosioca zahteva da se žali pred Vrhovnim sudom o navodnoj povredi prava na pravično suđenje. Ako bi Vrhovni sud razmatrao povredu i ako bi ispravio istu, završilo bi se sve; ako Vrhovni sud ne bi ispravio povredu ili je ne bi razmatrao, podnosilac zahteva bi ispunio uslov za iscrpljenje svih pravnih sredstava u smislu da je Vrhovnom sudu dozvoljena mogućnost da ispravi navodnu povredu.

33. Ustavni sud je već smatrao da: *„Neiscrpljenje pravnih sredstava može da obuhvata različite situacije: zahtev je prevremen, jer još nije doneta odluka o istom pitanju, zahtev je podnet uz nedostatak nekih*

žalbi, ili žalba je podneta sudu poslednjeg stepena i nije pružena mogućnost sudu poslednjeg stepena da ispravi navodnu povredu.“ (Vidi rešenje o neprihvatljivosti od 4. decembra 2012. god., u slučaju br. KI120/11, podnosilac zahteva Ministarstvo zdravlja, Ocena ustavnosti odluke Vrhovnog suda A. br. 551, od 20. juna 2011. god.).

34. U stvari, ovakva analiza je u saglasnosti sa jurisprudencijom Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: Evropski sud) kojom je uspostavljeno da su podnosioci zahteva dužni da iscrpe domaća pravna sredstva koja su na raspolaganju u teoriji i u praksi u odgovarajuće vreme, to jeste, sredstva koja su dostupna, koja omogućavaju obeštećenje u pogledu njihovih žalbi i koja pružaju razumni izgled na uspeh (Sejdović protiv Italije [VK], br. 56581/00, ECHR 2006-II § 46). Treba da se ispita da li je, pod svim okolnostima slučaja, podnosilac učinio sve sto se može razumno očekivati od njega da iscrpi domaća pravna sredstva (D.H. i drugi protiv Češke Republike (VK) stav 116-22).

35. Ustavni sud je takođe primenio ovo isto obrazloženje kada je doneo rešenje o neprihvatljivosti na osnovu neiscrpljenosti pravnih sredstava, 4. decembra 2012. god., u slučaju br. KI 120/11, Ministarstvo zdravlja, ocena ustavnosti odluke Vrhovnog suda A. br. 551, od 27. januara 2010. god., u slučaju br. KI41/09, Univerziteta AAB-RIINVEST D.O.O., Priština protiv vlade Republike Kosovo i 23. marta 2010. god., u svojoj odluci o slučaju br. KI. 73/09, Mimoza Kusari Lila protiv Centralne izborne komisije.

36. U načelu, ali i činjenično, podnosilac zahteva ne može da se žali direktno pred Ustavnim sudom o povredi ljudskih prava i osnovnih sloboda. Podnosilac zahteva je trebalo da se najpre žali pred Vrhovnim sudom. Činjenica da se podnosilac zahteva nije žalio pred Vrhovnim sudom protiv navodne povrede njegovog prava na pravično suđenje pokazuje da nisu iscrpljena sva pravna sredstva koje pruža redovni pravni sistem.

37. Međutim, Ustavni sud smatra da činjenice slučaja ne dozvoljavaju ubedljiv zaključak da osnove žalbe *"bitne povrede odredaba krivičnog postupka“ i „pogrešnu primenu materijalnog prava“* koje su navedene pred Vrhovnim sudom ispunjavaju test Evropskog suda.

38. U svakom slučaju, čak i kad bi podnosilac zahteva jasno pokrenuo ustavna pitanja pred Vrhovnim sudom, Ustavni sud i dalje smatra da podnosilac zahteva nije potkrepio dokazima povredu svojih prava od strane Vrhovnog suda.

39. U stvari, tvrdnje podnosioca zahteva o povredi njegovih ustavnih prava ne predstavljaju *prima facie* dovoljan osnov za podnošenje slučaja Sudu; nezadovoljstvo podnosioca zahteva odlukom Vrhovnog suda ne može biti ustavni osnov za žalbu pred Ustavnim sudom.

40. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da osporena odluka povredi njegovo pravo na pravično suđenje i na zaštitu njegove imovine, kao što je i garantovano članovima 31. i 46. Ustava.

41. Međutim, Sud smatra da podnosilac zahteva nije tačno razjasnio zašto su i kako njegova ustavna prava bila povređena osporenom odlukom, kada je zaključio da rok od deset godina nije prošao. Izgleda da se podnosilac zahteva ne slaže samo sa ishodom osporenih odluka.

42. U stvari, podnosilac zahteva nije izneo nijedan navod na osnovu ustavnosti, bilo implicitno ili u suštini, kojim bi potkrepio navodnu povredu njegovih prava na pravično i nepristrasno suđenje i na zaštitu imovine.

43. Osim toga, Sud opet primećuje da se podnosilac zahteva žali na osnovu *"pogrešne primene člana 371. Zakona o obligacionim odnosima"* i dalje zaključuje da su osporene odluke povredile njegova ustavna prava.

44. Sud smatra da žalba podnosioca zahteva spada u oblast zakonitosti, koja je po pravilu pod nadležnošću redovnih sudova. Samo pozivanje na povrede njegovih prava na pravično suđenje i na zaštitu njegove imovine, samo po sebi ne predstavlja ustavni osnov za njegovu žalbu.

45. Štaviše, podnosilac zahteva nije potkrepio *prima facie* tvrdnju na ustavnoj osnovi i nije pružio dokaz koji ukazuje da su njegova prava i slobode, garantovana članovima 31 i 46. Ustava, bila povređena odlukama Okružnog i Vrhovnog suda.

46. Osim toga, Ustavni sud podseća da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u zakonu (zakonitost) koje su navodno počinjene od strane Okružnog i Vrhovnog suda, osim ukoliko su one povredile prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

47. Dakle, Sud ne može da deluje kao sud četvrtog stepena, kada razmatra odluke donete od strane ovih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis,* Garcia Ruiz protiv Španije, br. 30544/96, § 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-1).

48. Štaviše, Ustavni sud ne može da smatra da su relevantni postupci pred Okružnim i Vrhovnim sudom na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni (vidi, *mutatis mutandis,* Shub protiv Litvanije, ESLJP, odluka o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).

49. Naprotiv, Sud smatra da su postupci, gledano u njihovoj celosti, bili sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (vidi, *mutatis mutandis,* izveštaj ESLJP u slučaju Edwards protiv UK, zahtev br. 13071/87, 10. jul 1991. god.).

50. Pored toga, Sud smatra da su obe odluke, Okružnog i Vrhovnog suda, dobro obrazložene i opravdane u skladu sa njihovom nadležnošću.

51. Sve u svemu, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca, u skladu sa kombinovanim odredbama člana 113.7. Ustava, člana 48. Zakona i pravila 36 (1) a), b) i c) i (2) a) i d) Poslovnika o radu, očigledno neosnovan.

52. Stoga, zahtev je neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članovima 47. i 48. Zakona i pravilima 36 (1) c) i 56.(2) Poslovnika o radu, 18. novembra 2013. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. DA OBJAVI da ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI150/13, Halit Lahu, Rešenje od 20. novembra 2013 god.,- Ocena ustavnosti odluke SCEL-09-0001 Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju od 15. marta 2011. godine

Slučaj KI150/13, odluka od 20. novembra 2013. god.

Ključne reči: individualni zahtev, zahtev van roka.

Podnosilac zahteva tvrdi da osporena odluka krši njegova ustavna prava garantovana članom 3. [Jednakost pred Zakonom], članom 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], članom 46. [Zaštita Imovine] i članom 54. [Sudska Zaštita Prava] Ustava Kosova.

Podnosilac zahteva traži od Ustavnog suda da proglasi „da mu pripada deo od 20% od privatizacije na koji on ima pravo kao bivši radnik DP „Ramiz Sadiku".

Sud primećuje da je podnosilac podneo zahtev Sudu 19. septembra 2013. god., dok je konačna odluka Sudskog veća Posebne komore uručena podnosiocu 17. aprila 2011. godine.

Stoga, Sud smatra da je zahtev van roka, jer je podnet 2 godine i 31 dan nakon isteka zakonskog roka propisan članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika, dana 20. novembra 2013. god., jednoglasno proglašava zahtev neprihvatljiv, kao van roka.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI150/13
Podnosilac
Halit Lahu
Ocena ustavnosti odluke SCEL-09-0001 Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, od 15. marta 2011. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Halit Lahu iz Prištine (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava odluku SCEL-09-0001 Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Sudsko veće Posebne komore), od 15. marta 2011. god., koja je podnosiocu zahteva uručena 17. aprila 2011. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, koja je navodno povredila, između ostalog, pravo podnosioca zahteva na pravično suđenje.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članovima 20. i 22.7. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 od 15. januara 2009. god., (u daljem tekstu: Zakon)

i pravilu 29. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred sudom

5. Dana 19. septembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 24. septembra 2013. god., predsednik je odlukom br. GJR. KI150/13 imenovao sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca. Istog dana odlukom br. KSH. KI150/13, predsednik je imenovano i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 10. oktobra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca i Posebnu komoru Vrhovnog suda o registraciji zahteva.

8. Dana 20. novembra 2013. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 27. juna 2006. god., DP "Ramiz Sadiku" je završilo proces privatizacije.

10. Dana 31. marta 2009. god., podnosilac zahteva je pokrenuo sudski postupak pred Posebnom komorom Vrhovnog suda, žaleći se kako bi ostvario svoje navodno pravo na 20% učešća od privatizacije DP „Ramiz Sadiku".

11. Konačno, 15. marta 2011. god., Sudsko veće Posebne komore je odbilo (odluka SCEL-09-0001), žalbu podnosioca kao neprihvatljivu.

12. Sudsko veće Posebne komore je obrazložilo na sledeći način:

    „Tokom postupka saslušanja i nakon izvođenja dokaza utvrdilo je da podnosilac nije dostavio dokaze kojima bi opravdao razloge zbog kojih je propustio zakonski rok za ulaganje žalbe na odluku Agencije" . U pouci o pravnom leku, Sudsko veće Posebne komore je navelo da *„stranka nezadovoljna odlukom Sudskog veća ima pravo žalbe u zakonskom roku"*.

Navodi podnosioca

13. Podnosilac zahteva tvrdi da osporena odluka krši njegova ustavna prava garantovana članom 3. [Jednakost pred Zakonom], članom 31. [Pravo na Pravično i nepristrasno Suđenje], članom 46. [Zaštita Imovine] i članom 54. [Sudska Zaštita Prava] Ustava Kosova.

14. Podnosilac zahteva traži od Ustavnog suda da proglasi *„da mu pripada deo od 20% od privatizacije na koji on ima pravo kao bivši radnik DP „Ramiz Sadiku“.*

Prihvatljivost zahteva

15. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost predviđene Ustavom i dodatno obrazložene u Zakonu i Poslovniku.

16. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. 7. Ustava koji predviđa:

> *„7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.*

17. Sud se, takođe, poziva na član 49. Zakona koji predviđa:

> *“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku.”*

18. Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36. (1) b) Poslovnika, koje predviđa:

> „(1) *Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
> ...
> *(b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva“.*

19. Sud primećuje da je podnosilac podneo zahtev Sudu 19. septembra 2013. god., dok je konačna odluka Sudskog veća Posebne komore uručena podnosiocu 17. aprila 2011. god.

20. Stoga, Sud smatra da je zahtev van roka, jer je podnet 2 godine i 31 dan nakon isteka zakonskog roka propisanog članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika.

21. Stoga, Sud zaključuje da zahtev treba da se odbaci kao neprihvatljiv.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika, dana 20. novembra 2013. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4. Zakona;

IV. DA OGLASI da odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 197/13,- PTP "Beni Dona", Rešenje od 21. januara 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. Mlc. br. 141/2012 od 18. septembra 2013. godine

Slučaj KI 197/13, odluka od 21. januara 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnovan

Podnosilac, P.T.P. Beni Dona, podneo je zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, osporavajući presudu Vrhovnog suda, kojom su navodno povređeni članovi 3.2 Jednakost pred Zakonom], 7.1 [Vrednosti], 16.3 [Premoć Ustava], 21.4 [Opšta Načela] i 22.2 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata] Ustava Republike Kosovo. Podnosilac zahteva smatra da je Vrhovni sud pogrešno primenio materijalno pravo, jer prema podnosiocu, postoji zakonsko nasleđivanje između bivše opštine Podujevo i opštine koja je konstituisana nakon oružanog sukoba na Kosovu.

Što se tiče prihvatljivosti zahteva, Sud smatra da je zahtev neprihvatljiv, jer podnosilac zahteva nije podneo dokaz da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni. Dakle, Sud smatra da je zahtev očigledno neosnovan u skladu sa pravilom 36 (1) c) i 36 (2) d) Poslovnika o radu.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI197/13
Podnosilac
P.T.P. "Beni Dona"
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. Mlc. br. 141/2012, od 18. septembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je preduzeće "Beni Dona", zastupljeno od strane g. Muhamet Shala, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda, Rev. Mlc. br. 141/2012 od 18. septembra 2013. god., koja je uručena podnosiocu 5. novembra 2013. god.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva traži ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda, koja je navodno povredila članove 3.2 [Jednakost pred Zakonom], 7.1 [Vrednosti], 16.3 [Premoć Ustava], 21.4 [Opšta Načela] i 22.2 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 i 21.4 Ustava, članu 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu:

Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 12. novembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 3. decembra 2013. god., predsednik je odlukom br. GJR. KI197/13, imenovao sudiju Robert Carolan za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI197/13, imenovao veće za razmatranje sastavljeno od sudija Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 9. decembra 2013. god., Sud je obavestio Vrhovni sud, Kancelariju Državnog tužioca u Prištini i opštinu Podujevo o zahtevu.

8. Dana 21. januara 2014. god., veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 16. septembra 1996. god., preduzeće "Beni Dona" u vlasništvu podnosioca zahteva, zaključilo je sa opštinom Podujevo ugovor o zakupu objekta bivšeg hotela "Llab" u Podujevu na period od 10 godina, pod uslovom da preduzeće "Beni Dona" renovira isti o svom trošku. Nakon isteka ugovora o zakupu, opština Podujevo bi trebalo da donese odluku o produžavanju ili raskidu ugovora o zakupu uz uslov da, ukoliko bi opština odlučila da raskine ugovor o zakupu, onda bi bila dužna da preduzeću "Beni Dona" vrati iznos potrošen na renoviranje hotela".

10. Od 2002. do 2005. god., na zahtev opštine Podujevo, preduzeće "Beni Dona" je plaćalo, pored troškova renoviranja, i porez na imovinu objekta izdatog pod zakup.

11. Pošto opština Podujevo nije ispunila svoje ugovorene obaveze, dana 6. juna 2007. god., podnosilac zahteva je podneo tužbu protiv opštine pred Opštinskim sudom u Podujevu, tražeći od suda da presudi da opština vrati uložena sredstva ili da preduzeće nastavi da koristi iznajmljen objekat za deset godina.

12. Dana 9. novembra 2007. god., Opštinski sud u Podujevu (presuda C. br. 155/2007) usvojio je tužbu podnosioca zahteva, nalažući opštini Podujevo da preduzeću vrati uložena sredstva ili da produži ugovor o zakupu za još deset godina.

13. Dana 9. novembra 2007. god., opština je uložila žalbu Okružnom sudu u Prištini na ovu presudu.

14. Dana 28. maja 2008. god., Okružni sud u Prištini (presuda Ac. br. 28/2008) odbio je žalbu opštine kao neosnovanu, tvrdeći da je izreka presude Opštinskog suda razumljiva i pogodna za izvršenje i da je u obrazloženju presude sud izneo potpune i razumljive razloge o svim činjenicama od presudnog značaja i da je stoga, izneto obrazloženje u potpupnom skladu sa sadržajem razmatranih dokaza.

15. Opština Podujevo, blagovremeno je podnela zahtev za reviziju na presude Opštinskog i Okružnog suda Vrhovnom sudu. U isto vreme, Državni tužilac je istom sudu podneo zahtev za zaštitu zakonitosti, predlažući da se ukinu presude nižestepenih sudova na osnovu bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava i da se predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno razmatranje.

16. Dana 3. septembra 2010. god., Vrhovni sud, usvojio je zahtev za zaštitu zakonitosti, koji je podneo Državni tužilac, kao i reviziju, koju je podnela opština Podujevo, presuđujući da opština Podujevo sada nije pravno odgovorna za ugovor o zakupu između podnosioca zahteva i bivše Skupštine opštine Podujevo, koji je potpisan 1996. god. Vrhovni sud je našao da su nižestepeni sudovi pogrešno primenili materijalno pravo.

17. Dana 12. oktobra 2010. god., podnosilac je podneo zahtev Sudu žaleći se na presudu Vrhovnog suda. Ustavni sud je 12. aprila 2012. god., proglasio ništavnom presudu Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 406/2008 od 3. septembra 2010. god., obzirom da je presuda Vrhovnog suda povredila proceduralna prava podnosioca zahteva prema članu 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava i članu 6.1 (pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije za ljudska prava. Stoga, Ustavni sud vraća predmet Vrhovnom sudu na ponovno razmatranje u skladu sa presudom ovog Suda.

18. Dana 18. septembra 2013. god., Vrhovni sud (presuda Mlc. br. 141/2012) je u skladu sa presudom Ustavnog suda ponovo pokrenuo postupak u vezi sa zahtevom za zaštitu zakonitosti podnet od strane Državnog tužioca, kao i reviziju podnetu od strane opštine Podujevo. Vrhovni sud je odlučio da opština Podujevo nije pravno odgovorna za ugovor o zakupu između podnosioca i bivše Skupštine opštine Podujeva potpisan 1996. godine. Međutim, Vrhovni sud Kosova, nakon preporuka Ustavnog suda Kosova, preciziranih u presudi Ustavnog suda, br. KI103/2010 od 12. aprila 2012. godine, obavestio je i parnične stranke, Državnog tužioca Kosova, tužioca Shaban Mustafa

– vlasnika „Beni Dona“, punomoćnika advokata Muhamet Shala i zastupnika tužene Opštinskog javnog pravobranioca Faik Rama.

Navodi podnosioca

19. Podnosilac zahteva tvrdi da je obrazloženje Vrhovnog suda pogrešno po tome što je zaključeno da je preduzeće 1996. godine sklopilo ugovor sa bivšom opštinom Podujevo, koju nakon rata nije nasledila sadašnja opština Podujevo i da time sadašnja opština nije dužna da preuzme obaveze iz ugovora iz 1996. god. Podnosilac zahteva tvrdi da opština Podujevo zaista nije bila politički kontinuitet bivše opštine, ali je imala pravni kontinuitet te opštine u odnosu na prava i obaveze pošto je osnovana u istim prostorijama i upravlja istom nepokretnom imovinom kao i ranije, kao i pošto je priznala da je vlasnik rentiranog objekta pa s tim mora da prihvati i obaveze koje se odnose na ovaj objekat.

Prihvatljivost zahteva

20. Sud prvo primećuje da, kako bi zahtev bio prihvatljiv, podnosilac zahteva treba da dokaže da je ispunio sve uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, Zakonom i Poslovnikom.

21. U tom smislu, Sud se poziva na pravilo 36 (1) c) Poslovnika o radu, koje propisuje: *„Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan“*.

22. Kada je reč o ovom slučaju, podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud svojom presudom od 18. septembra 2013. god., pogrešno primenio materijalno pravo, jer prema podnosiocu zahteva postoji pravni kontinuitet između bivše opštine Podujevo i opštine koja se osnovala nakon oružanog konflikta na Kosovu.

23. U tom smislu, Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjenih od strane redovnih sudova, osim i samo ako su one mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Dakle, Ustavni sud ne deluje kao sud četvrtog stepena kada razmatra odluke donete od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi slučaj KI14/13, podnosilac zahteva opština Podujevo, rešenje o neprihvatljivosti od 12. marta 2013. god.).

24. Sud primećuje da se zahtev podnosioca tiče pitanja zakonitosti, a ne ustavnosti, jer su tvrdnje podnosioca zahteva u vezi sa tim da li je Vrhovni sud pravilno zaključio da nema pravnog kontinuiteta između

bivše opštine Podujevo i opštine osnovane nakon oružanog sukoba na Kosovu.

25. U odnosu na presudu Vrhovnog suda, podnosilac zahteva nije potkrepeo svoju tvrdnju na ustavnim osnovama i nije pružio dokaz da su njegova prava i slobode bile povređene od strane navedenog javnog organa. Dakle, Sud ne može da zaključi da su relevantni postupci pred Vrhovnim sudom na neki način bili nepravični i proizvoljni (Vidi slučaj KI14/13, podnosilac zahteva opština Podujevo, rešenje o neprihvatljivosti od 12. marta 2013. god.).

26. Dakle, Sud smatra da podnosilac zahteva nije pokazao zašto je i kako zaključak Vrhovnog suda da ne postoji pravni kontinuitet između bivše opštine Podujevo i opštine osnovane nakon oružanog konflikta na Kosovu povredio njegova prava i slobode zaštićene Ustavom.

27. Pod ovim okolnostima, Sud zaključuje da je zahtev, u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika, neprihvatljiv, jer je očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa pravilima 36 (1) c) i 56 (2) Poslovnika, dana 21. januara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

IV. DA PROGLASI da odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI188/13, Fetije Bajrami-Shala, Rešenje od 24. januara 2014 god.- Ocena ustavnosti presude, Rev. br. 181/2013 od 9. jula 2013. god., i presude Rev. br. 48/2003, od 11. septembra 2003. god., Vrhovnog suda

Slučaj KI188/13, odluka od 24. januara 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, parnični spor, pravo na pravično suđenje, tumačenje odredaba za ljudska prava, očigledno neosnovan.

U ovom slučaju, podnosilac zahteva tvrdi da su joj osporenim odlukama povređena ustavna prava garantovana èlanovima 31 i 53. Ustava, jer joj je Vrhovni sud odbio zahtev u vezi sa novèanom nadoknadom za posao obavljen u komisiji za ratne zloèine i nestala lica.

Sud je u celosti razmotrio spise priložene zahtevu i primećuje da podnosilac zahteva nije pružila dovoljno dokaza na ustavnoj osnovi u vezi sa tvrdnjom da presude Rev. br. 181/2013 od 9. jula 2013. god., i Rev. br. 48/2003 od 11. septembra 2003. god., Vrhovnog suda, krše prava podnosioca zahteva garantovana članovima 31 i 53. Ustava.

U ovom slučaju, podnosilac zahteva nije podnela ni jedan dokaz koji ukazuje da navodne povrede, navedene u zahtevu, sadrže elemente povrede prava garantovana Ustavom. U tom smislu, Sud se poziva na sluèaj *Vanek protiv Republike Slovaèke*, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 53363/99, od 31. maja 2005. godine.

U tom smislu, Sud smatra da relevantni postupci sprovedeni pred Vrhovnim sudom ni na koji način nisu bili nepravični ili proizvoljni i s tim u vezi se poziva na slučaj *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije*, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06, od 30. juna 2009. godine.

Na osnovu gore izvedenih razloga, Sud zaključuje da zahtev podnosioca ne ispunjava uslove pravila 36 (1) c) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI188/13
Podnosilac
Fetije Bajrami-Shala
Ocena ustavnosti presude, Rev. br. 181/2013 od 9. jula 2013. god., i presude Rev. br. 48/2003, od 11. septembra 2003. god., Vrhovnog suda

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je gđa Fetije Bajrami -Shala (u daljem tekstu: podnosilac) sa prebivalištem u selu Ošljane, opština Vučitrn.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Rev. br. 181/2013 od 9. jula 2013. god., i presudu Rev. br. 48/2003 od 11. septembra 2003. god., Vrhovnog suda. Podnosilac zahteva nije precizirala dan prijema poslednje odluke.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar ovog zahteva je ocena ustavnosti presude Rev. br. 181/2013 od 9. jula 2013. god., i presude Rev. br. 48/2003 od 11. septembra 2003. god., Vrhovnog suda, kojima podnosilac zahteva tvrdi povredu člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i člana 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava, član 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56 (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 4. novembra 2013. god., podnosilac je podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 2. decembra 2013. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI188/13 imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je imenovao članove veća za razmatranje, u sledećem sastavu: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodriguez i Ivan Čukalović.

7. Dana 13. decembra 2013. god., Ustavni sud je obavestio podnosioca i Vrhovni sud o registraciji zahteva.

8. Dana 20. januara 2014. god., veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Od 1999 do 2000. godine, podnosilac zahteva tvrdi da je radila u opštini Vučitrn, odnosno za Komisiju za istraživanje ratnih zločina i nestalih lica. Ova Komisija je, prema podnosiocu zahteva, osnovana od strane Privremene vlade Kosova odlukom od 5. jula 1999. god. Na osnovu ove odluke, predsednik opštinskog odbora Vučitrn, ovlastio je podnosioca zahteva da radi u dotičnoj Komisiji.

10. Budući da opština Vučitrn nije odgovorila na zahtev podnosioca za novčanu nadoknadu za poslove obavljene u Komisiji, ona je zajedno sa nekoliko drugih osoba podnela tužbu Opštinskom sudu u Vučitrnu.

11. Dana 5. jula 2002. god., Opštinski sud u Vuèitrnu presudom C. br. 13/2001 usvojio je tužbeni zahtev podnosioca zahteva i drugih tužilaca. Ovom odlukom je obavezana opština Vuèitrn (tužena) da u ime duga plati po 1.794 evra svakom tužiocu, ukljuèujuæi i podnosioca zahteva.

12. Opština Vuèitrn je na presudu Opštinskog suda u Vuèitrnu, uložila žalbu Okružnom sudu u Mitrovici.

13. Dana 11. decembra 2002. god., Okružni sud u Mitrovici je presudom Ac. br. 93/2002 odbio je kao neosnovanu žalbu uloženu od strane opštine Vuèitrn i potvrdio je kao pravilnu presudu prvostepenog suda.

14. Dana 5. februara 2003. god., opština Vuèitrn je na presudu Ac. br. 93/2002 Okružnog suda u Mitrovici, podnela reviziju Vrhovnom sudu zbog proceduralnih povreda, pogrešno utvrđenog èinjeniènog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.

15. Pošto je Okružni sud u Mitrovici potvrdio kao pravilnu presudu Opštinskog suda u Vuèitrnu, podnosilac zahteva se obratila poslednje navedenom, sa predlogom za izvršenje presude C. br. 13/2001 od 5. jula 2002. god.

16. Dana 5. marta 2003. god., Opštinski sud u Vuèitrnu je odlukom E. br. 59/2003, dozvolio predlog za izvršenje, kojom je usvojen tužbeni zahtev podnosioca za nadoknadu duga u iznosu od 1.794 evra od strane opštine Vuèitrn.

17. Dana 11. septembra 2003. god., Vrhovni sud je presudom Rev. br 48/2003, usvojio kao osnovanu reviziju podnetu od strane opštine Vučitrn, odluèujuæi tako da preinači presudu C. br. 13/2001 od 5. jula 2002. god., Opštinskog suda u Vučitrnu i presudu Ac. br. 93/2002 od 11. decembra 2002. god., Okružnog suda u Mitrovici. Sledi obrazloženje presude ovog suda:

> "Vrhovni sud Kosova ne može prihvatiti takvo stanovište sudova nižih instanci, zato što su, prema oceni ovog Suda, pobijane presude donete pogrešnom primenom materijalnog prava. Na osnovu Rezolucije Ujedinjenih nacija 1244 i Uredbe UNMIK-a 1999/1 i 1999/24, nakon rata je stvorena nova realnost na Kosovu, međutim, odredbom člana 1 ove Uredbe je predviđeno da se sva zakonodavna i izvršna vlast poverava UNMIK-u, a sprovodi je Specijalni predstavnik Generalnog sekretara, dok se zakoni na snazi na Kosovu, pored ostalog, u prvom redu uredbe proglašene od strane SPGS i pomoćnih instrumenata, donose u skladu sa njima. Uredbama UNMIK-a su osnovane zakonodavne, izvršne i administrativne institucije, kako na centralnom nivou, tako i u samoupravljanju opština na Kosovu. Na osnovu Uredbe UNMIK-a 1999/45, član 48.12, Opštinski administrator odobrava imenovanja i razrešenja starijeg osoblja i nadgleda sva njihova imenovanja kako bi obezbedio da oni odražavaju poštenu proporciju kvalifikovanih predstavnika zajednica. Takva imenovanja i razrešenja ne mogu stupiti na snagu bez supotpisa Opštinskog administratora. Na osnovu člana 2.4 iste Uredbe, svaka opština ima svoj sopstveni pravni statut, pravo da poseduje i upravlja imovinom, sposobnost

da tuži i bude tužena na sudovima, pravo da sklapa ugovore i pravo da zapošljava osoblje.

Ovom Uredbom su utvrđeni organi samoupravljanja opština i opštinska civilna služba. Činjenicom da tužioci ne poseduju ugovore o stvaranju obaveza, prema oceni ovog Suda, u konkretnom slučaju je pogrešno primenjeno materijalno pravo, s toga su presude oba suda preinačene, tako što je tužbeni zahtev tužilaca odbijen kao neosnovan.

Prema oceni revizijskog suda, nedostatak stvarne pasivne legitimacije tužene opštine proizilazi iz stanja koje postoji u spisima predmeta, i sud će po službenoj dužnosti odmah nakon što utvrdi nedostatak aktivne ili pasivne legitimacije parnične stranke, presudom odbiti kao neosnovan tužbeni zahtev tužilaca."

18. Nakon toga, opština Vuèitrn je podnela tužbu Opštinskom sudu u Vuèitrnu, sa zahtevom za vraæanje finansijskih sredstava isplaæenih podnosiocu sa njenog bankarskog raèuna prema odluci E. br. 59/2003 od 5. marta 2003. god., Opštinskog suda u Vuèitrnu.

19. Dana 26. oktobra 2005. god., Opštinski sud u Vuèitrnu je presudom C. br. 20/2004 usvojio tužbeni zahtev opštine Vučitrn, sada tužilje, obavezujuæi podnosioca zahteva da u ime neosnovanog bogaćenja plati opštini Vučitrn iznos od 2.485,75 evra na njen službeni račun sa godišnjom kamatom od 3%, počev od 10. februara 2004. god., sve do konačne isplate. Navedeni sud, nakon ocene stvari, nalazi sledeće:

"Iz izvedenih dokaza sud je zaključio da se radi o slučaju neosnovanog obogaćenja – isplate po osnovu koji je kasnije otpao, iako je u trenutku isplate postojao i tužilja je isplatila novčani iznos tuženoj na osnovu napred pomenute pravosnažne presude Opštinskog suda u Vučitrnu, međutim, ovaj osnov je kasnije otpao, pošto je napred pomenutom presudom Vrhovnog suda Kosova preinačena napred pomenuta presuda Opštinskog suda u Vučitrnu, kao i presuda Okružnog suda u Mitrovici, i tužbeni zahtev sada tužene odbijen kao neosnovan."

20. Dana 18. marta 2013. god., Apelacioni sud u Prištini je presudom Ac. br. 373/2012 odbio žalbu uloženu od strane podnosioca zahteva i potvrdio je kao pravilnu presudu Opštinskog suda u Vuèitrnu C. br. 20/2004 od 26. oktobra 2005. god. Ovaj sud je zaključio kao pravilnu i zakonitu odluku prvostepenog suda, iz činjenice jer nije zahvaćena bitnim povredama odredaba parničnog postupka u smislu člana 354.2 ZPP, na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti na osnovu člana 365.2 ZPP.

21. Dana 9. jula 2013. god., Vrhovni sud je presudom Rev. br. 181/2013 odbio reviziju podnosioca zahteva, tužilje u ovom sluèaju, podnetu na presudu. Sledi obrazloženje navedenog suda:

> *"Polazeći od takvog stanja stvari Vrhovni sud Kosova ocenjuje da su nižestepeni sudovi, na osnovu pravilno i potpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pravilno primenili materijalno pravo, kada su našli da je tužbeni zahtev tužilje za vraćanje novca u dosuđenom iznosu osnovan. Prvostepeni sud je pravilno primenio odredbu člana 210 ZOO-a, pošto je presudom Vrhovnog suda Kosova, Rev.br. 48/2003 od 11.09.2003. godine (u tom sporu) odbijen tužbeni zahtev sada tužene za isplatu duga dosuđenog presudom Opštinskog suda u Vučitrnu, C.br. 13/2001 od 05.07.2002. godine. Ovaj iznos je prvostepeni sud utvrdio na osnovu rešenja za dozvolu izvšenja Opštinskog suda u Vučitrnu, E.br. 59/2003 od 05.03.2003. godine, kada je tuženoj, na ime glavnog duga u iznosu od 1.794.00 evra i kamate, isplaćen iznos od 691.75 evra, ili ukupan iznos od 2.485.75 evra.*
>
> *Navode revizije u vezi sa visinom kamatne stope od 3 %, u dosuđenom iznosu, ovaj sud je ocenio kao neosnovane, pošto dosuđena kamata predstavlja godišnju kamatu koju isplaćuje banka na štedne uloge oročene preko jedne godine bez posebne namene. Navode iz revizije u vezi sa poslovima i radnim zadacima koje je tužilja izvršavala i njeno pravo na naknadu, ovaj Sud nije ocenio, pošto je presudom ovog suda Rev.br. 48/2003 od 11.09.2003. godine odlučeno u vezi sa ovim pitanjem."*

Navodi podnosioca zahteva

22. Podnosilac zahteva tvrdi da su joj osporenim odlukama povređena ustavna prava garantovana članovima 31 i 53 Ustava, jer joj je Vrhovni sud odbio zahtev u vezi sa novčanom nadoknadom za posao obavljen u komisiji za ratne zločine i nestala lica.

23. *Podnosilac zahteva tvrdi da:* "Stanovište Vrhovnog suda Kosova u presudi REV.br. 48/2003 o tome da su sudovi pogrešno primenili materijalno pravo nije tačno. Sud navodi da su Uredbom 1999/1, 1999/24, 1999/45 osnovane sve zakonodavne, izvršne i administrativne institucije, kako na centralnom, tako i na opštinskom nivou. Međutim, u Uredbi UNMIK-a br. 2000/01 od 14. januara 2000. godine o Zajedničkoj privremenoj administrativnoj strukturi Kosova se ističe suprotno od onoga što se navodi u obrazloženju ove presude. Legis specialis derogat legis generalis. Ovom Uredbom stvara se osnov za novu administrativnu strukturu na Kosovu, odnosno po ovoj Uredbi je smatrano da su svi

vladini organi osnovani od strane Privremene vlade Kosova postojali i da su legalno delovali na Kosovu, sve do donošenja ove Uredbe."

Prihvatljivost zahteva

24. Kako bi Sud bio u stanju da reši zahtev podnosioca, prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunila uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

25. Što se tiče zahteva podnosioca, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

26. Sud se takođe poziva na član 49 Zakona, koji propisuje:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta…".*

27. Sud se poziva i na član 48 Zakona koji propisuje da: "Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena, …".

28. U ovom slučaju, Sud primećuje da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka, da je iscrpela sva pravna sredstva propisana zakonom u skladu sa uslovima iz člana 113.7 Ustava i da je zahtev podnet u zakonskom roku od četiri meseca kao što propisuje član 49 Zakona.

29. Što se tiče tvrdnje podnosioca zahteva o povredi prava garantovanih Ustavom, Sud se poziva na pravila 36 (1) c) i 36 (2) b) Poslovnika, koja propisuju da:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
> *[…]*
> *c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.*
>
> *"(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*
> *[…]*
> *b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava".*

30. Sud je u celosti razmotrio spise priložene zahtevu i primećuje da podnosilac zahteva nije pružila dovoljno dokaza na ustavnoj osnovi u vezi sa tvrdnjom da presude Rev. br. 181/2013 od 9. jula 2013. god., i Rev. br. 48/2003 od 11. septembra 2003. god., Vrhovnog suda, krše prava podnosioca zahteva garantovana članovima 31 i 53 Ustava.

31. Sud primećuje da su osporene odluke dovoljno obrazložene i može se videti da je Vrhovni sud u oba slučaja, u celosti ocenio okolnosti slučaja, na osnovu kojih je zasnovao svoju presudu, što je potpuna nadležnost navedenog suda da ocenjuju zakonitost sudskih odluka donetih od strane nižestepenih sudova.

32. Tokom redovnog postupka, jasno se može videti da su podnosiocu zahteva pružene sve mogućnosti podnošenja argumenata, činjenica i dokaza pred ovim sudovima u vezi sa povredom navodnih ustavnih prava. Nije dužnost Suda da razmatra odluke redovnih sudova samo zato što podnosilac zahteva nije zadovoljna ishodom odluka redovnih sudova.

33. Sud treba da podseti podnosioca da Ustavni sud nije sud četvrtog stepena da ocenjuje zakonitost i tačnost odluka donetih od strane redovnih sudova, osim ako postoje uverljivi dokazi da su takve odluke donete na vidljivo nepravičan i nejasan način. To je dužnost redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava. (Vidi Garcia Ruiz protiv Španije [VK], br. 30544/96, 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I.).

34. U ovom slučaju, podnosilac zahteva nije podnela ni jedan dokaz koji ukazuje da navodne povrede, navedene u zahtevu, sadrže elemente povrede prava garantovanih Ustavom (Vidi, Vanek protiv Republike Slovačke, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 53363/99, od 31. maja 2005. god.).

35. Stoga, Sud ne može da konstatuje da su relevantni postupci sprovedeni pred Vrhovnim sudom na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni (Vidi, mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06, od 30. juna 2009. god.).

36. Na osnovu gore izvedenih razloga, Sud zaključuje da zahtev podnosioca ne ispunjava uslove pravila 36 (1) c) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa pravilima 36 (1) c), 36 (2) b) i 56 (2) Poslovnika, dana 24. januara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Dr. Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI134/12, G.T.P.P „CLIRIMI“, Rešenje od 13. maja 2013 god.- Ocena ustavnosti presude Rev. E. br. 5/2010 Vrhovnog suda Kosova, od 8. novembra 2012. godine

Slučaj KI 134/12, odluka od 13. maja 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, neisrpljenje

Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Rev. E. nr. 5/2010 od 8. novembra 2012. godine. Podnosilac zahteva je tražio od Okružnog suda u Prištini da naloži opštini Glogovac da mu isplati neke navodne račune. U početku, Okružni sud u Prištini je usvojio tužbu podnosioca zahteva. Međutim, nakon žalbe izjavljene opštini Glogovac, tužba podnosioca zahteva je odbijena kao neosnovana, jer je Sud utvrdio da je ugovor o izgradnji na osnovu koga je tražio isplatu takvih neplaćenih računa trebalo da bude u pismenoj formi. Nakon žalbe izjavljene od starne podnosioca zahteva, Vrhovni sud je potvrdio presudu Okružnog suda u Prištini.

Podnosilac je zatim podneo zahtev Ustavnom sudu. U svom zahtevu, podnosilac tvrdi da mu je osporenom presudom povređeno pravo garantovano članom 24 [Jednakost pred Zakonom] i članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava Republike Kosovo. Podnosilac zahteva takođe tvrdi povredu njegovog prava garantovano članom 6 [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima i članom 10. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima. U suštini, podnosilac zahteva tvrdi da je povređeno njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje, jer stranke u postupku nisu jednako tretirane i da njegovi argumenti nisu pravilno razmotreni.

Ustavni sud je odbacio zahtev kao neprihvatljiv, jer podnosilac zahteva nije iscrpeo sva raspoloživa pravna sredstva predviđena zakonom. U svom obrazloženju, Ustavni sud je naglasio da pravilo iscrpljenosti ne samo da traži od podnosioca zahteva da iscrpi sva pravna sredstva na raspolaganju prema kosovskom zakonu, već traži i da se pokrenu navodne povrede osnovnih prava u postupku pred redovnim sudskim stepenima. U ovom slučaju, Ustavni sud je utvrdio da podnosilac zahteva nije podneo nijedan dokaz koji bi pokazao da se pozivao na iste povrede pred Okružnim i Vrhovnim sudom.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI134/12
Podnosilac
G.T.P.P. „CLIRIMI“
Ocena ustavnosti presude Rev.E. br. 5/2010 Vrhovnog suda Kosova,
od 8. novembra 2012. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnelo preduzeće G.T.P.P. „CLIRIMI“, (u daljem tekstu: podnosilac), zastupljeno od strane g. Sahit Bibaj, advokat u Prištini.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Rev. E. br. 5/2010 Vrhovnog Suda, od 8. novembra 2012. god.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva traži ocenu ustavnosti osporene odluke, koja je navodno povredila pravo na pravično i nepristrasno suđenje prema članu 31. Ustava.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članovima 113.7 i 21.4 Ustava, članu 20. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 28. decembra 2012. god., podnosilac je podneo zahtev Sudu.

6. Dana 10. januara 2013. god., predsednik je imenovao sudiju Almiro Rodrigues kao sudiju izvestioca i veće za razmatranje u sastavu od sudija Snezhana Botusharova (predsedavajući), Enver Hasani i Kadri Kryeziu.

Pregled činjenica

7. Dana 04. oktobra 2005. god., podnosilac zahteva je predstavio niz računa opštini Glogovac za obavljanje određenih dodatnih radova na putu. Međutim, opština je odbila da plati ove račune, obzirom da među strankama nije postojao pismeni ugovor. Nakon toga, podnosilac zahteva se žalio načelniku opštine.

8. Dana 20. decembra 2005. god., načelnik Skupštine opštine Glogovac odobrio je isplatu samo jednog od prikazanih računa i naložio opštinskoj direkciji finansija da izvrši rešenje.

9. Dana 15. januara 2006. god, podnosilac zahteva je tražio pred Okružnim sudom u Prištini isplatu neplaćenih računa od strane opštine Glogovac.

10. Dana 16. februara 2006. god., Okružni sud je (rešenje E. br. 30/2006) usvojio izvršenje tužbe podnosioca zahteva. U međuvremenu, opština je uložila žalbu na navedeno rešenje pred istim Okružnim sudom.

11. Dana 25. jula 2006. god. Okružni sud je održao ročište i odlučio da imenuje dva veštaka za ovaj slučaj radi pripremanja veštačenja. Prema svemu sudeći, nalazi veštaka su podržali zahtev podnosioca.

12. Dana 17. jula 2007. god., Okružni sud je održao dodatno ročište i istog dana poništio (presuda br. II C. br. 49/2006) svoje prethodno rešenje (E. br. 30/2006) i odbio tužbu podnosioca zahteva kao neosnovanu, jer je bilo obavezno da takvi ugovori za izgradnju budu u pismenoj formi, a ne u formi usmenog dogovora sa načelnikom Skupštine Opštine Glogovac, kako je to uradio podnosilac zahteva.

13. Dana 2. novembra 2007. god., podnosilac zahteva je uložio žalbu na presudu br. II. C. br. 49/2006 Vrhovnom sudu, tvrdeći bitnu povredu odredaba parničnog postupka, nepotpuno i pogrešno utvrđivanje činjeničnog stanja i pogrešnu primenu materijalnog prava. Podnosilac zahteva je dalje tvrdio da su dodatni radovi bili odobreni od strane Opštinskog odbora za politiku i financije 11. decembra 2003. god., i da,

u skladu sa članom 73. Zakona o obligacionim odnosima, kada ugovor nije u pismenoj formi, ali je izvršen u celini ili u pretežnom delu, ugovor se smatra pravosnažnim.

14. Dana 23. juna 2010. god.,Vrhovni sud (presuda A. e. br. 135/2007) je odbio žalbu kao neosnovanu i potvrdio osporenu presudu, obrazlažući da je Okružni sud pravilno utvrdio činjenično stanje i primenio materijalno pravo kada je odlučio da je tužba podnosioca zahteva neosnovana. Sud je naveo i to da, u skladu sa članom 633. Zakona o obligacionim odnosima, ugovori o izgradnji moraju biti uspostavljeni u pisanoj formi i da za svako odstupanje od projekta građenja, odnosno ugovorenih radova, izvođač mora imati pismenu saglasnost naručioca. On ne može zahtevati povećanje ugovorene cene za radove koje je izvršio bez takve saglasnosti.

15. Dana 8. jula 2010. god., podnosilac zahteva je podneo reviziju Vrhovnom sudu, tražeći da poništi osporene presude i da odobri njegovu tužbu, tvrdeći da Vrhovni Sud nije pravilno opravdao odbijanje ovih zahteva.

16. Dana 8. novembra 2012. god., Vrhovni Sud (presuda Rev. E. br. 5/2010) je odbio reviziju podnosioca zahteva kao neosnovanu i potvrdio presudu Okružnog Suda od 17. jula 2007. god., tvrdeći da je Okružni sud odbio tužbu podnosioca zahteva, pošto poslednji nije bio ovlašćen da izmeni projekat bez pismene saglasnosti za dodatni rad od strane poslodavca/investitora i da, stoga, obaveza stranke da plati podnosiocu zahteva osporeni iznos nije održiva. Sud je dalje naveo da osporena presuda ne sadrži nikakve povrede Zakona o obligacionim odnosima.

Navodi podnosioca

17. Podnosilac zahteva tvrdi da su, suprotno članu 24 [Jednakost pred Zakonom] i 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava, njegova prava na pravično i nepristrasno suđenje povređena, obzirom da stranke u ovom postupku nisu bile jednako tretirane i da sudovi nisu razmotrili dokaze i činjenice koje je izneo podnosilac zahteva. Podnosilac zahteva dalje tvrdi da Okružni sud, kao i Vrhovni sud, nisu pružili ubedljive razloge za odbijanje ovog slučaja i pogrešno primenili materijalno pravo.

18. Podnosilac zahteva takođe tvrdi da postoji povreda člana 6 EKLJP i člana 10 Univerzalne deklaracije.

Prihvatljivost zahteva

19. Sud primećuje da podnosilac zahteva, u svojoj reviziji podnetoj Vrhovnom sudu, tvrdi da su prvostepeni, a i drugostepeni sudovi, pogrešno primenili materijalno pravo i detaljno opisuje kako bi sudovi trebali pravilno primeniti odgovarajuće članove Zakona o obligacionim odnosima i Zakona o javnim nabavkama.

20. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

> *„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

21. Isti princip je propisan u èlanu 47.2 Zakona.

22. Sud se poziva i na èlan 21.4 Ustava, koji propisuje:

> *„Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva".*

Shodno tome, preduzeće G.T.P.P. „CLIRIMI" ima pravo da podnese ustavnu žalbu ovom Sudu, pozivajući se na povredu ustavnih prava i sloboda, na isti način, mada „u najvećoj mogućoj meri", kao i pojedinci. To znači da je podnosilac zahteva takođe obavezan da iscrpi sva pravna sredstva, kao što i pojedinci moraju da postupaju onako kako je propisano članom 113.7 Ustava i članom 47.2 Zakona.

23. Sud dalje naglašava da pravilo iscrpljenosti, ne samo da zahteva od podnosioca, da pre podnošenja zahteva Sudu, iscrpi sva pravna sredstva na raspolaganju prema kosovskom zakonu, uključujući i sudove najvišeg stepena, već i da pokrene navodne povrede osnovnih prava u postupcima pred ovim instancama.

24. Obrazloženje za pravilo iscrpljenosti, kako tumači Evropski sud za ljudska prava (vidi član 53. Ustava), je da priušti nadležnim organima, uključujući sudove, mogućnost da spreče ili isprave povredu Ustava navodno počinjenu protiv njih pre nego što te tvrdnje budu podnete ovom Ustavnom sudu (vidi, *mutatis mutandis*, ESLJP, Salmoni protiv Francuske, br 25803/94, presuda od 28. jula 1999. god.).

25. Shodno tome, nadležni organi, uključujući relevantne sudove, su isključeni da odgovaraju pred Ustavnim sudom za svoje postupke, pre nego što su imali priliku da isprave pitanja kroz svoje postupke. Pravilo se zasniva na pretpostavci da pravni poredak Kosova obezbeđuje

delotvorno pravno sredstvo protiv navodne povrede/povreda ustavnih prava. Na ovaj način, to je važan aspekt načela da je zaštitni mehanizam Ustavnog suda, utvrđen Ustavom, subsidijaran u odnosu na sudske sisteme koji štite ljudska prava.

26. Dakle, žalba koju je podnosilac zahteva uložio ovom Sudu, trebala je prvo biti uložena – bar u suštini – odgovarajućem organu/organima, uključujući nadležne sudove, i u skladu sa proceduralnim uslovima, poštujući rokove koji su propisani kosovskim zakonom (vidi, *mutatis mutandis,* Handyside protiv Ujedinjenog Kraljevstva, ESLJP presuda od 7. Decembra 1976. god., Serija A br. 24, p. 22, stav 48 and Cardot protiv Francuske, ESLJP presuda od 19. marta 1991. god., Serija A br. 200, p. 18, stav 34, kao i slučaj br. KI 41/09, AAB-RIINVEST Univerzitet D.O.O., Priština protiv Vlade Republike Kosovo, rešenje Ustavnog suda od 27. januara 2010. god.).

27. U skladu sa gore navedenom sudskom praksom ESLJP, koju Sud treba dosledno da primeni tokom tumačenja ljudskih prava i sloboda garantovanih Ustavom, kao što je prosipano članom 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] Ustava, nije neophodno za podnosioca zahteva da navede tačne članove Ustava ili primenjive međunarodne instrumente u sudskim postupcima pred nadležnim organima, uključujući sudove. Dokle god je povreda osnovnih prava, koju podnosilac zahteva pokreće pred ovim Sudom, pokrenuta implicitno ili u suštini u odgovarajućim sudskim postupcima, pravilo iscrpljenosti je zadovoljeno (vidi, *mutatis mutandis*, ESLJP, Azianas protiv Kipra, br 56679/00, presuda od 28. aprila 2004. god.).

28. S tim u vezi, Sud podseća da podnosioci zahteva samo moraju da iscrpe sredstva koja su dostupna i efikasna (vidi, *mutatis mutandis*, ECHR, Cinar protiv Turske, br 28602/95., presuda od 13. novembra 2003. god.).

29. Međutim, što se tiče žalbi pokrenutih pred Ustavnim sudom, mora se zaključiti da podnosilac zahteva nije podneo nikakav dokaz, koji pokazuje da se on, u postupku pred Okružnim i Vrhovnim sudom u poslednjoj instanci, pozvao na povredu člana 21.4 i 31 Ustava, kao i člana 6 EKLJP i člana 10 Univerzalne deklaracije, ni implicitno, a ni u suštini.

30. Sud, stoga, smatra da, suprotno sa uslovima člana 113.7 Ustava i člana 47.7 Zakona, podnosilac zahteva nije iscrpeo sva pravna sredstva propisana zakonom.

31. Iz toga proizilazi da je zahtev neprihvatljiv.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47.2 Zakona i pravilima 36 (1) c) i 56 (2) Poslovnika, na sednici održanoj 13. maja 2013. god.,

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

IV. DA PROGLASI da odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI157/13, Emin Maxhuni, Rešenje od 20. januar 2014 god.- Ocena ustavnosti presude br. GSK-KPA-A-27/12 Žalbenog veća KAI, Vrhovnog suda Republike Kosova, od 30. oktobra 2012. godine

Slučaj KI157/13, odluka od 20. januara 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, parnični spor, pravo na pravično suđenje, očigledno neosnovan.

U ovom slučaju, podnosilac zahteva tvrdi da je osporena odluka doneta uz grubu povredu ustavnih odredaba, jer je Žalbeno veće KAI PKVS odlučilo na proizvoljan i netransparentan način u vezi sa rešavanjem imovinskog spora. Podnosilac zahteva tvrdi da osporena odluka uglavnom krši njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje kao sto je garantovano članom 31. Ustava i članom 6 EKLJP.

Pored toga, Ustavni sud smatra da podnosilac zahteva nije precizirao kako je i zašto Žalbeno veće KAI povredilo njegova prava i osnovne slobode, odnosno njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje, kao sto je garantovano Ustavom i EKLJP prilikom odlučivanja „nije dokazao njegovo pravo na svojinu (...) nad spornim stanovima". Stoga, Sud smatra da podnosilac zahteva nije uspeo u dovoljnoj meri da potkrepi i dokaže njegovu tvrdnju.

Štaviše, Sud podseća da ne može da deluje kao sud četvrtog stepena, kada razmatra odluke donete od strane Žalbenog veća KAI, jer je to dužnost redovnih sudova da tumače i primenjuju odgovarajuća prava materijalnog i procesnog prava. U tom smislu, Sud se poziva na slučaj *mutatis mutandis Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, stav 28 Evropski sud za ljudska prava [ESWP] 1999-1.

Kao rezime, Sud zaključuje da je zahtev, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) c) i 36 (2) d) Poslovnika, očigledno neosnovan i shodno tome, neprihvatljiv.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI157/13
Podnosilac
Emin Maxhuni
Ocena ustavnosti presude br. GSK-KPA-A-27/12 Žalbenog veća KAI, Vrhovnog suda Republike Kosova, od 30. oktobra 2012. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahteva je podneo g. Emin Maxhuni, sa prebivalištem u Prištini (u daljem tekstu: podnosilac).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu br. GSK-KPA-A-27/12, Žalbenog veća KAI Vrhovnog suda Republike Kosovo od 30. oktobra 2012. god., (u daljem tekstu: osporena odluka) za koju podnosilac zahteva tvrdi da je primio 16. septembra 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar ovog zahteva je ocena ustavnosti osporene odluke, koja je navodno povredila stavove 1 i 2 člana 3 [Jednakost pred Zakonom] u vezi sa članom 24 [Jednakost pred Zakonom]; stavove 1 i 2 člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje]; stavove 1, 2 i 3 člana 46 [Zaštita Imovine]; član 54 [Sudska Zaštita Prava]; stavove 2, 3 i 5 člana 102 [Opšta Načela Sudskog Sistema] svi iz Ustava i član 6 [Pravo na pravično suđenje] Evropske Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113. 7 Ustava, članu 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo, (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

5. Dana 28. oktobra 2013. god., podnosilac je podneo svoj zahtev.

6. Dana 28. oktobra 2013. god., predsednik Suda je imenovao sudiju Almiro Rodrigues za sudiju izvestioca i veće za razmatranje, u sastavu sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 12. novembra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva, Žalbeno veće KAI Vrhovnog suda, Kosovsku agenciju za imovinu (u daljem tekstu: KAI) i stranke uključene u postupku u vezi sa registracijom ovog zahteva.

8. Dana 20. januara 2014. god., veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Godine 1991, podnosilac zahteva je osnovao privatno preduzeće "Marigona Comerce".

10. Dana 27. novembra 1996. god., preduzeće zaključuje ugovor (ugovor br. 02-2853/1) sa SIZ-om (Samoupravna interesna zajednica), sada Javno stambeno preduzeće u Prištini, o zajedničkom ulaganju, u vezi sa izgradnjom dva stana koji se nalaze u Prištini.

11. Preduzeće „Marigona Comerce" je poslovalo sve do 1999. god., kada je sva imovina preduzeća uništena, sa izuzetkom dva sporna stana. Kao rezultat toga, podnosilac zahteva je prekinuo svoje poslovanje. Nakon toga, administracija UNMIK-a, Uredbom br. 2000/8 naložila je registraciju poslovanja. Međutim, podnosilac zahteva nije registrovao svoje poslovanje.

12. Podnosilac zahteva nije dobio vlasništvo nad stanovima, jer izgradnja zgrade gde su se nalazila dva sporna stana još uvek nije bila okončana. Dakle, podnosilac zahteva tvrdi da su odgovorne stranke uzele nezakonito u vlasništvo dva stana.

13. Dana 5. februara 2008. god., podnosilac zahteva je tražio od KAI povratak dva sporna stana u njegovo vlasništvo.

14. Dana 26. oktobra 2011. god., Komisija za imovinske zahteve Kosova (KIZK) priznala je (KPCC/D/R/130/2011) podnosiocu zahteva pravo svojine i posedovanja nad dva sporna stana.

15. Dana 25. maja 2012. god., ta odluka je uručena odgovornim strankama.

16. Dana 26. maja 2012. god., odgovorne stranke su uložile žalbu Žalbenom veću KAI Vrhovnog suda, tvrdeći da je odluka KIZK zasnovana na falsifovanim dokumentima.

17. Dana 30. oktobra 2012. god., Žalbeno veće KAI Vrhovnog suda (GJK-KPA-A-27/12) usvojilo je kao osnovanu žalbu odgovornih stranki i preinačilo je odluku KIZK br. KPCC/D/R/130/2011 od 26. februara 2011. god. Žalbeno veće je konstatovalo da podnosilac *„nije dokazao da ima imovinsko pravo ili neko drugo imovinsko pravo nad spornim stanovima"* i on nema *„pravo na pravo koje proizilazi iz ugovora o zajedničkom ulaganju na stambenoj izgradnji"*.

18. Žalbeno veće KAI u nastavku opravdava da "*Ugovor zaključen o finansiranju izgradnje dva sporna stana nije zaključen između Javnog stambenog preduzeća i odgovarajuće stranke u žalbi kao fizičkog lica, već između Javnog stambenog preduzeća i preduzeća „Marigona-Commerc". Ovo preduzeće i njenu imovinu treba razlikovati od odgovarajuće stranke u žalbi i njegove imovine kao fizičke stranke"*.

Navodi podnosioca zahteva

19. Podnosilac zahteva tvrdi da je osporena odluka doneta uz grubu povredu ustavnih odredaba, jer je Žalbeno veće KAI PKVS odlučilo na proizvoljan i netransparentan način u vezi sa rešavanjem imovinskog spora.

20. Podnosilac zahteva tvrdi da osporena odluka uglavnom krši njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje kao što je garantovano članom 31 Ustava i članom 6 EKLJP.

Prihvatljivost zahteva

21. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

22. U tom smislu, Sud se poziva na član 113 Ustava, koji propisuje:

1. „Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

(...)

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

23. Sud se takođe poziva na član 48 Zakona koji propisuje:

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori".

24. Pored toga, pravilo 36 (1) c) i 36 (2) d) Poslovnika, propisuje:

(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

[...]

(c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.

(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.

25. Podnosilac zahteva tvrdi da je Žalbeno veće KAI Vrhovnog suda odlučilo na proizvoljan i netransparentan način prilikom rešavanja ovog imovinskog spora. Međutim, podnosilac zahteva nije izgradio argument i nije predstavio dokaze o navodnoj povredi.

26. Ustavni sud smatra da podnosilac zahteva nije precizirao kako je i zašto Žalbeno veće KAI povredilo njegova prava i osnovne slobode, odnosno njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje, kao što je garantovano Ustavom i EKLJP prilikom odlučivanja da *„nije dokazao njegovo pravo na svojinu (...) nad spornim stanovima".*

27. Stoga, Sud smatra da podnosilac zahteva nije uspeo u dovoljnoj meri da potkrepi i dokaže njegovu tvrdnju.

28. Pored toga, Sud primećuje da je Žalbeno veće KAI naglasilo da je: *„ugovor u vezi sa finansiranjem izgradnje dva sporna stana (...) sklopljen između (...) Javnog Stambenog Preduzeća i preduzeća „Marigona – Comerce“. Ovo preduzeće i njenu imovinu treba razlikovati od odgovarajuće stranke u žalbi i njegovu imovinu kao fizičke stranke“.*

29. Prema tome, Sud ne može da zaključi da je podnosilac zahteva proizvoljno lišen njegovih prava kao stranka u ovom imovinskom sporu i da je osporena odluka doneta uz grubu povredu Ustava.

30. U stvari, Žalbeno veće KAI je konstatovalo da podnosilac zahteva, u svojstvu fizičkog lica, ne uživa pravo na svojinu nad spornim stanovima, jer imovina preduzeća „Marigona – Comerce“ ne može da se smatra imovinom podnosioca zahteva. Sve u svemu, pošto podnosilac zahteva nije dokazao da pravo na svojinu i posedovanje spornih stanova pripadaju lično njemu, ne može da se smatra da je postojala povreda njegovih ličnih prava.

31. Štaviše, Sud ne može da deluje kao sud četvrtog stepena, kada razmatra odluke donete od strane Žalbenog veća KAI. To je dužnost redovnih sudova da tumače i primenjuju odgovarajuća prava materijalnog i procesnog prava (Vidi, *mutatis mutandis, Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, stav 28 Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-1).

32. U suprotnom, Sud smatra da podnosilac zahteva nije podneo nijedan dokaz koji ukazuje da navodna povreda sadrži neosporive elemente povreda ustavnih prava (Vidi, *Vanek protiv Republike Slovačke*, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 53363/99, od 31. maja 2005. god.).

33. Pored toga, Ustavni sud ne može da smatra osnovanom tvrdnju da su postupci sprovedeni pred Žalbenim većem KAI, bili netransparentni ili na neki način nepravični ili proizvoljni (Vidi, *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije*, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06, od 30. juna 2009. god).

34. Dakle, Sud nalazi da podnosilac zahteva nije potkrepio, a ni dokazao njegovu tvrdnju o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje.

35. Shodno tome, nema logične i praktične potrebe za dalje razmatranje drugih navodnih povreda (prava na Jednakost pred zakonom, Zaštitu imovine, Sudsku zaštita prava i opšte načelo sudskog sistema), kao što

su uključena i obuhvaćena u tvrdnjama o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje.

36. Kao rezime, Sud zaključuje da je zahtev, u skladu sa članom 48 Zakona i pravilom 36 (1) c) i 36 (2) d) Poslovnika, očigledno neosnovan i shodno tome, neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, na osnovu člana 113. 7 Ustava, člana 48 Zakona i pravila 36 (1) c), 36 (2) d) i 56 (2) Poslovnika, dana 20. januara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

IV. DA OGLASI da ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI112/13, Bajram Sfishta, Rešenje od 2. decembra 2013 god.- Ocena ustavnosti odluke ASC-11-0035 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosovo, od 23. novembra 2012. godine.

Slučaj KI112/13, odluka od 2. decembra 2013. god.

Ključne reči; individualni zahtev, pravo na imovinu, van vremensakog roka

Podnosilac je podneo Zahtev na osnovu člana 113.7 Ustava Republike Kosovo, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 i pravilu 56, stav 2 Poslovnika o radu.

Podnosilac se obratio sudu jer mu je navodno odluka ASC-11-0035 , uskratila "pravo na deo od prihoda od privatizacije Drustvenog Preduzeca "Ramiz Sadiku" iz Pristine.

U tom smislu, podnosilae zahteva se ne poziva na povredu neke ustavne odredbe posebno.

Na osnovu podnetih dokumenata, Sud je utvrdio da je podnosilac podneo svoj zahtev 25. jula 2013. god., dok je poslednja odluka Posebne komore njemu urucena 15. januara 2013. god. Podnosilac je podneo svoj zahtev Sudu cetrdeset dana (40) kasnije od zakonskog roka propisanog clanom 49 Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika.

Na osnovu toga Sud je zahtev odbacio jer je van roka.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
Slučaju br. KI112/13
Podnosilac
Bajram Sfishta
Ocena ustavnosti odluke ASC-11-0035
Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosovo,
od 23. novembra 2012. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Bajram Sfishta (u daljem tekstu: podnosilac), sa prebivalištem u Podujevu.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava odluku Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, ASC-11-0035 od 23. novembra 2012. god., koja mu je uručena 15. januara 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, koja je navodno uskratila podnosiocu zahteva *„pravo na deo od prihoda od privatizacije Društvenog Preduzeća "Ramiz Sadiku" Priština (u daljem tekstu: DP „Ramiz Sadiku")"*.

4. U tom smislu, podnosilac zahteva se ne poziva na povredu neke ustavne odredbe posebno.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 od 15. januara 2009. god., (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 25. jula 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 5. avgusta 2013. god., predsednik je odlukom br. GJR. KI112/13, imenovao sudiju Arta Rama-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI112/13, imenovao veće za razmatranje sastavljeno od sudija Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

8. Dana 26. avgusta 2013. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana, Sud je obavestio Kosovsku agenciju za privatizaciju o zahtevu (u daljem tekstu: KAP).

9. Dana 24. septembra 2013. god., Sud je tražio od podnosioca zahteva da podnese dodatna dokumenta. Istog dana, Sud je obavestio Posebnu komoru Vrhovnog suda Kosova o zahtevu (u daljem tekstu: Posebna komora).

10. Dana 2. decembra 2013. god., nakon što je razmotrio izveštaj sudije izvestioca, veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. U neodređeno vreme, podnosilac zahteva je bio zaposlen u DP “Ramiz Sadiku.”

12. Dana 27. juna 2006. god., DP “Ramiz Sadiku” je privatizovano.

13. Dana 4, 5 i 7. marta 2009. god., KAP je objavila konačnu listu zaposlenih koji imaju pravo na deo prihoda od privatizacije DP “Ramiz Sadiku”, zajedno sa zakonskim rokom za podnošenje žalbi protiv liste od 27. marta 2009. god.

14. Dana 30. juna 2009. god., podnosilac zahteva je uložio žalbu Sudskom veću Posebne komore protiv konačne liste zaposlenih.

15. Dana 24. februara 2011. god., Sudsko veće Posebne komore je odlukom SCEL-09-0001 odlučilo da je žalba podnosioca zahteva protiv konačne liste zaposlenih uložena nakon zakonskog roka. Sudsko veće je odbacilo žalbu kao neprihvatljivu.

16. Podnosilac zahteva je uložio žalbu Žalbenom veću Posebne komore protiv odluke Sudskog veća SCEL-09-0001 od 24. februara 2011. god.

17. Dana 23. novembra 2012. god., Žalbeno veće Posebne komore je odlukom ASC-11-0035 potvrdilo odluku sudskog veća SCEL-09-0001 od 24. februara 2011. god.

18. Žalbeno veće Posebne komore je odlukom ASC-11-0035, od 23. novembra 2012. god., obrazložilo, između ostalog, da "*...je Sudsko veće pravilno ocenilo da je žalba protiv konačne liste, koju je on (podnosilac) uložio 27. marta 2009. god., neblagovremena. Pošto podnosilac nije podneo zahtev za povraćaj Sudskom veću, nije važno da li je propustio rok svojom krivicom ili ne*".

Navodi podnosioca

19. Podnosilac zahteva tvrdi da je *"radio u DP 'Ramiz Sadiku' u Prištini dugi niz godina do 28. februara 1990. god., kada su ga srpske snage nasilno udaljile sa posla i diskriminisale."*

20. Podnosilac zahteva tvrdi da u vreme kada su imena objavljena u kosovskim dnevnim listovima, on je bio bolestan i nije video imena. Štaviše, on tvrdi da kada je od prijatelja saznao o privatizaciji, podneo je zahtev KAP-u, ali zahtev je odbačen kao neblagovremen.

21. Podnosilac zahteva tvrdi da su njegova prava garantovana Ustavom bila povređena, na njegovu štetu, od strane KAP-a i Posebne komore, jer je doprineo DP "Ramiz Sadiku" dugi niz godina i stoga, on ima pravo na deo prihoda od privatizacije navedenog DP.

22. Podnosilac zahteva se nije pozvao ni na jednu ustavnu odredbu posebno.

Prihvatljivost zahteva

23. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

24. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. 7 Ustava, koji propisuje:

> *„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

25. Sud primećuje da je podnosilac zahteva uložio žalbu pred KAP-om, a kasnije pred Sudskim većem i Žalbenim većem Posebne Komore. Podnosilac zahteva je iscrpeo sva pravna sredstva propisana članom 113. 7 Ustava.

26. Sud se takođe poziva na član 49 Zakona, koji predviđa:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku (...)".*

27. Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36 (1) b) Poslovnika, koje propisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
> ...
> *b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva...".*

28. Na osnovu podnetih dokumenata, Sud utvrđuje da je podnosilac podneo svoj zahtev 25. jula 2013. god., dok je poslednja odluka Posebne komore njemu uručena 15. januara 2013. god. Podnosilac je podneo svoj zahtev Sudu četrdeset dana (40) kasnije od zakonskog roka propisanog članom 49 Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika.

29. Iz toga proizilazi da je zahtev van roka.

30. Dakle, zahtev treba da se proglasi kao neprihvatljiv u skladu sa članom 49 Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 49 Zakona i pravilom 56 (2) Poslovnika, dana 2. decembra 2013. god., jednoglasno;

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI195/13, Asllan Krasnqi, Rešenje od 21. januara 2014 god.- Ocena ustavnosti presude, Rev. br. 126/2012, Vrhovnog suda Kosova, od 2. avgusta 2013. godine.

Slučaj KI195/13, odluka 21. januara 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnovan.

Podnosilac zahteva tvrdi da su njegova ustavna prava na imovinu i na pravièno i nepristrasno suđenje povređena presudom Opštinskog suda u Đakovici (C. br. 11/2008 od 21. aprila 2011. god.) i presudom Okružnog suda u Peci Ac. br. 470/2011 od 19. marta 2012. godine. On dalje tvrdi da Vrhovni sud Kosova nije ispravio povredu njegovih ljudskih prava garantovanih Ustavom.

Sud primećuje da podnosilac zahteva nije opisao ni činjenice slučaja, niti je potkrepeo svoje žalbe. Umesto toga, on samo tvrdi da njegovi podnesci nisu uzeti u obzir i stoga tvrdi da su njegova ljudska prava, pre svega, pravo na imovinu i pravično suđenje, povređena.

Kao rezime, podnosilac zahteva nije ni izgradio slučaj na povredi nekog od njegovih prava garantovanih Ustavom niti je podneo nikakav *prima facie* dokaz o takvoj povredi.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48 Zakona i pravilom 36 (1) c) Poslovnika o radu, dana 21. januara 2014. god., jednoglasno odlučuje da je zahtev očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI195/13
Podnosilac
Asllan Krasniqi
Ocena ustavnosti presude, Rev. br. 126/2012, Vrhovnog suda Kosova, od 2. avgusta 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Asllan Krasniqi (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) sa prebivalištem u Đakovici.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 126/2012 od 2. avgusta 2013. god., koja mu je uručena 10. oktobra 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Rev. br. 126/12 od 2. avgusta 2013. god. Navedenom presudom, revizija podnosioca podneta na presudu Okružnog suda u Peći Ac. br. 470/2011 od 19. marta 2012. god., radi utvrđivanja njegovog prava suvlasništva na nepokretnosti, odbijena je kao neosnovana.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 12. novembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 2. decembra 2013. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI195/13 imenovao je sudiju Snezhana Botusharova za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI195/13 imenovao veće za razmatranje sastavljeno od sudija Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

7. Dana 11. decembra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca i tražio od njega da podnese presudu Okružnog suda u Peći, Ac. br. 470/2011 od 19. marta 2012. god., i presudu Opštinskog suda u Đakovici C. br. 11/2008 od 21. aprila 2011. god.

8. Dana 11. decembra 2013. god., Sud je obavestio i Vrhovni sud Kosova o registraciji zahteva.

9. Dana 20. decembra 2013. god., podnosilac zahteva je podneo Sudu kopije traženih presuda.

10. Dana 21. januara 2014. god., veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Podnosilac zahteva nije opisao činjenice slučaja. Umesto toga, on je tražio od Suda da razmotri sve podneske koje je on podneo u postupku pred redovnim sudovima. U tom smislu, on je priložio kopije relevantnih presuda.

12. Na osnovu ovih presuda, može se utvrditi sledeće:

13. Neodređenog dana, podnosilac zahteva je zajedno sa svoja četiri brata pokrenuo parnični postupak protiv I. K. radi utvrđivanja njihovih prava na suvlasništvo na nepokretnosti u površini od 215.5 m^2 upisanoj u katastarskoj parceli br. 189/2 ZK Rogovo. Podnosilac zahteva i njegova braća su tražili i predaju u posed sporne nepokretnosti.

14. Dana 21. aprila 2011. god., Opštinski sud u Đakovici doneo je presudu kojom je tužbeni zahtev podnosioca odbio kao neosnovan.

15. Opštinski sud je odbio tužbeni zahtev podnosioca, jer je našao da je sporazum o fizičkoj podeli nepokretnosti potpisan između pokojnog oca podnosioca i pokojnog oca I. K. (koji su bili braća), i overen u Opštinskom sudu u Prizrenu 30. decembra 1963. god., čime je obezbeđen pravni osnov za sticanje prava na svojinu u skladu sa članom 20. Zakona o osnovnim svojinsko-pravnim odnosima.

16. Podnosilac zahteva i njegova braća su uložili žalbu Okružnom sudu u Peći.

17. Dana 19. marta 2012. god., Okružni sud u Peći, presudom Ac. br. 470/2011 odbio je gore navedenu žalbu. Okružni sud je u obrazloženju, između ostalog, naveo "*Pravno stanovište prvostepenog suda kao osnovano na zakonu usvaja i drugostepeni sud iz razloga što pobijena presuda ne sadrži bitne povrede zakonskih odredaba iz člana 182. stav 2. tačka (n) Zakona o parničnom postupku, na koje drugostepeni sud pazi po službenoj dužnosti na osnovu člana 194. Zakona o parničnom postupku. Činjenično stanje utvrđeno od strane prvostepenog suda se ne dovodi u pitanje u žalbenim navodima. Žalbom se ponavljaju i podnose pitanja koja su ocenjena od strane prvostepenog suda tokom ispitivanja pravno-spornog izveštaja i za koje je prvostepeni sud dao dovoljno pravnih i činjeničnih obrazloženja zasnovanih na Zakonu koje ovaj sud usvaja.*"

18. Nakon toga, podnosilac zahteva i njegova braća su podneli reviziju Vrhovnom sudu. Oni tvrde da je Okružni sud povredio odredbe Zakona o parničnom postupku (ZPP), posebno član 188. ZPP i da je Okružni sud u Peći pogrešno primenio materijalno pravo.

19. Dana 2. avgusta 2013. god., Vrhovni sud Kosova je doneo presudu (Rev. 126/2012) i odbio je gore navedenu reviziju.

20. Vrhovni sud je u obrazloženju ponovio da "*Činjenicu da nepokretnost tuženog ima veću površinu, prvostepeni sud je imao u vidu, ali uzimajući u obzir da je podela izvršena na osnovu boniteta i položaja parcela, kojom su se složili preci parničnih stranaka, koje su stupile u posed bez primedbe od strane druge stranke, i naslednici – ovde parnične stranke, su nastavili sa korišćenjem i posedovanjem od 1963. godine pa nadalje, sve dok je tužioci nisu osporili 2008. godine, kada su podneli tužbu,...*"

21. Vrhovni sud je u nastavku naveo sledeće „*U reviziji tužilaca samo se uopšteno navodi da presude nižestepenih sudova sadrže bitne povrede zakonskih odredaba iz člana 182. stav 2 tačka (n) Zakona o parničnom postupku, a nije precizirano koje su to povrede,... ovaj sud ocenjuje da su neosnovani navodi u reviziji u vezi sa bitnim*

povredama gore navedenih zakonskih odredaba. U reviziji je navedeno da je pobijena presuda doneta povredom zakonskih odredaba iz člana 188. Zakona o parničnom postupku. Vrhovni sud je razmotrio ovaj navod, međutim ta odredba se odnosi na odgovor na žalbu i ne odnosi se na razmatranje po reviziji."

Navodi podnosioca

22. Podnosilac zahteva tvrdi da su njegova ustavna prava na imovinu i na pravično i nepristrasno suđenje povređena presudom Opštinskog suda u Đakovici (C. br. 11/2008 od 21. aprila 2011. god.) i presudom Okružnog suda u Peći (Ac. br. 470/2011 od 19. marta 2012. god.). On dalje tvrdi da Vrhovni sud Kosova nije ispravio povredu njegovih ljudskih prava garantovanih Ustavom.

23. Podnosilac zahteva navodi sledeće: „*Povređena su moja prava propisana èlanom 21, 22, 31 i 46 Ustava Republike Kosovo i članom 5 i 6 ESLJP.*"

Ocena prihvatljivosti zahteva

24. Kao prvo, kako bi bio u stanju da sudi u vezi sa zahtevom podnosioca, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio sve uslove prihvatljivosti određene Ustavom i dalje obrazložene u Zakonu i u Poslovniku.

25. Sud primećuje da podnosilac zahteva nije opisao ni činjenice slučaja, niti je potkrepeo svoje žalbe. Umesto toga, on samo tvrdi da njegovi podnesci nisu uzeti u obzir i stoga tvrdi da su njegova ljudska prava, pre svega, pravo na imovinu i pravično suđenje, povređena.

26. U tom smislu, Sud uzima u obzir pravilo 36 Poslovnika, koje propisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan."*

27. Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjenih od strane Vrhovnog suda, osim u meri u kojoj su povređena prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

28. S tim u vezi, Ustavni sud ponavlja da ne deluje kao sud četvrtog stepena, prilikom razmatranja odluka donetih od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantne propise kako procesnog tako i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz protiv Španije [VK], br. 30544/96, stav

28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I, vidi takođe rešenje o neprihvatljivosti u slučaju br. 70/11, podnosioci zahteva Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima, ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda A. br. 983/08 od 7. februara 2011. god.).

29. Ustavni sud primećuje da je podnosilac zahteva iscrpeo sva pravna sredstva propisana Zakonom o parničnom postupku, podnoseći reviziju na presudu Okružnog suda u Peći i da je Vrhovni sud uzeo to u obzir i zaista odgovorio na njegove žalbe po pitanju zakona.

30. Sud, stoga, smatra da ne postoji ništa u zahtevu što ukazuje da je slučaju nedostajala nepristrasnost ili da je postupak bio nepravičan (vidi, *mutatis mutandis*, Shub protiv Litvanije, ESLJP odluka o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).

31. Kao rezime, podnosilac zahteva nije ni izgradio slučaj na povredi nekog od njegovih prava garantovanih Ustavom niti je podneo nikakav *prima facie* dokaz o takvoj povredi (vidi Vanek protiv Republike Slovačke, ESLJP odluka o prihvatljivosti zahteva br. 53363/99 od 31. maja 2005. god.).

32. Shodno tome, Sud nalazi da je zahtev očigledno neosnovan u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48 Zakona i pravilom 36 (1) c) Poslovnika o radu, dana 21. januara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

IV. Da ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI139/13, Zorica Đokić, Rešenje od 20. januara 2014 god.- Ocena ustavnosti obaveštenja Državnog tužioca, KMLP. I. br. 8/13, od 3. maja 2013. god.

Slučaj KI139/13, odluka od 20. januara 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnovan,

Podnosilac, Zorica Đokić, podnela je zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosovo, osporavajući obaveštenje Državnog tužioca, KMLP. I. br. 8/13, od 3. maja 2013. god., koje je navodno doneto uz povredu člana 3 [Jednakost pred Zakonom]; članom 19 [Sprovođenje Međunarodnog Prava]; članom 24 [Jednakost pred Zakonom]; članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje]; članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo]; članom 46 [Zaštita Imovine]; članom 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava]; članom 54 [Sudska Zaštita Prava]; članom 56 [Prava i Osnovne Slobode tokom Vanrednog Stanja]; članom 156 [Izbeglice i Interno Raseljena Lica] Ustavnog suda Republike, kao i odgovarajućim članovima Evropske konvencije o ljudskim pravima, odnosno član 6, stav 1 [Pravo na pravično suđenje]; član 13 [Pravo na delotvorni pravni lek]; član 8 [Pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života]; član 14 [Zabrana diskriminacije]; član 1 Protokola 1 EKLJP [Zaštita imovine] i Protokola 12 [Opsta zabrana diskriminacije].

Što se tiče pitanja prihvatljivosti zahteva, Sud smatra da je zahtev neprihvatljiv, jer podnosilac zahteva nije podneo dokaze da su relevantni postupci bili na bilo koji način nepravedni ili proizvoljni. Stoga, Sud smatra da je zahtev očigledno neosnovan u skladu sa pravilom 36 (1) c) i 36 (2) d) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI139/13
Podnosilac
Zorica Đokić
Ocena ustavnosti obaveštenja Državnog tužioca, KMLP. I. br. 8/13, od 3. maja 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela gđa Zorica Đokić (u daljem tekstu: podnosilac) iz Zaječara, Srbija.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava obaveštenje Državnog tužioca KMLP. I. br. 8/13 od 3. maja 2013. god., i presudu Okružnog suda Kž. br. 251/2012 u Gnjilanu od 19. novembra 2012. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, kojom podnosilac tvrdi da su joj povređena njena ustavna prava garantovana: članom 3 [Jednakost pred Zakonom]; članom 19 [Sprovođenje Međunarodnog Prava]; članom 24 [Jednakost pred Zakonom]; članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje]; članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo]; članom 46 [Zaštita Imovine]; članom 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava]; članom 54 [Sudska Zaštita Prava]; članom 56 [Prava i Osnovne Slobode tokom Vanrednog Stanja]; članom 156 [Izbeglice i Interno Raseljena Lica] Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) kao i odgovarajućim članovima Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu:

EKLJP) član 6 stav 1 [Pravo na pravično suđenje]; član 13 [Pravo na delotvorni pravni lek]; član 8 [Pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života]; član 14 [Zabrana diskriminacije]; član 1 Protokola 1 EKLJP [Zaštita imovine] i Protokola 12 [Opšta zabrana diskriminacije].

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113. 7 Ustava, članu 47 Zakona o Ustavnom sudu br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. 2 Poslovnika o radu Suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 3. septembra 2013. god., podnosilac je podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 24. septembra 2013. god., predsednik Suda je, odlukom br. GJR. KI139/13, imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KSH139/13, imenovao veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

7. Dana 10. oktobra 2013. god., Sud je tražio dodatna dokumenta i pojašnjene od podnosioca.

8. Istog dana, Vrhovni je bio obavešten o zahtevu.

9. Dana 18. oktobra 2013. god., podnosilac zahteva je odgovorila Sudu.

10. Dana 20. januara 2014. god., veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Godine 2005., podnosilac je podnela zahtev Komisiji za stambene imovinske zahteve pri Direkciji za stambena i imovinska pitanja (u daljem tekstu: DSIP) radi udaljavanja F. I. iz stana u Klokot Banji, koji je prema podnosiocu zahteva bio u njenom vlasništvu.

12. Dana 24. februara 2005. god., DSIP, odlukom br. HPCC/D/170/2005/C traži da se navedena imovina oslobodi od *"svakog drugog lica koje živi u imovini...u roku od 30 (trideset) dana od prijema ovog naloga",* u suprotnom, prema ovoj odluci, takva lica će biti nasilno udaljena. F. I. je podneo zahtev protiv ove odluke.

13. Dana 18. februara 2006. god., DSIP, *odlukom HPCC/REC/58/2006 odbija zahtev F. I. za ponovno razmatranje zahteva, kao neosnovan.*

14. Dana 15. septembra 2006. god., DSIP predaje podnosiocu ključeve.

15. Dana 6. oktobra 2006. god., Opštinsko javno tužilaštvo u Gnjilanu (u daljem tekstu: OJT) je pokrenulo optužnicu sa br. Kt. br. 1475/2006 u Opštinskom sudu u Vitini (u daljem tekstu: Opštinski sud) protiv F. I. zbog narušavanja nepovredivosti stana i zbog uklanjanja ili oštećivanja službenog pečata ili oznake propisanih članom 166 odnosno članom 322 Krivičnog zakona Kosova.

16. Dana 27. aprila 2008. god., podnosilac zahteva podnosi prijavu policijskoj stanici u Vitini sa zahtevom da se F. I. *"iseli iz mog stana i da krivično i materijalno odgovara".*

17. Dana 29. jula 2009. god., OJT u Gnjilanu, pokrenulo je drugu optužnicu sa br. Kt. br. 1235/2009 u Opštinskom sudu protiv F. I. zbog narušavanja nepovredivosti stana; protivpravnog zauzimanja nepokretne imovine; i uklanjanja ili oštećivanja službenog pečata ili oznake propisanih članom 166, odnosno članom 259 i 322 Krivičnog zakona Kosova. Zastupnik podnosioca zahteva J. Z., je na ročištu podržala tvrdnje OJT i krivično gonjenje radi ostvarivanja njenog imovinsko-pravnog prava.

18. Dana 4. jula 2012. god., Opštinski sud je presudom K. br. 320/2006, proglasio krivim F. I. za krivična dela narušavanje nepovredivosti stana i uklanjanje ili oštećivanje službenog pečata ili oznake. Što se tiče krivičnog dela protivpravno zauzimanje nepokretne imovine, Opštinski sud nije proglasio krivim F. I., jer je ovo krivično delo *"potpuno zastarelo...,* jer je krivično delo *"počinjeno juna meseca 1999. godine i prošao je rok za krivično gonjenje."*

19. Protiv ove presude, F. I. je uložio žalbu Okružnom sudu u Gnjilanu (u daljem tekstu: Okružni sud) sa zahtevom da se poništi presuda Opštinskog suda (K. br. 320/2006) i da se predmet vrati na ponovno suđenje ili da se preinači, oslobađajući ga krivice.

20. Dana 19. novembra 2012. god., Okružni sud, presudom Kž. br. 251/12, je preinačio presudu Opštinskog suda (K. br. 320/2006) i oslobodio F. I. od svih optužbi zbog apsolutnog zastarevanja krivičnih dela. Prema Okružnom sudu *"iz spisa predmeta se može videti da je od izvršenja krivičnog dela pa do sada prošlo više od 6 godina, dok za krivično delo za koje je okrivljeni proglašen krivim, relativno zastarevanje počinje da teče kada prođe tri godine od izvršenja krivičnog dela, prema članu 91. stav 1 i 6 istog zakona [Krivični zakon Kosova]. U*

ovom slučaju, od izvršenja krivično dela do danas, prošlo je 6 godina, što znači da je došlo do apsolutne zastarelosti krivičnog gonjenja".

21. Dana 17. jula 2013. god., podnosilac je podnela zahtev za zaštitu zakonitosti Kancelariji glavnog državnog tužioca Kosova zbog povrede Krivičnog zakona Kosova i Zakona o krivičnom postupku Kosova.

22. Dana 3. maja 2013. god., Državni javni tužilac, obaveštenjem KMLP. I. br. 8/13, obaveštava podnosioca zahteva da ne postoji osnov za pokretanje zahteva za zaštitu zakonitosti. Prema njemu *"Okružni sud u Gnjilanu, presudom Ap 251/2012 od 19.11.2012. god., ispravno je konstatovao da u konkretnom slučaju je zastarelo krivično gonjenje. To iz razloga da za krivična dela za koje je optuženi proglašen krivim presudom prvog stepena P. br. 320/2006, od 04.07.2006. god., bila je predviđena kazna do 3 godine zatvora, dok u konkretnom slučaju prošlo je više od 6 godina od vremena izvršenja krivičnog dela."*... dok *"Navodi podnosioca zahteva na osnovu povrede propisa krivičnog postupka koja navodi da njoj nije dostavljena nijedna žalba optuženog protiv presude prvog stepena i na taj način ona nije mogla da odgovori na žalbe, je bez efekta".*

Navodi podnosioca

23. Podnosilac zahteva tvrdi da su joj tokom postupka u redovnim sudovima povređena ustavna prava garantovana članovima: 3, 24, 31, 32, 46, 54, 56, 156, 19 i 53 Ustava i članovima 6, 13, 8, 14 EKLJP, kao i članom 1 Protokola 1 EKLJP i prava garantovana Protokolom 12.

24. Podnosilac zahteva traži od Suda da *"moj zahtev proglasi prihvatljivim i da gore navedene presude sudova Kosova proglasi neustavnim".*

Prihvatljivost zahteva

25. Sud prvo treba ispita da li je podnosilac zahteva ispunila uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

26. U tom smislu Sud se poziva na član 48 Zakona, koji propisuje:

> *"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."*

27. Štaviše, pravilo 36 (1) i (2) Poslovnika, propisuje:

(1) "Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve

...
c) samo ako zahtev nije oèigledno neosnovan

(2) Sud odbacuje zahtev kao oèigledno neosnovan kada zaključi:

...
d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju."

28. U ovom slučaju, Sud primećuje da se, vezano sa istom nepokretnom imovinom, sprovodi i parnični spor u redovnim odgovarajućim sudovima, gde je kao stranka uključeno i pravno lice "Klokot Banja" kao tražilac ove imovine. Međutim, na osnovu odgovora podnosioca podnetog Sudu dana 18. oktobra 2013. god., podnosilac se žali na krivični postupak. U vezi sa krivičnim postupkom, podnosilac se žali protiv zaključka državnog tužioca da "[...] *više od 6 godina je prošlo od vremena kada je krivično delo izvršeno* [...]" i navodi da odluka državnog tužioca povređuje njena prava, ne objašnjavajući zašto i kako osporena odluka povređuje njena prava.

29. Prema Ustavu, nije dužnost Suda da se bavi greškama u činjenicama ili u zakonu (zakonitost), navodno počinjenih od strane nižestepenih sudova i Vrhovnog suda, osim u meri u kojoj su one mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Na osnovu toga, Sud ne deluje kao sud četvrtog stepena u vezi sa odlukama donetih od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju odgovarajuća pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, slučaj KI14/13, podnosilac Opština Podujevo, Rešenje o neprihvatljivosti od 12. marta 2013. god.).

30. U odnosu na krivični postupak, podnosilac nije potkrepela zahtev na ustavnim osnovama i nije pružila dokaze da su njena prava i slobode povređena od strane redovnih sudova. Stoga Sud ne nalazi da su odgovarajući postupci pred redovnim sudovima na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni (vidi, *mutatis mutandis*, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava u slučaju Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, zahtev br. 13071/87, 10. jul 1991. god.).

31. Stoga, Sud smatra da podnosilac nije dokazala kako je i zašto zaključak u obaveštenju Državnog tužioca, ili postupak pred Okružnim sudom, povredio njena prava i slobode zaštićene Ustavom.

32. Dakle, iz toga sledi da je zahtev neprihvatljiv jer je očigledno neosnovan u skladu sa pravilom 36 (1) c) i 36 (2) d) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, na osnovu člana 48 Zakona i pravila 36 (1) c), 36 (2) d) i 56.2 Poslovnika, dana 20. januara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Dr sc. Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI90/13, Lumni Limaj, Rešenje od 20. januara 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja MD/PLK. br. 457/12, Veća za uslovni otpust u Ministarstvu pravde, od 28. decembra 2012. godine.

Slučaj KI90/13, odluka 20. januara 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, *prima facie,* očigledno neosnovan

Podnosilac zahteva nije naveo nijednu navodnu povredu ustavne odredbe posebno.

Podnosilac zahteva nije precizirao koju odluku osporava i koja prava i slobode garantovane Ustavom tvrdi da su mu povređena, kao što je propisano članom 113.7 Ustava i članom 48. Zakona. S obzirom da teret dokazivanja ustavnih povreda pada na podnosioca zahteva, Sud će razmotriti samo dokumentaciju priloženu zahtevu. U ovom slučaju, podnosilac nije uspeo da podnese dokaze na osnovu kojih bi Sud došao do zaključka o mogućoj povredi neke ustavne odredbe.

Podnosilac zahteva, takođe, nije podneo nijedan *prima facie* dokaz koji bi ukazao na povredu njegovih ustavnih prava.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 36 (2) a) i (d) Poslovnika, 20. januara 2014. godine, jednoglasno proglašava zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI90/13
Podnosilac
Lumni Limaj
Ocena ustavnosti rešenja MD/PLK. br. 457/12, Veća za uslovni otpust u Ministarstvu pravde, od 28. decembra 2012. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Lumni Limaj iz Prizrena (u daljem tekstu: podnosilac), koji se nalazi na izdržavanju kazne zatvora u zatvoru Dubrava.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je rešenje MD/PLK. br. 457/12, Veća za uslovni otpust Ministarstva pravde od 28. decembra 2012. god., koje je podnosilac zahteva primio 29. januara 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti rešenja MD/PLK. br. 457/12, Veća za uslovni otpust Ministarstva pravde od 28. decembra 2012. god., koje se odnosi na krivični postupak u kome je podnosilac zahteva oglašen krivim za krivično delo teška krađa i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od deset godina.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. stav 2. Poslovnika o radu (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 5. maja 2013. god., podnosilac zahteva je podneo dopis Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 24. maja 2013. god., Sud je tražio od podnosioca zahteva da popuni zvanični obrazac Suda za registraciju zahteva.

7. Dana 24. juna 2013. god., podnosilac zahteva je podneo Sudu zvanični obrazac Suda za registraciju zahteva.

8. Dana 28. juna 2013. god., odukom predsednika br. GJR. KI90/13 sudija Kadri Kryeziu je imenovan za sudiju izvestioca. Istog dana, odlukom predsednika br. KSH. KI90/13 imenovano je veće za razmatranje, u sledećem sastavu sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

9. Dana 3. jula 2013. god., Ustavni sud je tražio od podnosioca zahteva da ponovo popuni zvanični obrazac Suda za registraciju zahteva i da isti potpiše, obzirom da obrazac od 24. juna 2013. god., nije potpisan, kao i da precizira koju odluku osporava.

10. Dana 20. januara 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 21. marta 2007. god., Vrhovni sud Kosova, odlučujući o žalbi branioca podnosioca zahteva i branilaca drugih optuženih protiv presude Vrhovnog suda Ap. br. 186/2006 od 14. septembra 2006. god., doneo je presudu API. br. 9/2006, kojom je odbacio žalbe kao neosnovane, potvrdio je osuđujući deo presude Vrhovnog suda Ap. br. 186/2006 od 14. septembra 2006. god., dok je za druge delove presude, žalbu podnosioca odbacio kao nedozvoljenu.

12. Vrhovni sud u svom obrazloženju, dalje naglašava:

> *"Ocenjujući osporenu presudu u pogledu bitnih povreda odredba krivičnog postupka, shodno odredbi člana 415 PZKPK, Vrhovni sud ocenjuje da ova presuda ne sadrži bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, niti povredu krivičnog zakona, na koje Sud pazi po službenoj dužnosti, a koje bi dovele do poništenja presude".*

13. Dana 20. decembra 2010. god., Vrhovni sud Kosova, postupajući po zahtevu podnosioca za vanredno ublažavanje kazne, doneo je rešenje Pzd. br. 128/2010, odbijajući kao neosnovan zahtev podnosioca. Vrhovni sud je dalje u rešenju naglasio:

    "*Gore navedene olakšavajuće okolnosti naglašene u zahtevu za vanredno ublažavanje kazne, nisu takve prirode da bi shodno odredbi člana 448. PZKPK predstavljale osnovu za vanredno ublažavanje kazne, a naročito uzimajući u obzir okolnosti i način izvršenja krivičnih dela...*".

14. Dana 28. decembra 2012. god., Ministarstvo pravde, odnosno Veće za uslovni otpust, postupajući na osnovu zahteva za uslovni otpust, donelo je rešenje MD/PLK. br 457/12, kojim je odbio zahtev za uslovni otpust sa obrazloženjem:

    "Nije postignuta resocijalizacija, uzimajući kao osnovu zaključno mišljenje Korektivnog centra o stepenu resocijalizacije. Stoga, Veće ocenjuje da nije postignuta svrha kazne, shodno članu 34. KZK, tako da se njegov zahtev odbija, sa mogućnošću ponovnog razmatranja za godinu dana".

Navodi podnosioca

15. Podnosilac zahteva nije naveo nijednu navodnu povredu ustavne odredbe posebno.

Prihvatljivost zahteva

16. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, Ustavni sud treba prvo da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

17. U tom smislu, član 113, stav 7. Ustava propisuje:

    „Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

18. U tom smislu, Sud se poziva na član 48. Zakona koji propisuje:

    „Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."

19. U vezi sa zahtevom, podnosilac zahteva nije precizirao koju odluku osporava i koja prava i slobode garantovane Ustavom tvrdi da su mu povređena, kao što je propisano članom 113.7. Ustava i članom 48. Zakona. S obzirom da teret dokazivanja ustavnih povreda pada na podnosioca zahteva, Sud će razmotriti samo dokumentaciju priloženu zahtevu. U ovom slučaju, podnosilac nije uspeo da podnese dokaze na osnovu kojih bi Sud došao do zaključka o mogućoj povredi neke ustavne odredbe.

20. Štaviše, Ustavni sud ne može da preuzme ulogu redovnih sudova. Uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, García Ruiz protiv Španije [VK], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

21. Podnosilac zahteva, takođe, nije podneo nijedan *prima facie* dokaz koji bi ukazao na povredu njegovih ustavnih prava (Vidi, *mutatis mutandis,* Vanek protiv Republike Slovačke, odluka ESLJP u vezi sa prihvatljivošću zahteva, br. 53363/99 od 31. maja 2005. god.).

22. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan u skladu sa pravilom 36. (2) (a,d) Poslovnika o radu koje propisuje: *"Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:* a) *da zahtev nije prima facie opravdan, i d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepio svoju tvrdnju".*

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20 Zakona i pravilom 36 (2) a) i (d) Poslovnika, 20. januara 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI209/13, Mustafë Musa, Rešenje od 21. januara 2014 god.- Zahtev za "[...] tumačenje dela presude" u slučaju K0108/13 od 9. septembra 2013. godine.

Slučaj KI 209/13, odluka od 21. januara 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, neovlašćena stranka

Podnosilac, Mustafë Musa, podneo je zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosovo, tražeći tumačenje koje se odnosi na deo presude Ustavnog suda Republike Kosovo u slučaju KO108/13 od 9. septembra 2013. god., i Zakon o amnestiji, jer nije jasno da li se Zakon o amnestiji primenjuje na čitavoj teritoriji Kosova ili samo u Severnoj Mitrovici.

Što se tiče prihvatljivosti zahteva, Sud smatra da je zahtev neprihvatljiv, jer zahtev podnosioca za tumačenje i pojašnjenje nije zasnovan na ustavnim ili pravnim osnovama. Čak štaviše, podnosilac zahteva nije pokazao kako je i zašto mogao biti žrtva presude Suda u slučaju KO108/13 od 9. septembra 2013. god., ili da je neko od njegovih ustavnih prava moglo biti povređeno ovom presudom, jer je prema podnosiocu zahteva, presuda nejasna. Dakle, Sud smatra da je zahtev neprihvatljiv, jer podnosilac zahteva nije ovlašćena stranka u skladu sa članom 113.1 Ustava.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI209/13
Podnosilac
Mustafë Musa
Zahtev za *"[...] tumačenje dela presude" u slučaju* KO108/13 od 9. septembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Mustafë Musa, advokat iz Gnjilana.

Predmetna stvar

2. Predmetna stvar zahteva je zahtev za tumačenje dela presude Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) u slučaju KO108/13 od 9. septembra 2013. god., i Zakona o amnestiji.

Pravni osnov

3. Zahtev je zasnovan na članu 113. 7 Ustava, članu 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

4. Dana 19. novembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Sudu.

5. Dana 3. decembra 2013. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI209/13, imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI209/13, imenovao veće

za razmatranje sastavljeno od sudija Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

6. Dana 9. decembra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva.

7. Dana 20. januara 2014. god., veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Navodi podnosioca

8. Podnosilac zahteva *"[...] traži tumačenje – objašnjenje presude KO. br. 108/2013 od 9. septembra 2013. god., o Zakonu o amnestiji.* On traži objašnjenje da li se *„Zakon o amnestiji jednako primenjuje na čitavoj teritoriji Kosova ili samo delimično, u reigonu Severne Mitrovice."*

9. Podnosilac zahteva tvrdi da *"U praksi, u vezi sa primenom Zakona o amnestiji, br. 04/L-209, o kojem postoji i presuda vašeg Suda, pod br. KO 108/2013, od 9. septembra 2013. god. postoje velike dileme u vezi sa tumačenjem odredbe člana 3.1.1.13, odnosno 3.1.2.8 i 3.1.3.4 navedenog zakona u odnosu na krivično delo pozivanje na otpor (član 411) Krivičnog zakona Republike Kosova (Službeni list Republike Kosova, br. 19/13, iz jula meseca 2012. god.), (član 319) Krivičnog zakona Kosova (UNMIK Uredba br. 2003/25, od 6. jula 2003. god., Službeni list Kosova, br. 2003/25 i UNMIK Uredbe br. 2004/19, o izmeni Privremenog krivičnog zakona Kosova i (člana 186) Krivičnog zakona SAPK (Službeni list, br. 20/77, u vezi sa UNMIK Uredbom, br. 1999/24 i 2000/59, o zakonu koji je u primeni na Kosovu)".*

10. Podnosilac zahteva tvrdi da *"U praksi, sudije i tužioci su u dilemi u vezi sa navedenim odredbama, kojima se propisuje krivično delo pozivanje na otpor, odnosno promovisanje otpora, i brojnim delima u ovim stavovima, jer od Zakona o amnestiji imaju korist samo lica koja su izričito pozivala na otpor, ili svi građani Republike Kosovo, obzirom da su svi koji nisu postupali prema zakonskim odredbama koje su na snazi, na jedan ili drugi način pružali otpor vladajućim organima, i da li se Zakon o amnestiji jednako primenjuje na čitavoj teritoriji Republike Kosova ili samo delimično, u regionu Severne Mitrovice."*

Prihvatljivost zahteva

11. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove

prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

12. U tom smislu, Sud treba da ispita da li je podnosilac zahteva ovlašćena stranka da podnese ovaj zahtev.

13. U ovom slučaju, podnosilac zahteva traži tumačenje dela presude u slučaju KO108/13 od 9. septembra 2013. god., i Zakona o amnestiji, odnosno da li se Zakon o amnestiji primenjuje na celoj teritoriji Kosova, ili samo delimično, jer nije jasno da li se Zakon o amnestiji primenjuje na čitavoj teritoriji Kosova ili samo u severnoj Mitrovici.

14. Podnosilac zahteva dalje traži objašnjenje u vezi sa primenom Zakona o amnestiji i tumačenje pojedinih odredbi navedenog zakona, kao što je navedeno u stavu 9.

15. Štaviše, podnosilac zahteva smatra da postoji dilema među sudijama i tužiocima o primeni Zakona o amnestiji, kao što je navedeno u stavu 10.

16. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. 1 Ustava koji propisuje: *"Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način."*

17. Sud primećuje da je podnosilac podneo svoj zahtev prema članu 113. 7 Ustava, koji propisuje: *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."*

18. Sud primećuje da zahtev podnosioca za tumačenje i objašnjenje nije zasnovan na ustavnim ili pravnim osnovama. Štaviše, podnosilac zahteva ne pokazuje kako je i zašto mogao biti žrtva presude Suda u slučaju KO108/13 od 9. septembra 2013. god., ili da je neko od njegovih ustavnih prava moglo biti pod uticajem ove presude, jer je, kao što tvrdi podnosilac zahteva, presuda nejasna.

19. Kao što Sud shvata, kada se radi o zahtevu za tumačenje teritorijalne primene Zakona o amnestiji, ne postoji ustavno pravo koje omogućava pojedincima da podnesu takav zahtev pred Sudom.

20. Sud ponavlja da su redovni sudovi prema članu 113. 8 Ustava ovlašćeni *„[...]podnesu slučajeve koji se tiču saglasnosti nekog zakona sa Ustavom, ako je ta saglasnost primećena tokom sudskog postupka i ako relevantni sud nije siguran u saglasnost spornog zakona sa*

Ustavom i samo ako odluka relevantnog suda zavisi od saglasnosti zakona".

21. Štaviše, prema članu 113. 5 Ustava, propisano je da *„Deset (10) ili više poslanika Skupštine može, u roku od osam (8) dana od usvajanja, da ospori ustavnost bilo kog zakona koji je usvojila Skupština, kako zbog sadržaja tako i zbog procedure sprovođenja".*

22. Pored toga, članom 113. 2 (1) Ustava *„Skupština Kosova, Predsednik Republike Kosovo, Premijer i Ombudsman su ovlašćeni za podnošenje sledećih pitanja: (1) saglasnost zakona, dekreta Predsednika i Premijera i uredbi Vlade, sa Ustavom".*

23. Imajući u vidu navedene odredbe, Sud zaključuje da podnosilac zahteva nije ovlašćena stranka da podnese takav zahtev.

24. Što se tiče navodnog zapažanja podnosioca zahteva da postoji dilema među sudijama i tužiocima u vezi sa primenom i tumačenjem pojedinih odredbi Zakona o amnestiji, Sud primećuje da ne postoji ustavni osnov za takav zahtev.

25. Dakle, uzimajući u obzir gore navedene ustavne odredbe, Sud zaključuje da podnosilac zahteva nije ovlašćena stranka.

26. Shodno tome, zahtev podnosioca je neprihvatljiv, u skladu sa članom 113. 1 Ustava.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113. 1 Ustava i pravilom 56 (2) Poslovnika, dana 21. januara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Dr sc. Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI215/13, Selim Emërllahu, Rešenje od 11. februara 2014 god.- Ocena ustavnosti neprimenjivanja Zakona o amnestiji.

Slučaj KI215/13, odluka od 11. februara 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, krivično delo, neiscrpljenje pravnih sredstva.

Podnosilac zahteva je podneo podnesak u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, ne osporavajući nijednu odluku javnih organa ali zahtevajući ocenu ustavnosti neprimenjivanja Zakona o amnestiji.

Pravosnažnom presudom Okružnog suda u Gnjilanu, Ap. br. 23/2012, od 12.03.2012. godine podnosilac zahteva je osuđen na kaznu zatvora, u trajanju od 3 (tri) meseca zbog izvršenja u saizvršilaštvu krivičnog dela izborna prevara, iz člana 180, u vezi sa članom 23. KZK.

Podnosilac zahteva je tvrdio da *"imamo saznanja da Zakon o amnestiji obuhvata i ovu vrstu krivičnih dela, zbog čega je Osnovni sud u Gnjilanu - odeljenje u Vitini, izdao nalog policiji da podnosioca upute na izdržavanje kazne, međutim, nije primenjen Zakon o amnestiji, koji amnestira ovo krivično delo, zbog činjenice da je, kako se navodi, delo izvršeno 2007. god".*

Odlučujući o zahtevu podnosioca Selim Emërllahu, Ustavni sud je ustanovio da podnosilac zahteva nije iscrpeo mogućnost ulaganja žalbe na rešenje o amnestiji na koju podnosilac zahteva ima pravo u skladu sa članom 10. stavom 1. Zakona o amnestiji br 2013/04-L-209

Sud želi da naglasi da pravilo da se iskoriste pravna sredstva postoji da bi se odnosnim telima, uključujući sudove, dala prilika da spreče ili isprave navodno kršenje Ustava. Pravilo je zasnovano na pretpostavci da pravni poredak Kosova obezbeđuje delotvoran pravni lek protiv kršenja ustavnih prava. Stoga Ustavni Sud je konstatovao, da podnosilac zahteva nije iscrpeo sva pravna sredstva predviđena Zakonom da bi mogao da podnese zahtev Ustavnom sudu, i zahtev treba proglasiti neprihvatljivim u skladu sa članom 47.2 Zakona i pravilom 36 (1) a) Poslovnika

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI215/13
Podnosilac
Selim Emërllahu
Ocena ustavnosti "neprimenjivanja Zakona o amnestiji"
USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Selim Emërllahu (u daljem tekstu: podnosilac) selo Ramnjane, opština Vitina.

Osporene odluke

2. Podnosilac zahteva ne osporava nijednu odluku javnih organa.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je "neprimenjivanje Zakona o amnestiji."

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113. 7. Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 20. novembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 03. decembra 2013. godine., predsednik Ustavnog suda je odlukom br. GJR. KI215/13, imenovao sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Ustavnog suda je odlukom br. KSH. KI215/13, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 11. februara 2014. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca Ivana Čukalovića, Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi., iznelo je Sudu u punom sastavu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

8. Pravosnažnom presudom Okružnog suda u Gnjilanu, Ap. br. 23/2012, od 12.03.2012. godine podnosilac zahteva je osuđen na kaznu zatvora, u trajanju od 3 (tri) meseca zbog izvršenja u saizvršilaštvu krivičnog dela izborna prevara, iz člana 180, u vezi sa članom 23. KZK.

Navodi podnosioca

9. Podnosilac zahteva tvrdi da *"imamo saznanja da Zakon o amnestiji obuhvata i ovu vrstu krivičnih dela, zbog čega je Osnovni sud u Gnjilanu - odeljenje u Vitini, izdao nalog policiji da me upute na izdržavanje kazne, međutim, nije primenjen Zakon o amnestiji, koji amnestira ovo krivično delo, zbog činjenice da je, kako se navodi, delo izvršeno 2007. god"*.

10. Podnosilac zahteva od Ustavnog suda *"traži od vas da nas, kao gorenavedeni naslov, i kao predsednik Vrhovnog suda Republike Kosovo, pismeno obavestite o ovoj stvari, kao i da obavesitite nadležan sud i Kosovsku policiju i eventulano Diviziju za uslovni otpust"*.

Prihvatljivost zahteva

11. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

12. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7. Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih*

organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

13. Sud se poziva i na član 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, koji predviđa:

"Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva."

14. Štaviše, Sud se poziva na pravilo 36. (1) a) Poslovnika, koje propisuje:

(1) „Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve;
...
a) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijane presude ili odluke...".

15. Sud želi da naglasi da pravilo da se iskoriste pravna sredstva postoji da bi se odnosnim telima, uključujući sudove, dala prilika da spreče ili isprave navodno kršenje Ustava. Pravilo je zasnovano na pretpostavci da pravni poredak Kosova obezbeđuje delotvoran pravni lek za kršenje ustavnih prava (vidi, *mutatis mutandis* ESLJP, Selmouni protiv Francuske, br. 25803/94, odluka od 28. jula 1999).

16. Ovaj sud je primenio isto obrazloženje kada je doneo odluku od 27. januara 2010. god. o neprihvatljivosti na osnovu toga da nisu iscrpljena sva pravna sredstva u predmetu AAB-RIINVEST University D.O.O, Priština protiv Vlade Republike Kosova, predmet br. KI41/09 i odluku od 23. marta 2010. god. u predmetu Mimoze Kusari-Lila protiv Centralne izborne komisije, predmet br. KI73/09.

17. Imajući to u vidu, da na osnovu dokumentacije podnete Ustavnom sudu od strane podnosioca zahteva kojom se on direktno obraća Ustavnom sudu a da pri tome nije podneo u skladu sa članom 7. stavom 1.2. Zakona o amnestiji br. 2013/04-L-209 "... *zahtev osuđenog lica, izvršioca krivičnog dela",* kao bi nadležan sud mogao da odluči rešenjem.

18. Kao i da nije iscrpeo mogućnost ulaganja žalbe na rešenje o amnestiji na koju podnosilac zahteva ima pravo u skladu sa članom 10. stavom 1. Zakona o amnestiji br 2013/04-L-209 koji predviđa:

„1. Protiv rešenja za amnestiju može se uložiti žalba pri Apelacionom sudu u roku od sedam (7) dana od dana prijema rešenja. Apelacioni sud donosi rešenje o žalbi u roku od tri (3) dana od dana prijema spisa".

19. Stoga, podnosilac zahteva nije iscrpeo sva pravna sredstva predviđena Zakonom o amnestiji br. 2013/04-L-209 da bi mogao da podnese zahtev Ustavnom sudu, i zahtev treba odbaciti kao neprihvatljiv u skladu sa članom 47.2. Zakona i pravilom 36. (1) a) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113, stavom 7 Ustava, članovima 20. i 47. Zakona, i pravilom 36 (1) a) Poslovnika o radu, na sednici održanoj dana 11. februara 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

IV. DA OGLASI da odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI76/13, Durije Kurshumlija, Shpresa Kurshumlija i Orhan Kurshumlija, Rešenje od 16. oktobra 2013 god.-Ocena ustavnosti presude Rev. br. 218/2010, Vrhovnog suda Republike Kosovo od 7. februara 2013. godine.

Slučaj KI 76/13, odluka 16. oktorbra 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnovan

Podnosioci su podneli zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosovo, osporavajući presudu Rev.br.218/2010 Vrhovnog suda Republike Kosovo, od 7. februara 2013. god., presudu Ac. br. 424/2008 Okružnog suda u Prištini, od 23. juna 2010. god. i presudu C. br. 180/2002 Opštinskog suda u Prištini od 14. septembra 2007. god., da su navodno donete uz povredu člana 7 [Vrednosti]; člana 21 [Opsta Načela]; člana 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata]; člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje]; člana 46 [Zaštita Imovine]; člana 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] Ustava; i člana 6 Evropske konvencije za ljudska prava (u daljem tekstu: EKLJP) [Pravo na pravično suđenje]; i člana 1 dodatnog Protokola EKLJP [Zaštita imovine].

Što se tiče pitanja prihvatljivosti zahteva, Sud smatra da je zahtev neprihvatljiv, jer podnosilac zahteva nije podneo dokaze da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravedni ili proizvoljni. Stoga, Sud smatra da je zahtev očigledno neosnovan u skladu sa pravilom 36 (1) c) i 36 (2) d) Poslovnika. Osim toga, Sud, takođe zaključuje da je zahtev, u vezi na navodnom povredom načela da se o slučaju mora odlučiti u razumnom roku, proglašen kao neprihvatljiv zbog neiscrpljenosti, jer podnosioci nisu pokrenuli ovu žalbu pred redovnim sudovima u skladu sa članom 113.7 Ustava i članom 47. Zakona.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
Slučaju br. KI76/13
Podnosioci
Durije Kurshumlija,
Shpresa Kurshumlija i
Orhan Kurshumlija
Ocena ustavnosti presude Rev. br. 218/2010, Vrhovnog suda Republike Kosovo od 7. februara 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosioci zahteva su gđa Durije Kurshumlija, gđa Shpresa Kurshumlija i g. Orhan Kurshumlija. Oni su zastupljeni od strane g. Teki Bokshi, advokat iz Đakovice.

Osporene odluke

2. Podnosioci zahteva osporavaju presudu Vrhovnog suda Kosovo, Rev. br. 218/2010 od 7. februara 2013. god., presudu Okružnog suda u Prištini Ac. br. 424.2008 od 23. juna 2010. god., i Opštinskog suda u Prištini C.br. 180/2002 od 14. Septembra 2007. god.

3. Presuda Vrhovnog suda Kosova je uručena podnosiocima zahteva 6. aprila 2013. god.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar ovog zahteva je ocena ustavnosti osporenih sudskih odluka koje su, navodno, povredile član 7 [Vrednosti]; član 21 [Opšta Načela]; član 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata]; član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje]; član 46 [Zaštita Imovine]; član 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih

Prava] Ustava; i član 6 Evropske konvencije za ljudska prava (u daljem tekstu: EKLjP) [Pravo na pravično suđenje]; i član 1 dodatnog Protokola EKLjP [Zaštita imovine].

Pravni osnov

5. Član 113. Ustava; član 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), i pravilo 56 (2) Poslovnika o radu (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 29. maja 2013. god., podnosioci su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Istog dana, predsednik je imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca i veće za razmatranje sastavljeno od sudija Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

8. Dana 10. juna 2013. god., Sud je obavestio podnosioce i Vrhovni sud o registraciji zahteva.

9. Dana 10. juna 2013. god., Sud je, takođe, tražio od advokata podnosilaca zahteva da dostavi sva dokumenta navedena u zahtevu.

10. Dana 18. juna 2013. god., podnosioci zahteva su podneli nekoliko dokumenata traženih od strane Suda.

11. Dana 16. oktobra 2013. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

12. Dana 5. novembra 1985. god., Okružni sud u Prištini, presudom C.br. 526/84, je potvrdio da je otac podnosilaca imao pravo na trajno korišćenje parcele, registrovane kao katastarska parcela br. 6177 od 1.67,53 ha u “Vreshtat” po posedovnom listu br. 1941 CZ Priština, i dozvolio je registrovanje ove nepokretnosti u katastarskom registru na njegovo ime u roku od 15 dana od donošenja presude.

13. Stoga, tuženi se žalio Vrhovnom sudu, navodeći da je Okružni sud povredio suštinske odredbe Zakona o parničnom postupku (u daljem tekstu: ZPP), pogrešno utvrdio činjenično stanje i pogrešno primenio materijalno pravo.

14. Dana 17. jula 1986. god., Vrhovni sud Kosova, presudom Ac. br. 125/86, je poništio presudu Okružnog suda u Prištini, navodeći da su žalbe žalioca (tuženog pred Okružnom sudu) opravdane i naredio je da se dostavi spis predmeta Opštinskom sudu za razmatranje, kao nadležnom sudu za rešavanje slučaja. Vrhovni sud smatra da u ponovljenom postupku treba razjasniti sve okolnosti, *inter alia*, tražeći od Odeljenja za geodeziju detaljan izveštaj o imovinskom sporu.

15. Kada je žalilac preminuo 1987. godine, njegov sin je dobio sva njegova prava i nasledio nepokretnost koja je u pitanju.

16. Dana 25. aprila 1994. god., stručnjak P.G. pripremio je ekspertizu i pružio je potpunu istoriju imovinskog spora, što je kasnije i potvrđeno od strane stručnjaka Q.H.

17. Neodređenog datuma, podnosioci su, nakon što im je otac preminuo, pokrenuli ponavljanje postupka pred Opštinskim sudom u Prištini, kao što je i bilo naloženo presudom Ac. br. 125/86 Vrhovnog suda, od 17. jula 1986. god.

18. Dana 14. septembra 2007. god., Opštinski sud u Prištini je presudom C. br. 180/2002, odbacio tužbu podnosilaca kao neosnovanu, smatrajući tuženog kao vlasnika parcele zvanično upisane na njegovo ime u katastarskoj kancelariji u Prištini.

19. Dana 06. novembra 2007. god., podnosioci zahteva su uložili žalbu Okružnom sudu u Prištini protiv presude Opštinskog suda, navodeći da prvostepeni sud nije postupio po uputstvima presude Vrhovnog suda, Ac. br. 125/86 od 17. jula 1887. god., i povreda člana 377 i 354. 2 ZPP, u tome da je presuda rezultat pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.

20. Dana 24. juna 2010. god., Okružni sud u Prištini je presudom Ac. br. 424/2008, potvrdio presudu Opštinskog suda i odbacio kao neosnovanu žalbu podnosilaca zahteva. Sud je naveo da je Opštinski sud ispravno i potpuno utvrdio sve činjenice od odlučujuće važnosti za utvrđenje činjenice da pokojni otac podnosilaca iz Prištine nije uživao pravo na vlasništvo sporne imovine. Okružni sud je zaključio da je presuda Opštinskog suda sadržala veoma razumljivu izreku i u obrazloženju presude predstavljeni su potpuni i razumljivi razlozi o svim činjenicama koje su relevantne za pravično suđenje spornog pitanja.

21. Dana 5. avgusta 2010. god., podnosioci zahteva su uložili reviziju Vrhovnom sudu Kosovo zbog bitnih povreda odredaba ZPP i pogrešne primene materijalnog prava, predlažući Vrhovnom sudu da preinači

presude prvostepenih sudova na način da prihvati žalbu podnosilaca kao osnovanu ili da poništi ove presude i vrati predmet na ponovno suđenje.

22. Dana 7. februara 2013. god., Vrhovni sud Kosova je presudom Rev. br. 218/2010 odbacio reviziju kao neosnovanu i priznao sve činjenice i pravne nalaze sudova nižih instanci, navodeći da su osporene presude jasne i ne sadrže bilo kakve protivrečnosti u sadržaju ili obrazloženju.

Navodi podnosioca

23. Podnosioci zahteva tvrde da Opštinski i Okružni sud *nisu izvršili pravilnu i smislenu analizu svedočenja svedoka za podnosioce zahteva, a ni svedočenja svedoka za tuženog pa i samog tuženog. P*osebno, ovi sudovi nisu p*ružili odgovarajući osnov za odbijanje dokaza koje su prestavili podnosioci zahteva. Štaviše, po njihovom mišljenju Vrhovni sud nije uzeo u obzir izjave svedoka koje su oni obezbedili".*

24. Podnosioci zahtevaju od Suda da utvrdi da su Vrhovni sud, Okružni sud i Opštinski sud povredili njihova osnovna ljudska prava garantovana Ustavom a posebno član 7 [Vrednosti]; član 21 [Opšta Načela]; član 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata]; član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje]; član 46 [Zaštita Imovine]; član 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] Ustava; i član 6 [Pravo na pravično suđenje] EKLjP i član 1 [Zaštita imovine] dodatnog Protokola EKLjP.

25. Oni takođe tvrde da, računanje vremenskog perioda od datuma kada su pokrenuti sudski postupci do donošenja presude Vrhovnog suda, uslov o odlučivanju slučaja u razumnom roku, propisan članom 31 Ustava i članom 6 EKLJP nije poštovan.

26. Podnosioci zahteva predlažu Sudu da *poništi* sve donete presude koje se odnose na ovaj predmet i da odluči da se *predmet vrati na ponovno suđenje*.

Ocena prihvatljivosti zahteva

27. Kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosilaca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom o Ustavnom sudu i Poslovnikom o radu.

28. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. 7 Ustava, koji propisuje:

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

29. Sud se takođe poziva na član 49 Zakona, koji propisuje:

"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku(...)."

30. U ovom konkretnom slučaju, Sud primećuje da su se podnosioci, u cilju zaštite svojih prava, obratili Opštinskom i Okružnom sudu kao i konačno Vrhovnom sudu Kosova. Sud takođe primeæuje da je podnosiocima zahteva uruèena presuda Vrhovnog suda 6. aprila 2013. god., i da su podneli svoj zahtev Sudu 29. maja 2013. god.

31. Prema tome, Sud smatra da su podnosioci zahteva ovlašæene stranke, da su iscrpeli sva pravna sredstva na raspolaganju prema primenjivim zakonima i da su zahtevi podneti u propisanom roku od èetiri meseca.

32. Sud se dalje poziva na èlan 48 Zakona, koji propisuje:

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori".

33. Pored toga, pravila 36(1) c) i 36 (2) a) i d) Poslovnika, predviđaju:

(1) "Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

...

c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.

(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi

a) da zahtev nije prima facie opravdan, ili

...

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju."

34. U ovom konkretnom sluèaju, podnosioci tvrde da se ne slažu sa odlukama Opštinskog i Okružnog suda u ponovljenim postupcima po nalogu presude Vrhovnog suda, Ac. br. 125/86 od 17. jula 1986. god., jer su oba u potpunosti ignorisali preporuke u toj presudi. Štaviše, po njihovom mišljenju, i presuda Vrhovnog suda, Rev. br. 218/2010 od 7. februara 2013. god., je povredila pravo na pristup pravdi u tome što nije razmatrala predmet u celini.

35. Podnosioci zahteva dalje navode da ovi sudovi nisu vršili realne i znaèajne analize svedoka za podnosioce zahteva i da nije dato odgovarajuæe objašnjenje za svaki dokaz iznet pred njima.

36. Oni tvrde da o celom predmetu je odlučeno u povredi člana 7 [Vrednosti]; člana 21 [Opšta Načela]; člana 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata]; član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i člana 6 [Pravo na pravično suđenje] EKLjP i člana 1 [Zaštita imovine] dodatnog Protokola EKLjP.

37. Što se tiče žalbi podnosilaca zahteva, Sud primećuje da prema Ustavu, nije zadatak Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjenih od strane redovnih sudova i Vrhovnog suda, osim u meri u kojoj bi mogle biti povređena prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Dakle, Sud ne postupa kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju propise procesnog i materijalnog prava (*vidi, mutatis mutandis*, Garcia Ruiz protiv Španije [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava ESLjP 1999-1). Nezadovoljstvo sa osporenim sudskim odlukama ne može biti ustavni osnov za podnošenje zahteva Ustavnom sudu.

38. Ustavni sud može samo da razmatra da li su postupci, gledano u celini, bili sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (vidi, *mutatis mutandis*, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava u slučaju Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, zahtev br. 13071/87, 10. jula 1991. god.).

39. U ovom slučaju, Sud primećuje da se podnosioci zahteva žale samo da je Vrhovni sud svojom presudom, Rev. br. 218/2010 od 7. februara 2013. god., odbio njihovu reviziju protiv presude Okružnog suda u Prištini kao neosnovanu zbog razloga što je u potpunosti prihvatio činjenično stanje i pravne nalaske date od strane Opštinskog i Okružnog suda da su ti nalasci bili jasni i da nisu sadržali bilo kakvih protivrečnosti kako u sadržaju tako i u obrazloženju.

40. U tom pogledu, nakon što je razmatrao žalbu podnosilaca, Sud nije našao da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni (vidi, *mutatis mutandis*, Shub protiv Litvanije, ESLJP, odluka o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06 od 31. maja 2009. god.).

41. Štaviše, Sud smatra da podnosioci zahteva nisu izgradili slučaj na povredama prava na koje se pozivaju, niti su podneli *prima facie* dokaz o takvim povredama (vidi, Vanek protiv Slovačke Republike, ESLJP odluka o prihvatljivosti zahteva br. 53363/99 od 31. maja 2005.

god., i slučaj KI 70/11, Faik Hima, Magbule Hima, Bestar Hima, ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda br. 983/08, od 07. februara 2011. god., rešenje o neprihvatljivosti od 13. decembra 2011. god.).

42. Iz toga proizilazi da je deo ovog zahteva očigledno neosnovan, u skladu sa pravilima 36 (1) c) i 36 (2) a) d) Poslovnika i kao takav je neprihvatljiv.

43. Pored toga, podnosioci zahteva se žale da, računanje vremenskog perioda od datuma kada su pokrenuti sudski postupci do donošenja presude Vrhovnog suda, uslov o odlučivanju slučaja u razumnom roku, propisan članom 31. Ustava i članom 6 EKLJP nije poštovan.

44. Međutim, Sud primećuje da iz podnetih dokumenata izgleda da podnosioci zahteva nisu pokrenulo ovo pitanje ni pred Opštinskim i Okružnim sudom a ni pred najvišom instancom, pred Vrhovnim sudom.

45. U tom pogledu, Sud primećuje da pre podnošenja zahteva Sudu, pravilo iscrpljenosti ne samo što predviđa da podnosilac zahteva iscrpi sva pravna sredstva na raspolaganju prema zakonima Kosova, uključujući i sud najviše instance, nego i da treba pokrenuti navodnu povredu osnovnih prava pred ovim instancama.

46. Prethodno je Sud naglasio da obrazloženje pravila iscrpljenosti, tumačeno od strane Evropskog suda o ljudskim pravima (u daljem tekstu: ESLJP), je da se da mogućnost dotičnim javnim organima, uključujući i sudove, da spreče ili isprave navodnu povredu osnovnih prava garantovanih Ustavom i/ili međunarodnim instrumentima direktno primenjivim na Kosovu. Ovo pravilo se zasniva na pretpostavci da pravni poredak Kosova obezbeđuje delotvorna pravna sredstva protiv kršenja osnovnih prava. Ovaj je važan aspekat supsidijarnog karaktera postupka pred Ustavnim sudom (vidi, *mutatis mutandis*, ESLJP, Selmouni protiv Francuske, br. 25803194, presuda od 28. jula 1999. god.).

47. Prema tome, u ovom konkretnom slučaju, podnosioci zahteva nisu uspeli da dokažu da, u vezi sa njihovom žalbom da o njihovom slučaju nije odlučeno u razumnom roku, da je bilo kršenja člana 31 Ustava i člana 6 EKLJP, da su iscrpeli sva pravna sredstva na raspolaganju po zakonima Kosova, a što su trebali učiniti u skladu sa članom 113.7 Ustava i članom 47.2 Zakona.

48. Sledstveno, ovaj deo zahteva bi trebalo odbaciti na osnovu toga da podnosioci zahteva nisu iscrpeli sva pravna sredstva na raspolaganju po zakonima Kosova.

49. U ovim okolnostima, Sud zaključuje da je zahtev neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 47 i 48 Zakona i pravilima 36 (1) c) i 56 (2) Poslovnika, dana 16. oktobra 2013. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

IV. Da ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI32/14, Arben Krasniqi, Rešenje od 12. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti odluke pretpretresnog sudije Osnovnog suda u Prištini, PKRNR47/13, PPS br. l07/2012 od 20. januara 2014. godine.

Slučaj KI32/14, odluka 12. marta 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, zahtev za privremenu meru, prima facie neopravdan, očigledno neosnovan

Predmetna stvar je ocena ustavnosti odluke pretpretresnog sudije Osnovnog suda u Prištini. U svojoj odluci, pretpretresni sudija Osnovnog suda u Prištini, odbio je zahtev podnosioca za potpun uvid u spisa predmeta.

Podnosilac zahteva se nalazi u sudskom pritvoru i pod istragom je za krivična dela, dok optužnica još uvek nije doneta.

U svom zahtevu, podnosilac zahteva traži od Ustavnog suda Republike Kosovo da uvede privremene mere, odnosno da obaveze pretpretresnog sudiju da nalozi Tužilaštvu da odobri podnosiocu zahteva potpun uvid u spisa predmeta, koji su navodno osnov za nalaganje sudskog pritvora podnosiocu zahteva.

Podnosilac zahteva tvrdi da je odluka pretpretresnog sudije od 20. januara 2014. god., povredila načelo jednakosti oružja, koje je prema podnosiocu zahteva garantovano članom 5 [Pravo na slobodu i sigurnost i članom 6 [Pravo na pravično suđenje Evropske konvencije za ljudska prava (u daljem tekstu: EKLJP).

Ustavni sud, uzimajući u obzir fazu postupka, smatra da ne može da se složi sa tvrdnjom podnosioca zahteva u vezi sa članom 6. EKLJP i smatra da se član 6. EKLJP ne primenjuje kako to tvrdi podnosilac zahteva. Štaviše, na osnovu spisa predmeta, Sud je utvrdio da podnosilac zahteva nije podneo zahtev pretpretresnom sudiji da utvrdi zakonitost sudskog pritvora, niti je posebno tražio od Suda da ospori pitanje sudskog pritvora. Stoga, Sud je zaključio da se član 5. EKLJP ne primenjuje po pitanju sudskog pritvora, koje nije osporeno od strane podnosioca zahteva.

Ustavni sud, na osnovu gore navedenog obrazloženja i pozivajući se na trenutnu fazu postupka smatra da zahtev podnosioca nije *prima facie* opravdan.

Pored toga, Ustavni sud je odbio zahtev podnosioca za uvođenje privremene mere kao očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI32/14
Podnosilac
Arben Krasniqi
Ocena ustavnosti odluke pretpretresnog sudije Osnovnog suda u Prištini, PKRNR 47/13, PPS br. 107/2012 od 20. januara 2014. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahtev je g. Arben Krasniqi (u daljem tekstu: podnosilac), sa prebivalištem u Prištini, koga zastupa dr Donat Ebert, advokat koji je registrovan u advokatskoj komori u Nemačkoj i Mađarskoj.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava odluku pretpretresnog sudije Osnovnog suda u Prištini, PKRNR 47/13, PPS br. 107/2012, od 20. januara 2014. god., koja je uručena podnosiocu zahteva neodređenog dana.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti odluke pretpretresnog sudije Osnovnog suda u Prištini, PKRNR 47/13, PPS br. 107/2012, od 20. januara 2014. god. U svojoj odluci, pretpretresni sudija Osnovnog suda u Prištini, odbio je zahtev podnosioca za potpun uvid u spisa predmeta.

4. Podnosilac zahteva, takođe, traži od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) da uvede privremene mere, odnosno da obaveže pretpretresnog sudiju da naloži Tužilaštvu da odobri podnosiocu

zahteva potpun uvid u spisa predmeta, koji su navodno osnov za nalaganje sudskog pritvora podnosiocu zahteva.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članovima 27 i 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 54, 55 i 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 19. februara 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu.

7. Dana 25. februara 2014. god., predsednik Suda je na osnovu odluke GJR. KI32/14 imenovao sudiju Snezhana Botusharova za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je na osnovu odluke KSH. KI32/14 imenovao veće za razmatranje sastavljeno od sudija Almiro Rodrigues (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

8. Dana 25. februara 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio sledeća dodatna dokumenta: 1. odluku o sudskom pritvoru; 2. odluku/odluke o zaštitnim merama koje se pominju u spisima predmeta; i 3. zahtev za uvid u spisima predmeta podnet Specijalnom tužilaštvu Republike Kosovo.

9. Istog dana, Sud je obavestio i pretpretresnog sudiju Osnovnog suda u Prištini i Specijalno tužilaštvo Republike Kosovo o zahtevu.

10. Dana 6. marta 2014. god., podnosilac zahteva je podneo Sudu dodatna dokumenta.

11. Dana 12. marta 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sud u punom sastavu da proglasi zahtev neprihvatljivim i da odbaci zahtev za privremenu meru.

Činjenice slučaja

12. Podnosilac zahteva se u skladu sa odlukom o pokretanju istrage, od 6. marta 2013. god., nalazi pod istragom zbog sledećih krivičnih dela: Učešće u ili organizovanje organizovane kriminalne grupe prema članu 283, stav 2, Krivičnog zakona Kosova (u daljem tekstu: KZK), u vezi sa krivičnim delom iznuda, prema članu 340, stav 2, KZK, kažnjivo kaznom do petsto hiljada (500,000) evra i kaznom zatvora u trajanju do najmanje deset (10) godina.

13. Nakon pretresa održanog 28. oktobra 2013. god., u prebivalištu podnosioca zahteva u Prištini, podnosilac zahteva se i dalje nalazi pod istragom zbog neovlašćenog vlasništva i posedovanja oružja prema članu 374, stav 1, KZK, kažnjivo novčanom kaznom do (7,500) evra i kaznom zatvora u trajanju do pet (5) godina.

14. Podnosilac zahteva se nalazi u sudskom pritvoru od 28. oktobra 2013. god.

15. Dana 20. novembra 2013. god., podnosilac zahteva je podneo zahtev Specijalnom tužilaštvu Republike Kosovo za uvid u spise predmeta.

16. Dana 28. novembra 2013. god., Specijalno tužilaštvo je u svojoj odluci odlučilo sledeće:

> *"1. Branilac okrivljenog Arbena Krasniqija će imati uvid u spise predmeta do mere do koje član 213, stav 3 to dozvoljava.*
> *2. Branilac okrivljenog Arbena Krasniqija neće imati uvid u ostale materijale u spisima predmeta.*
> *3. Branilac će biti obavešten i pozvan da učestvuje u sve istražne radnje za koje postoji obaveza državnog tužioca da obezbedi takvo obaveštenje i/ili poziv."*

17. Što se tiče dela odluke za nedopuštanje uvida u druge materijale u spisima predmeta, Specijalno tužilaštvo je obrazložilo na sledeći način:

> *[...]*
>
> *"Međutim, shodno članu 213, stav 2 ZKPK-a postoji pozitivna dužnost tužioca da obezbedi okrivljenom ili njegovom braniocu pristup spisima predmeta ("opšti pristup"), da obaveza podleže izuzecima predviđenim u članu 213. Ovo je na osnovu ovih izuzetaka, i odredaba koje se odnose na zaštitne mere za svedoke, i "opšti pristup" spisima predmeta je odbijen".*
>
> *[...]*
>
> *"Ovo je istraga koja je u toku protiv potencijalno velike organizovane kriminalne grupe. Omogućavanje braniocu da ima opšti uvid u spise predmeta bi potencijalno ozbiljno ugrozilo svrhu istrage, odnosno otkrivanje punog obima nezakonitih aktivnosti organizovane kriminalne grupe, i njenih članova. Pored toga, opšti uvid u spise predmeta može ugroziti živote i zdravlje ljudi. Iako postoji veliki broj svedoka, kojima su pružene zaštitne mere od strane suda, uvid u spise predmeta bi mogao dovesti od*

otkrivanja identiteta tih sadašnjih, i budućih svedoka, kojima nemaju, ili kojima nisu date te iste mere. S obzirom da modus operandi organizovane kriminalne grupe, tj., na upotrebu ozbiljnih pretnji i nasilja radi sticanja novčane dobiti, nije nerazumno očekivati da će pripadnici organizovane kriminalne grupe otkriti identitet svedoka (trenutnih ili potencijalnih) – onda bi bili preduzeti koraci – uključujući upotrebu sile – kako bi se sprečili od saradnje u krivičnoj istrazi i svim budućim sudskim postupcima.

[...]

"Pored oslanjanja na izuzetke predviđene u članu 213, stav 6 potpisani tužilac se oslanja na član 222, stav 2 ZKPK-a, koji jasno ukazuje da se druge odredbe ovog ZKPK-a ne primenjuju kada protivreče zaštitnim merama koje su obezbeđene za svedoka".

18. Dana 21. novembra 2013. god., Specijalno tužilaštvo je donelo odluku o proširenju istraga.

19. Dana 7. januara 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Osnovnom sudu u Prištini, tražeći da pretpretresi sudija obaveže Specijalno tužilaštvo:

    1. *"Da obezbedi odbrani potpuni uvid u spise predmeta, koji se nalaze u posedu tužilaštva, koji se odnose na istragu protiv Arbena Krasniqi,*

    2. *U slučaju mogućeg postojanja dubokog opravdanja odbijanja potpunog uvida u pomenute spise predmeta, da obezbedi sva dokumenta koja ne sadrže privilegovane informacije,*

    3. *Da alternativno odbranu obezbedi redigovanom verzijom potpunih spisa predmeta, ili njihovim nepovlašćenim delovima".*

20. Podnosilac zahteva je zaključio svoj zahtev podnet pretpretresnom sudiji, tvrdeći:

    "Ovde je važno uvideti da predmeti navodnih zločina i navodnih svedoka izgledaju identični. To olakšava tužilaštvu da tvrdi da ako njihov identitet bude otkriven, postoji velika opasnost od poigravanja sa dokazima, preteći svedocima, s jedne strane, i da s druge strane postoji duboka sumnja protiv optuženih, ne dajući odbrani ni najmanju priliku da ospori i proceni opravdanost tih tvrdnji".

[...]

„U sažetku, može se reći da odbijanje davanja bilo kakvog pristupa spisima predmeta nije u skladu sa EKLJP, niti sa ZKP-a Republike Kosova, i to se mora isceliti nalogom pretpretresnog sudije“.

21. Dana 20. januara 2014. god., pretpretresni sudija Osnovnog suda u Prištini, svojim odlukama PKRNR 47/13, PPS br. 107/2012, odbio je zahtev podnosioca za uvid u spisa predmeta.

22. U svojoj gore navedenoj odluci, pretpretresni sudija smatra sledeće:

[...]

“Pretpretrsni sudija smatra da prava branilaca nisu prekršena uskraćivanjem uvida u izjave svedoka i u rešenje istrage, zato što su ova prava predmet zaštitnih mera. Ovo je izričito predviđeno u stavu 8, član 213 ZKPK-a. Štaviše, član 222, stav 2 predviđa da se druge odredbe ZKPK-a ne primenjuju kada protivreče zaštitnim merama. Sud zaključuje da bi omogućavanje ovakvog uvida protivrečilo zaštitnim merama naloženim od strane ovog suda”.

23. Pretpretresni sudija je zaključio da: *“U uravnoteženosti prava okrivljenih i branilaca da imaju uvid u neke delove spisa predmeta, i potencijalne opasnosti na živote ili zdravlje ljudi, kojima su date zaštitne mere, sud smatra da treba da prevlada ovo zadnje. Sud je vezan za načelo nevinosti u njegovoj fazi, međutim, velika pažnja treba biti posvećena činjenici da svi svedoci oklevaju da svedoče, dok im se ne garantuju zaštitne mere”.*

24. Gore navedena odluka pretpretresnog sudije sadrži sledeću pravnu pouku: *“Ova presuda je konačna, s toga protiv nje nije dozvoljena žalba (član 213, stav 6 ZKPK-a)“.*

25. Na osnovu spisa predmeta, u ovoj fazi, optužnica još uvek nije doneta.

Navodi podnosioca

26. Podnosilac zahteva tvrdi da je odluka pretpretresnog sudije od 20. januara 2014. god., povredila načelo jednakosti oružja, koje je prema podnosiocu zahteva garantovano članom 5 [Pravo na slobodu i sigurnost] i članom 6 [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije za ljudska prava (u daljem tekstu: EKLJP).

27. Podnosilac zahteva tvrdi da: *"[...] tužilaštvo je obavezno da da potpun uvid u sve spise predmeta, kao što je uzeto za osnov za nalaganje pritvora. Inače, ni okrivljeni, ni njegov branilac ne mogu proveriti da li je pritvor zakonit ili ne".*

28. Podnosilac zahteva dalje tvrdi da:

> *„Krivični zakonik Republike Kosova ostavlja prostor za tužilaštvo da rediguje dosije i da, na primer, učini identitet svedoka neprepoznatljivim.*
> *Obrazloženje pretpretresnog sudije da bi sama okolnost iskaza svedoka već doprinela prepoznavanju njihovog identiteta, nije ubedljivo. Ono leži u prirodi toga da je opis navodnog zločina ili dela toliko specifičan, da bi doprineo da autor svedočenja bude prepoznatljiv. Ovo je praktično uvek slučaj, osim ako svedočenje nema sličnosti sa stvarnim činjeničnim okolnostima. Bez ikakve informacije o iskazima svedoka, nemoguće je proveriti istinitost njihovih svedočenja i njihov kredibilitet.*"

29. Podnosilac zahteva tvrdi, tražeći da Sud:

> "*- Obaveže pretpretresnog sudiju da izda nalog tužilaštvu da napismeno dopusti potpun uvid u delove spisa, koji su zapravo osnov za nalaganje pritvora.*
>
> *- Donese privremenu meru kojom bi obavezao sud da to učini što je brže moguće".*

Relevantne odredbe Zakonika o krivičnom postupku Republike Kosovo br. 04/L-123

1. Član 213 [Uvid osumnjičenih i okrivljenih lica u spisa predmeta]

"1. U toku početnih koraka policije, osumnjičeni treba imati pristup dokazima koji se prikupljaju njegovim zahtevom, osim u slučajevima kada se mogu aplicirati, mutatis mutandi, stav 6 ili 7 ovog člana.

2. Tokom pokretanja istrage, državni tužilac je dužan da obezbedi pristup spisima svakom navedenom okrivljenom ili braniocu izuzev u slučajevima shodno ovom članu.
3. U nijednoj fazi tokom istrage, odbrani ne može da bude uskraćeno pregledanje dokumentacije koja se tiče ispitivanja okrivljenog, ili materijala koji je dobijen od ili pripada okrivljenom, materijala u vezi sa istražnim radnjama kojima je branilac prisustvovao ili je trebalo da prisustvuje, ili mišljenja veštaka.

4. Po završetku istrage, branilac ima pravo da pregleda, napravi primerke ili fotografiše sve podatke i fizičke dokaze koji stoje na raspolaganju sudu.

5. Po podizanju optužnice, okrivljeno lice odnosno svako od okrivljenih lica navedenih u optužnici mogu da dobiju primerak ili primerke spisa.
6. Državni tužilac dozvoliće odbrani da, pored prava iz stavova 2. 3. i 4. ovog člana koja odbrana uživa, pregleda, kopira ili fotografiše bilo koji spis, knjigu, dokument, fotografiju i druge materijalne predmete koje državni tužilac poseduje, čuva ili kontroliše, a koji služe za pripremanje odbrane, ili koje državni tužilac namerava da upotrebi kao dokaz na glavnom pretresu, u zavisnosti od slučaja, ili koji su dobijeni od okrivljenog ili su pripadali njemu.

Državni tužilac može da uskrati odbrani pregledanje, kopiranje ili fotografisanje određenog spisa, knjige dokumenta, fotografije i materijalnog premeta koji poseduje, čuva ili kontroliše ako postoji osnovana mogućnost da bi pregled, kopiranje ili fotografisanje mogli da ugroze ciljeve istrage ili živote i zdravlje ljudi. U takvom slučaju, odbrana može da zahteva od sudije u prethodnom postupku, sudije pojedinca ili predsednika veća da joj odobri pregled,kopiranje ili fotografisanje dokumentacije. Odluka sudije je konačna.

7. Državni tužilac može da izvrši redakciju ili obeleži debelom crnom linijom informacije koje se teško razumeju ili primerke dokumenata koji sadrže osetljive informacije. Okrivljeni može da uloži prigovor odnosno ospori redakciju sudiji za prethodnom postupku, sudiji pojedincu ili predsedniku veća u roku od tri (3) dana od primanja primerka na kome je izvršena redakcija.
Državnom tužiocu će biti dozvoljeno da dobije priliku da objasni zakonske osnove za redakciju bez obelodanjivanja osetljivih informacija. Sudija će preispitati informacije gde je izvršena redakcija teksta i donosi odluku o tome u roku od tri (3) dana da li je redakcija zakonski opravdana.

8. . Odredbe ovog člana primenjuju se u zavisnosti od mera koje štite oštećene i svedoke i njihovu privatnost, kao i poverljive informacije, kako je propisano zakonom.
2. Èlan 222.1 i 2 [Naredba za mere zaštite]

"1. Sudija može da naredi mere zaštite koje smatra neophodnim, ukljuèujuæi, ali ne ogranièavajuæi se na:

1.1. Izostavljanje ili brisanje imena, adresa, radnog mesta, zanimanja ili bilo kog drugog podatka ili informacije koja bi mogla da bude iskorišæena za utvrðivanje identiteta ošteæenog, svedoka saradnika ili svedoka;
1.2. Neobjavljivanje bilo kog dokumenta koji identifikuje ošteæenog, svedoka saradnika ili svedoka;
1.3. Nastojanja da se prikriju crte lica ili fizièki opis ošteæenog, svedoka saradnika ili svedoka koji daje iskaz, ukljuèujuæi svedoèenje iza neprozirnog paravana, ili pomoæu uređaja za izmenu slike ili glasa, ili istovremeno saslušavanje na drugom mestu koje je sa sudnicom povezano internom televizijom, ili saslušanje snimljeno na video traci pre roèišta uz prisustvo branioca;
1.4. Dodeljivanje pseudonima;

1.5. Sednicu zatvorenu za javnost;

1.6. Naredbe braniocu da ne otkriva identitet ošteæenog, svedoka saradnika ili svedoka ili ne objavljuje bilo koji materijal koji bi mogao da dovede do otkrivanja identiteta;
1.7. Privremeno udaljavanje okrivljenog iz sudnice ako svedok saradnik ili svedok odbija da svedoèi u prisustvu okrivljenog ili ako okolnosti ukazuju sudu da svedok neæe da govori istinu u prisustvu okrivljenog; ili
1.8. Bilo koju kombinaciju pomenutih metoda da bi se spreèilo otkrivanje identiteta ošteæenog, svedoka saradnika ili svedoka.

2. Druge odredbe ovog zakonika ne primenjuju se kada protivreèe zaštitnim merama iz stava 1. ovog èlana.

Prihvatljivost zahteva

30. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosilaca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

31. U tom smislu, član 113, stav 7 Ustava propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

32. Pored toga, član 49 Zakona propisuje da *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku"*.

33. U ovom slučaju, Sud primećuje da je odluka pretpretresnog sudije da odbije zahtev podnosioca na potpun uvid u spisa predmeta konačna i na osnovu odredaba Zakonika o krivičnom postupku Kosova, žalba nije dozvoljena protiv navedene odluke. Sud, takođe, primećuje da je osporena odluka doneta 20. januara 2014. god., i da je podnosilac podneo svoj zahtev Sudu 19. februara 2014. god.

34. Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36 Poslovnika, koje propisuje:

(1) "Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan."

(2) "Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi: a) da zahtev nije prima facie opravdan.

35. U svom zahtevu, podnosilac zahteva tvrdi da su pretpretresni sudija i Tužilaštvo, povredili svoje obaveze koje proističu iz člana 5 [Pravo na slobodu i sigurnost] i člana 6 [Pravo na pravično suđenje] EKLJP. U tom smislu, podnosilac zahteva tvrdi povredu načela jednakosti oružja, jer mu nije odobren potpun uvid u spise predmeta Tužilaštva.

36. Sud primećuje da su Tužilaštvo i pretpretresni sudija u pogledu postupka za uvid u spise predmeta obrazložili svoje odluke pozivajući se na odredbe zakona na snazi. U tom smislu, Sud nalazi da ono što je podnosilac zahteva pokrenuo je pitanje zakonitosti, a ne ustavnosti.

37. U tom smislu, Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama i zakonu (zakonitost) navodno počinjenih od strane Vrhovnog suda, osim i ukoliko su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

38. Ustavni sud ne može da zameni ulogu redovnih sudova. Uloga redvonih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila kako procesnog tako i materijalnog prava. (Vidi, *mutatis mutandis,* Garcia Ruiz protiv Španije, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god.; vidi takođe slučaj KI70/11 podnosilaca zahteva Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).

39. Pored toga, Sud primećuje da je obrazloženje dato u odluci pretpretresnog sudije, da odbije zahtev podnosioca za potpun uvid u spisa predmeta, jasno i nakon što je preispitao čitav postupak, Sud je takođe našao da postupak pred pretpretresnim sudijom nije bio proizvoljan i nepravičan (Vidi, *mutatis mutandis*, Shub protiv Litvanije, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.).

40. S tim u vezi, Sud želi da se pozove na značenje krivične prijave, razvijene u sudskoj praksi EKLJP, prema kojoj *"zvanično obaveštenje se daje pojedincu od strane nadležnog organa sa tvrdnjom da je on počinio krivično delo ili neko drugo delo koje nosi implikaciju takve tvrdnje i koje takođe bitno utiče na položaj osumnjičenog"*. (Vidi Corgliano protiv Italije, zahtev br. 8309/78, ESLJP, presuda od 10. decembra 1982. god., stav 34).

41. Sud primećuje da je postupak istrage još uvek u toku i da optužnica još uvek nije doneta.

42. U ovom kontekstu, Sud ne može da se složi sa tvrdnjom podnosioca zahteva u vezi sa članom 6 i stoga, Sud smatra da na osnovu okolnosti zahteva i faze postupka, član 6 EKLJP nije primenjiv, kao što to tvrdi podnosilac zahteva.

43. Štaviše, na osnovu spisa predmeta, izgleda da podnosilac zahteva nije podneo zahtev pretpretresnom sudiju da utvrdi zakonitost sudskog pritvora, niti je posebno tražio od Suda da ospori pitanje sudskog pritvora. Samim tim, član 5 EKLJP se ne primenjuje po pitanju sudskog pritvora, koje nije osporeno od strane podnosioca zahteva.

44. Dakle, Sud smatra da postupak kojim se traži uvid u spisa Tužilaštva, koji podnosilac zahteva osporava, ne spada u delokrug ni člana 5 ni člana 6 EKLJP i stoga, žalba je očigledno neosnovana.

45. Na osnovu gore navedenog obrazloženja i pozivajući se na trenutnu fazu postupka, gde je istražni postupka još uvek u toku i optužnica nije doneta, Sud smatra da zahtev podnosioca nije *prima facie* opravdan.

46. Dakle, Sud zaključuje da je zahtev neprihvatljiv.

Zahtev za privremenu meru

47. Podnosilac zahteva, takođe, traži od Suda da uvede privremenu meru, odnosno da obaveže pretpretresnog sudiju da naloži Tužilaštvu da odobri podnosicu zahteva potpun uvid u delove spisa predmeta.

48. U tom smislu, podnosilac zahteva smatra da: *"To je neophodno i odgovarajuće, jer je odbijanje davanja pristupa - kao što se sada dešava - odbrana nije u stanju da proveri da li su ispunjeni uslovi za nalaganje pritvora, i da li je ovde pritvor zakonit"*.

49. Kako bi Sud dozvolio privremenu meru, u skladu sa pravilom 55 (4) Poslovnika, treba da utvrdi da:

"(a) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera pokazala prima facie slučaj o merodavnosti predmeta i, ukoliko prihvatljivost još uvek nije utvrđena, prima facie slučaj o prihvatljivosti predmeta;

(b) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera je dokazala da će pretrpeti nepopravljivu štetu ukoliko se ne dozvoli privremena mera.

(...)

Ukoliko strana koja zahteva privremene mere nije pokazala potrebne prikaze, Veće za razmatranje treba da preporuči odbijanje zahteva".

50. Kao što je gore zaključeno, zahtev je neprihvatljiv i stoga, ne postoji *prima facie* slučaj za uvođenje privremene mere. Iz tih razloga, zahtev za privremenu meru je očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 27 Zakona i pravilom 36 (2) a) i 55 (4) Poslovnika, 12. marta 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA ODBIJE zahtev za privremenu meru;

III. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

V. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI156/13, Reshat Sahitaj, Rešenje od 21. januara 2014 god.-Ocena ustavnosti obaveštenja Direkcije za urbanizam, izgradnju i zaštitu sredine

Slučaj KI 156/13, odluka od 21. januara 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, pravo na imovinu, neiscrpljenje

Podnosilac, Reshat Sahitaj, podneo je zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, osporavajući obaveštenje Direkcije za urbanizam, izgradnju i zaštitu sredine – Priština, jer "Bilo gde u civilizovanom svetu privatna svojina se smatra svetom." Podnosilac zahteva nije precizirao nijednu ustavnu odredbu.

Što se tiče prihvatljivosti zahteva, Sud smatra da je zahtev neprihvatljiv, jer podnosilac zahteva nije iscrpeo sva pravna sredstva na raspolaganju prema primenjivom zakonu kako je propisano da bi imao pravo da podnese tužbu Sudu. Dakle, Sud smatra da je zahtev neprihvatljiv u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47.2 Zakona i pravilom 36 (1) a) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI156/13
Podnosilac
Reshat Sahitaj
Ocena ustavnosti obaveštenja Direkcije za urbanizam, izgradnju i zaštitu sredine – Priština

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Reshat Sahitaj (u daljem tekstu: podnosilac), sa prebivalištem u Kosovu Polju.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava obaveštenje Direkcije za urbanizam, izgradnju i zaštitu sredine od 12. aprila 2013. god., koje je bilo uručeno podnosiocu neodređenog dana.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti obaveštenja Direkcije za urbanizam, izgradnju i zaštitu sredine, tvrdeći da *"Bilo gde u civilizovanom svetu privatna svojina se smatra svetom."*

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 4. oktobra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

6. Dana 28. oktobra 2013. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI156/13, imenovao sudiju Altay Suroy za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI156/13, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

7. Dana 12. novembra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio da podnosilac dostavi bilo koju odluku suda u vezi sa predmetom u roku od petnaest (15) dana, koje podnosilac do sada nije podneo. Istog dana, Sud je obavestio Direkciju za urbanizam, izgradnju i zaštitu sredine– Priština o zahtevu podnosioca Sudu.

8. Dana 21. januara 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. U neko vreme u 2003. godini, podnosilac zahteva je počeo sa izgradnjom kuće.
10. Dana 6. marta 2013. god., podnosilac je podneo zahtev opštini Priština za građevinsku dozvolu br. 05-350-25236. Podnosilac zahteva tvrdi da nikad nije dobio odgovor od strane *"nadležnih gradskih organa"*. Kao rezultat toga, podnosilac zahteva je nastavio sa izgradnjom na svojoj kući.

11. Dana 12. aprila 2013. god., podnosilac zahteva je obavešten od strane opštine Priština da će *"Urbanističko planiranje [njegovog] naselja biti okončano 12.05.2013. god., i da će [on] detaljno biti obavešten o novom urbanističkom planu"* ali nije precizirala da je podnosilac zahteva trebao da prestane sa izgradnjom kuće."

12. Dana 14. aprila 2013. god., podnosilac je uložio žalbu Ministarstvu sredine i prostornog planiranja. Međutim, prema podnosiocu zahteva, on nije primio konačnu odluku u vezi sa predmetom.

Navodi podnosioca

13. Podnosilac zahteva tvrdi da je njegovo *"pravo na privatnu svojinu, kao i svako profesionalno pravilo bilo povređeno, jer nijedan normalan arhitekta ne bi imao u planu izgradnju takvog puta"*.

14. Podnosilac zahteva, takođe, tvrdi da se "*[b]ilo gde u civilizovanom svetu privatna svojina smatra svetom. Polazeći od činjenice da opština nije blagovremeno odgovorila na moj zahtev; Polazeći od činjenice da Ministarstvo sredine i prostornog planiranja nijednom nije odgovorilo na moju žalbu; Polazeći od činjenice da je zemljište na katastarskoj parceli br. 461/3, moja svojina. Ja sam započeo izgradnju moje kuće na osnovu plana mog arhitekte i sa svim normama i neophodnim procenama za izgradnju stambene četvorospratne kuće.*"

15. Stoga, podnosilac zahteva traži *"[p]oništenje apsurdne odluke za izgradnju lokalnog puta, koji će prouzrokovati rušenje nekoliko novih kuća. Da ne postoji druga alternativa, složili bismo se sa izgradnjom, ali put već postoji"*.

Prihvatljivost zahteva

16. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

17. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."*

18. Sud se, takođe, poziva na član 47.2 Zakona, koji propisuje:

> *"Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva."*

19. Konačno, Sud se poziva na pravilo 36 (1)) a) Poslovnika o radu, koje propisuje:

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

> *(a) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke."*

20. Sud želi da naglasi da je svrha pravila o iscrpljenju da pruži navedenim organima, uključujući i sudove, mogućnost da spreče ili isprave navodne povrede Ustava. Pravilo se zasniva na pretpostavci da pravni poredak na Kosovu obezbeđuje efikasan pravni lek za povredu

ustavnih prava. (Vidi slučaj KI65/11, podnosilac Holding Corporation "Emin Duraku", Rešenje o neprihvatljivosti od 21. januara 2013. god.).

21. Imajući ovo u vidu, na osnovu dokumentacije podnete od strane podnosioca zahteva, može se jasno videti da podnosilac nije iscrpeo sva pravna sredstva koja su mu pružena zakonom. Podnosilac zahteva nije primio konačnu odluku od Direkcije za urbanizam, izgradnju i zaštitu prostora – Priština i da je samo primio obaveštenje kojim se podnosilac obaveštava da će ga u neko kasnije vreme Direkcija informisati o svojoj odluci u vezi sa predmetom. Štaviše, podnosilac nije pokazao da je prosledio svoju žalbu pred redovnim sudovima.

22. U tom smislu, Sud primećuje da je zahtev podnosioca i dalje u toku pred organima javnih vlasti. Stoga, zahtev podnosioca je prevremen jer ne postoji konačna odluka da bude osporena pred ovim Sudom. Međutim, Sud konstatuje da podnosilac zahteva nije sprečen da ponovo podnese zahtev pred ovim Sudom, tvrdeći ustavnu povredu svojih prava nakon što iscrpi sva pravna sredstva na raspolaganju.

23. Stoga, sledi da podnosilac zahteva nije iscrpeo sva pravna sredstva na raspolaganju prema primenjivom zakonu kao što se traži od njega da bi podneo zahtev Sudu.

24. Dakle, zahtev treba da se smatra neprihvatljivim zbog neiscrpljenja, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47.2 Zakona i pravilom 36 (1) a) Poslovnika o radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47.2 Zakona i pravilom 36 (1) a) Poslovnika o radu, dana 21. januara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

IV. Da ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI123/13, Afrim Karaxha, Rešenje od 20. januara 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. Mle. br. 93/2011, od 1. februara 2013. godine.

Slučaj KI123/13, odluka od 20. januara 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, podela imovine, kašnjenje postupka, ratione temporis, očigledno neosnovan

Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda. U svojoj presudi, u predmetu koji se odnosi na podelu imovine stečene tokom bračne zajednice, Vrhovni sud je usvojio zahtev za zaštitu zakonitosti koji je podneo državni tužilac i zahtev za reviziju podnetu od strane bivše supruge podnosioca, čime je preinačio presudu Okružnog suda u Prištini i potvrdio presudu Opštinskog suda u Prištini.

Podnosilac zahteva tvrdi kašnjenje postupka od strane Opštinskog suda u Prištini i dalje tvrdi da je presuda Vrhovnog suda doneta uz povredu prava garantovanih Ustavom, Evropskom konvencijom za ljudska prava i Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima..

U vezi sa tvrdnjom podnosioca zahteva o kašnjenju postupka pred Opštinskim sudom između 2001 i 2005, Ustavni sud smatra da tvrdnja podnosioca nije *ratione temporis* u skladu sa Ustavom.

U vezi sa tvrdnjom podnosioca zahteva u vezi sa presudom Vrhovnog suda, Ustavni sud smatra da činjenice iznete od strane podnosioca ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnju o povredi njegovih ustavnih prava. Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI123/13
Podnosilac
Afrim Karaxha
Ocena ustavnosti
presude Vrhovnog suda, Rev. Mlc. br. 93/2011,
od 1. februara 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Afrim Karaxha (u daljem tekstu: podnosilac), zastupljen od strane g. Mahmut Halimi i g. Betim Shala, advokati iz Prištine.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Vrhovnog suda Rev. Mlc. br. 93/2011 od 1. februara 2013. god., koja je uručena podnosiocu zahteva 25. aprila 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Rev. Mlc. br. 93/2011 od 1. februara 2013. god. U svojoj presudi, u predmetu koji se odnosi na podelu imovine stečene tokom bračne zajednice, Vrhovni sud je usvojio zahtev za zaštitu zakonitosti koji je podneo državni tužilac i zahtev za reviziju podnetu od strane bivše supruge podnosioca, čime je preinačio presudu Okružnog suda u Prištini i potvrdio presudu Opštinskog suda u Prištini.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56 (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 14. avgusta 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 30. avgusta 2013. god., na osnovu odluke GJR. KI123/13, predsednik je imenovao sudiju Snezhana Botusharova za sudiju izvestioca. Istog dana, odlukom KSH. KI123/13 predsednik je imenovao veće za razmatranje sastavljeno od: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.

7. Dana 23. septembra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca i Vrhovni sud o registraciji zahteva. Istog dana, Sud je obavestio Osnovni sud u Prištini i tražio dostavljanje povratnice, koja ukazuje dan kada je presuda Vrhovnog suda, Rev. Mlc. br. 93/2011 od 1. februara 2013. god., uručena podnosiocu.

8. Dana 2. oktobra 2013. god., Osnovni sud u Prištini je podneo Sudu kopiju povratnice, koja ukazuje da je presuda Vrhovnog suda, Rev. Mlc. br. 93/2011 od 1. februara 2013. god., uručena podnosiocu 25. aprila 2013. god.

9. Dana 20. januara 2014. god. veće za razmatranje je većalo o izveštaju sudije izvestioca i preporučilo je Sudu u punom sastavu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Podnosilac zahteva je bio u braku sa bivšom suprugom od 1978. godine do 2000. godine.

11. Dana 5. novembra 1980. god., podnosilac zahteva je zaključio ugovor sa svojom bivšom suprugom o kupovini stana u Prištini. Na osnovu spisa predmeta, proizilazi da je otac podnosioca zahteva doprineo određeni iznos za kupovinu tog stana.

12. Dana 12. avgusta 1982. god., podnosilac zahteva, njegov otac i bivša supruga su zaključili ugovor koji utvrđuje da se, u slučaju spora između stranaka, stranke slažu da vlasništvo nad stanom bude podeljeno na

osnovu ulaganja svake stranke. Ovaj ugovor je overen od strane Opštinskog suda u Prištini (odluka br. 2709/12).

13. Nakon razvoda, 11. maja 2000. god., bivša supruga podnosioca zahteva i njihovo troje dece su ostali u njihovom zajedničkom stanu.

14. Dana 10. jula 2000. god., podnosilac je podneo tužbu Opštinskom sudu u Prištini, tražeći podelu imovine stečene tokom bračne zajednice, kao i vlasništvo nad stanom za deo za koji su on i njegov otac doprineli za kupovinu.

15. Dana 12. jula 2005. god., Opštinski sud u Prištini je doneo presudu C. br. 330/2000, kojom je delimično odbio tužbeni zahtev podnosioca i usvojio u celosti protiv-tužbu njegove bivše supruge, potvrđujući da su podnosilac zahteva i njegova bivša supruga suvlasnici, svaki za ½ dela stana.

16. U gore navedenoj presudi, Opštinski sud u Prištini tvrdi:

[...]

"Dakle, tvrdnje tužioca – protiv-tuženog da je njegov doprinos veći, ocenjuje se bez uticaja na sudsko uverenje. To jer kako proizilazi iz samih izjava parničara saslušanih u svojstvu stranke u ovoj stvari, veoma jasno se zaključuje da su oba supružnika angažovana u okviru konkretnih okolnosti slučaja, da su dohoci koje su primali na poslu bili približno isti, da razlika u primanjima i prihodima nije bila tog obima da bi se moglo predstaviti kao korišćenje jednog od strane drugog supružnika, da se tužena osim posla u preduzeću starala se i o tužiocu i njihovo troje dece, kao i o svim kućnim obavezama oko domaćinstva, što predstavlja dodatno angažovanje koje je u smislu člana 314. Zakona o braku i porodičnim odnosima od uticaja prilikom odlučivanja o obimu doprinosa svakog supružnika u sticanju imovine za vreme braka."

[...]

„Dakle, u prisustvu činjenice da su ugovarači u ugovoru o kupovini stana bili tužilac Afrim i tužena [...], da je stan u katastru upisan samo na njihovo ime, kao i okolnosti da prema njima nijednom nije bilo zahteva od strane trećih osoba, sud ocenjuje da se ova stvar treba tretirati samo kao zajedničku bračnu imovinu. Navodi tužioca da su mu njegov otac i brat pomogli, u ovom slučaju se ocenjuje bez uticaja, jer ovako nešto nije urađeno samo za jednog supružnika. Dakle, u skladu sa zakonskim pravilima, pružena pomoć jednoj

bračnoj zajednici se smatra da je pomoć za oba supružnika, samo ako nije prethodno drugačije određeno."
[...]

17. Podnosilac zahteva je uložio žalbu Jedinici sudske inspekcije pri Odeljenju pravde (UNMIK), tvrdeći nedolično ponašanje sudije Opštinskog suda kome je dodeljen ovaj predmet i nepotrebno kašnjenje postupka.

18. Shodno tome, 5. decembra 2005. god., direktor Odeljenja pravde, odgovorio je na žalbu podnosioca, navodeći da na osnovu istraga sprovedenih od strane Jedinice sudske inspekcije, Jedinica nije mogla naći uverljiv dokaz koji bi podržao tvrdnje podnosioca. Što se tiče dužine trajanja postupka, ustanovljeno je da je Sud održao 15 ročišta između 10. aprila 2001. god., dan kada je sudija imenovan za ovaj slučaj, i 12. jula 2005. god. dan kada je Opštinski sud u Prištini doneo svoju presudu. Prema ovoj Jedinici, kašnjenja u postupku se dešavaju zbog složenosti predmeta.

19. Protiv presude Opštinskog suda (C. br. 330/2000 od 12. jula 2005. god.), podnosilac je uložio žalbu Okružnom sudu u Prištini.

20. Dana 12. decembra 2007. god., Okružni sud u Prištini je rešenjem Ac. br. 953/2005 ukinuo presudu Opštinskog suda u Prištini (C. br. 330/2000 od 12. jula 2005. god.) i vratio predmet na ponovno suđenje prvostepenom sudu.

21. Dana 10. juna 2008. god., Opštinski sud je presudom C. br. 302/2007 usvojio tužbu biše supruge podnosioca i potvrdio da su podnosilac zahteva i bivša supruga suvlasnici svaki za ½ dela stana.

22. Podnosilac je uložio žalbu Okružnom sudu u Prištini na presudu Opštinskog suda (C. br. 302/2007 od 10. juna 2008. god.).

23. Dana 24. februara 2011. god., Okružni sud u Prištini je presudom Ac. br. 1546/2008 usvojio žalbu podnosioca zahteva i preinačio presudu Opštinskog suda (C. br. 302/2007 od 10. juna 2008. god.), kojom je usvojio tužbu podnosioca zahteva i potvrdio da je podnosilac vlasnik dela stana za 85.48 %, a njegova bivša supruga, vlasnik dela stana za 14.52 %.

24. U gore navedenoj presudi, Okružni sud nalazi:

[...]

„Obzirom da je pred prvostepenim sudom u potpunosti utvrđeno činjenično stanje, ali je pogrešno primenjeno materijalno pravo

kada je prvostepeni sud izvršio deobu bračne tekovine prema doprinosu supružnika, a ne prema njihovom pismenom sporazumu, to je valjalo prvostepenom sudu preinačiti i vlasništvo nad predmetnim stanom utvrditi prema ugovoru OV. br. 2709/82, od 12.08.1982. god., i nalazu veštaka kojim je utvrđeno proceduralno vlasništvo prema ulaganju supružnika".

25. Dana 19. aprila 2011. god., podnosilac zahteva je podneo predlog Opštinskom sudu u Prištini za izvršenje presude Okružnog suda u Prištini (Ac. br. 1546/08 od 24. februara 2011. god.), odnosno da obaveže svoju bivšu suprugu da preda posedovanje stana podnosiocu zahteva.

26. Dana 6. juna 2012. god., Opštinski sud je odbio predlog za izvršenje. Protiv odluke Opštinskog suda u Prištini, podnosilac je uložio žalbu Okružnom sudu u Prištini.

27. Okružni sud u Prištini odlukom (Ac. b. 574/2012 od 6. novembra 2012. god., je usvojio žalbu podnosioca kao osnovanu i vratio predmet na ponovno suđenje Opštinskom sudu u Prištini.

28. Protiv presude Okružnog suda u Prištini (Ac. br. 1546/08 od 24. februara 2011. god.), državni tužilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti i bivša supruga podnosioca, kao tužena protiv-tužilac, podnela je reviziju Vrhovnom sudu, tvrdeći pogrešnu primenu materijalnog prava i povredu odredaba parničnog postupka.

29. Dana 1. februara 2013. god., Vrhovni sud je presudom Rev. Mlc. br. 93/2011 usvojio kao osnovan zahtev za zaštitu zakonitosti i reviziju tužene – protiv-tužioca, kojom je preinačio presudu Okružnog suda u Prištini (Ac. br. 1546/2008 od 24. februara 2011. god.) tako da je presuda Opštinskog suda u Prištini (C. br. 302/2007 od 10. juna 2008. god.) ostala na snazi.

30. U gore navedenoj presudi, Vrhovni sud nalazi:

[...]

" Da je prvostepeni sud pravilno primenio materijalno pravo kada je utvrdio da su parničari vlasnici na po ½ idealnog dela spornog stana utvrđenog kao u izreci presude."

31. Vrhovni sud je u svojoj presudi dalje naveo:

[...]

"Ugovor o kupovini stana (overen u Opštinskom sudu u Prištini), dana 12.08.1982. god., zaključen između Afrima Karaxhe i [supruge], kao i oca Afrim Karaxhe, ne može da se smatra ugovorom o deobi zajedničke imovine parničara, kako to pogrešno ocenjuje drugostepeni sud. Način kupovine i sticanja svojine nad spornim stanom je određen ugovorom o kupovini i sticanju prava svojine stanova od 05.11.1980. god., i to je imovina bračnih drugova stvorena tokom zajedničkog braka. Stoga, ugovor koji je kasnije zaključen, tj. dana 12.08.2982. god., na kome drugostepeni sud zasniva presudu; cilj parničara nije bila podela njihove imovine sporazumom, pošto je stan kupljen još 1980. godine. Ovom imovinom su sporazumno upravljali oboje supružnika i upisana je u javnim knjigama na ime oboje njih u skladu sa članom 310. istog zakona, kojim se predviđa da se prava bračnih drugova na nepokretnostima koje su njihova zajednička imovina upisuje u javne knjige na ime oboje bračnih drugova kao njihova zajednička imovina sa neopredeljenim delovima.

Pogrešna primena materijalnog prava se sastoji u činjenici da drugostepeni sud svoj stav nije zasnovao na drugim dokazima kojima se uređuje suvlasnistvo supružnika. Odredba člana 312. stav 2 Zakona o porodičnim odnosima, izričito isključuje mogućnost ugovaranja na štetu zajednički stečene imovine za vreme braka."

[...]

"Doprinos supružnika ne može da se meri onako kako je to urađeno u veštačenju, pošto je veštak doprinos računao na osnovu kredita uzetog od strane supružnika i zbog tog razloga ne može da se oceni kao pravilna primena zakona. Dakle, s pravom se naglašava u reviziji i u zahtevu za zaštitu zakonitosti da je presuda drugostepenog suda doneta pogrešnom primenom materijalnog prava zbog čega je ovaj sud pobijenu presudu preinačio i presudu prvostepenog suda je ostavio na snazi."

[...]

Navodi podnosioca

32. Što se tièe tvrdnji podnosioca i zahteva upuæenog Sudu, tvrdnje podnosioca su podeljene na sledeæi naèin:

A. Tvrdnje u vezi sa postupkom pred Opštinskim sudom u Prištini; i

B. Tvrdnje u vezi sa presudom Vrhovnog suda.

33. Što se tièe postupka pred Opštinskim sudom, podnosilac zahteva tvrdi: [...] *"Opštinski sud je svojim postupcima i u nekoliko prilika povredio prava garantovana domaćim zakonima, Ustavom Kosova i međunarodnim aktima. Opštinski sud je odugovlačio postupak koji je osetljiv i tiče se porodičnih odnosa. Održano je oko 15 - 16 ročišta od 10. aprila 2001. god., pa sve do 12. jula 2005. god. Sudija predmeta se nije dobro ponašala i nije jednako postupala prema strankama u postupku. Ista je zanemarila stalne tvrdnje podnosioca zahteva o proceni posebne imovine u imovini bračne zajednice, odbila je bez razloga pravne tvrdnje podnosioca zahteva o određivanju privremene mere u odnosu na zajedničku imovinu, odugovlačila je izvršni postupak presude drugostepenog suda sve do danas i nije dozvolila da podnosilac zahteva koristi i drži „deo" svoje imovine. Opštinski sud je postupak izvršenja pokrenuo na predlog podnosioca zahteva C. br. 572/11 od 19.04.2011. god., koji se još uvek nije okončao. Podnosilac zahteva je arbitrarno lišen svog dela imovine postupcima suda.*"

34. U tom smislu, on tvrdi povredu člana 31.1 i 2 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], člana 46 [Zaštita Imovine] i člana 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava i člana 6. stav 1 [Pravo na pravično suđenje] i člana 1 Protokola br. 1 Evropske konvencije za ljudska prava (u daljem tekstu: EKLJP).

35. Što se tiče presude Vrhovnog suda Rev. Mlc. 93/2011 od 1. februara 2013. god., podnosilac zahteva tvrdi da: [...] *"Vrhovni sud je odlučio isto kao i Opštinski sud, nije izveo kao relevantan dokaz posebnu imovinu podnosioca zahteva za vreme bračne zajednice, koji je podnosilac zahteva sve vreme isticao kako bi se utvrdilo da li ovaj dokaz ima uticaja na podelu imovine. U obrazloženju presude koja je bila poslednja prilika za podnosioca i gde je gajio nadu da će trijumfovati pravda, sud nije pružio jasne pravno – ustavne razloge u pogledu svih činjenica* – dokaza *koji su relevantni za donošenje jedne zakonite odluke, već je odmah ocenio kao neosnovane navode podnosioca zahteva te uopšte nije pomenuo član 5 ugovora – koji je jasno precizirao da u slučaju spora u bračno – roditeljskim odnosima, stranke su se složile da stan podele srazmerno ulaganjima svakog ugovarača."*

36. Podnosilac zahteva dalje tvrdi da *[...] "zbog donošenja nepravilne presude od strane Vrhovnog suda, povreda prava na podnošenje* relevantnih *dokaza, na pošten postupak, da intervencija ove prirode nije proporcionalna i dovoljna da se pojedincu obezbede procesne garancije koje su obavezne u jednom demokratskom društvu, a posebno u jednom društvu koje teži jačanju efikasnosti principa i standarda za pravilno suđenje i poštovanja zaštite ljudskih prava i sloboda garantovanih Ustavom i međunarodnim aktima."*

37. S tim u vezi, podnosilac zahteva tvrdi povredu člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i člana 46 [Zaštita Imovine] Ustava, člana 6 [Pravo na pravično suđenje] i člana 1 Protokola br. 1 EKLJP, člana 7, člana 10 i člana 17 Univerzalne deklaracije za ljudska prava.

38. Podnosilac zahteva zaključuje, tražeći od Suda da:

"Zahtev podnosioca smatra prihvatljivim;

• U skladu sa pravilom 39 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo, naloži održavanje rasprave;

• Utvrdi povredu individualnih prava podnosioca zahteva Afrim Karaxhe garantovanih članom 31, 46 i 54 Ustava Republike Kosovo, članom 7, 10 i 17 Univerzalne deklaracije za ljudska prava, članom 6 i članom 1 protokola 1 Evropske konvencije za ljudska prava u sudskim postupcima Opštinskog suda i u donošenju presude Vrhovnog suda Kosova; i

• Odredi bilo koje pravo za stranke u zahtevu, koje ovaj poštovani Sud oceni kao pravno osnovanim i opravdanim."

Prihvatljivost zahteva

39. Pre svega, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, Sud treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su propisani Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom o radu.

40. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. stav 7, Ustava, koji propisuje da:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

41. Pored toga, član 49 Zakona propisuje da *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku"*.

42. U ovom slučaju, Sud primećuje da su sva pravna sredstva propisana zakonom iscrpljena. Sud, takođe, primećuje da je presuda Vrhovnog suda podnosiocu zahteva uručena 25. aprila 2013. god., i da je on podneo svoj zahtev Sudu 14. avgusta 2013. god.

43. Dakle, Sud smatra da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka i da je iscrpeo sva pravna sredstva dostupna primenjivim zakonom i da je zahtev podnet u roku od četiri meseca.

44. Međutim, Sud, takođe, treba da uzme u obzir pravilo 36 Poslovnika, koje propisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan."*
>
> *"(2)) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*
>
> > *(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava,*
> >
> > *[...], ili*
> >
> > *d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju".*

Tvrdnja u vezi sa postupkom pred Opštinskim sudom u Prištini

45. S tim u vezi, podnosilac zahteva tvrdi da: *"Opštinski sud je odugovlačio postupak koji je osetljiv i tiče se porodičnih odnosa. Održano je oko 15 - 16 ročišta od 10. aprila 2001. god., pa sve do 12. jula 2005. god. Sudija predmeta se nije dobro ponašala i nije jednako postupala prema strankama u postupku. Ista je zanemarila stalne tvrdnje podnosioca zahteva o proceni posebne imovine u imovini bračne zajednice, odbila je bez razloga pravne tvrdnje podnosioca zahteva o određivanju privremene mere u odnosu na zajedničku imovinu, odugovlačila je izvršni postupak presude drugostepenog suda sve do danas i nije dozvolila da podnosilac zahteva koristi i drži deo svoje imovine. Opštinski sud je postupak izvršenja pokrenuo na predlog podnosioca zahteva C. br. 572/11 od 19.04.2011. god., koji se još uvek nije okončao. Podnosilac zahteva je arbitrarno lišen svog dela imovine postupcima suda."*

46. Podnosilac zahteva tvrdi kašnjenje postupka od strane Opštinskog suda u Prištini u periodu između 2001. i 2005. godine i u periodu nakon što je podneo predlog za izvršenje presude Okružnog suda u Prištini Ac. br. 1546/08 od 24. februara 2011. god.

47. Što se tièe prve gore navedene tvrdnje, odnosno period 2001-2005. godine, u cilju uspostavljanja vremenske nadležnosti Suda, treba da identifikuje, u svakom sluèaju, taèno vreme navodnog uplitanja. Èineæi

to, Sud mora uzeti u obzir èinjenice na koje se podnosilac zahteva žali i delokrug ustavnog prava za koje se tvrdi da je povređeno (vidi, *mutatis mutandis*, Bleèiæ protiv Hrvatske, zahtev br. 59532/00, ESLJP, presuda od 8. marta 2006. god.).

48. U tom pogledu, Sud se poziva i na pravilo 36 (3) h), koje propisuje:

> *[...]*
> *"(3) Zahtev nije dopustiv za razmatranje u svakom od sledećih slučajeva:*
>
> *h) kada zahtev nije ratione temporis u skladu sa Ustavom."*

49. Sud primećuje da se tvrdnja podnosioca zahteva u vezi sa sudskim postupkom Opštinskog suda u Prištini između 2001. i 2005. godine, odnose na vremenski period pre 15. juna 2008. god., dan kada je Ustav stupio na snagu i pre nego što je Sud imao sudsku vremensku nadležnost, stoga gore navedene tvrdnje podnosioca se smatraju kao nekompatibilne *ratione temporis* u skladu sa Ustavom (vidi, KI 25/09, podnosilac zahteva Shefqet Haxhiu, rešenje o neprihvatljivosti od 25. juna 2010. god.).

50. Što se tiče postupka o izvršenju presude Okružnog suda u Prištini (Ac. br. 1546/08 od 24. februara 2011. god.), Sud primećuje da je Opštinski sud u Prištini u svojoj odluci od 6. juna 2012. god., odbacio kao neosnovan predlog podnosioca o izvršenju gore navedene presude.

51. Opštinski sud u Prištini je obrazložio svoju odluku, nalazeći da je presuda Okružnog suda od 24. februara 2011. god., za koju je podnosilac zahteva predložio izvršenje, ne sadrži elemente izvršenja kao što se propisuje članom 26 Zakona o izvršnom postupku.

52. Protiv gore navedene odluke, podnosilac zahteva je uložio žalbu Okružnom sudu u Prištini, koji je odlučio (odluka od 6. novembra 2012. god.) da vrati predmet na ponovno suđenje Opštinskom sudu u Prištini. U međuvremenu, odnosno 1. februara 2013. god., Vrhovni sud je svojom presudom odlučio da preinači presudu Okružnog suda u Prištini (Ac. br. 1546/08 od 24. februara 2011. god.), za koju je podnosilac zahteva predložio izvršenje i odlučio da potvrdi presudu Opštinskog suda u Prištini.

53. U tom smislu, podnosilac zahteva nije potkrepeo svoje tvrdnje, pokazujući kako je odugovlačenje izvršenje presude Okružnog suda u Prištini (Ac. br. 1546/08 od 24. februara 2011. god.) od strane Opštinskog suda u Prištini povredilo njegova prava garantovana Ustavom.

54. Na osnovu spisa predmeta, podnosilac zahteva nije pokrenuo ovo odugovlačenje postupka izvršenja pred redovnim sudovima, niti je dokazao da je pokušao da ubrza postupak.

55. Dakle, ova tvrdnja podnosioca zahteva je očigledno neosnovana.

Tvrdnja u vezi sa presudom Vrhovnog suda

56. Što se tiče presude Vrhovnog suda, podnosilac zahteva tvrdi da: [...]"*Vrhovni sud je odlučio isto kao i Opštinski sud, nije izveo kao relevantan dokaz posebnu imovinu podnosioca zahteva za vreme bračne zajednice, koji je podnosilac zahteva sve vreme isticao kako bi se utvrdilo da li ovaj dokaz ima uticaja na podelu imovine. U* obrazloženju *presude koja je bila poslednja prilika za podnosioca i gde je gajio nadu da će trijumfovati pravda, sud nije pružio jasne pravno – ustavne razloge u pogledu svih činjenica – dokaza koji su relevantni za donošenje jedne zakonite odluke, već je odmah ocenio kao neosnovane navode podnosioca zahteva te uopšte nije pomenuo član 5 ugovora [12. avgusta 1982. god.]– koji je jasno precizirao da u slučaju spora u bračno – roditeljskim odnosima, stranke su se složile da stan podele srazmerno ulaganjima svakog ugovarača."*

57. U slučaju podnosioca zahteva, Vrhovni sud je potvrdio presudu Opštinskog *suda* u Prištini i preinačio je presudu Okružnog suda u Prištini (Ac. br. 1546/08 od 24. februara 2011. god.), pri čemu je zaključeno da je Okružni sud u Prištini pogrešno primenio materijalno pravo.

58. U tom smislu, Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi *greškama* u činjenicama i zakonu navodno počinjenih od strane Vrhovnog suda, osim u onoj meri u kojoj one mogu povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom.

59. Sud ponavlja da nije njegova dužnost prema Ustavu da deluje kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila *procesnog* i materijalnog prava (Vidi, *mutatis mutandis*, García Ruiz protiv Španije, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god., stav 28; vidi takođe slučaj br. KI70/11, podnosioci zahteva Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).

60. Ustavni sud može da razmatra samo da li su dokazi bili predstavljeni na pravilan način i *da li su postupci, gledano u celini, bili sprovedeni na takav način da je* podnosilac zahteva dobio pravilno suđenje (vidi, *inter*

alia, Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, zahtev br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava usvojena 10. jula 1991. god.).

61. Vrhovni sud je u svojoj presudi jasno obrazložio da: [...] „*Ugovor o kupovini stana (overen u Opštinskom sudu u Prištini), dana 12.08.1982. god., zaključen između Afrima Karaxhe i [supruge] kao i oca Afrima Karaxhe, ne može da se smatra ugovorom o deobi zajedničke imovine parničara, kako to pogrešno ocenjuje drugostepeni sud. Način kupovine i sticanja svojine nad spornim stanom je određen ugovorom o kupovini i sticanju prava svojine stanova od 05.11.1980. god., i to je imovina bračnih drugova stvorena tokom zajedničkog braka.”* i potvrdio da*: [...]“je prvostepeni sud pravilno primenio materijalno pravo kada je utvrdio da su parničari vlasnici na po ½ idealnog dela spornog stana [...] ”da je presuda drugostepenog suda doneta pogrešnom primenom materijalnog prava zbog čega je ovaj sud pobijenu presudu preinačio i presudu prvostepenog suda je ostavio na snazi.”*

62. Stoga, Sud primećuje da je obrazloženje u presudi Vrhovnog suda jasno i nakon što je razmotrio sve postupke, Sud je, takođe, našao da postupci pred *redovnim* sudovima nisu bili nepravični ili proizvoljni (Vidi, *mutatis mutandis,* Shub protiv Litvanije, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.).

63. Zbog gore *navedenih* razloga, Sud smatra da činjenice predstavljene od strane podnosioca zahteva ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnje o povredama njegovih ustavnih prava.

64. Prema tome, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa pravilom 36 (1) c), 36 (2) b) i 36 (3) h) Poslovnika o radu, dana 20 januara 2014. god. jednoglasno:

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. 4 Zakona;

IV. DA PROGLASI da odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KO44/14, Presuda od 31. marta 2014 god.,- Ocena ustavnih amandmana predloženih od strane Vlade, koje je predsednik Skupštine Republike Kosovo podneo 11. marta 2014. god. dopisom br. 04-DO-2186

Slučaj KO44/14, odluka od 31. marta 2014. god.

Ključne reči: predloženi amandmani Ustava, zahtev predsednika Skupštine, Poglavlje II Ustava, prihvatljiv, Oružane snage Kosova

Predsednik Skupštine Kosova je u skladu sa članom 113.9 i članom 144.3 Ustava, prosledio Vladin predlog ustavnih amandmana Ustavnom sudu, za preliminarno ocenjivanje da predloženi amandmani na neki način ne umanjuju bilo koje pravo ili slobodu garantovanu Poglavljem II Ustava.

Ustavni sud je većao o zahtevu i jednoglasno odlučio da je zahtev prihvatljiv i da predloženi ustavni amandmani ne umanjuju prava i slobode zagarantovanih Poglavljem II Ustava.

PRESUDA
u
slučaju br. KO44/14
Ocena ustavnih amandmana predloženih od strane Vlade, koje je predsednik Skupštine Republike Kosovo podneo 11. marta 2014. god. dopisom br. 04-DO-2186

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Odlukom br. 1/174 od 6. marta 2014. god.,Vlada Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vlada) shodno članu 144.1 Ustava, Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), predložila je nekoliko ustavnih amandmana.

2. Dana 11. marta 2014. god., predsednik Skupštine Kosova je u skladu sa članom 144.3 Ustava, prosledio Vladin predlog ustavnih amandmana Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud), za preliminarno ocenjivanje da predloženi amandmani na neki način ne umanjuju bilo koje pravo ili slobodu garantovanu Poglavljem II Ustava.

3. Dakle, predsednik Skupštine je podnosilac zahteva u postupku pred ovim Sudom (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar zahteva je šesnaest (16) ustavnih amandmana, koji su usvojeni 6. marta 2014. god., Odlukom Vlade, br. 01/174.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.9 i članu 144.3 Ustava, članovima 20 i 54 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem

tekstu: Zakon), i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

6. Dana 11. marta 2014. god., podnosilac zahteva je, dopisom br. 04-DO-2186, podneo Sudu Vladin predlog amandmana zahtevajući od Suda da oceni da li amandmani koje je predložila Vlada na neki način umanjuju neko od prava i sloboda zagarantovanih Poglavljem II Ustava. Ovi amandmani su određeni u priloženom Aneksu.

7. Dana 11. marta 2014. god., predsednik Suda je, odlukom br. GJR. KO44/14, imenovao sudiju Altay Suroy za Sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je, odlukom br. KSH. KO44/14, imenovao i Veće za razmatranje u sastavu sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 14. marta 2014. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva o registrovanju zahteva i tražio da podnese informacije i dopunsku dokumentaciju u vezi postupaka koji su preduzeti u skladu sa članom 144 Ustava najkasnije do 20. marta 2014. god. Štaviše, Sud je tražio od podnosioca zahteva da dostavi kopiju obaveštenja svakom poslaniku Skupštine, kako bi im omogućio da, najkasnije do 22. marta 2014. god., dostave komentare o gorespomenutom zahtevu podnetom Sudu, posebno, u svetlu tumačenja člana 144.3 Ustava od strane ovog Suda u sličnim slučajevima.

9. Dana 14. marta 2014. god., Sud je takođe obavestio premijera o registrovanju zahteva i tražio od njega da, najkasnije do 22. marta 2014. god., podnese informacije i dopunsku dokumentaciju u vezi postupaka koji su preduzeti u skladu sa članom 144 Ustava.

10. Dana 14. marta 2014. god., kopija zahteva je prosleđena predsedniku Republike Kosovo i Ombudsmanu.
11. Do danas, Sud nije primio tražene informacije i prateću dokumentaciju ni od strane podnosioca zahteva ni od premijera.

12. Dana 31. marta 2014. god., Sud je većao o zahtevu i jednoglasno odlučio da je zahtev prihvatljiv i da predloženi ustavni amandmani ne umanjuju prava i slobode zagarantovanih Poglavljem II Ustava.

Pregled činjenica

13. Skupština je usvojila tekst Ustava, koji je stupio na snagu 15. juna 2008. god., u Poglavlju XIII [Završne odredbe] član 144 [Amandmani] Ustava koji ovlašćuje Vladu, predsednika ili jednu četvrtinu (1/4)

poslanika Skupštine Kosovo, kao što je propisano Poslovnikom o radu, da predlože amandmane na ovaj Ustav.

14. Dana 6. marta 2014. god., Vlada je, na osnovu člana 93.9 Ustava, donela odluku br. 01/174 kojom je predložila šesnaest (16) ustavnih amandmana.

15. Dana 10. marta 2014. god., premijer je, dopisom br. 57/2014, prosledio Vladin predlog o ustavnim amandmanima podnosiocu zahteva.

16. Dana 11. marta 2014. god., podnosilac zahteva, dopisom br. 04-DO-2186, i u skladu sa članom 144.3 Ustava, prosledio je Vladin predlog o ustavnim amandmanima Sudu, zahtevajući od Suda da oceni da li predloženi amandmani na neki način umanjuju neko od prava ili sloboda zagarantovanih Poglavljem II Ustava.

Preliminarna ocena prihvatljivosti zahteva

17. Kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom o radu.

18. U tom pogledu, Sud prvo treba da ustanovi da li ima nadležnost da oceni Vladin predlog ustavnih amandmana.

19. Sud podseća da, u skladu sa članom 113. 9 Ustava:

> *„Predsednik Skupštine Kosova mora da podnese predloženi Ustavni amandman pre usvajanja istog na Skupštini, kako bi se osiguralo da predloženi amandman ne umanjuje prava i slobode garantovane poglavljem II ovog Ustava“.*

20. Sledstveno, Sud ima nadležnost da oceni da predloženi amandmani ne umanjuju prava i slobode zagarantovane poglavljem II Ustava.

21. Sledeće pitanje je ko se može smatrati ovlašćenom stranom za podnošenje zahteva Ustavnom sudu shodno članu 113. 9 Ustava. Sud još jednom podvlači da prema istom članu: "*Predsednik Skupštine Kosova mora da podnese predloženi Ustavni amandman... "*.U konkretnom zahtevu, predsednik Skupštine je, dopisom od 11. marta 2014. god., podneo ovom Sudu zahtev za preliminarno ocenjivanje predloženih ustavnih amandmana. Dakle, na osnovu člana 113.9 Ustava, podnosilac zahteva je ovlašćena strana koja ima pravo da podnese ovaj zahtev Sudu.

22. Prema tome, pošto Sud ima nadležnost da se bavi time i da je podnosilac zahteva ovlašćena strana shodno članu 113.9 Ustava, zahtev je prihvatljiv.

Obim ustavne ocene

23. Kao što je navedeno u delu iznad – Postupak pred sudom – predsednik Skupštine je podneo Sudu šesnaest (16) ustavnih amandmana predloženih od strane Vlade.

24. S tim u vezi, Sud naglašava da Ustav, kao najviši pravni akt Republike Kosovo, treba biti poštovan formalno i svečano kada se predlažu njegovi amandmani. Prema tome, Sud obraćajući pažnju na neophodnost pravne sigurnosti u vezi ovog pitanja, poziva se na član 112 [Opšta načela] Poglavlja VIII [Ustavni sud] Ustava, koji predviđa da je Ustavni sud konačna vlast za tumačenje Ustava i saglasnosti zakona sa Ustavom.

25. Štaviše, Sud potvrđuje da što se tiče ocene ustavnosti predloženih amandmana Ustava prema članu 144 stavu 3, ti amandmani se trebaju razmotriti u svetlu Poglavlja II [Prava i osnovne slobode], uključujući pravni poredak Republike Kosovo, u čijoj samoj osnovi – prema članu 21 [Opšta načela] Poglavlja II – se nalaze ljudska prava i slobode navedene u tom Poglavlju. (vidi slučaj br. KO29/12 i KO48/12, podnosilac: predsednik Skupštine Republike Kosovo, presuda od 20. jula 2012. god., vidi takođe slučaj br. KO61/12, podnosilac: predsednik Skupštine Republike Kosovo, presuda od 31. oktobra 2012. god., stav 18).

26. Sud je takođe mišljenja da Poglavlje III [Prava zajednica i njihovih pripadnika] i druga prava mogu biti primenljiva u ovom procesu, pošto posebna prava koja su propisana u istom, predstavljaju proširenje ljudskih prava i sloboda propisanih u Poglavlju II Ustava, a posebno onih propisanih u članu 24 [Jednakost pred zakonom]. Ovo je posebno tačno u svetlu odredbi člana 21 [Opšta načela] stava 2, koje propisuju da Kosovo štiti i garantuje ljudska prava i osnovne slobode predviđene ovim Ustavom, ali nije nužno da su ta prava sadržana samo u Poglavlju II (vidi slučaj br. KO29/12 i KO48/12, podnosilac: predsednik Skupštine Republike Kosovo, presuda od 20. jula 2012. god.).

27. Sud je takođe mišljenja da član 21 Ustava treba čitati u vezi sa članom 7.1 Ustava koji definiše vrednosti ustavnog poretka u Republici Kosovo koji se zasniva *"na naèelima slobode, mira, demokratije, jednakosti, poštovanja ljudskih prava i sloboda i vladavine zakona,*

nediskriminacije, imovinskog prava, zaštite sredine, društvenog prava, pluralizma, podele državne vlasti i tržišne ekonomije."

28. Stoga, ocena ustavnosti predloženih amandmana od strane ovog Suda neće biti obavljena uzimajući u obzir samo ljudska prava i slobode sadržane u Poglavlju II, nego takođe i slovo i duh Ustava (vidi slučaj br. KO29/12 i KO48/12, podnosilac: predsednik Skupštine Republike Kosovo, presuda od 20. jula 2012. god.).

29. Sud će se sada baviti svakim od predloženih amandmana.

Ocena ustavnosti predloženih amandmana

I. Predloženi Amandman br. 24: Član 2 stav 2

30. Amandman br. 24 predlaže da reč "merama" treba zameniti sa "mehanizmima" u stavu 2 člana 2 Ustava.

31. Prema sadašnjem članu 2 [Suverenitet] stav 2 *"Suverenitet i integritet Republike Kosovo je neosporiv, neotuđiv i neodvojiv i štiti se svim merama, predviđenim ovim Ustavom i zakonom."*

32. Amandamentirani član 2 stav 2 bi trebalo da glasi: *"Suverenitet i integritet Republike Kosovo je neosporiv, neotuđiv i neodvojiv i štiti se svim* ***mehanizmima****, predviđenim ovim Ustavom i zakonom."*

Ocena ustavnosti predloženog amandmana br. 24

33. Sud smatra da tekst predloženog amandmana ne umanjuje nijedno od prava i sloboda zagarantovanih Poglavljem II Ustava.

34. Prema tome, Sud zaključuje da predloženi amandman br. 24 je u saglasnosti sa Poglavljem II Ustava.

II. Predloženi Amandman br. 25: Član 73 stav 1 tačka 2

35. Amandman br. 25 predlaže da član 73 stav 1 tačku 2 Ustava treba izbrisati i preformulisati kao sledeće:

„(2) *pripadnici Oružanih Snaga Kosova.*"

36. Prema sadašnjem članu 73 [Nemoguænost Kandidovanja] stav 1 tačka 2:

„1. *Sledeća lica se ne mogu kandidovati niti izabrati za poslanika Skupštine, bez davanja ostavke:*

[...]

(2) *pripadnici Bezbednosnih Snaga Kosova;*

[...]"

37. Amandamentirani član 73 stav 1, tačka 2 Ustava bi trebalo da glasi kao sledeće:

"1. Sledeća lica se ne mogu kandidovati niti izabrati za poslanika Skupštine, bez davanja ostavke;

[...]

(2) ***pripadnici Oružanih Snaga Kosova***

[...]"

Ocena ustavnosti predloženog amandmana br. 25

38. Sud smatra da tekst predloženog amandmana ne umanjuje nijedno od prava i sloboda zagarantovanih Poglavljem II Ustava.

39. Prema tome, Sud zaključuje da predloženi amandman br. 25 je u saglasnosti sa Poglavljem II Ustava.

III. Predloženi Amandman br. 26: Član 84 stav 1 tačka 12

40. Amandman br. 26 predlaže da treba izbrisati stav 12 člana 84 Ustava i preformulisati kao sledeće :

„(12) V*rhovni komandant Oružanih snaga Kosova"*.

41. Prema sadašnjem članu 84 stav 12 Ustava:

"Predsednik Republike Kosovo je:

[...]

(12) Vrhovni komandant Bezbednosnih snaga Kosova;

[...]."

42. Amandamentirani član 84 stav 12 [Nadležnosti Predsednika] Ustava bi trebalo da glasi :
"Predsednik Republike Kosovo je:

[...]

(12) ***Vrhovni komandant Oružanih snaga Kosova;***

[...].“

Ocena ustavnosti predloženog amandmana br. 26

43. Sud smatra da tekst predloženog amandmana ne umanjuje nijedno od prava i sloboda zagarantovanih Poglavljem II Ustava.

44. Prema tome, Sud zaključuje da predloženi amandman br. 26 je u saglasnosti sa Poglavljem II Ustava.

IV. Predloženi Amandman br. 27: Član 84 stav 20

45. Amandman br. 27 predlaže da treba izbrisati stav 20 člana 84 Ustava i preformulisati kao sledeće:

„(20) *imenuje i razrešava Šefa Odbrane, na preporuku premijera“*.

46. Prema sadašnjem članu 84 stav 20 [Nadležnosti predsednika]:

“Predsednik Republike Kosovo:

[...]

(20) *imenuje Komandanta Bezbednosnih snaga Kosova na preporuku Vlade* [N.B.: Sud primećuje da je Engleska verzija ovog člana, umesto “premijera”, ima reć “Vlada”]*;*

[...]“

47. Amandamentirani član 84 stav 20 bi trebalo da glasi:

„*Predsednik Republike Kosovo:*

[...]

(20) *imenuje* ***i razrešava šefa Odbrane****, na preporuku premijera“*

[...]“

Ocena ustavnosti predloženog amandmana br. 27

48. Sud primećuje da je predsedniku data dodatna nadležnost, kao vrhovni komandant Oružanih snaga Kosova, odnosno da razreši šefa Odbrane.

49. Sud smatra da tekst predloženog amandmana ne umanjuje nijedno od prava i sloboda zagarantovanih Poglavljem II Ustava.

50. Prema tome, Sud zaključuje da predloženi amandman br. 27 je u saglasnosti sa Poglavljem II Ustava.

V. Predloženi Amandman br. 28: Član 94 stav 7

51. Amandman br. 28 predlaže da reč "i politikama odbrane" treba dodati iza reči "Obaveštajnim" u stavu 7 člana 94 Ustava.

52. Prema sadašnjem članu 94 stav 7 [Nadležnosti Premijera] Ustava:

> *"Premijer sprovodi sledeæe nadležnosti:*
>
> *[...]*
>
> *(7) savetuje se sa predsednikom Republike Kosovo o obaveštajnim pitanjima;*
>
> *[...]".*

53. Amandamentirani član 94 stav 7 Ustava bi trebalo da glasi:

> *„Premijer sprovodi sledeæe nadležnosti:*
>
> *[...]*
>
> *(7) savetuje se sa predsednikom Republike Kosovo o obaveštajnim pitanjima* ***i politikama odbrane****;*
>
> *[...]".*

Ocena ustavnosti predloženog amandmana br. 28

54. Sud smatra da tekst predloženog amandmana ne umanjuje nijedno od prava i sloboda zagarantovanih Poglavljem II Ustava.

55. Prema tome, Sud zaključuje da predloženi amandman br. 28 je u saglasnosti sa Poglavljem II Ustava.

VI. Predloženi Amandman br. 29: Naslov Poglavlja XI

56. Amandman br. 29 predlaže da treba izbrisati naslov Poglavlje XI Ustava i formulisati kao sledeće:

*"Poglavlje XI - Sektor **Odbrane** i Bezbednosti".*

57. Sadašnji naslov Poglavlja XI glasi "Poglavlje XI Bezbednosni sektor".

Ocena ustavnosti predloženog amandmana br. 29

58. Sud smatra da tekst predloženog amandmana ne umanjuje nijedno od prava i sloboda zagarantovanih Poglavljem II Ustava.

59. Prema tome, Sud zaključuje da predloženi amandman br. 29 je u saglasnosti sa Poglavljem II Ustava.

VII. Predloženi Amandman br. 30: Član 125 stav 1

60. Amandman br. 30 predlaže da reč "odbrane" treba dodati iza reči "sprovođenje zakona " u stavu 1 člana 125 [Opšta načela] Poglavlja XI Ustava.

61. Prema sadašnjem članu 125 stav 1:

"1. Republika Kosovo je nadležna za sprovođenje zakona, bezbednosti, pravosuđa, javne bezbednosti, obaveštajne službe, civilne zaštite i reagovanja u javnim situacijama i kontrole granica svoje teritorije."

62. Amandamentirani stav 1 člana 125 Ustava bi trebalo da glasi:

*"1.Republika Kosovo je nadležna za sprovođenje zakona, **odbrane**, bezbednosti, pravosuđa, javne bezbednosti, obaveštajne službe, civilne zaštite i reagovanja u javnim situacijama i kontrole granica svoje teritorije."*

[...]."

Ocena ustavnosti predloženog amandmana br. 30

63. Sud smatra da tekst predloženog amandmana ne umanjuje nijedno od prava i sloboda zagarantovanih Poglavljem II Ustava.

64. Prema tome, Sud zaključuje da predloženi amandman br. 30 je u saglasnosti sa Poglavljem II Ustava.

VIII. Predloženi Amandman br. 31: Član 125 stav 2

65. Amandman br. 31 predlaže da treba izbrisati stav 2 člana 125 Ustava i preformulisati kao sledeće:

> *"**Odbrambene i** bezbednosne institucije u Republici Kosovo štite **i obezbeđuju nezavisnost zemlje,** javnu bezbednost i prava svih u Republici Kosovo. Institucije deluju potpuno transparentno i u skladu sa demokratskim standardima i međunarodno priznatim ljudskim pravima. **Odbrambene** i bezbednosne institucije moraju odraziti etničku raznolikost stanovništva Republike Kosovo."*

66. Prema sadašnjem članu 125 stav 2 [Opšta načela]:

> *"2. Bezbednosne institucije Republike Kosovo štite javnu bezbednost i prava svih u Republici Kosova. Institucije deluju na potpuno transparentan naèin u skladu sa demokratskim standardima i međunarodno priznatim ljudskim pravima. Bezbednosne institucije moraju odraziti etnièku raznolikost stanovništva Republike Kosovo".*

Ocena ustavnosti predloženog amandmana br. 31

67. Sud smatra da tekst predloženog amandmana ne umanjuje nijedno od prava i sloboda zagarantovanih Poglavljem II Ustava.

68. Prema tome, Sud zaključuje da predloženi amandman br. 31 je u saglasnosti sa Poglavljem II Ustava

IX. Predloženi Amandman br. 32: Član 125 stav 3

69. Amandman br. 32 predlaže da reč "odbrane" treba dodati iza reči "međunarodnim organima" u stavu 3 člana 125 [Opšta načela] Poglavlja XI Ustava.

70. Prema sadašnjem članu 125 stav 3 [Opšta načela]:

> *"3. Republika Kosovo poštuje međunarodno priznate sporazume i relevantne međunarodne zakone i sarađuje sa međunarodnim organima bezbednosti i regionalnim akterima."*

71. Amandamentirani član 125 stav 3 bi trebalo glasiti:

> *"3. Republika Kosovo poštuje međunarodno priznate sporazume i relevantne međunarodne zakone i sarađuje sa međunarodnim organima **odbrane** [bezbednosti] i regionalnim akterima."*
>
> *[...]*

Ocena ustavnosti predloženog amandmana br. 32

72. Sud smatra da tekst predloženog amandmana ne umanjuje nijedno od prava i sloboda zagarantovanih Poglavljem II Ustava.

73. Prema tome, Sud zaključuje da predloženi amandman br. 32 je u saglasnosti sa Poglavljem II Ustava.

X. Predloženi Amandman br. 33: Član 125 stav 4

74. Amandman br. 33 predlaže da reč "odbrambenih i" treba dodati iza reči "kontrola" u stavu 4 člana 125 [Opšta načela] Poglavlja XI Ustava.

75. Prema sadašnjem članu 125 stav 4 [Opšta načela]:

> *"4. Civilna i demokratska kontrola bezbednosnih institucija se garantuje."*

76. Amandamentirani član 125 stav 4 Ustava bi trebalo da glasi:

> *"4.Civilna i demokratska kontrola **odbrambenih i** bezbednosnih institucija se garantuje."*

Ocena ustavnosti predloženog amandmana br. 33

77. Sud smatra da tekst predloženog amandmana ne umanjuje nijedno od prava i sloboda zagarantovanih Poglavljem II Ustava.

78. Prema tome, Sud zaključuje da predloženi amandman br. 33 je u saglasnosti sa Poglavljem II Ustava.

XI. Predloženi Amandman br. 34: Član 125 stav 5

79. Amandman br. 34 predlaže da reč „odbrambenih i" treba dodati iza reči „institucija" u stav 5 člana 125 Poglavlja XI Ustava.

80. Prema sadašnjem članu 125 stav 5 [Opšta načela]:

> *"5. Skupština Republike Kosovo obezbeđuje relevantan nadzor budžeta i zakonodavstva bezbednosnih institucija, kao što je i regulisano zakonom."*

81. Amandamentirani član 125 stav 5 (srpska verzija) bi trebalo da glasi:

*„5. Skupština Republike Kosovo obezbeđuje relevantan nadzor budžeta i zakonodavstva **odbrambenih** i bezbednosnih institucija, kao što je i regulisano zakonom."*

Ocena ustavnosti predloženog amandmana br. 34

82. Sud smatra da tekst predloženog amandmana ne umanjuje nijedno od prava i sloboda zagarantovanih Poglavljem II Ustava.

83. Prema tome, Sud zaključuje da predloženi amandman br. 34 je u saglasnosti sa Poglavljem II Ustava.

XII. Predloženi Amandman br. 35: Član 126

84. Amandman br. 35 predlaže da treba izbrisati član 126 Ustava i formulisati kao sledeće:

Član 126 [Oružane snage Kosova]

*„1. **Oružane snage Kosova su nacionalne vojne snage** Republike Kosovo, i mogu slati svoje pripadnike u inostranstvo u potpunoj saglasnosti sa njenim međunarodnim obavezama.*

*2. **Oružane snage Kosova štite suverenitet, teritorijalni integritet, građane, imovinu i interese Republike Kosovo, kao i doprinose izgradnji i očuvanju regionalnog i globalnog mira i stabilnosti.***

*3. Predsednik Republike Kosovo je **vrhovni komandant Oružanih snaga Kosova**, koje uvek podležu kontroli civilnih vlasti izabranih na demokratski način.*

*4. **Oružane snage Kosova** su profesionalne snage, održavaju etničku raznolikost stanovnika Republike Kosovo i regrutuju se iz redova državljana Republike Kosovo.*

5. ***Šef odbrane je ujedno i komandant Oružanih snaga Kosova**, koga imenuje i **razrešava** Predsednik Republike Kosovo, na osnovu preporuke **premijera**.*

*6. Unutrašnja organizacija oružanih snaga Kosova se reguliše **posebnim** zakonom".*

85. Prema sadašnjem članu 126 [Kosovske Bezbednosne Snage] :

"1. Kosovske bezbednosne snage su nacionalne bezbednosne snage Republike Kosovo i mogu slati svoje pripadnike u inostranstvo u potpunoj saglasnosti sa svojim međunarodnim obavezama.

2. Kosovske bezbednosne snage štite građane i zajednice Kosova, na osnovu zakonom određenih nadležnosti.

3. Predsednik Republike Kosovo je Vrhovni komandant bezbednosnih snaga Kosova, koje uvek podležu kontroli civilnih vlasti izabranih na demokratski način.

4. Kosovske bezbednosne snage su profesionalne, održavaju etničku raznolikost stanovnika Republike Kosovo i biće regrutovane iz redova državljana Republike Kosovo.

5. *Komandanta Kosovskih bezbednosnih snaga će imenovati Predsednik Republike Kosovo, na preporuku Vlade. Unutrašnje organizovanje Kosovskih bezbednosnih snaga se regulišu zakonom."*

Ocena ustavnosti predloženog amandmana br. 35

86. Sud smatra da tekst predloženog amandmana ne umanjuje nijedno od prava i sloboda zagarantovanih Poglavljem II Ustava.

87. Prema tome, Sud zaključuje da predloženi amandman br. 35 je u saglasnosti sa Poglavljem II Ustava.

XIII. Predloženi Amandman br. 36 – Član 127 stav 1

88. Amandman br. 36 predlaže da treba izbrisati stav 1 člana 127 Ustava i formulisati kao sledeće:

"1. Veće bezbednosti Republike Kosovo u saradnji sa predsednikom Republike Kosovo i Vladom priprema strategiju ***odbrane*** *i bezbednosti za Republiku Kosovo. Veće bezbednosti Republike Kosovo ima ulogu savetnika u svim pitanjima koja se odnose na* ***odbranu*** *i bezbednost u Republici Kosovo."*

89. Prema sadašnjem članu 127 stav 1 [Kosovski Savet za Bezbednost] Ustava:

"1. Savet bezbednosti Republike Kosovo, u saradnji sa Predsednikom Republike Kosovo i Vladom, priprema strategiju sigurnosti za Republiku Kosovo. Savet bezbednosti Republike

Kosovo ima i ulogu savetnika u svim pitanjima koja se tiču bezbednosti Republike Kosovo."

Ocena ustavnosti predloženog amandmana br. 36

90. Sud smatra da tekst predloženog amandmana ne umanjuje nijedno od prava i sloboda zagarantovanih Poglavljem II Ustava.

91. Prema tome, Sud zaključuje da predloženi amandman br. 36 je u saglasnosti sa Poglavljem II Ustava.

XIV. Predloženi Amandman br. 37: Član 129 stav 1

92. Predloženi amandman br. 37 odnosi se samo na albanskom i engleskom jeziku. Predlog je bio kao sledeće:

93. „*Član 129 stav 1 nije potrebna izmena na srpskom jeziku.*"

94. Prema sadašnjem članu 129 stav 1 [Obaveštajna služba]:

"Obaveštajna agencija Kosova istražuje, otkriva i nadgleda moguæe pretnje po unutrašnju bezbednost Republike Kosovo."

95. Amandamentirani član 129 stav 1 u srpskoj verziji ostaje isti:

"Obaveštajna agencija Kosova istražuje, otkriva i nadgleda moguæe pretnje po unutrašnju bezbednost Republike Kosovo.

Ocena ustavnosti predloženog amandmana br. 37

96. Sud smatra da tekst predloženog amandmana ne umanjuje nijedno od prava i sloboda zagarantovanih Poglavljem II Ustava.

97. Prema tome, Sud zaključuje da predloženi amandman br. 37 je u saglasnosti sa Poglavljem II Ustava.

XV. Predloženi Amandman br. 38: Član 131 stav 7

98. Amandman br. 38 predlaže da reč "Kosovske bezbednosne snage" treba zameniti sa "Oružane snage Kosova" u član 131 stav 7 Ustava.

99. Prema sadašnjem članu 131 stav 7 [Vanredno stanje]:

"7. Predsednik Republike Kosovo može nakon konsultacije sa Vladom i Skupštinom, da naredi mobilizaciju Kosovskih bezbednosnih snaga, kako bi pomogle u vanrednom stanju."

100. Amandamentirani član 131 stav 7 bi trebalo glasiti:

"7. Predsednik Republike Kosovo može nakon konsultacije sa Vladom i Skupštinom, da naredi mobilizaciju ***Oružanih snaga Kosova****, kako bi pomogle u vanrednom stanju."*

Ocena ustavnosti predloženog amandmana br. 38

101. Sud smatra da tekst predloženog amandmana ne umanjuje nijedno od prava i sloboda zagarantovanih Poglavljem II Ustava.

102. Prema tome, Sud zaključuje da predloženi amandman br. 38 je u saglasnosti sa Poglavljem II Ustava.

XVI. Predloženi Amandman br. 39

103. Amandman br. 39 predlaže da se iza člana 128 [Policija Kosova] Ustava doda novi član. Novi predloženi amandman bi trebao da glasi:

Član 128 A

[Poverenik Skupštine za Oružane snage Kosova i Policiju Kosova]

„1. Poverenik Skupštine za Oružane snage Kosova i Policiju Kosova je nezavisna institucija koja odgovara Skupštini Kosova.

2. Uloga, zadaci i odgovornosti poverenika Skupštine definisaće se posebnim zakonom".

Ocena ustavnosti predloženog amandmana br. 39

104. Sud primećuje da ovaj predloženi amandman osniva novu nezavisnu javnu instituciju, čija će se uloga, zadaci i odgovornosti definisati posebnim zakonom.

105. U vezi sa time, Sud želi da podseti da slične institucije postoje u niz evropskih zemalja kao što su: Austrija, Nemačka, Holandija, Norveška, Švedska i druge. Na primer, Osnovni Zakon Nemačke amandamentiran 2010. godine, predviđa *Poverenika Skupštine za Oružane snage*, kome su poverena ovlašćenja "da štiti osnovna prava i pomogne Bundestag u sprovođenju parlamentarnog nadzora nad oružanim snagama"; dodajući i da "Detalji će biti regulisani saveznim zakonom." (vidi Nemački Savezni Zakon o povereniku oružanih snaga). Ovakve institucije takođe funkcionišu i u regionu (npr. Bosna i Hercegovina).

106. Sud na kraju smatra da novi predloženi član 128 A ustava ne umanjuje nijedno od prava i sloboda zagarantovanih Poglavljem II Ustava.

107. Prema tome, Sud zaključuje da predloženi amandman br. 38 je u saglasnosti sa Poglavljem II Ustava.

XVII.

108. Što se tiče tačke XVII nacrt amandmana predloženih od strane Vlade (vidi Aneks), Sud primećuje da stupanje na snagu ustavnih amandmana je regulisano članom 144 stav 4 Ustava.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni Sud, u skladu sa èlanovima 113.9 i 144.3 Ustava, èlanom 20 Zakona i pravilom 56 (1) Poslovnika o radu, na sednici održanoj 31. marta 2014. god.,

JEDNOGLASNO ODLUÈUJE KAO ŠTO SLEDI:

I. Zahtev koji sadrži Vladin predlog ustavnih amandmana, koji je 11. marta 2014. god. podneo predsednik Skupštine, je prihvatljiv;

II. Sud utvrđuje da nijedan od šesnaest (16) ustavnih amandmana koje sadrži Vladin predlog, podnetih od strane predsednika Skupštine 11. marta 2014. godine, ne umanjuje prava i sloboda zagarantovanih Poglavljem II Ustava;

III. Ova Odluka æe biti dostavljena stranama i, u skladu sa èlanom 20.4 Zakona, biæe objavljena u Službenom listu; i

IV. Ova Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

Aneks

Ustavni amandmani predloženi od strane Vlade Republike Kosovo, dopisom Ref.54/2014, od 10. marta 2014. god., predsedniku Skupštine Republike Kosovo

KI120/13, Ismete Veseli, Rešenje od 20. januara 2014 god. - Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 60/2012, od 4. juna 2013. godine.

Slučaj KI120/13, odluka od 20. januara 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, očigledno neosnovan

Podnosilac zahteva tvrdi da je presudom Vrhovnog suda i presudom sudova nižih stepena „povređena odredba člana 22. Ustava Republike Kosovo o zaštiti imovine".

Podnosilac zahteva je dalje istakla da redovni sudovi nisu primenili potreban zakon prilikom donošenja odluka vezano sa sporom.

Sud primećuje da je podnosilac zahteva pogrešno navela član 22 Ustava, pozivajući se na garantovano pravo na imovinu, jer se član 22. Ustava odnosi na direktnu primenu međunarodnih sporazuma i instrumenata, dok se pravo imovine garantuje članom 46. Ustava.

Sud zaključuje da činjenice predstavljene od strane podnosioca zahteva ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnju o povredi nekog ustavnog prava.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20 Zakona i pravilom 36 Poslovnika o radu, na sednici održanoj 20. januara 2014. god., jednoglasno proglašava zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI120/13
Podnosilac
Ismete Veseli
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 60/2012, od 4. juna 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je gđa Ismete Veseli (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) iz sela Rogočice kod Kamenice, koju zastupa advokat Mustafë Musa.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 60/2012, od 4. juna 2013. god., koju je podnosilac zahteva primila 27. juna 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 60/2012, za koju podnosilac zahteva tvrdi da joj je povredila prava garantovana Ustavom, lišavajući je na nezakonit način svojinskog prava nad nepokretnosti stečenom na osnovu ugovora o doživotnom izdržavanju.

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava Kosova (u daljem tekstu: Ustav), član 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu:

Zakon) i pravilo 56 Poslovnika o radu Suda (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

5. Dana 5. avgusta 2013. god., podnosilac je podnela zahtev Ustavnom sudu.

6. Dana 30. avgusta 2013. god., predsednik Suda je odlukom imenovao sudiju Robert Carolan za sudiju izvestioca i veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 4. oktobra 2013. god., Ustavni sud je obavestio podnosioca i Vrhovni sud o registraciji zahteva.

8. Dana 14. oktobra 2013. god., Sud je tražio od podnosioca zahteva dodatnu dokumentaciju potrebnu za razmatranje zahteva.

9. Dana 5. novembra 2013. god., Sud je primio od podnosioca zahteva traženu dodatnu dokumentaciju.

10. Dana 20. januara 2014. god., Veće za razmatranje nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca iznelo je Sudu preporuku o prihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Na osnovu dokumenata priloženih zahtevu, Sud utvrđuje da je u Opštinskom sudu u Gnjilanu 7. aprila 2008. god., overen ugovor o doživotnom izdržavanju sa operativnim br. Vr. br. 1504/08, između sada pokojnog A. V. iz Gnjilana i podnosioca zahteva gđe I. V. takođe iz Gnjilana, koji su u momentu potpisivanja ovog ugovora bili supružnici na osnovu kojeg će svojinsko pravo nad nepokretnosti g. A. V. nakon smrti preći na podnosioca zahteva kao nadoknada za doživotno izdržavanje.

12. Dana 10. februara 2009. god., Opštinski sud u Gnjilanu je doneo presudu C. br. 306/08 kojom je u tački jedan izreke odbio kao neosnovan tužbeni zahtev tužilje Sh. L. iz Prištine (biološka ćerka pokojnog A. V.), kojim je tražila ukidanje ugovora o doživotnom izdržavanju između sada pokojnog A. V. iz Gnjilana i podnosioca zahteva.

13. U tački dva izreke ove presude, Opštinski sud u Gnjilanu je usvojio kao osnovan tužbeni zahtev tužilje u pogledu njenog drugog zahteva i

poništio je ugovor o kupoprodaji nepokretnosti zaključenog između podnosioca zahteva u svojstvu prodavca i g. F. D. kao kupca, koji je overen u Opštinskom sudu u Gnjilanu pod operativnom br. Vr. br. 4611/08, dana 26. avgusta 2008. god., jer je apsolutno nevažeći, zato što je predmet ugovora bio van pravnog prometa, pošto je Opštinski sud ranije doneo rešenje o uvođenju privremene mere zabrana otuđivanja ove nepokretnosti sve do okončanja spora pravosnažnom odlukom.

14. Dana 28. septembra 2009. god., postupajući po žalbama punomoćnika obe stranke u sporu, Okružni sud u Gnjilanu je doneo presudu Ac. br. 162/09 kojom je ukinuo presudu C. br. 306/08 Opštinskog suda u Gnjilanu, u stavu I izreke, vraćajući predmet Opštinskom sudu na ponovno odlučivanje, dok je drugi stav ove presude ostavio na snazi, odbijajući na taj način žalbe zastupnika i tužioca i tužene u pogledu ovog dela presude.

15. U svom obrazloženju, Okružni sud je naglasio da su izreka i *"obrazloženje presude Opštinskog suda kontradiktorne"* i *"da je ugovor o doživotnom izdržavanju javni dokument, dakle, kao takav, trebalo je da se sastavi na formalan način i da se overi od strane sudije"*.

16. Dana 21. decembra 2010. god., Opštinski sud u Gnjilanu je u ponovljenom postupku, u skladu sa presudom Okružnog suda u Gnjilanu, doneo presudu C. br. 733/2009 i usvojio je tužbu tužilje Sh. L. iz Prištine i istovremeno je poništio ugovor o doživotnom izdržavanju Vr. br. 1504/2008, overen 7. aprila 2008. god.

17. Dana 26. januara 2012. god., Okružni sud u Gnjilanu je doneo presudu Ac. br. 60/2011 kojom je odbio kao neosnovanu žalbu zastupnika podnosioca zahteva.

18. Dana 4. juna 2013. god., Vrhovni sud Kosova je doneo presudu Rev. br. 60/2012 kojom je odbio kao neosnovanu reviziju podnosioca zahteva podnetu protiv presude Okružnog suda u Gnjilanu Ac. br. 60/2011 od 26. januar 2012. god.

19. U obrazloženju presude po reviziji, Vrhovni sud je između ostalog konstatovao da su "*sudovi nižeg stepena, utvrđujući pravilno i na potpun način činjenično stanje, pravilno su primenili materijalno pravo, kada su našli da je tužbeni zahtev tužilje osnovan"*.

Navodi podnosioca zahteva

20. Podnosilac zahteva tvrdi da je presudom Vrhovnog suda i presudom sudova nižih stepena "*povređena odredba člana 22. Ustava Republike Kosovo o zaštiti imovine*".

21. Podnosilac zahteva je dalje istakla da redovni sudovi nisu primenili potreban zakon prilikom donošenja odluka vezano sa sporom.

Prihvatljivost zahteva

22. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunila uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom, Zakonom o Ustavnom sudu i Poslovnikom o radu Suda.

23. S tim u vezi, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, gde je propisano:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."*

24. U tom smislu, Sud smatra da je zahtev podnosioca podnet Sudu od strane pojedinca, u roku od 4 meseca predviđenim zakonom i nakon što je iscrpeo pravna sredstva, i sledstveno, prikladan je za razmatranje u Ustavom sudu.

Ocena suštinskih aspekata zahteva

25. Ocenjujući suštinske aspekte slučaja, Sud primećuje da podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Rev. br. 60/2012 od 4. juna 2013. god., tvrdeći da su joj ovom presudom, a i presudama sudova nižih stepena, povređena prava garantovana Ustavom.

26. Sud primećuje da je podnosilac zahteva pogrešno navela član 22 Ustava, pozivajući se na garantovano pravo na imovinu, jer se član 22 Ustava odnosi na direktnu primenu međunarodnih sporazuma i instrumenata, dok se pravo imovine garantuje članom 46 Ustava.

27. Nezavisno od pravne kvalifikacije ustavne odredbe od strane podnosioca zahteva za koju tvrdi da je povređena, Sud konstatuje da se u stvari, podnosilac zahteva ne slaže sa konačnom presudom Vrhovnog suda u njenom slučaju pred ovim Sudom.

28. Sud podseća da sama činjenica da je podnosilac zahteva nezadovoljna ishodom slučaja, ne može da joj posluži kao pravo da pokrene argumentovani zahtev o povredama ustavnih odredaba (vidi, *mutatis mutandis,* presuda ESLjP, zahtev br. 5503/02, Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske, ili rešenje Ustavnog suda, slučaj KI128/12, od 12. jula 2013. god., podnosioca zahteva Shaban Hoxha, u zahtevu za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 316/2011).

29. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva ni na jedan način nije predstavila činjenice o tome kako je došlo do navodne povrede ustavne odredbe, u kojoj fazi sudskog postupka, koji su eventualni proizvoljni elementi u odlukama koje osporava, već je samo navela da je pogrešno primenjen Zakon o nasledstvu umesto Zakona o porodici i da je kao posledica toga, podnosilac zahteva izgubila pravo na nepokretnost stečenu prema ugovoru o doživotnom izdržavanju.

30. U vezi sa ovom tvrdnjom, Sud ističe činjenicu da je Vrhovni sud u obrazloženju presude Rev. br. 60/2012 od 4. jula 2013. god., naglasio da su *"sudovi nižeg stepena,....(.....)..., pravilno primenili materijalno pravo",* dakle, Sud u ovim okolnostima ne može da zaključi da je došlo do povrede ljudskih prava na štetu podnosioca zahteva.

31. U vezi sa gore navedenim, treba imati na umu da je jedan od osnovnih principa ocene ustavnosti subsidijarnost. U posebnom kontekstu Ustavnog suda, to podrazumeva da dužnost da se obezbedi poštovanje prava predviđenih Ustavom, na prvom mestu pripada domaćim pravosudnim organima, a ne direktno i neposredno Ustavnom sudu (*vidi Scordino protiv Italije, br. 1, [VK], § 140*) stoga, u ovom pravcu, Sud primećuje da je i na pitanje postavljeno od strane podnosioca zahteva efektivan odgovor pružio i Vrhovni sud, pružajući razloge i argumente za donetu odluku.

32. Sud nije sud za utvrđivanje činjenica, utvrđivanje pravilnog i potpunog činjeničnog stanja je nadležnost redovnih sudova, u ovom slučaju Vrhovnog suda i sudova nižih stepena, i uloga ovog Suda je samo da obezbedi usaglašenost sa pravima koja su garantovana Ustavom i drugim pravnim instrumentima i stoga, ne može da deluje kao "sud četvrtog stepena" (vidi, *mutatis mutandis,* između ostalog Akdivar protiv Turske, 16. septembar 1996. god., R.J.D, 1996-IV, stav 65).

33. Štaviše, kako bi se neka odluka javnog organa proglasila neustavnom, podnosilac zahteva bi trebalo da dokaže *prima facie* pred Ustavnim sudom da će "odluka javnog organa, kao takva, biti pokazatelj povrede zahteva pravičnog suđenja, i ako je neosnovanost te odluke tako očigledna da se ista može smatrati prekomerno proizvoljnom odlukom

(vidi ESLJP, Khamidov protiv Rusije, presuda od 15. novembra 2007. god., § 175).

34. U ovim okolnostima, Sud zaključuje da činjenice predstavljene od strane podnosioca zahteva ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnju o povredi nekog ustavnog prava; dakle, ne može da se konstatuje da je zahtev osnovan te u skladu sa pravilom 36 stav (2) tačka b), Sud nalazi da zahtev treba da se proglasi neprihvatljivim kao očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20 Zakona i pravilom 36 Poslovnika o radu, na sednici održanoj 20. januara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

V. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

VI. Ova odluka će biti dostavljena stranama i biće objavljena u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona; i

VII. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI148/13, Sylejmon Pllana, Rešenje od 20. januara 2014 god.- Ocena ustavnosti presude, Rev. br. 30/2013, Vrhovnog suda Kosova od 12. jula 2013. god.

Slučaj KI148/13, odluka od 20. januara 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnovan.

U svom pismenom podnesku od 25. novembra 2013. god., podnosilac zahteva je pojasnio svoje tvrdnje, naglašavajući da je presudom Opštinskog suda u Prištini, P. br. 2287/07 od 27. februara 2009. god., bio oslobođen optužnice. Podnosilac tvrdi da bi ova presuda trebala da se sprovede u njegovom slučaju radnog spora, a ne odluke EKK-a koje su usvojene u disciplinskom postupku.

Podnosilac zahteva dalje tvrdi da, kao građanin Kosova, ima ustavno pravo na rad kao što je predviđeno u članu 49 Ustava. On takođe tvrdi da je njegovo pravo na imovinu garantovano članom 46. Ustava bilo povređeno, jer nije stekao svoje dohotke. Konačno, podnosilac zahteva tvrdi da je i njegovo pravo na sudsku zaštitu njegovih prava predviđeno članom 54. Ustava bilo povređeno.

Sud dalje primećuje da sama činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodom slučaja, ne može sama po sebi da mu posluži da pokrene argumentovan zahtev o povredi člana 31. Ustava. Pored toga, sama činjenica da se podnosilac ne slaže sa pravnim zaključcima koje je sud doneo u njegovom/njenom slučaju, ne znači da ta odluka predstavalja uskraćivanje prava na delotvorno pravno sredstvo kao što je propisano u članu 54. Ustava. Štaviše, sama činjenica da je licu raskinut radni odnos zbog krivičnog dela krađa, ne znači da su bila uskraćena prava lica da radi na drugom slobodnom radnom mestu ako su kvalifikovani, kao sto je propisano članom 49. Ustava, niti da je njihovo pravo na imovinu garantovano članom 46. Ustava bilo proizvoljno uskraćeno.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) e) Poslovnika, na sednici održanoj 20. januara 2014. god., jednoglasno odlučuje da je zahtev očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI148/13
Podnosilac
Sylejmon Pllana
Ocena ustavnosti presude, Rev.br. 30/2013, Vrhovnog suda Kosova od 12. jula 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Sylejmon Pllana (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) sa prebivalištem u Kosovu Polju, koji je zastupljen od strane g. Hamdi Podvorica, advokat u Prištini.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Rev. br. 30/2013, Vrhovnog suda Republike Kosovo, od 12. jula 2013. god., koja mu je uručena 27. avgusta 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude koja je navodno usvojena u suprotnosti sa članovima 7 [Vrednosti], 31 [Pravo na Pravièno i Nepristrasno Suđenje], 46 [Zaštita Imovine] i èlanu 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 46 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike

Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 13. septembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

6. Dana 24. septembra 2013. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI148/13 imenovao sudiju Robert Carolan za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 9. oktobra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca i Vrhovni sud o registraciji zahteva. Istog dana, Sud je obavestio i Energetsku korporaciju Kosova (EKK) o zahtevu.

8. Dana 18. oktobra 2013. god., EKK je podnela pismeni podnesak osporavajući zahtev podnosioca kao neprihvatljiv.

9. Dana 25. novembra 2013. god., Sud je primio pismeni podnesak od strane zastupnika podnosioca, koji osporava navode EKK-a, tvrdeći da je podnosilac zahteva žrtva povrede ljudskih prava.

10. Dana 27. novembra 2013. god., Sud je primio presudu Opštinskog suda P. br. 2287/2007 od 27. februara 2009. god.

11. Dana 20. januara 2014. god., nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

12. Dana 1. januara 2007. god., podnosilac zahteva je stupio u stalni radni odnosa sa EKK.

13. Dana 16. maja 2007. god., odlukom br. 06/178, podnosilac zahteva je suspendovan sa posla.

14. Nakon disciplinskog postupka protiv podnosioca zahteva, Disciplinska komisija EKK-a, 27. jula 2007. god., donela je odluku br. 06/273 i prekinula radni odnos podnosiocu zahteva. Podnosilac zahteva je proglašen odgovornim za krađu imovine EKK-a. Ovaj postupak podnosioca je ocenjen kao teška povreda radne obaveze.

15. Podnosilac zahteva je osporio odluku Disciplinske komisije od 27. jula 2007. god. Odlukom br. 4559 od 6. avgusta 2007. god., EKK je odbila žalbu podnosioca zahteva i potvrdila odluku od 27. jula 2007. god.

16. Dana 27. februara 2009. god., Opštinski sud u Prištini, u krivičnom postupku protiv podnosioca zahteva i druge osobe (A.B.), u odnosu na isto delo, doneo je presudu P. br. 2287/ odbacujući krivičnu optužnicu protiv podnosioca zahteva.

17. Potvrđeno je tokom krivičnog postupka protiv podnosioca da je on, *inter alia,* uzeo 120 metara žice tipa F-120 mm i natovario je u vozilo, u vlasništvu A. B. Potvrđeno je, takođe, da ovi postupci predstavljaju elemente krivičnog dela krađe u smislu člana 252.1 u vezi sa članom 23 Privremenog krivičnog zakona Kosova. Uprkos ovim pravnim zaključcima, Opštinski sud je našao da postupci podnosioca zahteva i A. B. ne predstavljaju krivično delo, jer je to delo bilo od malog značaja, manje štetno i bez značajnih posledica.

18. Dana 19. oktobra 2009. god., Opštinski sud u Prištini u radnom sporu, pokrenutom od strane podnosioca zahteva, usvojio je presudu C1. br. 322/2007 i usvojio je kao osnovan zahtev podnosioca. Istom presudom, EKK odluke od 27. jula 2007. god., i 6. avgusta 2007. god., u vezi sa raskidom radnog odnosa podnosiocu zahteva su poništene i EKK je bila obavezna da vrati podnosioca zahteva na njegovo prethodno radno mesto.

19. Opštinski sud u Prištini zasniva svoje obrazloženje na presudu donetu u krivičnom postupku protiv podnosioca zahteva (P. br. 2287/07 od 27. februara 2009. god.), kojom je podnosilac zahteva oslobođen optužnice. Opštinski sud je našao da je krivična presuda od 27. februara 2009. god., odbila optužnicu protiv podnosioca zahteva, jer je utvrđeno da su postupci podnosioca protiv EKK-a, njegovog poslodavca, bili beznačajni da bi uticali na zakonitost odluke EKK donete u disciplinskom postupku.

20. Protiv navedene presude, EKK je izjavila žalbu neodređenog dana.

21. Dana 28. septembra 2012. god., Okružni sud u Prištini doneo je presudu Ac. br. 133/2010 kojom je žalba EKK-a odbijena i presuda Opštinskog suda od 19. oktobra 2009. god., potvrđena.

22. Na presudu Okružnog suda, EKK je podnela reviziju, tvrdeći bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava.

23. Dana 12. jula 2013. god., Vrhovni sud Kosova, doneo je osporenu presudu Rev. br. 30/2013 i usvojio kao osnovanu reviziju EKK-a. Vrhovni sud je preinačio i presude Okružnog suda od 28. septembra 2012. god., i Opštinskog suda od 19. oktobra 2009. god., i ponovo potvrdio odluke EKK-a usvojene u disciplinskom postupku protiv podnosioca zahteva.

24. U obrazloženju, Vrhovni sud je naveo sledeće: "*U ovom slučaju, relevantna i nesporna činjenica je to da je tužiocu prestao radni odnos zbog prekida ugovora, kao posledica teške povrede radne obaveze-krađe imovine EKK-a.... Međutim, iz spisa predmeta proizilazi da je tuženi doneo njegovu odluku, nakon što je prethodno pokrenuo disciplinski postupak kako bi utvrdio odgovornost tužioca, i nakon što je utvrđena njegova odgovornost, doneta je odluka o prekidu radnog odnosa. Stoga, u ovom slučaju je ispoštovan čitav zakonski postupak za donošenje takve odluke, kao što je propisano Zakonom o radnim odnosima, odnosno odredbom člana 112, koji je bio na snazi u vreme podnošenja tužbe, dok je ukinut odredbom člana 99 Zakona o radu, br. 03/L-212, od 1. novembra 2010. god.*"

Navodi podnosioca

25. U svom pismenom podnesku od 25. novembra 2013. god., podnosilac zahteva je pojasnio svoje tvrdnje, naglašavajući da je presudom Opštinskog suda u Prištini, P.br. 2287/07 od 27. februara 2009. god., bio oslobođen optužnice. Podnosilac tvrdi da bi ova presuda trebala da se sprovede u njegovom slučaju radnog spora, a ne odluke EKK-a koje su usvojene u disciplinskom postupku.

26. Podnosilac zahteva dalje tvrdi da, kao građanin Kosova, ima ustavno pravo na rad kao što je predviđeno u članu 49 Ustava. On takođe tvrdi da je njegovo pravo na imovinu garantovano članom 46 Ustava bilo povređeno, jer nije stekao svoje dohotke. Konačno, podnosilac zahteva tvrdi da je i njegovo pravo na sudsku zaštitu njegovih prava predviđeno članom 54 Ustava bilo povređeno.

Prihvatljivost zahteva

27. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio sve uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.
Sud primećuje da je suština tvrdnje podnosioca pred Sudom da presuda P. br. 2287/07 od 27. februara 2009. god., doneta u krivičnom postupku protiv njega treba da ima prednost u odnosu na odluku EKK donetu u disciplinskom postupku protiv njega.

28. U tom smislu, Sud primećuje da je podnosilac zahteva iscrpeo sva raspoloživa pravna sredstva propisana Zakonom o parničnom postupku i da je Vrhovni sud u Prištini uzeo u obzir i odgovorio na sve njegove žalbe po pitanju zakona.

29. Sud podseća da ne deluje kao sud četvrtog stepena, kada razmatra odluke donete od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz protiv Španije [VK], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud o ljudskim pravima [ESLJP] 1999-I, vidi takođe rešenje o neprihvatljivosti u predmetu br. 70/11, podnosioci zahteva Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima, ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, A. br. 983/08 od 7. februara 2011. god.).

30. Sud dalje primećuje da sama činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodom slučaja, ne može sama po sebi da mu posluži da pokrene argumentovan zahtev o povredi člana 31 Ustava (vidi, *mutatis mutandis,* presuda ESLJP zahtev br. 5503/02, Mezotur Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske, presuda od 26. jula 2005. god.). Pored toga, sama činjenica da se podnosilac ne slaže sa pravnim zaključcima koje je sud doneo u njegovom/njenom slučaju, ne znači da ta odluka predstavalja uskraćivanje prava na delotvorno pravno sredstvo kao što je propisano u članu 54 Ustava. Štaviše, sama činjenica da je licu raskinut radni odnos zbog krivičnog dela krađa, ne znači da su bila uskraćena prava lica da radi na drugom slobodnom radnom mestu ako su kvalifikovani, kao što je propisano članom 49 Ustava, niti da je njihovo pravo na imovinu garantovano članom 46 Ustava bilo proizvoljno uskraćeno.

31. Dakle, ovaj zahtev je oèigledno neosnovan u skladu sa pravilom 36 (1) Poslovnika, koje propisuje *"Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: c) samo ako zahtev nije oèigledno neosnovan“*.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48 Zakona i pravilom 36 (1) c) Poslovnika, na sednici održanoj 20. januara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

V. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

VI. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

VII. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

VIII. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI189/13, Avdullah Rrustemi, Rešenje od 24. januara 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Rev. I. hr. 121/2012, Vrhovnog suda Kosova, od 29. jula 2013. godine

Slučaj KI189/13, odluka od 24. januara 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, pravo na rad, očigledno neosnovan.

Podnosilac je podneo Zahtev na osnovu člana 113.7 Ustava Republike Kosovo, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 i pravilu 56, stav 2 Poslovnika o radu.

Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenih odluka koje su "navodno nepravicne, nezakonite i neustavne, jer su podnosiocu zahteva uskratile pravo na pravićno i nepristrasno suđenje, kao i pravo na rad".

U tom smislu, podnosilac zahteva nije izričito naveo povredu neke ustavne odredbe, već se sadržaj njegovog zahteva na implicitan naćin poziva na povredu člana 31 [Pravo na Pravićno i Nepristrasno Suđenje], ćlana 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava Republike Kosovo.

Podnosilac zahteva tvrdi da su redovni sudovi pogrešno prirnenili materijalno pravo i da nisu prirnenili ćlan 182.1 Zakona o parničnom postupku i član 14 Zakona o radnom odnosu.

Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi ocene ustavnosti presude presude, Rev. I. hr. 121/2012, Vrhovnog suda Kosova, od 29. jula 2013. god.. .,Ustavni sud je utvrdio da podnete činjenice od strane podnosioca zahteva nisu ni na jedan način opravdale tvrdnju o povredi ustavnih prava i podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepela svoje tvrdnje Stoga Sud je zaključio da iznete činjenice od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava pa je njegov zahtev očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI189/13
Podnosilac
Avdullah Rrustemi
Ocena ustavnosti presude, Rev. I. br. 121/2012, Vrhovnog suda Kosova, od 29. jula 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Avdullah Rrustemi (u daljem tekstu: podnosilac), sa prebivalištem u Novom Pokleku, opština Glogovac.

Osporene odluke

2. Podnosilac zahteva osporava presudu, Rev. I. br. 121/2012, Vrhovnog suda Kosova od 29. jula 2013. god. Podnosilac zahteva, takođe, osporava presudu Ac. br. 489/2010, Okružnog suda u Prištini od 15. februara 2012. god., i presudu C. 37/09, Opštinskog suda u Glogovcu od 19. marta 2010. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenih odluka koje su *"navodno nepravične, nezakonite i neustavne, jer su podnosiocu zahteva uskratile pravo na pravično i nepristrasno suđenje, kao i pravo na rad"*.

4. U tom smislu, podnosilac zahteva nije izričito naveo povredu neke ustavne odredbe, već se sadržaj njegovog zahteva na implicitan način poziva na povredu člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno

Suđenje], člana 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava Republike Kosovo.

Pravni osnov

5. Zahtev se zasniva na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 5. novembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 2. decembra 2013. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI189/13, imenovao sudiju Arta Rama-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI189/13, imenovao Veće za razmatranje u sastavu sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

8. Dana 18. decembra 2013. god., podnosilac je obavešten o registraciji zahteva. Istog dana, preduzeće Newco Ferronikeli Complex l.l.c i Vrhovni sud Kosova su obavešteni o registraciji zahteva.

9. Dana 24. januara 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučio Sudu u punom sastavu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 24. septembra 2007. god., menadžer Newco Ferronikeli Complex l.l.c (u daljem tekstu: poslodavac) u vezi sa disciplinskom i materijalnom odgovornosti na poslu, podnosiocu zahteva izriče pismenu opomenu, podsećajući ga da ako se ponove ove povrede radnih zadataka, sledićе prevremeni raskid ugovora o radu.

11. Dana 26. decembra 2008. god., poslodavac je obavestio podnosioca zahteva da će mu se od 1. januara 2009. god., prekinuti radni odnos zbog isteka prethodnog ugovora o radu zaključenog među njima.

12. Dana 28. januara 2009. god., Inspektor rada i zaštite na radu, odlukom br. 164-21, nalaže poslodavcu da razmotri odluku o prekidu radnog odnosa sa njihovim radnikom, odnosno sa podnosiocem zahteva.

13. Dana 18. februara 2009. god., poslodavac je odgovorio Inspektoru rada i zaštite na radu da je *"pažljivo razmotrio pomenuti slučaj i ostao pri prethodnoj odluci da se ugovor o radu ne može produžiti"*.

14. Dana 19. marta 2010. god., Opštinski sud u Glogovcu je presudom C. br. 37/09, utvrdio:

    "ODBIJA se kao neosnovan tužbeni zahtev tužioca (podnosioca) Avdullah Rrustemi iz Donje Korotice protiv tuženog „NEWCO FERRONIKELI COMPLEX L.L.C. (poslodavac) u Glogovcu, kojim je tražio da se utvrdi da je tužilac Avdullah Rrustemi zasnovao radni odnos kod tuženog na neodređeno vreme i da se poništi rešenje od 03.02.2009. godine, na osnovu kojeg mu nije produžen radni odnos od 01.01.2009. godine, a na radnom mestu otpravnika vozova u Odeljenju logistike kod tuženog, kao i da tužioca vrati na poslove i radne zadatke sa svim pravima i obavezama iz radnog odnosa".

15. U gore navedenoj presudi, Opštinski sud u Glogovcu je u nastavku obrazložio:

    "...Oslanjajući se na obaveštenje od 26.12.2008. godine izadato od strane tuženog na osnovu kojeg je obavešten tužilac Avdullah Rrustemi o tome da mu tuženi neće produžiti ugovor o radu tužiocu, ugovor od 25.07.2007. godine, sud ocenjuje da je tužilac Avdullah Rrustemi uvek zasnivao radni odnos na određeno vreme...Dakle, pitanje produžavanja ugovora zaposlenom je ekskluzivno pitanje volje poslodavca o tome da li želi da produži ugovor sa zaposlenim ili ne, a to u zavisnosti od toga da li poslodavac ima potrebe ili ne za tako nešto....Za vreme dok je tužilac radio kod tuženog, ostvarivao je plate za svaki mesec i tuženi je ispunjavao obaveze prema tužiocu..."

    "...Navodi tužioca o tome da mu se treba priznati pravo na rad kod tuženog i to na radnom mestu otpravnika vozova u Odeljenju logistike sa svim pravima i obavezama iz radnog odnosa, u kome je ranije radio, nisu osnovani na Osnovnom zakonu o radu na Kosovu...".

16. Dana 15. februara 2012. god., Okružni sud u Prištini, presudom Ac. br. 489/2010, odbio je kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i potvrdio presudu Opštinskog suda u Glogovcu.

17. Dana 29. jula 2013. god., Vrhovni sud je presudom Rev. I. br. 121 /20 12, odbio kao neosnovanu reviziju podnosioca zahteva izjavljenu na presudu Okružnog suda u Prištini.

18. U gore navedenoj presudi, Vrhovni sud je obrazložio:

"...Polazeći od ovog činjeničnog stanja Vrhovni sud Kosova ocenjuje na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja da su nižestepeni sudovi pravilno primenili materijalno pravo kada su našli da je tužbeni zahtev tužioca neosnovan, zato što se zasnivanje radnog odnosa vrši na osnovu konkursa, ispunjavanjem uslova iz radnog odnosa, odnosno radni odnos zasniva na osnovu konkursa, intervjua i shodno Uredbi o Osnovnom zakonu rada, br. 2001/27 od 08. oktobra 2001. godine. U konkretnom slučaju između parničara je zaključen ugovor o radu na određeno vreme u trajanju od 25.07.2007. godine do 31.12.2008. godine, s toga odlazak tužioca na posao nakon isteka ugovora ne znači da je tužilac zasnovao radni odnos, pošto je i odredbama člana 10 napred pomenute Uredbe predviđen način zasnivanja radnog odnosa, a u konkretnom slučaju radni odnos tužioca kod tuženog je zasnovan na određeno vreme...

Ovaj sud takođe ocenjuje da pobijana presuda ne sadrži bitne povrede odredaba parničnog postupka, pošto je drugostepeni sud razmotrio žalbene navode u vezi sa odlučnim činjenicama i u obrazloženju presude dao dovoljno razloga koje prihvata i ovaj sud".

19. Podnosilac zahteva je podneo Sudu i presudu (P. br. 180/2009, od 19. septembra 2011. god.) Opštinskog suda u Glogovcu koja se odnosi na krivičnu tužbu koju je on podneo protiv rukovodećeg osoblja poslodavca, prilikom čega tvrdi:*"A. B nema ovlašćenja za donošenje takvih odluka (tj. za raskid ugovora o radu), ovo je on sam posvedočio i izjavio u Opštinskom sudu u Glogovcu prilikom vođenja krivičnog postupka protiv njega i nekoliko ostalih radnika. Kao dokaz za potvrđivanje jedne takve činjenice ću ovom zahtevu priložiti presudu Opštinskog suda u Glogovcu,P.br. 180/2009 u smislu odredbe člana 216. ZPP-a ".*

Navodi podnosioca

20. Podnosilac zahteva tvrdi da su redovni sudovi pogrešno primenili materijalno pravo i da nisu primenili član 182.1 Zakona o parničnom postupku i član 14 Zakona o radnom odnosu (Službeni list SAPK br. 12/89).

21. Podnosilac zahteva tvrdi da su odluke redovnih sudova karakterizovane uticajem i nezakonitim vezama, jer su prema njemu sudovi višeg stepena samo usvojili odluku nižestepenog suda, a da nisu izveli dokaze iz spisa predmeta.

22. Podnosilac zahteva, takođe tvrdi da su ga neovlašćene i nenadležne osobe obavestile o neobnavljanju ugovora o radu i disciplinskoj meri bez prethodnog upozorenja i sa mnogo drugih nedostatka.

23. Podnosilac zahteva nije izričito naveo povredu neke ustavne odredbe, već se sadržaj njegovog zahteva na implicitan način poziva na povredu člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], člana 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava.

Relevantne zakonske odredbe

UREDBA BR. 2001/27 O OSNOVNOM ZAKONU O RADU NA KOSOVU

Član 10

Ugovor o radu

10.1 Ugovor o radu se može sklopiti:

(a) neodređeno vreme; ili

(b) određeno vreme.
[...]

Član 11

Prestanak ugovora o radu

11.1 Ugovor o radu prestaje:

[...]

(c) ako zaposleni ozbiljno povredi obaveze iz radnog odnosa;

(d) ako zaposleni ne izvršava svoje obaveze na zadovoljavajući način;

(e) nakon isteka vremena na koje je ugovor sklopljen; i

(f) po sili zakona.

Prihvatljivost zahteva

24. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio sve uslove

prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

25. Što se tiče zahteva podnosioca, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

26. Sud se, takođe, poziva na član 49 Zakona koji propisuje:

"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta. Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teće od dana stupanja na snagu istog".

27. U ovom slučaju, Sud primećuje da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka, da je iscrpeo sva pravna sredstva u skladu sa članom 113.7 Ustava i da je zahtev podnet u roku od četiri meseca propisanim članom 49 Zakona.

28. U vezi sa pokrenutim tvrdnjama u zahtevu, Sud se poziva na pravilo 36 (1) c) Poslovnika, koje propisuje:

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

[...]

c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan".

29. U ovom slučaju, Sud primećuje da podnosilac zahteva tvrdi da su odluke redovnih sudova karakterizovane pogrešnom primenom materijalnog prava, nepotpunim utvrđivanjem činjenica, navodnim nezakonitim vezama i uticajima od strane redovnih sudova tokom obavljanja svojih dužnosti i mnogim drugim navodnim nedostacima.

30. Ustavni sud ponavlja da nije sud koji utvrđuje činjenice i da je pravilno i potpuno utvrđivanje činjenica potpuna nadležnost redovnih sudova, dok je uloga Ustavnog suda samo da obezbedi usaglašenost sa pravima garantovanim Ustavom i drugim pravnim instrumentima. Stoga, Ustavni sud ne može da deluje kao "sud četvrtog stepena" (vidi slučaj Akdivar protiv Turske, br. 2189/93, ESLJP, presuda od 16. septembra

1996. god., stav 65; vidi takođe slučaj KI86/11, podnosilac zahteva Milaim Berisha, rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. god.).

31. Pored toga, zahtev nije uspeo da dokaže da su redovni sudovi delovali na proizvoljan i nepravedan način. Nije dužnost Ustavnog suda da zameni svoju ocenu činjenica sa ocenama redovnih sudova i, kao opšte pravilo, to je dužnosti navedenih sudova da ocene dokaze koje imaju pred sobom. Dužnost Ustavnog suda je da utvrdi da li su postupci u redovnim sudovima u svojoj celini bili pravični, uključujući i način na koji su dokazi uzeti (Vidi slučaj Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. god.).

32. U ovom slučaju, Sud smatra da odluke redovnih sudova imaju pravni osnov, da su dobro obrazložene i da su generalno logične i koherentne i na jasan način objašnjavaju odnos između podnosioca zahteva kao zaposlenog i njegovog poslodavca, objašnjavaju prirodu ugovora o radu zaključenog među njima, kao i načine i uslove koji su dozvoljeni zakonom u vezi sa osnivanjem i prekidom ugovora o radu.

33. Sud primećuje da je podnosiocu zahteva pruženo dovoljno prilika da pokrene argumente u vezi sa njegovim slučajem pred redovnim sudovima. Sud, takođe, napominje da pravo na pravično i nepristrasno suđenje, kao što se garantuje Ustavom i Evropskom konvencijom za ljudska prava, ne podrazumeva 'materijalnu', već 'proceduralnu' ispravnost. Ova ispravnost u praksi podrazumeva postupak među strankama gde su njihove žalbe saslušane, a zatim postavljene u jednak položaj pred redovnim sudovima (vidi slučaj Star Cate Epiletka i drugi protiv Grčke, br. 5411/07, ESLJP, odluka od 6. jula 2010. god.).

34. Što se tiče krivične tužbe koju je podnosilac zahteva podneo protiv rukovodećeg osoblja poslodavca (presuda P. br. 180/2009, Opštinskog suda u Glogovcu od 19. septembra 2011. god.), Sud smatra da navedena presuda ne može da se iskoristi da inkriminiše određene pojedince i nema i ne može da ima nikakvog uticaja na ishod ovog slučaja.

35. Činjenica da se podnosilac zahteva ne slaže sa ishodom slučaja, ne može da mu posluži kao pravo da pokrene argumentovan zahtev o povredi člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i člana 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava (Vidi slučaj Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske, br. 5503/02, ESLJP, presuda od 26. jula 2005. god.).

36. Pod ovim okolnostima, podnosilac zahteva nije dokazima potkrepeo svoju tvrdnju o povredi člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno

Suđenje] i člana 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava, jer činjenice koje je predstavio ni na jedan način ne ukazuju na to da su mu redovni sudovi uskratili prava garantovana Ustavom.

37. Sledstveno, zahtev je očigledno neosnovan i treba da se proglasi neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47 Zakona i pravilima 36 (1) c) i 56 (2) Poslovnika, 24. januara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

IX. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

X. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

XI. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

XII. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI181/13, DPT "WITT ' PEN", Rešenje od 21. januara 2014 god. - Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. br. 34/2013, od 11. jula 2013. godine

Slučaj KI181/13, odluka od 21. januara 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnovan

Podnosilac zahteva tvrdi da mu je presudom Vrhovnog suda povređeno pravo na rad, garantovano članom 49. Ustava.

Sud nalazi da uprkos tvrdnji podnosioca zahteva da je njemu ovom presudom povređeno pravo na rad garantovano članom 49. Ustava, on nije predočio činjenice koje bi dovele Sud do zaključka da se navodna povreda zaista dogodila. Podnosilac zahteva nije pružio argumente o prirodi povrede. Podnosilac nije razjasnio okolnosti pod kojima se povreda mogla dogoditi, nije precizirao razmere ili posledice ustavnih povreda, i u stvari, on je zahtevu samo priložio sudske odluke u vezi sa slučajem i potencirao je da oduzimanjem lekova iz njegove apoteke i time što mu nisu nadoknadili štetu nastalu kao posledica njihovog oduzimanja, njemu je onemogućen dalji rad.

Sud smatra da činjenice iznete od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdavaju navod o povredi ustavnih prava i da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju i da jednostavna izjava da je Ustav kršen ne može se smatrati ustavnom žalbom.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona o Ustavnom sudu i pravilom 56 Poslovnika o radu, dana 21. januara 2014. god., jednoglasno proglašava zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI181/13
Podnosilac
DP "WITT` PEN", Suva Reka
Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. br. 34/2013, od 11. jula 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je Zdravstveno preduzeće-apoteka "Witt' pen" (u daljem tekstu: ZP "Witt`pen"), sa sedištem u Suvoj Reci, sa vlasnikom g. Gani Guraziu, koga zastupa advokat g. Ramiz Suka iz Prištine.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Vrhovnog suda, Rev. br. 34/2013, od 11. jula 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, kojom je odbijena kao neosnovana revizija podnosioca i kojom se presude nižestepenih sudova, koje su odbile tužbu podnosioca za nadoknadu štete, cene kao osnovane na zakonu i kao takve ostaju na snazi.

Pravni osnov

4. Član 113.7 u vezi sa članom 21.4 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), član 47 Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

5. Dana 23. oktobra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Sudu.

6. Dana 31. oktobra 2013. god., odlukom br. GJR. KI181/13, predsednik Suda je imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje u sledećem sastavu: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

7. Dana 11. novembra 2013. god., Ustavni sud je obavestio podnosioca i Vrhovni sud o registraciji zahteva.

8. Dana 21. januara 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o prihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 24. septembra 2004. god., presudom C. br. 228, Opštinski sud u Suvoj Reci je usvojio tužbu podnosioca zahteva o nadoknadi štete i dodelio je određen iznos novca za pričinjenu štetu kao posledicu uzimanja značajne količine lekova iz njegove apoteke u mesecu aprilu i maju 1999. god., od strane finansijske policije Republike Srbije i isporuke ovih lekova Domu zdravlja u Suvoj Reci.

10. Prema ovoj presudi, pričinjena šteta je trebala da na solidaran način bude nadoknađena od strane Glavnog centra porodične medicine (GCPM) u Suvoj Reci i Ministarstva zdravlja (MZ).

11. Dana 23. januara 2006. god., rešenjem Ac. br. 368/2004 Okružni sud u Prizrenu je usvojio žalbe punomoćnika tuženih MZ i GCPM – Suva Reka, tako što je poništio presudu Opštinskog suda u Prizrenu i vratio predmet na ponovno suđenje.

12. Dana 14. septembra 2006. god., Opštinski sud u Suvoj reci je presudom C. br. 25/06 ponovo usvojio tužbu podnosioca zahteva i doneo presudu identičnu sa prvom presudom C. br. 228, od 14. septembra 2006. god.

13. Dana 3. septembra 2007. god., rešenjem Ac. br. 436/2006 Okružni sud u Prizrenu je usvojio žalbe punomoćnika tuženih MZ i GCPM u Suvoj reci i ponovo vratio predmet na ponovno suđenje.

14. Dana 27. januara 2010. god., Opštinski sud u Prizrenu, konačno je doneo presudu C. br. 206/07, kojom je odbio kao neosnovanu tužbu podnosioca zahteva, smatrajući da tuženi nisu odgovorni za štetu pričinjenu podnosiocu zahteva.

15. Dana 24. oktobra 2012. god., Okružni sud u Prizrenu je doneo presudu Ac. br. 89/2010, kojom je žalbu podnosioca odbio kao neosnovanu. Okružni sud je zaključio "*Pošto je prvostepeni sud pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje i nije povredio odredbe parničnog postupka, stoga je isti pravilno primenio i materijalno pravo*".

16. Dana 1. jula 2013. god., Vrhovni sud Kosova doneo je presudu Rev. br. 34/2013, kojom je odbio kao neosnovanu reviziju podnosioca podnetu na presudu Okružnog suda u Prizrenu, Ac. br. 69/2010.

17. U obrazloženju ove presude, Vrhovni sud je između ostalog naglasio:

> "*S obzirom na takvo stanje stvari, Vrhovni sud Kosova je ustanovio da su sudovi nižeg stepena, pravilno i potpuno utvrdili činjenično stanje, pravilno primenili odredbe parničnog postupka i materijalno pravo, kada su našli da je tužbeni zahtev tužioca neosnovan, pošto tuženima nedostaje pasivna legitimacija, imajući u vidu činjenicu da je tužiocu šteta prouzrokovana u aprilu i maju 1999. god. od strane vlasti bivše Republike Srbije, a tužba je podneta 23.11.2000. god*".

Navodi podnosioca zahteva

18. Podnosilac zahteva tvrdi da mu je presudom Vrhovnog suda povređeno pravo na rad, garantovano članom 49 Ustava.

Prihvatljivost zahteva

19. Kako bi bio u stanju da presudi po zahtevu podnosioca zahteva, Sud prvo ispituje da li je stranka ispunila uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom, Zakonom i Poslovnikom o radu.

20. S tim u vezi, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, gde se propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom"*.

21. U tom smislu, Sud nalazi da je zahtev KI181/13 podnet Sudu od strane pojedinca, da je podnet u roku od 4 meseca propisanog članom 49 Zakona o Ustavnom sudu, i nakon iscrpljivanja pravnih sredstava na raspolaganju, stoga zahtev ispunjuje formalne uslove da bude razmotren pred Ustavnim sudom.

22. Ocenjujući tvrdnje podnosioca zahteva, Sud primećuje da podnosilac osporava presudu Vrhovnog suda, Rev. br. 34/2013, kojom mu je odbijena revizija kao neosnovana, jer prema obrazloženju suda, tuženim strankama nedostaje pasivna legitimnost da bi bile stranke u ovom sudskom postupku, dakle oni ne mogu biti odgovorni za štetu pričinjenu podnosiocu zahteva.

23. Podnosilac zahteva posebno tvrdi da su mu povređena prava iz člana 49 Ustava i u tom smislu Sud naglašava da ova ustavna odredba izričito predviđa:

„1. Garantuje se pravo na rad.

2. Svako lice ima pravo da slobodno izabere svoju profesiju i radno mesto.“

24. U tom smislu, Sud nalazi da uprkos tvrdnji podnosioca zahteva da je njemu ovom presudom povređeno pravo na rad garantovano članom 49 Ustava, on nije predočio činjenice koje bi dovele Sud do zaključka da se navodna povreda zaista dogodila. Podnosilac zahteva nije pružio argumente o prirodi povrede. Podnosilac nije razjasnio okolnosti pod kojima se povreda mogla dogoditi, nije precizirao razmere ili posledice ustavnih povreda, i u stvari, on je zahtevu samo priložio sudske odluke u vezi sa slučajem i potencirao je da oduzimanjem lekova iz njegove apoteke i time što mu nisu nadoknadili štetu nastalu kao posledica njihovog oduzimanja, njemu je onemogućen dalji rad.

25. Sud dalje konstatuje da podnosiocu zahteva nijednom odlukom javnog organa nije prekinut rad i nije mu izrečena preventivna mera koja bi mu uskratila pravo na rad i obavljanje profesije (član 49 Ustava), već je imao parnično-pravno pitanje pred redovnim sudovima u vezi sa nadoknadom štete o čemu je doneta odluka od strane redovnih sudova u sudskom postupku, stoga, pod ovim okolnostima, Sud ne nalazi da su presudom Vrhovnog suda počinjene povrede člana 49 Ustava, kako to tvrdi podnosilac zahteva.

26. U vezi sa gore navedenim, Sud zaključuje da je podnosilac zahteva u stvari nezadovoljan konačnim ishodom sudskog postupka, jer nijednom činjenicom nije argumentovao proizvoljnost presude Vrhovnog suda po reviziji i nije pružio argumente o povredi ljudskih prava, već pitanje koje je on pokrenuo se odnosi na utvrđivanje činjeničnog stanja i primene zakona, koja su očigledno pitanje zakonitosti, a ne ustavna pitanja.

27. Ustavni sud nije činjenični sud i ovom prilikom ponavlja da je pravilno i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja nadležnost redovnih sudova i

da je njegova uloga samo da obezbedi usaglašenost sa pravima koja se garantuju Ustavom, dakle, ne može da deluje kao „sud četvrtog stepena" (vidi, *mutatis mutandis,* između ostalog, Akdivar protiv Turske, 16. septembar 1996. god., R.J.D, 1996-IV, stav 65).

28. Iz gorenavedenih razloga, Sud smatra da činjenice iznete od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdavaju navod o povredi ustavnih prava i da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju i da jednostavna izjava da je Ustav kršen ne može se smatrati ustavnom žalbom.

29. U sličnim okolnostima, Sud je proglasio neprihvatljivim i zahtev podnosioca u slučaju KI21/13 (vidi Rešenje o neprihvatljivosti KI21/13 od 13. decembra 2013. god.).

30. Pod ovim okolnostima, podnosilac zahteva *„nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju o povredi Ustava aktom javnog organa"*. Stoga, Sud, u skladu sa pravilom 36 stavom (2) tačkom d), nalazi da je zahtev očigledno neosnovan i treba da se proglasi neprihvatljivim.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20 Zakona o Ustavnom sudu i pravilom 56 Poslovnika o radu, dana 21. januara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i biće objavljena u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20 stavom 4, Zakona o Ustavnom sudu; i

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI133/13, Shefqet Hasimi ,Rešenje od 24. januara 2014 god, Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 90/2013, od 23. jula 2013. godine

Slučaj KI133/13, odluka od 24 januara 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, ovlašćena strana, neuspeh da precizira ustavno pravo, prima facie neopravdan, očigledno neosnovan

Podnosilac zahteva, u svojstvu visokog službenika u Diviziji za zastupanja (Odeljenje za pravna pitanja) u Ministarstvu pravde, bio je ovlašćen da zastupa Ministarstvo unutrašnjih poslova u postupcima pred redovnim sudovima. Međutim, zahtev podnet Ustavnom sudu, podnet je kao individualni zahtev u njegovo ime.

Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda, kojom je potvrđena presuda Okružnog suda u Prištini. Presude nižestepenih sudova u vezi sa poništenjem odluke generalnog direktora Policije o disciplinskoj meri izrečenoj od strane policajca.

Podnosilac zahteva, ne precizirajući navodnu povredu neke posebne ustavne odredbe, tvrdi da je presuda Vrhovnog suda doneta u suprotnosti sa Ustavom.

Ustavni sud smatra da podnosilac zahteva nije precizirao prava za koja tvrdi da su povređena i član Ustava koji je potkrepio njegov zahtev.

Ustavni sud je proglasio zahtev podnosioca neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, jer nije *prima facie* opravdan i podnosilac nije dovoljno potkrepio svoju tvrdnju.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI133/13
Podnosilac
Shefqet Hasimi
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 90/2013, od 23. jula 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Shefqet Hasimi, visoki pravni službenik (Odeljenje za pravna pitanja) u Ministarstvu pravde, (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koji je u postupku pred redovnim sudovima zastupao Ministarstvo unutrašnjih poslova. Podnosilac je podneo zahtev u svoje ime.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Vrhovnog suda, Rev. br. 90/2013, od 23. jula 2013. god., koja je podnosiocu zahteva uručena 15. avgusta 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. br. 90/2013, od 23. jula 2013. god., kojom je potvrđena presuda Okružnog suda u Prištini.

4. Presudama nižestepenih sudova, usvojen je tužbeni zahtev tužioca Q.R. i poništena je kao nezakonita odluka generalnog direktora Policije P. br. 8/VDP/2011 od 4. februara 2011. god., kojom je tužiocu izrečena disciplinska mera smanjenje za 30 % bruto mesečne plate za dva meseca.

5. Iz spisa predmeta proizilazi da je podnosilac zahteva, u svojstvu visokog službenika u Diviziji za zastupanja (Odeljenje za pravna pitanja) u Ministarstvu pravde, bio ovlašćen da zastupa Ministarstvo unutrašnjih poslova u postupcima pred redovnim sudovima. Međutim, zahtev podnet Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud), podnet je kao individualni zahtev u njegovo ime.

Pravni osnov

6. Član 113.7 Ustava, član 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

7. Dana 30. avgusta 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu.

8. Dana 4. septembra 2013. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI133/13 imenovao sudiju Arta Rama-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI133/13 imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

9. Dana 16. septembra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio od njega da pojasni da li je zahtev podnet kao individualni zahtev u njegovo ime. Istog dana, Vrhovni sud Kosova je obavešten o zahtevu.

10. Dana 23. oktobra 2013. god., Sud je primio dopis od podnosioca zahteva, kojim je podnosilac potvrdio tvrdnje o povredi prava garantovanih Ustavom, ali nije precizirao da li je zahtev podnet na individualni način.

11. Dana 25. oktobra 2013. god., Ministarstvo pravde, odnosno direktor Pravnog odeljenja, kome pripada i podnosilac zahteva, podneo je Sudu punomoćje za zastupanje.

12. Dana 6. novembra 2013. god., Sud je obavestio Ministarstvo unutrašnjih poslova o registraciji zahteva, prilažući dopis dostavljen od strane podnosioca zahteva i punomoćje za zastupanje izdato od strane Ministarstva pravde.

13. Dana 24. januara 2014. god., Veće za razmatranje je većalo o izveštaju sudije izvestioca i preporučilo Sudu u punom sastavu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

14. Dana 28. septembra 2010. god., Komisija za visoka imenovanja i disciplinu u policiji (u daljem tekstu: KVID) preporučila je da se Q. R. zbog neprimerenog ponašanja, odnosno uplitanja u istražnom postupku Okružnog javnog tužioca u Prištini, izrekne disciplinska mera, smanjenje mesečne bruto plate za 30 % za dva meseca.

15. Dana 4. februara 2011. god., generalni direktor kosovske policije, doneo je odluku kojom je Q. R. izrečena disciplinska mera predložena od strane KVID.

16. Na ovu odluku, Q. R. je izjavio žalbu Ministarstvu unutrašnjih poslova.

17. Dana 22. marta 2011. god., ministar unutrašnjih poslova, svojom odlukom, odbacio je kao neosnovanu žalbu izjavljenu od strane Q. R.

18. Dana 8. aprila 2011. god., Q. R. je podneo tužbu Opštinskom sudu u Uroševcu.

19. Dana 8. decembra 2011. god., Opštinski sud u Uroševcu, presudom C. br. 229/11 usvojio je tužbu tužioca Q. R. kao osnovanu i poništio je u celosti odluku generalnog direktora kosovske policije.

20. Opštinski sud u Uroševcu, svojom presudom je obrazložio [...] "*a odluka generalnog direktora policije doneta bez ikakvog pravnog osnova, pozivajući* se *na Administrativno naređenje UNMIK-a 2006/9, i na to naređenje se pozivao tuženi, navodno zbog neprimerenog ponašanja tužioca, ne uzimajući u obzir to što je ova Uredba ukinuta stupanjem na snagu Zakona o policiji, gde u članu 46 navedenog zakona ova povreda radne discipline ne postoji. Zakon o policiji jasno navodi sve povrede radne discipline ali takva mera - neprimereno ponašanje ne postoji, stoga iz ovih razloga ove odluke i odluka prvostepenog i drugostepenog suda koje je doneo tuženi, nemaju nikakav pravni ni zakonski osnov.*"

21. Što se tiče zahteva tužene da se tužba i spisi predmeta ustupe u nadležnost Vrhovnom sudu, Opštinski sud u Uroševcu je ocenio da *[...]"takav navod, prema mišljenju Suda, nije osnovan, budući da je reč o sporu iz radnog odnosa, za čije rešavanje, u skladu sa članom 26, stav 1, tačka 7 Zakona o redovnim sudovima, Službeni list br. 21/78, nadležan je Opštinski sud.*"

22. Na presudu Opštinskog suda u Uroševcu, Ministarstvo unutrašnjih poslova, zastupljeno od strane podnosioca zahteva, izjavilo je žalbu Okružnom sudu u Prištini.

23. Dana 24. oktobra 2012. god., Okružni sud u Prištini je svojom presudom Ac. br. 320/2012 odbio žalbu kao neosnovanu.

24. Na osnovu spisa predmeta, dana 27. novembra 2012. god., državni tužilac je obavestio podnosioca zahteva da u vezi sa njegovim predlogom da pokrene zahtev za zaštitu zakonitosti protiv presuda Opštinskog suda u Uroševcu i Okružnog suda u Prištini, nakon razmatranja osporenih presuda, kao i ostalih spisa predmeta, nije našao pravni osnov da pokrene zahtev za zaštitu zakonitosti.

25. Na presudu Okružnog suda u Prištini br. 320/2012, od 24. oktobra 2012. god., tvrdeći bitnu povredu odredaba parničnog postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava, Ministarstvo unutrašnjih poslova, zastupljeno od strane podnosioca zahteva, izjavilo je reviziju Vrhovnom sudu Kosova.

26. Dana 23. jula 2013. god., Vrhovni sud je svojom presudom, Rev. br. 90/2013, odbio kao neosnovanu reviziju.

27. Vrhovni sud je u svojoj presudi obrazložio da *[...]"u ovom slučaju nisu primenjene odredbe za održavanje disciplinskog saslušanja pred* Komisijom *za visoka imenovanja i disciplinu u policiji, kao što se gore navodi i u presudama nižestepenih sudova [...]"*. Vrhovni sud je dalje obrazložio da [...] " *prilikom donošenja odluke o izricanju disciplinske mere smanjenja mesečnih plata, generalni direktor se pozivao i na Administrativno naređenje br. 2006/9, od 06.06.2006. god., koja se odnosi na primenu UNMIK Uredbe br. 2005/54, o Okviru i vodećim principima kosovske policijske službe, koja je stupila na snagu 20.12.2005. god., i ukinuta je 20.02.2008. god. kada je donet Zakon o policiji. Na ovaj način, primenjene su odredbe zakona koji u kritično vreme nije bio na snazi."*

Navodi podnosioca

28. Podnosilac zahteva tvrdi da [...] "*su sve gore navedene presude donete* kršenjem *Ustava, jer su Sudovi odbili odluke službe za zapošljavanje.*"

29. Podnosilac zahteva se obraća Sudu sa zahtevom da utvrdi da li je *[...]"Pobijanom presudom Vrhovnog suda Kosova, kojom su potvrđene pobijane presude nižestepenih sudova, učinjena povreda zakona koji se primenjuju na Kosovu, odnosno da li je suprotno Ustavu Kosova, kada je konstatovano da je tužilac neovlašćeno intervenisao kod Okružnog javnog tužilaštva u Prištini, kao i da li je organ za zapošljavanje postupio u skladu sa Ustavom zemlje[...]"*, ne precizirajući navodnu povredu bilo koje ustavne odredbe posebno.

Prihvatljivost zahteva

30. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, Sud prvo treba da ispita da li je *podnosilac* zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

31. U tom smislu, Sud se poziva na član 113, stav 7 Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."*

32. Dakle, Sud smatra da prvo treba da se utvrdi da li je podnosilac zahteva ovlašćena stranka u smislu gore navedenih odredba.

33. Sud primećuje da je na osnovu podnetih dokumenata jasno da je u postupcima pred redovnim sudovima, podnosilac zahteva, u svojstvu visokog službenika u Diviziji za zastupanje (Odeljenje za pravna pitanja) Ministarstva pravde, zastupao Ministarstvo unutrašnjih poslova, kao tuženu stranku. Dakle, on sam nije bio stranka u postupku.

34. U tom slučaju, u nastavku zahteva Suda da pojasni da li je zahtev podnet u individualno ime podnosioca, podnosilac zahteva je u svom dopisu od 23. oktobra 2013. god., potvrdio svoje tvrdnje o povredi prava garantovanih Ustavom, ne precizirajući da li je zahtev podnet u njegovo individualno ime. U svom dopisu, podnosilac je *inter alia* naglasio:

> *"Obzirom da sam ja, Shefqet Hasimi, visoki službenik u Ministarstvu pravde, Divizija za sudsko zastupanje, na osnovu ovlašćenja zastupao u ovom predmetu, na osnovu zastupanja, dopisa, podnesaka, odgovora na tužbu, Ustavnom sudu Kosova PREDLAŽEM da razmotri i ovaj zahtev za ocenu ustavnosti presuda navedenih u zahtevu, obzirom da je ugrožen interes Ministarstva unutrašnjih poslova-Kosovska policija, zastupnik Ministarstva pravde od strane Kosovske policije.*
>
> *U ovom smislu smatram da postoje kršenja Ustava i kosovskih zakona, intervenisanjem u Okružnom tužilaštvu u Prištini, stoga smatram da PRESUDA sadrži kršenje Ustava.*
>
> *Stoga, iz ovih razloga smo tražili da Ustavni sud Kosova iznese mišljenje u vezi sa presudama Vrhovnog suda Kosova, kao poslednja instanca".*

35. U nastavku, Sud, nakon prijema dopisa podnosioca od 23. oktobra 2013. god., dana 25. oktobra 2013. god. primio je punomoćje dostavljeno od strane Ministarstva pravde, u kojem se*: "[...] Daje punomoćje g. Shefqet Hasimiju, visoki pravni službenik u Odeljenju za pravno zastupanje u Sektoru za pravna pitanja Ministarstva pravde* [...] *da zastupa Vladu Republike Kosovo pred Ustavnim sudom Kosova za zahtev podnet od 30.08.2013. god., isti je registrovan u Ustavnom sudu od brojem KI 133/2013 na osnovu člana 113.7, kao i na osnovu članova 46, 47, 48, 49 i 50. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, ovlašćeni se obavezuje da zastupa i štiti interese Vlade u skladu sa zakonima na snazi. Ovo ovlašćenje važi dok se ne povuče i ne može da se koristi za druge svrhe."*

36. Zastupanje javnih organa iz Ministarstva pravde, sudski postupci i arbitraža, utvrđeni su relativnim zakonima.

37. U ovom slučaju, Zakon o izmenama i dopunama Zakona br. 03/L- 048 o upravljanju javnim finansijama i odgovornostima i Pravilnik vlade 02/2011 o oblastima administrativnih odgovornosti Kancelarije Premijera i Ministarstava, propisuju:

    Član 24 Zakona:

    [...]

    "Ministarstvo Pravde, ima pravo i ovlašćenje, ali ne i obavezu da učestvuje u odgovarajućem postupku kao javni pravobranilac, ako (i) se ovo traži od javnog autoriteta; ili (ii) ako Ministarstvo Pravde utvrdi da se dotični javni autoritet ne zastupa na pravilan i kompetentan način. Ministarstvo Pravde ima pravo da obezbedi nezavisne pravne savete, pod uslovom da oni nisu u sukobu sa njegovom obavezom za zastupanje bilo koje stranke ili interesa u nekom postupku."[...]

    Aneks I Pravilnika

    "Ministarstvo pravde:

    [...]

    IX. Zastupa javne autoritete u sudskoj proceduri i arbitraži, saglasno sa zakonom na snazi;"

    [...]

38. Stoga, Sud smatra da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka i da je iscrpeo sva pravna sredstva, kao što se propisuje članom 113.7 Ustava.

39. Pored toga, član 49 Zakona propisuje *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku"*. U ovom slučaju, Sud primećuje da je podnosiocu zahteva uručena presuda Vrhovnog suda 15. avgusta 2013. god., i da je on podneo zahtev Sudu 30. avgusta 2013. god.

40. Međutim, Sud, takođe, treba da uzme u obzir član 48 Zakona koji propisuje:

> *„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."*

41. Podnosilac zahteva se obraća Sudu sa zahtevom da utvrdi da li je *[...]* "Pobijenom *presudom učinjena povreda zakona koji se primenjuju na Kosovu, da li je suprotno Ustavu Kosova da je tužilac neovlašćeno intervenisao kod Okružnog javnog tužilaštva u Prištini i da oceni da li je organ za zapošljavanje postupio u skladu sa Ustavom zemlje [...]"*.

42. S tim u vezi, Sud primećuje da podnosilac u svom zahtevu ne navodi koje je pravo povređeno i koji član Ustava potkrepljuje njegov zahtev.

43. Ustavni sud, takođe, ponavlja da prema Ustavu, nije njegova dužnost da postupa kao sud četvrtog stepena u vezi sa odlukama donetim od strane redovnih sudova. Uloga je redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz protiv Španije, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god.; vidi, takođe slučaj KI70/11 podnosilaca Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).

44. Na osnovu spisa predmeta, Sud primećuje da je obrazloženje pruženo presudom Vrhovnog suda jasno, kao i da nakon razmatranja svih postupaka, Sud nalazi da postupci u redovnim sudovima nisu bili nepravedni i proizvoljni (vidi, *mutatis mutandis,* Shub protiv Litvanije, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.).

45. Štaviše, podnosilac zahteva nije podneo nikakav dokaz *prima facie* koji bi potvrdio povredu prava garantovanih Ustavom (vidi, Vanek protiv Republike Slovačke, ESLJP, br. 53363/99 odluka od 31. maja 2005. god.). Podnosilac zahteva nije precizirao koja prava garantovana Ustavom potkrepljuju njegovu tvrdnju, kao što je propisano članom 113.7 Ustava i članom 48 Zakona.

46. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan u skladu sa pravilom 36 (2) a) i d) Poslovnika, koje propisuje *"Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi: a) da zahteve nije prima facie opravdan i d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju."*

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 48 Zakona i pravilom 36 (2) a) i d) Poslovnika, dana 24. januara 2014. god. jednoglasno:

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20, stavom 4 Zakona i

IV. DA PROGLASI da odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI214/13, Kadrush Beqa, Rešenje od 23. januara 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja, Rev. br. 75/2013, Vrhovnog suda Kosova, od 16. septembra 2013. god.

Slučaj KI214/13, odluka od 23. januara 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, pravo na imovinu, očigledno neosnovan.

Podnosilac je podneo Zahtev na osnovu člana 113.7 Ustava Republike Kosovo, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 i pravilu 56, stav 2 Poslovnika o radu.

Predmetna stvar je ocena ustavnosti odluka koja navodno potvrdile "pogrešnu i nepravićnu eksproprijaciju imovine podnosioca zahteva".

U tom smislu, podnosilac zahteva tvrdi da postoji povreda clana 31 [Pravo na Pravićno i Nepristrasno Suđenje] Ustava.

Podnosilac zahteva tvrdi da rešenje Vrhovnog suda Kosova karakterišu povrede materijalnog i procesnog prava.

Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi ocene ustavnosti rešenja, Rev. br. 75/2013, Vrhovnog suda Kosova, od 16. septembra 2013. god..,Ustavni sud je utvrdio da podnete činjenice od strane podnosioca zahteva nisu ni na jedan način opravdale tvrdnju o povredi ustavnih prava i podnosilac zahteva nije dovoljno

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI214/13
Podnosilac
Kadrush Beqa
Ocena ustavnosti rešenja, Rev. br. 75/2013, Vrhovnog suda Kosova,
od 16. septembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Kadrush Beqa (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) sa prebivalištem u Đakovici.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Rev. br. 75/2013, Vrhovnog suda Kosova, od 16. septembra 2013. god. u vezi sa presudom Ac. br. 566/2012, Okružnog suda u Peći od 3. decembra 2013. god.; i rešenje Ndr. br. 45/2008, Opštinskog suda u Đakovici od 23. decembra 2011. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenih odluka redovnih sudova koje su navodno potvrdile "pogrešnu i nepravičnu eksproprijaciju imovine podnosioca zahteva".

4. U tom smislu, podnosilac zahteva tvrdi povredu člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 49 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 20. novembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 3. decembra 2013. god., predsednik Ustavnog suda je odlukom br. GJR. KI214/13, imenovao sudiju Snezhana Botusharova za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Ustavnog suda je odlukom br. KSH. KI214/13, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.

8. Dana 19. decembra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio od njega da podnese dodatna dokumenta. Istog dana, Vrhovni sud Kosova je obavešten o zahtevu.

9. Dana 26. decembra 2013. god., podnosilac zahteva je dostavio Sudu dodatna dokumenta.

10. Dana 23. januara 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 29. decembra 1960. god., Narodni odbor opštine Đakovica, odnosno Komisija za određivanje nepokretnosti za eksproprijaciju, rešenjem br. 03-3475/60, eksproprisala je nepokretnost vlasništvo D.B., koji je bio pravni predak podnosioca.

12. Dana 16. maja 2008. god., podnosilac je podneo zahtev Opštinskom sudu u Đakovici, tražeći nadoknadu za eksproprisanu imovinu svog pretka.

13. Dana 23. decembra 2011. god., Opštinski sud u Đakovici je rešenjem Ndr. br. 45/2008, odbio kao neosnovan zahtev podnosioca da obaveže tuženu stranku (opština Đakovica), da mu u ime eksproprisane imovine, odnosno katastarske parcele br. 2120 KZ grad-Đakovica, plati ukupan iznos od 200.000,00 evra, uključujući zakonsku kamatu koja počinje da teče od dana kada je tužena stranka uzela u državinu navedenu imovinu 1960. godine, ili da nadoknadi podnosioca zahteva

na alternativan način građevinskim urbanim zemljištem iste veličine kao što je eksproprisana parcela.

14. Dana 3. decembra 2012. god., Okružni sud u Peći je rešenjem Ac. br. 566/2012, odbio žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu i potvrdio rešenje Opštinskog suda u Đakovici.

15. Dana 16. septembra 2013. god., Vrhovni sud Kosova je rešenjem Rev. br. 75/2013, odbio kao neosnovan zahtev podnosioca za reviziju, podnetog na rešenje Okružnog suda u Peći.

16. U gore navedenom rešenju, Vrhovni sud Kosova obrazložio:

"... Iz spisa predmeta proizilazi da predlagači (podnosilac) traže da se protiv-predlagač obaveže da njima nadoknadi površinu od 0.05.38 ha deposedovane katastarske parcele br. 2120 KZ Đakovica – Grad u visini od 200.000.00 € ili da se drugim alternativnim zahtevom njima da jedno drugo građevinsko zemljište sa istom površinom. Rešenjem br. 03-3475/60 od 29.12.1960. god., Narodni odbor opštine Đakovica – Komisija za određivanje eksproprisane nepokretnosti, pravnom pretku predlagača D.B. je eksproprisala nepokretnost – kuću u površini od 228 m², koja je bila izgrađena na katastarskoj parceli br. 2120 KZ Đakovica – Grad, kao i 1 štalu prilagođenu za stanovanje, 5 stabala šljive, 2 stabla dunje, 1 lozu na ulaznim vratima (vratima dvorišta) ambara i voćnjak i u ime naknade eksproprisane nepokretnosti utvrđena mu je ukupna protivvrednost od 1.775.320 dinara.

[...]

Polazeći od takvog činjeničnog stanja, prvostepeni sud je našao da je zahtev predlagača za utvrđivanje visine naknade deksproprisane nepokretnosti zastareo i kao takav je neosnovan, stoga je u skladu sa primenom člana 360. u vezi sa članom 371. Zakona o obligacionim odnosima odlučio kao u izreci rešenja.

Drugostepeni sud je pravilno primenio materijalno pravo kada je našao da je predlog predlagača za naknadu deposedovane svojine zastareo, zbog činjenice što su zakonski preci predlagača deposedovani od sporene nepokretnosti 1960. godine, dok su predlagači podneli predlog 16. maja 2008. god., nakon punih 45 godina i prema pravilnoj oceni prvostepenog suda zbog zastarelosti prestaje pravo predlagača da traže ispunjavanje obaveze i pod pretpostavkom da predlagači uživaju to pravo".

Navodi podnosioca

17. Podnosilac zahteva tvrdi da rešenje Vrhovnog suda Kosova karakterišu povrede materijalnog i procesnog prava.

18. Podnosilac zahteva, takođe, tvrdi povredu člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava.

Ocena prihvatljivosti

19. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, prvo treba da ispita da li je on ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom o radu.

20. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

21. Štaviše, Sud se poziva na član 49 Zakona, koji propisuje:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta. Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teče od dana stupanja na snagu istog".*

22. U ovom slučaju, Sud smatra da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka, da je iscrpeo sva pravna sredstva propisana članom 113.7 Ustava i da je podneo zahtev u roku od četiri meseca u skladu sa članom 49 Zakona.

23. Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36 (1) c) Poslovnika o radu, koje propisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve*
> *...*
> *(c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan".*

24. Što se tiče tvrdnje podnosioca zahteva da je Vrhovni sud Kosova navodno povredio materijalno i procesno pravo, Sud smatra da pitanje činjenica i zakona spada u delokrug redovnih sudova, u ovom slučaju, Vrhovnog suda Kosova. Sud ne može da zameni svoje nalaze sa

nalazima redovnih sudova, jer nije ni apelacioni sud, a ni sud četvrtog stepena.

25. U ovom slučaju, Sud primećuje da su ispunjene procesne garancije prava na pravično suđenje kao što je propisano Ustavom i Konvencijom; nema tragova proizvoljnosti od strane Vrhovnog suda. Štaviše, Sud smatra da je rešenje Vrhovnog suda pravno osnovano, dobro obrazloženo i koherentno, jer objašnjava podnosiocu zahteva da su njegova navodna prava na eksproprisano zemljište vremenski zastarela.

26. Ustavni sud podseća da nije činjenični sud. Ustavni sud želi da ponovi da je pravilno i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja u potpunoj nadležnosti redovnih sudova i da je uloga Ustavnog suda samo da obezbedi usaglašenost sa pravima garantovanim Ustavom i drugim pravnim instrumentima i, stoga, ne može da deluje kao „sud četvrtog stepena“ (Vidi slučaj, Akdivar protiv Turske, br. 21893/93, ESLJP, presuda od 16. septembra 1996. god., stav 65, vidi takođe *mutatis mutandis* slučaj KI86/11, podnosilac zahteva Milaim Berisha, rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. god.).

27. Štaviše, zahtev ne ukazuje da su redovni sudovi delovali na proizvoljan ili nepravičan način. Nije dužnost Ustavnog suda da zameni svoju ocenu činjenica sa činjenicama redovnih sudova i, kao opšte pravilo, to je dužnost navedenih sudova da ocene dokaze dostavljene pred njima. Dužnost Ustavnog suda je da utvrdi da li su postupci pred redovnim sudovima u celosti bili pravični, uključujući i način na koji su dokazi uzeti (Vidi slučaj Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije o ljudskim pravima od 10. jula 1991. god.).

28. Činjenica da se podnosilac zahteva ne slaže sa ishodom slučaja, ne može samo po sebi da mu posluži da pokrene argumentovanu žalbu povrede člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava (Vidi slučaj Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske, br. 5503/02, ESLJP presuda od 26. jula 2005. god.).

29. Pod ovakvim okolnostima, podnosilac zahteva nije potkrepeo svoju tvrdnju o povredi člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava, jer činjenice koje je predstavio ni na jedan način ne pokazuju da su mu redovni sudovi uskratili prava garantovana Ustavom.

30. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba da se proglasi neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47 Zakona i pravilima 36 (1) c) i 56 (2) Poslovnika o radu, dana 23. januara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

IV. Da ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI141/13, Bajram Aliu,Rešenje od 20. januara 2014 god.-Ocena ustavnosti odluke Posebne kornore Vrhovnog suda Kosovo, po predrnetu br. SCEL-09-0001-C1131

Slučaj KI 141/13, odluka od 20. januara 2014. god.

Ključne reči; individualni zahtev, neiscrpljenje pravnih sredstava

Podnosilac je podneo Zahtev na osnovu člana 113.7 Ustava Republike Kosovo, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 i pravilu 56, stav 2 Poslovnika o radu.

Podnosilac zahteva se ne poziva na povredu nijednog ustavnog prava posebno.

Podnosilac zahteva tvrdi da "nije bio obavesten na vreme kako bi podneo žalbu", jer "njegova supruga ne može da hoda, a potreban joj je stalni staratelj".

Podnosilac zahteva dalje tvrdi da je "Posebna komora Vrhovnog suda povredila njegova prava i slobode u ovom slucaju, jer je odbila njegovu žalbu kao neblagovremenu bez pravnog osnova. Njegova prava garantovana Ustavom Kosova su zato bila povređena". Podnosilac zahteva se ne poziva ni na jednu ustavnu povredu posebno.

Na osnovu dokumenata koja se nalaze u zahtevu, proizilazi da je podnosilac zahteva uložio žalbu Sudskom vecu Posebne komore, međutim, on nije pokazao da je takođe uložio žalbu žalbenom veču Posebne komore pre nego sto je podneo zahtev ovom Sudu. Iz toga je proizilazaslo da je zahtev neblagovremen.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI141/13
Podnosilac
Bajram Aliu
Ocena ustavnosti odluke Posebne komore Vrhovnog suda Kosovo po predmetu br. SCEL-09-0001-C1131

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Bajram Aliu (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) sa prebivalištem u Podujevu.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava odluku Posebne komore Vrhovnog suda Kosovo, po predmetu br. SCEL-09-0001-C1131 (podnosilac zahteva je podneo samo jedan deo iz odluke), donetu nepoznatog dana i koja mu je uručena nepoznatog dana.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, koja je navodno "*povredila [njegova] prava i slobode u ovom slučaju, jer je odbacila [njegovu] žalbu kao neblagovremenu bez pravnog osnova i negirala pravo na deo prihoda od privatizacije Društvenog preduzeća 'Ramiz Sadiku' Priština*".

4. U tom smislu, podnosilac zahteva se ne poziva na povredu nijednog ustavnog prava posebno.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustava), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

6. Dana 4. septembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 24. septembra 2013. god., predsednik Ustavnog suda je odlukom br. GJR. KI141/13, imenovao sudiju Robert Carolan za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Ustavnog suda je odlukom br. KSH. KI141/13, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 10. oktobra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji njegovog zahteva i tražio od podnosioca da precizira koju odluku Posebne komore Vrhovnog suda osporava. Istog dana, Posebna komora Vrhovnog suda Kosovo (u daljem tekstu: Posebna komora) je obaveštena o zahtevu.

9. Podnosilac zahteva nije dostavio tražene informacije u određenom vremenskom roku.

10. Dana 20. januara 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. U jednom vremenskom periodu, podnosilac zahteva je bio zaposlen kao radnik u DP „Ramiz Sadiku“.

12. Dana 27. juna 2006. god., DP „Ramiz Sadiku“ je privatizovano.

13. Dana 4., 5. i 7. marta 2009. god., KAP je objavila konačnu listu zaposlenih koji imaju pravo na deo od 20% od prihoda privatizacije. Krajnji rok za podnošenje žalbi protiv ove liste je bio 27. mart 2009. god.

14. Dana 5. juna 2009. god., podnosilac zahteva je uložio žalbu Posebnoj komori da bude uključen u konačnu listu zaposlenih koji ispunjavaju uslove.

15. Dana 22. marta 2010. god., Posebna komora (NALOG SCEL-09-001) *"je izdala nalog tražeći od podnosioca žalbe (podnosilac) da tačno iznese zašto je uložio žalbu Posebnoj komori nakon isteka roka propisanog članom 10.6 (a) Uredbe UNMIK-a 2003/13, izmenjene Uredbom 2004/45 i kada je prestao da postoji razlog".*

16. Dana 13. aprila 2010. god., podnosilac zahteva je odgovorio na nalog Posebne komore, navodeći da je njegova supruga bila bolesna i da zbog njene bolesti nije mogao da uloži žalbu u propisanom roku.

17. Neodređenog dana, Posebna komora je odlukom po predmetu br. „SCEL-09-0001-C1131" (kao što je navedeno od strane podnosioca), dalje navela da podnosilac zahteva nije pružio obrazloženje kojim bi dokazao da je bio sprečen da uloži žalbu na vreme, stoga odbacuje njegovu žalbu kao neprihvatljivu.

18. Dana 4. septembra 2013. god., podnosilac je uložio zahtev ovom Sudu.

Navodi podnosioca zahteva

19. Podnosilac zahteva tvrdi da *"nije bio obavešten na vreme kako bi podneo žalbu",* jer *"njegova supruga ne može da hoda, a potreban joj je stalni staratelj".*

20. Podnosilac zahteva dalje tvrdi da je *„Posebna komora Vrhovnog suda povredila njegova prava i slobode u ovom slučaju, jer je odbila njegovu žalbu kao neblagovremenu bez pravnog osnova. Njegova prava garantovana Ustavom Kosova su zato bila povređena".* Podnosilac zahteva se ne poziva ni na jednu ustavnu povredu posebno.

Zakon

UREDBA BR. 2003/13

O PROMENI PRAVA KORIŠĆENJA NEPOKRETNE IMOVINE U DRUŠTVENOJ SVOJINI

"10.6 Na zahtev oštećenog ili oštećenih, žalbu u vezi sa spiskom zaposlenih koji, kako je utvrdila Agencija, imaju pravo na isplatu i u vezi sa rasporedom sredstava sa zaštićenog računa iz stava 10.5, razmatra Posebna komora shodno članu 4.1 (g) Uredbe 2002/13.

(a) Žalba mora da bude podneta Posebnoj komori u roku od 20 dana od konačnog objavljivanja u medijima, shodno stavu 10.3, spiska zaposlenih koji imaju pravo na isplatu od strane Agencije. Posebna komora razmatra bilo koju žalbu na prioritarnoj osnovi i odlučuje o toj žalbi u roku od 40 dana od njenog podnošenja".

Prihvatljivost zahteva

21. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da presudi po zahtevu podnosioca , Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom o radu.

22. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji predviđa:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

23. Sud se poziva na član 47.2 Zakona, koji propisuje:

"Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva."

24. Sud takođe uzima u obzir pravilo 36 (1) a) Poslovnika, koje propisuje:

„(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

(a) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke, ili…"

25. Pored toga, Sud se poziva na član 48 Zakona, koji propisuje:

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."

26. Sud primećuje da se podnosilac zahteva uglavnom žali da je *"Posebna komora Vrhovnog suda povredila njegova prava i slobode u ovom slučaju, jer je odbacila njegovu žalbu kao neosnovanu bez pravne osnove",* ne navodeći zašto je i kako došlo do navodne povrede i nije jasno naglasio koji je konkretan akt javnog organa koji želi da ospori.

27. Osim toga, Sud primećuje da je podnosiocu zahteva pruženo dovoljno vremena i mogućnosti da pojasni svoj zahtev, odnosno da navede koju odluku Posebne komore osporava, kao i da obavesti Sud da je iscrpeo sva pravna sredstva u skladu sa članom 113.7 Ustava. Podnosilac zahteva nije odgovorio.

28. Na osnovu dokumenata koja se nalaze u zahtevu, proizilazi da je podnosilac zahteva uložio žalbu Sudskom veću Posebne komore, međutim, on nije pokazao da je takođe uložio žalbu Žalbenom veću Posebne komore pre nego što je podneo zahtev ovom Sudu.

29. Sud želi da naglasi da je obrazloženje za pravilo iscrpljenosti da priušti dotičnim organima, uključujući i sudove, mogućnost da spreče ili isprave navodnu povredu Ustava. Pravilo je zasnovano na pretpostavci da kosovski pravni sistem obezbeđuje delotvorno pravno sredstvo protiv povrede ustavnih prava (vidi slučaj KI34/11, podnosilac zahteva Sami Bunjaku, Rešenje o neprihvatljivosti od 8. decembra 2011. god.).

30. Kao rezime, podnosilac zahteva nije iscrpeo sva pravna sredstva koja su mu na raspolaganju prema važećem zakonu.

31. Iz toga proizilazi, da zahtev treba da se proglasi neprihvatljivim, jer nisu iscrpljena sva pravna sredstva kao što je propisano članom 113.7 Ustava, članom 47. 2 Zakona i pravilom 36 (1) a) Poslovnika o radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47 Zakona i pravilima 36 (1) a) i 56 (2) Poslovnika o radu, dana 20. januara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

IV. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI155/13, Xhemajl Sylejmani, Rešenje od 24. januara 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 302/2012, od 3. juna 2013. godine

Slučaj KI155/13, odluka od 24. januara 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, Pravo na Pravno Sredstvo, Pravo na Rad i Obavljanje Profesije, Očigledno neosnovan

Podnosilac zahteva tvrdi da su mu presudom Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 302/2012, od 3. juna 2013. god., povređena ustavna prava zaštićena članom 21 [Opsta Načela], članom 24 [Jednakost pred Zakonom], članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo] i članom 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava.
Sud primećuje da je obrazloženje pruženo poslednjom presudom Vrhovnog suda jasno, i da je nakon razmatranja svih postupaka, Sud takođe našao da postupci pred redovnim sudovima nisu bili nepravični ili proizvoljni.

Sud smatra da činjenice predstavljene od strane podnosioca zahteva ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnju o povredama ustavnih prava i podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepeo svoju tvrdnju.

Ustavni su, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 36 (2) b) i (d) Poslovnika o radu, dana 24. januara 2014. god, jednoglasno proglašava zahtev neprihvatljivim.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
Slučaju br. KI155/13
Podnosilac
Xhemajl Sylejmani
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 302/2012, od 3. juna 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Xhemajl Sylejmani iz sela Grmovo, opština Vitina.

Osporena odluka

2. Osporava se presuda Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 302/2012, od 3. juna 2013. god., koju je podnosilac zahteva primio 17. juna 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 302/2012, od 3. juna 2013. god. Podnosilac zahteva traži povratak na radno mesto, kao i nadoknadu ličnih dohodaka za vreme kada nije radio.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 20 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56.2 Poslovnika o radu.

Postupak pred Sudom

5. Dana 2. oktobra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud)

6. Dana 10. oktobra 2013. god., podnosilac zahteva je dostavio Sudu dodatni dokument.

7. Dana 28. oktobra 2013. god., predsednik je odlukom GJR. br. KI155/13, imenovao sudiju Robert Carolan za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI99/13, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 11. novembra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva i Vrhovni sud o registraciji zahteva.

9. Dana 24. januara 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 25. septembra 2009. god., Skupština opštine Vitina, putem Komisije za žalbe, donela je odluku sa br. 03-113/4782, kojom odbija žalbu podnosioca zahteva koja osporava odluku o prestanku njegovog radnog odnosa sa Opštinom. U odluci je navedeno:

    "*Što se tiče žalbenih navoda u vezi prestanka radnog odnosa, Komisija za žalbe je utvrdila da se ovde ne radi o raskidu ugovora, nego o isteku ugovora, kada je isti dobrovoljno nije potpisao ugovor iako mu je obaveštenjem br. 03-07/4178, od 13.08.2009 godine, skrenuta pažnja o posledicama nepotpisivanja ugovora*".

11. Dana 26. februara 2010. god., Nezavisni nadzorni odbor Kosova (u daljem tekstu: NNOK), postupajući na osnovu žalbe podnosioca, doneo je odluku br. 02 (213) 2009, kojom je odbio žalbu kao neosnovanu i potvrdio je odluku br. 03-113/4782, od 25. septembra 2009. god., Komisije za žalbe i odluku 3-118-4424 od 26. avgusta 2009. god., o prekidu radnog odnosa podnosioca zahteva.

12. Dana 2. maja 2012. god., Opštinski sud u Vitini, postupajući na osnovu tužbenog zahteva podnosioca, doneo je presudu sa br. C.br. 214/2011 odbijajući njegov tužbeni zahtev kao neosnovan. Opštinski sud u svom obrazloženu dalje naglašava:

„Sud je zaključio da je tužbeni zahtev tužioca za vraćanje na radno mesto uz istovremenu nadoknadu ličnog dohotka je neosnovan...". Odluka suda je zasnovana na zakonskim odredbama o postupcima u sporovima iz radnog odnosa, iz člana 475 u vezi člana 477. ZPP-a".

13. Dana 10. jula 2012. god., Okružni sud u Gnjilanu, postupajući na osnovu žalbe podnosioca, doneo je presudu AC. br. 207/12 kojom je odbio žalbu kao neosnovanu i potvrdio je presudu C. br. 214/2011 prvostepenog suda. Okružni sud je dalje obrazložio:

"*Ovaj sud smatra da prvostepeni sud prilikom donošenja ove presude nije učinio povredu odredaba parničnog postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, da je činjenično stanje pravilno i potpuno utvrdio i takođe je pravilno primenio i materijalno pravo....".*

14. Dana 3. juna 2013. god., Vrhovni sud Kosova, postupajući na osnovu zahteva za reviziju podnosioca, doneo je presudu Rev. br. 302/2012 odbijajući kao neosnovanu reviziju protiv presude Okružnog suda u Gnjilanu, AC. br. 207/12 od 10. jula 2012. god. Vrhovni sud u svom obrazloženju dalje naglašava:

"... nižestepeni sudovi, uz pravilno i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja, pravilno primenili odredbe parničnog postupka i materijalno pravo kada su našli da je tužbeni zahtev tužioca neosnovan".

Navodi podnosioca

15. Podnosilac zahteva tvrdi da su mu presudom Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 302/2012, od 3. juna 2013. god., povređena ustavna prava zaštićena članom 21 [Opšta Načela], članom 24 [Jednakost pred Zakonom], članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo] i članom 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava.

16. Podnosilac zahteva zaključuje, tražeći od Ustavnog suda:

"Želim da se vratim na prethodno radno mesto, želim nadoknadu za vreme kada nisam radio...".

Ocena prihvatljivosti zahteva

17. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

18. U tom smislu, član 113 stav 7 Ustava propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

19. Pored toga, član 49 Zakona propisuje da:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku*".

20. U ovom slučaju, Sud primećuje da se podnosilac zahteva, kako bi zaštitio svoja prava, obratio NNOK, Opštinskom sudu u Vitini, Okružnom sudu u Gnjilanu i na kraju Vrhovnom sudu Kosova. Sud, takođe, primećuje da je presuda Vrhovnog suda od 3. juna, podnosiocu zahteva uručena 17. juna 2013. god., i da je on podneo zahtev Sudu 2. oktobra 2013. god.

21. Dakle, Sud smatra da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka, da je iscrpeo sva pravna sredstva na raspolaganju prema primenjivom zakonu i da je zahtev podnet u roku od četiri meseca.

22. Međutim, Sud, takođe, treba da uzme u obzir pravilo 36 Poslovnika o radu, koje propisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.*
>
> *"(2 Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi: [...], ili*
>
> *b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava, ili*
>
> *[...], ili*
>
> *d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju".*

23. Podnosilac zahteva tvrdi da se presudom Rev. br. 302/2012 od 3. juna 2013. god., kojom su potvrđene presude Opštinskog suda u Vitini (presuda C. br. 214/2011, od 2. maja 2012. god.) i Okružnog suda u Gnjilanu (presuda Ac. br. 207/12, od 10. jula 2012. god.) vrši povreda njegovih prava garantovanih Ustavom, odnosno član 21 [Opšta Načela],

član 24 [Jednakost pred Zakonom], član 32 [Pravo na Pravno Sredstvo], kao i član 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava.

24. S tim u vezi, Ustavni sud ponavlja da prema Ustavu, nije njegova dužnost da postupa kao sud četvrtog stepena u vezi sa odlukama donetih od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis,* Garcia Ruiz protiv Španije, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god.; vidi takođe slučaj KI70/11 podnosilaca Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.*)*.

25. Ustavni sud može samo da razmotri da li su dokazi podneti na pravilan način i da li su postupci, gledano u celini, sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje *(*vidi, između ostalog, slučaj Eduards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, zahtev br. 13071/87, Izveštaj evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. god.).

26. Na osnovu spisa predmeta, Sud primećuje da je obrazloženje pruženo poslednjom presudom Vrhovnog suda jasno, i da je nakon razmatranja svih postupaka, Sud takođe našao da postupci pred redovnim sudovima nisu bili nepravični ili proizvoljni (Vidi, *mutatis mutandis,* Shub protiv Litvanije, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.).

27. Štaviše, Vrhovni sud je u svojoj presudi potvrdio *"nižestepeni sudovi, uz pravilno i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja, pravilno primenili odredbe parničnog postupka i materijalno pravo kada su našli da je tužbeni zahtev tužioca neosnovan [...]".*

28. Podnosilac zahteva tvrdi da su mu povređena prava iz člana 49 Ustava. Član 49 predviđa:

> *"1. Garantuje se pravo na rad.*
>
> *2. Svako lice ima pravo da slobodno izabere svoju profesiju i radno mesto."*

29. U tom pogledu, "*Pravo na rad je garantovano*", sve dok se pojedinac postupa u skladu sa zakonskim uslovima iz svog ugovora o radu kao i primenjive zakone zapošljavanja. U ovom zahtevu nema nikakvih dokaza da je podnosilac zahteva ikada potpisao ugovor o radu ili postupio u skladu sa primenjivim zakonima zapošljavanja Kosova. U stvari, sudovi Kosova su u više navrata utvrdili da on nije postupio u skladu sa primenjivim zakonima zapošljavanja. Prema tome, nema dokaza da je podnosiocu zahteva uskraćeno pravo na zakonit rad.

30. Na osnovu gore navedenih razloga, Sud smatra da činjenice predstavljene od strane podnosioca zahteva ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnju o povredama ustavnih prava i podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepeo svoju tvrdnju.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni su, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20 Zakona i pravilom 36 (2) b) i (d) Poslovnika o radu, dana 24. januara 2014. god.

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

IV. Da ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

KI194/13, KI202/13. KI203/13 i KI2014/13, Rrahman Rashiti, Ali Dragusha, Isak Dragusha i Nazim Dragusha, Rešenje od 21. januara 2014 god.-Ocena ustavnosti odluke SCEL-09-0001, Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, od 4. februara 2010. godine

Slučajevi KI194/13, KI202/13, KI203/13 i KI204/13, odluka od 21. januara 2014. god.

Ključne rei; individualni zahtev, rok, privatizacija, udeo od 20%.

Podnosioci zahteva su podneli podnesak u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, osporavajući odluku SCEL-09-0001 Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, od 4. februara 2010. godine, kojom im je, prema tvrdnjama podnosilaca zahteva, navodno onemogućeno da ostvare prava na udeo od 20% od privatizacije društvenog preduzeća Ramiz Sadiku (u daljem tekstu: DP "Ramiz Sadiku"), u Prištini.

Podnosioci zahteva su u nekom vremenskom periodu bili radnici DP "Ramiz Sadiku". Dana 27. juna 2006. godine, DP „Ramiz Sadiku" je završilo proces privatizacije. Podnosioci zahteva nezadovoljni odlukom Agencije za privatizaciju (u daljem tekstu: Agencija) koja ih nije uključila na listu radnika koji su ostvarili pravo na udeo od 20% od privatizacije DP „Ramiz Sadiku", podneli su žalbe Posebnoj komori Vrhovnog suda.

Dana 4. februara 2010. godine, Sudsko veće posebne komore je donelo odluku SCEL-09-0001, kojom su žalbe podnosilaca odbijene kao neosnovane. U obrazloženju svoje odluke Sudsko veće je navelo: *„da je na osnovu priloženih dokumenata u spisima predmeta i na osnovu saslušanja utvrđeno da su podnosioci u momentu privatizacije DP „Ramiz Sadiku", imali više od 65 godina života, te shodno tome oni nisu ispunili zahteve iz člana 10.4 Unmik uredbe br. 2003/13."*

Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi ocene ustavnosti odluke SCEL-09-0001, Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, od 4. februara 2010. godine, Ustavni sud je konstatovao da su podnosioci podneli svoje zahteve 11. i 14. novembra 2013. godine. Takođe, Sud je na osnovu raspoloživih spisa utvrdio da je poslednja odluka SCEL-09-0001, Sudskog veća Posebne komore, podnosiocima uručena sledećih datuma: podnosiocu u slučaju KI194/13 odluka je uručena 10. marta 2010. godine, podnosiocu u slučaju KI202/13 odluka je uručena 24. februara 2011. godine, podnosiocima u slučajevima KI203/13 i KI204/13 odluke su uručene 13. jula

2011. godine i shodno tome podnosioci su podneli svoje zahteve sudu nakon isteka zakonskog roka propisanog članom 49 Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučajevima br.
KI194/13
KI202/13
KI203/13
KI204/13
Podnosioci
Rrahman Rashiti, Ali Dragusha, Isak Dragusha, Nazim Dragusha
Ocena ustavnosti odluke SCEL-09-0001, Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, od 4. februara 2010. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosioci zahteva

1. Zahteve KI194/13, KI202/13, KI203/13, KI204/13, su podneli: g. Rrahman Rashiti iz sela Obrandža, opština Podujevo, g. Ali Dragusha, g. Isak Dragusha, i g. Nazim Dragusha svi iz sela Prugovac, opština Priština (u daljem tekstu: podnosioci zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju odluku SCEL-09-0001, Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Sudsko veće Posebne komore), od 4. februara 2010. god., koja je podnosiocima uručena različitih datuma. Podnosiocu u slučaju KI194/13, po njegovoj tvrdnji odluka je uručena 10. marta 2010. god., podnosiocu u slučaju KI202/13 odluka je uručena 24. februara 2011. god., dok su podnosiocima u slučajevima KI203/13 i KI204/13, odluke uručene 13. jula 2011. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ustavna ocena odluke koja navodno onemogućuje podnosiocima zahteva da ostvare prava na udeo od 20% od privatizacije društvenog preduzeća Ramiz Sadiku (u daljem tekstu: DP "Ramiz Sadiku"), u Prištini.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na član 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu:Ustav), članu 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo Br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 29 i 37 Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 11. i 14. novembra 2013. god., podnosioci su podneli zahteve Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 2. decembra 2013. god., predsednik je odlukom br. GJR. KI194/13 imenovao sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca. Istog dana predsednik je odlukom br. KSH. KI194/13 imenovao i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 10. decembra 2013 god., predsednik je doneo odluku kojom slučajeve KI202/13, KI203/13 i KI204/13 pripaja slučaju KI194/13.

8. Dana 17. decembra 2013. god., u skladu sa pravilom 37 Poslovnika o radu, Sud je obavestio podnosioce zahteva o registraciji i spajanju zahteva, takođe, Sud je tražio od podnosilaca da dostave dokaze kada je osporena odluka njima uručena.

9. Sud je istog dana obavestio Posebnu komoru Vrhovnog suda.

10. Podnosioci zahteva, Sudu nisu podneli prigovor na odluku o spajanju zahteva, takođe nisu dostavili tražene informacije.

11. Dana 21. januara 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo sudu preporuku o neprihvatljivosti.

Pregled činjenica

12. Podnosioci zahteva su u nekom vremenskom periodu bili radnici DP "Ramiz Sadiku".

13. Dana 27. juna 2006. god., DP „Ramiz Sadiku“ je završilo proces privatizacije.

14. Podnosioci zahteva nezadovoljni odlukom Agencija za Privatizaciju (u daljem tekstu: Agencija) koja ih nije uključila na listi radnika koji su ostvarili pravo na udeo od 20% od privatizacije DP „Ramiz Sadiku“, podneli su žalbe Posebnoj komori Vrhovnog suda.

15. U žalbi Posebnoj komori Vrhovnog suda, podnosioci navode da su oni žrtve diskriminacije, da su u DP „Ramiz Sadiku“ radili sve dok nisu nasilno udaljeni sa svojih radnih mesta, da su posle rata 1999. god., nekoliko puta pokušavali da se vrate da ponovo rade. Podnosioci zahteva su uz žalbe Posebnoj komori priložili i kopije ličnih dokumenata na kojima je pisalo da su rođeni: podnosilac KI194/13, 1. decembar 1937. god., podnosilac KI202/13, 14. februara 1938. god., podnosilac KI203/13, 23. maja 1939. god., i podnosilac KI204/13, 23. aprila 1939. god.

16. Agencija je dopisiom Posebnoj komori odgovorila na žalbe podnosilaca zahteva tvrdeći da podnosioci ne ispunjavaju uslove da se nađu na listu radnika koji su ostvarili pravo na udeo od 20% od privatizacije DP „Ramiz Sadiku“, jer su u trenutku privatizacije napunili 65 godina života.

17. Nepoznatog dana tokom postupka saslušanja pred Sudskim većem Posebne komore, podnosioci zahteva su naveli da su njihove radne knjižice uništene tokom rata 1999. god., te da su Agenciji dostavili dokumentaciju koja na indirektan način pruža dokaze o njihovom radnom statusu u DP „Ramiz Sadiku“, da su posle 1999. god., oni pokušavali da se vrate na radna mesta koja su nekada imali ali da njihovi zahtevi nisu naišli na razumevanje kod nadležnih u preduzeću. Svi podnosioci su Sudskom veću priložili i svoja lična dokumenta.

18. Dana 4. februara 2010. god., Sudsko veće posebne komore je donelo odluku SCEL-09-0001, kojom su žalbe podnosilaca odbijene kao neosnovane. U obrazloženju svoje odluke Sudsko veće je navelo: *„da je na osnovu priloženih dokumenata u spisima predmeta i na osnovu saslušanja utvrđeno da su podnosioci u momentu privatizacije DP „Ramiz Sadiku“, imali više od 65 godina života, te shodno tome oni nisu ispunili zahteve iz člana 10.4 Unmik uredbe br. 2003/13.“*

Relevantan zakon

19. UNMIK Uredba br. 2003/13, od 9. maja 2003 god., O PROMENI PRAVA KORIŠĆENJA NEPOKRETNE IMOVINE U DRUŠTVENOJ SVOJINI

Član 10.4 (Prava zaposlenih)

„Smatra se da zaposleni ima pravo na isplatu ako je takav zaposleni registrovan kao zaposleno lice pri društvenom preduzeću u vreme privatizacije, i ako je ustanovljeno da je bilo na platnom spisku preduzeća najmanje tri godine. Ovaj zahtev ne sprečava zaposlene, koji tvrde da bi bili tako registrovani i zaposleni da nisu bili predmet diskriminacije, da podnesu žalbu Posebnoj komori shodno članu 10.6.“

Tvrdnje podnosioca zahteva

20. Podnosioci u zahtevima navode da sporna odluka njima povređuje pravo na rad kao i članove 19 [Sprovođenje Međunarodnog Prava], 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata] i 24 [Jednakost pred Zakonom] Ustava Republike Kosovo.

21. Svi podnosioci se obraćaju sudu sa zahtevom:

„da žele da i njima pripadne pravo na 20% kao i svim drugim zaposlenim radnicima preduzeća Ramiz Sadiku. “

Ocena prihvatljivosti

22. Sud navodi, da bi bio u mogućnosti da odluči po žalbi podnosilaca, prvo treba da ispita da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

23. Vezano sa time, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom“.

24. Sud se takođe poziva i na član 49 Zakona koji predviđa:

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku (...)”.

25. Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36 (1) b) Poslovnika, koje propisuje:

“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:
...

b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva...".

26. Na osnovu podataka iz spisa predmeta, Sud konstatuje da su podnosioci podneli svoje zahteve 11. i 14. novembra 2013. god. Takođe, Sud je na osnovu raspoloživih spisa utvrdio da je poslednja odluka SCEL-09-0001, Sudskog veća Posebne komore, podnosiocima uručena sledećih datuma: podnosiocu u slučaju KI194/13 odluka je uručena 10. marta 2010. god., podnosiocu u slučaju KI202/13 odluka je uručena 24. februara 2011. god., podnosiocima u slučajevima KI203/13 i KI204/13 odluke su uručene 13. jula 2011. god., shodno tome podnosioci su podneli svoje zahteve sudu nakon isteka zakonskog roka propisanog članom 49 Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika.

27. Sud takođe podseća da je svrha četiri meseca zakonskog roka iz člana 49 Zakona i Pravila 36 (1) b) Poslovnika o radu da promoviše pravnu sigurnost, obezbeđujući da slučajevi koji postavljaju ustavna pitanja budu razmotreni u okviru razumnog roka i da predhodno donete odluke nisu beskrajno otvorene za osporavanje (vidi slučaj O' LOUGHLIN i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva Br. 23274/04, ECtHR, Odluka od 25 avgusta 2005).

28. Iz toga proizilazi da su zahtevi van vremenskog roka.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 20 Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika o radu, 21. januara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20, stavom 4, Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasan

KI94/13, Avni Doli, Mustafa Doli, Zija Doli i Xhemile Osmanaj, Presuda od 24. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Ac. br. 324/12 Okružnog suda u Peci, od 21. decembra 2012. godine

Slučaj KI94/13, odluka od 24. marta 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, kontinuirana situacija, neizvršenje upravnih odluka, *res judicata*, pravna sigurnost, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, pravo na pravna sredstva, sudska zaštita prava, legitimno očekivanje, zaštita imovine

Podnosioci zahteva osporavaju neizvršenje rešenja Direkcije za imovinsko pravne poslove, katastar, geodeziju i komasaciju opštine Đakovica, koje ima veze sa presudom Okružnog suda u Peći od 21. decembra 2012. god., potvrđujući rešenje Opštinskog suda u Đakovici od 24. aprila 2012. godine. Opštinski sud u Đakovici je svojom odlukom od 24. aprila 2011. god., poništio rešenje o izvršenju Direkcije doneto 22. decembra 2011. god., koje je postalo konačno i obavezujuće.

Podnosioci zahteva tvrde da su osporene odluke povredile njihova prava na Pravično i Nepristrasno Suđenje garantovano članom 31 i članom 6 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: EKLJP); Sudsku Zaštitu Prava garantovanu članom 54 Ustava i Zaštitu Imovine garantovanu članom 46. Ustava i članom 1. Protokola br. 1. EKLJP.

Ustavni sud je proglasio zahtev prihvatljivim, smatrajući da su podnosioci zahteva ovlašćene stranke, da su iscrpeli sva pravna sredstva, da su poštovali propisane rokove kao rezultat kontinuirane situacije i da su tačno objasnili navodne povrede prava i sloboda i da su se pozvali na odluku koju osporavaju.

Ustavni sud, pozivajući se na sudsku praksu Strazburga, smatra da je drugo rešenje Opštinskog suda (od 24. aprila 2012. god.) ponovo otvorilo sudski proces koji je već okončan pravosnažnom sudskom odlukom i samim tim je *res judicata*.

Kao rezultat, Okružni sud, kada je potvrdio drugo rešenje Opštinskog suda, povredio je načelo pravne sigurnosti i, shodno tome, povredio pravo podnosilaca zahteva na pravično suđenje, kao sto je garantovano članom 31. Ustava i članom 6 EKLJP.

Ustavni sud zaključuje da i nemogućnost preduzimanja daljih pravnih postupaka za izvršenje rešenja Direkcije, predstavlja povredu prava člana 32. i 54. Ustava i člana 13. EKLJP.

Stoga, Sud smatra da rešenje Direkcije predstavlja legitimno očekivanje za podnosioce zahteva da imaju pravo na imovinu.

U zaključku, Sud nalazi da neizvršenje rešenja Direkcije od strane nadležnih upravnih organa i redovnih sudova i neuspeh koji je sledio za obezbeđivanje delotvornih mehanizama za izvršenje određenih odluka relevantnih organa i sudskih odluka, predstavlja povredu članova 31, 32. i 53. Ustava i članova 6 i 13. EKLJP.

Kao rezultat ove povrede, podnosiocima zahteva je uskraćeno pravo na upis imovine na njihovo ime. Dakle, pravo na zaštitu imovine, garantovano članom 46. Ustava i članom 1. Protokola 1. EKLJP je povređeno. Stoga, rešenje Direkcije mora da se izvrši.

PRESUDA
u
slučaju br. KI94/13
Podnosilac
Avni Doli, Mustafa Doli, Zija Doli i Xhemile Osmanaj
Ocena ustavnosti presude Ac. br. 324/12 Okružnog suda u Peći, od 21. decembra 2012. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev su podneli g. Avni Doli, g. Mustafa Doli, g. Zija Doli i gđa Xhemile Osmanaj iz Đakovice (u daljem tekstu: podnosioci).

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju neizvršenje rešenja Direkcije za imovinsko-pravne poslove, katastar, geodeziju i komasaciju opštine Đakovica (u daljem tekstu: Direkcija) od 1. avgusta 2002. god., koje ima veze sa presudom Ac. br. 324/12 Okružnog suda u Peći od 21. decembra 2012. god., potvrđujući rešenje E. br. 1395/11 Opštinskog suda u Đakovici od 24. aprila 2012. god. Odluka Okružnog suda je uručena podnosiocima zahteva 18. januara 2013. god., i bila je predmet zahteva za zaštitu zakonitosti, odbijena 7. marta 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti neizvršenja rešenja Direkcije u vezi sa presudom Okružnog suda u Peći (Ac. br. 324/12 od 21. decembra 2012. god.) potvrđujući rešenje (E. br. 1395/11, od 24. aprila 2012. god.) Opštinskog suda u Đakovici, koje je poništilo izvršni postupak rešenja Direkcije.

4. Podnosioci zahteva tvrde da su osporene odluke povredile njihova prava na Pravièno i Nepristrasno Suđenje garantovano članom 31 i članom 6 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: EKLJP); Sudsku Zaštitu Prava garantovanu članom 54 Ustava i Zaštitu Imovine garantovanu članom 46. Ustava i članom 1. Protokola br. 1. EKLJP.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 22 i 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 3. jula 2013. god., podnosioci su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 5. avgusta 2013. god., predsednik je imenovao sudiju Almiro Rodrigues za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje u sastavu sudija Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 27. avgusta 2013. god., Sud je obavestio podnosioce zahteva i Osnovni sud u Đakovici o registraciji zahteva.

9. Dana 11. oktobra 2013. god., Sud je obavestio i Direkciju o registraciji zahteva i pozvao da iznese komentare o zahtevu, ako ih ima.

10. Dana 21. oktobra 2013. god., Direkcija je obavestila da u potpunosti ostaje pri svom rešenju (br. 11 465-8/93, od 1. avgusta 2002. god.).

11. Dana 25. oktobra 2013. god., Sud je tražio od Direkcije informacije o upisu imovine na ime podnosilaca zahteva, kao što je utvrđeno u odluci od 1. avgusta 2002. god.

12. Dana 7. novembra 2013. god., Sud je primio odgovor od Direkcije.

13. Dana 10. februara 2014. god., Veæe za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu prihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

14. Dana 6. aprila 1975. god., Sekretarijat za administrativno-pravne poslove opštine Đakovica odlučio je (br. 03-465-23/1972) o eksproprijaciji imovine podnosilaca zahteva.

15. Dana 1. avgusta 2002. god., Direkcija je na zahtev podnosilaca zahteva odlučila (rešenje 11 br. 465-8/93) da preinači gore navedenu odluku i vrati delove katastarske parcele br. 5531/1 MA u Đakovici sa površinom od 0.33.01 ha u posed podnosiocima zahteva.

16. Direkcija je dalje odlučila da Služba za katastar i geodeziju Direkcije za imovinsko-pravne poslove, katastar, geodeziju i komasaciju opštine Đakovica izvrši otpis gore navedene nepokretnosti sa imena opštine Đakovica na ime podnosilaca zahteva.

17. Navedena odluka savetuje da *"Protiv ovog rešenja moguće je izjaviti žalbu izvršnom predsedniku opštine Đakovica, u roku od 15 dana, od dana prijema ovog rešenja"*.

18. Na sertifikatu navedene odluke piše: *"Odluka je pravosnažna. Đakovica, 09.01.2003. god."*

19. Direkcija je izvršila svoje rešenje 11 br. 465-8/93 od 1. avgusta 2002. god. u odnosu na treće lice, ali ne i u odnosu na podnosioce zahteva.

20. Dana 4. juna 2004. god. i 17. septembra 2004. god., podnosioci zahteva su tražili od Direkcije izvršenje njenog rešenja u odnosu na njih.

21. Dana 22. septembra 2011. god., Direkcija je obavestila podnosioce zahteva da *"U vezi sa rešenjem o deeksproprijaciji 11 br. 465-8/1993, od 01.08.2002. god., koje je postalo pravosnažno od 09.01.2003. god., još jednom vas obaveštavamo da se ovo rešenje kao takvo ne može sprovesti u katastarskom operatu jer ima nedostataka [...]. Stoga, ova Direkcija smatra da je potrebno da se obratite Opštinskom sudu u Đakovici, u vezi za ostvarivanjem prava koje tražite, iako je prošlo mnogo godina."*

22. Nakon toga, 13. decembra 2011. god., podnosioci zahteva su predložili Opštinskom sudu u Đakovici izvršenje rešenja 11 br. 465-8/93 od 1. avgusta 2002. god.

23. Dana 22. decembra 2011. god., Opštinski sud (E. br. 1395/11) je odlučio *„Dužnik se obavezuje, da u roku od sedam dana, a u sporovima koji se odnose na menicu ili ček u roku od tri dana od dana dostavljanja rešenja, naplati dug uz troškove postupka koji su određeni."*

24. Rešenje Opštinskog suda savetuje da *"protiv ovog rešenja, stranka može izjaviti prigovore sudu u roku od 7 dana po prijemu rešenja"*.

25. U međuvremenu, 24. aprila 2012. god., Opštinski sud (E. br. 1395/11) je odlučio da [...] *"ukine rešenje E. br. 1395/11, od 22.12.2011. god., (...) i ukine sve preduzete radnje u ovom predmetu"*. Opštinski sud je obrazložio da [...]*"Iz gorenavedenog, u skladu sa članom 24, tačka b) dokument-navedeno rešenje ne predstavlja izvršni naslov, obzirom da se u izreci rešenja ne previđa nikakva novčana obaveza dužnika prema poveriocima, dok primena ovog rešenja u izvršnom postupku nije predviđena drugim zakonima."*

26. Dana 15. maja 2012. god., podnosioci zahteva su uložili žalbu Okružnom sudu u Peći na rešenje Opštinskog suda.

27. Podnosioci zahteva tvrde da na rešenje (E. br. 1395/11) Opštinskog suda od 22. decembra 2011. god., nije uložena žalba od strane Direkcije i na taj način je rešenje postalo konačno i izvršno.

28. Podnosioci zahteva dalje tvrde [...] "*Poveriocima nije jasno kako je moguće ukinuti rešenje za dozvolu izvršenja po predlogu poverilaca, od 22.12.2011. god., kada protiv ovog rešenja dužnik nije podneo prigovor u zakonskom roku, iz nekog od razloga navedenih u članu 55. ZIP, obzirom i da je odredbama člana 13.1 ZIP [Zakon o izvršnom postupku] propisano da: „rešenje protiv kojeg u zakonskom roku nije podnet prigovor, postaje pravosnažno i izvršno" što rešenje", čini neosnovanim i protivzakonitim [...]"*

29. Podnosioci zahteva su zaključili *[...] "da je prvostepeni sud izvršio bitnu povredu zakonskih odredbi i pogrešno je primenio materijalno pravo, na štetu poverilaca [...]"*. Podnosioci zahteva su dalje tražili od Okružnog suda da usvoji kao osnovanu njihovu zajedničku žalbu i da obaveže Direkciju da upiše nepokretnost na ime podnosilaca zahteva.

30. Dana 21. decembra 2012. god., Okružni sud (presuda Ac. br. 324/12) odbio je žalbu podnosilaca zahteva kao neosnovanu i potvrdio rešenje Opštinskog suda u Đakovici (E. br. 1395/11, od 24. aprila 2012. god.).

31. Okružni sud smatra da [...] *"Prvostepeni sud je, na osnovu člana 24, tačka b) u vezi sa članom 44. Zakona o izvršnom postupku, pobijanim rešenjem ukinuo doneto rešenje u upravnom postupku, koje se ne odnosi na potraživanje u novcu, ne predstavlja odgovarajući izvršni dokument"* i zaključio da *[...]"Pobijano rešenje nije zahvaćeno bitnom povredom odredaba parničnog postupka, iz člana 182.2 ZPP [Zakona o parničnom postupku], i pravilno je primenjeno i materijalno pravo, o čemu drugostepeni sud pazi po službenoj dužnosti, na osnovu člana 194. ZPP, bez obzira da li su ih žalioci naglasili ili ne."*

32. Podnosioci su podneli zahtev za zaštitu zakonitosti državnom tužiocu Kosova.

33. Dana 7. marta 2013. god., državni tužilac je obavestio podnosioce zahteva da, po njegovom mišljenju, ne postoji pravni osnov za pokretanje zahteva za zaštitu zakonitosti. Dana 3. jula 2013. god., podnosioci zahteva su podneli svoj zahtev ovom Sudu.

34. Dana 11. oktobra 2013. god., Sud je u svom obaveštenju za Direkciju o registraciji zahteva, pozvao Direkciju da se izjasni u vezi sa zahtevom.

35. Dana 21. oktobra 2013. god., Direkcija je prokomentarisala: *[...] "U vezi sa vašim dopisom, Direkcija za geodeziju, katastar i imovinu opštine Đakovica, analizirajući vaše navode, obaveštava vas o sledećem, odnosno komentar ove Direkcije je sledeći: U potpunosti se pridržavamo pravosnažnog rešenja Direkcije za imovinsko pravne poslove, katastar, geodeziju i konsolidaciju opštine Đakovica, br. 11-465-8/93, od 01.08.2001. god., koje je postalo pravosnažno 09.01.2013. god., kojim je DUŽNIK obavezan da podnosiocima ovog zahteva, kao i Rexhepu Doli iz Đakovice, vrati u državinu i trajno korišćenje ½ idealnog dela, odnosno po 1/6 idealnog dela parcele br. 5531/1, SO Đakovica - van grada, u površini od 0.33.01 ha, kao što se navodi u izreci ovog rešenja, i zbog toga je upravni organ prosledio rešenje, kako bi se izvršilo prema njegovoj izreci".*

36. Dana 25. oktobra 2013. god., Sud je dodatno tražio od Direkcije da se izjasni u vezi sa razlozima o registraciji navedene imovine na ime R. D., i o tome zašto još uvek nije upisala istu imovinu na ime podnosilaca zahteva, kao što je utvrđeno rešenjem Direkcije (br. 11 465-8/93, od 1. avgusta 2002. god.).

37. Dana 7. novembra 2013. god., Direkcija se izjasnila da je *"odluka Direkcije za imovinsko-pravne poslove, katastar, geodeziju i komasaciju opštine Đakovica, koja je postala pravosnažna 09.10.2003. god. prosleđena Službi za katastar i geodeziju u Đakovici, dana 14.01.2003. god., što se potvrđuje iz dostavnce, čija kopija je priložena ovoj informaciji, radi registracije u katastarskim knjigama. Kako bi utvrdili na ime kojeg korisnika je registovana ova nepokretnost, ili nije registrovana, molimo vas da se obratite službi za kastastar i geodeziju, koja postoji u okviru Direkcije za geodeziju, katastar i imovinu opštine Đakovica, i od ove Službe ćete dobiti tačne i precizne informacije o tome kako je registrovana nepokretnost koja je predmet gorenavedenog rešenja."*

Argumenti podnosilaca

38. Kao što je gore navedeno, podnosioci zahteva tvrde da je Okružni sud (presuda Ac. br. 324/12) odbio žalbu podnosilaca zahteva kao neosnovanu i potvrdio rešenje Opštinskog suda u Đakovici (E. br. 1395/11, od 24. aprila 2012. god.).

39. Podnosioci zahteva tvrde da [...] *„Opština Đakovica nije uopšte podnela predlog zbog nekog od navedenih razloga u članu 55. ZIP [Zakon o izvršnom postupku], tako da je rešenje postalo pravosnažno u skladu sa odredbama člana 13.1. ZIP, čime se utvrđuje da su podnosioci ovog zahteva diskriminisani i da su povređena njihova prava i slobode, i to:*

    „Pravo na pravičnu i nepristrasnu javnu raspravu u vezi sa odlukama o pravima i obavezama garantovanih odredbama člana 31. stav 1. i 2. Ustava.
    Pravo na sudsku zaštitu „u slučaju povrede ili uskraćivanja prava garantovanih...“, kao što je npr. pravo na imovinu, garantovano odredbama člana 54. Ustava kao i prava koja proizilaze iz člana 7.1. Ustava Kosova, Evropske konvencije br. 6 i 13, Protokol br. 14 EZ (Evropske zajednice) i Evropske konvencije - protokol br. 1 Konvencije od 20.03.1952. god., koji je stupio na snagu 18.05.1954. god., kojim je dodato još 6 novih odredaba radi zaštite ljudskih prava i osnovnih sloboda, među kojima je i pravo na zaštitu imovine.”

40. Podnosioci zahteva zaključuju, tražeći od Ustavnog suda:

    “Želim da se izvrši rešenje Direkcije za imovinsko-pravne poslove, katastar, geodeziju i komasaciju opštine Đakovica, 11 br. 465-8/93, od 01.08.2002. god. i DA SE OBAVEŽE Opština Đakovica-Direkcija za katastar, geodeziju i imovinu u Đakovici da u roku od 8 dana od dana prijema ovog rešenja, upiše na ime podnosilaca ovog zahteva placeve br. 80, 81, 82, 84, 86 i 88, koji se prostiru u delu katastarske parcele br. 5531/1, Katastarska opština Đakovica - van grada, u ukupnoj površini od 0.33.01 ha (ili 3301 m²), kao i da im nadoknadi troškove postupka.”

Relevantne zakonske odredbe u vezi sa postupcima za izvršenje upravnih i sudskih odluka

Zakon o izvršnom postupku (Zakon br. 03/L-008)

Član 1 [Sadržina zakona]

„1.1 Ovim zakonom uređuju se pravila sudskog postupka po kome se ostvaruju potraživanja na osnovu izvršnih naslova (postupak izvršenja), ako posebnim zakonom nije drugaèije određeno.

1.2 Odredbe ovog zakona primenjuju se i na izvršenje odluke donete u upravnom postupku i prekršajnom postupku kojim je određana novèana obaveza, osim ako je za takvo izvršenje zakonom predviđena nadležnost drugog organa".

Član 24. 1 [Izvršni naslov]

"a) izvršna odluka suda i izvršno sudsko poravnanje;

b) izvršna odluka doneta u upravnom postupku i administrativno poravnanje, ako se radi o novèanoj obavezi i ukoliko zakonom nije predviđeno drugaèije;

c) overena izvršna isprava;

d) druga isprava koja je zakonom priznata kao izvršna isprava".

Član 26. 3 [Izvršnost odluke]

„Odluka donesena u upravnom postupku je izvršna, ako je postala takva prema pravilima kojim ima je uređen taj postupak".

Zakon o izvršnom postupku (br. 04/L-139)

Član 22.1 [Izvršni dokument] propisuje:

„1. Izvršna dokumenta su

[...]

1.2. Izvršna odluka doneta u upravnom postupku i akt pomirenja (u daljem tekstu:
poravnjanje)".

Prihvatljivost zahteva

41. Pre svega, Sud ispituje da li su podnosioci zahteva ispunili uslove za prihvatljivost zahteva.

42. U tom smislu, Sud se poziva na član 113 Ustava, koji propisuje:

„1. Odluka donesena u upravnom postupku je izvršna, ako je postala takva prema pravilima kojim ima je uređen taj postupak.
[...]
7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

43. Sud se poziva i na članove 48 i 49 Zakona, koji propisuju:

"48. Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."

"49. Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim sluèajevima, rok poèinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta."

44. Sud uzima u obzir i pravilo 36 (1) Poslovnika, koje propisuje:

"Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

(a) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke, ili
(b) samo ako je zahtev podnet u roku od èetiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva,

ili

(c) samo ako zahtev nije oèigledno neosnovan."

45. Sud primeæuje da podnosioci zahteva mogu legitimno da tvrde da su žrtve neizvršenja rešenja Direkcije, koje je doneto u njihovu korist i nemoguænost da preduzmu dalje postupke u vezi sa neizvršenjem rešenja Direkcije veæ nekoliko godina.

46. Sud dalje primećuje da su podnosioci zahteva iscrpeli sva pravna sredstva kako bi zaštitili svoja prava pred Opštinskim i Okružnim sudom i državnim tužiocem.

47. Sud, takođe, primećuje da se uslov podnošenja zahteva u roku od četiri (4) meseca ne primenjuje u slučaju neizvršenja odluka javnog organa (Vidi *mutatis mutandis* Iatridis protiv Grčke, br. 59493/00, ESLJP.

Presuda od 19. oktobra 2000. god.). ESLJP izričito naglašava da se u sličnoj situaciji koja se pojavljuje u slučaju Iatridis protiv Grčke, pravilo roka ne primenjuje kada postoji odbijanje izvršne vlasti da se složi sa određenom odlukom.

48. Sud dalje primećuje da je presuda Ac. br. 324/12 Okružnog suda od 21. decembra 2012. god., uručena podnosiocima zahteva 18. januara 2013. god. i da su podnosioci zahteva podneli zahtev za zaštitu zakonitosti državnom tužiocu. Dana 7. marta 2013. god., državni tužilac je odbio taj zahtev.

49. U tom smislu, Sud smatra da rešenje Direkcije još uvek nije izvršeno. Dakle, uslov za podnošenje zahteva u roku od četiri (4) meseca nakon konačne odluke se ne primenjuje u ovom slučaju.

50. U stvari, slièna situacija neizvršenja odluka Suda i Nezavisnog nadzornog odbora Kosova se pojavila u velikom broju drugih predmeta pred Ustavim sudom. U ovim sluèajevima, Sud je utvrdio postojanje trajnog stanja, a onda neprimenjivost utvrđenog roka od èetiri (4) meseca. (Vidi, sluèaj Ustavnog suda br. KI08/09, podnosilac zahteva Samostalni sindikat zaposlenih Fabrike èelika IMK Uroševac - presuda od 17. decembra 2010. god. i sluèaj KI50/12, podnosilac zahteva Agush Llolluni - presuda od 16. jula 2012. god.).

51. Dakle, rok od èetiri (4) meseca postaje irelevantan zbog trajnog stanja.

52. Pored toga, Sud, takođe, primećuje da su podnosioci zahteva naveli ustavna prava za koja tvrde da su povređena i konkretno osporavaju rešenje Direkcije (br. 11 465-8/93 od 1. avgusta 2002. god.), rešenje Opštinskog suda (br. 1395/11) od 24. aprila 2012. god., i presudu Okružnog suda (Ac. br. 324/12) od 21. decembra 2012. god.

53. Kao rezime, Sud smatra da su podnosioci zahteva ovlašćene stranke, da su iscrpeli sva pravna sredstva, da su poštovali uslov potreban za podnošenje zahteva Sudu kao rezultat trajnog stanja i da su tačno objasnili navodnu povredu prava i sloboda i da su se pozvali na odluku koju osporavaju.

54. Stoga, Sud zaključuje da zahtev ispunjava sve uslove za prihvatljivost.

Značajna pravila aspekata podneska

55. Podnosioci zahteva uglavnom navode povredu njihovog prava na:

    a) pravično i nepristrasno suđenje, kao što je garantovano članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP;

b) sudsku zaštitu prava, kao što je garantovano članom 54. Ustava i

c) zaštitu imovine, kao što je garantovano članom 46. Ustava i članom 1. Protokola br. 1 EKLJP.

56. Sud razmatra osnovanost svake tvrdnje podnosilaca zahteva.

57. Kao što je gore navedeno, podnosioci zahteva tvrde da je osporena odluka povredila njihovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje kao što je garantovano članom 31. Ustava i članom 6 ESLJP.

58. Podnosioci zahteva tvrde da *[...] "Opština Đakovica nije uopšte podnela predlog zbog nekog od navedenih razloga u članu 55. ZIP, tako da je rešenje postalo pravosnažno u skladu sa odredbama člana 13.1. ZIP, čime se utvrđuje da su podnosioci ovog zahteva diskriminisani i da su povređena njihova prava i slobode [...]"*

59. Sud podseća da je Opštinski sud odlučio (E. br. 1395/11, od 22. decembra 2011. god.) o izvršenju rešenja Direkcije (u daljem tekstu: rešenje).

60. Gore navedeno rešenje Opštinskog suda savetuje da *"Protiv ovog rešenja može se izjaviti žalba u roku od 7 dana od njegovog prijema"*.

61. Direkcija nije uložila žalbu na navedeno rešenje Opštinskog suda.

62. U tom smislu, Sud smatra da, pošto Direkcija u svojstvu dužnika nije uložila nikakvu žalbu, rešenje postaje konačno i obavezujuće *(res judicata*) i kao takvo izvršivo.

63. Međutim, dana 24. aprila 2012. god., Opštinski sud je odlučio [...] *"da poništi rešenje E. br. 1395/11 od 22. decembra 2011. god. (...) i poništi sve postupke preduzete u ovom predmetu",* (u daljem tekstu: drugo rešenje).

64. Sud primećuje da je rešenje od 24. aprila 2012. god., doneto skoro pet meseci nakon što je Opštinski sud doneo rešenje E. br. 1395/11 od 22. decembra 2011. god., o izvršenju i bez zahteva od strane zainteresovanih strana.

65. U tom smislu, član 31 Ustava propisuje:

"1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih nadležnosti.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda."

66. Pored toga, član 6. 1 EKLJP propisuje:

"Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim, zakonom ustanovljenim sudom."

67. Sud se poziva na član 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] Ustava, koji propisuje:

"Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava."

68. Evropski sud za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) je više puta naglasio istaknuto mesto prava na pravično suđenje u demokratskom društvu (vidi, Perez protiv Francuske, br. 47281/99, ESLJP, presuda od 12. februara 2004. god.).

69. U ovom slučaju, podnosioci zahteva su predložili Opštinskom sudu izvršenje rešenja Direkcije. Opštinski sud je u svom prvom rešenju odobrio predlog podnosilaca za izvršenje rešenja Direkcije. Navedeno rešenje Opštinskog suda je postalo konačno i obavezujuće i na taj način steklo status *res judicata*. Međutim, pravo podnosilaca zahteva na sud je postalo iluzija, jer je isti Opštinski sud, drugom odlukom poništio konačnu i obavezujuću odluku.

70. S druge strane, pravo na pravično i nepristrasno suđenje takođe podrazumeva da konačna i obavezujuća odluka *(res judicata)* postaje nepovratna. U stvari, ESLJP smatra da *"jedan od osnovnih aspekta vladavine prava je načelo pravne sigurnosti, koje zahteva da, između ostalog, tamo gde su sudovi doneli konačnu odluku, njihova odluka ne bi trebalo da se dovede u pitanje."* (Vidi, *mutatis mutandis*, Brumarescu protiv Rumunije, br. 28342/95, ESLJP, presuda od 28. oktobra 1999. god., stav 61).

71. Shodno tome, princip pravne sigurnosti podrazumeva poštovanje *res judicata*, koje predstavlja konačnost presuda (vidi Brumarescu protiv Rumunije, br. 28342/95, ESLJP, presuda od 28. oktobra 1999. god., stav 62). *"Ovaj princip naglašava da ni jedna strana nema pravo da traži reviziju pravosnažne i obavezujuće presude samo zato da bi se*

ponovilo ponovljeno ročište i redefinisanje slučaja. Reviziju ne treba tretirati kao skrivenu žalbu, i sama mogućnost da postoje dva pogleda na predmet ne predstavlja osnov za ponovo ispitivanje. Nekorišćenje tog principa se opravdava samo kada je neophodno zbog okolnosti značajnog i upečatljivog karaktera." (Vidi Ryabykh protiv Rusije, br. 52854/99, ESLJP, presuda od 24. jula 2003. god., stav 52. Vidi, takođe, KI55/11, podnosilac Fatmir Pirreci, Ustavni sud, presuda od 16. jula 2012. god., stav 42).

72. Sud primećuje da je drugo rešenje Opštinskog suda, poništavajući svoje prvo rešenje doneto bez inicijative ili žalbe uložene od strane stranki.

73. S tim u vezi, član 13. 1. Zakona o izvršnom postupku propisuje da: *"Protiv pravosnažne odluke u izvršnom postupku i osiguranja nije dozvoljena revizija niti obnova postupka."*

74. Sud dalje smatra da je drugo rešenje Opštinskog suda ponovo pokrenulo sudski postupak koji je već okončan konačnom i obavezujućom pravnom odlukom i samim tim je *res judicata*. (Vidi Rosca protiv Moldavija, br. 6267/02, ESLJP, presuda od 22. marta 2005. god., stav 28).

75. Kao rezultat, Okružni sud, kada je potvrdio drugo rešenje Opštinskog suda, povredio je načelo pravne sigurnosti i, shodno tome, povredio pravo podnosilaca zahteva na pravično suđenje, kao što je garantovano članom 31. Ustava i članom 6 EKLJP.

76. Štaviše, Sud smatra da je Opštinski sud u svom drugom rešenju obrazložio da [...] "*Iz gorenavedenog, u skladu sa članom 24. tačka b) dokument - navedeno rešenje ne predstavlja izvršni naslov, obzirom da se u izreci rešenja ne previđa nikakva novčana obaveza dužnika prema poveriocima, dok primena ovog rešenja u izvršnom postupku nije predviđena drugim zakonima."*

77. Dana 21. decembra 2012. god., Okružni sud (presuda Ac. br. 324/12) odbio je žalbu podnosilaca zahteva kao neosnovanu i potvrdio drugo rešenje Opštinskog suda.

78. Okružni sud tvrdi da [...] „*Prvostepeni sud je, na osnovu člana 24, tačka b) u vezi sa članom 44. Zakona o izvršnom postupku, pobijanim rešenjem zaključio da rešenje doneto u upravnom postupku, koje se ne odnosi na potraživanje u novcu, ne predstavlja odgovarajući izvršni dokument"* i zaključio da [...] „*Pobijano rešenje nije zahvaćeno bitnom povredom odredaba parničnog postupka, iz člana 182.2. ZPP, i pravilno je primenjeno i materijalno pravo, o čemu drugostepeni*

sud pazi po službenoj dužnosti, na osnovu člana 194. ZPP, bez obzira da li su ih žalioci naglasili ili ne.

79. U tom smislu, Sud se poziva na svoju sudsku praksu (vidi između ostalog slučaj Ustavnog suda KI04/12, podnosilac zahteva Esat Kelmendi, Ustavni sud, presuda od 20. jula 2012. god., i slučaj KI112/12, podnosilac zahteva Adem Meta, presuda od 5. jula 2013. god.), gde je nastala slična situacija neizvršenja upravnih odluka od strane sudova, koje nisu isključivo predvidele novčanu naknadu. U ovim slučajevima, Sud je zaključio da odluka doneta od strane upravnog organa, koji je osnovan zakonom, proizvodi pravna dejstva za stranke i, samim tim, takva odluka se smatra konačnom, upravnom i izvršnom odlukom.

80. Gore navedena sudska praksa Suda se odražava u novousvojenom Zakonu o izvršnom postupku br. 04/L-139 od 20. decembra 2012. god. U stvari, član 22 1.2. propisuje:

> 1. *Izvršni dokument su:*
> [...]
> *1.2. Izvršna odluka doneta u upravnom postupku i akt pomirenja (u daljem tekstu: poravnjanje).*

81. Dakle, Sud zaključuje da je odluka Direkcije konačna i izvršna.

82. Sud smatra da izvršenje konaène i obavezujuæe odluke treba da se smatra sastavnim delom prava na pravièno suđenje, koje je garantovano èlanom 31. Ustava i èlanom 6 EKLJP. Gore navedeno naèelo ima još veæi znaèaj u okviru upravnog postupka povodom nekog spora, èiji je rezultat od posebnog znaèaja za građanska prava stranke u sporu. (Vidi, *mutatis mutandis* Hornsby protiv Grèke, br. 18357/91, presuda od 19. marta 1997. god., stavovi 40-41).

83. Na osnovu gore navedenog, proizilazi da je Okružni sud u Peći, prilikom potvrđivanja rešenja Opštinskog suda o neizvršenju konačne, izvršne i upravne odluke, povredio pravo podnosilaca zahteva na pravično i nepristrasno suđenje garantovano članom 31. Ustava i člana 6. EKLJP.

84. Pored toga, podnosioci zahteva tvrde da [...] "*Pravo na sudsku zaštitu u slučaju povrede ili uskraćivanja garantovanih prava, kao što je pravo na imovinu, garantovano odredbama člana 54. Ustava [...]*".

85. U tom smislu, Sud se poziva i na članove 32 i 54 Ustava i član 13 EKLJP.

86. Član 32 [Pravo na Pravno Sredstvo] propisuje:

"Svako lice ima pravo da koristi pravna sredstva na sudske i administrativne odluke, koje uskraćuju njena/njegova prava ili interese, na zakonom propisan način."

87. Član 54 [Sudska Zaštita Prava] propisuje da:

"Svako ima pravo na sudsku zaštitu u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom, kao i pravo na efikasne pravne mere ukoliko se utvrdi da je pravo prekršeno."

88. Pored toga, član 13 EKLJP navodi da:

"Svako čija su prava i slobode, priznata ovom konvencijom, narušena ima pravo na pravni lijek pred nacionalnim vlastima, čak i onda kada su povredu ovih prava i sloboda učinile osobe u vršenju svoje službene dužnosti."

89. U tom smislu, Sud primećuje da su podnosioci zahteva iscrpeli sva pravna sredstva na raspolaganju u pogledu izvršenja rešenja Direkcije. Međutim, uprkos njihovim naporima, navedeno rešenje nije izvršeno ni od strane nadležnih organa opštine Đakovica, a ni od strane nadležnih sudova.

90. Sud ponavlja da nepostojanje pravnih sredstava ili drugih efikasnih mehanizama za izvršenje rešenja Direkcije, utiče na pravo na delotvorno pravno sredstvo, kao što je garantovano članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo], 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava i članom 13. EKLJP. Prema ovim odredbama, svako lice ima pravo da koristi pravna sredstva protiv sudske i administrativne odluke, koja krše njegova prava ili interese kao što su propisana zakonom (vidi *mutatis mutandis,* Voytenko protiv Ukrajine, br. 18966/02, presuda od 29. juna 2004. god., stavovi 46-48.

91. Pored toga, *"nadležne vlasti su obavezne da organizuju delotvorni sistem za sprovođenje odluka koje su delotvorne u sudskoj praksi, i treba obezbediti njihovu primenu u razumnom roku, bez nepotrebnih odlaganja".* (Vidi, takođe slučaj Ustavnog suda KI50/12, podnosilac zahteva Agush Lolluni, presuda od 16. jula 2012. god., stav 41. Vidi takođe Pecevi protiv Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, br. 21839/03, ESLJP, presuda od 6. novembra 2008. god.).

92. Stoga, Sud zaključuje da i nemogućnost preduzimanja daljih pravnih postupaka za izvršenje rešenja Direkcije, predstavlja povredu prava člana 32. i 54. Ustava i člana 13. EKLJP.

93. Podnosioci zahteva tvrde i povredu člana 46 [Zaštita Imovine] Ustava i člana 1. Protokola br. 1 EKLJP.

94. Član 46 [Zaštita Imovine] Ustava, propisuje:

"1. Garantuje se pravo na imovinu.

2. Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.

3. Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine. Republika Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo mogu izvršiti eksproprijaciju imovine ako je ista u skladu sa zakonom, ako je neophodna ili adekvatna za postizanje javnih ciljeva ili podržavanje javnog interesa, a za koju se vrši neposredna adekvatna kompenzacija licu ili licima, imovina kojih se ekspropriše.

4. O sporovima koje uzrokuje neko delo Republike Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo, a koji se smatraju eksproprijacijom, odlučuje nadležni sud."

95. Član 1. Protokola br. 1. EKLJP propisuje:

"Svako fizičko ili pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primjenjuje takve zakone koje smatra potrebnim da bi nadzirala korišćenje imovine u skladu s opštim interesima ili da bi osigurala naplatu poreza ili drugih doprinosa ili kazni."

96. U tom smislu, Sud podseća da je rešenje Direkcije postalo konačno i obavezujuće 9. januara 2003. god.

97. Stoga, Sud smatra da rešenje Direkcije predstavlja legitimno očekivanje za podnosioce zahteva da imaju pravo na imovinu (vidi slučaj Ustavnog suda KI40/09. Imer Ibrahimi i 48 drugih radnika Energetske korporacije Kosova, presuda od 23. juna 2010. god.).

98. Takvo legitimno očekivanje je garantovano i članom 1. Protokola br. 1. Konvencije (Vidi, *mutatis mutandis*, Gratzinger i Gratzingerova protiv Češke Republike, br. 39794/98, ESLJP, odluka od 10. jula 2002. god., 2002 – VII, stav 73).

99. Dakle, Ustavni sud smatra da podnosioci zahteva imaju „*legitimno očekivanje*“ da upišu imovinu na njihovo ime, kao što je predviđeno u rešenju Direkcije koja je postala konačna i obavezujuća 9. januara 2003. god. (Vidi *mutatis mutandis*, Pressos Compania Naviera SA i drugi protiv Belgije, ESLJP, presuda od 20. novembra 1995. god., Serija A. br. 332, stav 31).

100. Na osnovu gore navedenih razloga, Sud zaključuje da neizvršenje rešenja Direkcije predstavlja povredu člana 46. Ustava u vezi sa članom 1. Protokola br. 1. EKLJP.

Zaključak

101. U zaključku, Sud nalazi da neizvršenje rešenja Direkcije od strane nadležnih upravnih organa i redovnih sudova i neuspeh koji je sledio za obezbeđivanje delotvornih mehanizama za izvršenje određenih odluka relevantnih organa i sudskih odluka, predstavlja povredu članova 31, 32. i 53. Ustava i članova 6. i 13. EKLJP. Kao rezultat ove povrede, podnosiocima zahteva je uskraćeno pravo na upis imovine na njihovo ime. Dakle, pravo na zaštitu imovine, garantovano članom 46. Ustava i članom 1. Protokola 1. EKLJP je povređeno. Stoga, rešenje Direkcije mora da se izvrši.

102. Od samog početka, Sud pojašnjava da se ovaj zaključak odnosi samo na navodne ustavne povrede. U stvari, zaključak se ne odnosi na to da li je presuda redovnih sudova ili ranija administrativna odluka Direkcije ispravno tumači važeći zakon, jer Ustavni sud ne može delovati kao sud četvrtog stepena u odnosu na to šta je ispravno tumačenje zakona.

103. Kao rezime, u skladu sa pravilom 74 Poslovnika, presuda Ac. br. 324/12 Okružnog suda u Peći od 21. decembra 2012. god., je ništava i u skladu sa članom 39. 2 Zakona o sudovima, predmet se vraća Apelacionom sudu na ponovno razmatranje.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20 Zakona, i pravilima 56 (1) i 74 (1) Poslovnika o radu, na sednici održanoj 24. marta 2014. god., jednoglasno,

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev prihvatljivim.

II. DA UTVRDI da je došlo do povrede člana 31, 32, 46 i 54 Ustava, u vezi sa članom 6 i 13 EKLJP i članom 1 Protokola 1 EKLJP.

III. DA PROGLASI ništavom presudu Ac. br. 324/12 Okružnog suda u Peći od 21. decembra 2012. god., i da VRATI predmet Apelacionom sudu na ponovno razmatranje u skladu sa presudom Ustavnog suda, odnosno da uzme u obzir da rešenje Direkcije mora da se izvrši;

IV. DA PODSETI nadležnim organima svoje obaveze u skladu sa članom 116 [Pravni Efekat Odluka] Ustava i pravilom 63 Izvršenje odluka Poslovnika o radu Suda;

V. DA NALOŽI Apelacionom sudu, prema pravilu 63 (5) Poslovnika o radu, da iznese informacije Ustavnom sudu o merama koje su preduzete za izvršavanje ove presude Ustavnog suda;

VI. DA DOSTAVI ovu odluku strankama;

VII. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

VIII. DA PROGLASI da ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI187/13, N. Jovanović, Presuda od 1. aprila 2014 god.- Ocena ustavnosti neizvršenja odluke Žalbenog veća Vrhovnog suda, GSKKPA-A-001/12 od 8. maja 2012. god., i odluke Komisije za imovinske zahteve Kosova br. KPCC/D/A/114/2011 od 22. juna 2011. godine

Slučaj KI187/13, odluka od 1. aprila 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, izvršni postupak, pravo na pravično suđenje, pravo na imovinu, očigledno osnovan, prihvatljiv zahtev

U ovom slučaju, podnosilac zahteva tvrdi da su joj neizvršenjem odluke Žalbenog veća i odluke KIZK povređena ustavna prava zagarantovana članovima: 24, 31, 32, 46, 54; članovima 6, 13, 14 EKLJP i članom 1 Protokola 1 EKLJP. Dalje, podnosilac zahteva trazi od Suda: 1) da se dosudi pravo na povratak imovine; 2) da se dosudi naknada za pretrpljenu štetu zbog povreda ljudskih prava apelantkinje zagarantovanih Ustavom Kosova; 3) da se dosudi po 300.000.00 evra za materijalnu štetu koja je počinjena aplikantkinji, odnosno 30.000,00 evra, za nematerijalnu štetu koja je po svojoj prirodi nemerljiva, po osnovi povrede ljudskih prava; i 4) da se dosuđeni iznosi isplate odmah po objavljivanju Odluke/Presude Ustavnog suda Kosova.

U vezi sa ovim slučajem, Sud je zakazao javnu raspravu kako bi saslušao argumente Kosovske agencije za imovinu u vezi sa tvrdnjama podnosioca zahteva. Nakon što je saslušao argumente stranaka u postupku, 1. aprila 2014. godine, Sud je utvrdio da je došlo do povrede prava garantovana Ustavom i međunarodnom Konvencijom o ljudskim pravima.

U zaključku, Sud utvrđuje da neizvršenje odluke KIZK od strane KAI i neuspeh nadležnih organa Republike Kosovo da obezbede efikasne mehanizme u smislu izvršenja pravosnažne odluke, u suprotnosti je sa principom vladavine prava i predstavlja povredu osnovnih ljudskih prava garantovanih Ustavom. Pod ovim okolnostima, Sud zaključuje da neizvršenje pravosnažne odluke KPCC/D/A/114/2011 predstavlja povredu člana 31 Ustava u vezi sa članom 6.1 EKLJP i člana 54 Ustava.

Štaviše, Sud konstatuje da je podnosiocu zahteva zbog odugovlačenja i neizvršenja odluke KPCC/D/A/114/2011 nepravedno uskraćeno pravo na njenu imovinu. Na taj način, pravo podnosioca zahteva na mirno uživanje njene imovine, garantovano članom 46. Ustava i članom 1 Protokola 1 EKLJP, takođe je povređeno.

PRESUDA
u
slučaju br. KI187/13
Podnosilac
N. Jovanović
Ocena ustavnosti neizvršenja odluke Žalbenog veća Vrhovnog suda, GSK-KPA-A-001/12 od 8. maja 2012. god., i odluke Komisije za imovinske zahteve Kosova br. KPCC/D/A/114/2011 od 22. juna 2011. god.,

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela gđa N. Jovanović (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) sa prebivalištem u Beograd, Republika Srbija.

2. Podnosilac zahteva traži da se njen identitet ne otkrije.

Osporena odluka

3. Podnosilac zahteva osporava neizvršenje odluke Žalbenog veća Vrhovnog suda GSK-AKP-001/12 od 8. maja 2012. god., (u daljem tekstu: Žalbeno veće) i odluke Komisije za imovinske zahteve Kosova, br. KPCC/D/A/114/2011 od 22. juna 2011. god., (u daljem tekstu: odluka KIZK).

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar ovog zahteva je ocena ustavnosti u vezi sa neizvršenjem odluke Žalbenog veća GSK-AKP-A-001/12 od 8. maja 2012. god., i odluke KIZK-a br. KPCC/D/A/114/2011 od 22. juna 2011. god., u odnosu na zahtev br. 16008 koji je podnosilac zahteva podnela Kosovskoj Agenciji za imovinu 23. avgusta 2005. god.

5. Podnosilac zahteva tvrdi da su joj kao posledica neizvršenja gore navedenih odluka povređena ustavna prava garantovana: članom 3 [Jednakost pred Zakonom], članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo], članom 46 [Zaštita Imovine], članom 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava], članom 54 [Sudska Zaštita Prava], kao i relevantnim članovima Evropske konvencije za ljudska prava (u daljem tekstu: EKLJP) član 6 stav 1 [Pravo na pravično suđenje], član 13 [Pravo na delotvorni pravni lek], član 14 [Zabrana diskriminacije], član 1 Protokola 1 EKLJP [Zaštita imovine].

6. Između ostalog, podnosilac traži od Suda uvođenje privremene mere.

Pravni osnov

7. Član 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), član 27 i 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), pravila 55 i 56 (1) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

8. Dana 29. oktobra 2013. god., podnosilac je podnela zahtev Sudu.

9. Dana 4. novembra 2013. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI187/13, imenovao sudiju Ivan Čukalović za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI187/13, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova (član) i Arta Rama-Hajrizi (član).

10. Dana 20. novembra 2013. god., o registrovanom zahtevu Sud je obavestio: podnosioca zahteva, Kancelariju za pravnu pomoć u Gračanici, na predlog podnosioca; Kosovsku agenciju za imovinu (u daljem tekstu: KAI), Žalbeno veće i g. L.F. kao zainteresovanu stranku.

11. Dana 22. novembra 2013. god., Sud je tražio dodatna objašnjenja od KAI u vezi sa slučajem.

12. Dana 20. januara 2014. god., Veće za razmatranje, nakon izveštavanja slučaja sudije izvestioca, zaključio je da od KAI treba tražiti dodatno razjašnjenje.

13. Dana 23. januara 2014. god., predsednik Suda je predložio Sudu u punom sastavu održavanje javne rasprave u vezi sa daljim razjašnjenjem slučaja. Predlog predsednika je jednoglasno podržan od

strane svih prisutnih sudija na ovoj sednici i odlučeno je da se javna rasprava održi u ponedeljak 10. marta 2014. god.

14. Dana 30. januara 2014. god., Sud je na zahtev Veća za razmatranje, od 20. januara 2014. god., tražio od KAI da podnese svoj odgovor u vezi sa dodatnim razjašnjenjem.

15. Dana 10. februara 2014. god., KAI je podnela svoj odgovor na zahtev.

16. Dana 11. februara 2014. god., Sud je pozvao Kosovsku agenciju za imovinu, u svojstvu suprotne stranke, da učestvuje na javnoj raspravi zakazanoj za 10. mart 2014. god., sa početkom u 10:00 časova. Istog dana, poziv na učešće na raspravi, 10. marta 2014. god., je dostavljen podnosiocu zahteva, gđi N. Jovanović, i Kancelariji za pravnu pomoć u Gračanici, na njenu preporuku.

17. Dana 19. februara 2014. god., Sud je primio telefonski poziv od strane KAI u vezi sa potvrđivanjem učešća na javnoj raspravi, 10. marta 2014. god. KAI će na ovoj raspravi predstavljati gđa Mirvete Sopjani i gđa Florie Kika.

18. Dana 10. marta 2014. god., predsednik Suda je potvrdio učešće zastupnika podnosioca zahteva i predstavnika KAI na ovoj javnoj raspravi. Podnosioca zahteva su zastupali njena ćerka gđa Dragana Jovanović i g. Rastko Brajković. Dok su KAI predstavljale gđa Mirvete Sopjani i gđa Florie Kika. Rasprava je počela u 10:00 časova i završila se u 12:35 časova.

19. Dana 1. aprila 2013. god., Sud je glasao o prihvatljivost i meritumu zahteva.

Pregled činjenica

20. Dana 23. avgusta 2005. god., podnosilac zahteva je podnela zahtev KAI protiv g. L. F. radi utvrđivanja prava na posedovanje nepokretne imovine u naselju Sofalija u Prištini, upisane u posedovnom listu br. 361 u Prištini.

21. Dana 22. juna 2011. god., KIZK, odlukom br. KPCC/D/A/114/2011, zahtev br. 16008, konstatuje da je podnosilac zahteva nosilac prava svojine i nalaže da bilo koje lice koje koristi imovinu da napusti istu u roku od 30 (trideset) dana, u suprotnom biće iseljeno na silu.

22. Štaviše, odluka KIZK, odnosno zahtev br. 16008, namenjena podnosiocu zahteva, glasi:

„Zahtev broj 16008
Podnosilac zahteva N. Jovanović je podnela zahtev u svojstvu nosioca imovinskog prava. Podnosilac zahteva izjavljuje da je ona vlasnik predmetne imovine na osnovu posedovnog lista broj 361 i ugovora o poklonu iz 1980 godine, koji potiče od njene preminule majke Leposave-Savke. Oba dokumenta su pozitivno verifikovani od strane izvrsnog sekretarijata. Podnosilac zahteva navodi da joj je imovina zauzeta bez njene saglasnosti i da je stambena građevina podignuta na imovini bez njenog pristanka. Na osnovu notifikacije predmetne imovine od strane izvršnog sekretarijata, takva građevina postoji. Trenutni stanar imovine, g. L. F. (tuženik), navodi da je negde 2000. godine, kontaktiran od strane nepoznatog lica koji je sebe predstavio kao vlasnika predmetne imovine. On je zaključio kupoprodajni ugovor sa ovim licem i navodi da mu je ispatio 2.000 DM, kao depozit. Nije bilo više isplata. Tuženik navodi da je kasnije saznao da lice od koga je kupio predmetnu imovinu nije vlasnik imovine i još navodi da je u kontaktu sa podnosiocem zahteva preko advokata kako bi pregovarao oko kupovine imovine.
[...]
Komisija smatra da je tuženik bio svestan činjenice kada je zauzeo predmetnu imovinu da mu ta imovina ne pripada i da nema dozvolu da koristi imovinu. Tuženik mora shvatili isto da je građenje stambene imovine na imovini nezakonito, i da on stoga nema pravo nad predmetnom imovinom. Prema tome, zahtev podnosioca zahteva se odobrava i izdaje se nalog za iseljenje prema gore navedenom.“

23. Dana 14. decembra 2011. god., g. L. F. ulaže žalbu Žalbenom veću na odluku KIZK navodeći da je odluka netačna i nepotpuna.

24. Dana 8. maja 2012. god., Žalbeno veće, presudom GSK-KPA-A-001/12, odbija žalbu z. L. F., jer je žalba uložena van roka i da za njegovo kašnjenje g. L. F. nije pružio neko prihvatljivo opravdanje. Sledi obrazloženje presude:

„Dana 22. juna 20 11. godine, odlukom KPCC/D/A/114/2011 (u vezi predmeta upisanim u KAI pod brojem KPA16008) Komisija je odlučila da je zahtev gđe N. S. Jovanović osnovan, kao i da je ona vlasnik predmetne imovine te je naredila tuženoj da napusti istu“.

KAI je obrazložila da je podnosilac zahteva uspešno dokazao svoje svojinsko pravo. KAI je smatra "da je tužena strana bila svesan činjenice da je zauzela predmetnu imovinu da mu ta imovina ne pripada i da nema dozvolu da koristi imovinu. Tužena strana mora shvatiti isto da je građenje stambene imovine na imovinu

nezakonito i da on stoga nema pravo nad predmetnom imovinom".

Tužena strana (u daljem tekstu: žalilac) je primio odluku KPCC/D/A/114/2011 (u vezi predmeta upisanim pred KAI pod brojem KPA 16008) dana 08. novembra 2011. godine. Dana 14. decembra 2011. godine, on je uložio žalbu, navodeći da je odluka netačna i nepotpuna.

On ne osporava da je podnosilac zahteva vlasnik katastarske parcele br. 748/1 u površini od 18 ari i 41 kvadratnih metara, ali on tvrdi da on poseduje ovu zemlju od 2000. godine, te i da je izgradio 3 dvospratne porodične kuće. On se odnosi na povredu Zakona o osnovnim svojinskim odnosima (Službeni list SFRJ br. 6/80). Žalilac tvrdi da „pošto je prošlo 3 godine od kada su izgrađene zgrade/kuće...one (vlasnik zemljišta) mogu se jedino raspitati o tržišnoj ceni zemljišta – njihove parcele ali ne povraćaj zemljišta". On takođe tvrdi da rušenje zgrade ne može biti društveno opravdano te da vlasnik jedino može da traži isplatu. Žalilac se odnosi na članove 2 i 5. Zakona o osnovnim svojinsko pravnim odnosima ali očigledno je da je nabrajanje koje on predlaže pogrešno, jer odredbe na koje se on odnosi su u članu 25, stav 2 i 5 navedenog zakona".

[...]

Pravno obrazloženje:

Žalba je neblagovremena (član 186. 2 Zakon br. 03/L-006 o Parničnom postupku). Član 12.1 UNMIK Uredbe 2006/50 zamenjene Zakonom br. 03/L-079 predviđa sledeće: „ U roku od trideset (30) dana kada Kosovska agencija za imovinu obavesti strane o odluci Komisije o zahtevu, strana može preko Izvršnog sekretarijata Kosovske agencije za imovinu da podnese Vrhovnom sudu Kosova žalbu na tu odluku".

Žalilac je primio odluku dana 8. novembra 2011. godine. Prema tome, završni rok je bio 8. decembar 2011. godine. Dok , žalilac je uložio žalbu dana 14. decembra 2011. godine, što znači nakon isteka roka. Isti nije dao nikakvo opravdanje te Sud ne primećuje nijedan razlog kašnjenja.

Prema tome, žalba se treba odbaciti pošto je ista neprihvatljiva na proceduralnim osnovama (član 13.3 pod paragraf (b) UNMIK Uredba 2006/50 zamenjene Zakonom br. 03/L-079).

Shodno tome, ne treba odlučiti da li su i kako odredbe člana 25, stav 2 i 5 Zakona o osnovnim pravno imovinskim pitanjima (Službeni list SFRJ br. 6/80) primenjive u ovom predmetu.“

25. Dana 14. novembra 2012. god., podnosilac podnosi zahtev KAI za povratak imovine u posedovanje. Podnosilac u svom zahtevu naglašava da je njeno pravo u vezi sa spornom imovinom potvrđeno odlukom KIZK br. KPCC/D/A/114/2011, zahtev br. 16008 i presudom Žalbenog veća GSK-AKP-A-001/12.

26. Dana 5. juna 2013. god., KAI je dopisom Ref. br. 00906/13/fk, odgovorio podnosiocu zahteva, gde naglašava složenu situaciju oko navedene imovine zbog izgradnje objekata, onemogućavajući trenutno rušenje tih objekata. Između ostalog, KAI pruža podnosiocu zahteva mogućnost posredovanja preko njenih obučenih predstavnika: *„Agencija može da posreduje između Vas i korisnika imovine kako bi se pronašlo mirno rešenje za korišćenje Vaše imovine. Agencija ima obučene posrednike”*.

27. Dana 11. jula 2013. god., podnosilac je podnela dopis Nadzornom odboru KAI, u kome se ona žali na rad Izvršnog sekretarijata KAI zbog neizvršenja presude Žalbenog veća GSK-AKP-A-001/12 i odluke KIZK br. KPCC/D/A/114/2011, zahtev br.16008, ali se iz spisa predmeta ne primećuje da je dobila neki odgovor.

28. Dana 19. avgusta 2013. god., podnosilac zahteva je dostavila dopis Kancelariji disciplinskog tužioca u kome je izrazila nezadovoljstvo u vezi sa kašnjenjem izvršenja predmeta od strane Sekretarijata KAI.

29. Dana 3. oktobra 2013. god., podnosilac zahteva je od Kancelarije disciplinskog tužioca primila dopis br. KDT/13/zp/892, preko koga je obaveštena da Kancelarija disciplinskog tužioca *“nema zakonski mandat (nadležnost) da istražuje moguće neprofesionalno ponašanje (zanemarivanje) zaposlenih u KAI”*.

Odgovori KAI

30. Dana 22. novembra 2013. god., Sud je tražio od KAI dodatna objašnjenja u vezi sa ovim slučajem i s tim u vezi, 26. novembra 2013. god., dobio je sledeći odgovor:

„Na osnovu Uredbe UNMIK-a br. 2006/50, izmenjene i dopunjene Zakonom br. 03/L-079, odnosno Poglavlje 5, člana 15: „Pravni lekovi za izvršavanje odluke mogu da sadrže, ali nisu ograničeni na iseljavanje, stavljanje imovine pod upravu, sporazum o izdavanju, zaplenu i rušenje nezakonito podignutih građevina i

aukciju". Agencija osim iseljenja primenjuje i druga pravna sredstva za izvršenje odluka predviđenih Operativnom standardnom procedurom, kao što su: iseljenje, stavljanje imovine pod upravu, sporazum o izdavanju, zaplena i rušenje nezakonito podignutih objekata, zaplena sa nadoknadom, eksproprijacija, postavljanje servituta, posredovanje i licitacija.

Agencija, na osnovu gore navedenog zakona na snazi, i, takođe, imajući u vidu kompleksnu prirodu slučajeva, kada su na imovini koja je predmet zahteva, izgrađeni novi objekti/strukture i kako bi se uklonile štetne okolnosti, za stranke i druge slične predmete, a i za slučaj gđe N. Jovanović, je počelo sa primenom pravnog sredstva posredovanje bez predrasuda.

U vezi sa zahtevom KPA 16008, gđa. N. Jovanović je ponovo obaveštena od strane službenika Agencije 3. septembra 2013. god., i njoj je ponuđeno posredovanje kao sredstvo za rešavanje predmeta, ali ona je to ponovo odbila.

Obaveštavamo Vas da je izvršenje odluke preko pravnog sredstva, rušenje nezakonitih struktura" u ovoj fazi nemoguće od strane Agencije, zbog nedostatka finansijskih sredstava za angažovanje kompanije za rušenje objekata. Agencija je u predlog budžetu za 2014. godinu tražila fondove za ovu svrhu i ako se oni usvoje, počeće sa sprovođenjem ovog pravnog sredstva radi sprovođenja odluka".

31. Dana 30. januara 2014. god., Sud je tražio od KAI, da podnese svoj odgovor u vezi sa pitanjem predloženim od strane članova Veća za razmatranje i Suda u punom sastavu na sednici od 20. januara 2014. god.

32. Dana 10. februara 2014. god., Sud je primio od KAI sledeći odgovor:

„Kosovska agencija za imovinu (Agencija) želi da vas obavesti da smo primili vaše pismo od 30. januara 2014. god., br. 160/14/ZL, u kome tražite informacije u vezi sa sprovođenjem zahteva KPA16008, podnetim Agenciji od strane gđe N. Jovanović.

Na osnovu Uredbe UNMIK-a br. 2006/50 o osnivanju Kosovske agencije za imovinu (Agencija) izmenjene i dopunjene Zakonom br. 03/L-079 usvojenim od strane Skupštine Republike Kosova, Agencija ima nadležnost da prizna i preko komisije za imovinske zahteve da reši zahteve koji su vezani sa imovinskim sporom i zahteve koji uključuju prava na korišćenje imovine, koje uključuju okolnosti direktno povezane ili koje rezultiraju iz oružanog

konflikta koji se desio na Kosovu između 27. februara 1998 i 20. juna 1999. godine.

Kao što smo vas i ranije obavestili, Agencija nema kapaciteta da ruši objekte izgrađene na uzurpiranim imovinama. Iz tog razloga, tražili smo finansijska sredstva iz budžeta Kosova radi angažovanja kompanija za obavljanje ovih poslova, odnosno sprovođenja ovog pravnog sredstva sprovođenja odluka, ali nažalost, zahtev Agencije nije usvojen. Čim obezbedimo potrebna finansijska sredstva, Agencija će početi sa sprovođenjem odluke Komisije sa prioritetom, ali ne možemo pružimo određeni datum kada će se ovi zahtevi okončati. Agencija ulaže maksimalne napore i nastaviće i dalje da traži mogućnosti za sprovođenje ovih slučajeva.

Zahvaljujemo na vašoj saradnji i ako vam je potrebna dodatna informacija ili objašnjenje, molimo vas ne ustručavajte se da nas kontaktirate".

Tvrdnje podnosioca zahteva

33. Podnosilac zahteva tvrdi da su joj neizvršenjem odluke Žalbenog veća i odluke KIZK povređena ustavna prava zagarantovana članovima: 24, 31, 32, 46, 54; članovima 6, 13, 14 EKLJP i članom 1 Protokola 1 EKLJP.

34. Dalje, podnosilac zahteva traži od Suda: 1) da se dosudi pravo na povratak imovine; 2) da se dosudi naknada za pretrpljenu štetu zbog povreda ljudskih prava apelantkinje zagarantovanih Ustavom Kosova; *3) da se dosudi po 300.000.00 evra za materijalnu štetu koja je počinjena aplikantkinji, odnosno 30.000,00 evra, za nematerijalnu štetu koja je po svojoj prirodi nemerljiva, po osnovi povrede ljudskih prava; i 4) da se dosuđeni iznosi isplate odmah po objavljivanju Odluke/Presude Ustavnog suda Kosova.*"

Navodi zastupnika podnosioca zahteva u javnoj raspravi, održane 10. marta 2014. godine

35. U ovoj javnoj raspravi, podnosilac zahteva je predstavljena od strane gđe Dragane Jovanović (ćerka podnosioca zahteva) i g. Rastka Brajkovića (ovlašćeni zastupnik, Kancelarija za pravnu pomoć u Gračanici). Gđa D. Jovanović je na ovoj javnoj raspravi izjavila da je: *1999. godine, ona zajedno sa svojim sinom i majkom (podnosiocem zahteva) otišla sa Kosova, napuštajući svoju imovinu. Kasnije su saznali da su se na njihovoj imovini izgradile kuće. „Nakon četiri (4) meseca smo saznali ime osobe koja je izgradila kuće na našoj*

imovini. Nakon toga smo se obratili KAI, i dostavili smo naše dokaze u vezi sa imovinom (nepokretnošću) u površini od 0.18 ha. KAI je na osnovu dokumenata predatih od strane moje majke (podnosilac zahteva) utvrdila da je ona legitimni vlasnik pomenute imovine. Nakon toga, KAI nas je obavestila da je vlasništvo nad nepokretnošću osporeno od strane lica koje je na ovoj nepokretnosti izgradilo kuće". U ovom slučaju gđa D. Jovanović zahteva da se pitanje njene nepokretnosti reši pravilno od strane kosovskih institucija.

36. Zastupnik podnosioca zahteva, između ostalog tvrdi da: *podnosilac zahteva, sa svim dostavljenim dokazima, za dugo vreme nije mogla da ostvari svoje pravo na imovinu, još od 1999, godine, odnosno još od 2007. godine, kada se obratila KAI radi utvrđivanja vlasništva. Ako se dokumentacija koja je dostavljena posmatra sa pravne tačke gledišta, primećuje se da u vezi sa ovom imovinom ne postoje sporni elementi. Čitav postupak je trajao na neopravdan način. Uzimajući u obzir izvršenje sudske odluke, kao što to utvrđuje sudska praksa ESLJP, posebno se pozivam na slučaj Hornsby protiv Grčke, u kojem se navodi da je izvršenje sudske odluke sastavni deo prava na pravično suđenje, i kao delotvorno pravno sredstvo ne treba ostati samo na papiru, već se treba ostvariti i u praksi. U ovom slučaju postoji povreda prava na pravično suđenje, imajući u vidu i prirodu slučaja i sve dokaze, kao i neopravdano trajanje svih postupaka. Još od donošenja odluke pa sve do danas, odluka KAI nije izvršena. Sve ostalo predstavalja prazno formulisanje koje ne dovodi do uživanja prava na obraćanje sistemu za sudsku zaštitu, za stečena prava. Na kraju, uzimajući u obzir odgovor KAI o tome da nemaju dovoljno budžetskih sredstava, smatram da će doći do dugogodišnjeg odugovlačenja krivicom ovog organa koje je nadležno za pružanje zaštite ovim licima, dakle jasno je da se ne može očekivati da će se ovakav slučaj rešiti za kratko vreme.*

Navodi zastupnika KAI u javnoj raspravi, održane 10. marta 2014. godine

37. U ovoj javnoj raspravi, zastupnik KAI je između ostalog naglasila da: *na osnovu Uredbe UNMIK-a br. 2006/50, dopunjenom Zakonom br.03/L-079 za KAI, KAI je nadležna da rešava takve slučajeve. Komisija za imovinske zahteve Kosova (KIZK) u okviru KAI, rešava zahteve stranaka koji se odnose na oružani sukob, od februara 1998. godine, sve do 20. juna 1999. godine. Među ovim slučajevima, u KAI, predmet razmatranja je bio i zahtev gđe N. Jovanović.*

*Odlukom KIZK (*KPCC/D/A/114/2011, zahtev br. 16008) *gđi N. Jovanović je priznato pravo na vlasništvo pomenute imovine.*

Ovom odlukom je naloženo g. L.F. i svakom drugom licu koje je uzurpiralo imovinu da je oslobode u roku od 30 dana, od dana uručivanja tog naloga. O ovoj odluci su stranke blagovremeno obaveštene. Nakon toga, g. L.F. je uložio žalbu protiv odluke KIZK Žalbenom veću Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na KAI. Žalbeno veće je 08. maja 2012. godine donelo odluku kojom je odbijena žalba g. L.F., i tom prilikom je odluka KIZK postala pravosnažna. Na osnovu prakse, KAI je nakon uručivanja odluke od strane Žalbenog veća, odmah obavestila stranke u postupku, i preduzela radnje za izvršenje odluke u roku od 15 dana nakon obaveštavanja stranaka. Međutim, usled nastalih okolnosti KAI nije uspela da izvrši odluku KIZK, zbog izgradnje novih struktura na pomenutoj imovini, reč je o novim kućama. Prepreke su nastale zato što, da bi KAI predala nepokretnost u vlasništvo legitimnom vlasniku, potrebna su joj dodatna budžetska sredstva za rušenje izgrađenih kuća. Osim rušenja struktura, KAI na osnovu zakona, poseduje ostala pravna sredstva na raspolaganju, kao što je sredstvo posredovanja. KAI, usled nedostatka finansijskih sredstava nije uspela da izvrši odluku, zato što je budžet bio usvojen, i iz tih razloga KAI je 21. oktobra 2013. godine zatražila od Ministarstva finansija usvajanje dodatnog budžeta za 2014. godinu, koji bi obezbedio performansu KAI i njen mandat, ali, „iako su naši zahtevi bili opravdani, Ministarstvo finansija nije usvojilo zahtev za dodatni budžet". KAI je u cilju izvršenja odluke KIZK, dana 05. juna 2013. godine kontaktirala gđu N. Jovanović, i obavestila je o okolnostima slučaja, i zatražila od nje da prihvati sredstvo posredovanja, na način kako bi se pitanje nepokretnosti rešilo sporazumno na prijateljski način. Međutim, gđa N. Jovanović je odbila naš zahtev. Drugi napor je učinjen septembra 2013. godine, ali dobili smo isti odgovor. Važno je istaći da je KAI, pre nje, imala 42.600 slučaja. Sličnih zahteva kao gđe N. Jovanović, KAI ima samo 21, gde je 14 od njih pristalo na sredstvo posredovanja.

Komentari zastupnika podnosioca zahteva na tvrdnje zastupnika KAI

38. Zastupnik podnosioca zahteva je tvrdio da: *KAI je imala dovoljno vremena da reši ovu pravnu stvar, međutim, reagovala je nakon što je gđa N. Jovanović podnela zahtev Ustavnom sudu. Podnosiocu zahteva je rečeno da KAI nema dovoljno finansijskih sredstava za izvršenje odluke KIZK. Ovo je i suština ove žalbe. Uopšte nije sporno sredstvo posredovanja, možda bi i sama podnosilac zahteva bila zainteresovana za ovo pravno sredstvo. Po anglosaksonskom pravu u ovoj situaciji ne postoji jednakost stranaka, zato što se jednoj stranki 15 godina za redom osporava pravo na vlasništvo imovine, dok druga stranka na nezakonit način profitira sa imovine*

podnosioca zahteva. Pozivam se na slučaj Dogan protiv Turske, gde je postojalo kršenje prava raseljenih stranaka, iako su postojali postupci za prevazilaženje toga.

Odgovori stranaka na pitanja Suda

39. Zastupnik podnosioca zahteva je izjavio da je: *zahtev zasnovan na članu 31, 32, 46, 53 i 54 Ustava, i da se ove odredbe mogu povezati sa članom 6, 8, 13 i članom 1 Protokola 1 EKLJP. Štaviše on je naveo da: iz izjava predstavnika KAI je utvrđeno da je Agencija nadležna za izvršenje pomenute odluke, ali izgleda da ona nije predvidela kako doći do toga, zato što nije tačno utvrdila rokove za ostvarivanje ovog prava. Mi smo u našoj žalbi nekoliko puta pomenuli da je izvršenje sudske odluke element prava na pravično suđenje. Razlog zbog kojeg je odbijeno posredovanje je bilo predugo trajanje i dobijanje na vremenu od strane KAI, dakle, zbog toga je odbijeno sredstvo posredovanja od strane podnosioca zahteva. KAI nije imala jasnu platformu o tome šta će se desiti ako posredovanje ne bude uspelo. Takođe, KAI nije predvidela finansijska sredstva za rušenje izgrađenih kuća. Ovo je trebalo da se ranije uredi postupcima, nakon toga je podnosiocu zahteva rečeno da nažalost nema finansijskih sredstava za rušenje ovih kuća. Ova činjenica nas je naterala da se obratimo Ustavnom sudu ulaganjem naše žalbe.* Gđa D. Jovanović je ovom prilikom dodala: *„Mi nismo bili protiv posredovanja, nije da nismo tako nešto želeli, ali ova ponuda nije postojala od početka i nije bila ubedljiva“.*

40. Gđa D. Jovanović je između ostalog izjavila: *„Mi ne želimo da se bilo kome ruše kuće, nego želimo opravdanu naknadu za tu parcelu, apsolutno se ne slažem sa tim da ikome se kuće ruše“.* Zastupnik podnosioca, zahteva dalje objašnjava da je: *odgovor podnosioca zahtev jasan, što znači da želi efektivno posredovanje..* Zastupnici KAI su se odgovorili da je: *imovina posećena nekoliko puta i da je g L. F. ponovo obavešten o odluci Žalbenog veća Vrhovnog suda, i da mu je naloženo da oslobodi imovinu gđe N. Jovanović, međutim to se nije dogodilo.* Dalje, predstavnici KAI navode da: *u slučajevima kada isteravanje nije moguće, KAI koristi ostala sredstva na raspolaganju, kao što je posredovanje. O nastaloj situaciji je podnosilac zahteva obaveštena dana 05. juna 2013. godine, i od nje je zatraženo da prihvati sredstvo posredovanja. Podnosilac zahteva je jula 2013. god., podnela dopis u kojem je navela da se ne slaže sa posredovanjem. KAI je opet kontaktirala podnosioca zahteva 3. septembra 2013. god., i od nje je opet zatraženo da prihvati posredovanje.*

41. Predstavnice KAI su navele da: je KAI jedini nadležni organ za izvršenje odluka Žalbenog veća Vrhovnog suda i Komisije za imovinske zahteve Kosova (KIZK). U odnosu sa postupcima posredovanja zastupnici KAI tvrde da: *ako se stranke slože sa posredovanjem, tada će KAI doneti odluku koju će uručiti strankama. Postupci predviđaju da se posredovanje izvrši u nekoliko faza, obično tri do pet sednica. Ako stranke postignu sporazum u ovom slučaju, mandat KAI se okončava. Ako se postignut sporazum ne poštuje, stranke mogu pokrenuti druge sudske postupke. [...]*: *kada sporazum ne uspe, onda KAI primenjuje ostala sredstva na raspolaganju za rušenje struktura izgrađenih na tu imovinu. Predstavnice KAI na kraju sednice su izjavile da je KAI spremna da od narednog dana, 11. marta 2014. god., sprovede sredstvo posredovanja.*

42. Međutim, od 11. marta 2014. god., do dana odlučivanja o ovom slučaju Sud nije dobio nijednu informaciju od KAI u vezi sa preduzetim radnjama.

Prihvatljivost zahteva

43. Kako bi Sud bio u stanju da reši zahtev podnosioca, prvo treba da oceni da li je podnosilac zahteva ispunila uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom o radu.

44. U vezi sa zahtevom podnosioca, Sud se poziva na član 113.7 Ustava koji propisuje: *„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.*

45. U ovom kontekstu, podnosilac zahteva je iscrpela sva pravna sredstva propisana zakonom i u nedostatku drugog delotvornog sredstva na raspolaganju, ona se obratila Ustavnom sudu sa zahtevom za izvršenje presude GSK-KPA-A-001/12 od 8. maja 2012. god., Žalbenog veæa, kojom je ostavljena na snazi odluka br. KPCC/D/A/114/2011 od 22. juna 2011. god., KIZK.

46. Sud se, takođe, poziva i na član 49 Zakona koji propisuje: *„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta”.*

47. Sud, u ovom slučaju želi da naglasi da se uslov podnošenja zahteva u roku od četiri (4) meseca ne primenjuje u slučaju neizvršenja odluka

javnog organa (vidi *mutatis mutandis Iatridis protiv Grčke, br. 59493/00, ESLJP, Presuda od 19. oktobra 2000. godine*). ESLJP izričito naglašava da se u sličnoj situaciji koja se pojavljuje u slučaju *Iatridis* protiv *Grčke*, pravilo roka ne primenjuje kada postoji odbijanje izvršne vlasti da se složi sa konkretnom odlukom.

48. Sud se takođe poziva na član 48 Zakona koji propisuje: *„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.*

49. Što se tiče ispunjavanja ovog uslova, Sud primećuje da je podnosilac zahteva tačno ukazala koja ustavna prava tvrdi da su joj povređena neizvrešenjem presude Žalbenog veća i odluke KIZK, pozivajući se ovom prilikom i na praksu ESLJP o njenom slučaju.

50. Sud primećuje da podnosilac zahteva na legitiman način može da tvrdi da je žrtva neizvršenja odluke KIZK koja je ostavljena na snazi presudom Žalbenog veća GSK-KPA-A-001/12 od 8. maja 2012. god.

51. Kao rezime, Sud smatra da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka: iscrpela je sva pravna sredstva; ispunila je uslov da u roku podnese zahtev kao rezultat kontinuirane situacije i da je precizno objasnila navodne povrede prava i sloboda i da se pozvala na praksu ESLJP u vezi sa ostvarivanjem njenih prava da uživa i poseduje imovinu.

52. Obzirom da je podnosilac zahteva ispunila proceduralne uslove prema Ustavu, Zakonu i Poslovniku, Sud smatra da je zahtev prihvatljiv za meritorno razmatranje.

Meritum zahteva

53. Sud primećuje da podnosilac zahteva tvrdi povredu ustavnih prava garantovanih članom 3 [Jednakost pred Zakonom], članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo], članom 46 [Zaštita Imovine], članom 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava], članom 54 [Sudska Zaštita Prava] i relevantnim članovima Evropske konvencije za ljudska prava (u daljem tekstu: EKLJP) članom 6 stav 1 [Pravo na pravično suđenje], članom 13 [Pravo na delotvorni pravni lek], članom 14 [Zabrana diskriminacije], članom 1 Protokola 1 EKLJP [Zaštita imovine].

54. Sud će u ovom slučaju razmotriti meritum zahteva na osnovu člana 31, Ustava, u vezi sa članom 6.1 EKLJP, članom 46 Ustava u vezi sa članom 1 Protokola br. 1 EKLJP, kao i članom 54 Ustava [Sudska zaštita prava].

Što se tiče navodne povrede prava na pravično i nepristrasno suđenje

55. Sud primećuje da podnosilac zahteva uglavnom tvrdi da odugovlačenje i neizrvšenje odluke Žalbenog veća GSK-AKP-A-001/12 i odluke KIZK br. KPCC/D/A/114/2011 krši njena prava na pravično suđenje.

56. U tom smislu, Sud se poziva na član 31 Ustava, koji propisuje:

1. „Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih".

2. „Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda".

57. Pored toga, član 6.1 [Pravo na pravično suđenje] EKLJP, propisuje:

„Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ... ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona".

58. Štaviše, Sud se poziva na član 54 Ustava koji određuje:

„Svako ima pravo na sudsku zaštitu u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom, kao i pravo na efikasne pravne mere ukoliko se utvrdi da je pravo prekršeno".

59. U konkretnom slučaju, shodno Uredbi UNMIK-a br. 2006/50, izmenjene i dopunjene Zakonom br.03/L-079 Republike Kosovo, Sud konstatuje da je KAI jedini nadležni organ za izvršenje odluka Žalbenog veća Vrhovnog suda o pitanjima koja se odnose na Kosovsku Agenciju za imovinu i odluke Komisije za imovinske zahteve Kosova KAI. Ovu činjenicu su potvrdili i predstavnici KAI u javnoj raspravi održanoj 10. marta 2014. god.

60. Sud, primećuje da je odlukom KIZK KPCC/D/A/114/2011, podnosiocu zahteva priznato pravo na vlasništvo pomenute imovine. Protiv te odluke g. L. F. je uložio žalbu Žalbenom veću Vrhovnog suda. Njegova žalba je odbačena kao neblagovremena. U tom kontekstu, shvatamo da je odluka KIZK postala pravosnažna i čini presuđenu stvar.

61. U pogledu izvršenja ovih odluka, podnosilac zahteva se nekoliko puta obratila KAI, sa zahtevom da joj vrati imovinu u posedovanje. Kasnije se obratila i drugim institucijama Republike Kosovo. Podnosilac zahteva se neprekidno trudila da ostvari svoje pravo institucionalnim putem, ali to njeno pravo se nije ostvarilo.

62. U tom smislu, Sud naglašava da je pravo nezadovoljne stranke da pokrene sudski postupak u slučaju neuspeha ostvarivanja stečenog prava koje je propisano članom 31 Ustava Republike Kosovo, kao i članom 6 u vezi sa članom 13 Evropske konvencije za ljudska prava (EKLJP). Bilo bi neshvatljivo da pravosudni sistem Republike Kosovo dozvoli da pravosnažna sudska odluka ostane nedelotvorna na štetu stranke. Tumačenje gore navedenih članova se isključivo odnosi na pristup sudu. Dakle, neefikasnost postupaka i nesprovođenje odluka proizvode dejstva koja nas dovode u situacije koje nisu u skladu sa načelom vladavine prava (član 7 Ustava), načelo koje su vlasti Kosova obavezne da poštuju (vidi *odluku ESLJP u slučaju Romoshov protiv Ukrajine, podnesak br. 67534/01, presuda od 25. jula 2004. god.*).

63. Sud smatra da izvršenje odluke donete od strane suda treba posmatrati kao sastavni deo prava na pravično suđenje, pravo garantovano gore navedenim članovima (vidi slučaj *Hornsby protiv Grčke, presuda od 19. marta 1997. god., izveštaji 1997-II, f510, stav 40*). U ovom slučaju, podnosilac zahteva ne treba biti lišena koristi od pravosnažne odluke koja je doneta u njenu korist.

64. Nijedan organ ne može opravdati neizvršenje odluka u cilju ponovne ocene i obnavljanja pregleda predmeta (vidi, *Sovtransavto, Holding protiv Ukrajine, br. 48553, § 72, ESLJP 2002-VII, kao i Ryabykh protiv Rusije, br. 52854/99, § 52, ESLJP 2003-IX*).

65. Nadležni organi su obavezni da organizuju efikasan sistem za sprovođenje odluka koje su efektivne u pravnom i praktičnom pogledu i da osiguraju njihovo sprovođenje bez nepotrebnih kašnjenja (vidi *Pecevi protiv bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, br. 21839/03, 6. novembar 2008. god., Martinovska protiv bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, br. 22731/02, 25. septembar 2006. god.*).

66. Sud naglašava da nije njegova dužnost da određuje koji je najpovoljniji način da KAI, u okviru svojih nadležnosti, nalazi efikasne mehanizme izvršne prirode, u smislu ispunjavanja zakonom i Ustavom predviđenih obaveza. Međutim, svako lice ima pravo na sudsku zaštitu prava, u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom ili zakonom (vidi, član 54 Ustava).

67. Stoga, teret neizvršenja i nepronalaženja odgovarajućih mehanizama za izvršenje ove pravosnažne odluke KIZK KPCC/D/A/114/2011, pada na KAI. Nedostatak izvršnih mehanizama ove institucije ni na jedan način ne treba da predstavlja razlog negiranja prava podnosiocu zahteva na uživanje imovine.

Što se tiče navodne povrede prava na zaštitu imovine

68. Podnosilac zahteva tvrdi i povredu člana 46 [Zaštita Imovine] Ustava i člana 1 Protokola br. 1 EKLJP.

69. Član 46 [Zaštita Imovine] Ustava propisuje:

1. *Garantuje se pravo na imovinu.*

2. *Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.*

3. *Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine (...)"*

[...]

70. Član 1 Protokola br. 1 EKLJP propisuje:

„Svako fizičko i pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulisala korišćenje imovine u skladu s opštim interesima ili da bi obezbedila naplatu poreza ili drugih dažbina ili kazni".

71. Što se tiče navodne povrede za zaštitu imovine, Sud konstatuje da odluka KIZK predstavlja legitimno očekivanje za podnosioca zahteva, da ista ima pravo na tu imovinu. Dakle, podnosilac zahteva ima pravo da na miran način uživa navedenu imovinu, kao što se garantuje članom 1 Protokola br. 1 Konvencije. Pod ovim okolnostima njoj je uskraćeno pravo da uživa i poseduje imovinu (vidi *mutatis mutandis Gratzinger i Gratzingerova protiv Republike Češke (dec.) br. 39794/98 stav 73, ESLJP 2002-VII*).

Što se tiče zahteva za uvođenje privremene mere

72. U tom smislu, Sud se poziva na član 116.2. [Pravni efekat odluka] Ustava, koji propisuje:“ *Dok god je procedura u postupku pred Ustavnim sudom, sud može privremeno prekinuti primenu spornog postupka ili zakona, dok god se ne donese sudska odluka, ukoliko smatra da je primena takvih spornih zakona može uzrokovati nepopravljivu štetu.”*

73. Sud, takođe, uzima u obzir član 27 Zakona, koji predviđa:

> *“Ustavni sud po službenoj dužnosti ili na zahtev stranke može doneti odluku o primeni privremenim merama u odnosu na neko pitanje koje je predmet postupka, ukoliko su te mere neophodne za otklanjanje rizika ili nepopravljive štete, ili je preuzimanje ovakvih privremenih mera u javnom interesu.”*

74. Što se tiče ovog zahteva, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije argumentovala niti dokazala kako i zašto bi joj neizvršenje odluke KIZK i dalje izazivalo nepopravljivu štetu. Zahtev o privremenoj meri treba argumentovati na realnoj osnovi rizika ili nepopravljive štete, čija bi vrednost bila nenadoknadiva u materijalnom i monetarnom smislu.

75. U tom pogledu, Sud nije našao realni osnov za usvajanje zahteva za uvođenje privremene mere, kao što je predviđeno članom 27 Zakona.

76. Sud želi da naglasi da su se u javnoj raspravi predstavnice KAI založile da će KAI, od 11. marta 2014. god., preduzeti konkretne mere da u razumnom roku i ubrzanim postupkom putem posredovanja, organizovati tri do pet sednica za postizanje sporazuma prihvatljivog za podnosioca, a što podrazumeva monetarnu naknadu realne vrednosti imovine. Predstavnice KAI su se, takođe, založile da ako sporazum ne uspe, onda bi, prema primenjivom zakonu, KAI konačno primenila ostala sredstva na raspolaganju, kao što je rušenje struktura izgrađenih od strane nelegitimnog korisnika i vraćanje imovine u posed legitimne vlasnice.

77. U tom smislu, Sud se poziva na pravilo 63 (4) Poslovnika o radu koji predviđa: *“(4) Ustavni sud u svojoj odluci može da navede način i rok za izvršenje odluke Ustavnog suda”.*

78. Stoga, u skladu sa gorenavedenim pravilom, Sud nalaže KAI da u roku od 3 (tri) meseca, ispuni svoje zalaganje o izvršenju odluke KIZK i da obavesti Ustavni sud u vezi sa preduzetim merama za izvršenje presude ovog Suda.

ZAKLJUČAK

79. U zaključku, neizvršenje odluke KIZK od strane KAI i neuspeh nadležnih organa Republike Kosovo da obezbede efikasne mehanizme u smislu izvršenja pravosnažne odluke, u suprotnosti je sa principom vladavine prava i predstavlja povredu osnovnih ljudskih prava garantovanih Ustavom.

80. Pod ovim okolnostima, Sud zaključuje da neizvršenje pravosnažne odluke KPCC/D/A/114/2011 predstavlja povredu člana 31 Ustava u vezi sa članom 6.1 EKLJP i člana 54 Ustava.

81. Štaviše, Sud konstatuje da je podnosiocu zahteva zbog odugovlačenja i neizvršenja odluke KPCC/D/A/114/2011 nepravedno uskraćeno pravo na njenu imovinu. Na taj način, pravo podnosioca zahteva na mirno uživanje njene imovine, garantovano članom 46 Ustava i članom 1 Protokola 1 EKLJP, takođe je povređeno.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20 Zakona i pravilom 56 (1) Poslovnika o radu, na sednici održanoj 1. aprila 2014. god., jednoglasno:

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev prihvatljivim;

II. UTVRĐUJE da je došlo do povrede člana 31 Ustava u vezi sa članom 6.1 EKLJP;

III. UTVRĐUJE da je došlo do povrede člana 54 Ustava;

IV. UTVRĐUJE da je došlo do povrede člana 46 Ustava u vezi sa članom 1 Protokola 1 EKLJP;

V. PROGLAŠAVA da odluka br. KPCC/D/A/114/2011, od 22. juna 2011. god., treba da se izvrši od strane Kosovske agencije za imovinu;

VI. NALAŽE Kosovskoj Agenciji za imovinu da, u saglasnosti sa pravilom 63 Poslovnika o radu Suda, u roku od tri (3) meseca obavesti Ustavni sud u vezi sa preduzetim merama za sprovođenje presude ovog Suda.

VII. Da DOSTAVI ovu presudu strankama;

VIII. Da OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IX. Ova presuda stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Prof. dr. Ivan Čukalovič

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 200/13, Belkize Kallaq, Presuda od 24. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti presuda Rev. MIc. br. 329/2012 od 24. juna 2013. god. i Rev. br. 356/2009 od 20. januara 2012. god., Vrhovnog suda Kosova, i presude Ac. br. 52/2012 Okružnog suda u Prizrenu od 11. maja 2012. god.

Slucaj KI 200/13, odluka od 24. marta 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, povreda prava na imovinu, povreda prava na pravično i nepristrasno suđenje

Predmetna stvar je ocena ustavnosti presuda Vrhovnog suda Rev. Mlc. br. 329/2012 i Rev. br. 356/2009 od 24. juna 2013. god., i 20. januara 2012. god., kao i presuda Ac. br. 52/2012 Okružnog suda u Prizrenu od 11. maja 2012. godine.

Podnosilac zahteva je podnela tužbu Opštinskom sudu, kojom je tražila od suda da utvrdi da su je tuženi iz Peći ometali u posedu njenog dvosobnog stana u Peći, tako što su se nezakonito uselili u njen stan. Opštinski sud je utvrdio da ne može da pruži pravnu zaštitu podnosiocu zahteva, jer prema Opštinskom sudu, tužioci nisu počinili akt ometanja poseda, već su to uradila drugih lica. Podnosilac zahteva se žalila pred Okružnim sudom i poslednji je odbacio njenu žalbu kao neosnovanu.

Nakon toga, podnosilac zahteva se obratila Komisiji za stambene i imovinske zahteve, tražeći nalog za registraciju prava svojine na stanu. Njen zahtev je usvojen. Nakon ove odluke Komisije za stambene i imovinske zahteve, tuženi su tražili ponovno razmatranje tog zahteva koji je na kraju odbijen.

Nakon prijema potvrde o vlasništvu od strane Komisije za stambene i imovinske zahteve, podnosilac zahteva je podnela tužbu Opštinskom sudu u Prizrenu, tražeći potvrdu o tom vlasništvu. Opštinski sud u Prizrenu je odbacio njenu tužbu kao neosnovanu. Ona je tada uspešno izjavila žalbu Okružnom sudu u Prizrenu koji je poništio odluku Opštinskog suda i obrazložio da je prvostepeni sud obavezan da prihvati odluke Komisije za stambene i imovinske zahteve i da stvar ne može biti predmet ocene u sudskom postupku. Nakon toga, tuženi su podneli reviziju Vrhovnom sudu. Poslednji je usvojio reviziju koju su podneli tuženi, ukinuo presudu Okružnog suda u Prizrenu i vratio predmet drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Kao rezultat toga, Okružni sud u Prizrenu, sudeći istu stvar po drugi put, odbio je kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva izjavljenu na presudu Opštinskog suda, kojom je tužbeni zahtev podnosioca, da je ona bila vlasnik stana, odbijen. Podnosilac zahteva je zatim podnela reviziju Vrhovnom sudu na ovu presudu Okružnog suda, tvrdeći da je isti Okružni sud prvo poništio

presudu Opštinskog suda, dok sada potvrđuje istu presudu, koristeći potpuno drugačije obrazloženje. Konačno, Vrhovni sud je odbio kao neosnovanu reviziju podnosioca, kao i zahtev za zaštitu zakonitosti, koji je podneo Državni tužilac, čime se potvrđuje presuda Opštinskog suda, koja je odbila vlasništvo podnosioca zahteva nad stanom.

Podnosilac je zatim podnela zahtev Ustavnom sudu. U svom zahtevu, podnosilac zahteva navodi da joj je osporenim presudama povređeno pravo garantovano članom 46 [Zaštitu Imovine] u vezi sa članom 1 [Pravo na imovinu] Protokola 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima, kao i članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava Republike Kosovo u vezi sa članom 6 [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima i članom 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] Ustava Republike Kosovo.

Ustavni sud je proglasio zahtev prihvatljivim i zaključio da je došlo do povrede člana 46. Ustava u vezi sa članom 1. Protokola 1 EKLJP i da je došlo do povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP.

Što se tiče prava podnosioca zahteva na imovinu, Sud smatra da je odluka Komisije za stambene i imovinske zahteve postala *res judicata* nakon što je sertifikovana od strane sekretara KISZ od 24. jula 2007. godine i od tada je podnosilac zahteva imala pravo da uživa pravo na vlasništvo i posedovanje. Dakle, Ustavni sud je zaključio da je došlo do povrede prava podnosioca zahteva garantovanih članom 46. Ustava u vezi sa članom 1 Protokola 1 EKLJP.

Što se tiče prava podnosioca zahteva na pravično i nepristrasno suđenje, Ustavni sud je zaključio da zanemarivanjem da pravilno oceni argumente podnosioca zahteva u vezi sa tim što nije primila kopiju revizije tuženog i da nije bila u stanju da učestvuje u raspravi pred Vrhovnim sudom da iznese svoj slučaj, Vrhovni sud nije poštovao prava tvrdnji podnosioca zahteva. Dakle, Ustavni sud je zaključio da je došlo do povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP.

PRESUDA
u
slučaju br. KI200/13
Podnosilac
Belkize Kallaq
Ocena ustavnosti presuda Rev. Mlc. br. 329/2012 od 24. juna 2013. god.
i Rev. br. 356/2009 od 20. januara 2012. god., Vrhovnog suda Kosova,
i
presude Ac. br. 52/2012 Okružnog suda u Prizrenu od 11. maja 2012. god.
USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je gđa Belkize Kallaq iz Peći, koju zastupa g. Adem Vokshi, advokat iz Mitrovice.

Osporene odluke

2. Osporene odluke su presuda Ac. br. 52/2012 Okružnog suda u Prizrenu od 11. maja 2012. god., odnosno rešenje Rev. br. 356/2009 od 20. januara 2012. god., i presuda Rev. Mlc. br. 329/2012 Vrhovnog suda Kosova od 24. juna 2013. god. Presuda Rev.Mlc. br. 329/2012 je uručena podnosiocu zahteva 12. avgusta 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar se tiče žalbe podnosioca zahteva da su osporenim odlukama povređena njena prava iz člana 46 [Zaštita Imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 1 [Zaštita imovine] Protokola 1 Evropske konvencije za ljudska prava (u daljem tekstu: EKLJP), kao i člana 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno

Suđenje] u vezi sa članom 6. EKLJP i 53. [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] Ustava.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 20 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 13. novembra 2013. god., podnosilac je podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Odlukom predsednika (br. GJR. KI200/13 od 3. decembara 2013. god.) sudija Snezhana Botusharova je imenovana za sudiju izvestioca. Istog dana, odlukom predsednika br. KSH. KI200/13 imenovano je veće za razmatranje sastavljeno od sudija Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.

7. Dopisom od 19. decembra 2013. god., advokat podnosioca je obavešten o registraciji zahteva pod br. KI200/13 i od njega je traženo da podnese kopije presude Rev. Mlc. br. 329/2012 Vrhovnog suda od 24. juna 2013. god., presude C. br. 850/2005 Opštinskog suda u Vučitrnu od 19. aprila 2007. god., presude Ac. br. 199/2007 Okružnog suda u Mitrovici od 18. septembra 2007. god., presude C. br. 406/2006 Opštinskog suda u Prizrenu od 29. avgusta 2008. god., rešenja Ac. 23/2009 Okružnog suda u Prizrenu od 16. marta 2009. god., rešenja Okružnog suda u Prizrenu kome je predmet vraćen rešenjem Rev. 356/2009 Vrhovnog suda od 20. januara 2012. god., rešenja N. br. 223/2008 Opštinskog suda u Peći od 15. juna 2009. god., i presude Okružnog suda u Prizrenu kome je predmet ustupljen rešenjem C. br. 14/2010 Vrhovnog suda od 3. decembra 2010. god.

8. Dana 19. februara 2014. god., kopija zahteva je prosleđena Vrhovnom sudu radi informisanja.

9. Dana 24. marta 2014. god., Sud je većao i glasao o slučaju.

Pregled činjenica

10. Dana 4. juna 2001. god., Opštinski sud u Peći je rešenjem C. br. 121/01, odbio tužbeni zahtev podnosioca zahteva, kojim je tražila da sud utvrdi da su je tuženi iz Peći ometali u posedu njenog dvosobnog stana koji se nalazi u Peći, tako što su se nezakonito uselili u stan 16.

februara 2001. god., i da naloži tuženima da joj vrate stan u roku od 48 časova.

11. Opštinski sud smatra da ne može da pruži pravnu zaštitu podnosiocu zahteva, zbog činjenice da je bez sumnje utvrđeno da tuženi nisu počinili čin ometanja poseda, već su to uradila druga lica. Sud je takođe primetio da su drugi dokazi, kao što su različiti ugovori o kupoprodaji, irelevantni da bi se drugačije odlučilo o ovoj stvari, jer je osnov tužbenog zahteva bio ometanje poseda, a ne i utvrđivanje prava svojine. Podnosilac zahteva je blagovremeno uložila žalbu na rešenje.

12. Dana 22. aprila 2002. god., Okružni sud u Prizrenu, rešenjem Ac. br. 234/2001, odbio je kao neosnovanu žalbu uloženu od strane podnosioca zahteva, iz razloga što se osporeno rešenje zasniva na pravilno i potpuno utvrđenom činjeničnom stanju, pri čimu je materijalno pravo pravilno primenjeno i da razlozi koje pruža prvostepeni sud nisu doveli u sumnju pravilnost odluke.

13. Podnosilac zahteva se zatim obratila Komisiji za imovinske i stambene zahteve (u daljem tekstu: KISZ), tražeći nalog za registraciju vlasništva stana. Njen zahtev je registrovan pod br. DS001477.

14. Dana 15. jula 2006. god., KISZ, odlukom br. HPCC/D/259/2006/B&C, odlučio je:

"[...]

(1) U vezi zahteva kategorije B br. DS001447 Komisija nalaže:

(a) da se vlasništvo tužioca (podnosioca) u vezi predmetne imovine upiše u odgovarajuće javne knjige;

(b) da se podnosiocu da u posed predmetna imovina;

(c) da odgovorna strana i bilo koje drugo lice koje je koristilo imovinu, istu oslobodi u roku od 30 dana od uručenja ovog naloga; i

(d) ako odgovorna strana ili bilo koje drugo lice koje je okupiralo imovinu, ne postupe po nalogu, da je napuste u navedenom roku, biće iseljeni sa imovine;

(2) Nalog ne prejudicira jurisdikciju domaćeg nadležnog suda da vrši izmene relevantnih javnih podataka ukoliko takvi sudovi poništavaju transakciju na koju je baziran nalog Komisije u stavu 1.

[...].”

15. KISZ je obrazložio da se:

“*A. Usvaja zahtev kategorije B*

4. Komisija je pažljivo razmotrila zahtev kategorije B br. DS001447 u svetlu kriterijuma datih u gore navedenom stavu I i uputstvima iznetim od strane Komisije u svojim prethodnim nalozima. Podnosilac zahteva zasniva svoj zahtev na neoverenom ugovoru o kupoprodaji namerno zaključenog između nje, kao kupca, i X., kao prodavca, 10. maja 1996. god. (ugovor podnosioca zahteva). Vlasništvo X. nad imovinom je zasnovano na overenom ugovoru o kupoprodaji zaključenom 22. decembra 1992. god., sa Organizacijom "DP Kombinat Kože i Obuće". Overen je u sudu i verodostajan je.

5. Odgovorna stranka se poziva na ugovor o kupoprodaji koji je prvobitno zaključila sa bivšim partnerom podnosioca zahteva, Y., dana 20. decembra 2000. god., registrovala ga je u lokalnom sudu i namerno je zaključila neoveren ugovor o kupoprodaji od 20. marta 1996. god., između Y. i X. (Ugovor Y.). Podnosilac zahteva tvrdi da je ugovor Y. zaključen na obmanjujući način sa njegovim bivšim vlasnikom, nakon vazdušne kampanje NATO-a, ali na ugovoru se nalazi raniji datum. Shodno tome, ona navodi da odgovorna stranka nije mogla da stekne titulu od njenog bivšeg partnera. Ona, takođe, izjavljuje da je kao vlasnica poseodvala imovinu od dana kupovine pa sve do vremena kada je otišla u Švedsku 2000. godine, da se pridruži svom sadašnjem suprugu. Odgovorna stranka je na pravilan način obaveštena o zahtevu. Ona navodi da su ugovor Y., kao i registrovani ugovor kojim je ona namerno kupila stan, verodostojni.

6. Komisija, postupajući u smislu člana 19.4 UNMIK Uredbe/2000/60, odredila je jednog od svojih članova da održi usmenu raspravu u vezi sa zahtevom. Komisioner je intervjuisao podnosioca zahteva i Z., sin X.. Z. je registrovan kao svedok izvršene prodaje od strane podnosioca zahteva (zajedno sa njegovim bivšim vlasnikom, drugi svedok). Nije bilo mogućnosti da se intervjuiše X.. Y. se ušlo u trag i prihvatio je da bude intervjuisan od strane Komisije i zakazan je dan. On nije mogao da dođe zakazanog dana, već je tražio odlaganje intervjua. Ponovno nije mogao da dođe, pa je interviju zakazan

za drugi dan. Ponovo se nije pojavio. Nakon toga, on se nije odazivao na pozive osoblja pisarnice Komisije.

7. *Komisija je zaključila da je ugovor podnosioca zahteva zaista zaključen onog dana na koji se poziva ugovor i da je ugovor Y. falsifikovan. Prilikom donošenja ovog zaključka, Komisija je uzela u obzir izjavu Komisionera o verodostojnosti svedoka, činjenicu da Z. ne osporava ugovor podnosioca zahteva da je on zaista zaključen i da je on svedok (iako tvrdi da je ugovor Y. validan, a da nije mogao da objasni zašto je onda podnosilac zahteva zaključio ugovor), činjenicu da je podnosilac zahteva dokazala da je imala ekskluzivno posedovanje stana kao posledica ugovora podnosioca zahteva (preko računa javnih službi i Z. svedočenja) i nejasno ponašanje Y.*

8. *Shodno tome, podnosilac zahteva je potvrdio da je dobrovoljno stupio u transakciju stambene imovine, kupljene između 23. marta 1989. god., i 13. oktobra 1999. god. Transakcija je nezakonita, prema odredbama Zakona o posebnim uslovima prometa nepokretnosti, jer nedostaje dozvola Ministarstva finansija u uslovima zakona. Kao posledica toga, zahtev ispunjava uslove iz gore navedenog stava I i treba da se usvoji. Odluka Komisije je bez predrasuda po pravu odgovorne stranke da traži povratak kupovne cene i štete od osobe koja je namerno kupila predmetnu imovinu.*

9. *Imajući u vidu nalaze o verodostojnosti ugovora podnosioca zahteva i u skladu sa članom 22.7 (b) UNMIK Uredbe 2000/60, podnosilac zahteva takođe ima pravo na povratak imovine".*

[...]

16. Dana 21. jula 2006. god., KISZ je izdala podnosiocu "Overenu odluku" u vezi sa odlukom br. HPCC/D/259/2006/B&C, nakon čega je odgovorna stranka podnela zahtev za ponovno razmatranje KISZ-u.

17. Dana 11. decembra 2006. god., KISZ je odlukom HPCC/REC/81/2006, naložio *inter alia*, da se zahtev za ponovno razmatranje, podnet od strane odgovorne stranke, odbije.

18. Dana 26. marta 2007. god., KISZ je doneo "pravosnažnu odluku o zahtevu za ponovno razmatranje" u vezi sa odlukom HPCC/REC/81/2006 od 11. decembra 2006. god., nakon čega je odgovorna stranka podnela dodatni zahtev za ponovno razmatranje KISZ-u.

19. Dana 8. juna 2007. god., KISZ je odlukom HPCC/REC/99/2007, naložio, *inter alia*, da se zahtev za ponovno razmatranje odbije.

20. KISZ je odlučila da:

[...]

(A) Nema novih dokaza, a ni materijalnih grešaka

7. U zahtevu br. DS001447, identifikovan u delu B priložene liste, podnosilac zahteva, koja je odgovorna stranka u zahtevu kategorije B, koji je usvojen u prvobitnoj odluci, tvrdi da je stekla vlasništvo nad traženom imovinom, zaključujući ugovor o kupoproadji sa prethodnim vlasnikom, A., 20. septembra 2000. god. Tvrdi se da je A. prethodno kupio imovinu od takozvanog X. Odgovorna stranka (tj. podnosilac zahteva kategorije B), koja je prema zakonu bila bivša supruga A., tvrdi da je ona, a ne A., kupila imovinu od X. Odgovorna stranka nije vezana sa A., ona se ponovo udala i otišla u Švedsku. Nakon što su se razveli, A. tvrdi da je zaključio drugi ugovor o kupoprodaji sa X. i da je nakon toga prodao navednu imovinu podnosiocu zahteva. Podnosilac zahteva insistira da iako je prvobitna prodaja izvršena na ime odgovorne stranke, A. je pravi kupac i on je obezbedio novčana sredstva. Prema podnosiocu zahteva, transkacija je izvršena na taj način zbog „porodičnih razloga“.

8. Komisija konstatuje da je odgovorna stranka bila u posedu tražene imovine već dugo vreme i ona, takođe, tvrdi da je platila pretežni deo kupoprodajne cene. Dokumentovana svedočenja podržavaju njene tvrdnje da je ona prava, a ne nominalna vlasnica imovine. Komisija, takođe, konstatuje da podnosilac zahteva nije predstavila neki adekvatan dokaz da bi suprotno dokazala. Na taj način, ne može se pozvati na ugovor o kupoprodaji koji je navodno zaključio A., obzirom da je imovina već bila preneta odgovornoj stranki [podnosilac zahteva]. Shodno tome, zahtev za ponovno razmatranje podnosioca zahteva treba da se odbije.

[...].”

21. Dana 24. jula 2007. god., KISZ je doneo “Pravosnažnu odluku o zahtevu za ponovno razmatranje“ u vezi sa odlukom br. HPCC/REC/99/2007 od 8. juna 2007. god. podnosioca zahteva.

22. Dana 5. decembra 2007. god., podnosilac zahteva je primio navedeni protokol KISZ zajedno sa ključevima stana od KISZ.

23. Dana 29. avgusta 2008. god., Opštinski sud u Prizrenu, presudom C. br. 406/06, odbio je kao neosnovan tužbeni zahtev podnosioca zahteva, kojim je ona tražila od Suda "*da utvrdi da je vlasnica stana [...] što su tuženi obavezni da priznaju i da se suzdrže od bilo kakvog uznemiravanja*". Podnosilac zahteva je uložila žalbu na ovu odluku Okružnom sudu u Prizrenu.

24. Dana 6. marta 2009. god., Okružni sud u Prizrenu je rešenjem Ac. br. 23/2009, ukinuo presudu Opštinskog suda od 29. avgusta 2008. god., zbog toga što je prvostepeni sud učinio bitne povrede zakona, dok je, prema članu 2.5 UNMIK Uredbe 1999/23 o ustanovljavanju uprave za stambena i imovinska pitanja i komisije za imovinska potraživanja u vezi sa članom 1.2 (c) Uredbe, kao izuzetak od nadležnosti lokalnih sudova, ova komisija isključivo nadležna za kategorije slučajeva iz člana 1.2 Uredbe 1999/23.

25. Okružni sud dalje tvrdi da je sporno pitanje između strana odlučeno odlukom KISZ i da je prvostepeni sud bio obavezan, prema članu 2.7 UNMIK Uredbe 1999/23, da prihvati odluke KISZ kao obavezujuće i izvršne i da stvar ne može biti predmet preispitivanja u sudskim postupcima. Nakon toga, tuženi je podneo reviziju Vrhovnom sudu.

26. Dana 20. januara 2012. god., Vrhovni sud je rešenjem Rev. br. 356/2009, usvojio reviziju podnetu od strane tuženog, ukidajući rešenje Ac. br. 23/2009 Okružnog suda u Prizrenu i predmet vratio drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

27. Vrhovni sud tvrdi:

"Prema oceni drugostepenog suda, ovo sporno pitanje između strana je rešeno odlukom Komisije za stambena i imovinska pitanja i sud je obavezan da u smislu člana 2.7 Uredbe 1999/23, odluke ove komisije smatra kao obavezujuće i izvršne i da ista ne može biti predmet preispitivanja u ovom sudskom sporu.

Prema oceni Vrhovnog suda Kosova, rešenje drugostepenog suda je doneto uz bitne povrede odredaba člana 182, stav 2. u vezi sa članom 391., stav 2., člana 18., stav 2. ZPP [Zakona o parničnom postupku], i člana 1., stav 2. pod (b) Uredbe 1999/23 o osnivanju Uprave i komisije za ispitivanje zahteva imovinskih i stambenih pitanja kao i razjašnjena Specijalnog predstavnika Generalnog sekretara za Uredbu UNMIK-a br. 2000/60 od 31.12.2000. god. o imovinskim i stambenim pitanjima i Komisije za imovinska i stambena potraživanja (razjašnjenje) od 12. aprila 2001. g. koja je bila od uticaja na donošenje zakonitog i pravednog rešenja.

Prema članu 1., stav 2. pod (b) Uredbe 1999/23. kao izuzetak od nadležnosti lokalnih sudova, Uprava prima i registruje potraživanja fizičkih lica koja su ušla u neformalne transakcije nepokretne stambene imovine na osnovu slobodne volje strana nakon 23. marta 1989. g., a prema tački 5. pod (b) Razjašnjena, potraživanja fizičkih lica, koji su stupili u neformalne transakcije za stambenu imovinu nakon 23. marta 1989. g. na osnovu slobodne volje, ali koje su bile nezakonite prema izvršnom zakonu (takozvana „kategorija b) potraživanja“). Imajući u vidu da je prvotuženik ugovor o kupoprodaji od 20.03.1996. god. overio dana 28.09.2000. g. u nadležnom sudu, nakon 13. oktobra 1999. g. proističe da je za rešavanje ovog spora nadležan sud a ne Uprava za stambena i imovinska potraživanja, odnosno Komisija za imovinska i stambena pitanja.

Prema odluci Komisije za razmatranje zahteva za imovinska i stambena pitanja, zahtev tužilje br. DS 001447 spada pod kategorijom (b) i prema stavu 2. ove odluke, nalog prema tački 1. ove odluke je bez prejudiciranja jurisdikcije nadležnog lokalnog suda za izmenu javnih relevantnih evidencija u slučaju da takvi sudovi ponište transakciju na koju se nalog komisije zasniva u stavu 1.

Na osnovu činjenice da je prvotuženik ugovor overio nakon 13. oktobra 1999. g. a zatim je sa drugotuženom zaključio ugovor o kupoprodaji spornog stana dana 20.12.2000. g. Vrhovni sud Kosova ocenjuje da su za sve imovinske i stambene sporove u vezi sa neformalnim transakcijama (kao i formalnim) nakon 13. oktobra 1999. g. nadležni redovni sudovi a ne Komisija za imovinska i stambena pitanja.

Iz tih razloga, prema oceni ovog Suda, navodi revizije tuženih i umešača su osnovani, tako da ožalbena presuda suda treba da se ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na meritorno odlučivanje po žalbi, dajući jasno obrazloženje za žalbene navode i za svaki deo presude prvostepenog suda.

Drugostepeni sud je obavezan da na ponovnom suđenju otkloni gore navedene nedostatke, imajući u vidu takođe i druge navode revizije, a potom donese zakonitu odluku.

[...]”

28. Kao rezultat toga, Okružni sud u Prizrenu je presudom Ac. br. 52/2012 od 11. maja 2012. god., odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva, podnetu na presudu C. br. 406/06 Opštinskog suda u

Prizrenu od 29. avgusta 2008. god., kojom je tužbeni zahtev podnosioca da je ona vlasnik stana, odbijen.

29. Dana 21. juna 2012. god., podnosilac zahteva je podnela Vrhovnom sudu reviziju na presudu Ac. br. 52/2012 Okružnog suda u Prizrenu, tvrdeći da je isti Okružni sud, koji je rešenjem Ac. br. 23/2009 od 16. marta 2009. god., prvo ukinuo presudu C. br. 406/2006 Opštinskog suda u Prizrenu od 29. avgusta 2008. god., sada je potvrdio istu presudu Opštinskog suda, koristeći potpuno drugačije obrazloženje.

30. Podnosilac zahteva dalje tvrdi da je 13. juna 2012. god., primila rešenje Rev. br. 356/2009 Vrhovnog suda od 20. januara 2012. god., kojim je revizija tuženih usvojena, poništavajući rešenje Ac. br. 23/2009 Okružnog suda u Prizrenu od 16. marta 2009. god. (N. B. koja je išla u korist podnosiocu zahteva), i predmet je vraćen tom sudu na ponovno odlučivanje. Prema podnosiocu zahteva, ni ona, a ni njen zastupnik, nisu primili nikakvu kopiju revizije podnete od strane tuženih na rešenje Ac. br. 23/2009 Okružnog suda u Prizrenu donetog 16. marta 2009. god., iako se takva obaveza decidivno predviđa u članu 219 (1) Zakona o parničnom postupku (ZPP), kojim je propisano da prvostepeni sud dostavlja jedan primerak revizije tuženoj stranki u roku od sedam dana.

31. Podnosilac zahteva, takođe, tvrdi da je samo iz rešenja Vrhovnog suda Cn. br. 14/2010 od 3. decembra 2010. god., na predlog podnosioca zahteva da se predmet dodeli Okružnom sudu u Prizrenu, kao žalbenom sudu, umesto Okružnom sudu u Peći u slučaju N. br. 223/2008 od 15. juna 2009. god., saznala da je tužena podnela reviziju Vrhovnom sudu na rešenje Ac. br. 23/2009 Okružnog suda u Prizrenu, kojim je odlučeno da je odluka KISZ o pravima podnosioca zahteva u vezi sa spornim stanom bila obavezujuća i izvršna i ne može biti predmet ispitivanja redovnih sudova. Ona je, dakle, navodno uputila dopis Vrhovnom sudu, tražeći da joj dostavi kopiju revizije tužene strane, ali Vrhovni sud nije nikad odgovorio na njen dopis. Po njenom mišljenju, takva neaktivnost Vrhovnog suda predstavlja povredu ljudskih prava i sloboda.

32. Dana 17. jula 2012. god., Državni tužilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti u korist podnosioca zahteva na presudu Ac. br. 52/2012 donetu od strane Okružnog suda 11. maja 2012. god., tvrdeći da je Okružni sud u Prizrenu pogrešno primenio materijalno pravo i predložio Vrhovnom sudu da ukine osporenu presudu i predmet vrati Okružnom sudu na ponovno suđenje. Državni tužilac dalje tvrdi da je KISZ bio nadležan da odlučuje o toj stvari, kao što je propisano UNMIK Uredbom br. 2000/60 od 31. oktobra 2000. god., i da je u tri navrata KISZ odlučio u korist podnosioca zahteva.

33. Dana 24. juna 2013. god., Vrhovni sud je presudom Rev. Mlc. br. 329/2012, odbio kao neosnovanu reviziju podnosioca, kao i zahtev za zaštitu zakonitosti podnet od strane Državnog tužioca, sa obrazloženjem da:

"[...]

Iz spisa predmeta proizilazi da tužilja u tužbi zahteva utvrđivanje svojine na stanu koji se nalazi u Peći, ul. „Vladoslava Gurića", 100/II, stan br.3, u površini od 66,00m² na osnovu ugovora o kupoprodaji od 10.05.1996 godine, potpisan od tužilje, Belkize Kalač [*podnosilac zahteva*] *, u svojstvu kupca i X. (vlasnika stana), u svojstvu prodavca, inače umešaća na strani tuženih. Ovaj ugovor nije overen u sudu, nego je potpisan od prvotuženog Y., kao i od Z., sina vlasnika stana X. Tužilja je nakon zaključenja ugovora, dana 10.05.1996 ušla u posed stana kojeg je posedovala do 16.02.2001 godine.*

U vreme kupovine spornog stana tužilja Belkize Kalač i prvotuženi Y. su bili u vanbračnim odnosima. Dana 16.02.2011 godine, tužilji je oduzet posed stana, jer je prvotuženi Y., dana 28.11.2000 godine, sa bivšim vlasnikom ovog stana, X., zaključio drugi pismeni ugovor o kuporpodaji stana, koji je overen u sudu sa oznakom Vr.br. 1237/2000. Pošto je tuženi Y. overio ovaj ugovor i stan preneo na svoje ime, isti stan je prodao drugotuženoj B., sa kojom je zaključio drugi pismeni ugovor o kupoprodaji dana 20.12.2000 godine, overen u sudu pod oznakom Vr.br. 2074/2000.

Tužilja se kasnije obratila Komisiji za imovinske i stambene zahteve-Habitat, sa zahtevom br. DS.0011447 i pomenuta Komisija grupnom odlukom HPCC/D.259/2006/BS, dana 15.07.2006 godine, tačkom I (b) tužilji je dala pravo poseda svojine-spornog stana, dok je u tački II predviđeno da je prethodni nalog bez prejudiciranja jurisdikcije domaćeg nadležnog suda da izmeni javne relevantne podatke u slučaju da takvi sudovi poništavaju transakciju nad kojom je nalog komisije baziran u stavu 1. Zatim, isto pitanje, na zahtev Y., protiv tužene Belkize Kallač, zahtev DS.0011447 je razmotren u drugom stepenu dana 11.12.2006 godine i zahtev za ponovno razmatranje Y. odbijen. Isto pitanje na zahtev tužene B., protiv tužilje Belkize Kočan je razmotren od Komisije za razmatranja dana 08.06.2007 godine i zahtev B. za ponovno razmatranje odbijen.

Prvostepeni sud je, polazeći od takvog stanja stvari, našao da ugovor zaključen između prvotuženog Y. i drugotužene B., kao kupca, overen u sudu pod oznakom Vr.br.2074/2000 dana 20.12.2000 godine, proizvodi pravno dejstvo i drugotužena B., na osnovu ovog ugovora stekla pravo svojine na spornom stanu, u skladu sa članom 20. i 33.

OZOIPO. Prema oceni ovog suda, interni ugovor od 10.05.1996 godine, na kome se zasniva tužbeni zahtev tužilje, ne ispunjava zakonski traženu formu za njegovu overu, pa je odlučio kao u dispozitivu presude.

Drugostepeni sud je u žalbenom postupku u potpunosti prihvatio činjenične navode i pravno stanovište prvostepenog suda, odbio kao neosnovanu žalbu tužlje i potvrdio presudu drugostepenog suda.

Vrhovni sud Kosova je, polazeći od takvog stanja stvari našao da su nižestepeni sudovi, na osnovu pravilno i potpuno utvrdjenog činjeničnog stanja, pravilno primenili odredbe parničnog postupka i materijalno pravo kada su odbili tužbeni zahtev tužilje, bliže opisan u dispozitivu presude.

[...]"

Tvrdnje podnosioca zahteva

34. Podnosilac zahteva tvrdi da je rešenje Ac. br. 23/2009 Okružnog suda u Prizrenu od 16. marta 2009. god., kojim je ukinuta presuda C. br. 406/06 Opštinskog suda u Prizrenu od 29. avgusta 2008. god., i odbijeni navodi tužene strane kao neprihvatljivi iz razloga da je prvostepni sud učinio bitne povrede zakona obzirom da je, u skladu sa članom 2.5 UNMIK Uredbe 1999/23 o Ustanovljavanju uprave za stambena i imovinska pitanja i komisije za imovinska potraživanja, u vezi sa članom 1.2(c) Uredbe, kao izuzetak od nadležnosti lokalnih sudova, Komisija isključivo bila nadležna za kategoriju slučajeva pomenutih u članu 1.2 Uredbe 1999/23.

35. Po mišljenju podnosioca zahteva, u skladu sa članom 2.7 UNMIK Uredbe br. 1999/23, odluka doneta od strane KISZ je konačna i primenjiva i ne može da se preispituje od strane bilo kog drugog sudskog ili upravnog organa na Kosovu. Pored toga, pošto su odlukom KISZ priznata njena prava na imovinu, naložena je registracija imovine u odgovarajućim javnim knjigama i odobreno je posedovanje imovine, bilo koja druga odluka u vezi sa imovinom predstavlja povredu prava podnosioca zahteva na imovinu.

36. Podnosilac zahteva dalje tvrdi da, nakon što je Okružni sud u Prizrenu doneo rešenje Ac. br. 23/2009 od 16. marta 2009. god., ona nije primila nikakvu kopiju revizije koju je podnela tužena strana, iako je takva obaveza izričito propisana u članu 219.1 ZPP, propisujući da će jedna kopija, blagovremno podnete, potpune i prihvatljive revizije biti dostavljena od strane prvostepenog suda u roku od 7 dana tuženoj strani. Po njenom mišljenju, ovaj propust predstavlja povredu njenih

prava u smislu člana 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] u vezi sa članom 6 [Pravo na pravično suđenje] EKLJP.

37. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi da su joj rešenjem Rev. br. 356/2009 Vrhovnog suda od 20. januara 2012. god., kao i presudom Ac. br. 52/2012 Okružnog suda od 11. maja 2012. god. i presudom Rev. Mlc. br. 329/2012 Vrhovnog suda od 24. juna 2013. god., u ponovljenom postupku naloženom presudom Rev. br. 356/2009, povređena njena prava iz članova 46. [Zaštita Imovine], 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] Ustava, u vezi sa članom 6. 1 EKLJP. Podnosilac zahteva strahuje da će ona, nakon ovih sudskih odluka, biti primorena da napusti stan, iako su odluke KISZ konačne i izvršne.

Primenjiv zakon

38. Odredbe na koje se pozvao KISZ u svojoj odluci su definisane u sledećim pravnim instrumentima:

UNMIK Uredba br. 1999/23 o Ustavnovljavanju uprave za stambena i imovinska pitanja i komisije za imovinska potraživanja:

Uprava za stambena i imovinska pitanja

[...]
Član 1.2: *"Kao izuzetak od nadležnosti lokalnih sudova, Uprava prima i registruje sledeće kategorije potraživanja koje se tiču stambene imovine uključujući pridruženu imovinu;*

Potraživanja fizičkih lica čije je vlasništvo, posed ili stanarsko pravo na nepokretnu stambenu imovinu opozvano nakon 23. marta 1989. godine, na osnovu zakona koji je diskriminatoran u primeni ili u nameri;

Potraživanja fizičkih lica koja su ušla u neformalne transakcije nepokretne stambene imovine na osnovu slobodne volje strana nakon 23. marta 1989. godine"

Potraživanja fizičkih lica koja su bila vlasnici, posednici ili nosioci stanarskog prava na nepokretnu stambenu imovinu pre 24. marta 1999. god., i koja sada ne uživaju posed imovine, i kad imovina nije prenesena dobrovoljno".

Uprava takva potraživanja upućuje Komisiji za stambena i imovinska potraživanja radi rešavanja ili, ako to odgovara,

upućuje ih Komisiji za stambena i imovinska potraživanja i rešavanje. [...]".

Član 2:

Komisija za stambena i imovinska potraživanja

Član 2.1. *Komisija za stambena i imovinska potraživanja (Komisija) je nezavisni organ Uprave koji razrešava privatne nekomercijalne sporove u vezi sa stambenom imovinom koje joj uputi Uprava, dok Specijalni predstavnik Generalnog sekretara utvrdi da su lokalni sudovi u stanju da izvršavaju funkcije koje im poveri Komisija.*

[...]

Član 2.7. *Konačne odluke Komisije su obavezujuće i izvršne i nisu predmet preispitivanja bilo kojih drugih pravosudnih ili administrativnih organa na Kosovu."*

[...].

UNMIK Uredba br. 2000/60 od 31. oktobra 2000. god.

[...]

Član 2.4: "*Bilo koja osoba koja je stekla vlasništvo nad imovinom neformalnom transakcijom zasnovanom na slobodnoj volji strana između 23. marta 1989. god., i 13. oktobra 1999. god., ima pravo na nalog Direktorata ili Komisije za registraciju njegovog/njenog vlasništva u odgovarajućem javnom registru. Ovakav nalog ne utiče na bilo koju obavezu podnosioca zahteva da plati bilo koji porez ili naplatu u vezi sa imovinom ili transakcijom imovine".*

Član 2.5: "*Bilo koja izbeglica ili privremeno naseljeno lice sa pravom na imovinu ima pravo da se vrati na svoju imovinu, ili da raspolaže njome u skladu sa zakonom, shodno ovoj Uredbi."*

Član 2.6: "Bilo koja osoba sa pravom na imovinu na dan *24. marta 1999. god., koja je izgubila posed nad svojom imovinom i nije se dorbovoljno odrekla prava na imovinu, ima pravo na nalog iz komisije za ponovno posedovanje imovine. Komisija ne prima zahteve za kompenzaciju oštećenja ili uništenja imovine".*

[...].

Prihvatljivost zahteva

39. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosilaca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

40. S tim u vezi, Sud s e poziva na član 113. 7 Ustava, koji propisuje:

> *"7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.".*

41. Sud se takođe poziva na član 49. Zakona koji propisuje:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. (...)".*

42. U ovom slučaju, Sud primećuje da je podnosilac zahteva tražila zaštitu pred Opštinskim i Okružnim sudom i konačno pred Vrhovnim sudom Kosova, tj. priznavanje svojih prava koja je stekla na osnovu tri uzastopne odluke KISZ. Sud takođe primećuje da je podnosiocu zahteva presuda Rev. Mlc. br. 329/2012 Vrhovnog suda od 24. juna 2013. god., uručena 12. avgusta 2013. god. i da je ona podnela zahtev Sudu 13. novembra 2013. god.

43. Prema tome, Sud smatra da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka, da je iscrpela sva pravna sredstva dostupna po primenjivim zakonom i da je podnela zahtev u roku od četiri meseca.

Meritum zahteva

Što se tiče nalaza KISZ

44. Što se tiče ocene merituma zahteva, Sud primećuje da je KISZ, odlukom br. HPCC/D/259/2006/B&C od 15. jula 2006. god., odlučio, između ostalog, da se vlasništvo podnosioca zahteva u pogledu sporne imovine registruje u odgovarajućim javnim knjigama i da joj se ta imovina vrati u posed.

45. Sud takođe primećuje da je ponovljeni zahtev za ponavljanje razmatranja odluke, podnete od strane tužene, odbijen od strane KISZ 11. decembra 2006. god., i 8. juna 2007. god., odnosno, nisu pronađeni novi dokazi i materijalne greške. Pod naslovom: "Konačnost odluke", odluke KISZ se pozivaju na UNMIK/REG/1999/23 koja propisuje: "*2.7 Konačne odluke Komisije su obavezujuće i izvršne i*

nisu predmet preispitivanja bilo kojih drugih pravosudnih ili administrativnih organa na Kosovu."

46. Po mišljenju Suda, ovo može samo da znači da, obzirom da je poslednja odluka KISZ br. HPCC/REC/99/2007 od 8. juna 2007. god., postala *res judicata,* nakon što je certifikovana od strane sekretara KISZ od 24. jula 2007. god., podnosilac zahteva je imala pravo na vlasništvo i posed, kao što je garantovano članom 46. Ustava i članom 1. Protokola 1 EKLJP i da će se bilo koje uplitanje u ova prava od strane bilo kog sudskog ili administrativnog organa smatrati povredom ovih prava (vidi takođe slučaj KI104/10, podnosilac zahteva: Arsić Draža, presuda od 23. aprila 2012. god.).

47. U tom smislu, Sud nalazi da su dosadašnji pokušaji podnosioca zahteva da odluku KISZ br. HPCC/D/259/2006/B&C sprovede putem registracije u odgovarajućim javnim knjigama, ostali neuspešni i stvorili su situaciju pravne nesigurnosti za podnosioca zahteva, čak i sada kada ona drži navedenu imovinu.

48. Sud, stoga, zaključuje da je došlo od povrede prava podnosioca zahteva garantovanih članom 46. Ustava u vezi sa članom 1 Protokola 1 EKLJP.

Što se tiče žalbe da podnosilac nije primio kopiju revizije podnete od strane tužene

49. U tom smislu, Sud primećuje da se podnosilac zahteva žali da, u suprotnosti sa članom 219.1 ZPP, nikad nije primila kopiju revizije, podnete od strane tužene, na rešenje Ac. br. 23/2009 Okružnog suda u Prizrenu od 16. marta 2009. god., i da kada je saznala o postupku revizije, njen zahtev Vrhovnom sudu da dobije kopiju revizije je ostao bez odgovora. Ona se žali da, kao posledica toga, nije mogla da učestvuje u raspravi pred Vrhovnim sudom koji je rešenjem Rev. br. 356/2009 od 20. januara 2012. god., usvojio reviziju tužene strane i vratio predmet Okružnom sudu u Prizrenu na ponovno suđenje.

50. Iz podnesaka podnosioca zahteva može se dalje primetiti da je Okružni sud u Prizrenu, kada je ponovio postupak predmeta od 11. maja 2012. god., promenio svoje prethodno mišljenje nakon rešenja Vrhovnog suda i, potvrđujući presudu Opštinskog suda od 29. avgusta 2008. god., tužbeni zahtev podnosioca da je ona vlasnica spornog stana, odbio.

51. Sud primećuje da je, nakon toga, podnosilac zahteva podnela reviziju na presudu Okružnog suda od 11. maja 2012. god., Vrhovnom sudu, osporavajući u isto vreme rešenje Rev. br. 356/2009 Vrhovnog suda od 20. januara 2012. god., i da se izričito poziva na povrede člana 31.

Ustava i člana 6. EKLJP iz razloga da se *"parnični postupak ne može pokrenuti između dve stranke, od kojih [podnosilac zahteva] nije učestvovao na raspravi, odnosno, nije bio obavešten o tvrdnjama odgovorne strane"*.

52. Član 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava, između ostalog, propisuje:

"Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.

[...]."

53. Član 6. stav 1. [Pravo na pravično suđenje] EKLJP, imeđu ostalog, propisuje:

"Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom.

[...]."

54. Sud ponavlja da, u skladu sa članom 53. Ustava "*Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava"*.

55. Što se tiče žalbi podnosioca zahteva da nije bila obaveštena o postupku revizije, pokrenutog od strane tužene pred Vrhovnim sudom i da joj kopija revizije, uprkos njenom zahtevu, nikad nije dostavljena, Sud se poziva na pristup ESLJP u sličnim slučajevima. Na primer, slučaj Grozdanoski (vidi Grozdanoski protiv bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, br. 21510/03, od 31. maja 2007. god.), ESLJP je zaključio da u parničnim postupcima, načelo jednakosti oružja podrazumeva da se svakoj stranki treba dozvoliti razumna mogućnost da predstavi svoj ili njen slučaj – uključujući i dokaze – pod uslovima koji je ne dovode u znatno nepovoljniji položaj naspram protivničke strane. Prema ESLJP-u koncept pravičnog suđenja, u kojem je jednakost sredstava predstavlja jedan od aspekata, podrazumeva pravo da stranke imaju pravo da budu upoznate i da daju komentare na sve iznete dokaze ili predstavljene primedbe. ESLJP je bio

stava da je svrha člana 6. stava 1 EKLJP-a, iznad svega, da zaštiti interese stranaka i interese pravilnog deljenja pravde, dok je poštovanje prava na pravično suđenje, zagarantovanog članom 6. stavom 1 EKLJP, zahtevalo da podnosiocu zahteva bude pružena mogućnost da bude upoznat sa zahtevom i da iznese svoje komentare na zahtev javnog tužioca. Sledstveno tome, ESLJP je ustanovio da je neobaveštavanjem podnosioca zahteva o zahtevu javnog tužioca za zaštitu zakonitosti pred Vrhovnim sudom Makedonije došlo do kršenja člana 6. stava 1 EKLJP-a.

56. Sud se dalje poziva na slučaj Gusak, (Vidi Gusak protiv Rusije, 7. juna 2011. god., zahtev br. 28956/05, para 27.), gde ESLJP smatra da "parničar treba biti pozvan na sudsko ročište na taj način da ne samo da ima saznanja o datumu i mestu ročišta, nego i da ima dovoljno vremena na raspolaganju da pripremi svoj slučaj i učestvuje na sudskom ročištu".

57. Sud se takođe poziva na svoju sudsku praksu, posebno na slučaj KI108/10, podnosilac zahteva Fadil Selmanaj – ocena ustavnost presude Vrhovnog suda Kosova, A. br. 170/2009 od 25. septembra 2009. god., gde je odlučio da "*podnosilac zahteva trebalo da bude pozvan da učestvuje u sudskom postupku na takav način da ne bude samo upoznat sa postojanjem istog nego i da iznese svoje argumente i dokaze tokom postupka*".

58. Što se tiče ovog slučaja, Sud nalazi da podnosilac zahteva nije mogla ostvariti svoje pravo na pravično suđenje, da prethodno nije bila obaveštena o reviziji tužene i da nije imala priliku da učestvuje u postupku pred Vrhovnim sudom 20. januara 2012. god. da iznese svoj slučaj.

59. Štaviše, iako je podnosilac zahteva pokrenula stvar u detalje pred Vrhovnim sudom svojom revizijom od 21. juna 2012. god., Vrhovni sud u svojoj presudi Rev. Mlc. br. 329/2012 od 24. juna 2013. god., ni na jedan način nije uzeo u obzir žalbu podnosioca zahteva i njene podneske u tom pogledu.

60. Pod ovim okolnostima, Sud zaključuje da, zanemarivanjem da pravilno oceni argumente podnosioca zahteva u vezi sa tim što nije primila kopiju revizije tuženog i da nije bila u stanju da učestvuje u raspravi pred Vrhovnim sudom 20. januara 2012. god., da iznese svoj slučaj, Vrhovni sud nije poštovao prava tvrdnji podnosioca zahteva. Iz toga proizilazi da je došlo do povrede člana 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20 Zakona i pravilom 56 (1) Poslovnika o radu, u sednici održanoj 24. marta 2014. god.,

ODLUČUJE

I. Da PROGLASI zahtev prihvatljivim, jednoglasno;

II. UTVRĐUJE da je bilo povrede člana 46. Ustava u vezi sa članom 1. Protokola 1. EKLJP, jednoglasno;

III. UTVRĐUJE da je bilo povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, jednoglasno;

IV. PROGLAŠAVA nevažećom presudu Vrhovnog suda Kosova Rev. Mlc.br.329/2012 od 24. juna 2013. god., jednoglasno;

V. NALAŽE izvršenje odluke HPCC br. HPCC/D/259/2006/B&C upisujući imovinska prava podnosioca zahteva nad osporenom imovinom u odgovarajuće javne knjige, većinom glasova;

VI. Da u skladu sa pravilom 63. (5) Poslovnika o radu, javni organi odgovorni za izvršenje odluke HPCC br. HPCC/D/259/2006/B&C dostaviće informacije o preduzetim merama za sprovođenje odluke Suda;

VII. OSTAJE posvećen ovom pitanju u očekivanju sprovođenja tog naloga;

VIII. NALAŽE da se ova presuda dostavi strankama i, u skladu sa članom 20.4 Zakona, da se objavi u službenom listu;

IX. PROGLAŠAVA da ova presuda stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 61/11 i KI 55/13, Nexhmije Hasani i Vjollca Shoshi, Rešenje od 25. juana 2013 god.- Ocena ustavnosti 2 presude Vrhovnog suda Republike Kosovo i to Rev. br. 434/2008 od 23. februara 2009. god. i Rev. br. 164/2010 od 11. januara 2013. god.

Slučaj KI 61/11 i KI 55/13, odluka od 25. juna 2013. god.

Ključne reči: individualni zahtev, povreda ustavnih prava i sloboda, članovi 46 i 31, neprihvatljiv zahtev

Podnosioci su podneli zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, tvrdeći da su im ustavna prava i slobode povređena presudama redovnih sudova. Zahtev je ocena ustavnosti osporenih presuda Vrhovnog suda, kojima se tvrdi da je povređeno pravo na imovinu i pravo na pravično suđenje podnosiocima zahteva, garantovana članom 46 i članom 31. Ustava.

Ovi slučajevi su identični sa slučajem „Vahide Hasani i drugi“ protiv individualnih presuda Vrhovnog suda Republike Kosovo (vidi rešenje o neprihvatljivosti Ustavnog suda od 22. januara 2013. god.).

Sud je zaključio da su zahtevi podnosilaca neprihvatljivi u skladu sa pravilom 36 (1) c), zahtevi su očigledno neosnovani i kao takvi, neprihvatljivi. Kao rezime, podnosioci zahteva nisu pokazali zašto i kako su im povređena prava garantovana Ustavom. Sama izjava da je Ustav povređene ne može se smatrati ustavnom žalbom.

Ustavni sud podseća da nije njegova dužnost, prema Ustavu, da deluje kao apelacioni sud ili sud četvrtog stepena u vezi sa odlukama donetim od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila proceduralnog i materijalnog prava. Zbog gore navedenih razloga, Sud je odlučio da proglasi zahtev neprihvatljivim.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučajevima br. KI61/11 i KI55/13
Podnosilac
Naxhije Hasani i Vjollca Shoshi
Ocena ustavnosti 2 presude Vrhovnog suda Republike Kosovo i to Rev. br. 434/2008 od 23. februara 2009. god. i Rev. br. 164/2010 od 11. januara 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija, i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahteve su podnele gđa Naxhije Hasani i gđa Vjollca Hashani (u daljem tekstu: podnosioci zahteva).

Osporena odluka

2. Osporene odluke su presude Vrhovnog suda Rev br. 434/2008 od 23. februara 2009. god. i Rev. br. 164/2010 od 11. januara 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporenih presuda Vrhovnog suda koje su navodno povredile pravo na svojinu i pravo na pravično suđenje podnosilaca zahteva kao što su garantovana članom 46 Ustava u vezi sa članom 1 Protokola 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP) i članom 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP.

4. Ovi slučajevi su identični sa sledećim slučajevima koji su rešeni od strane Ustavnog suda „slučaj Vahide Hasani i drugi“ (Vidi Rešenje o neprihvatljivosti Ustavnog suda Kosova od 22. januara 2013).

Pravni osnov

5. Zahtevi se zasnivaju na članu 113 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 20 Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Pregled činjenica

6. Uopšteno, činjenice u ovim zahtevima su identične sa onima u gorespomenutim slučajevima u stavu 4.

7. U stvari, tokom 2001. i 2002. god., podnosioci zahteva su potpisali sporazum o privremenoj naknadi plate za prekid radnog ugovora sa svojim poslodavcem Energetskom korporacijom Kosova (u daljem tekstu: EKK). Ti Sporazumi su u suštini bili isti.

8. Članom 1 sporazuma je bilo predviđeno da, u skladu sa članom 18 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju na Kosovu (Službeni list Socijalističke Autonomne Pokrajine Kosovo br. 26/83, 26/86 i 11/88) i zaključkom Invalidske komisije EKK-a, korisnik (tj. svaki od podnosilaca zahteva) ima pravo na privremenu nadoknadu zbog prevremenog prekida radnog ugovora, do uspostavljanja i funkcionisanja Kosovskog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje.

9. Pored toga, član 2 sporazuma je odredio da mesečni iznos koji se isplaćuje svakom podnosiocu zahteva iznosi 206 nemačkih maraka.

10. Dodatno, član 3 je predvideo da će *"isplata prestati onog dana kada Kosovski fond za penzijsko i invalidsko osiguranje otpočne sa radom. Od tog dana, korisnik svoja prava može ostvariti u Kosovskom fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje (Kosovski invalidski penzioni fond), i EKK se oslobađa odgovornosti prema korisniku u skladu sa ovim sporazumom."*

11. Dana 1. novembra 2002. god., Izvršni odbor EKK je usvojio odluku o uspostavljanju penzijskog fonda, u skladu sa odredbama Uredbe UNMIK-a br. 2001/30 o penzijama na Kosovu. Član 3 te odluke, predviđa sledeće: "Penzijski fond nastavlja da postoji na neodređeno vreme, u skladu sa uslovima i odgovornostima definisanim zakonima o penziji, koje usvaja Odbor za penzijski fond EKK-a, u skladu sa ovom odlukom, ili dok zakonski uslovi za postojanje i funkcionisanje Fonda ne budu u skladu sa penzijskim propisima i pravilima koje usvoji BPK."

12. Izvršni odbor EKK-a je 25. jula 2006. god. poništio gore navedenu odluku o uspostavljanju dopunskog penzijskog fonda i prekinuo je finansiranje i funkcionisanje dopunskog penzijskog fonda, sa početkom od 31. jula 2006. god.

13. Prema odluci od 25. jula 2006. god., svim korisnicima je zagarantovana celokupna isplata u skladu sa Statutom Fonda. Odluka dalje navodi da će radnici EKK-a, za koje Ministarstvo rada i socijalne zaštite potvrdi da su radno nesposobni, uživati prava koja predviđa ministarstvo.

14. EKK je 14. novembra 2006. god. obavestila Centralni bankarski organ da je *"odluka o ukidanju penzijskog fonda EKK-a zasnovana na odluci Izvršnog odbora EKK-a i odluci Odbora za upravljanje penzijama... zbog finansijskog rizika koji ova šema predstavlja za EKK u budućnosti"*.

15. U leto 2006. god., EKK je prekinula isplatu predviđenu sporazumom bez ikakvog obaveštenja.

16. Podnosioci su tužili EKK pred Opštinskim sudom u Prištini, tražeći od Suda da naloži EKK da isplati neisplaćene naknade i da nastavi da plaća 105 evra (jednako 206 nemačkih maraka) sve dok se ne steknu uslovi za prestanak plaćanja.

17. Opštinski sud u Prištini je usvojio tužbe podnosilaca zahteva i naložio novčanu nadoknadu. Opštinski sud Prištine je zaključio (npr. Presuda C. br. 646/2006 od 12. decembra 2007. god. u slučaju prvog podnosioca Naxhije Hasani) da uslovi predviđeni članom 3 sporazuma nisu ispunjeni. Član 3 sporazuma predviđa novčanu nadoknadu sve do osnivanja Penzijsko invalidskog fonda. *"Što podrazumeva da pravo na penzionu šemu, ne bi bilo moguće za njenog supruga i da je on još uvek živ, pošto on još uvek ne bi napunio 65 godina starosti te da podnosilac nasleđuje prava svog supruga da nastavi da prima ove isplate"*.

18. EKK je uložila žalbu protiv presude Opštinskog suda Okružnom sudu, navodeći, *inter alia,* da presuda Opštinskog suda nije pravična, jer su sporazumi potpisani sa podnosiocima zahteva, zbog invaliditeta podnosilaca zahteva i da oni ne mogu tražiti nastavak svojih radnih odnosa zbog njihovog invaliditeta. EKK je ponovila da je Sud bio dužan da odluči u skladu sa Uredbom UNMIK-a 2003/40 o proglašenju Zakona o invalidskim penzijama prema kojoj podnosioci zahteva imaju pravo na invalidsku penziju.

19. Okružni sud je odbio žalbe EKK-a kao neosnovane.

20. EKK je podnela reviziju Vrhovnom sudu, zbog navodne bitne povrede Zakona o parničnom postupku i pogrešne primene materijalnog prava. EKK je ponovila da su podnosioci zahteva imali pravo na penziju kako je predviđeno Zakonom 2003/40 i da će zbog humanitarnih razloga ona nastaviti da plaća mesečnu nadoknadu nakon što je Zakon stupio na snagu. EKK je dalje tvrdila da starost podnosioca zahteva nije relevantna ali da je njegov invaliditet relevantan.

21. Vrhovni sud je odbio kao neosnovane tužbe podnosilaca zahteva i poništio je presude Okružnog i Opštinskog suda. Vrhovni sud je zaključio da je prekid radnog odnosa bio zakonit shodno članu 11.1 Uredbe UNMIK-a 2001/27 o Osnovnom zakonu o radu na Kosovu.

22. Vrhovni sud je tvrdio da je način prekida radnog odnosa bio zakonit, u skladu sa članom 11.1 Uredbe UNMIK-a 2001/27 o Osnovnom zakonu o radu na Kosovu.

23. U presudi o prvom podnosiocu Naxhije Hasani Rev. br. 434/2008 od 23. februara 2009. god., Vrhovni sud je naveo: *"Uzimajući u obzir nespornu činjenicu da je tužena ispunila obaveze prema tužiocu, a to je plaćanje nadoknade plate u skladu sa određenim periodom koji je do uspostavljanja i funkcionisanja Fonda za penzijsko invalidsko osiguranje na Kosovu na snazi od 1. januara 2004. god., Sud je našao da je tužena ispunila obavezu prema sporazumu. Stoga, navodi podnosioca da je tužena dužna da njemu plati privremenu nadoknadu plate nakon osnivanja Fonda za penzijsko invalidsko osiguranje na Kosovu, Sud smatra kao neosnovanima zato što ugovorene stranke, do pojavljivanja rešenja uslova – osnivanja pomenutog fonda, su ispunili svoje ugovorene obaveze"*.

24. Štaviše, Vrhovni sud je ponovio da „pravo na privremenu kompenzaciju ne može da se prenese na druga lica jer je to subjektivno pravo usko povezano sa poslodavcem i zaposlenom i da je EKK ispunila njene obaveze nastavljanjem isplate 105 evra podnosiocima zahteva za 60 meseci.

25. Dana 15. maja 2009. god., Ministarstvo rada i socijalne zaštite je objavilo sledeće saopštenje: *"Zaključak Vrhovnog suda Kosova, u svom obrazloženju npr: presude Rev. br. 338/2008, da u Republici Kosovo postoji Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje koji funkcioniše od 1. januara 2004. god. nije tačan i neosnovan je. Dajući ovu izjavu, imamo u obzir činjenicu da Uredba UNMIK-a 2003/40 proglašava Zakon br. 2003/213 o penzijama za lica sa ograničenim sposobnostima na Kosovu, kojom se za trajno nesposobna lica reguliše da mogu koristiti ovu šemu u skladu sa uslovima i*

kriterijumima predviđenim ovim zakonom. Stoga, dozvolite mi da podvučem da odredbe ovog Zakona ne predviđaju uspostavljanje fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje u zemlji. Uspostavljanje fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje u Republici Kosovo predviđeno je odredbama Zakona o penzijskim i invalidskim fondovima, koji je u fazi izrade i usvajanja u Vladi Kosova." Isto obaveštenje, u vreme kada je napisano, između ostalog objašnjava da postoji: *"invalidska penzija koja iznosi 45 evra kako je regulisano Zakonom o invalidskim penzijama (korisnici su sva lica sa potpunim i trajnim invaliditetom)"* kao i *"penzije definisane doprinosom, u iznosu od 82 evra, koji je regulisan odlukom Vlade (korisnici su svi penzioneri koji su dostigli starosnu granicu od 65 godina i koji imaju najmanje 15 godina radnog iskustva)".*

Navodi podnosioca zahteva

26. Podnosioci zahteva tvrde da je prekid isplate u suprotnosti sa potpisanim ugovorom.

27. Podnosioci zahteva takođe navode da je opšte poznato da Kosovski fond za penzijsko i invalidsko osiguranje još nije uspostavljen. S druge strane, u prvobitnom slučaju br. KI40/09, EKK je osporila navode podnosilaca zahteva tvrdeći da je opšte poznato da Penzijsko-invalidski fond funkcioniše od 1. januara 2004. god.

28. Prema EKK, podnosioci zahteva su automatski pokriveni nacionalnom invalidskom šemom shodno Uredbi UNMIK-a br. 2003/40 o proglašenju Zakona o invalidskim penzijama na Kosovu (Zakon br. 2003/23).

29. EKK je dalje tvrdila da je 31. avgusta 2006. god. donela saopštenje prema kojoj su svi korisnici Dopunskog fonda EKK-a obavešteni da je fond ukinut. Istim saopštenjem je potvrđeno da je svim korisnicima garantovana puna isplata u skladu sa Statutom DPF, to jeste 60 meseci isplata ili dok korisnici navrše 65 godine starosti, shodno odluci Upravnog odbora Penzijskog fonda od 29. avgusta 2006. god.

30. EKK je dalje tvrdila da podnosioci zahteva nisu osporili uputstva o invalidskoj penziji i o potpisivanju za prevremeni prekid radnog odnosa u skladu sa zaključkom Invalidske komisije.

31. Sve u svemu, podnosioci zahteva tvrde da su njihova prava na svojinu i na pravično suđenje povređena odlukom EKK-a kojom su jednostrano poništeni njihovi sporazumi. Podnosioci zahteva dalje tvrde da nisu bili u stanju da isprave takvu povredu pred redovnim sudovima.

Postupak pred Sudom

32. Između 2011. i juna 2013. god., podnosioci su individualno, podneli zahteve Ustavnom sudu.

33. Predsednik Suda je imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca i imenovao Veće za razmatranje Suda sastavljeno od sudija Altay Suroy (predsedavajući), Enver Hasani i Ivan Čukalović.

34. Dana 25. juna 2013. god., nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Prihvatljivost zahteva

35. Kako bi bio u mogućnosti da reši zahteve podnosilaca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom o Ustavnom sudu i Poslovnikom o radu.

36. Ustavni sud ponavlja da nije njegova dužnost prema Ustavu da postupi kao apelacioni sud ili sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga je redovnih sudova da tumače i da primenjuju odgovarajuće propise procesnog i materijalnog prava. (vidi, *mutatis mutandis,* García Ruiz protiv Španije [VK], br. 30544/96, § 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

37. Sud podseća na uslove za prihvatljivost određene članom 34 Konvencije, prema kome svaki zahtev mora da se podnese od strane podnosilaca zahteva koji tvrde da su žrtve povreda Konvencije. Veza treba da se uspostavi između podnosilaca i štete koju su on ili ona pretrpeli zbog navodnog kršenja.

38. Vrhovni sud je u izreci odluke naveo da "*se pravo ne može preneti na druga lica, jer je subjektivno pravo usko povezano sa poslodavcem i radnikom i da se to pitanje odnosi na privremenu nadoknadu za prekid radnog odnosa, a ne odnosi se na pravnu penziju i tako činjenica da Penzijsko invalidski fond nije još uvek funkcionalan ne utiče na slučaj podnosilaca, zato što je sporazum bio potpisan između supruga podnosilaca zahteva (pokojnih) i stoga, prema članu 359. Zakona o obligacionim odnosima, EKK nema daljih obaveza*".

39. Štaviše, član 51 Ustava [Pravo na Zdravstvenu i Socijalnu Zaštitu] koji se odnosi na neki od gore navedenih navoda podnosilaca koji se odnose na penziju, samo navodi da, *"Osnovno socijalno osiguranje koje se odnosi na nezaposlenost, bolest, ograničene sposobnosti i*

starost, se reguliše zakonom“. To ne mora da znači da građanin ima penziju ili da određuje kako neko može da se kvalifikuje za penziju.

40. Što se tiče obrazloženja Ustavnog suda u njegovoj prethodnoj presudi u vezi sa bivšim zaposlenima EKK-a, ono ne može da se primeni u slučaju ovih podnosilaca zahteva, zato što oni nisu bili potpisnici sporazuma sa EKK-a i kao takav je neprenosive prirode.

41. Štaviše, podnosioci nisu direktno precizirali nijednu ustavnu odredbu koja je mogla biti prekršena odlukom koju osporavaju, niti su u mogućnosti da dokažu *"status žrtve akta javnog organa"* kao što je predviđeno u članu 34.EKLJP.

42. Nakon razmatranja oba upravna postupka u celini, Ustavni sud ne nalazi da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravični ili arbitrarni (vidi *mutatis mutandis,* Shub protiv Litvanije, Odluka ESLJP u vezi sa prihvatljivošću zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).

43. Kao rezime, podnosioci zahteva nisu pokazali zašto i kako su im povređena prava garantovana Ustavom. Prosta izjava da je Ustav kršen ne može se smatrati ustavnom žalbom. Stoga, shodno pravilu 36 (1) c) Poslovnika o radu, zahtev je očigledno neosnovan i sledstveno neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, pravilima 36 c) i a) i 56 (2) Poslovnika o radu, dana 25. juna 2013. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i biće objavljena u Službenom listu, u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Dr Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI83/13, ragoljub Stanković, Rešenje od 20. januara 2014 god.- Ocena ustavnosti obaveštenja Fi 21/90 o privremenoj listi zaposlenih koji su bili kvalifikovani za dobijanje nadohnade od privatizacije DP „Stan/Banesa“ iz Prizrena objavljenog od strane Kosovske agencije za privatizaciju

Slučaj KI83/13, odluka od 20. januara 2014. god.

Ključne reči; individualni zahtev, neiscrplenje

Podnosilac zahteva je podneo podnesak u skladu sa članom 113.7 Ustava Republike Kosovo, članu 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Kosova.

Podnosilac zahteva je dana 10. juna 2013., podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo, gde je od suda zahtevao ocenu ustavnosti obaveštenja Kosovske agencije za privatizaciju.

Podnosilac u zahtevu ne navodi konkretno članove Ustava koji su povređeni, podnosilac od Suda traži ostvarivanje prava na deo prihoda od privatizacije DP„Stan/Banesa“ iz Prizrena.

Odlukom predsednika br. GJR. KI83/13, od 20. juna 2013, sudija Kadri Kryeziu je imenovan za sudiju izvestioca, istog dana odlukom predsednika br. KSH. KI83/13, imenovano je i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

Sud je tokom razmatranja slučaja konstatovao da uslovi za prihvatljivost nisu ispunjeni u ovom podnesku. Sud primećuje da je od podnosioca zahteva traženo i da mu je pružena prilika da dokaže da je iscrpeo sva pravna sredstva, podnosilac zahteva nije obavestio Sud o postupku po pravnom leku. Obrazloženje za pravilo iscrpljenosti je da se pruži mogućnost nadležnim organima, uključujući i sudove, da spreče ili isprave navodnu povredu Ustava. Ovo pravilo se zasniva na pretpostavci da pravni poredak Kosova obezbeđuje delotvorna pravna sredstva protiv povrede ustavnih prava. Ovo je važan aspekt supsidijarnog karaktera Ustava.

Uzimajući u obzir sve okolnosti podnetog zahteva, Ustavni sud Kosova je na sednici 20. januara 2014 god., odlučio da zahtev odbaci kao neprihvatljiv jer nisu iscrpljena sva pravna sredstava.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI83/13
Podnosilac
Dragoljub Stanković
Ocena ustavnosti obaveštenja Fi 21/90 o privremenoj listi zaposlenih koji su bili kvalifikovani za dobijanje nadohnade od privatizacije DP „Stan/Banesa“ iz Prizrena objavljenog od strane Kosovske agencije za privatizaciju

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Dragoljub Stanković (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u Štrpcu/Brezovica.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava obaveštenja Fi 21/90 o privremenoj listi zaposlenih koji su bili kvalifikovani za dobijanje iznosa od 20% dohodaka od privatizacije DP „Stan/Banesa“ iz Prizrena objavljenog od strane Kosovske agencije za privatizaciju(u daljem tekstu: KAP).

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti obaveštenja Fi 21/90 o privremenoj listi zaposlenih za koju podnosilac tvrdi da je povredila njegova osnovna ljudska prava kao i pravo na rad i zaradu, te u svom zahtevu podnetog Ustavom sudu (u daljem tekstu: Sud), traži ostvarivanje prava na deo prihoda od privatizacije DP„Stan/Banesa“ iz Prizrena.

Pravni osnov

4. Zahtev se zasniva na članu 113.7 Ustava, članu 47 Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Suda (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

5. Dana 10. juna 2013. god., podnosilac zahteva je podneo zahtev Sudu.

6. Dana 20. juna 2013. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI83/13, imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI83/13, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues (član) i Ivan Čukalović (član).

7. Dana 2. jula 2013. god., Sud je od podnosioca zahteva tražio da popuni zvanični formular zahteva i priloži dokumentaciju u vezi preduzetih radnji od strane podnosioca zahteva i odgovarajućih institucija u vezi sa privremenom listom zaposlenih koji su bili kvalifikovani za dobijanje iznosa od 20% dohodaka od privatizacije DP „Stan/Banesa“ iz Prizrena objavljene od strane KAP.

8. Dana 15. jula 2013. god., podnosilac zahteva je Sudu podneo popunjeni zvanični formular zahteva u kome obaveštava Sud da je 7. maja 2012. god., uputio zahtev Posebnoj komori Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju(u daljem tekstu: PKVS) i da do dana podnošenja ovog formulara nije dobio nikakav odgovor.

9. Dana 27. avgusta 2013. god., Sud je obavestio PKVS, u vezi sa upisom zahteva.

10. Dana 29. avgusta 2013. god. Sud je obavestio KAP, u vezi sa upisom zahteva.

11. Dana 1. oktobra 2013. god., PKVS je dostavila kopiju rešenja br. C-II-12-0016-001 od 06. avgusta 2013. god., na koje je podnosilac zahteva imao pravo žalbe u zakonski predviđenom roku.

12. Dana 24. decembra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva , u vezi sa odgovorom PKVS.

13. Dana 20. januara 2014. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu u punom sastavu za neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

14. *Podnosilac zahteva je počev od 1987. godine bio radnik DP „Stan/Banesa“ iz Prizrena, raspoređen na radno mesto direktor preduzeća, na pomenutom radnom mestu je ostao do 1999. godine, kad je iz bezbednosnih razloga napustio mesto prebivališta (Prizren).*

15. Dana 24. jula 2009. god., DP „Stan/Banesa“ iz Prizrena je privatizovano. KAP je 28. novembra 2010. God., objavila konačni spisak radnika koji imaju pravo na deo prihoda od 20% od privatizacije DP „Stan/Banesa“ iz Prizrena. Krajnji rok za izjavljivanje žalbe na konačni spisak radnika PKVS je bio 27. novembar 2010. godine.

16. Dana 7. maja 2012. godine., podnosilac zahteva ulaže žalbu PKVS protiv KAP-a i traži da se njegovo ime uvrsti u spisak radnika koji imaju pravo na deo prihoda od 20% od privatizacije.

17. Dana 16. aprila 2013. god., PKVS je obavestila KAP o žalbi podnosioca zahteva.

18. *U odgovoru datom PKVS, KAP tvrdi da:*

> “žalilac nema pravo zbog činjenice da je žalba izjavljena nakon isteka roka. Konačni rok za izjavljivanje žalbe PKVS bio je 27. novembar 2010. godine. Žalilac je izjavio žalbu 7. maja 2012. godine. U vezi sa tim agencija predlaže da se njegova žalba odbaci kao neprihvatljiva. “

19. Dana 6. avgusta 2013. god., Specijalno veće PKVS je donelo odluku br. C-II-12-0016-001 na koje je podnosilac zahteva imao pravo žalbe u zakonski predviđenom roku. U pomenutoj odluci PKVS kaže:

> *“Tužba je posebnoj komori podneta nakon krajnjeg roka 27.novembra 2010 godine. Nije izdato bilo kakvo objašnjenje u vezi neblagovremenog izjaljvljenja. Sud smatra da dokazi koje je žalilac dostavio ne ispunjavaju uslove iz člana 10.6 (a) prema tome žalba je nprihvatljiva, jer je neblagovremena.*
>
> *[...]PRAVNA POUKA*
> *Shodno članu 10, paragraf 6 Zakona o Posebnoj komori pisana žalba na ovo rešenje može da se izjavi u roku od 21 (dvadest jedan) dana. Propisani rok počinje da teče u ponoć na dan kada se presuda u pisanom obliku dostavi strankama. U istom roku žalilac je obavezan da dostavi žalbu drugim stranama.“*

Navodi podnosioca zahteva

20. Podnosilac zahteva ne navodi koji je član Ustava Kosova povređen ovom odlukom Vrhovnog suda, već tvrdi sledeće: "Kosovska agencija za privatizaciju objavljivanjem privremenog spiska radnika koji imaju pravo na deo prihoda ostvarenog privatizacijom preduzeća DP „Stan/Banesa"iz Prizrena a na kojem ja nisam bio upisan kao ni pripadnici moje nacionalnosti povređena su moja osnovna ljudska prava, kao i pravo na rad i zaradu."

21. Podnosilac se obraća Sudu sa zahtevom: "Ovim zahtevom želim da ostvarim pravo na deo prihoda od privatizacije DP „Stan/Banesa" iz Prizrena koji mi pripada s obzirom da sam u ovom preduzeću od 1987-1999. god ."

Prihvatljivost zahteva

22. Kako bi Sud bio u stanju da sudi u vezi sa zahtevom podnosioca, potrebno je da prvo ispita da li je ispunio uslove prihvatljivosti određene Ustavom, i dalje navedene u Zakonu i u Poslovniku.

23. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji određuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

24. Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36 (1) a) Poslovnika o radu, koje propisuje:

> *"1. Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
>
> *b) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke..."*

25. Sud primećuje da se podnosilac zahteva žalio Posebnoj komori protiv konačne liste KAP zaposlenih koji imaju pravo na deo prihoda od privatizacije DP " Stan/Banesa ", međutim, da li je prosledio svoj predmet Žalbenom veću Posebne komore, ostaje nepoznato.

26. Štaviše, Sud primećuje da je od podnosioca zahteva traženo i da mu je pružena prilika da dokaže da je iscrpeo sva pravna sredstva, podnosilac zahteva nije obavestio Sud o postupku po pravnom leku iz rešenja PKVS navedenog u paragrafu 19 ovog izveštaja.

27. Obrazloženje za pravilo iscrpljenosti je da se pruži mogućnost nadležnim organima, uključujući i sudove, da spreče ili isprave navodnu povredu Ustava. Ovo pravilo se zasniva na pretpostavci da pravni poredak Kosova obezbeđuje delotvorna pravna sredstva protiv povrede ustavnih prava. Ovo je važan aspekt supsidijarnog karaktera Ustava (vidi slučaj KI41/09, *podnosilac zahteva AABRIINVEST Univerzitet D.O.O., Priština, rešenje o neprihvatljivosti* od 21. januara 2010. god., i *mutatis mutandis*, vidi slučaj *Selmouni protiv Francuske, br.* 25803/94, ESLJP, odluka od 28. jula 1999. god.).

28. Iz toga proizilazi da zahtev treba da se proglasi neprihvatljivim, jer nisu iscrpljena sva pravna sredstava.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, i pravilom 36 (1) a) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 20. januara 2014. god., je jednoglasno

ODLUČIO

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stav 4 Zakona; i

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Dr sc Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 34/14, Durres Shahini, Rešenje od 24. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Pml. br. 26/2014, od 31. januara 2014. god potražnja za uspostavljanje privremene mjere

Slučaj KI34/14, odluka od 22. marta 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, zahtev za privremenu meru, prima facie ne opravdan

Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Rev. br. 105/2010 od 29. novembra 2012. godine. U vreme kada je zahtev podnet, podnosilac zahteva se nalazio u sudskom pritvoru. U početku, pretpretresni sudija je naložio da se prisustvo podnosioca zahteva osigura putem mere kućnog pritvora. Nakon žalbe Osnovnog tužilaštva, Osnovni sud u Prištini je zamenio meru kućnog pritvora sa sudskim pritvorom. Podnosilac zahteva se žalio na odluku Osnovnog suda u Prištini pred Apelacionim sudom i na odluku poslednje navedenog pred Vrhovnim sudom. Oba sudska stepena, Apelacioni i Vrhovni sud, potvrdili su odluku Osnovnog suda, odnosno potvrdili meru bezbednosti prisustva podnosioca zahteva putem sudskog pritvora.

Podnosilac zahteva je zatim podneo zahtev Ustavnom sudu, kojim je takođe tražio uvođenje privremene mere. U svom zahtevu, podnosilac tvrdi da su mu osporenom presudom povređena prava garantovana članom 29 [Pravo na Slobodu i sigurnost] i članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustava), kao i članom 5 [Pravo na slobodu i sigurnost] i članom 6 [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Ustavni sud je odbacio zahtev kao neprihvatljiv, jer nije *prima facie* opravdan i nema *prima facie* predmet za uvođenje privremene mere. U svom obrazloženju, Ustavni sud smatra da član 31. Ustava i član 6. EKLJP nisu primenjivi ko što tvrdi podnosilac zahteva, jer je postupak još uvek u fazi istrage i optužnica nije izdata. Što se tiče drugih argumenata koje je podnosilac zahteva pokrenuo, Ustavni sud se pozvao na „četvrti stepen doktrine“ kako bi podsetio podnosioca zahteva da se argumenti koje je pokrenuo odnose na „*zakonitost*“, a ne na „*ustavnost*“ i kao takvi se ne rešavaju od strane Ustavnog suda.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI34/14
Podnosilac
Durrës Shahini
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Pml. br. 26/2014, od 31. januara 2014. god., i zahtev za privremenu meru

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Durrës Shahini (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u Kosovu Polju, zastupljen od strane g. Artan Qerkini, advokat iz advokatskog društva "Sejdiu & Qerkini" u Prištini.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Pml. br. 26/2014 Vrhovnog suda Kosova od 31. januara 2014. god., koja je uručena podnosiocu zahteva istog dana.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda, Pml. br. 26/2014, od 31. januara 2014. god. Podnosilac zahteva tvrdi da su mu ovom presudom povređena prava garantovana članom 29 [Pravo na Slobodu i Sigurnost] i članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članom 5 [Pravo na slobodu i sigurnost] i članom 6 [Pravo na pravièno suđenje] Evropske konvencije za ljudska prava (u daljem tekstu: EKLJP).

4. Pored toga, podnosilac zahteva traži od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) da uvede privremenu meru, odnosno da obustavi sprovođenje presude Vrhovnog suda (Pml. br. 26/2014 od 31. januara 2014. god.).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članovima 22 i 27 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 54, 55 i 56 (3) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 21. februara 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu.

7. Dana 27. februara 2014. god., predsednik Suda je odlukom GJR. KI34/14, imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom KSH. KI34/14, imenovao Veće za razmatranje u sastavu sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

8. Dana 27. februara 2014. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i tražio da podnese Sudu: prvo rešenje o određivanju mere sudskog pritvora i sva druga rešenja. Istog dana, Sud je obavestio i Vrhovni sud u vezi sa podnošenjem zahteva.

9. Dana 6. marta 2014. god., podnosilac zahteva je podneo Sudu sva tražena dokumenta.

10. Dana 24. marta 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučio Sud u punom sastavu da proglasi zahtev neprihvatljivim i da odbije zahtev za privremenu meru.

Pregled činjenica

11. Dana 4. juna 2013. god., pretpretresni sudija je izdao nalog (PNKR. 207/2013), po kome je naloženo policiji Kosova da izvrši pretres kuća i pratećih lokala, i hapšenje podnosioca zahteva i drugih osumnjičenih, da je izvršio sledeća krivična dela: učešće ili organizovanje organizovane kriminalne grupe iz člana 283, stav 1 Krivičnog zakonika Kosova (u daljem tekstu: KZK); izdavanje lažnih čekova ili bez pokrića i neadekvatnih upotreba bankarske ili kreditne kartice, prema članu 307, stav 1 KZK; kao i neovlašćena proizvodnja, posedovanje i pokušaj

prema članu 13, stav 2 i 3 Zakona za sprečavanje i suzbijanje kibernetičkog zločina br. 03/L-166.

12. Dana 11. juna 2013. god., Osnovni sud u Prištini je rešenjem PPRKR. br. 127/13 odlučio da izrekne podnosiocu zahteva meru kućnog pritvora.

13. Dana 19. juna 2013. god., Apelacioni sud je odlučio rešenjem PN1. br. 870/13 da usvoji žalbu Osnovnog tužilaštva (PP. br. 462/2013 od 11. juna 2013. god.), i preinačio je rešenje Osnovnog suda (PPRKR. br. 127/13 od 11. juna 2013. god.) zamenjujući podnosiocu zahteva meru kućnog pritvora merom sudskog pritvora.

14. Podnosilac zahteva se nalazi u sudskom pritvoru od 19. juna 2013. god.

15. Dana 9. januara 2014. god., pretpretresni sudija Osnovnog suda u Prištini, rešenjem PPRKR. br. 127/13 odlučio je da produži sudski pritvor podnosiocu zahteva za još dva (2) meseca. Prema ovom rešenju, sudski pritvor se računa od 9. januara 2014. god., do 9. marta 2014. god.

16. U svom rešenju, Osnovni sud u Prištini, *inter alia*, zaključuje:

> *"[...]*
>
> *... predlog Osnovnog tužilaštva u Prištini [...] za produženje mere pritvora okrivljenom [...] osnovan: Postoje okolnosti koje ukazuju na opasnost da ako se okrivljeni nađe na slobodi, mogao bi da pobegne, da se sakrije, u cilju izbegavanja krivične odgovornosti, i time bi mogao uticati na odugovlačenje krivičnog postupka, s obzirom da postoji osnovana sumnja da je okrivljeni izvršavao krivična dela za koja se predviđa teška kazna, a što još više čini opravdanim produženje pritvora. Ove okolnosti predstavljaju zakonske razloge za produženje pritvora, predviđene iz člana 187, stav 1, podstav 1.1, 1.2.1 ZKPK* [Zakonika o krivičnom postupku Kosova]*"*.

17. Dana 14. januara 2014. god., podnosilac zahteva je izjavio žalbu Apelacionom sudu, tražeći da poništi rešenje pretpretresnog sudije (rešenje PPRKR. br. 127/13 od 9. januara 2014. god.), tako da se podnosilac zahteva brani na slobodi ili da Apelacioni sud izrekne blažu meru koja će osigurati podnosiocu zahteva prisustvo u postupku.

18. Dana 17. januara 2014. god., Apelacioni sud u Prištini, rešenjem PN1. br. 89/14, odbio je žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu i

potvrdio rešenje pretpretresnog sudije Osnovnog suda (rešenje PPRKR. br. 127/13 od 9. januara 2014. god.).

19. Apelacioni sud konstatuje:

"[...]

... navodi iz žalbe ne stoje, zato što iz spisa predmeta, [...]to jest iz do sada prikupljenih dokaza, postoji osnovana sumnja da je okrivljeni uključen u izvršenje krivičnih dela za koja je osumnjičen, a time je ispunjen suštinski uslov za produženje pritvora [...].

[...]

Prema oceni ovog suda, takođe postoji pravni osnov za produženje pritvora [...] zato što se postupak nalazi u fazi istrage, s toga, njegovim puštanjem na slobodu, postoji osnovani strah da bi mogao da ometa normalan tok krivičnog postupka, utičući na ostale saizvršioce [...].

[...]

Sud takođe nalazi da postoji pravni osnov za produženje pritvora [...] zato što način i okolnosti pod kojima se sumnja da su izvršena krivična dela, zatim, težina krivičnog dela [...]predstavljaju krivična dela za koja se predviđa kumulativna novčana kazna do 250.000 evra, i kazna zatvora u trajanju od najmanje 7 godina, a koja pripadaju grupi krivičnih dela sa visokom opasnošću po društvo, [...].

[...]

Imajući u vidu gore pomenute okolnosti, ovaj sud smatra da su ostale mere predviđene iz člana 173 ZKPK-a nedovoljne za obezbeđenje prisustva okrivljenog i sprečavanje ponavljanja krivičnog dela, u cilju uspešnog vođenja krivičnog postupka, s toga je žalba branioca okrivljenog odbijena kao neosnovana [...]."

20. Dana 28. januara 2014. god., podnosilac zahteva je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu, tražeći poništenje rešenja Apelacionog suda (rešenje PN1. br. 89/14 od 17. januara 2014. god.).

21. Dana 31. januara 2014. god., Vrhovni sud je presudom Pml. br. 26/2014 odbio kao neosnovan zahtev za zaštitu zakonitosti.

22. Vrhovni sud je u svojoj presudi zaključio sledeće:

"[...]
Naglašavamo da se odugovlačenje postupka od strane Državnog tužilaštva koje branilac navodi, ne može ovim vanrednim pravnim sredstvom osporiti, s obzirom da se u konkretnom slučaju krivična stvar još uvek nalazi u fazi istrage, dok se očekuje da se u narednim fazama krivičnog postupka pojasne sva pitanja koja se odnose na konkretni slučaj, i na konkretnog okrivljenog. Takođe prema oceni ovog suda stoji pravni osnov za produženje pritvora, kako su to pravilno ocenili prvostepeni i drugostepeni sud, kao i dali dovoljno razloga o pravnom osnovu, zbog kojeg su okrivljenom produžili pritvor [...]."

Usled pomenutih okolnosti, proizilazi da su neosnovani navodi branilaca okrivljenog i u vezi sa prekidom pritvora, ili određivanjem neke druge alternativne mere [...],nedovoljno je za vođenje normalnog toka i neometanog krivičnog postupka u fazi u kojoj se nalaz krivični postupak."

23. Na osnovu spisa predmeta, u ovoj fazi, optužnica još uvek nije izdata.

Navodi podnosioca

24. Podnosilac zahteva tvrdi da je presuda Pml. br. 26/2014 Vrhovnog suda povredila njegova prava garantovana Ustavom, odnosno članove 29 [Pravo na Slobodu i Sigurnost], 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava i članove 5 [Pravo na slobodu i sigurnost] i 6 [Pravo na pravièno suđenje] EKLJP.

25. Što se tiče navodnih povreda člana 29 Ustava i člana 5 EKLJP, podnosilac zahteva naglašava da je odluka o produženju sudskog pritvora nastala kao posledica odugovlačenja postupka od strane tužioca, koji je prema podnosiocu zahteva *"....nakon pet (5) meseci, shvatio da on nije nadležan za istragu u ovom slučaju, i isti je prosledio Specijalnom tužilaštvu Republike Kosovo."* U vezi sa ovom tačkom, podnosilac zahteva tvrdi da *"Apelacioni sud u svom rešenju uopšte nije ispitao navod odbrane, niti je podneo pismeno obaveštenje o razlozima hapšenja, suprotno zakonu (ZKP)"*. Podnosilac zahteva, dalje tvrdi da:*"... to što Vrhovni sud nije podneo pismeno obaveštenje podnosiocu zahteva, u kojem navodi zašto se odugovlačenje postupka ne može pripisati tužiocu, povredilo je njegovo pravo na slobodu i sigurnost, garantovano članom 29 Ustava."*

26. U vezi sa tvrdnjom podnosioca zahteva o povredi člana 31 Ustava i člana 6 EKLJP, podnosilac zahteva smatra da je Vrhovni sud povredio njegovo pravo garantovano članom 31.2 Ustava, obzirom da je

„Vrhovni sud bio obavezan da ne odobri produženje sudskog pritvora posle roka od 8-meseci, ili barem, da opravda zašto se ovo produženje ne može pripisati tužiocu."

27. *Pored zahteva da se poništi presuda Pml. br. 26/2014 Vrhovnog suda od 31. januara 2014. god., podnosilac zahteva traži da Sud uvede privremenu meru koja "...* obustavlja primenu osporene presude Vrhovnog suda do donošenja odluke Ustavnog suda u ovom slučaju.*"*

28. *Podnosilac zahteva zaključuje tražeći od Suda da:*

„Zahtev podnosioca zahteva usvoji kao prihvatljiv;

-Imajući u vidu ozbiljne povrede prava garantovanih Ustavom, tokom krivičnog postupka i nepopravljivu štetu koju će podnosilac zahteva pretrpeti zbog produženja pritvora, donese rešenje o privremenoj meri_, u skladu sa članom 27 Zakona o Ustavnom sudu i članovima 54 i 55 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo, koje obustavlja primenu pobijene presude Vrhovnog suda, do objavljivanja presude Ustavnog suda u ovom slučaju;

- Naloži momentalno oslobađanje iz pritvora podnosioca zahteva;
- Utvrdi povredu individualnih prava podnosioca, garantovanih članovima 29 i 31 Ustava Republike Kosovo, i članovima 5 i 6 Evropske konvencije, koja je rezultat postupanja Vrhovnog suda, kojim je povredio prava podnosioca, garantovana ovim instrumentima i Zakonikom o krivičnom postupku Kosova i

-Uvede bilo koju drugu pravnu meru, koju ovaj poštovani Sud ocenjuje kao razumnu i zasnovanu na pravu".

Prihvatljivost zahteva

29. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

30. U tom smislu, član 113, stav 7 Ustava propisuje:

„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

31. Pored toga, član 49 Zakona propisuje da *„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok poèinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku”.*

32. U ovom sluèaju, Sud primeæuje da je presuda Vrhovnog suda, PML br. 26/2014 doneta 31. januara 2014. god., i da je podnosilac zahteva podneo svoj zahtev Sudu 21. februara 2014. god.

33. Sud uzima u obzir i pravilo 36 Poslovnika, koje propisuje:

„(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (c) samo ako zahtev nije oèigledno neosnovan.”

(2) Sud odbacuje zahtev kao oèigledno neosnovan kada zaključi:

a) da zahtev nije prima facie opravdan”.

34. U svom zahtevu, podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud prekršio svoje obaveze iz člana 29. (Pravo na slobodu i sigurnost) i člana 31 (Pravo na pravično i nepristrasno suđenje) Ustava, kao i obaveze iz člana 5 [Pravo na slobodu i sigurnost] i člana 6 [Pravo na pravično suđenje] EKLJP-a uglavnom zbog toga što je odobrio produženje pritvora van roka od osam meseci.

35. Što se tiče tvrdnji podnosioca zahteva o povredi èlana 29 [Pravo na Slobodu i Sigurnost] Ustava propisuje:

„29.1 Svakome se garantuje pravo na slobodu i sigurnost. Niko ne može biti lišen sobode izuzev zakonom predviđenih slučajeva i na osnovu odluke nadležnog suda, i to:

[...]

(2) zbog opravdane sumnje da je lice izvršilo krivično delo, samo onda kada se lišavanje slobode smatra neophodnim za sprečavanje vršenja krivičnog dela i samo na veoma kratak period pre suđenja, na zakonom propisan način;

[...].“

36. Pod ovim okolnostima, Sud primećuje da je Vrhovni sud obrazložio svoju presudu na sledeći način:

„ [...]

Takođe prema oceni ovog suda stoji pravni osnov za produženje pritvora, kako su to pravilno ocenili prvostepeni i drugostepeni sud, kao i dali dovoljno razloga o pravnom osnovu, zbog kojeg su okrivljenom produžili pritvor [...].

Usled pomenutih okolnosti, proizilazi da su neosnovani navodi branilaca okrivljenog i u vezi sa prekidom pritvora, ili određivanjem neke druge alternativne mere [...], nedovoljno je za vođenje normalnog toka i neometanog krivičnog postupka u fazi".

37. U tom smislu, Sud primećuje da su Vrhovni sud i nižestepeni sudovi obrazložili svoje odluke u pogledu produžavanja sudskog pritvora.

38. Sud, takođe, nalazi da ono što podnosilac zahteva pokreće predstavlja pitanje zakonitosti, a ne ustavnosti.

39. U tom smislu, Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjenih od strane Vrhovnog suda, osim i ukoliko bi mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

40. Ustavni sud ne može da zameni ulogu redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila kako procesnog tako i materijalnog prava. (Vidi, *mutatis mutandis,* Garcia Ruiz protiv Španije, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god.; vidi takođe slučaj KI70/11 podnosilaca zahteva Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).

41. S tim u vezi, Sud primećuje da je obrazloženje dato u odlukama nižestepnih sudova i Vrhovnog suda, da odbije zahtev podnosioca da se brani na slobodi ili da zameni sudski pritvor alternativnom kaznom, jasno. Štaviše, Sud nalazi da postupak pred redovnim sudovima nije bio proizvoljan i nepravičan (Vidi, *mutatis mutandis*, Shub protiv Litvanije, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.).

42. U stvari, na sudovima je da odluče da li je, s obzirom na okolnosti slučaja, dužina pritvora premašila razumnu granicu. Drugim rečima, sudovi imaju diskreciono pravo da odluče šta je razumno u posebnim okolnostima (Vidi, *mutatis mutandis*, Wemhoff protiv Federalne Republike Nemačke, 7 ESLJP (ser. A) 23, 1968). U ovom slučaju, razlozi tužilaštva i sudova da opravdaju nastavljanje sudskog pritvora podnosiocu zahteva se odnosi na ozbiljnost zločina, okolnosti njegovog izvršenja, rizik da podnosilac zahteva može pobeći i ponavljanje krivičnog dela ili izvršenje sličnog krivičnog dela. Ovi razlozi se suštinski mogu pripisati složenosti predmeta, koji otežavaju ovom

Sudu da utvrdi da je dužina postupaka neopravdana (vidi, *mutatis mutandis*, Boddaert protiv Belgije, zahtev br. 12919/87, usvojen 12. oktobra 1992. god., i vidi takođe slučaj KI20/13, podnosilac zahteva Rifat Osmani, rešenje o neprihvatljivosti 12. marta 2013. god.).

43. Pozivajući se na navodne povrede člana 31 Ustava i člana 6 EKLJP, podnosilac zahteva dalje tvrdi da je Vrhovni sud povredio gore navedena prava, jer je: *„Vrhovni sud bio obavezan da ne odobri produženje sudskog pritvora posle roka od 8-meseci, ili barem, da opravda zašto se ovo produženje ne može pripisati tužiocu."*

44. S tim u vezi, Sud želi da se pozove na značenje krivične optužbe, koju je ESLJP razradio u sudskoj praksi, koja utvrđuje da je *„zvanično obaveštenje dato pojedincu zahteva od strane nadležnog organa o tvrdnjama da je izvršio krivično delo ili neko drugo delo koje nosi implikaciju takve tvrdnje i koja takođe bitno utiče na položaj osumnjičenog"*. (Vidi, Corgliano protiv Italije, zahtev br. 8309/78, ESLJP, presuda od 10. decembra 1982. god., stav 34).

45. Sud dalje primećuje da je istražni postupak još uvek u toku i da optužnica još uvek nije izdata. Sud ne može da se složi sa tvrdnjom podnosioca zahteva u vezi sa članom 6 i stoga, Sud smatra da na osnovu okolnosti zahteva i faze postupka, član 6 EKLJP nije primenjiv, kao što to tvrdi podnosilac zahteva.

46. Na osnovu gore navedenog obrazloženja i pozivajući se na trenutnu fazu postupka, Sud smatra da zahtev podnosioca nije *prima facie* opravdan.

47. Dakle, Sud zaključuje da je zahtev neprihvatljiv.

Zahtev za privremenu meru

48. Podnosilac zahteva, takođe, traži da Sud uvede i privremenu meru, odnosno da obustavi osporenu presudu Vrhovnog suda i da naloži da se podnosilac zahteva momentalno oslobodi iz sudskog pritvora.

49. U tom smislu, podnosilac zahteva tvrdi da je to neophodno: *„obzirom na ozbiljne povrede ustavnih prava tokom krivičnog postupka i na nepopravljivu štetu koju bi produženje pritvora podnosilaca zahteva moglo da izazove"*.

50. Kako bi Sud dozvolio privremenu meru u skladu sa pravilom 55 (4) Poslovnika, treba da utvrdi da:

"(a) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera pokazala prima facie sluèaj o merodavnosti predmeta i, ukoliko prihvatljivost još uvek nije utvrđena, prima facie sluèaj o prihvatljivosti predmeta;

[...]

Ukoliko strana koja zahteva privremene mere nije pokazala potrebne prikaze, Veæe za razmatranje treba da preporuèi odbijanje zahteva".

51. Kao što je gore zaključeno, zahtev je neprihvatljiv i stoga, ne postoji *prima facie* slučaj za uvođenje privremene mere. Iz tih razloga, zahtev za privremenu meru je odbijen.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 27 Zakona i pravilom 36 (2) a) i 55 (4) Poslovnika, 24. marta 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA ODBIJE zahtev za privremenu meru;

III. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

V. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Prof. Dr. Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 43/13, Selam Shoshaj i Bashkim Krasniqi, Rešenje od 17. Oktobra 2013 god. -Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosovo Pml. br. 31/2013 od 13. marta 2013. godine..

Slučaj KI 43/13, odluka od 17. oktobra 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, očigledno neosnovan

Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Rev. br. 31/2013 od 13. marta 2013. godine. U vreme kada je zahtev podnet, podnosioci su bili u pritvoru nakon optužnice koju je podnelo Okružno Javno tužilaštvo u Prizrenu pod sumnjom da su počinili krivično delo otmice u saizvršilaštvu. Osnovni sud u Prizrenu je naložio sudski pritvor za podnosioce zahteva. Oni su se žalili na odluku Osnovnog suda u Prizrenu pred Apelacionim sudom i odluku poslednje navedenog pred Vrhovnim sudom. Oba sudska stepena, Apelacioni i Vrhovni sud, potvrdili su odluku Osnovnog suda, smatrajući da je sudski pritvor, kako je naložio Osnovni sud u Prizrenu, zakonit.

Podnosioci su zatim podneli zahtev Ustavnom sudu, kojim tvrde da su im osporenom presudom povređena prava garantovana članom 29 [Pravo na Slobodu i Sigurnost] i članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članom 5 [Pravo na slobodu i sigurnost] i članom 6 [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan. U svom obrazloženju, Ustavni sud zaključuje da su redovni sudovi u potpunosti ispoštovali prava podnosilaca zaštićena Ustavom i EKLJP i da podnosioci zahteva nisu izneli nikakav *prima facie* dokaz koji bi ukazao na povredu njihovih ustavnih prava.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI43/13
Podnosioci
Selam Shoshaj i Bashkim Krasniqi
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosovo
Pml. br. 31/2013 od 13. marta 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosioci zahteva su g. Selam Shoshaj i g. Bashkim Krasniqi iz Prizrena, koje pred Ustavnim sudom zastupa advokat g. Bashkim Nevzati iz Prizrena.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Vrhovnog suda Kosovo Pml. br. 31/2013, od 13. marta 2013. god., kojom se odbija kao neosnovan zahtev podnosilaca za zaštitu zakonitosti, podnet protiv presude Osnovnog suda u Prizrenu Kpn. br. 254/2012, od 15. februara 2013. god. i rešenja Apelacionog suda, KP. br. 122/2013, od 25. februara 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je krivični postupak prema kome su podnosioci zahteva držani u pritvoru nakon optužnice, ali pre suđenja za krivično delo otmice, iz člana 159. stava 2, u vezi sa stavom 1. i članom 23. Privremenog krivičnog zakona Kosova (u daljem tekstu: PKZK).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. i 21.4. Ustava, član 22 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121, od 15. januara 2009. god. (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 28. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 25. marta 2013. god., podnosioci su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Odlukom predsednika (br. GJR. 43/13 od 28. marta 2013. god.), sudija Robert Carolan je imenovan za sudiju izvestioca. Istog dana, odlukom predsednika br. KSH. 43/13 imenovano je veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 17. oktobra 2013. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

8. *Dana 8. maja 2009. god., Okružni javni tužilac u Prizrenu je optužnicom PP. br. 250/2012 optužio podnosioce zahteva da su počinili krivično delo otmice u saizvršilaštvu iz člana 159. stava 2. u vezi sa stavom 1. člana 23. Privremenog krivičnog zakona Kosova.*

9. *Podnosioci zahteva i četvoro drugih okrivljenih su optuženi za organizovanu otmicu G.S. u Prizrenu dana ili oko 14. septembra 2011. god. i za držanje žrtve sve dok su članovi njegove porodice platili otkup u iznosu od 100.000 evra. Pre nego što je isplaćen otkup, porodicu žrtve su nekoliko puta zvali telefonom i pretili svim članovima. Nakon što je otkup isplaćen, ujutru 19. septembra 2011. god., žrtva je oslobođena.*

10. *Trojica optuženih, B.P., B.D. i F.R. su optuženi za pomaganje podnosiocima zahteva u izvršenju organizovane otmice, koji su služili kao stražari, dok je otmica izvršena, krijući dokaze i pružajući moralnu podršku podnosiocima zahteva.*

11. *Dvojica optuženih, B.P. i E.X. su, takođe, optuženi za krivično delo neovlašćeno posedovanje oružja.*

12. *Rešenjem Osnovnog suda u Prizrenu, P. br. 124/2012, od 15. februara 2013. god., podnosioci zahteva su držani u pritvoru dva meseca. Osnovni sud je našao da postoji osnovana sumnja da su podnosioci zahteva oteli žrtvu i držali je sve dok nije platio otkup za njegovo oslobađanje nekoliko dana kasnije. Sud je zaključio da je ovo težak*

zločin i da podnosioci zahteva mogu biti zatvoreni, ako se kasnije proglase krivim. Osnovni sud je, takođe našao da su počinioci ovog zločina ugrozili bezbednost žrtve i njegove porodice, kao i drugih građana. Zbog smelog načina na koji je izvršeno ovo krivično delo, Osnovni sud je zaključio da postoji velika mogućnost da bi podnosioci zahteva mogli ponovo počiniti ovo krivično delo, ako ne bi bili u pritvoru. Sud je takođe našao da zbog mogućnosti izricanja duge zatvorske kazne, ako bi podnosioci zahteva bili osuđeni za ovo delo, postoji ozbiljna opasnost da se podnosioci mogu sakriti ili pobeći ako se puste iz pritvora.

13. *Apelacioni sud Kosova je u rešenju od 25. februara 2013. god., Kp. br. 122/2013, odbio žalbu podnosilaca zahteva i našao da postoji osnovana sumnja da su podnosioci zahteva počinili krivično delo i da je Osnovni sud pružio dovoljno razloga da se podnosioci drže u pritvoru i da je postojao opravdan strah da bi podnosioci mogli da pobegnu zbog duge kazne koja bi mogla da im bude izrečena.*

14. *Vrhovni sud Kosova je, u presudi donetoj 13. marta 2013. god., PML. br. 31/2013, odbio zahtev za zaštitu zakonitosti podnosilaca protiv rešenja Osnovnog suda u Prizrenu P. br. 124/2012, od 15. februara 2013. god. i rešenja Apelacionog suda Kosova, KP. br. 122/2013, od 25. februara 2013. god. Vrhovni sud je posebno zaključio da ovi sudovi nisu prekršili pretpostavku nevinosti koju podnosioci imaju kao okrivljeni u ovim postupcima. Vrhovni sud je takođe našao da su ovi sudovi samo utvrdili, da je na osnovu sudskih postupaka i prethodnih izvedenih dokaza, postojala "osnovana sumnja", a ne "dokaz van svake osnovane sumnje", da su podnosioci bili uključeni u krivično delo za koje im se trenutno sudi. Vrhovni sud je posebno našao da je ostalo da se utvrdi na kraju suđenja da li je postojao dokaz van osnovane sumnje da su podnosioci zahteva bili krivi za krivično delo, kao što se optužuju. Vrhovni sud je takođe našao da član 189. Zakona o krivičnom postupku traži od nižih sudova da odluče u vezi sa zahtevom o pritvoru u roku od 48 časova od trenutka ulaganja žalbe. Sud je našao da nema dokaza da su sudovi nižih stepena postupili bez razmatranja svih dokaza o tome da li podnosioci zahteva treba da budu držani u pritvoru do suđenja.*

Navodi podnosioca zahteva

15. Podnosioci zahteva navode da su redovni sudovi povredili članove 5. [Pravo na slobodu i sigurnost] i 6. [Pravo na pravično suđenje] *Evropske* konvencija o ljudskim pravima i članove 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 29. [Pravo na slobodu i sigurnost] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), propuštajući da pretpostave da su oni nevini za optužbe podnete protiv njih u ovoj fazi krivičnog

postupka prilikom donošenja odluke o njihovom pritvoru i zbog propuštanja detaljnih razmatranja u njihovim odlukama.

16. Podnosioci zahteva optužuju redovne sudove da su se bavili praksom "*copy* i paste" u vezi sa načinom donošenja svojih odluka o pritvoru i navodno nisu uspeli da objasne zašto je njihova situacija u pogledu pritvora različita od situacije drugih saokrivljenih u ovom predmetu.

Prihvatljivost zahteva

17. Kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosilaca zahteva, Sud prvo *treba* da ispita da li su podnosioci zahteva ispunili uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom o Ustavnom sudu i Poslovnikom o radu.

18. U tom pogledu, Sud se upućuje na član 113. stav 7. Ustava koji predviđa:

„[...] 7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.[...]"

19. Sud se takođe poziva na član 47. i 48. Zakona . Član 47.2 Zakona predviđa da:

Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva."

20. Član 48. Zakona takođe predviđa:

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori".

21. Pored toga, pravilo 36. (1) a), b) i c), i (2) a) i d) Poslovnika o radu predviđa da:

„(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

(a) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke, ili

(b) samo ako je zahtev podnet u roku od èetiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva, ili

(c) samo ako zahtev nije oèigledno neosnovan.

(2) Sud odbacuje zahtev kao ocigledno neosnovan kada zaključi:

(a) da zahtev nije prima facie opravdan, ili

(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.“

22. Sud smatra da podnosioci zahteva nisu ispunili uslove za prihvatljivost iz sledeæih razloga.

23. Prema Ustavu, Ustavni sud nije žalbeni sud gde se razmatraju odluke donete od strane redovnih sudova. Dužnost je redovnih sudova da tumaèe i sprovode odgovarajuća pravila proceduralnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis,* Garcia Ruiz protiv Španije [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

24. Pored toga, član 29. Ustava u svom relevantnom delu predviđa:

1. Svakome se garantuje pravo na slobodu i sigurnost. Niko ne može biti lišen slobode izuzev zakonom predviđenih slučajeva i na osnovu odluke nadležnog suda, i to:

[...]

(2) zbog opravdane sumnje da je lice izvršilo krivično delo, samo onda kada se lišavanje slobode smatra neophodnim za sprečavanje vršenja krivičnog dela i samo na veoma kratak period pre suđenja, na zakonom propisan način;

[...].

25. Takođe, član 5. Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu:

ESLJP) u svom relevantnom delu predviđa:

1. Svako ima pravo na slobodu i bezbednost ličnosti.
Niko ne može biti lišen slobode osim u sledećim slučajevima i u skladu sa zakonom propisanim postupkom:

[...]

u slučaju zakonitog hapšenja ili lišenja slobode radi privođenja lica pred nadležnu sudsku vlast zbog opravdane sumnje da je izvršilo

krivično delo, ili kada se to opravdano smatra potrebnim kako bi se predupredilo izvršenje krivičnog dela ili bekstvo po njegovom izvršenju.

26. U svetlu ovih odredbi, Sud primećuje da, u ovom slučaju, tri redovna suda Kosova su konstatovali da postoji osnovana sumnja da su podnosioci zahteva bili obuhvaćene krivičnim prijavama koje su podnete protiv njih i našli su da je na osnovu okolnosti i dokaza pred njima, lišavanje slobode bilo neophodno kako bi se sprečilo izvršenje drugog krivičnog dela. Isti sudovi nisu našli da je za ostale saokrivljene potreban pritvor, jer su okolnosti i sumnje u njihovo učešće u zločinu bile manje ozbiljne od onih od podnosilaca zahteva i manje verovatne da će izvršiti drugo krivično delo ili da će pobeći.

27. Pored toga, član 31. Ustava u svom relevantnom delu predviđa:

Svako ko je optužen za krivično delo će se smatrati nevinim, sve dok se ne dokaže njegova/njena krivica, u saglasnosti sa zakonom [...].

dok *član* 6. EKLJP-a u svom relevantnom delu sličnim rečima predviđa:

Svako ko je optužen za krivično delo smatraće se nevinim sve dok se ne dokaže njegova krivica na osnovu zakona.

28. U ovom slučaju, tri redovna suda Kosova, uključujući Vrhovni sud Kosova, su prosto ispoštovala pravila krivičnog postupka i donela su svoje odluke u pogledu produženja pritvora na osnovu osnovane sumnje da je moguće da su podnosioci zahteva izvršili krivično delo za koje se optužuju. Ovi sudovi nikad nisu pretpostavili da su podnosioci zahteva krivi. U stvari, Vrhovni sud je jasno naveo da se podnosioci zahteva smatraju nevinim i da konačna presuda u njihovom slučaju može da bude "nisu krivi".

29. Štaviše, podnosioci zahteva nisu podneli *prima facie* dokaz, koji bi ukazao na povredu njihovih ustavnih prava (vidi, Vanek protiv Slovačke Republike, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva, br. 53363/99 od 31. maja 2005. god.).

30. U stvari, redovni sudovi su doneli konkretne zaključke da:

    a. postoji osnovana sumnja da su podnosioci zahteva počinili krivično delo za koje se terete;

b. postoji osnovana sumnja da, ako nisu u pritvoru, podnosioci zahteva mogu da pobegnu ili da počine drugo krivično delo i

c. ovi nalazi su doneti znajući da se pretpostavlja da su podnosioci zahteva još uvek nevini za optužbe pokrenute protiv njih.

31. Postupajući na ovaj način, stoga su redovni sudovi u potpunosti ispoštovali prava podnosilaca prema Ustavu Republike Kosovo i Evropske konvencije o ljudskim pravima.

32. U ovim okolnostima, Sud zaključuje da zahtev ne ispunjava uslove za prihvatljivost, jer nisu pruženi dokazi i nije potkrepljeno dokazima da je osporena presuda, navodno, prekršila njihova prava i slobode.

33. Iz toga proizilazi da je zahtev očigledno neosnovan u skladu sa pravilom 36. (2) b), koji predviđa da:

"Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi: [...] da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava."

IZ TIH RAZLOGA

34. Ustavni sud je, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članovima 47. i 48. Zakona i pravilom 36. (1) c) i pravilom 56. (2) Poslovnika o radu, dana 17. oktobra 2013. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI134/13, KI134/13, Shaban Puka, Rešenje od 11. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti presude SCEL-10-00013 Posebne komore Vrhovnog suda od 26. decembra 2012. godine i presude AC-I-13-0004 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda od 22. avgusta 2013. godine

Slučaj KI134/13, odluka od 11. marta 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, 20% privatizacija, očigledno neosnovan.

Podnosilac zahteva je podneo podnesak u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, osporavajući presudu SCEL-10-00013 Posebne komore Vrhovnog suda, koja navodno krši njegova ljudska prava garantovana Ustavom. Međutim, podnosilac zahteva nije precizirao koje su ustavne odredbe navodno bile povređene.

Dana 23. jula 2007. godine, Društveno preduzeće "Zemljoradnička zadruga-Uroševac" (u daljem tekstu: DP – Uroševac) je privatizovana. Dana 1, 2 i 3. septembra 2010. godine, Kosovska agencija za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP) je objavila konačnu listu radnika koji imaju pravo na deo od 20 % prihoda, kao rezultat privatizacije.

Dana 5. jula 2011. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu Posebnoj komori da bude uvršten u konačni spisak radnika koji su ispunili uslove. Rok za podnošenje žalbe je bio 27. septembar 2010. godine, dok je podnosilac zahteva uložio žalbu 5. jula 2011. godine.

Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi ocene ustavnosti presude SCEL-10-00013 Posebne komore Vrhovnog suda od 26. decembra 2012. godine i presude AC-I-13-0004 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda od 22. avgusta 2013. godine, Ustavni sud primećuje da se podnosilac zahteva nije pridržavao rokova koji su propisani zakonskim odredbama Uredbe br. 2003/13 o promeni prava korišćenja nepokretne imovine u društvenoj svojini, koji se primenjuju u njegovom slučaju. Podnosiocu zahteva je pružena mogućnost, ali nije uspeo da obezbedi razumno opravdanje za svoje kašnjenje.

Ustavni sud je u pogledu ostalih navoda podnosioca ubeđen da podnete činjenice od strane podnosioca zahteva nisu ni na jedan način opravdale tvrdnju o povredi ustavnih prava i podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepio svoje tvrdnje. Stoga Sud je zaključio da iznete činjenice od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava pa je njegov zahtev očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI134/13
Podnosilac
Shaban Puka
Ocena ustavnosti presude SCEL-10-00013 Posebne komore Vrhovnog suda od 26. decembra 2012. godine i presude AC-I-13-0004 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda od 22. avgusta 2013. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Shaban Puka (u daljem tekstu: podnosilac), sa prebivalištem u selu Plešina, opština Uroševac.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu SCEL-10-00013, Posebne komore Vrhovnog suda od 26. decembra 2012. god., koja je potvrđena presudom AC-I-13-0004 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda od 22. avgusta 2013. god.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva traži ocenu ustavnosti presude SCEL-10-00013 Posebne komore Vrhovnog suda, koja navodno krši njegova ljudska prava garantovana Ustavom. Međutim, podnosilac zahteva nije precizirao koje su ustavne odredbe navodno bile povređene.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članovima 20 i 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 2. novembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 29. decembra 2013. god., predsednik Ustavnog suda je odlukom GJR. KI134/13 imenovao sudiju Robert Carolan za sudiju izvestioca. Istog dana, odlukom KSH. 134/13 predsednik je imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 11. oktobra 2013. god., podnosilac je obavešten o registraciji zahteva.

8. Dana 4. novembra 2013. god., od podnosioca zahteva se tražilo da podnese dodatne dokumente Sudu, koji su navedeni u zahtevu, a nisu priloženi. Podnosilac nije odgovorio na zahtev.

9. Istog dana, Sud je tražio dodatne informacije od Posebne komore Vrhovnog suda vezano sa zahtevom podnosioca.

10. Dana 3. decembra 2013. god., Sud je primio tražene informacije od Posebne komore Vrhovnog suda.

11. Dana 13. marta 2014. god., nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca Robert Carolan, Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi, iznelo je Sudu u punom sastavu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

12. Dana 23. jula 2007. god., Društveno preduzeće "Zemljoradnička zadruga-Uroševac" (u daljem tekstu: DP – Uroševac) je privatizovano.

13. Dana 1, 2 i 3. septembra 2010. god., Kosovska agencija za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP) je objavila konačnu listu radnika koji imaju pravo na deo od 20 % prihoda, kao rezultat privatizacije.

14. Dana 5. jula 2011. god., podnosilac zahteva je uložio žalbu Posebnoj komori da bude uvršten u konačni spisak radnika koji su ispunili uslove.

15. U svojoj pismenoj napomeni, KAP je tražila od Posebne komore da odbije žalbu kao neprihvatljivu, jer je žalba podneta nakon više od 20 dana od objavljivanja liste radnika koji imaju pravo na jedan udeo. Rok za podnošenje žalbe je bio 27. septembar 2010. god., dok je podnosilac zahteva uložio žalbu 5. jula 2011. god.

16. Dana 14. septembra 2011. god., Posebna komora je dostavila pismenu opomenu KAP-a podnosiocu zahteva i tražila od podnosioca zahteva da objasni zašto je došlo do kašnjenja u podnošenju žalbe.

17. Dana 26. decembra 2012. god., Posebna komora je donela presudu SCEL-10-00013, u kojoj između ostalog navodi:

> *"Žalba Shabana Puka (Žalilac C0005) je neprihvatljiva: jer je podneta nakon roka za podnošenje žalbi. Poslednji datum za podnošenje žalbe Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju je bio 27. septembar 2010. god. Rok za vraćanje na predjašnje stanje koje je predviđeno Zakonom o parničnom postupku, je takođe istekao do vremena podnošenja žalbe. Žalilac (0005) je na sednici, ali i u njegovoj izjavi istakao da je razlog zakašnjenja podnošenja žalbe zdravstvene prirode, pošto je u vreme objavljivanja konačnog spiska radnika sa legitimnim pravima bio u Prevali za lečenje prema uputstvu lekara."*
>
> [...]
>
> *"Specijalno veće ne može da smatra izjavu žalioca kao dovoljan razlog, datum poslednjeg objavljivanja je 04. septembar 2010. god., dok je žalba podneta nakon veoma dugog vremena, dana 5. jula 2011. god. nakon više od (7) meseci."*

18. U pismu od 4. novembra 2013. god., Sud je tražio od Posebne komore sledeće:

> *"Svom zahtevu, g. Puka je priložio i žalbu koju je uložio protiv odluke SCEL–10–00013, međutim, nije pružio informacije da li je Žalbeno veće Posebne komore Vrhovnog suda Kosova doneo odluku u vezi sa u njegovom žalbom. Kako bi Ustavni sud odlučio u vezi sa zahtevom g. Puka, molimo Vas da pružite informacije i potrebna dokumenta vezano sa mogućim preduzetim koracima od strane Žalbenog veća Posebne komore".*

19. U odgovoru na zahtev Suda za dodatne informacije, Posebna komora Vrhovnog suda navodi:

"U ovom predmedu 5 žalilaca izjavilo je žalbu na rešenje Specijalnog veća SCEL-10-0013, 26. decembra 2012. godine. Među žaliocima je bio i Shaban Puka, iz sela Plešina, SO Uroševac. Presudom Žalbenog veća, AC-I-13-0004, od 22. avgusta 2013. god. tri žalbe usvojene su kao osnovane, dok su dve bile neosnovane, što je slučaj i sa g. Pukom.
U prvom stepenu žalba g. Puke je odbacena kao neblagovremena, dok u drugom stepenu, žalilac uz svoju žalbu nije nije priložio dokaz o razlogu zbog kojeg nije izjavio žalbu u zakonom propisanom roku.
Krajnji rok za izjavljivanje žalbe bio je 27. septembar 2010. god., dok je njegova žalba izjavljena dana 5. jula 2011. god.
Shodno tome, Žalbeno veće je većalo i potvrđeno je da je rešenje dostavljeno g. Puki."

Zakon

UREDBA BR. 2003/13 O PROMENI PRAVA KORIŠĆENJA NEPOKRETNE IMOVINE U DRUŠTVENOJ SVOJINI

"10.6 Na zahtev oštećenog ili oštećenih, žalbu u vezi sa spiskom zaposlenih koji, kako je utvrdila Agencija, imaju pravo na isplatu i u vezi sa raspodelom sredstava sa zaštićenog računa iz stava 10.5, razmatra Posebna komora shodno Članu 4.1 (g) Uredbe 2002/13".

(a) Žalba mora da bude podneta Posebnoj komori u roku od 20 dana od konačnog objavljivanja u medijima, shodno članu 10.3, spiska zaposlenih koji imaju pravo na isplatu od strane Agencije. Posebna komora razmatra bilo koju žalbu na prioritetnoj osnovi i odlučuje o toj žalbi u roku od 40 dana od njenog podnošenja".

Navodi podnosioca

20. Podnosilac zahteva se nije pozvao ni na jednu ustavnu odredbu posebno, ali tvrdi: *"Želim da mi se prizna pravo 20% od privatizacije, koje uživaju moji drugovi".*

Preliminarna ocena prihvatljivosti zahteva

21. Sud primećuje da kako bi bio u stanju da reši žalbu podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio sve uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

22. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje da:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

23. Sud primećuje da podnosilac zahteva nije opisao činjenice slučaja, niti je potkrepeo svoju žalbu. Umesto toga, on samo tvrdi da želi da bude uključen u konačnu listu radnika koji ispunjavaju uslove, kako bi dobio 20% udela na koje on ima pravo iz prihoda privatizacije DP - Uroševac.

24. U tom smislu, Sud uzima u obzir i pravilo 36 Poslovnika, koje popisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan."*

25. Ustavni sud primećuje da se podnosilac zahteva nije pridržavao rokova koji su propisani zakonskim odredbama Uredbe br. 2003/13 o promeni prava korišćenja nepokretne imovine u društvenoj svojini, koje se primenjuju u njegovom slučaju. Podnosiocu zahteva je pružena mogućnost, ali nije uspeo da obezbedi razumno opravdanje za svoje kašnjenje.

26. Sud, stoga smatra da ne postoji ništa u zahtevu što ukazuje da je slučaju nedostajala nepristrasnost ili da je postupak bio nepravičan (vidi, *mutatis mutandis*, Shub protiv Litvanije, ESLJP, odluka o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).

27. U zaključku, podnosilac zahteva nije izgradio slučaj na povredi nekog od njegovih prava garantovanih Ustavom, niti je podneo nikakav *prima facie* dokaz o takvim povredama (vidi Vanek protiv Slovačke Republike, ESLJP odluka o prihvatljivosti zahteva br. 53363/99 od 31. maja 2005. god.).

28. Iz toga proizilazi da je zahtev očigledno neosnovan u skladu sa plavilom 36 (1) c) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113, stavom 7 Ustava, članovima 20 i 47 Zakona, i pravilom 36 (1) c) Poslovnika o radu, na sednici održanoj dana 11. marta 2014. godine, jednoglasno

DLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20 stavom 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI190/13, ansambl "Shqiponjat e Dukagjinit", Rešenje od 14. marta 2014 god., - Ocenu ustavnosti pratećeg akta gradonačelnika opštine od 8 novemra 2011 godine

Slučaj KI190/13, odluka od 14. marta2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, neiscrpljenje pravnih sredstava

Podnosilac zahteva tvrdi da su odlukom OKOS opštine Đakovica povređeni članovi 23,26,27, 48, 50 i 55. Ustava Kosovo.

Podnosilac zahteva traži da „Ustavni sud Kosova, kao najviši ustavni arbitar za zaštitu ljudskih prava i sloboda, postavi pravdu na svoje mesto i...moralnu imaterijalnu nadoknadu koja nam pripada".

Sud u ovom smislu smatra da podnosilac zahteva nije pružio dokaz da je iscrpeo neko pravno sredstvo pre nego sto se ovim zahtevom obratio Ustavnom sudu.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona o Sudu i pravilima 36 i 56 (2) Poslovnika o radu, dana 14. marta 2014. god., jednoglasno proglašava zahtev neprihvatljivim i podnosilac nije ispunio osnovni formalni uslov prihvatljivosti o iscrpljenju svih pravnih sredstava.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI190/13
Podnosilac
Ansambl "Shqiponjat e Dukagjinit", Đakovica
Zahtev za ocenu ustavnosti pratećeg akta gradonačelnika opštine Đakovica od 8. novembra 2011. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je Ansambl "Shqiponjat e Dukagjinit" iz Đakovice, kojeg zastupa umetnički koordinator, g. Muhamet Morina iz Đakovice.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva nije jasno precizirao koju odluku osporava, već je u obrascu za podnošenje zahteva, u delu određenom za organ – sud koji je doneo odluku, napisao „prateći akt gradonačelnika opštine Đakovica, Pal Lekaj, od 8. novembra 2011. god.", za koji nije precizirao dan njegovog prijema.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti pratećeg akta gradonačelnika opštine Đakovica, Pal Lekaj, upućenog Odeljenju za kulturu, omladinu i sport (u daljem tekstu: OKOS) i kopije podnosiocu zahteva, kojom se traži rešavanje spornog slučaja obezbeđivanja lokacije za rad Ansamblu "Shqiponjat e Dukagjinit" iz Đakovice.

Pravni osnov

4. Član 113.7, u vezi sa članom 21.4 Ustava, član 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121, i pravilo 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo.

Postupak pred Sudom

5. Dana 5. novembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Sudu.

6. Dana 2. decembra 2013. god., odlukom br. GJR. KI190/13, predsednik Suda je imenovao sudiju Robert Carolan za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje u sastavu: Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 11. decembra 2013. god., Ustavni sud je zvanično tražio od podnosioca zahteva da popuni standardni obrazac zahteva prema uputstvima u obrascu. Istog dana je obaveštena i opština Đakovica o registraciji zahteva.

8. Dana 23. decembra 2013. god., podnosilac zahteva je podneo Sudu delimično popunjen standardni obrazac za podnošenje zahteva i nekoliko dodatnih dokumenata.

9. Dana 7. februara 2014. god., Veće za razmatranje nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca iznelo je Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Prema podnosiocu zahteva, Ansambl "Shqiponjat e Dukagjinit" je nevladina organizacija (NVO) iz Đakovice, koja neguje "izvorni albanski folklor" i koja je svoje aktivnosti obavljala u okviru Doma kulture "Asim Vokshi" u Đakovici.

11. Dana 18. aprila 2011. god., direktor OKOS je obavestio podnosioca zahteva da ukloni njihovu opremu sa radne površine, jer će se objekat renovirati. Izgleda da je ovaj predlog bio samo usmen, jer zahtevu nije priložena nikakva pismena odluka.

12. Prema podnosiocu zahteva, članovima Ansambla nije više bilo dozvoljeno da obavljaju svoju aktivnost u objektu i štaviše, OKOS ih je stalno sprečavao u obavljanju njihove kulturne aktivnosti.

13. Dana 20. maja 2011. god., i 8. novembra 2011. god., podnosilac zahteva je zahtevao od gradonačelnika opštine, Pal Lekaj, "*pružanje*

institucionalne pomoći radi održavanja aktivnosti ansambla „Shqiponja Dukagjinit".

14. Dana 19. oktobra 2012. god., podnosilac zahteva se obratio ombudsmanu zahtevom protiv opštine Đakovica - OKOS *"zbog neobezbeđivanja potrebnog prostora za vođenje kulturnih aktivnosti".*

15. Dana 28. avgusta 2012. god., ombudsman je odbio zahtev podnosioca sa obrazloženjem da je nakon istrage u ovom slučaju, ombudsman je obavešten od strane nadležnih organa opštine Đakovica da je zahtev podnosioca ispunjen.

16. Dana 5. novembra 2013. god., podnosilac zahteva podneo je zahtev Ustavnom sudu, tražeći da Ustavni sud pruži podnosiocu zahteva „moralnu i nematerijalnu nadoknadu" zbog njihovog udaljavanja sa radnog ambijenta gde su obavljali kulturnu aktivnost.

Navodi podnosioca

17. Podnosilac zahteva tvrdi da su odlukom OKOS opštine Đakovica o udaljavanju povređeni članovi 23,26,27, 48, 50 i 55 Ustava Kosovo.

18. Podnosilac zahteva traži da *"Ustavni sud Kosova, kao najviši ustavni arbitar za zaštitu ljudskih prava i sloboda, postavi pravdu na svoje mesto, da reši problem i ... moralnu i materijalnu nadoknadu koja nam pripada".*

Ocena prihvatljivosti zahteva

19. Sud primećuje da kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosioca, potrebno je da prvo ispita da li je stranka ispunila uslove prihvatljivosti predviđene Ustavom, Zakonom o Ustavnom sudu i Poslovnikom o radu Suda.

20. S tim u vezi, poziva se na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

21. Sud u ovom smislu smatra da podnosilac zahteva nije pružio dokaz da je iscrpeo neko pravno sredstvo pre nego što se ovim zahtevom obratio Ustavnom sudu.

22. Uzimajući u obzir Zakon o državnoj administraciji Republike Kosovo (Zakon 03/L189), član 2.1.4, gde se lokalni organi državne administracije definišu kao "opštinski organi državne administracije", u članu 4.1.6 istog zakona je propisano da administrativne poslove, administrativni organi obavljaju u "administrativnoj proceduri", i samim tim je očigledno da je podnosilac zahteva imao na raspolaganju pravna sredstva propisana Zakonom o upravnom postupku.

23. Samo činjenica da je podnosilac zahteva uložio žalbu Instituciji ombudsmana, ne može da posluži kao osnov konstatacije da je podnosilac zahteva iscrpeo sva delotvorna pravna sredstva u ovom slučaju. Slično, Sud podseća da Evropski sud za ljudska prava (ESLJP), kao opšte pravilo, zauzima stanovište da se zahtev podnet ombudsmanu kao takav, ne može tumačiti kao iscrpljenje svih delotvornih pravnih sredstava kao što je propisano članom 35 Evropske Konvencije o Ljudskim Pravima (vidi slučajeve Leander protiv Švedske, presuda od 26. marta 1987. god., Marc Montion protiv Francuske, odluka od 14. maja 1987. god., itd). Prema tome, uzimajući u obzir član 53 Ustava o načinu tumačenja ljudskih prava garantovanih Ustavom, Sud nalazi da u ovom slučaju nema razloga da zauzme drugačije stanovište.

24. Jedan od primarnih ciljeva iscrpljenja pravnih sredstava je da omogući nacionalnim sudovima ili administrativnim organima da prvo dobiju priliku da odluče po pitanju mogućih povreda ljudskih prava i saglasnosti domaćeg prava sa Ustavom (vidi odluku ESLJP, A, B i C protiv Irske [DHM], § 142).

25. Sud želi da naglasi da se osnivanje, upis, unutrašnje upravljanje, delatnosti i druge nadležnosti NVO uređuju Zakonom o slobodi udruživanja u nevladinim organizacijama br.04/L–057, usvojenog od strane Skupštine Kosova 29. avgusta 2011. god.

26. S obzirom na činjenicu da podnosilac zahteva nije ispunio osnovni, formalni uslov prihvatljivosti za iscrpljenje svih pravnih sredstava, Sud na osnovu pravila 36 (1) a), nalazi da trenutno zahtev nije pogodan za dalje razmatranje i

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47 Zakona o Sudu i pravilima 36 i 56 (2) Poslovnika o radu, dana 14. marta 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI218/13, Afrim Zeqiri, Rešenje od 14. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova, Mlc. Rev. br. 57/2013, od 30. jula 2013 godine

Slučaj KI218/13, odluka od 14 marta 2014. god.

Ključne reči; individualni zahtev, materijalna šteta, pritvor, neiscrpljenje pravnih sredstva

Presudom Opštinskog suda u Prištini, C.br. 65/2004, od 12. Oktobra 2009. godine, prihvaćen delimično je prihvaćen tužbeni zahtev podnosioca zahteva i naloženo sledeće;

II. OBAVEZUJE SE tuženi Sudski savet Kosova u Prištini da, zbog nezakonitog držanja u pritvoru, od 29.05.2000. god. do 11.02.2002. god. (617 dana), tužiocu nadoknadi materijalnu štetu u iznosu od 3.688,10 (tri hiljade šesto osamdeset osam evra i deset centi), kao i nematerijalnu štetu u iznosu od 100.000 evra (sto hiljada evra), sa godišnjom zakonskom zateznom kamatom od 3,5%, koju kosovske banke plaćaju na štedne uloge bez određene namene, od dana prijema ove odluke, do konačne isplate, zajedno sa troškovima postupka, u iznosu od 1.365 evra (hiljadu trista šezdeset pet evra), sve to u roku od 15 dana, od dana prijema ove presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja.

Rešenjem Vrhovnog suda Kosova Mlc. Rev. br. 57/2013, od 30 jula 2013 godine, usvojeni su zahtev za zaštitu zakonitosti, podnet od strane državnog tužioca Republike Kosova i revizija tuženog, te su poništene presuda Okružnog suda u Prištini, Ac. br. 524/2010, od 18 decembra2012. godine, i presuda Opštinskog suda u Prištini, C.br. 65/2009, od 12 oktobra 2009 godine, dok je predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Odlučujući o zahtevu podnosioca Afrim Zeqiri, Ustavni sud primećuje da se rešenjem Vrhovnog suda Kosova Mlc. Rev. br. 57/2013, od 30 jula 2013 godine, *"predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje"* kao bi nadležan sud mogao da odluči o predmetu spora.

Sud želi da naglasi da pravilo da se iskoriste pravna sredstva postoji da bi se odnosnim telima, uključujući sudove, dala prilika da spreče ili isprave navodno kršenje Ustava. Pravilo je zasnovano na pretpostavci da pravni poredak Kosova obezbeđuje delotvoran pravni lek protiv kršenja ustavnih prava. Stoga Ustavni Sud je konstatovao, da podnosilac zahteva nije iscrpeo sva pravna sredstva predviđena Zakonom da bi mogao da podnese zahtev Ustavnom sudu, i zahtev treba proglasiti neprihvatljivim u skladu sa članom 47.2 Zakona i pravilom 36 (1) a) Poslovnika

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI218/13
Podnosilac
Afrim Zeqiri
Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova, Mlc.Rev. br. 57/2013, od 30 jula 2013 godine.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Afrim Zeqiri (u daljem tekstu: podnosilac) selo Cernica, opština Gnjilane, koga pred Ustavnim Sudom Kosova zastupa advokat g. Bajram Morina iz Đakovice.

Osporene odluke

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Vrhovnog suda Kosova Mlc. Rev. br. 57/2013, od 30 jula 2013 godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti rešenje Vrhovnog suda Kosova Mlc. Rev. br. 57/2013, od 30 jula 2013 godine, kojom je prema tvrdnjama podnosioca zahteva, povređeni članovi 7 [Vrednosti], 23 [Ljudsko Dostojanstvo], 24 [Jednakost Pred Zakonom], 27 [Zabrana Mučenja, Surovog Neljudskog ili Ponižavajućeg Postupanja], 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], 54 [Sudska Zaštita Prava], i 102 [Opšta Načela Sudskog Sistema] Ustava Republike Kosova kao i član 6 Evropske konvencije o zaštiti osnovnih prava i sloboda i tačka 1 Protokola I ove Konvencije (u daljem tekstu: EKLjP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113. 7. Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. 1. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 03. decembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 08. januara 2014 godine., predsednik Ustavnog suda je odlukom br. GJR. KI218/13, imenovao sudiju Robert Carolan za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Ustavnog suda je odlukom br. KSH. KI218/13, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 14. marta 2014. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca Robert Carolan, Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi, iznelo je Sudu u punom sastavu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

8. Presudom Opštinskog suda u Prištini, C.br. 65/2004, od 12. Oktobra 2009. godine, prihvaćen delimično je prihvaćen tužbeni zahtev podnosioca zahteva i naloženo sledeće;

   "I. DELIMIČNO SE USVAJA KAO OSNOVAN tužbeni zahtev tužioca Afrim Zeqiri iz sela Crnica, opština Gnjilane.

   II. OBAVEZUJE SE tuženi Sudski savet Kosova u Prištini da, zbog nezakonitog držanja u pritvoru, od 29.05.2000. god. do 11.02.2002. god. (617 dana), tužiocu nadoknadi materijalnu štetu u iznosu od 3.688,10 (tri hiljade šesto osamdeset osam evra i deset centi), kao i nematerijalnu štetu u iznosu od 100.000 evra (sto hiljada evra), sa godišnjom zakonskom zateznom kamatom od 3,5%, koju kosovske banke plaćaju na štedne uloge bez određene namene, od dana prijema ove odluke, do konačne isplate, zajedno sa troškovima postupka, u iznosu od 1.365 evra (hiljadu trista šezdeset pet evra), sve to u roku od 15

dana, od dana prijema ove presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja.

III. ODBIJA SE KAO NEOSNOVAN tužbeni zahtev tužioca za iznose veće od dosuđenih tačkom II izreke ove presude, kao i njegov zahtev za naknadu troškova lečenja u iznosu do 20.000 evra.“

9. Presudom Okružnog suda u Prištini, Ac.br. 524/2010, od 18. decembra. 2012. god. odbijene su kao neosnovane žalbe tužioca i tuženog i potvrđena je presuda Opštinskog suda u Prištini, C.br. 65/2004, od 12. decembra. 2009. god.

10. Protiv presude Okružnog suda u Prištini, Ac.br. 524/2010, od 18. decembra 2012. god., kao i presude Opštinskog suda u Prištini, C.br. 65/2004, od 12. oktobra .2009. god. podneli su vanredne pravne lekove i to: Državni tužilac Republike Kosova - zahtev za zaštitu zakonitosti, zbog pogrešne primene materijalnog prava i tuženi - reviziju, zbog bitne povrede Zakona o parničnom postupku, kao i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se pobijene presude ponište i pravna stvar vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

11. Rešenjem Vrhovnog suda Kosova Mlc. Rev. br. 57/2013, od 30 jula 2013 godine, usvojeni su zahtev za zaštitu zakonitosti, podnet od strane državnog tužioca Republike Kosova i revizija tuženog, te su poništene presuda Okružnog suda u Prištini, Ac. br. 524/2010, od 18 decembra2012. godine, i presuda Opštinskog suda u Prištini, C.br. 65/2009, od 12 oktobra 2009 godine, dok je predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Navodi podnosioca

12. Podnosilac zahteva *„ukazuje Ustavnom sudu, da je donošenjem gore navedenog rešenja, Vrhovni sud, kao javni organ, odnosno kao jedan od državnih organa, prilikom odlučivanje bio pristrasan i favorizovao je drugi državni organ – Sudski savet Kosova u odnosu sa podnosiocem zahteva, iako je na osnovu brojnih dokaza znao da je reč o nezakonitom pritvoru, teškim povredama dostojanstva i ljudskih prava, kao i drugih prava garantovanih Ustavom. Povređeni su sledeći članovi: 7, 23, 24, 27, 31, 54, i 102 Ustava Republike Kosova kao i član 6. Evropske konvencije o zaštiti osnovnih prava i sloboda i tačka 1 Protokola i ove Konvencije (u daljem tekstu: EKLjP).*

13. Podnosilac Zahteva dalje navodi da su *„u postupcima koji su vođeni u Sudu, favorizovana je država Kosovo, odnosno Sudski savet, kao*

državni organ Kosova, u odnosu sa građaninom Kosova – Afrima Zeqiri, obzirom da je Sudski savet, kako bi po svaku cenu izbegao njegovu materijalnu odgovornost, direktno uticao, koristeći svoj monopolski i nadređeni položaj, obzirom da je Sudski savet organ koji direktno utiče na izbor sudija, uključujući i sudije Vrhovnog suda Kosova, koji su odlučili kao u spornom rešenju, čime se potvrđuje da Afrim Zeqiri nije tretiran kao ravnopravna stranka u odnosu sa Sudskim savetom Kosova, u postupku koji se vodio u Vrhovnom sudu Kosova".

14. Podnosilac zahteva tvrdi da *"u ovom slučaju, u postupku koji se vodio u Vrhovnom sudu Kosova, podnosilac ovog zahteva, Afrim Zeqiri, u odnosu sa Sudskim savetom Kosova:*

- *Diskriminisan je i nije tretiran kao ravnopravna stranka pred zakonom;*
- *Nije mu ponuđena jednaka zaštita, obzirom da je spornim rešenjem favorizovan Sudski savet Kosova, odnosno država Kosovo, na štetu njenog građanina;*
- *Uskraćeno mu je pravo na javno i nepristrasno razmatranje u postupku donošenja spornog rešenja."*

15. Podnosilac zahteva od Ustavnog suda zahteva "*... da se ukine - poništi rešenje Vrhovnog suda Kosova, Mlc.Rev.br. 57/2013, od 30.07.2013. god., kojim je usvojen zahtev za zaštitu zakonitosti, podnet od strane državnog tužioca Kosova, i revizija Sudskog saveta Kosova, i predmet vraćena ponovno suđenje prvostepenom sudu i Da SE ODRŽE NA SNAZI presuda Okružnog suda u Prištini, Ac.br. 524/2010, od 18.12.2012. god. kao i presuda Opštinskog suda u Prištini, C.br. 65/2009, od 12.10.2009. god., kojima je podnosiocu ovog zahteva – Afrimu Zeqiri, iz sela Crnica, opština Gnjilane, usvojena kao osnovana tužba za naknadu materijalne i nematerijalne štete, u iznosu preciziranom u izreci ove presude."*

Prihvatljivost zahteva

16. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

17. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7. Ustava, koji propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

18. Kao i član 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, koji predviđa:

"Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva."

19. Štaviše, Sud se poziva na pravilo 36. (1) a) Poslovnika, koje propisuje:

(2) „Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve;

...

a) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijane presude ili odluke...".

20. Imajući to u vidu, a na osnovu dokumentacije podnete Ustavnom sudu od strane podnosioca zahteva, Sud primećuje da se rešenjem Vrhovnog suda Kosova Mlc. Rev. br. 57/2013, od 30 jula 2013 godine, "*predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje*" kao bi nadležan sud mogao da odluči o predmetu spora.

21. Sud želi da naglasi da pravilo da se iskoriste pravna sredstva postoji da bi se odnosnim telima, uključujući sudove, dala prilika da spreče ili isprave navodno kršenje Ustava. Pravilo je zasnovano na pretpostavci da će pravni poredak Kosova obezbediti delotvoran pravni lek za kršenje ustavnih prava (vidi, *mutatis mutandis* ECHR, Selmouni protiv Francuske, br. 25803/94, odluka od 28. jula 1999).

22. Ovaj sud je primenio isto obrazloženje kada je doneo odluku od 27. januara 2010. god. o neprihvatljivosti na osnovu toga da nisu iscrpljena sva pravna sredstva u predmetu AAB-RIINVEST University D.O.O, Priština protiv Vlade Republike Kosova, predmet br. KI41/09 i odluku od 23. marta 2010. god. u predmetu Mimoze Kusari-Lila protiv Centralne izborne komisije, predmet br. KI73/09.

23. Stoga Sud konstatuje, da podnosilac zahteva nije iscrpeo sva pravna sredstva predviđena Zakonom da bi mogao da podnese zahtev Ustavnom sudu i zahtev treba odbaci kao neprihvatljiv u skladu sa članom 47.2. Zakona i pravilom 36. (1) a) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113, stavom 7 Ustava, članovima 20. i 47. Zakona, i pravilom 36 (1) a) Poslovnika o radu, na sednici održanoj dana 14. marta 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI143/13, Nebih Sejdiu, Odluka od 7. februara 2014 god, - Ocena ustavnosti neidentifikovane odluke neidentifikovanog javnog organa.

Slučaj KI143/13, odluka od 7. februara 2014. god.

Ključne reči; individualni zahtev, privatizacija, brisanje zahteva.

Podnosilac zahteva je podneo podnesak u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, ne osporavajući nijednu odluku javnog organa, iako tvrdi da su mu povređena prava garantovana zakonom i Ustavom. Predmetna stvar je, navodno, ostvarivanje prava na udeo od 20% od privatizacije DP „Ramiz Sadiku“ (u daljem tekstu: DP „Ramiz Sadiku“).

Dana 9. septembra 2013. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev Sudu koristeći „Obrazac zahteva za podnošenje zahteva“. Što se tiče opisa činjenica, on je samo naveo *„da hoće da mu se isplati 20% od prodaje DP „Ramiz Sadiku“*. U vezi sa obrazloženjem zahteva i navodnim povredama Ustava, on je samo naveo: *„Prekršena su ljudska prava garantovana Zakonom o kosovskoj agenciji za privatizaciju i Ustavom Kosova“*. Konačno, podnosilac zahteva je u izjavi o traženom rešavanju napisao samo: *„Zahtevam da mi se isplati 20% od iznosa privatizacije GIK „Ramiz Sadiku“*.

Odlučujući o zahtevu podnosioca Nebiha Sejdiua, Ustavni sud u ovom smislu primećuje da podnosilac zahteva nije uspeo da obezbedi i podnese nikakvu informaciju i dokumente koji dokazuju koja su prava i slobode bila povređena i od strane kog javnog organa; kakav je bio postupak iscrpljenja pravnih sredstava i koje su glavne tvrdnje i na kojoj osnovi su potkrepljene. Podnosilac zahteva nije uspeo da precizira koja prava i slobode su bila povređena i koji akt javnog organa on osporava. U stvari, on nije pružio informaciju da objasni povrede prava garantovanih Ustavom, a ni akt javnog organa koji je predmet razmatranja.

Zbog gore navedenog, Ustavni sud zaključuje da ne postoji predmet ili spor koji treba da se razmotri u navedenom „zahtevu“ i shodno tome, nema nikakvog razloga za dalji postupak u skladu sa pravilom 32 (4) Poslovnika i zahtev se mora obrisati sa liste predmeta.

ODLUKA O BRISANJU ZAHTEVA SA LISTE PREDMETA
u
slučaj br. KI143/13
Podnosilac
Nebih Sejdiu
Ocena ustavnosti neidentifikovane odluke od neidentifikovanog javnog organa

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Nebih Sejdiu iz Podujeva (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva ne osporava nijednu odluku javnog organa, iako tvrdi da su mu povređena prava garantovana zakonom i Ustavom.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je navodno ostvarivanje prava na udeo od 20% od privatizacije DP „Ramiz Sadiku“ (u daljem tekstu: DP „Ramiz Sadiku“).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članovima 20, 22.7, 48 i 49 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121, (u daljem tekstu: Zakon), kao i pravilu 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 09. septembra 2013. god., podnosilac zahteva je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 24. septembra 2013. god., odlukom br. GJR.KI143/13, predsednik Suda je za sudiju izvestioca imenovao sudiju Almiro Rodrigues. Istog dana, odlukom br. KSH.KI143/13, predsednik je imenovao Veće za razmatranje u sastavu: Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 21. oktobra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i tražio da objasni i dopuni zahtev u skladu sa pravilom 36 (4) Poslovnika, odnosno: "*da podnesete Sudu sva dokumenta u vezi sa Vašim slučajem, uključujući odluku koju Vi osporavate.*" Dana 6. novembra, dopis se vratio Sudu uz obrazloženje da podnosilac ne živi na pomenutoj adresi koja je navedena u zahtevu.

8. Dana 3. decembra 2013. god., drugi dopis je dostavljen podnosiocu zahteva, insistirajući na kompletiranju i pojašnjenju njegovog zahteva, kao što je ranije traženo, sa sledećim upozorenjem: *„Ako Vi ne obezbedite tražene informacije i dokumenta (...) Sud æe smatrati da Vi niste zainteresovani sa daljom obradom Vaše zahteva"*.

9. Dana 7. februara 2014. god., Veće za razmatranje je većalo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo je Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 9. septembra 2013. god., podnosilac zahteva je podneo zahtev Sudu koristeći „Obrazac zahteva za podnošenje zahteva". Što se tiče opisa činjenica, on je samo naveo *„da hoće da mu se isplati 20% od prodaje DP „Ramiz Sadiku"*. U vezi sa obrazloženjem zahteva i navodnim povredama Ustava, on je samo naveo: *„Prekršena su ljudska prava garantovana Zakonom o kosovskoj agenciji za privatizaciju i Ustavom Kosova*". Konačno, podnosilac zahteva je u izjavi o traženom rešavanju napisao samo: *„Zahtevam da mi se isplati 20% od iznosa privatizacije GIK „Ramiz Sadiku"*.

11. Podnosilac zahteva je priložio kopiju radne knjižice sa sledećim podacima: *„Serijski broj SK. 00 148458; Registarski broj 6456 i mesto i datum izdavanja Podujevo 14.03.1977"*.

12. Dana 21. oktobra 2013. god., i 3. decembra 2013. god., Sud je tražio od *podnosioca* zahteva da kompletira i pojasni zahtev. U drugom navedenom datumu, podnosilac zahteva je upozoren da ako ne pruži

tražene informacije i dokumenta: *„Sud æe smatrati da Vi niste zainteresovani sa daljom obradom Vaše zahteva“*.

Navodi podnosioca

13. Podnosilac zahteva tvrdi da su *„Prekršena ljudska prava garantovana Zakonom o kosovskoj agenciji za privatizaciju i Ustavom Kosova“*. Međutim, podnosilac nije ukazao koja su prava bila povređena ili koji javni organ je navodno počinio takvu povredu.

14. *Podnosilac* zahteva od Suda traži: *„Da mu se isplati deo od 20% od prodaje DP „Ramiz Sadiku“*.

Preliminarna ocena prihvatljivosti zahteva

15. Sud *prvo* ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti predviđene Ustavom i dalje navedene u Zakonu i Poslovniku o radu Suda.

16. U tom *smislu*, Sud se poziva na član 113.7 [Jurisdikcija i Ovlašćene Strane] Ustava koji predviđa*:*

> *„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.“*

17. Sud se takođe poziva na član 48 Zakona, koji propisuje:

> *“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.“*

18. Sud takođe uzima u obzir pravilo 29 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu, koji određuje da*:*

> *"(...)*
>
> *(2) Podnesak takođe uključuje sledeće: (a) ime i adresu učesnika koji pokreće postupak; (b) ime i adresu zastupnika, ako ga ima; (c) punomoćje za zastupnika, ako ga ima; (d) ime i adresu za uručivanje drugog učesnika u postupku, ako je poznata; (e) izjavu o traženoj pravnoj pomoći; (f) kratak opis činjenica; (g) proceduralni i substativni značaj podneska; i (h) dodatna dokumenta i informacije."*

(3) Kopije svih relevantnih dokumenata, koja se podnose kao podrška podneska, treba priložiti istom. Ukoliko su relevantni samo neki delovi dokumenta, onda treba priložiti samo njih".

19. Pored toga, sud uzima u obzir pravilo 32 (4) koje predviđa:

„Sud može odbiti podnesak onda kada zaključi da je podnesak sporan ili da na neki drugi način ne predstavlja predmet ili spor".

20. Sud primećuje da podnosilac zahteva nije uspeo da obezbedi i podnese nikakvu informaciju i dokumente koji dokazuju koja su prava i slobode bila povređena i od strane kog javnog organa; kakav je bio postupak iscrpljenja pravnih sredstava i koje su glavne tvrdnje i na kojoj osnovi su potkrepljenje.

21. Sud dalje primećuje da se ovaj takozvani „zahtev" pojavljuje u obrascu zahteva odobrenog od strane Suda za žalbe protiv povrede zaštićenih ustavnih prava od strane javnih organa. Međutim, zahtev ne ukazuje na odgovarajuće informacije i relevantne dokaze kako bi Sud ocenio i uslove prihvatljivosti.

22. Dakle, imajući u vidu pravnu prirodu i delokrug Ustavnog suda, „zahtev" ne spada u preliminarno razmatranje Suda; ipak, Sud će ga uzeti na rad u cilju objašnjenja.

23. Uslovi prihvatljivosti su propisani u Ustavu i dalje precizirani u Zakonu i Poslovniku o radu, kao što je gore navedeno.

24. Međutim, podnosilac zahteva nije uspeo da precizira koja prava i slobode su bila povređena i koji akt javnog organa on osporava. U stvari, on nije pružio informaciju da objasni povrede prava garantovanih Ustavom, a ni akt javnog organa koji je predmet razmatranja.

25. Štaviše, podnosilac zahteva nije ni potkrepeo slučaj, u kome sebe smatra žrtvom povrede Ustava (Vidi Scordino protiv Italije (br. 1) [VK], § 179.), niti je priložio potrebne prateće informacije i dokumente.

26. U stvari, postupci pred Ustavnim sudom su u suprotnosti po prirodi. Stoga, na podnosiocu zahteva je da potkrepi činjenične argumente (pružajući Sudu potrebne činjenične argumente), kao i pravne argumente (objašnjavajući zašto i kako su, po njegovom mišljenju, odredbe Ustava povređene). Sud je odgovoran za utvrđivanje činjenica a na podnosiocu je da pruži Sudu potrebne informacije i relevantne dokumente.

27. Na osnovu gorenavedenog, nije do Suda da izgrađuje slučaj u ime podnosioca zahteva. Naprotiv, to treba da uradi podnosilac zahteva, koji treba da se obrati Sudu, u skladu sa svim uslovima o prihvatljivosti zahteva.

28. Osim toga, podnosilac zahteva je obavezan da iscrpi sva pravna sredstva propisana zakonom, kao što je predviđeno članom 113.7. Svrha pravila iscrpljenosti je da se pruži javnim organima, uključujući i redovne sudove, mogućnost da spreče i isprave navodne povrede Ustava. Pravilo iscrpljenosti je na funkcionalan način isprepletano sa karakterom supsidijarnosti procesnog okvira ustavnog prava (Vidi Selmouni protiv Francuske [VK], § 74; Kudła protiv Poljske [GC], § 152; Andrášik i drugi protiv Slovačke).

29. Načelo subsidijarnosti podrazumeva da podnosilac zahteva iscrpi sve proceduralne mogućnosti u redovnom postupku, bilo upravnom ili sudskom, kako bi se sprečila povreda Ustava, ili, ako je bilo povrede, da se ispravi takva povreda osnovnog prava.

30. Stoga, veoma je verovatno da se slučaj podnosioca zahteva proglasi neprihvatljivim od strane Ustavnog suda, kada isti propusti da iskoristi redovne postupke i propusti da prijavi povrede Ustava u redovnim postupcima. Takvo propuštanje će se shvatiti kao odricanje od prava na dalji prigovor na povrede i na žalbu. (Vidi rešenje Ustavnog suda u slučaju br. KI07/09, Demë Kurbogaj i Besnik Kurbogaj, ocena presude Vrhovnog suda Pkl. br. 61/07 od 24. novembra 2008, stav 18).

31. Podnosilac zahteva, u ovom slučaju, nije pokazao da je iscrpeo sva pravna sredstva propisana redovnim pravnim sistemom.

32. Stoga, uzimajući u obzir sve gore navedeno, Sud treba da zaključi da takozvani zahtev treba da se preliminarno odbije kao neprihvatljiv.

33. Sud podseća da, nakon informisanja o registraciji njegovog zahteva, podnosilac je dužan da komunicira o bilo kojoj promeni adrese.

34. Osim toga, drugi dopis je bio dostavljen podnosiocu zahteva, upozoravajući ga, da ako ne podnese informacije i dokumente, Sud će smatrati da on nije bio zainteresovan za dalji postupak njegovog zahteva. Sud dalje navodi da podnosilac zahteva nije odgovorio na drugi dopis.

35. Kao rezime, Sud smatra da gore navedeni „zahtev“ ne prelazi minimalni prag da bi se smatrao zahtevom, kojim bi se navedena stvar trebala pokrenuti. Pored toga, Sud dalje smatra da je legitimno da se pretpostavlja da podnosilac zahteva nije više zainteresovan za dalje postupanje njegovog zahteva.

36. Pored toga, način na koji je „zahtev“ podnet može se videti, u strogom pristupu, kao zloupotreba prava na žalbu. Ustavni sud je obavezan prema članu 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] Ustava koji propisuje: *„Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava“.*

37. U stvari, Evropski sud za ljudska prava utvrđuje da *„bilo koje ponašanje podnosioca zahteva koje je očigledno suprotno svrsi prava pojedinca na podnošenje kao što se predviđa u Konvenciji i koje smeta pravilnom funkcionisanju Suda ili pravilnom obavljaju postupaka pred njim predstavlja zloupotrebu prava na podnošenje" (Vidi Mirolubovs i drugi protiv Latvije*, §§ 62. i 65)*·

38. Međutim, Sud smatra da se u ovoj fazi, ne preporučuje takav strogi pristup; ipak, važno je da podnosilac zahteva bude svestan toga, pošto izgleda da je podnosilac zahteva pogrešno razumeo ulogu Ustavnog suda i prirodu pravnog okvira za rad ustavnog sudstva kao što je utvrđeno Ustavom, Zakonom i Poslovnikom o radu.

39. Kao rezime, Sud zaključuje da ne postoji predmet ili spor koji treba da se razmotri u navedenom „zahtevu“ i, shodno tome, nema nikakvog razloga za dalji postupak u skladu sa pravilom 32 (4) Poslovnika i zahtev se mora odbaciti.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, shodno članu 113. 7 Ustava, članu 20 Zakona i u skladu sa pravilom 32 (4) Poslovnika o radu, dana 7. februara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA BRIŠE zahtev;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20 stav 4 Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI206/13, Tanasko Đorđević, Miloratka Jelić, Srboljub Đorđević, Serafina Đorđević, Jagoda Janković i g. Milorad Đorđević, Rešenje od 13. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosovo Rev. Mlc. br. 377/2009, od 8. maja 2012. godine

Slučaj KI206/13, odluka od 13. marta 2014. god.

Ključne reči; individualni zahtev, zahtev neprihvatlivo

Podnosioci zahteva su podneli podnesak u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, osporavajući presudu Vrhovnog suda Kosovo Rev. Mlc. br. 377/2009], od 8. maja 2012. godine, kojom se navodno krši njihovo pravo na imovinu garantovano članom 46. [Zaštita Imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Dana 15. novembra 2013. godine, podnosioci su podneli dodatna dokumenta svom zahtevu KI79/12, tvrdeći da su oni *„uspeli da obezbede nove dokaze (...) koji se odnose na reviziju, kao vanredno pravno sredstvo“*. Podnosioci zahteva naglašavaju da *„ovaj slučaj nije mogao da se razmotri vanrednim pravnim sredstvom, niti su takvi uslovi ispunjeni, ali revizija je urađena opštom metodom – odbijanje vraćanja imovine, ne uzimajući u obzir povredu ustavnih i zakonskih prava“*. Konačno, podnosioci zahteva zaključuju da *„priloženi dokazi jasno pokazuju da u slučajevima kada se postupalo u skladu sa odredbama, slični slučajevi su odbijeni“*.

U ovom slučaju, podnosioci su priložili dodatna dokumenta zahtevu KI79/12. Međutim, podnosioci su to učinili nakon što je preliminarni izveštaj dostavljen Veću za razmatranje od strane sudije izvestioca. Prema tome, u skladu sa pravilom 31. (1) Poslovnika, Sud je registrovao zahtev podnosilaca od 15. novembra kao novi zahtev KI206/13.

Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi ocene ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosovo Rev. Mlc. br. 377/2009], od 8. maja 2012. godine, Ustavni sud zaključuje da dodatno priložena dokumenta nemaju uticaja na prethodnu odluku Suda u slučaju KI79/12. U tom smislu, Sud se poziva na pravilo 36. (3) e) Poslovnika, koje predviđa:

„Zahtev nije dopustiv za razmatranje u svakom od sledećih slučajeva: kada je Sud već doneo odluku o predmetnoj stvari i kada zahtev ne sadrži dovoljno osnova za donošenje nove odluke.“

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI206/13
Podnosioci
Tanasko Đorđević
Miloratka Jelić,
Srboljub Đorđević,
Serafina Đorđević,
Jagoda Janković i
Milorad Đorđević.
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosovo
Rev. Mlc. br. 377/2009, od 8. maja 2012. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev su podneli Tanasko Đorđević, Miloratka Jelić, Srboljub Đorđević, Serafina Đorđević, Jagoda Janković i Milorad Đorđević, svi iz Prizrena (u daljem tekstu: podnosioci), zastupljeni od strane advokata Bashkim Nevzati iz Prizrena.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju presudu Vrhovnog suda Kosovo Rev. Mlc. br. 377/2009], od 8. maja 2012. god., koja je uručena podnosiocima zahteva 12. jula 2012. god.

Predmetna stvar

3. Podnosioci zahteva tvrde da osporena presuda Vrhovnog suda Kosova navodno krši njihovo pravo na imovinu garantovano članom 46. [Zaštita Imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Pravni osnov za podnošenje zahteva je član 113.7 Ustava, član 22. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Kosova (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 29. Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 24. avgusta 2012. god., podnosioci su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud), koji je registrovan pod brojem KI79/12.

6. Dana 15. novembra 2013 god., veće za razmatranje je većalo izveštaj sudije izvestioca i u skladu sa pravilom 31. (1) Poslovnika, preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva KI79/12.

7. Istoga dana, 15. novembra 2013. god., podnosioci zahteva su priložili dodatna dokumenta zahtevu KI79/12 koji je već predmet razmatranja Suda.

8. Dakle, 15. novembra 2013. god., dodatno priložena dokumenta su registrovana kao novi zahtev KI206/13.

9. Dana 03. decembra 2013. god., predsednik je imenovao sudiju Almiro Rodrigues za sudiju izvestioca i veće za razmatranje sastavljeno od sudija Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

10. Dana 24. januara 2014. god., Sud je obavestio podnosioce i Vrhovni sud o registraciji zahteva.

11. Dana 13. marta 2014. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca Almiro Rodrigues, Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi, iznelo je Sudu u punom sastavu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

12. Dana 15. novembra 2013. god., podnosioci su podneli dodatna dokumenta svom zahtevu KI79/12, tvrdeći da su oni *„uspeli da obezbede nove dokaze (...) koji se odnose na reviziju, kao vanredno pravno sredstvo“*. Podnosioci zahteva naglašavaju da *„ovaj slučaj nije mogao da se razmotri vanrednim pravnim sredstvom, niti su takvi*

uslovi ispunjeni, ali revizija je urađena opštom metodom – odbijanje vraćanja imovine, ne uzimajući u obzir povredu ustavnih i zakonskih prava“. Konačno, podnosioci zahteva zaključuju da *„priloženi dokazi jasno pokazuju da u slučajevima kada se postupalo u skladu sa odredbama, slični slučajevi su odbijeni“*.

13. U stvari, kao druge dokaze, podnosioci su podneli tri (3) presude Vrhovnog suda [Rev 19/2006, Rev 189/2010, Rev 243/2011], koji se direktno ne odnose na individualne slučajeve KI79/12 i KI206/13, u kojima nijedan od podnosilaca nije stranka u tim postupcima pred Vrhovnim sudom.

Navodi podnosioca

14. Podnosioci zahteva tvrde u dodatnim dokumentima od 15. novembra 2013. god., da: “*revizija je urađena opštom metodom – odbijanje povratka imovine, ne uzimajući u obzir povredu ustavnih i zakonskih prava.“*

15. U ovom zahtevu KI206/13, podnosioci nisu naveli neka druga kršenja ustavom zagarantovanih prava. Stoga, Sud smatra da podnosioci i dalje podržavaju svoje tvrdnje kao što su obrazložene u slučaju KI79/12, odnosno da osporena presuda Vrhovnog suda krši njihova prava na imovinu garantovana u člana 46. Ustava.

Prihvatljivost zahteva

16. Sud ispituje uslove prihvatljivosti, smatrajući da je ovaj zahtev KI206/13 nastavak zahteva KI79/12 i stoga će uzeti u obzir specifičnosti zahteva KI206/13.

17. S tim u vezi, Sud se poziva na pravilo 31 (1) Poslovnika, koje predviđa:

> *„U bilo koje vreme pre nego što sudija izvestilac podnese svoj izveštaj, strana koja je podnela podnesak ili odgovor, ili Sud kada postupa po službenoj dužnosti može dostaviti Sekretarijatu prepravljenu pismenu ili grešku u brojkama navedenu u materijalu koji je podnet“*.

18. U ovom slučaju, podnosioci su priložili dodatna dokumenta zahtevu KI79/12. Međutim, podnosioci su to učinili nakon što je preliminarni izveštaj dostavljen veću za razmatranje od strane sudije izvestioca. Prema tome, u skladu sa pravilom 31. (1) Poslovnika, Sud je registrovao zahtev podnosilaca od 15. novembra kao novi zahtev KI206/13.

19. Bez obzira na to, Sud primećuje da podneta dodatna dokumenta nisu u direktnoj vezi sa individualnim slučajevima podnosilaca, niti su podnosioci zahteva stranke u tim novim podnetim presudama Vrhovnog suda.

20. Štaviše, Sud smatra da takva dodatna dokumenta niti predstavljaju nov navod, niti pružaju dovoljne i relevantne osnove za novu odluku.

21. Stoga, Sud zaključuje da dodatno priložena dokumenta nemaju uticaja na prethodnu odluku Suda u slučaju KI79/12.

22. U tom smislu, Sud se poziva na pravilo 36. (3) e) Poslovnika, koje predviđa:

> *„Zahtev nije dopustiv za razmatranje u svakom od sledećih slučajeva: kada je Sud već doneo odluku o predmetnoj stvari i kada zahtev ne sadrži dovoljno osnova za donošenje nove odluke.“*

23. U stvari, Sud podseća da se bavio pomenutim slučajem KI79/12, u kome je 06. decembra 2013. god., objavio rešenje o neprihvatljivosti zahteva. Sud je obrazložio da podnosioci nisu dostavili nikakav *prima facie* dokaz kojim bi opravdali svoje tvrdnje o povredi njihovih ustavom zagarantovanih prava. Dakle, zahtev KI79/12 je proglašen neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36. (2) a) i b) Poslovnika.

24. Shodno tome, Sud nalazi da je prema pravilu 36. (3) e) Poslovnika, zahtev KI206/13 neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113. stav 7. Ustava, članom 20. Zakona, i pravilom 36. (3) e) Poslovnika o radu, na sednici održanoj dana 13. marta 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI196/13, Alisait Qerimi i četvoro drugih, Rešenje od 7. februara 2014. god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 235/2011, od 12. jula 2013. godine

Slučaj KI196/13, odluka od 7. februara 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, Pravo na Rad i Obavljanje Profesije, očigledno neosnovan

Podnosioci zahteva tvrde da su im presudom Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 235/2011, od 12. jula 2013. god., povređena prava zaštićena Ustavom, član 24 (Jednakost pred Zakonom), član 31 (Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje), član 54 (Sudska Zaštita Prava) i član 49 (Pravo na Rad i Obavljanje Profesije) Ustava, član 101. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima i član 6 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava.

Ustavni sud može samo da razmatra da li su dokazi predstavljeni na pravilan način i da li su postupci, gledano u njihovoj celini, bili sprovedeni na takav način da su podnosioci zahteva imali pravično suđenje.

Sud smatra da činjenice podnete od strane podnosilaca zahteva ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnju o povredama ustavnih prava i da podnosioci zahteva nisu na dovoljan način potkrepili svoje tvrdnje.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 36 (2) b) i d) Poslovnika o radu, dana 7. februara 2014. god., jednoglasno proglašava zahtev neprihvatljivim.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI196/13
Podnsilac
Alisait Qerimi i četvoro drugih
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 235/2011, od 12. jula 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosioci zahteva su: g. Alisait Qerimi, g. Abdylaziz Ahmeti, g. Nexhat Osmani, g. Fehmi Shala i g. Nuhi Robelli (u daljem tekstu: podnosioci), iz opštine Gnjilane, koje sa punomoćjem zastupa g. Alisait Qerimi.

Osporena odluka

2. Osporava se presuda Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 235/2011, od 12. jula 2013. god., koju su podnosioci zahteva primili 5. avgusta 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 235/2011, od 12. jula 2013. god., koja je potvrdila presude nižestepenih sudova, odbijajući kao neosnovan zahtev podnosilaca za vraćanje na radno mesto sa svim pravima koja im pripadaju iz radnog odnosa.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 (2) Poslovnika o radu.

Postupak pred Sudom

5. Dana 12. novembra 2013. god., podnosioci su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosova (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 2. decembra 2013. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI196/13, imenovao sudiju Arta Rama-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI196/13, imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

7. Dana 11. decembra 2013. god., Sud je obavestio podnosioce i Vrhovni sud o registraciji zahteva.

8. Dana 19. decembra 2013. god., zastupnik podnosioca zahteva je podneo Sudu punomoćje kojim on zastupa druge podnosioce.

9. Dana 7. februara 2014. god., veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 2. februara 2011. god., Opštinski sud u Gnjilanu, postupajući na osnovu tužbenog zahteva podnosilaca zahteva protiv banke "NLB-Priština", filijala u Gnjilanu, kojim su podnosioci zahteva tražili vraćanje na radno mesto u banci "NLB-Priština", filijala u Gnjilanu, sa svim pravima koja proizilaze iz radnog odnosa, doneo je presudu C. br. 714/09, kojom je odbacio tužbeni zahtev kao neosnovan.

11. Dana 14. jula 2011. god., Okružni sud u Gnjilanu, postupajući na osnovu žalbe podnosilaca zahteva, doneo je presudu AC. br. 82/11, kojom je odbio žalbu kao neosnovanu i potvrdio presudu Opštinskog suda. U svojoj presudi, Okružni sud je dalje naglasio:

> *„... ovaj Sud je ocenio zaključak i pravno stanovište prvostepenog suda i našao da su ispravni i zasnovani na zakonu, da imaju podršku izvedenih dokaza i da su dati opravdani razlozi koje prihvata i ovaj Sud.*
> ...
> *Ovaj Sud smatra da je prvostepeni sud činjenično stanje utvrdio pravilno i potpuno i da je pravilno primenjeno materijalno pravo...".*

12. Dana 12. jula 2013. god., Vrhovni sud Kosova, odlučujući na osnovu zahteva za reviziju podnetog od strane podnosilaca zahteva, odlučio je da je revizija neosnovana. Vrhovni sud je u obrazloženju naglasio:

> "*...Vrhovni sud Kosova je našao da su nižestepeni sudovi napravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje, pravilno primenili odredbe parničnog postupka i materijalno pravo, kada su našli da je tužbeni zahtev tužilaca neosnovan...*".

13. Dana 10. septembra 2013. god., podnosioci zahteva su se obratili Javnom tužilaštvu Kosova sa "Inicijativom za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti."

14. Dana 23. septembra 2013. god., Državni tužilac, preko obaveštenja br. KMLC. br. 98/13, obavestio je podnosioce zahteva *da su "..u* ovom slučaju istekli svi zakonski rokovi za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti".

Navodi podnosioca zahteva

15. Podnosioci zahteva tvrde da su im presudom Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 235/2011, od 12. jula 2013. god., povređena prava zaštićena Ustavom, član 24 (Jednakost pred Zakonom), član 31 (Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje), član 54 (Sudska Zaštita Prava) i član 49 (Pravo na Rad i Obavljanje Profesije) Ustava, član 101 Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima i član 6 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava.

16. Podnosioci zahteva zaključuju, tražeći od Ustavnog suda da:

> *"Tražimo da se ponište presude svih sudskih instanci i to: presude Opštinskog suda u Gnjilanu, C.br. 714/09, od 02.02.2011. god., Okružnog suda u Gnjilanu, Ac.br. 82/11, od 14.06.2011. god., kao i Vrhovnog suda Kosova, Rev.br. 235/2011, od 12.07.2013. god.".*

Prihvatljivost zahteva

17. Kako bi bio u stanju da razmotri zahtev podnosilaca, Sud pre svega treba da oceni da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti, utvrđene Ustavom i dodatno obrazložene Zakonom i Poslovnikom o radu.

18. U tom smislu, član 113 stav 7 Ustava propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

19. Pored toga, član 49 Zakona propisuje *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku*".

20. U ovom slučaju, Sud primećuje da su se podnosioci zahteva, da bi zaštitili svoja prava, obratili Opštinskom sudu u Gnjilanu, Okružnom sudu u Gnjilanu i u na kraju Vrhovnom sudu Kosova. Sud, takođe, primećuje da su podnosioci zahteva, presudu Vrhovnog suda, Rev. br. 235/2011, od 12. jula 2013. god., primili 5. avgusta 2013. god., a zahtev je Sudu podnet 12. novembra 2013. god.

21. Stoga, Sud smatra da su podnosioci zahteva ovlašćene stranke i da su iscrpeli sva pravna sredstva na raspolaganju prema primenjivom zakonu i da su zahtev podneli u roku od četiri meseca.

22. Međutim, Sud takođe treba da uzme u obzir pravilo 36 Poslovnika o radu, koje propisuje:

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan".

"(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...], ose

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava, ili

[...], ili

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju".

23. Podnosioci zahteva tvrde da presuda Vrhovnog suda, Rev. br. 235/2011, od 12. jula 2013. god., kojom je potvrđena presuda Opštinskog suda u Gnjilanu, C. br. 714/09, od 2. februara 2011. god. i presuda Okružnog suda u Gnjilanu, AC. br. 82/11, od 14. juna 2011. god., krši njihova prava garantovana Ustavom, odnosno član 24 (Jednakost pred Zakonom), član 31 (Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje), član 54 (Sudska Zaštita Prava) i član 49 (Pravo na Rad i Obavljanje Profesije) Ustava, član 101 Univerzalne deklaracije o

ljudskim pravima i član 6 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava.

24. S tim u vezi, Ustavni sud ponavlja da prema Ustavu, nije njegova dužnost da deluje kao sud četvrtog stepena u vezi sa odlukama donetih od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis,* Garcia Ruiz protiv Španije, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god.; vidi takođe slučaj KI70/11 podnosilaca Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.*)*.

25. Ustavni sud može samo da razmatra da li su dokazi predstavljeni na pravilan način i da li su postupci, gledano u njihovoj celini, bili sprovedeni na takav način da su podnosioci zahteva imali pravično suđenje (vidi, *inter alia*, slučaj Edvards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, zahtev br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. god.*)*.

26. Na osnovu spisa predmeta, Sud primećuje da je obrazloženje dato u presudi Vrhovnog suda jasno i da je nakon razmatranja svih postupaka, Sud takođe našao da postupci u redovnim sudovima nisu bili nepravični ili proizvoljni (Vidi, *mutatis mutandis,* Shub protiv Litvanije, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.).

27. Štaviše, Vrhovni sud je u svojoj presudi potvrdio *"Vrhovni sud Kosova je našao da su nižestepeni sudovi na pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje, pravilno primenili odredbe parničnog postupka i materijalno pravo, kada su našli da je tužbeni zahtev tužilaca neosnovan [...]"*.

28. Na osnovu gore navedenih razloga, Sud smatra da činjenice podnete od strane podnosilaca zahteva ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnju o povredama ustavnih prava i da podnosioci zahteva nisu na dovoljan način potkrepili svoje tvrdnje.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20 Zakona i pravilom 36 (2) b) i d) Poslovnika o radu, dana 7. februara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

KI201/13, Sofa Gjonbalaj, Rešenje od 2. aprila 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Rev. br. 299/2011 Vrhovnog suda od 17. aprila 2013. godine.

Slučaj KI201/13, odluka od 2. aprila 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, pravo na rad i obavljanje profesije, neprihvatljiv, van roka

Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda, kojom je odbijen kao neosnovan zahtev podnosioca revizije na presudu Okružnog suda u Prištini.

Odluke nižestepenih sudova po pitanju tvrdnje podnosioca zahteva da se poništi odluka o prekidu radnog odnosa.

U svom zahtevu, podnosilac zahteva navodi povredu člana 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava.

Ustavni sud primećuje da zahtev nije podnet u roku propisanom prema članu 49. Zakona i proglasio je zahtev neprihvatljivim kao van roka.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI201/13
Podnosilac
Sofa Gjonbalaj
Ocena ustavnosti presude Rev. br. 299/2011
Vrhovnog suda od 17. aprila 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela gđa Sofa Gjonbalaj, sa prebivalištem u Prištini (u daljem tekstu: podnosilac).

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Rev. br. 299/2011 Vrhovnog suda od 17. aprila 2013. god., za koju podnosilac navodi da je primila 30. maja 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti presude Rev. br. 299/2011 Vrhovnog suda od 17. aprila 2013. god., kojom je odbijen kao neosnovan zahtev podnosioca revizije na presudu Okružnog suda u Prištini Ac.br. 45/2010 od 24. februara 2011. god.

4. Nižestepeni sudovi su odbili tužbeni zahtev podnosioca za poništenje odluke br. 115. od 1. aprila 2008. god., Agencije za registraciju biznisa u okviru Ministarstva trgovine i industrije u vezi sa prekidom ugovora o radu.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 13. novembra 2013. god., podnosilac je podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 3. decembra 2013. god., odlukom GJR. KI201/13, predsednik je imenovao sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca. Istog dana, odlukom KSH. KI201/13, predsednik je imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 11. decembra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana, Sud je obavestio o zahtevu Vrhovni sud i Agenciju za registraciju biznisa u okviru Ministarstva za trgovinu i industriju.

9. Dana 2. aprila 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu u punom sastavu neprihvatljivost zahteva.

Činjenice slučaja

10. Od 2003. do 2008. godine, na osnovu ugovora koji je produžavan svake godine, podnosilac zahteva je bila zaposlena u svojstvu prvog registratora Agencije za registraciju biznisa u okviru Ministarstva za trgovinu i industriju (u daljem tekstu: poslodavac).

11. Dana 12. februara 2008. god., podnosiocu zahteva je uručen ugovor o radu na određeno vreme od 1. januara 2008. god., do 31. marta 2008. god.
12. Shodno tome, 1. aprila 2008. god., na osnovu odluke br. 115 vršioca dužnosti izvršnog šefa Agencije, podnosiocu zahteva je raskinut radni odnos (u daljem tekstu: odluka o prekidu radnog odnosa).

13. Dana 25. aprila 2008. god., nakon žalbe koju je izjavila podnosilac zahteva na odluku o prekidu radnog odnosa, Komisija za žalbe pri Ministarstvu za trgovinu i industriju (u daljem tekstu: Komisija za žalbe) odbila je žalbu i potvrdila odluku o prekidu radnog odnosa.

14. Dana 16. juna 2008. god., nakon žalbe koju je izjavila podnosilac zahteva na odluku Komisije za žalbe, Nezavisni nadzorni odbor Kosova (u daljem tekstu: NNOK) odbio je žalbu kao neosnovanu i potvrdio odluku o prekidu radnog odnosa.

15. NNOK, u svojoj odluci od 16. juna 2008. god., tvrdi da je odluka o prekidu radnog odnosa doneta u skladu sa zakonom na snazi.

16. Dana 2. septembra 2009. god., podnosilac zahteva je podnela tužbu Opštinskom sudu u Prištini, tražeći poništenje odluke o prekidu radnog odnosa i vraćanje na njeno prethodno radno mesto.

17. Dana 19. januara 2009. god., Opštinski sud u Prištini, svojom presudom C1. br. 328/08, odbio je tužbu podnosioca zahteva.

18. Nakon žalbe koju je izjavila podnosilac zahteva, 24. februara 2011. god., Okružni sud u Prištini, svojom presudom Ac. br. 45/2010, odbio je žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu i potvrdio presudu Opštinskog suda u Prištini (C1. br. 328/08 od 19. januara 2009. god.).

19. Na gore navedenu presudu Okružnog suda u Prištini, podnosilac je podnela zahtev za reviziju Vrhovnom sudu tvrdeći povrede odredaba parničnog postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava.

20. Dana 17. aprila 2013. god., Vrhovni sud je, svojom presudom Rev. br. 299/2011, odlučio da odbije reviziju koju je izjavila podnosilac zahteva, kao neosnovanu.

21. Vrhovni sud u svojoj presudi tvrdi:

„[...]

tužilja kod tuženog osnovala radni odnos na određeno vreme, da se ugovor može produžiti samo uz obostranu saglasnost, a raskinuti kada jedna od ugovorenih strana ne pokazuje volju za produženje ugovora, tako da je tužilji radni odnos prekinut istekom perioda u kome je osnovan“.

22. Dana 19. jula 2013. god., podnosilac zahteva je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti državnom tužiocu Kosova na presudu Opštinskog suda u Prištini.

23. Dana 9. avgusta 2013. god., državni tužilac u svom obaveštenju KMLC br. 78/13 nalazi:

[...]

"Prema tome, u ovom slučaju protiv prvostepene presude Opštinskog suda u Prištini i protiv drugostepene presude Okružnog suda u Prištini se ne može podneti zahtev za zaštitu zakonitosti, obzirom da su prošli svi predviđeni zakonski rokovi, a protiv presude Vrhovnog suda, u smislu odredbe člana 245.3 ZPP, zahtev za zaštitu zakonitosti nije dozvoljen".

Navodi podnosioca

24. Podnosilac zahteva navodi povredu člana 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava.

25. Podnosilac zahteva zaključuje tražeći:

"1. Od ovog suda tražim da, nakon razmatranja iznetih spisa, utvrdi da je postupano u suprotnosti sa članom 49. Ustava Kosova, čime mi je uskraćeno garantovano pravo na rad, a ujedno i pravo na život.

2. Da proglasi protivzakonitim i protivustavnim sve akte svih stepena i sudova u ovom sporu i da se meni prizna pravo na rad sa svim naknadama iz radnog odnosa, počevši od dana 01.04.2008. god. do 26.02.2013. god. kada sam penzionisana.

Nadam se da ću barem pri ovom Sudu ostvariti ljudsko pravo, pravo na rad i život".

Prihvatljivost zahteva

26. Kao prvo, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunila uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

27. U tom smislu, Sud se poziva na član 113., stav 7. Ustava koji propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

28. U ovom slučaju, Sud primećuje da se podnosilac zahteva, u cilju zaštite svojih prava, obratio Opštinskom i Okružnom sudu i, konačno, Vrhovnom sudu Kosova. Podnosilac zahteva je podnela i zahtev za zaštitu zakonitosti državnom tužiocu.

29. Dakle, Sud smatra da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka i da je iscrpela sva delotvorna pravna sredstva koja joj pruža primenjiv zakon.

30. Pored toga, član 49. Zakona propisuje da *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta. Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teče od dana stupanja na snagu istog"*.

31. Kako bi proverio da li je podnosilac zahteva podnela zahtev u propisanom roku od četiri meseca, Sud se poziva na dan prijema konačne odluke od strane podnosioca zahteva i na dan podnošenja zahteva Sudu.

32. „Konačna odluka" u smislu člana 49. Zakona je normalno konačna odluka koja je odbila zahtev podnosioca. (Vidi Paul i Audrey Edwards protiv UK, br. 46477/99, ESLJP, odluka od 14. marta 2002. god.). Rok počinje da teče od momenta kada je odluka postala konačna usled iscrpljenja pravnih sredstava koja su adekvatna i efikasna da obezbede odštetu u odnosu na predmet žalbe. (Vidi Norkin protiv Rusije, zahtev 21056/ 11, ESLJP, odluka od 5. februara 2013. god.; vidi takođe Moya Alvarez protiv Španije br. 44677/98, ESLJP, odluka od 23. novembra 1999. god.).

33. Što se tiče zahteva za zaštitu zakonitosti koji je podnet državnom tužiocu, Sud primećuje da je državni tužilac, pozivajući se na zakonske odredbe na snazi, obavestio podnosioca zahteva da se: "[...] *protiv prvostepene presude Opštinskog suda u Prištini i protiv drugostepene presude Okružnog suda u Prištini, ne može podneti zahtev za zaštitu zakonitosti, obzirom da su prošli svi predviđeni zakonski rokovi, a protiv presude Vrhovnog suda, u smislu odredbe člana 245.3 ZPP, zahtev za zaštitu zakonitosti nije dozvoljen"*.

34. Član 245. stav 3. Zakona o parničnom postupku, propisuje:

> *"Zahtev za zaštitu zakonitosti ne dozvoljava se protiv odluke da u sluèaju revizije ili zahteva za zaštitu zakonitosti odluèio nadležni sud za odluèivanje po ovim pravnim sredstvima."*

35. Na osnovu gore navedenih razloga, Sud smatra da je konačna odluka u ovom slučaju presuda Vrhovnog suda i rok počinje da teče od dana prijema gore navedene presude od strane podnosioca zahteva. (Vidi Bayram i Yildirim protiv Turske, zahtev br. 38587/97, ESLJP, odluka od 29. januara 2002. god.). Prema tome, na osnovu podnesaka, proizilazi da je podnosilac zahteva izjavila da joj je presuda Vrhovnog

suda uručena 30. maja 2013. god., dok je podnosilac zahteva podnela zahtev Sudu 13. novembra 2013. god.

36. Na osnovu gore navedenog, proizilazi da zahtev nije podnet u roku propisanom prema članu 49. Zakona.

37. Stoga, zahtev treba da se proglasi neprihvatljivim, kao neblagovremen.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 49 Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika, dana 2. aprila 2014. god. jednoglasno:

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

IV. DA OGLASI da odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI205/13, Feti Islami, Rešenje od 13. marta 2014 god.-Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova, Rev. br .85/2012, od 3. juna 2013. godine

Slučaj KI205/13, odluka od 13. marta 2014. god.

Ključne reči; individualni zahtev, eksproprijacija, očigledno neosnovan

Podnosilac zahteva je podneo podnesak u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, osporavajući rešenje Vrhovnog suda Kosova, Rev. br .85/2012, od 3. juna 2013. godine kojim je rešen imovinsko-pravni spor nastao usled tužbenog zahteva podnosioca da mu opština Peć utvrdi da imaju pravo korišćenja i to, prvotužilac Feti Islami i drugotužilac N. I., u veličini od 5/20 idealnih delova, dok ostali tužioci: B. S., M. I., Z. I., S. I. i M. D., svaki u veličini od 2/20 idealnih delova građevinskog zemljištu grada za eksproprisanu imovinu.

Podnosilac zahteva je tvrdio da su *"Opštinski sud u Peći, svojim rešenjem C. br. 195/05, od 22.09.2011. god., Okružni sud u Peći, svojim rešenjem Ac. br. 497/2011, od 10.01.2012. god., i Vrhovni sud Kosova, svojim rešenjem Rev. br. 85/2012, od 03.06.2013. god., izvršili povredu zakonskih odredaba ZPP-a, koje se navode u nastavku ovog ustavnog zahteva, zbog toga što su bili jednostrani, nepravedni i proizvoljni, a njihovim postupcima su kršena i negirana prava podnosiocima ovog zahteva, koja im se garantuje u sledećim članovima 21, 22, 23, 24, 31, 32,41, 46, 48 i 54 Ustava Republike Kosova kao i član 6 Evropske konvencije o zaštiti osnovnih prava i sloboda i tačka 1 Protokola 1 ove Konvencije (u daljem tekstu: EKLjP)".*

Odlučujući o zahtevu podnosioca Feti Islami, Ustavni sud je nakon razmatranja postupka u celini, iz spisa predmeta zaključio da rešenje Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 85/2012, kojim se ODBIJA kao neosnovanu reviziju tužilaca, u svom obrazloženju detaljno obrazlaže razloge primene odgovarajućih pravila procesnog i materijalnog prava kao i način računanja procesnih rokova i daje odgovor na ove tvrdnje podnosioca zahteva.

Zbog gore navedenog Ustavni sud nije utvrdio da su odgovarajući postupci pred redovnim sudovima na bilo koji način bili nepravedni ili arbitrarni. Stoga Sud je zaključio da zahtev očigledno neosnovan jer iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju i kršenju ustavnih prava.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI205/13
Podnosilac
Feti Islami
Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova, Rev. br .85/2012, od 3. juna 2013. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Feti Islami (u daljem tekstu: podnosilac), opština Peći.

Osporene odluke

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 85/2012, od 3. juna 2013. godine, koje mu je uručeno 26. avgusta 2013. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 85/2012, od 3. juna 2013. godine, kojim, prema tvrdnjama podnosioca zahteva, su povređeni članovi 21 [Opšta Načela], 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata], 23 [Ljudsko Dostojanstvo], 24 [Jednakost Pred Zakonom], 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], 32 [Pravo na Pravno Sredstvo], 41 [Pravo na Pristup Javnim Dokumentima], 46 [Zaštita Imovine], 48 [Sloboda Nauke i Umetnosti] i 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava Republike Kosova kao i član 6 Evropske konvencije o zaštiti osnovnih prava i sloboda i tačka 1 Protokola 1 ove Konvencije (u daljem tekstu: EKLjP)

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113. 7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47 Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 15. novembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 3. decembra 2013. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI205/13, imenovao sudiju Altay Suroy za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI205/13, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

7. Dana 17. januara 2014. god., Sud je prosledio kopiju zahteva Vrhovnom sudu Kosova i obavestio podnosioca zahteva, da je pokrenut postupak ispitivanja ustavnosti odluka po predmetu br. KI205/13.

8. Dana 13. marta 2014. god., nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca Altay Suroy, Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani, iznelo je Sudu u punom sastavu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 26. maja 2006. god., presudom Opštinskog suda u Peći, C. br. 195/05, odbijen je u celosti kao neosnovan tužbeni zahtev tužilaca, kojim su tražili da se utvrdi da imaju pravo korišćenja i to, prvotužilac Feti Islami i drugotužilac N. I., u veličini od 5/20 idealnih delova, dok ostali tužioci: B. S., M. I., Z. I., S. I. i M. D., svaki u veličini od 2/20 idealnih delova građevinskog zemljištu grada.
10. Presuda Opštinskog suda u Peći, C. br. 195/05, od 26. maja 2006. godine, potvrđena je presudom Okružnog suda, Ac .br. 306/06, od 22. maja 2008. godine, kao i presudom Vrhovnog suda Kosova u Prištini, Rev. br. 395/2008, od 2. juna 2009. godine, kojom je odbijena kao neosnovana revizija tužilaca, podneta protiv presude Okružnog suda u Peći.

11. Dana 8. juna 2010. godine, punomoćnik tužilaca je podneo predlog za ponavljanje postupka okončanog na osnovu gorepomenutih presuda a u smislu odredaba članova 234 i 235 ZPP-a, sa predlogom da se dozvoli ponavljanje postupka i da se ukinu presude Opštinskog suda u

Peći i Okružnog suda u Peći, i predmet vrati na ponovno suđenje prvostepenom sudu, ali drugom sudskom veću.

12. Dana 18. oktobra 2010. godine, Vrhovni sud Kosova aktom KCRJ. br. 1/2010 vraća spise predmeta Opštinskom sudu u Peći, u skladu sa članom 236 ZPP-a, u kome se kaže "*da zahtev za ponavljanje postupka se uvek upućuje sudu koji je odlučio u prvom stepenu, međutim u vezi predloga za ponavljanje postupka odlučuje drugostepeni sud, odnosno sudija pojedinac, koji nije učestvovao u donošenju prethodnih odluka protiv kojih se traži ponavljanje postupka.*"

13. Dana 22. septembra 2011. godine, Opštinski sud u Peći, rešenjem C. br. 195/05, ODBACUJE kao neblagovremen predlog za ponavljanje postupka okončanog presudom Vrhovnog suda Kosova u Prištini, Rev. br. 395/2008, od 2. juna 2009. godine, podnet od punomoćnika tužilaca Zydi i Feti Islami, advokata Shahin Bajgora, dana 8. juna 2010. god.

14. Protiv ovog rešenja blagovremeno je izjavio žalbu punomoćnik tužilaca zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se napadnuto rešenje ukine i predlog za ponavljanje postupka dozvoli.

15. Dana 10. januara 2012. god., Okružni sud u Peći, rešenjem Ac. br. 497/2011, ODBIJA kao neosnovanu žalbu tužilaca, a rešenje Opštinskog suda u Peći, C. br. 195/05, od 22.09.2011. godine, POTVRĐUJE

16. Dana 10. februara 2012. godine, protiv rešenja Okružnog suda u Peći, Ac. br. 497/2011, od 10. januara 2012. godine, tužioci su podneli reviziju zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da Vrhovni sud ukine rešenja nižestepenih sudova i predmet vrati na odlučivanje prvostepenom sudu.

17. Dana 3. juna 2013. godine, Vrhovni sud Kosova, rešenjem Rev. br. 85/2012, ODBIJA kao neosnovanu reviziju tužilaca, izjavljenu protiv rešenja Okružnog suda u Peći, Ac. br. 497/2011, od 10. januara 2012. godine, sa sledećim obrazloženjem:

"Prvostepeni sud je, na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja, našao da je presudu Opštinskog suda u Peći, C. br. 195/05, od 26.5.2006. godine punomoćnik tužilaca, advokat Rexhep Gjikolli, primio dana 02.08.2006 godine, a presudu Okružnog suda u Peći, Ac. br.

306/06, od 22.05.2008 godine, primio dana 06.06.2008 godine, dok je advokat Shahin Bajgora, primio 10.6.2008. god. Presudu Vrhovnog suda Kosova, Rev. 295/2008, od 02.06.2009. godine, advokat Ferid Gjikolli je primio dana 15.07.2009 godine, a Shahin Bajgora dana 16.07.2009 godine. Predlog za ponavljanje postupka advokat Shahin Bajgora je podneo dana 8.6.2010 godine. Imajući u vidu da je punomoćnik tužilaca, advokat Shahin Bajgora podneo predlog nakon roka određenog članom 234, stav 1, tačka (g), istog je odbacio kao neblagovremen."

"Prema oceni Vrhovnog suda, zaključak nižestepenih sudova je zakonit i pravedan. Na osnovu člana 232, tačka (g) ZPP-a, predvidjeno je da postupak okončan pravosnažnom presudom i rešenjem suda može se ponoviti na predlog stranke, ukoliko stranka sazna za nove činjenice ili nalazi nove dokaze, ili stiče mogućnost da te dokaze koristi a na osnovu kojih će se za stranku doneti povoljnija konačna odluka, od one koja je doneta na osnovu drugih činjenica i dokaza koji su upotrebljeni u ranijem postupku. Predlog za ponavljanje postupka, u smislu člana 234.1 podnosi se u roku od 30 dana i to u slučaju iz člana 232, tačka (g), od kada je stranka mogla izneti činjenice ili nova dokazna sredstva, prema tome, polazeći od činjenice da su tužioci predlog za ponavljanje postupka podneli nakon roka određenog u članu 234.1, tačka (g), prvostepeni sud je pravilno odlučio kada je odbacio kao neblagovremen predlog za ponavljanje postupka u smislu člana 237.1 ZPP-a."

Navodi podnosioca

18. Podnosilac zahteva tvrdi da su *"Opštinski sud u Peći, svojim rešenjem C. br. 195/05, od 22.09.2011. god., Okružni sud u Peći, svojim rešenjem Ac. br. 497/2011, od 10.01.2012. god., i Vrhovni sud Kosova, svojim rešenjem Rev. br. 85/2012, od 03.06.2013. god., izvršili povredu zakonskih odredaba ZPP-a, koje se navode u nastavku ovog ustavnog zahteva, zbog toga što su bili jednostrani, nepravedni i proizvoljni, a njihovim postupcima su kršena i negirana prava podnosiocima ovog zahteva, koja im se garantuje u sledećim članovima 21, 22, 23, 24, 31, 32,41, 46, 48 i 54 Ustava Republike Kosova kao i član 6 Evropske konvencije o zaštiti osnovnih prava i sloboda i tačka 1 Protokola 1 ove Konvencije (u daljem tekstu: EKLjP)".*

19. Podnosilac zahteva se obraća Ustavnom Sudu sa sledećim zahtevom:

"Ukine rešenja redovnih sudova:
1. Rešenje Opštinskog suda u Peći, C. br. 195/05, od 22.09.2011. god..

2. Rešenje Okružnog suda u Peći, Ac. br. 497/2011, od 10.01.2012. god.,

3. Rešenje Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 85/2012, od 03.06.2013. god., KAO PROTIVZAKONITE.
4. Usvojiti predlog podnosilaca ovog ustavnog zahteva za ponavljanje postupka- kao baziran."

20. Podnosilac zahteva istovremeno navodi povrede većeg broja zakonskih odredbi Zakona o parničkom postupku koje su se prema tvrdnjama podnosioca desile u postupcima u kojima je odlučivano o pravu korišćenja eksproprisanog građevinskog zemljištu grada, a koje se u suštini svode na tumačenje zakonskih normi o zahtevu za ponavljanje postupka, te je njihovim nepravilnim tumačenjem od strane redovnih sudova i odbijanjem zahteva za ponavljanje postupka kao neblagovremenog, prema tvrdnjama podnosioca zahteva, povređeno *„pravo na pravično i nepristrasno suđenje zagarantovano članom 31 Ustava"*.

Ocena prihvatljivosti zahteva

21. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

22. Član 48 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo predviđa:

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."

23. Štaviše, Sud se poziva na pravilo 36 (2) b) Poslovnika, koje propisuje:

„(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi
...
b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava".

24. Po Ustavu, Ustavni sud nije apelacioni sud, kada se razmatraju odluke donete od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače zakon i primene odgovarajuća pravila postupka i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, García Ruiz protiv Španije [GC], br. 30544/96, stav 28., Evropski sud za ljudska prava [ESLjP] 1999-I).

25. Podnosilac zahteva nije podneo nikakav *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu njegovih ustavnih prava (vidi, Vanek protiv Slovačke Republike, Odluka ESLjP u vezi sa prihvatljivošću zahteva, br. 53363/99 od 31. maja 2005. god). Podnosilac zahteva ne navodi na koji način članovi 21, 22, 23, 24, 31, 32,41, 46, 48 i 54 Ustava kao i član 6 Evropske konvencije o zaštiti osnovnih prava i sloboda i tačka 1 Protokola 1 ove Konvencije podržavaju njegov zahtev, kao što je predviđeno u članu 113.7 Ustava i članu 48 Zakona.

26. Podnosilac zahteva tvrdi da su mu prava povređena pogrešnim utvrđivanjem činjenica i primenom zakona od strane redovnih sudova, ne navodeći jasno na koji način su te odluke prekršile njegova ustavna prava.

27. Sud dalje tvrdi da sama činjenica da je podnosilac nezadovoljan ishodom slučaja ne može podneti argumentovan zahtev o povredi člana 31 Ustava (vidi *mutatis mutandis* presuda ESLJP, zahtev br. 5503/02, Mezotur Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske, presuda od 26. jula 2005. god.).

28. U ovom slučaju podnosiocu zahteva su pružene mnogobrojne mogućnosti da predstavi svoj slučaj i ospori tumačenje zakona za koje smatra da je netačno, pred Opštinskim sudom u Peći, Okružnim sudom u Peći i Vrhovnim sudom. Nakon razmatranja postupka u celini, Ustavni sud nije utvrdio da su odgovarajući postupci na bilo koji način bili nepravedni ili arbitrarni (vidi, *mutatis mutandis*, Shub protiv Litvanije, Odluka ESLjP u vezi sa prihvatljivošću zahteva, br. 17064/06 od 30. juna 2009. god).

29. Konačno, uslovi za prihvatljivost nisu ispunjeni u ovom podnesku. Podnosilac zahteva nije uspeo da navede i podrži dokazima da su mu osporenom odlukom navodno povređena ustavna prava i slobode.

30. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba da se odbaci kao neprihvatljiv u skladu sa pravilom 36 (2) b) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113 stavom 7 Ustava, članovima 20 i 48 Zakona, i pravilom 36 (2) b) Poslovnika o radu, na sednici održanoj dana 13. marta 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20 stavom 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI207/13, Rexhep Kabashi, Jusuf Mejzini i Meleqe Bexheti, Rešenje od 24. aprila 2014 god.- Zahtev za“tumačenje odredbe člana 109. stav 5 i člana 105. stav 1 Ustava Republike Kosovo, u vezi sa starosnom dobi za penzionisanje tužilaca i sudija

Slučaj KI 207/13, odluka od 24. aprila 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, neovlašćena stranka

Podnosioci su podneli zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava, tražeći tumačenje od strane Suda u pogledu člana 109.5 [Državno Tužilaštvo] i 105.1 [Mandat i Ponovni Izbor] Ustava, koji se odnose na starosnu dob za penzionisanje tužilaca i sudija, jer navodno nije jasno koji zakon reguliše starosnu dob za penzionisanje sudija i tužilaca.

Što se tiče prihvatljivosti zahteva, Sud smatra da je zahtev neprihvatljiv, obzirom da stvar nije podneta Sudu na zakonit način od strane ovlašćene stranke u skladu sa članom 113.1 Ustava.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI207/13
Podnosioci
Rexhep Kabashi, Jusuf Mejzini i Meleqe Bexheti
Zahtev za *"tumačenje odredbe člana 109. stav 5 i člana 105. stav 1 Ustava Republike Kosovo, u vezi sa starosnom dobi za penzionisanje tužilaca i sudija"*

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosioci zahteva su g. Rexhep Kabashi (tužilac u Kancelariji glavnog državnog tužioca), g. Jusuf Mejzini (tužilac u Kancelariji glavnog državnog tužioca), i gđa Meleqe Bexheti (sudija u Vrhovnom sudu Kosova).

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva ne osporavaju nijednu odluku, već traže od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) *"tumačenje odredbe člana 109. stav 5 i člana 105. stav 1 Ustava Republike Kosovo u vezi sa starosnom dobi za penzionisanje tužilaca, odnosno sudija"*.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za tumačenje dva člana Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), odnosno člana 109.5 [Državno Tužilaštvo] i člana 105.1 [Mandat i Ponovni Izbor], u kojima podnosioci zahteva tvrde *"da nije jasno naglašeno kojim je zakonom regulisana starosna dob za penzionisanje za tužioce i sudije."*

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 18. novembra 2013. god., podnosioci su podneli zahtev Sudu.

6. Dana 19. novembra 2013. god., predsednik Ustavnog suda je odlukom br. GJR. KI207/13, imenovao sudiju Arta Rama-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI207/13, imenovao Veće za razmatranje sastavljano od sudija Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.

7. Dana 20. novembra 2013. god., Sud je obavestio podnosioce zahteva, Sudski savet Kosova i Tužilački savet Kosova o registraciji zahteva.

8. Dana 2. decembra 2013. god., predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI207/13 zamenio predsedavajućeg sudiju Veća za razmatranje, Robert Carolan, sudijom Ivanom Čukalovićem. Veće za razmatranje je u sastavu sledećih sudija: Almiro Rodrigues (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

9. Dana 3. decembra 2013. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 18. novembra 2013. god., podnosioci zahteva su podneli zahtev Sudu, tražeći da Sud kao jedini autoritet, tumači dve odredbe Ustava.

    Član 109.5 propisuje *"Početni mandat tužilaca je tri godine. U slučaju ponovnog izbora, mandat je stalan, do penzionisanja, kao što je određeno zakonom, osim ako se sudija razreši u saglasnosti sa zakonom."*

    Član 105.1 propisuje *"Početni mandat sudije traje tri godine. U slučaju ponovnog izbora, mandat je stalan, do penzionisanja, kao što je određeno zakonom, osim ako se sudija razreši u saglasnosti sa zakonom."*

11. Sud primećuje da nije održan nijedan sudski postupak u vezi sa ovim predmetom.

Navodi podnosioca

12. Podnosioci su podneli svoj zahtev Sudu u skladu sa članom 112.1 Ustava, koji propisuje:

> *"Ustavni sud je konačna vlast u Republici Kosovo za tumačenje Ustava i saglasnosti zakona sa Ustavom."*

13. Podnosioci zahteva tvrde da u članovima 109.5 [Državno Tužilaštvo] i 105.1 [Mandat i Ponovni Izbor] Ustava, koji imaju veze sa starosnom dobi za penzionisanje tužilaca i sudija, *"nije jasno naglašeno kojim je zakonom regulisana starosna dob za penzionisanje za tužioce i sudije."*

14. Podnosioci zahteva, takođe, tvrde da *"Zakon o državnom tužiocu (Zakon br. 03/L-225) od 30.09.2010. god., i Zakon o sudovima (Zakon br. 03/L-199) nisu predvideli nikakvu odredbu za starosnu dob za penzionisanje tužilaca, odnosno sudija."*

15. Podnosioci zahteva, takođe, skreću pažnju Sudu na činjenicu da je Zakon o tužilačkom savetu Kosova *"predvideo uslove regrutovanja, imenovanja i reizbora tužilaca"* ali ne rešava i pitanje koja je starosna dob potrebna za penzionisanje. Pored toga, podnosioci zahteva skreću pažnju Sudu na *"Zakon o sudskom savetu (Zakon br. 03/L-223) od 30.09.2010. god., koji propisuje postupke i disciplinske mere za sudije"* ali ne navodi starosnu dob za penzionisanje.

16. Podnosioci zahteva su takođe naveli odredbu iz *"Zakona o civilnoj službi Republike Kosovo (Zakon br. 03/L-149) koji je odredbom člana 90. stav 1 pod stav 1 tačka 2.1 predvideo okončanje radnog odnosa civilnim službenicima sa navršavanjem starosne dobi za penzionisanje, dok je odredba člana 91. stav 1 predvidela starosnu dob za penzionisanje 65 godina, odnosno Zakona o radu (Zakon br. 03/L-212) od 01.11.2010. god., odredbama člana 67. stav 1 pod stav 1.4 predvideo je kada se zaposlenom prekida radni odnos i, između ostalog je predvideo da je to onda kada navrši starosnu dob od 65 godina."*

17. Podnosioci zahteva tvrde da pošto *"tužioci i sudije ne pripadaju ni kategoriji civilnih službenika, a ni kategoriji zaposlenih, već su posebni službenici, i njihova prava i obaveze su regulisana posebnim zakonima, kao što su Zakon o državnom tužiocu, Zakon o sudovima,*

odnosno Zakon o tužilačkom savetu Kosova i Zakon o sudskom savetu Kosova."

18. Podnosioci zahteva dalje tvrde da pošto zakoni kojima se regulišu njihova prava i obaveze nisu predvideli određenu starosnu dob za penzionisanje, Sud treba da *"pruži pravilno tumačenje odredaba Ustava, odnosno odredbe člana 109. stav 5 kada se odnosi na državnog tužioca i odredbe člana 105. stav 1 starosna dob za penzionisanje tužioca, odnosno sudije, kao i koji zakon u ovom slučaju treba primeniti."*

Prihvatljivost zahteva

19. Sud primećuje da, kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosilaca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom o radu.

20. U konkretnom slučaju, podnosioci zahteva traže tumačenje dveju ustavnih odredbi, naime članova 109.5 i 105.1 Ustava jer je Sud konačna vlast za tumačenje Ustava i saglasnosti zakona sa Ustavom.

21. U vezi s tim, Sud primećuje da je prema članu 112.1 Ustava *"Ustavni sud konačna vlast u Republici Kosovo za tumačenje Ustava i saglasnosti zakona sa Ustavom"*. Međutim, ovo je opšta odredba i Sud ima nadležnost da tumači Ustav ako je zahtev podnet od strane ovlašćene stranke.

22. U ovom pogledu, Sud se upućuje na član 113.1 Ustava koji predviđa: *„Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način"*.

23. Sud primećuje da su podnosioci zahteva podneli njihov zahtev shodno članu 113.7 Ustava koji predviđa: *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."*

24. Podnosioci zahteva ne osporavaju nijednu konačnu odluku javnih organa i nisu odredili da li su povređena prava iz Ustava. Umesto toga, oni zahtevaju od Suda tumačenje u vezi sa članovima 109.5 [Državno Tužilaštvo] i 105.1 [Mandat i Ponovni Izbor] Ustava, koji se odnose na starosnu dob penzionisanja za tužioce i sudije jer, navodno, nije jasno koji zakon reguliše starosnu dob za sudije i tužioce.

25. U vezi s tim, Sud primećuje da član 113.5 Ustava daje pravo, deset (10) ili više, poslanicima Skupštine Kosova, da pre objavljivanja jednog zakona, u roku od osam (8) dana od dana usvajanja, ospore ustavnost bilo kog zakona ili odluke usvojene od strane Skupštine kako zbog suštine tako i zbog procedure usvajanja.

26. Pored toga, nakon objavljivanja zakona, član 113.2 ovlašćuje Skupštinu Kosova, predsednika Republike Kosovo, Vladu i ombudsmana da podnesu pitanja saglasnosti zakona sa Ustavom.

27. Konačno, član 113.8 Ustava takođe predviđa da „*Sudovi su ovlašćeni da, Vrhovnom sudu, podnesu slučajeve koji se tiču saglasnosti nekog zakona sa Ustavom, ako je ta saglasnost primećena tokom sudskog postupka i ako relevantni sud nije siguran u saglasnost spornog zakona sa Ustavom i samo ako odluka relevantnog suda zavisi od saglasnosti zakon*a.“

28. Dakle, Sud zaključuje da zahtev podnosilaca ne spada u delokrug nadležnosti nijednog od gorespomenutih članova Ustava. Stoga, podnosioci zahteva nisu ovlašćene strane po Ustavu da podnesu ovo pitanje Sudu.

29. Sledstveno, zahtev podnosilaca je neprihvatljiv, shodno članu 113.1 Ustava.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.1 Ustava i pravilom 56.2 Poslovnika o radu, dana 24. aprila 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI226/13, Ali Lushaku, Rešenje od 25. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti presude GSK-KPA-A-012/13 Žalbenog veća Kosovske agencije za imovinu (KAI) Vrhovnog suda Kosova, od 17. aprila 2013. Godine

Slučaj KI226/13, odluka od 25. marta 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, zaštita imovine, očigledno neosnovan

Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti presude Žalbenog veća KAI, koja je navodno povredila pravo podnosioca zahteva na zaštitu imovine.

Podnosilac zahteva ne objašnjava zašto i kako je presuda Žalbenog veća KAI povredila njegova prava garantovana članom 46. Ustava.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim kao očigledno neosnovan, jer činjenice iznete od strane podnosioca zahteva ni na jedan način ne opravdavaju navodnu povredu ustavnog prava na koju se poziva podnosilac zahteva i podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepeo svoju tvrdnju.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI226/13
Podnosilac
Ali Lushaku
Ocena ustavnosti presude GSK-KPA-A-012/13 Žalbenog veća Kosovske agencije za imovinu (KAI) Vrhovnog suda Kosova, od 17. aprila 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Ali Lushaku, sa prebivalištem u Prištini (u daljem tekstu: podnosilac).

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda GSK-KPA-A-012/13 Žalbenog veća Kosovske agencije za imovinu (KAI) Vrhovnog suda Kosova, od 17. aprila 2013. god. (u daljem tekstu: presuda Žalbenog veća KAI), koju je podnosilac primio 5. septembra 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti presude Žalbenog veća KAI, koja je navodno povredila pravo podnosioca zahteva na zaštitu imovine.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo, članu 47 Zakona o Ustavnom sudu i pravilu 56 (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda.

Postupak pred Sudom

5. Dana 16. decembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 15. januara 2014. god., predsednik je odlukom br. GJR. KI226/13 imenovao sudiju Altay Suroy za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

7. Dana 30. januara 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana, Sud je obavestio Vrhovni sud o registraciji zahteva i tražio da obezbedi kopiju povratnice, koja pokazuje kada je presuda Žalbenog veća KAI uručena podnosiocu zahteva.

8. Dana 5. februara 2014. god., Vrhovni sud je podneo Sudu povratnicu koja pokazuje da je presuda Žalbenog veća KAI uručena podnosiocu zahteva 5. septembra 2013. god.

9. Dana 25. marta 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izvestaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu u punom sastavu neprihvatljivost zahteva.

Činjenice slučaja

10. Dana 1. januara 2007. god., podnosilac je podneo zahtev Kosovskoj agenciji za imovinu (u daljem tekstu: KAI), tražeći priznavanje njegovih prava svojine na poslovnim prostorijama koja se nalazi u Prištini.

11. Dana 6. juna 2012. god., Komisija za imovinske zahteve Kosova KAI (u daljem tekstu: KIZK) je odlukom KPCC-D/C/160 usvojila zahtev kao osnovan.

12. U svojoj odluci, KIZK smatra da je podnosilac zahteva kupio navedenu imovinu od Vojske Jugoslavije u januaru 1999. god. Prema KIZK, ugovor o otkupu je bio pozitivno verifikovan i samim tim pravo svojine i pravo korišćenja je potvrđeno podnosiocu zahteva.

13. Dana 30. novembra 2012. god., NVO “Majka Tereza” u Prištini (u daljem tekstu: NVO), koja je koristila navedenu imovinu, uložila je žalbu Vrhovnom sudu, Žalbenom veću KAI. NVO tvrdi da podnosilac zahteva nije podneo nijedan valjan dokaz o navodnom pravu svojine, jer ugovor o otkupu, podnet od strane podnosioca zahteva, nije overen od strane nadležnog organa, nije upisan u katastarskim knjigama ili u bilo kojoj imovinsko-stambenoj službi.

14. Dana 17. aprila 2013. god., Žalbeno veće KAI, u svojoj presudi GSK-KPA-A-012/13, odlučilo je da usvoji žalbu NVO kao osnovanu i preinači odluku KIZK-a, KPCC-D/C/160 od 6. juna 2012. god., prilikom čega je zahtev podnosioca odbijen.

15. U svojoj presudi, Žalbeno veće KAI smatra da je odluka KIZK od 6. juna 2012. god., doneta kršenjem materijalnog prava. Žalbeno veće KAI je obrazložilo svoju presudu na sledeći način:

[...]

"KIZK je odlučila da je zahtev osnovan, imajući u vidu da je imovina stečena ugovorom o prenosu imovine zaključenim 21. januara 1999. god. prema Uredbi Zakona o obezbeđivanju stanova za jugoslovensku narodnu armiju, Sl. SFRJ br. 84/90. Cilj ovog zakona je da obezbedi pravni osnov za zadovoljavanje potrebe stanovanja pripadnicima Jugoslovenske narodne armije. U 1999. god., ovaj zakon više nije bio na snazi. Prestao je da važi 1993. god. Ovaj zakon je stavljen van snage Zakonom o imovini Savezne Republike Jugoslavije, SL, SRJ 41/1993. Ovim zakonom je uređeno sticanje, korišćenje i raspolaganje imovinom koja je pripadala Saveznoj Republici, uključujući imovinu koju koriste savezne agencije, kao one koje su bile odgovorne za odbranu. Članom 18 navedenog zakona, propisano je da savezni ministar odbrane u sporazumu sa Saveznom vladom odlučuje o sticanju ili raspolaganju stambenim zgradama, stanovima, garažama i komercijalnim objektima u stambenim zgradama koje koriste savezne agencije odgovorne za odbranu i jugoslovensku vojsku. *U ovom slučaju nema dokaza da je sporna imovina, kao prvo, bila korišćena od strane Vojske Jugoslavije."*
[...]

Navodi podnosioca

16. Podnosilac zahteva tvrdi povredu člana 46 stav 1 i 3 [Zaštita Imovine] Ustava.

17. Podnosilac zahteva tvrdi da: [...] *"Sud pogrešno zaključuje da nema dokaza da je sporna imovina bila korišćena od strane bivše JNA. Ne stoji ni tvrdnja suda da prodavac nije nadležan organ za sklapanje ugovora. Takođe je pogrešno primenjen i član 4 Zakona o prometu nepokretnosti (SL SFRJ br. 43/1981) jer konvalidacija ugovora ili stavljane na snagu se vrši u slučajevima kada je prodavac bio vlasnik i kada su ispunjene ugovorne obaveze. Kupoprodajni ugovor i dokazi*

vlasništva prodavca i kupca su verifikovani, što se održava u priloženoj kopiji."

Prihvatljivost zahteva

18. Kao prvo, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

19. U tom smislu, Sud se poziva na član 113 stav 7 Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."*

20. Pored toga, član 49 Zakona propisuje: *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku"*.

21. U ovom slučaju, Sud primećuje da je podnosilac zahteva iscrpeo sva delotvorna pravna sredstva prema zakonu. Sud, takođe, primećuje da je podnosilac zahteva primio presudu Žalbenog veća KAI dana 5. septembra 2013. god., i da je podneo svoj zahtev Sudu 16. decembra 2013. god.

22. Dakle, Sud smatra da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka i da je iscrpeo sva delotvorna pravna sredstva prema primenjivom zakonu i da je zahtev podnet u roku od četiri meseca.

23. Međutim, Sud mora uzeti u obzir i pravilo 36 Poslovnika, koje propisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan."*
>
> *"(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*
>
> *[...], ili*
>
> *(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava, ili*
> *[...], ili*

(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju".

24. Podnosilac zahteva tvrdi da je presuda Žalbenog veća KAI povredila njegova prava iz člana 46 [Zaštita Imovine] Ustava, navodeći da: *[...] "Sud pogrešno zaključuje da nema dokaza da je sporna imovina bila korišćena od strane bivše JNA. Ne stoji ni tvrdnja suda da prodavac nije nadležan organ za sklapanje ugovora. Takođe je pogrešno primenjen i član 4 Zakona o prometu nepokretnosti (SL SFRJ br. 43/1981) jer konvalidacija ugovora ili stavljane na snagu se vrši u slučajevima kada je prodavac bio vlasnik i kada su ispunjene ugovorne obaveze. Kupoprodajni ugovor i dokazi vlasništva prodavca i kupca su verifikovani, što se održava u priloženoj kopiji."*

25. Međutim, podnosilac zahteva ne objašnjava zašto i kako je presuda Žalbenog veća KAI povredila njegova prava garantovana članom 46 Ustava.

26. Ustavni sud ne može da zameni ulogu redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz protiv Španije, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god.; vidi, takođe slučaj KI70/11 podnosioci zahteva Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.). Sama činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodom postupka u njegovom slučaju, ne pruža mu mogućnost da pokrene argumentovanu tužbu o povredi njegovih prava garantovanih Ustavom. Sud primećuje da je podnosilac zahteva imao brojne mogućnosti da predstavi svoj slučaj pred redovnim sudovima.

27. U tom smislu, Sud može samo da razmotri da li su dokazi bili predstavljeni na pravilan način i da li su postupci uopšte, gledano u njihovoj celini, bili sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva imao pravično suđenje (Vidi između ostalog slučaj Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva zahtev br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije o ljudskim pravima, usvojen 10. jula 1991. god.).

28. Na osnovu spisa predmeta, Sud primećuje da je obrazloženje dato u presudi Žalbenog veća KAI jasno i nakon razmatranja svih postupaka, Sud je takođe našao da postupci pred Žalbenim većem KAI nisu bili nepravični i proizvoljni (Vidi, *mutatis mutandis*, Shub protiv Litvanije, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.).

29. Na osnovu gore navedenih razloga, Sud smatra da činjenice iznete od strane podnosioca zahteva ni na jedan način ne opravdavaju navodnu

povredu ustavnog prava na koju se poziva podnosilac zahteva i podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepeo svoju tvrdnju.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa pravilom 36 (2) b) i d) Poslovnika, dana 25. marta 2014. god. jednoglasno:

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20 stavom 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI233/13, Erton Beka, Rešenje od 13. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti odluke Pn.br 745/2013 Apelacionog suda Kosova od 19.decembra 2013 godine

Slučaj KI-233/13, odluka od 13 marta 2014. god.

Ključne reči; individualni zahtev, krivični postupak, očigledno neosnovan.

Podnosilac zahteva je podneo zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, u kome je tražio ustavnu ocenu odluke Pn.br 745/2013 Apelacionog suda Kosova od 19.decembra 2013 god.

Predmetna stvar je ustavna ocena presude koja navodno podnosiocu krši principe krivičnog postupka, i to: ovlašćenje policije, krivična prijava, odluka tužioca, potvrđivanje optužnice, dokazni postupci, kao i bitne povrede Zakona o krivičnom postupku.

Podnosilac je podneo zahtev Apelacionom sudu u kome je tražio da se pravosnažna presuda kojom je on osuđen na 3(tri) meseca zatvora zameni novčanom kaznom, pozivajući se na član 47. KZK.

Apelacioni sud je zahtev podnosioca odbio kao neosnovan I potvrdio prvostepenu presudu Osnovnog suda.

Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi ocene ustavnosti odluke Pn.br 745/2013 Apelacionog suda Kosova od 19.decembra 2013 god., Ustavni sud je ubeđen da podnete činjenice od strane podnosioca zahteva nisu ni na jedan način opravdale tvrdnju o povredi ustavnih prava i podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepela svoje tvrdnje Stoga Sud je zaključio da iznete činjenice od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava pa je njegov zahtev očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI233/13
Podnosilac
Erton Beka
Ocena ustavnosti odluke Pn. Br. 745/2013 Apelacionog suda Kosova od 19. decembra 2013 god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnet od g. Erton Beka iz Vučitrna (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava odluku Pn. br. 745/2013 Apelacionog suda Kosova, od 19. decembra 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ustavna ocena presude kojom su navodno u odnosu na podnosioca zahteva prekršeni principi krivičnog postupka, kao i ovlašćenje policije, krivična prijava, odluka tužioca, potvrđivanje optužnice, dokazni postupci kao i odredbe Zakona o krivičnom postupku.

4. Podnosilac zahteva se ne poziva na kršenje neke posebne ustavne povrede.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na član 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121. (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 30. decembra 2013. god., podnosilac zahteva je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 15. januara 2014. god., predsednik je odlukom br. GJR.KI233/13 imenovao sudiju Altay Suroy za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH.KI233/13, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

8. Dana 27. januara 2014. god., Sud je obavestio podnosioca i Apelacioni sud o registraciji zahteva.

9. Dana 13. marta 2014. god., nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje iznelo je Sudu u punom sastavu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 15. jula 2010 god., Opštinski sud u Vučitrnu doneo je presudu [P. br. 19/2010], kojom je podnosioca zahteva oglasio krivim za krivično delo podstrekivanje iz člana 24. Krivičnog zakona Kosova (u daljem tekstu: KZK), na izvršenje krivičnog dela iz člana 161. stav 2 u vezi sa stavom 4 KZK i osudio ga na kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) meseci.

11. Podnosilac zahteva je u zakonskom roku uložio žalbu na presudu [P. br. 19/2010], Opštinskog suda u Vučitrnu.

12. U žalbi podnosilac zahteva je tražio da se presuda poništi a predmet vrati na ponovno suđenje, sa obrazloženjem da je tokom postupka došlo do bitne povrede odredaba krivičnog postupka i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

13. Dana 07. maja 2013. god., Apelacioni sud u Prištini je presudom [PA1. br. 1543/12], odbio žalbu podnosioca kao neosnovanu, dok je presudu [P. br. 19/2010] Opštinskog suda u Vučitrnu od 05. jula 2010 god., potvrdio u celosti.

14. U obrazloženju presude Apelacioni sud je navedeno: „*pobijena presuda nije zahvaćena bitnim povredama odredaba parničnog postupka, kao*

ni drugim povredama postupka na koje ovaj Sud pazi po službenoj dužnosti. Izreka pobijene presude je razumljiva i nije u suprotnosti sa samim sobom ili njenim obrazloženjem. U obrazloženju pobijene presude su dati potrebni činjenični i pravni razlozi koje prihvata i ovaj Sud. Prvostepeni sud je ocenio i analizirao sve izvedene dokaze tokom sudskog pretresa, iznoseći svoj zaključak koji ovaj Sud prihvata kao pravedan i zakonski. [...] te na osnovu svega, Apelacioni sud je našao da su žalbeni navodi neosnovani."

15. Neutvrđenog dana podnosilac je podneo zahtev Osnovnom sudu u Mitrovici- Ogranku u Vučitrnu, u kome je tražio da se pravosnažna presuda kojom je on osuđen na 3 (tri) meseca zatvora zameni novčanom kaznom, pozivajući se na član 47. KZK.

16. Dana 08. novembra 2013. god., Osnovni sud u Mitrovici-Odeljenje u Vučitrnu razmotrio je zahtev podnosoca i doneo rešenje [P. br. 19/2010], kojim je odbio zahtev podnosioca uz obrazloženje: *„Apelacioni sud je presudom br. 1543/12 potvrdio presudu Opštinskog suda u Vučitrnu P. br. 19/2010. Odredba člana 47. KZK na koju se poziva optuženi propisuje da kada izrekne kaznu do 6 meseci zatvora, Sud istovremeno može da odliuči da se kazna zatvora zameni novčanom kaznom uz saglasnost osuđenog lica, [...] te gore navedena odredba ne može se primeniti nakon što presuda postane pravosnažna [...]."*

17. Neutvrđenog dana podnosilac je izjavio žalbu Apelacionom sudu protiv rešenja [P. br. 19/2010] Osnovnog suda u Mitrovici - Odeljenje u Vučitrnu.

18. Dana 19. decembra 2013. god., Apelacioni sud Kosova je rešenjem [Pn. br. 745/2013], odbio žalbu podnosioca kao neosnovanu, a rešenje [P. br. 19/2010], Osnovnog suda u Mitrovici - Odeljenje u Vučitrnu potvrdio u celosti.

19. U obrazloženjeu svoje odluke Apelacioni sud je naveo*: „član 46. KZK, koji omogućava zamenu zatvorske kazne novčanom kaznom kada je izrečena kazna zatvora do 6 (šest) meseci, može da se primeni samo u slučaju izricanja kazne od strane prvostepenog ili drugostepenog suda kada se odlučuje ili ne odlučuje u vezi sa žalbom, te stoga, u ovom slučaju, u vreme izvršenja presude ne može važiti princip povoljnijeg člana kao što je određeno članom 47. KZK.*

Relevantne zakonske odredbe

Krivični zakonik Kosova

Član 47.

Zamena zatvorske novčanom kaznom, Krivičnog Zakona Kosova

"Sud može, uz pristanak osuđenog lica, kaznu zatvora do šest (6) meseci zameniti novčanom kaznom."

Navodi podnosioca zahteva

20. Podnosilac u zahtevu navodi da: *"Ustavni sud treba da donese konačnu odluku o tome da li postoje dovoljno dokaza za moju kaznu, da analizira zašto nisu bili pozvani drugi svedoci na saslušanju."*

21. Podnosilac se sudu obraća sa zahtevom: *"Želim da Ustavni sud moju kaznu zameni novčanom ili uslovnom kaznom."*

22. Podnosilac zahteva se ne poziva na kršenje neke posebne ustavne povrede.

Prihvatljivost zahteva

23. Da bi mogao da presudi po zahtevu podnosioca zahteva, Sud prvo mora da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio sve uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom, i posebno navedeni u Zakonu i Poslovniku o radu.

24. Što se tiče zahteva podnosioca, Sud se poziva na član 113.7. Ustava, koji propisuje:

    "Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

25. Sud primećuje da podnosilac u zahtevu nije naveo koja su mu konkretna prava garantovana Ustavom prekršena odlukama redovnih sudova, iako član 48. Zakona propisuje:

    "Podnosilac podneska dužan je da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."

26. Sud takođe se poziva na pravilo 36.1.(c) Poslovnika koji propisuje:

    "Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

    „c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan."

27. U konkretnom slučaju, podnosilac tvrdi da odluka [Pn. br. 745/2013], Apelacionog suda Kosova krši Zakon o krivičnom postupku Kosova.

28. Međutim, podnosilac ne ukazuje na koji je način Apelacioni sud prekršio njegova prava koja su regulisana Zakonom o krivičnom postupku, niti je pružio dokaze kojima se potkrepljuju navodne povrede prava garantovanih Ustavom.
29.
30. Štaviše, Sud smatra da je presuda [Pn. br. 745/2013], Apelacionog suda pružila široko i sveobuhvatno obrazloženje o činjenicama slučaja i njegovi pravni nalazi su dobro obrazloženi i jasni kada je odgovorio na navode iznete od strane podnosioca zahteva. Dakle, Sud nalazi da su postupci pred redovnim sudovima bili pravični i obrazloženi (Vidi, mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.).

31. U tom smislu, Sud ponavlja da nije njegova dužnost prema Ustavu da postupa kao sud četvrtog stepena, u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. To je nadležnost redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, mutatis mutandis, García Ruiz protiv Španije, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god.).

32. Ustavni sud može da razmatra samo da li su dokazi bili izloženi na takav način da su postupci uopšte, i gledano u celini, sprovedeni na takav način da su podnosioci zahteva dobili pravično i nepristrasno suđenje (Vidi, između ostalog, Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije o ljudskim pravima od 10. jula 1991. god.).

33. Činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodom slučaja ne može sama po sebi predstavljati argumentovan navod povrede ustavom zagarantovanih prava (Vidi slučaj, Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske, br. 5503/ 02 ESLjP Presuda od 26. jula 2005. god).

34. U konkretnom slučaju, Sud ne može da nađe argumente i dokaze da je osporena odluka [Pn. br. 745/2013] Apelacionog suda Kosova, od 19. decembra 2013 god., doneta na očigledno nepravičan i proizvoljan način.

35. Shodno tome, Sud proglašava zahtev neprihvatljivim, jer je očigledno neosnovan u skladu sa pravilom 36. stava 1.(c) Poslovnika o radu, i kao takav je očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113., stav 7. Ustava , članom 47. Zakona i pravilom 36. (1) c) Poslovnika o radu, na sednici održanoj dana 13. marta 2014. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20 stavom 4. Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI37/14, Kosovska agencija za privatizaciju. Rešenje od 25. marta 2014 god. - Zahtev za ocenu ustavnosti presude Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, AC-II-12-0078, od 23. januara 2014. god., i zahtev za uvođenje privremene mere

Slučaj KI37/14, odluka od 14. aprila 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, privremena mera, očigledno neosnovan

Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Posebne komore, AC-II-12-0078, kojom je žalba podnosioca zahteva odbijena i presuda Opštinskog suda u Klini, C. br. 185/2009, ostaje na snazi, kao i ocena zahteva za uvođenje privremene mere podnetog u zahtevu.

Podnosilac zahteva tvrdi, takođe, da je tokom donošenja pobijene presude pogrešno primenjeno materijalno pravo i da presuda sadrži bitne povrede odredaba parničnog postupka.

Podnosilac zahteva je dalje naglasila da redovni sudovi nisu primenili odgovarajući zakon prilikom donošenja odluka u vezi sa sporom.

Sud nije utvrdio da je došlo do povrede navedene ustavne odredbe, jer su u stvari i Opštinski sud u Klini i Posebna komora sudili predmet na osnovu zakona. Činjenica da li se pravilno ili pogrešno primenilo materijalno pravo predstavlja pitanje zakona i samo po sebi ne predstavlja osnov za ustavnu povredu.

Sud smatra da činjenice iznete od strane podnosioca zahteva ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnju o povredi nekog ustavnog prava.

U skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona o Ustavnom sudu i pravilom 56 Poslovnika, Ustavni sud, dana 25. marta 2014. god., jednoglasno proglašava zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan i odbija zahtev za privremenu meru.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI37/14
Podnosilac
Kosovska agencija za privatizaciju
Zahtev za ocenu ustavnosti presude Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, AC-II-12-0078, od 23. januara 2014. god., i zahtev za uvođenje privremene mere

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je Kosovska agencija za privatizaciju, Regionalna kancelarija u Peći, koju zastupa g. Gëzim Gjoshi, pravni službenik u Kosovskoj agenciji za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP).

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Posebne komore Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Posebna komora), AC-II-12-0078, od 23. januara 2014. god., koju je podnosilac zahteva primila 30. januara 2014. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Posebne komore, AC-II-12-0078, kojom je žalba podnosioca zahteva odbijena i presuda Opštinskog suda u Klini, C. br. 185/2009, ostaje na snazi, kao i ocena zahteva za uvođenje privremene mere podnetog u zahtevu.

Pravni osnov

4. Član 113.7 u vezi sa članom 21.4 Ustava Republike Kosova (u daljem tekstu: Ustav), član 22 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosova (u

daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 3. marta 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 10. marta 2014. god., predsednik Suda je imenovao sudiju Altay Suroy za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, u sastavu sudija: Ivan Čukalović, Enver Hasani i Robert Carolan.

7. Dana 11. marta 2014. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva i Vrhovni sud o registraciji zahteva.

8. Dana 25. marta 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 2. oktobra 2008. god., tužioci: F. M., N. B., D. M., GJ. R., C. T., svi iz opštine Klina, podneli su tužbu Posebnoj komori protiv tuženih: 1. Poljoprivredna zadruga "Ujmiri", sa sedištem u selu Ujmir, opština Klina (u daljem tekstu: PZ "Ujmiri") i 2. KAP, tražeći nadoknadu za neisplaćene lične dohotke za rad obavljen u PZ "Ujmiri".

10. Dana 27. avgusta 2009. god., Posebna komora je donela rešenje SCC-008-0264, predmet u vezi sa ovom tužbom, uputila je Opštinskom sudu u Klini na odlučivanje.

11. Dana 15. juna 2011. god., Opštinski sud u Klini, odlučujući o tužbi tužioca prema nadležnosti delegiranoj od strane Posebne komore, doneo je presudu C. br. 185/2009, kojom je delimično usvojio kao osnovanu tužbu tužilaca: F. M., N. B., D. M., GJ. R., C. T., i obavezao je tužene PZ i KAP – Peć da im plati materijalnu nadoknadu ličnih dohodaka u novčanom iznosu određenom kao u izreci presude.

12. U svom obrazloženju, Opštinski sud u Klini je u svojstvu dokaza ocenio ugovore o radu tužilaca, saslušao punomoćnika KAP i s tim u vezi naglasio *"Na osnovu ovako utvrđenog činjeničnog stanja sud je zaključio da tužbu tužioca treba delimično usvojiti, jer je opravdana i na zakonu zasnovana. Sud je na osnovu izvedenih dokaza kao i čitanjem ugovora o radu kao i izjave zastupnika drugotuženog PK "Ujmiri" iz Dobre Vode, Fadila Kryeziu, došao do zaključka da su tužba i tužbeni zahtev osnovani pa ih je usvojio u celosti u smislu iznetog u prvoj tužbi"*.

13. Na ovu presudu, KAP je u svojstvu tužene, izjavila žalbu Posebnoj komori Vrhovnog suda.

14. Dana 23. januara 2014. god., odlučujući po žalbi KAP, Posebna komora je donela presudu AC-II-12-0078, kojom je odbila žalbu KAP kao neosnovanu, dok je potvrdila presudu C.br. 185/2009, Opštinskog suda u Klini od 1. juna 2011. god.

15. U obrazloženju presude, Žalbeno veće Posebne komore je pružilo odgovor na svaku tvrdnju iznetu u žalbi i između ostalog naglasilo *"Dakle, ugovori su zaključeni između poslodavca DP "Ujmiri", s jedne strane, i tužilaca s druge strane, bez obzira na to ko je bio direktor. Čak je i direktor bio zaposlen u ovom DP i ima pravo na prihode za posao koji je obavljao i koji obavlja. KAP nije bila u stanju da nijednim dokazom ospori da tužioci nisu bili zaposleni u ovom DP za period naveden od strane samih tužilaca, dok su tužioci predstavili ugovore o radu zaključene na početku svake godine".*

16. Žalbeno veće Posebne komore je u presudi dalje obrazložio: "*Što se tiče tvrdnje KAP o zastarelosti zahteva tužilaca (3 godine), ova stra je po prvi put zastarela u žalbenom postupku, iako nije precizirano koji su zahtevi zastareli, jer je većina zahteva podneta jednu ili dve godine dana nakon prekida radnog odnosa. Dakle, KAP je obavezna da prizna pravo za isplatu prihoda ovim radnicima u skladu sa ovom presudom".*

17. Konačno, KAP, nezadovoljna presudom Posebne komore, podnela je zahtev Ustavnom sudu.

Navodi podnosioca

18. Podnosilac zahteva tvrdi da je presudom Posebne komore došlo do:

    i) Povreda ustavnosti i zakonitosti utvrđena poglavljem VII, čl. 102, stav 3 Ustava Republike Kosova, kojim se propisuje da sudovi sude na osnovu ustava i zakona;
    ii) Povreda člana 31. Ustava e Republike Kosova, kojim je propisano pravo na pravično i nepristrasno suđenje;
    iii) Povreda člana 6. Evropske konvencije za ljudska prava (EKLJP), kojim je predviđeno pravično i nepristrasno suđenje i
    iv) Povreda opštih pravnih načela.

19. Podnosilac zahteva tvrdi, takođe, da je tokom donošenja pobijene presude pogrešno primenjeno materijalno pravo i da presuda sadrži bitne povrede odredaba parničnog postupka.

20. Podnosilac zahteva je dalje naglasila da redovni sudovi nisu primenili odgovarajući zakon prilikom donošenja odluka u vezi sa sporom.

Prihvatljivost zahteva

21. Kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, Zakonom i Poslovnikom.

22. S timu vezi, Sud se poziva na Ustav, gde se propisuje:

Èlan 113.7

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

I, član 21.4

"Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva".

Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36 Poslovnika Suda, koje propisuje:

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:
c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan".

23. U tom smislu, Sud konstatuje da je zahtev podnosioca podnet Sudu od strane pravnog lica u roku od 4 (četiri) meseca propisanog Zakonom i nakon što su iscrpljena pravna sredstva, dakle, prikladan je za razmatranje u Ustavnom sudu.

Ocena suštinskih aspekata zahteva

24. Sud primećuje da podnosilac zahteva osporava presudu Posebne komore Vrhovnog suda, AC-II-12-0078, od 23. januara 2014. god., tvrdeći da su joj ovom presudom povređena prava garantovana Ustavom.

25. U odgovoru na tvrdnje pokrenute od strane podnosioca zahteva o ustavnim povredama, Sud konstatuje:

Što se tiče člana 102.3 Ustava

26. Član 102, stav 3, Ustava propisuje:

"Sudovi sude na osnovu Ustava i zakona".

27. Podnosilac zahteva tvrdi da je do povrede ove ustavne odredbe došlo, jer redovni sudovi nisu primenili odgovarajuću zakonsku odredbu kada su doneli odluku i da, prema podnosiocu zahteva, *"nisu sudili prema zakonu"*.

28. Na osnovu činjenica iznetih u zahtevu, Sud nije utvrdio da je došlo do povrede navedene ustavne odredbe, jer su u stvari i Opštinski sud u Klini i Posebna komora sudili predmet na osnovu zakona. Činjenica da li se pravilno ili pogrešno primenilo materijalno pravo predstavlja pitanje zakona i samo po sebi ne predstavlja osnov za ustavnu povredu.

Što se tiče člana 31 Ustava i člana 6 EKLJP

29. Podnosilac zahteva nije jasno naglasila u zahtevu kako je povređen član 31 Ustava i član 6 EKLJP, ali je u delu zahteva pod nazivom- B. Bitna povreda odredaba parničnog postupka u tački 12, naglasila: "*Navedena presuda sadrži povrede odredaba zakona i Ustava, a njome su prekršeni i međunarodni standardi o pravičnom, nezavisnom i nepristrasnom suđenju kao i u potpunoj suprotnosti sa članom 31.2 Ustava Republike Kosova kao i članom 6. Evropske konvencije za ljudska prava (u nastavku EKZLJP")".*

30. Ovom prilikom, Sud podseća da Ustav Kosova i EKLJP u odredbama osporenim od strane podnosioca zahteva određuju:

Član 31 Ustava [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje]

„1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.

[...]"

Član 6.1 EKLJP

Pravo na pravično suđenje

„1. Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, nužno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde.
[...]"

31. U vezi sa gore navedenim, Ustavni sud naglašava da jednostavan opis odredaba Ustava i EKLJP i konstatacija da su one povređene, a da pritom nisu izneti dokazi u pogledu povreda, ne nadoveći okolnosti, postupke javnih organa koji su u suprotnosti sa pravičnim i nepristrasnim suđenjem, ne predstavlja dovoljan osnov da bi se Ustavni sud uverio da je došlo od povrede Ustava ili EKLJP u vezi sa pravičnim i nepristrasnim suđenjem.

32. U tom smislu, Ustavni sud podseća da je ESLJP, preko svoje razvijene sudske prakse, a u vezi sa članom 6 EKLJP, propisao nekoliko osnovnih elemenata koje sadrži član 6 Konvencije vezano sa redovnim postupkom, među kojima se nalaze:

pravo na pristup (access) Sudu;

pravo na jednakost u procesu (jednakost oružja) (*equality of arms);*

pravo na javnu raspravu;

pravo na javno objavljivanje odluke;

pravo na zakonom ustanovljenim sudom;

pravo na nezavisnost i nepristrasnost tokom suđenja;

pravo na suđenje u razumnom roku;

pravo na efikasno izvršavanje oduke;

33. Razmatrajući zahtev podnosioca i činjenice iznete zahtevom, Sud nije utvrdio da su neke od gore naglašenih garancija povređene, čak štaviše, kada se iz odluka redovnih sudova može jasno videti da je svaka garancija zasebno i sve zajedno su u celosti ispunjene.

34. Sud dalje smatra da nije sud za utvrđivanje činjenica, ne sudi kao sud četvrtog stepena i nije jednostavno višestepeni sud. Sud, u principu, ne utvrđuje činjenicu da li su redovni sudovi konstatovali činjenično

stanje na pravilan i potpun način, ili da li su, kao u ovom slučaju, ugovori o radu zaposlenih bili važeći ili ne, jer je to nadležnost redovnog suda. Sudu su ključna pitanja o postojanju povreda, od kojeg zavisi ocena eventualnih povreda ustavnih prava, a ne očigledno zakonska pitanja koja je podnosilac zahteva uglavnom iznela u zahtevu (vidi, *mutatis mutandis,* i.a., Akdivar protiv Turske, 16. septembar 1996. god., R.J.D, 1996-IV, stav 65).

35. Na osnovu gore navedenog, treba podsetiti da je jedno od osnovnih načela ustavnog suđenja, načelo supsidijarnosti. U posebnom kontekstu Ustavnog suda, znači da dužnost da osigura poštovanje prava propisanih Ustavom pripada, pre svega, domaćim pravosudnim organima, a ne direktno i neposredno Ustavnom sudu (Vidi Scordino protiv Italije, br. 1, [VK], § 140), dakle, u tom smislu, Sud primećuje da je na pitanje upućeno od strane podnosioca zahteva, efikasan odgovor pružio i Vrhovni sud, opravdavajući argumentima donetu odluku.

36. Sud podseća da jednostavna činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljna ishodom slučaja, ne može da joj posluži kao pravo da pokrene argumentovan zahtev o povredi odredaba Ustava (vidi, *mutatis mutandis,* presuda ESLJP, zahtev br. 5503/02, Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske, ili rešenje Ustavnog suda, slučaj KI128/12, od 12. jula 2013. god., podnosioca zahteva Shaban Hoxha, u zahtevu za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 316/2011).

37. Pod ovim okolnostima, Sud smatra da činjenice iznete od strane podnosioca zahteva ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnju o povredi nekog ustavnog prava; dakle, ne može da utvrdi da je zahtev osnovan, i u skladu sa pravilom 36, stav 2, tačka b, utvrdio je da zahtev treba da se proglasi kao očigledno neosnovan.

Zahtev za privremenu meru

38. Uzimajući u obzir činjenicu da se zahtev u celini proglašava neprihvatljivim kao očigledno neosnovan, Sud ne nalazi nijednu osnov za uvođenje privremene mere koju je tražio podnosilac zahteva i, kao takva se odbija.

IZ TIH RAZLOGA

U skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20 Zakona o Ustavnom sudu i pravilom 56 Poslovnika, Ustavni sud, dana 25. marta 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA ODBIJE zahtev za privremenu meru;

III. DA DOSTAVI odluku stranama i objavi u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI136/13, Rashit Alidema, Rešenje od 19. novembra 2013 god.- Ocena ustavnosti odluke Rev. br. 131/2013 Vrhovnog suda Republike Kosovo, od 25. marta 2013. godine

Slučaj KI 136/13, odluka od 19. novembra 2013. god.

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnovan

Podnosilac, Rashit Alidema, podneo je zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosovo, osporavajući odluku Rev. br. 131/2013 Vrhovnog suda Republike Kosovo od 25. marta 2013. god., da je doneta uz povredu člana 3 [Jednakost pred Zakonom], 54 [Sudska Zaštita Prava], 102 [Opsta Načela Sudskog Sistema] i 112 [Osnovna Načela] Ustava, jer je "pogrešna i zasnovana na nezakonitim ustavnim osnovama, pošto je u obrazloženju rešenja odbijena kao nedozvoljena, jer je revizija tužioca nedozvoljena. Ovaj zaključak Vrhovnog suda je pogrešan i nerealan."

Što se tiče pitanja prihvatljivosti zahteva, Sud smatra da je zahtev neprihvatljiv, jer podnosilac nije podneo dokaze da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravedni ili proizvoljni. Dakle, Sud smatra da je zahtev očigledno neosnovan u skladu sa pravilom 36 (1) (c) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI136/13
Podnosilac
Rashit Alidema
Ocena ustavnosti odluke Rev. br. 131/2013 Vrhovnog suda Republike Kosovo, od 25. marta 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Rashit Alidema (u daljem tekstu: podnosilac), sa prebivalištem u Prištini.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava odluku rev. br. 131/2013 Vrhovnog suda Kosovo, od 25. marta 2013. god., koja mu je uručena 16. jula 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke koja je navodno *"pogrešna i zasnovana na nezakonitim ustavnim osnovama, pošto je u obrazloženju rešenja odbijena kao nedozvoljena, jer je revizija tužioca nedozvoljena. Ovaj zaključak Vrhovnog suda je pogrešan i nerealan."*

4. U tom smislu, podnosilac zahteva tvrdi da su članovi 3. [Jednakost pred zakonom], 54. [Sudska zaštita prava], 102. [Opšta načela sudskog sistema], i 112. [Osnovna načela] Ustava bili povređeni.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113. (7) Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 22. i 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15. januara 2009. god. (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred sudom

6. Dana 3. septembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 24. septembra 2013. god., predsednik Ustavnog suda je imenovao sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 8. oktobra 2013. god., Vrhovni sud je obavešten o zahtevu.

9. Dana 19. novembra 2013. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 19. januara 2010. god., treća stranka je dobila građevinsku dozvolu za izgradnju stambenog objekata u Prištini u blizini imovine podnosioca zahteva.

11. Tokom izgradnje objekta od strane trećeg lica, imovina podnosioca zahteva je oštećena. Nakon što je njegova imovina oštećena, podnosilac zahteva je podneo zahtev opštini Priština kako bi se zaključilo da je treća stranka prekoračila izdatu dozvolu.

12. Dana 22. maja 2012. god., opština Priština je obavestila podnosioca zahteva da su 24. aprila 2012. god., inspektori opštine Priština zaključili da je treća strana prekoračila dozvolu i da je, 25. aprila 2012. god., donela odluku o rušenju onih delova koji su prekoračili dozvolu. Navedeni delovi su porušeni 30. aprila 2012. god.

13. Dana 24. avgusta 2012. god., Opštinski sud u Prištini (C. br. 1671/2012) je odbio zahtev podnosioca za određivanje mere obezbeđenja i zahtev da se treća stranka spreči u nastavljanju izgradnje objekta.

14. Dana 31. oktobra 2012. god., Okružni sud u Prištini (Ac. br. 1130/2012) je odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca uloženu na odluku Opštinskog suda.

15. Dana 25. marta 2013. god., Vrhovni sud (odluka Rev. br. 131/2013) je našao da je zahtev podnosioca za reviziju rešenja Okružnog suda u Prištini (odluka Ac. br. 1130/2012, od 31. oktobra 2012. god.) nedozvoljen i potvrdio je rešenje Opštinskog suda u Prištini (C. br. 1067/12, od 24. avgusta 2012. god.). U svojoj odluci, Vrhovni sud je naveo da je *"u skladu sa članom 215. Zakona o parničnom postupku [u daljem tekstu: ZPP], našao da: [je] revizija tužioca nedozvoljena."* Međutim, sud dalje navodi da *"prema članu 228.1. ZPP, stranke mogu podneti reviziju samo protiv pravosnažnih rešenja, kojima se završava postupak u drugostepenom sudu [...]."*

16. Dana 27. avgusta 2013. god., podnosilac je podneo zahtev za intervenciju Ministarstvu za životnu sredinu i prostorno planiranje (u daljem tekstu: MŽSPP), jer je treća stranka prekoračila dozvolu za izgradnju.

17. Dana 3. septembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Sudu tražeći ocenu ustavnosti odluke Vrhovnog suda.

18. Dana 27. septembra 2013. god., MŽSPP je usvojio žalbu podnosioca od 27. avgusta 2013. god. U odluci MŽSPP, Direkciji inspekcije opštine Priština je naloženo momentalno rušenje imovine treće stranke (stambeni objekat, Priština). U svom obrazloženju, MŽSPP je našlo da *"Investitor A. E. nije poštovao urbanističko-tehničke uslove dozvoljene od strane Direkcije za urbanizam – Opština Priština; pored toga, temelj uzurpira imovinu g. Rashita Alidemaja; prekoračenja građevinske dozvole od strane investitora A. E., su na stambenom objektu g. Rashita Alidemaja, izazvale pukotine, materijalne štete koje onemogućavaju život u kući."* U odgovoru na ove nalaze, MŽSPP je utvrdio da je Direkcija inspekcije – opštine Priština povredila član 33. i 34. Zakona o izgradnji br. 04/L-110.

Navodi podnosioca

19. Podnosilac zahteva tvrdi da *"[je] došlo do teške povrede Zakona o izgradnji Republike Kosovo, a posebno članova 40, 55, 56. i 57. Građevinska dozvola je izdata na nezakonit način i naselje Ulpijana ima detaljan urbanistički plan i zbog toga se ne može izdati nova građevinska dozvola, već samo dozvola za renoviranje. Rešenje Vrhovnog suda Kosovo, rev. br. 131/2013 od 25.03.2013. god., je pogrešno, i zasnovano na nezakonitim ustavnim osnovama, pošto je u obrazloženju rešenja odbijena kao nedozvoljena, jer je revizija*

tužioca nedozvoljena. Ovaj zaključak Vrhovnog suda je pogrešan i nerealan. Stranka, odnosno predlagač, dokumentuje istinu da su blagovremeno i u zakonom predviđenom roku razređeni postupci, kako u prvostepenom, tako i u drugostepenom sudu, o čemu raspolaže svim dokazima, koje je priložio predmetu. Nije uzeta u obzir činjenica da je imovina tužioca ugrožena i oštećena neodgovornim i nezakonitim postupcima tuženog A.E. Tokom izgradnje objekta, zbog nemara i nezakonitog postupka, došlo je do pucanja zidova na mojoj imovini, sa stalnim rizikom od rušenja kuće... Jedan deo temelja u širini od 50-60 cm je postavljen na mojoj imovini, oštetivši ogradu dvorišta i rizikujući rušenje kuće. Povređene su i zakonske odredbe i članovi 3, 54, 102. i 112, koji su propisani Ustavom Republike Kosovo.“

Preliminarna ocena prihvatljivosti zahteva

20. Sud prvo ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost utvrđene Ustavom i dodatno obrazložene u Zakonu o Ustavnom sudu i u Poslovniku.

21. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] koji utvrđuje:

„1. Ustavni sud odlučuje samo o slučajevima koje su ovlašćene strane podnijele sudu na zakonit način.

(...)

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom“.

22. Sud se takođe poziva na član 48. [Tačnost podneska] koji predviđa:

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori“.

23. Pored toga, Sud uzima u obzir pravilo 36. 1. c Poslovnika koji predviđa:

“Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan”.

24. Sud podseća da podnosilac tvrdi da „zaključak Vrhovnog suda je pogrešan i nerealan“, kada je zaključio da je „revizija tužioca neprihvatljiva“.

25. Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili u zakonu (zakonitost) navodno počinjenih od strane redovnih sudova prilikom ocene dokaza ili primene zakona, osim i samo ako su povredili prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Dakle, ovaj Sud ne treba da deluje kao sud četvrtog stepena, prilikom razmatranja odluka donetih od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, slučaj Ki14/13, podnosilac zahteva Opština Podujevo, Rešenje o neprihvatljivosti od 12. marta. 2013. god.).

26. Sud primećuje da podnosilac osporava odluku rev. br. 131-2013 Vrhovnog suda, na određivanje mere bezbednosti (privremene mere). Iako odluka je bila doneta od MŽSPP u korist podnosioca, ova ocena prihvatljivosti će važiti samo na odluku Vrhovnog suda o mere bezbednosti (privremene mere) i ne odnosi se na meritumu predmeta, odnosno na odluku Ministarstva.

27. Sud takođe primećuje da, u vreme kada je zahtev podnet Sudu, odluka MSPP još nije bila doneta. U stvari Umesto toga, odluka MŽSPP, koja je u korist podnosioca, je doneta na 27. septembra 2013. god., ali zahtev je bio podnet 3. septembra 2013. god.

28. U odnosu sa odlukom Vrhovnog suda, podnosilac zahteva nije potkrepio svoje tvrdnje na ustavnim osnovama i nije pružio dokaze da su njegova prava i slobode prekršena od tog javnog autoriteta. Stoga, Sud ne može da zaključ da su relevantni postupci pred Vrhovnim sudom na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni (vidi slučaj KI14/13, podnosilac zahteva Opština Podujevo, rešenje o neprihvatljivosti od 12. marta 2013. god.)

29. Stoga, Sud smatra da podnosilac nije dokazao zašto i kako je zaključak Vrhovnog suda da „revizija tužioca je neprihvatljiva“ povredio prava i slobode zaštićene Ustavom.

30. Stoga, iako je odluka MŽSPP u korist podnosioca, zahtev podnosioca je neprihvatljiv kao očigledno neosnovan što se tiče osporene odluke Vrhovnog suda samo o meri bezbednosti (privremena mera).

31. Međutim, činjenica da je zahtev neprihvatljiv kao očigledno neosnovan neće sprečavati podnosioca da sledi mogućnosti koje su mu na raspolaganju nakon odluke MŽSPP-a.

32. Sve u svemu, u skladu sa pravilom 36. 1. c. Poslovnika o radu, sledi da je zahtev neprihvatljiv jer je očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113. Ustava, članom 48. Zakona, pravilom 36. 1. c. i pravilom 56. 2. Poslovnika o radu, dana 19. novembra 2013. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 78/13, Roland Bartetzko, Rešenje od 20. januara 2014. god.- Ocena ustavnosti rešenja Veća za uslovni otpust MD/CRP-BR. 474/12 od 29. decembra 2012. god., i Administrativnog uputstva 2009/1 Ministarstva pravde

Slučaj KI78/13, odluka od 20. januara 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, neovlašćena stranka, veće za uslovni otpust, očigledno neosnovan zahteva.

Podnosilac zahteva osporava odluku MD/CRP-BR. 474/12, Veća za uslovni otpust Ministarstva pravde Republike Kosovo od 29. decembra 2012. godine. Pored toga, podnosilac zahteva traži ocenu ustavnosti Administrativnog uputstva 2009/1 Ministarstva pravde.

Zahtev je zasnovan na članu 113.7 kojim podnosilac ne pominje neku povredu određene pravne norme garantovane Ustavom, već samo traži da zbog važnosti i javnog interesa, Ustavni sud oceni prema službenoj dužnosti ustavnost članova 16 i 34 Administrativnog uputstva 2009/1 Ministarstva pravde.

U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije potkrepeo tvrdnju na ustavnim osnovama i nije pružio dokaz da su njegova osnovna prava i slobode bile povređene od strane Veća za uslovni otpust. Dakle, u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika, zahtev je očigledno neosnovan i stoga, neprihvatljiv.

U nastavku, Sud opravdava svoju odluku i naglašava da U ovom slučaju, podnosilac zahteva, takođe, traži ocenu ustavnosti Administrativnog uputstva 2009/1 Ministarstva pravde Republike Kosovo. Ustav u članu 113 jasno definiše ko može da traži apstraktnu ocenu propisa Vlade.

Sud primećuje da podnosiocu zahteva u ovom slučaju nedostaje „položaj“ ili autoritet u Sudu, jer podnosilac zahteva nije ispunio proceduralne uslove iz člana 113.1 Ustava. Štaviše, ustavno-pravni sistem Kosova ne dozvoljava mogućnosti na osnovu teorije „*actio popularis*“ bilo kom pojedincu koji želi da zaštiti javni interes i ustavni poredak, da se obrati Ustavnom sudu u vezi sa takvom povredom, čak i kada on/ona nema status žrtve.

Zbog gore navedenih razloga, Sud je odlučio da proglasi zahtev podnosioca neprihvatljivim.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI78/13
Podnosilac
Roland Bartetzko
Ocena ustavnosti rešenja Veća za uslovni otpust MD/CRP-BR. 474/12 od 29. decembra 2012. god., i Administrativnog uputstva 2009/1 Ministarstva pravde

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Roland Bartetzko, nemački državljanin (u daljem tekstu: podnosilac). On služi kaznu u zatvoru Dubrava blizu Istoka, Kosovo.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava odluku MD/CRP-BR. 474/12 Veća za uslovni otpust Ministarstva pravde Republike Kosovo (u daljem tekstu: Veće za uslovni otpust) od 29. decembra 2012. god., koja mu je uručena 4. marta 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke koja je navodno neustavna, jer je podneta bez saglasnosti podnosioca zahteva.

4. Pored toga, podnosilac zahteva traži ocenu ustavnosti Administrativnog uputstva 2009/1 Ministarstva pravde.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47.2 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 3. jula 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 20. jula 2013. god., predsednik Ustavnog suda je odlukom br. GJR. KI78/13, imenovao sudiju Robert Carolan za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Ustavnog suda je odlukom br. KSH. KI78/13, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama - Hajrizi.

8. Dana 11. septembra 2013. god., Veće za uslovni otpust je obavešteno o zahtevu.

9. Dana 20. januara 2014. god., nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje ovog Suda je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 12. novembra 2002. god., Vrhovni sud Kosova (S.C. Ap.br. 181-2002) je proglasio da je podnosilac zahteva kriv za krivično delo terorizam iz člana 125 u vezi sa članom 139 stav 2 Krivičnog zakona Jugoslavije. Sud je takođe izmenio njegovu kaznu na 20 godina zatvora, uključujući vreme provedeno u sudskom pritvoru od 20. aprila 2001. god.

11. Dana 25. novembra 2011. god., podnosilac zahteva je obavešten da od 20. aprila 2011. god., ima pravo na mogući „uslovno otpust“ iz zatvora.

12. Dana 25. novembra 2011. god., podnosilac je podneo svoj zahtev za „uslovni otpust“.
13. Dana 28. decembra 2011. god., Veće za uslovni otpust (odluka PLK. br .224/11) je odbilo zahtev za uslovni otpust podnet od strane podnosioca. Štaviše, u odluci je navedeno *“Zahtev će se ponovo razmotriti nakon godinu (1) dana”*.

14. Podnosilac zahteva nije podneo novi zahtev za „uslovni otpust“.

15. Dana 29. decembra 2012. god., Veće za uslovni otpust (odluka MD/PLK. BR. 474/12) je prema službenoj dužnosti odbilo zahtev za uslovni otpust. Štaviše, u odluci se navodi *"Zahtev će se ponovo razmatrati nakon devet (9) meseci"*.

16. Dana 8. marta 2013. god., podnosilac zahteva je tražio objašnjenje od Veća za uslovni otpust u vezi sa postupkom razmatranja uslovnog otpusta u njegovom slučaju.

17. Dana 15 marta 2013. god., Veće za uslovni otpust (ref. br. 34) je odgovorilo podnosiocu zahteva navodeći sledeće: *"prema zakonu na snazi, Veće ima potpun autoritet da odredi datume razmatranja zahteva. U rešenju Veća od 28. decembra 2011. god., ponovno razmatranje zahteva za istog određeno je da bude godinu dana nakon donošenja rešenja (u prilogu rešenje). Na osnovu ovog rešenja, korektivna institucija je upućena da podnese lični dosije g. Bartetzko i obnovljen izveštaj shodno proceduralnim pravilima (naredbe VUO/2009/1 koje regulišu rad Veća za uslovni otpust, član 15 i 32, stav 2, 3, i 4)"*.

18. Pored toga, Veće za uslovni otpust je u svom odgovoru navelo *"postupak uslovnog otpusta i osnov zahteva uvek se zasnivaju na korektivnim izveštajima i prema ovoj definiciji vredi i ranija izjava osuđenog (od 25.11.2011. god.) tako da nije obavezno da se u svakom periodu ponovnog razmatanja formulišu novi zahtevi sa istim navodima, jer se prema zakonu ponovno razmatranje vrši na automatski način i svakako da ste svesni da se u ovom slučaju radi o ponovnom razmatranju, a ne ponovnom apliciranju."*.

Navodi podnosioca

19. Podnosilac zahteva tvrdi da je zahtev za „uslovni otpust" neustavan i mora biti poništen, jer je bio podnet bez njegove saglasnosti. Podnosilac zahteva tvrdi da negde u oktobru 2012. godine, dok je bio na lečenju u Univerzitetskom Kliničkom Centru Kosova, socijalni radnik iz Dubrave tražio je od podnosioca zahteva da potpiše dokument u kome je navedeno *"obaveštavamo vas da imate pravo na razmatranje za uslovni otpust"* i da je socijalni radnik izjavio da ako želi i kad želi podnosilac zahteva može podneti svoj zahtev kod dotičnog službenika u zatvoru Dubrava.

20. Podnosilac zahteva tvrdi da u to vreme nije želeo da podnese svoj zahtev, a 4. marta 2013. god., korektivni službenik je uručio podnosiocu zahteva odluku MD/PLK. BR. 474/12 od 29. decembra 2012. god., koja je dostavljena faksom zatvoru Dubrava 9. februara 2013. god.

21. Štaviše, podnosilac zahteva traži da *"zbog značaja i javnog interesa, Ustavni sud, po službenoj dužnosti, oceni ustavnost članova 16 i 34 Administrativnog uputstva 2009/1 Ministarstva pravde."*

Prihvatljivost zahteva

22. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

23. U tom smislu, Sud se poziva na pravilo 36 (1) c) Poslovnika koje predviđa *"Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve (...) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan."*

24. U tom smislu, Ustavni sud bi želeo da podseti da prema Ustavu, nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjenih od strane Veća za uslovni otpust, osim u meri u kojoj one mogu povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnosti). Dakle, Sud ne deluje kao sud četvrtog stepena kada razmatra odluke donete od strane javnih organa.

25. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije potkrepeo tvrdnju na ustavnim osnovama i nije pružio dokaz da su njegova osnovna prava i slobode bile povređene od strane Veća za uslovni otpust. Sud primećuje da se u odluci PLK. br. 224/11 od 28. decembra 2011. god., Veća za uslovni otpust izričito pomenulo da će se slučaj podnosioca zahteva razmotriti nakon godinu dana kao što je i razmotren 29. decembra 2012. god. Dakle, Sud ne može da zaključi da su relevantni postupci na neki način bili nepravični ili proizvoljni (vidi *mutatis mutandis,* Shub protiv Litvanije, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).

26. U ovom slučaju, podnosilac zahteva, takođe, traži *"Ocenu ustavnosti Administrativnog uputstva 2009/1 Ministarstva pravde Republike Kosovo"*. Ustav u članu 113 jasno definiše ko može da traži apstraktnu ocenu propisa vlade.

27. Ovakav zahtev je apstraktno osporavanje gore navedenog Uputstva i zakona. Ako je ovo namera podnosioca zahteva kao pojedinca, on se ne može smatrati ovlašćenom strankom da traži takvu ocenu od strane Suda.

28. Članovi 113.2, 113.6 i 113.8 Ustava izričito propisuju koje su ovlašćene stranke koje mogu da se obrate Sudu u vezi sa apstraktnom ocenom ustavnosti administrativnih uputstava.

29. Sud primećuje da podnosiocu zahteva u ovom slučaju nedostaje "položaj" ili autoritet u Sudu, jer podnosilac zahteva nije ispunio proceduralne uslove iz člana 113.1 Ustava. Štaviše, ustavno–pravni sistem Kosova ne dozvoljava mogućnosti na osnovu teorije *"actio popularis"* bilo kom pojedincu koji želi da zaštiti javni interes i ustavni poredak, da se obrati Ustavnom sudu u vezi sa takvom povredom, čak i kada on/ona nema status žrtve.

30. Kao rezime, podnosilac zahteva nije pokazao kako su njegova prava garantovana Ustavom bila povređena. Sama izjava da je Ustav bio povređen, ne može se smatrati kao ustavna žalba. Dakle, u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika, zahtev je očigledno neosnovan i stoga, neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, pravilom 36 (1) c) i 55 (5) Poslovnika, dana 20. januara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. Da dostavi odluku stranama i objavi u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI145/13, Kosovska agencija za privatizaciju, Rešenje od 24. marta 2014 god.-Ocena ustavnosti rešenja Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Republike Kosovo br. AC-II-12-0120 od 20. juna 2013. godine.

Slučaj KI145/13, odluka od 24. marta 2014. god.

Ključne reči; individualni zahtev, pravna lica, zahtev za privremeno meru, očigledno neosnovan

Podnosilac zahteva je podneo podnesak u skladu sa članom 113.7 u vezi sa članom 21.4 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 27 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121, (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 54, 55 i 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Podnosilac zahteva je dana 10. septembra 2013., podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo, gde je od suda zahtevao ocenu ustavnosti rešenja Žalbenog veća Posebne komore.

Podnosilac u zahtevu tvrdi da su sudski organi, odnosno Žalbeno veće Posebne komore povredili prava sadržana u članovima 102.3 i 31 Ustava kosova, kao i član 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Sud je tokom razmatranja slučaja konstatovao da Dužnost Suda, u vezi sa navodnim povredama ustavnih prava, je da analizira i oceni da li su postupci, gledano u celini, bili pravični i u skladu sa zaštitom izričito utvrđenom Ustavom. Dakle, Ustavni sud nije sud četvrtog stepena, prilikom razmatranja odluka donetih od strane sudova nižih stepena. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis,* Garcia Ruiz protiv Španije [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

Uzimajući u obzir da je zahtev proglašen neprihvatljivim, shodno pravilu 54 (1) Poslovnika o radu,odbija se zahtev za privremenu meru.

Uzimajući u obzir sve okolnosti podnetog zahteva, Ustavni sud Kosova je na sednici 20. marta 2014 god., odlučio da zahtev proglasi neprihvatljivim kao očigledno neosnovan kao i da odije zahtev za privremene mere.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI145/13
Podnosilac
Kosovska agencija za privatizaciju
Ocena ustavnosti rešenja Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Republike Kosovo br. AC-II-12-0120 od 20. juna 2013. god.
Podnosilac takođe zahteva uvođenje privremene mere.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je Kosovska agencija za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP), zastupljena od strane g. Gani Ademi.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda (u daljem tekstu: PKVS) za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju Republike Kosovo (u daljem tekstu: KAP) br. AC-II-12-0120, od 20. juna 2013 god., koje je podnosiocu zahteva dostavljeno 24. juna 2013. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti rešenja Žalbenog veća PKVS br. AC-II-12-0120, od 20. juna 2013. god.

4. Podnosilac zahteva tvrdi, da je rešenje Žalbenog veća PKVS za pitanja koja se odnose na KAP povredilo njegova prava garantovana Ustavom, odnosno, članova 31 [Pravo na Pravični i Nepristrasno Suđenje], 102 stav 3 [Opšta Načela Sudskog Sistema] Ustava kao i član 6 Evropske